PHARMACOPOEIA
MEDICO-CHYMICA,
SIVE

THESAURUS PHARMACOLOGICUS,

Quo composita quæque celebriora; hinc Mineralia, Vegetabilia & Animalia Chymico Medicè describuntur, atque insuper Principia Physicæ Hermetico Hippocraticæ candidè exhibentur.

OPUS

Non minùs utile Physicis, quàm Medicis:

EDITIONE SEXTA correctum, à mendis purgatum & indice morborum auctum.

AUTHORE,
JOANNE SCHRÖDERO, M.D.
Reip. Mœno-Francof. Phys. Ord.

Cum Priv.

S. Cæs. Maj.

FRANCOFURTI,
Sumptibus Viduæ JOAN. GÖRLINI, Bibliop. Ulm.

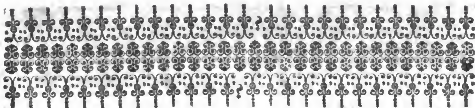
Typis JOAN. GÖRLINI, 1669.

Augustæ Reipubl. Francofurtensis
PRÆTORI, CONSUL. SCABINIS ET CÆTERIS SENATORIBUS.
Dominis nostris gratiosiss.

Offerimus Vobis, Viri Nobiliss. Strenui & Prudentissimi, Patres Conscripti Observandi, quod jam vestrum est, Pharmacopœiam nempe p.d. Schröderi Archiatri Vestri per multos annos meritissimi, atq; Collegæ nostri desideratissimi. Jure autem meritoq; eam nunc hic recusam, & à mendis innumerabilibus labore nostro purgatam, ad pedes vestros deponimus, quod olim jam ante annos XXVII. ab Autore Vobis sacra facta, & quod sub tutela Vestra in & extra Germaniam multoties passim typis descripta, atq; etiam in alias linguas translata, hac verò editione nitida, insigniter limata & perfecta fuerit. Recipite modo sereno vultu & favere nobis pergite. Supremus Archiater D.O.M. Vos, P.C. Venerandi, Patriæ & nobis diutissimè servet. Francofurti ad Mœnum Kal. Augusti, 1668.

JO. DANIEL HORSTIUS, D.
JO. LUDOVICUS WIZELIUS, D.

Autoris Præfatio
AD
AD INCL. SENATUM FRANCOFURTENSEM.

Magnificis, Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis, & Prudentissimis

DNN. PRÆTORI, CONSULIBUS ac Senatoribus Inclytæ Imperialis Reip. Francofurtanæ.

Dnn. ac Fautoribus meis honorandis, Salutem & Observ.

DEUS ELOHIM, *Viri Magnifici, Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi, Prudentissimi*, rei quidem nullius indiguit, quæ ad perfectionem suam facere quoquo modo posset: nihilominus pro liberrimo suo beneplacito sui existere voluit speculum visibile, quo invisibilis sua θειότης καὶ δύναμις, (*Roman.* 1.) id est *Essentia ac potentia* visibiliter patescerent, hisque cognitus celebraretur, adeoque lætaretur. Speculum id *Natura* est, Mundus universus, & in hoc præcipuè *Homo*, velut universitatis complementum. Nimirum hoc speculum DEI eminentissimum, peculiariterque Spiritu ELOHIM inflatus est, electus scil. ante omnia in Filio dilecto, ut esset

sanctus,

ſanctus, perfectionisque capax ſupernaturalis. Quare ut *Triunus* eſt JEHOVA: ita *Naturam* & evidentiſſimè *humanam triunam* exiſtere voluit: *Spiritum*, quem inſitum vulgo vocant; *Corpus*, quod ejus ſubjectum; & *animam* quæ veluti ignis utrumque illud actuat, animat, vitalique flamma perfundit. Idem JEHOVA, ut *potentiis* inſtructus, imò ipſamet potentia eſt operoſiſſima: ita etiam *Natura*, maximæque *homini facultates* inditas voluit operoſas, easque ad imaginem divinam tum *internas*, tum *externas*. Prioribus res quæque ſeſemet reſpicit, atque actutum ac eſſe res incipit, *Spiritus anima* accenſus *ſubjectum* ſibi generat, & ordinat, (in Natura corpus vocatum:) Hinc procedunt ſubinde radii aliorum ſervitio deſtinati, fonsque potentiarum *externarum*. Poſterioribus igitur his res quæque res extra ſe poſitas concernit, harum ſervitio prona, magis, minus, prout res cognatæ invicem, tum quoque prout rerum conditio cultusque exegerit. Idem JEHOVA ut *affectibus* affici dicitur, *voluptate* ſcil. vel *dolore* & *triſtitia*: Ita pro re nata *Natura* & evidentiſſimè *homini affectus* indidit, quibus tum delectatus ſtimuletur, tum moleſtatus deterreatur. Cæterum ut *bonus* JEHOVA in ſe eſt, imò ter Optimus Maximus, adeoque *Eſſentiam* optimam poſſidet, *potentiam* optimè adminiſtrat, & hinc affectu optimo fruitur, id eſt, *Voluptate* ineffabili: Simili modo *Naturam* & pro renata *humanam* optimam voluit, optimam ſcil. diſpoſitionem *principiorum Eſſentialium*, optimam *facultatem* inditarum adminiſtrationem, & hinc *affectum* optimum, videlicet ἡδονὴν ſeu *voluptatem*. En finis Naturæ propoſitus *felicitas* ſcil. ſive *ſummum* illud *Bonum* mundanum, Cœleſtis illius ſummi Boni antitypus & ſpeculum. Hujus ergo ut gradus certi ſunt: ita & illius, atque idcirco *Naturam* & præ aliis *humanam* JEHOVA exiſtere voluit perfectam quidem, verum in gradu non ſtatim ac origine ſupréma, ſed initiali, è quo ſubinde cultura accedente ad ἀκμὴν aſcenderet, perinde ſcil. uti & ipſemet JEHOVA, licet in ſe omnino immutabilis; attamen ex Natura creata, hujusque conformitate ac obedientia voluptatem capeſſere conſtituit. Voluit

accedit vester in me favor, quod annis retro abhinc aliquot peregrinum civitate donastis, in Medicorum numerum adoptastis, privilegiis frui dedistis, aliaque favoris indicia in me cumulastis sufficientissimè. Eodem igitur favore fretus confido, hanc meam gratitudinis tesseram, æqua mente iri susceptum, qua ulteriori vestro favori me commendo, sanaque consilia Reipubl. ruinam arcentia temporibus hisce ruinam minitantibus corde tenus precor. Francofurti ad Mœnum è Musæo ipsis Nundinis autumnalibus, Anno 1641.

Magnif.æ Ampl.is & Prud.æ V.æ

Observantiss.mus

JOANNES SCHRÖDERUS, D.

INCL.

INCL. REIP.

Mœno - Francofurtanæ

Pharmacopœis

Salut.

PHarmacopœiam quam Schrôderus b.m. Collega noſter deſideratiſſimus vobis, parentibusve & anteceſſoribus veſtris dedicavit, Vobis pari modo offerimus, ad quod & virtus & humanitas veſtra quibus illis neutiquam ceditis, ſtimulum dedit. Tu enim SALZVVEDELI in ſevio conſtitutus non remiſiſti hactenus, nec ad cygneum usque cantum remittes quicquam de induſtria & cura quoad legitimam pharmacorum præparationem, multò minus de cultu & favore erga illorum autores; Et tu DAUTI veſtigia diligenter legis Exercitatiſſimi BANSÆ, hujusq; Succeſſoris MÜLLERI piè defuncti Pharmacopœiorum antehac eminentium & præclarorum, ut illis te parem oſtendas.

b Nec

Nec paucos GRASERE paternarum virtutum ſpargis radios, quin ut totus illis corruſces, elabores ſedulò. In te verò SPARRI genitoris tui Pharmacopœi & Chymici experientiſſimi p. m. & vultus viget & animus. Vos autem, HOLTZAPPELIANI Hæredes, quod Pharmacopolii Paterni curam habeatis ſolidam faventes gratulamur. DEUS Vos omnes & ſingulos diutiſſimè ſervet incolumes. Francofurti Calend. Auguſti A°. 1668.

JOANNES DANIEL HORSTIUS, D.
JOANNES LUDOVICUS Wizel, D.

Autoris

AUTORIS PRÆFATIO
AD
Pharmacopœios Francofurtenses.

PRodit jam partus Pharmacopœjæ meæ ſecundus, quem eo alacrius maturavi, quod cognovi partum priorem avidiſſimè fuiſſe ſuſceptum, adeo ut Exemplaria intra biennium non ſolùm omnino ſint diſtracta, ſed & adhuc undique crebro perquirantur, partusque ſecundi editio ſollicitè urgeatur. Quare ne deſim perquirentibus, gratificerque partum ſecundum urgentibus, auctiorem hunc modo communico, ſyllabisque diverſis ac ſynopſi breviſſima adornatum. Vobis autem, Viri eximii ac peritiſſimi, eundem quod conſecrem, cauſa me impulerunt variæ. 1. Favor veſter, quem hactenus à vobis expertus ſum, nimirum hunc non poſſum non reponere reciprocum. 2. Candor, quo vel ea, quæ pro arcanis vendita fuerunt, contribuiſtis. Hinc gratitudinis teſſeram dare fas fuit. 3. Stimulus, quo ad opus hoc tum divulgandum authores gnavi extitiſtis, ac poſtmodum partum hunc ſecundum monitis veſtris, literisque ea de re hinc inde ad vos transmiſſis urgere non deſtitiſtis. His ſcil. non parere inhumanum duxi. Prætereo peritiam & dexteritatem veſtram ſingularem, qua Officinas præ aliis celeberrimas, Chymicisque medicamentis inſtructiſſimas fovetis, adeóque Momorum obtrectationi occurrere polletis. Conſecro igitur vobis partum hunc ſecundum, quem animo benevolo iri ſuſceptum ſpero, quod ſciam partum priorem admodum arriſiſſe. His valete. Dabam è Muſeo Francofurti, Nundinis vernalibus, Anno 1661.

VIRO

Clarissimo & Excellentissimo

DN. JOHANNI SCHRÖDERO,

Medic. D. & Reip. Francofurtensis ad Mœnum Medico ordinario,
Cognato suo Dilectissimo,

PHARMACOPOEIAM
MEDICO-CHYMICAM
Tertiùm edendi.

Congratulatur

JOHANNES Barcchausen / J. U. D.
Consiliarius Lippiacus.

QUos Patriæ & Sophiæ studium commune, Schrödere,
Et Sanguinis cognatio conjunxerat:
Diversum studium jam separat; & fabricavit
Apollo Te Medicum bonum & Botanicum:
Nam quas herbarum virtutes Thessalus olim
Chiron suo labore magno repperit,
Quasque Dioscorides doctissimus, Hippocratesque
Acutus, & Galenus expertissimus.
Excoluêre suo studio, atque Ægyptius Hermes
Extraxit acriore diligentiâ,
Quasque Theophrastus gelidis in Teutonis oris
Resuscitavit maximis laboribus,
Hæc, Cognate, tuo complecteris omnia Libro,
Tuæque mentis expolis acumine,
Sed me legiferi spaciosa volumina juris
Mea manu Fortuna jussit volvere.

Hinc

Hinc almæ miserum me pacis nescia turba
Ferè indies (eheu) vexat, atterit, enecat.
Principum in Excelsis aulis quàm turpiter alter
Me criminatur, atque mox vult perditum:
Alter me laudat, scriptis & voce celebrat
Meum laborem, meque servatum cupit.
Hæcce ferenda mihi sors est: nam multat uterque
Pro honore maximo me onere gravissimo.
Cunctorum tibi conciliat decus atque favorem
Phœbus, sibique te collocat proximum.
Gratulor ergo Tibi, Phœbi doctissima proles,
Et ego meam sortem feram placidissimè,
Atque tuum librum si carpet Zoilus ore
Suo maligno, Tu feras quoque placidè.
Nam cum carpit ὄνος, non est onus hoc, sed honos est,
Et magna res est ab optimis laudarier.

Fossile, Planta, Animal, qui sint adhibenda fugandis
Morbis, fasciculo, Docte Schrödere, *doces,*
Namque Metallifera hac quicquid producit alitque
Quicquid & abscondit terra benigna, refers.
Atque adeò luces noctesque laboribus urges,
Tradas quæ populo, quæ bona grata Deo.
Macte ergo, macte ægri perge juvare salutem:
Gratus es hinc ægris: gratus es hinc Medicis.

Gratulatur

PETRUS de Spina, Doct.
Phys. Ord. Reip. FF.

AN tandem prodit tua, mi SCHRÖDERE, tot annis
Optata à tantis, PHARMACOPOEA, viris?
An tandem prodit, qua trux Libitina tenetur,
Quâ leviore Charon cogitur ire rate?
O bene! in humano stabulantia corpore monstra
Nunc digito poterunt liberiore premi.
Nunc quod Arabs-Grajus, Gallusq;, Iber atq; Latinus
Continet, hoc uni vis tuo inesse libro.
Perge Machaoniæ modo sic prodesse palestra.
Æternum nomen Phœbus Apollo dicat.

Cl. Dn. Affini suo gratulabundus
deproperabat

LUDOV. von Hörnigk / U.J.Med.
& Phil.D. simulque Com. Pal. Cæs. &
Phys. Ordinar. Francof.

Excellentissimo Viro, Medico Experientissimo
D. D. JOANNI SCHRÖDERO,
Amico & Fautori magno.

ECce! Machaonias quicunque fideliter artes
Exercet, studiis amplificatque suis:
Ille mihi gemino condignus honore videtur,
Laurea cui duplex impediatque caput.
Hoc, Schrödere, facis! Nostram tu perficis artem
Usu, tu Scriptis condecorasque bonis,
Ergo mihi geminis venerandus honoribus exis,
Cum duplicique tuus laude triumphus erit.
Perge novis partam Scriptis extendere famam!
Non amat ignavos gloria magna viros.
Præmia sunt gnavis, & certa laboribus. Hæc te,
Ut celebri clarus laude ferire, juvent.
Fallor? an ut Medicis jam proderit usibus, auctam
Sic reddet famam, quem dabis, ille liber.

Egre-

Egregius labor iste tuus? Tu dignus es autor,
Quem Medicus, quem nunc Pharmacopœus amet.

Francofurt. in Nundinis Autumn. M.DC.XLI.

Novi & elegantis operis Editionem,
cum affectu, congratulabatur

Joh. Petrus Lotichius, D. Medicus,
Acad. Marpurg. Prof. P. L.

Encomium Medicinæ Sacrum.

Deus ipse, ait Sirachus,
Medicum creavit; axe
Medicina traxit ortum:
Nebuloque, non honestus
Sapiensque temnit illam.
Macrocosmus iste totus
Medica officina IOVÆ est;
Chymica officina mundi
Polydædala officina est.
Medicina nota Adamo
Fuit, idque teste Mose;
Quia nomina ipse cunctis
Dedit apta rebus, atque
Medicum fuisse Mosen
Tibi testis arbor, à qua
Aqua amara facta dulcis.
Locus ipse Mara testis.
Medicos sua Josephum
Habuisse constat aula.
Salomonidique *Regi*
Medicina nota tota
Medicina tota nota.
Animantia ille cuncta.
Vegetabilesque plantas
Bene novit! annotavit,
Meminitque cuncta ad unguem,
Docuitque cuncta ad hilum.
Medicum fuisse Elisam
Sale facta aquæ salubres;
Colocynthides agrestes,
Colocynthides amara
Quia dulcuere, Elisa
Tibi testis est farina.
Medicum fuisse Esaiam
Palatha illa testis; ulcus
Quia sanat Ezechiæ.
Medicum fuisse Paulum
Tibi testis ipse Paulus;
Stomacho hicce languenti
Modico mero medetur.
Medicum fuisse Lucam
Tibi testus ipse Paulus.
Genius comes Tobiæ
Medicus fuit Raphaël,
Oculos Patris Tobiæ
Quia felle piscis ungit.

Medi-

Medicatur atq; corde &
Fugat hepate Asmodaum.
Nihil honore majus
Sacra prodidere quicquam;
Nihil hoc honore majus
Quoq; continent profana:
Medicum quod Israëlis
Vocat ipsese JEHOVA:
Medicum quod haudq; JESUS
Dubitat vocare sese.
Nihil hoc honore majus
Sacra prodidere quicquam;
Nihil hoc honore majus
Quoque continent profana.
Tibi gratulor proinde,
Mihi gaudeo, quod edis
Lepidum novum huncce librum,
Medicum novum huncce librum,
Chymicum novum huncce librum!!
Cerebellulum Minervae es,
Et es osculum Suade,
Es Apollinisq; mysta!
Tibi gratulor proinde,
Mihi gaudeo, Joannes.

EPIGRAMMA AD EUNDEM.

FOssilia & Plantas, Animalia denique cuncta
Usu pro Medico digeris & Chymico,
Ut studii immensi est infinitique laboris:
Sic opus immensæ hoc utilitatis erit.

Ita censeo, ita auguror
Joann. Sebastianus Blosius, Phil. & Med. D.
Reipubl. Ulmens. poliat. & P.P.

AD EXCELLENTISSIMUM AUTOREM,
Amicum plurimum Honorandum.
TROCAHICI.

DÆdalæ Scrutator indefesse rerum plurium,
Millies formantis ac versantis actus Scenicos
Artis, orbis cui ministrat cuncta totus largiter,
Morbidis salubritatem quò afferas mortalibus:
Unicum quem clamat esse civium gratissimum.
Pergamus cum Co, suos post maximos Antitistes,
Quem simul suo cupit tenere contubernio
Africæ gens Maura terræ non medentium ultima,
Et simul suo gregi adscribit Senex Ægyptius,
Quemq; Teuto, Gallus, Anglus cum Trionis septimæ
Subdito, certante voto, deperibant, Finnone

Docte

Docte Vir, Schrödere, quem non tangit incantatio,
Seculi abhorrentis illa, Trismegistus quæ senex,
Quæ vel accuratior recentium ætas addidit
Spargyrum, eruditiori dissecandi pharmaca
Arte, macte perge, non de more proletarii
Ordinis medentium, Soli Tharicho, carnibus
Post procul mensam abjici jussis, petentes pascier,
Et bonam artem qui ligant cum circinationibus
Obsitæ subscudibus rotæ molari polline.
Cumque crateis valiscis, farri condisque alveis.
Hoc enim nisu accipis Viri Sophi præconium;
Hoc adempto perstrepis ceu naufragæ navis leve
Undiquaque aplustre, cantilena Salgamarium es.

Anton. Boxbarterus, D.
Phys. Ord. Ulm.

E*St locus in pratis, quâ se Tithonia Conjux*
Mane novo roseis explicuit radiis.
Atque ubi se multum Scarabæa propago *recepit*
Ludere ad apricum Solis, ab axe jubar.
Lusus erat varius, viridi nec inutilis herba,
Quæ solet hoc semper crescere multa loco.
Huc etiam horrifero sese Phlegethontis *ab Antro*
(Credere quis posset?) Turba ministra tulit.
Prima hic Gorgoneis Alecto *infecta venenis*
Venit, Tisyphone *quam comitata fuit.*
Tertia non segnis venit properantibus alis
Dira Megæra *gravi congeminata malo.*
Ventosa incipiunt subito crepitacula linguæ
Exerere, & de se non nisi magna loqui.
Gloria prima fuit Furiarum, *& Gloria summa,*
De vitiis magnum tollere laudis opus.

Quomodo Myriadas morborum *eduxerit Orco*
Qualibet, inque homines fuderit omne malum:
Peſtiferam *hac jactat* tabem, *immedicabile damnum*,
Hydropem *dirum hac, horriferamque* febrim.
Horriferam febrim, *qui morbos ab orbe creato*
Corpus in humanum ſævior usque furit.
His & Eryſipelas, Phagedæna, Elephantiaſisque.
Atque dyſenteriæ *fluxus, &* hexis *atrox.*
Arthritis, *raptaque* Epilepſia *Mentis, &* horror
Cordis, pleuritis, cœliacusque *dolor.*
Cuncta hac Eumenidum *diffuſa è pyxide damna*
Humanum incipiunt ſollicitare genus.
Gloria quam vana hac, jactantiaque improba multos
Strinxerit, inferni lurida turba probant.
Et phlegetontææ gaudent his dotibus undæ:
Gaudete in nihilum gaudia veſtra cadent.
Ille Berillæo tandem miſerabile Tauro
Mugiat, Eumenidum cui fera dona placent.
Tandem ubi jam morbos alios, & plura malorum
Pergebant Furiæ *commemorare truces.*
Ecce, novus *ſubito per apertas* ſibilus *auras*,
Per nemus & virides ſponte ſuſurrat agros.
Anne volucris *erat? ſed cur fera cornua frontem*
Armabant? Taurus non erat, ales erat.
Num tibi cervina ſunt cornua cognita frontis?
Hoc etiam huic cernis cornua acuta *modo.*
Hoc monſtro viſo, Furias *ſtupor omnis habebat,*
Corripiunt celerem per nemus omne fugam.
Cervus at elatus *natura viribus audax*,
Cæleſte aggreditur nobilis Artis opus.
Humana at conſtent illuſtria commoda vita,
Corpus & ut poſſit, mensque valere diu:

Pharma-

Pharmaca componit *grata & Medicamina Divis,*
Et quibus è Mundo damna fugare queat.
Corporis è latebris Pestem depellere tentant?
Protinus è venis pestile virus abit.
Sic age, si Schrödere *tibi hinc nomenque decusque*
Crescit, & aeternùm fama superstes erit.
Et verè inceptis volitare per ora virorum,
Portior & stygius pauper inopsque jacet;

Hoc honoris & amoris ergò votum accinit

Johann. Tilemannus, D. & Med.
Prof. Ord. Marpurg.

Ad Doctissimum Virum
DN. JOHANNEM SCHROEDERUM,
Medicinæ Doctorem, fratris filium,

INgenii profers dotes, ostendis & artem,
Herbarum Vires tradere quando studes.
Dumq; Metallorum naturas ordine tractas,
Abdita quæ multis multa patere facis.
Hinc poterunt rectè varios sanare dolores,
Hinc herbas morbis rectè adhibere scient.
Hoc Agnate modo clarissime perge, sequentur
Perdulces fructus, præmia, fama, decus.
Non inhonorus eris, non deficiente crumenâ
Assiduâ passim dote celebris eris.

Georgius Schrœderus, Reip. Salis
Ufflenianæ Consul, Authoris Patruus.

EX scriptis *Schrœdere* tuis, cùm vidit Apollo
Ingenii dotes, mentis miratus acumen,
Dixit, æternâ jubeo dignissima cedro;

Quicquid enim occuluêre alii, hoc ipſum omne revelat,
Naturæque aperit mirâ brevitate receſſus,
Concluſumque tenet recto rerum ordine junctim.
Quicquid habent Arabum clariſſima lumina, Crinas,
Almanſor, Meſues, Avicenna, Salemnia, Zocha.
Quicquid & Hippocrates, Mithridates, quicquid & Hermes,
Quicquid & Euclides, quid Chiron, quidque Machaon,
Quicquid & Hartmannus, quicquid Sennertus acutus,
Crollius, ac alii Chymico ſplendore coruſci,
Quorum indefeſſos eſt admirata labores,
Hoc noſtro fæcunda parens Germania ſeclo,
Quicquid habent, inquit, ſparſim, congeſſit in unum.
Atque ſuas Lahheſi leges indagine mentis
Solerti ſanxit, pulsâ formidine fati:
Hæc fando, æterno ditavit marmore nomen.
Ergò mihi vivas noſtræ pars altera vitæ
Faucibus ex orci quam tu, Schrödere, reduxit,
Vive tibique tuis, totumque vireſce per orbem.

Merita gratitudinis & amoris monumentum poſuit
Mœno-Francofurti

Joannes Guilielmus Hochſtatt/D.
Phyſ. ord. ibidem.

Ad Clariſſimum & Doctiſſimum

DN. JOHANNEM SCHRÖDERUM,

Med. D. præſtantiſſimum, denuò ſuam Pharmacopœiam edentem

Anagrammata tria.

I.

Ὁ Ἰωάννης Σχρöδερος.

Ἀναγραμματικῶς:

Δὸς τοῖς χαῖς ἔρρωσο.

Naí

NAI σε τὸν ἰατρὸν πολυΐδρια ΣΧΡΟΪΔΕΡΕ, εἶναι
Σοῦ τόδε μαρτυρέει, βίβλιον ἀτρεκέως.
Ἄνθον γὰρ χόρτων καὶ κάρπων, ἠδὲ μετάλλων
Ἰάτροις φαίνει φάρμακα πάντα σοφοῖς.
ΔΗΝ οὖν ΝΟΪΣ ΕΡΡΩΣΟ ΧΟΪΣ, ἠδ' εὐτυχεῖ αἰεὶν,
Ὅπως ἰᾶσθαι ἀσθενῆ ἄνδρα δύνῃ.

II.

Joannes Schröderus Usleniensis Medicinæ Doctor.

Ἀνάγρ.

Chare doctis medicis, anne venis? Visn'? odore flores.

CHARE vir, & DOCTIS MEDICIS celeberrime Doctor
ANNE VENIS clarus Martis & artis ope?
Mars medicum te coluit quondam? at nobilis ars nunc
Te laudis titulo nobiliore beat.
Idque opus hoc medicum probat: En UNUS Ne peritè
Omnia, quæ medicis ſunt meditanda viris?
Hinc celebris medicus meritò nunc plaudis & audis,
Et ſcripti FLORES hujus ODORE tui.

III.

Johannes Schröderus Uslenianus Medicinæ Doctor.

Ἀνάγρ.

En es ſicut roſa odora, nunc in medica flores: indue.

EN de roſis dum ſcribis, atque floribus,
Schrödere Doctor, cæteris,
ES Literatis omnibus SICUT ROSA
ODORA in horto florido.
ET NUNC IN arte MEDICA ubique nomine
FLORES tuo clariſſimo.
Sic perge libros ſcribere, & ſic INDUE
Scriptis tuis doctiſſimis.
Celebre nomen atque talem gloriam,
Quæ apud futuros poſteros

Florebit &tibi virebit ſplendidè,
Dum terra picta gramine
Virebit, atque floribus vernalibus
Onabit hortos fertiles.

Joannes Loofherus Florimontanus,
Paſtor Uflenienſis, & Superintendens Generalis in Comitatu Lippiaco F.

H*Erbis; non verbis, Medicorum eſt, pellere morbos:*
Verbis; non herbis, ſtolidorum eſt, credere corpus
Curandum! ergo abeant, abeant procul atque faceſſant,
Et vetulæ, & lamiæ, & varium genus impoſtorum
Vanidicum, indoctum, quos pro medicamine verba
Protruſiſſe juvat, credo, Cacodæmone fretos,
Aut Erebi furiis comitatos, pellere morbos
Carminibus Circes tentantes, murmure cantus
Theſſalici, orantes Erebonque Hecatenque Chaontaque:
Abſint, longè abſint, procul hinc: procul inde faceſſant!
Herbis; non verbis curantur corporis artus:
Herbis; non verbis fiunt medicamina vitæ:
Herbis; non verbis fiunt unguenta ſaluti:
Herbis; non verbis redeunt in corpora vires.
Ergo hinc longè abeant, procul hinc; procul inde faceſſant.
Verbis; non herbis qui curant corporis artus:
Verbis; non herbis quærunt medicamina vitæ:
Verbis; non herbis faciunt unguenta ſaluti:
Verbis; non herbis reparant in priſtina vires.
Ergo ſuis ceſſent verbis Medicaſter Apella!
Clamoſus Stentor! ceſſet furioſus Agyrtes!
Herbis! non verbis cunctis propino ſalutem

M. Antonius Itterus, Gymnaſ.
Francofurt. P.t. Pr. Pimarius.

Ana-

Anagrammatiſmus.

Joannes Schröderus Medicinæ Doctor.

ERIS COUS, SIC ORNANTE DEO IN RE MEDICA.

ALter ERIS Schrödere COUS, SIC nomina reddunt,
Scripta probant. ORNANTE DEO (quæ gloria major
Eſſe poteſt?) te IN RE Medica. Concertet hirundo
Cygno, aut hœdus equo, ſi conentur tua ſcripta
Rodere LIVOR edax, Momusve aſinus, ſua nôrint
Crimina fœda prius; quid enim concertet hirundo
Cygnis, aut facere tremulis forte artubus hœdus
Conſimile in curſu poterit quam fortis equi vis?

Pharmacopœam Medico-Chymicam Excellentiſſimi & Experientiſſimi Viri Dn. D. Schröderi anagrammate hoc ex temporaneo condecorare lubens & meritò volui Francof. 8. (18.) *Sept. Anno* 1641.

Balthaſar Stutenius,
Medicus Bilfeld.

NOn nobis ſolum nati ſumus (optimus inter
Romanos Cicero monuit) ſed vindicat ortus de off.l.1.
Patria mox noſtri partem, partemque Parentes
Partem fidus amor quos nobis junxit, Amici.
Et velut in terris, quæ progignuntur, ad uſum
Proveniunt hominum; ſic magnus Conditor orbis
Ob genus humanum mortales condidit ipſos,
Alter ut alterius poſſet relevare labores.
Quò nos ergo parens ducit natura, ſequamur,
Omnibus officiis mutuò prodeſſe, hominumque
Inter nos homines ſtudium, nunc artibus ipſis,
Nunc operâ, noſtrisque bonis vincere parati.
Hoc monitum obſervans, Clariſſimus arte medendi
Schröderus, *verbis, factis, ſcriptisque ſaluti*

Proſpi-

Prospicit ægrorum: testatur id optima praxis,
Testatur medicum, quod nobis arte volumen
Conscriptum dederat magna: nunc auctius ipsum
Cùm videat lucem, merito lætamur & illi
Qui dedit, immensas pro tanto munere grates
Solvimus, atque suam multos producat ad annos
Nestoris, optamus vitam, quo præmia digna
Accipiat studio; multumque salubria dictans,
Pluribus auxilium præstet, vel præbeat Orbi
Exemplum, mutuo potius vigiletur ut ægris
Consensu, in partes quàm divellamur inique.

Joann. Pfautz, D.

CHA-

CHARACTERES,

Qui in Pharmacopœia Medico-Chymica occurrunt.

Acetum	✢	*Chalybs*	♂
Acetum destillatum.	⋇	*Cineres*	ⴺ
Alembicus	XX	*Cinnabaris*	♁
Alumen	O	*Cornu cervi*	C. C.
Amphora	≡	*Crucibulum*	✢
Amalgama	āāā	*Cuprum*	♀
Ana	ā aā	*Destillare*	♀
Antimonium	♁	*Dies*	☌
Aqua	▽	*Drachma*	ʒ
Aqua fortis.	▽F	*Ferrum*	♂
Aqua Regia, Stygia	▽R	*Gemini*	♊
Arcitenens	♐	*Hora*	8
Arena	∴	*Ignis*	△
Argentum.	☾	*Iupiter*	♃
Argentum Vivum	☿	*Leo*	♌
Aries	♈	*Libra*	♎
Arsenicum	O-O	*Libr.*	℔
Auripigmentum	OO	*Luna*	☾
Aurum.	☉	*Mars*	♂
Balneum	B.	*Mercurius*	☿
Balneum Mariæ, s. Maris	MB	*Mercurius sublimatus*	☿
Balneum Vaporis, s. Roris	VB	*Mercurius præcipitatus*	☿
Calx	C.	*Mensis*	⊠
Calx viva	Ψ	*Nitrum*	⦵
Cancer	♋	*Oleum*	∞
Caper	♑	*Oppositio*	☍
Caput mortuum.	☹	*Pisces*	♓

Plumbum

Plumbum.	♄	*Spiritus*	🜊 Sp.
Pulvis	🝣	*Spiritus Vini*	♆
Præcipitare	🜩	*Stannum*	♃.
Quadratus	□.	*Stratum super stratum.*	S.S.S.
Quinta Essentia.	Q. E.	*Sublimare*	♎
Retorta	🝭.	*Talcum.*	X
Sal Armoniacum.	✳	*Taurus*	♉
Sal commune	⊖	*Trigonus.*	△
Sal Gemma	♉.	*Venus*	♀.
Sal Nitrum.	⦶	*Vinum*	V.
Saturnus	♄.	*Virgo*	♍
Scorpius	♏	*Virid. Æris.*	⊕
Sextilis.	✱	*Vitriolum.*	⊕
Sol.	☉.	*Urina.*	⊡

Syno-

SYNOPSIS PHARMACOPOEIÆ
MEDICO-CHYMICÆ.

Pharmacopœia Medico-Chymica habet libros 5. quorũ
- 1. *Isagoge.* agit de Rebus medicamentalibus in genere.
- 2. *Officina.* R. medicamentalium classes officinales exhibet.
- 3. *Mineralogia.* de Mineralibus tractat.
- 4. *Phytologia.* de Vegetabilibus.
- 5. *Zoologia.* de Animalibus.

Liber I. de Isagoge.

Isagoge exhibet generaliter Pharmac.
- *Objectum* quod *Res medicamentalis* tum
  - c. 2. *Nativa.* Acetum, Acini, Adeps, Alabastri, Anthera, Apices, Aqua, Arbor, Aroma, Arilli, Axungia, Bacca, Bitumen. Cacumen, Calyx, &c.
  - 3. *Preparata.* Aceta, Alcohol, Amalgama, Anacollema, Apozema, Apophlegmatismus, Arcanum. Bacilli, Balani, Balneum, Balsamus, Bolus. Calx, &c.
- *Modum tractandi.* qui est *I. Constitutio. II. Usurpatio. III. Signatio.*

1. Constitutionis membra sunt.
- 1. *Productio.*
  - *Nativa* Cujus
    - 4. *Species:* Generatio, quasi Generatio q. Nutritio.
    - *Circumstantiæ 7.*
      - 5. *Principia Essentialia:* Spiritus. Corpus Vita.
      - 6. Efficiens.
        - 2. *Intern. Natura Universalis & Particularis,* i.e. innata Inclinatio & facultas emergendi.
        - 7. *Extern.*
          - *Primaria,* Natura operatrix.
          - *Secũdaria* sc. media ad produ-ctionẽ facientia: in his excellunt Qualitates seu Facultates.
            - *Elementales.* cal. frig. hum. siccit.
            - 8. *Salinæ.*
            - 9. *Peculiares* proprietates. scil. Sympathiæ & Antipathiæ.
              - *Universaliorũ* in quib. excellunt Influentiæ
                - Planetarum, Asterismorũ.
              - 10. *Particulares.*
      - 11. 3. *Materia:* Semen & Nutrimentum.
      - 12. 4. *Tempus.*
      - 13. 5. *Locus, Terra & Aquà.*
  - *Artificialis* cujus
    - 14. *Species.* Acuere, amalgamare, calcinare, candisare, cementare, &c.
    - Circumstantiæ
      - 1. 15. *Principia Chymica.* ⊖. Sulph. ☿. ▽. & ⓥ.
      - 2. 16. *Effic.*
        - *Interna.* Materiæ aptitudo & facultas operativa.
        - 17. *Externa.*
          - *Primaria* Pharmacopœus
          - *Secundaria*
            - *Qualitates*
              - *Elementales.* Calor
              - 18. *Salinæ.* 20.
            - 19. *Instrumenta.* ad quæ & Fornax.
      - 3. 21. *Mat.*
      - 4. 22. *Tempus & Locus.*
- 2. *Collectio.*
- 3. *Asservatio.*

- **2. Collectionis**
  - *Tempus* sumitur à
    - Rei colligendæ *aptitudine* idque ratione
      - Ætatis
      - Turgescentiæ periodicæ
    - *Constitutione* Macrocosmicæ secundum
      - *Qualitates Elementares*, sic optimum colligendi tempus.
        1. Moderate frigidum & siccum: serenum
        2. Ballamicum
        3. Lunæ decrescentis
        4. Matutinum
        5. Autumnale
      - *Influentias*, sic optimum collig. tempus.
        1. Fortificatum fortitudinib. Planetæ symphatici vel hujus amici ☉is aut ☾æ
        2. Fortific. fortitudine signi Zodiaci, quod præest membro medicando.
  - *Modus colligendi* qui
    - *Tractio* sursum deorsumve.
    - *Situs* colligentis ad Meridiem Orientem, Septentrionem, &c.
- **3 Asservationis.**
  - Tempus sumitur à *Duratione*: Hinc Res ne ultra terminum durationis asservantur.
  - *Locus* qui
    - *in genere* ratione,
      - Domicilii
      - Conclavis.
      - eligatur purus, sublimis, siccus, pervius, spectans septentrionem vel meridiem, &c.
    - *in specie* ratione vasorum. Hæc adhibentor pro rei exigentia, ut faciant ad rei integritatem tuendam.
  - *Modus adaptandi*. Hinc Res asservatur ut corruptio quantum potest arceatur.
- **II *Usurpationis* circumstantiæ sunt**
  - *Vires*. Sic Medic. est Astringens Adur. Alexiter. &c.
  - *Modus Utendi*
    - *Intern*. fit potando, lingendo, masticando, deglutiendo.
    - *Extern*. fit inungendo, emplassando, catapl. irrigando, lavando vel simplici impositione fovendo.
  - *Formula*.
    - *Intern*.
      - Liquidiores Apoz. Emulf. insuf. Julap. Potiones
      - Paulo crassiores: Syrupi. Eclegm. Elect. Boli
      - Solidiores; Troch. Pulver. Rotul. Morsul. Pilulæ, &c.
    - *Extern*.
      - *Liquid* ▽. ☋. Epithm. Clyster.
      - *Crass* Linimenta (Balsami) Unguenta.
      - *Durior*. cerota. Empl, catapl. sacculi, &c.
  - *Dosis*
    - Alterantium.
    - Purgantium.
- **III. Signationis.**
  - *Fontes sc.*
    - *Inhærentia*
    - *Antecedent*.
    - *Consequent*.
    - eaq; considerata
      - *Simpliciter* & sunt
        - *Inhær*.
          - *Qualitates sensiles, & Figura*
          - *Ætas*
          - *Sexus*
        - *Antec*. 1. *Agens*. 2. *Object*. 3. *Actio* 4 *Locus*. 5 *Tempus*.
        - *Conseq*. 1. *Nom* 2. *Testimon* 3. *Effect*. 4. *Factiones Experientia*
      - *Comparativè* & est *Similitudo* rerum
  - *Applicatio* ad invest g. Rer. Medic.
    - *Bonitatem*. Hinc Res bonæ censentur quarum sapor, odor, color, crassities, tenuit, soliditas, raritas, durities, mollities, gravitas, levitas, &c. sin. sese habent: quarumque productio, collectio, asservatio rite peracta est.
    - *Vires*
      - *Manifestiores*
      - *Occultiores*.

LIBER II.

LIBER II.

DE

OFFICINA.

Officinalia sunt tum Nativa tum Præparata.

Nativa sunt.

c.
1. *Mineral.*
- 2. *Terra.*
- 3. *Aqua.*
- 4. *Lapides.*
- 5. *Metalla.*
- 6. *Salia.*
- 7. *Sulphurea.*

2. *Vegetabil.*
- 8. *Aromata.*
- 9. *Cortices.*
- 10. *Flores.*
- 11. *Folia s. Herba.*
- 12. *Fructus.*
- 13. *Fungi.*
- 14. *Ligna & Visca.*
- 15. *Radices.*
- 16. *Semina.*
- 17. *Succi.*
- 18. *Olea & Balsama.*
- 19. *Resina.*
- 20 *Gummi-Resina.*
- 21. *Gummata.*

3. *Animal.*
- 22 *Integra.*
- 23. *Partes, carnosa.*
- 24. *Membranosæ.*
- 25. *Cornua.*
- 26. *Ossa.*
- 27. *Crustacea s. Testacea.*
- 28. *Lapilli.*

29. *Lac & Serum.*
30. *Fella.*
31. *Medulla.*
32. *Pinguedines.*
33. *Sanguis.*
34. *Seva.*
35. *Stercora & Urina.*
36. *Ungues & coagula.*

Praparata.

37. *Aceta.* 1. Alexiac. 2. Bezoardic. 3. Prophylaftic. 4. Rutac.

38. *Aqua ftill.*
- *Simplic.*
- *Compof.* 1. Anhalt. 2. Aperbiv. 3. 4. Apopleƈt. 5. Afthmatic. 6. Carituric. 7. Carminativ. 8. 9. Cephal. 10. Ophthal. 11. Cord. H.S. calid. 12. frig. 13. Damafcen. 14. Diuretica. 15. Febrif. 16. Hyfter. 17. Lavend. 18. Magnanimit. 19. Nephrit. 20. Philofoph. 21. 22. Peƈtoral. 23. Picar. 24. Salv. 25. Splenet. 26. contra Trem. 27. 28. Theriacal. 29. de Trib. 30. Triftantis. 31. vitæ Mul. 32. Virtutum. 33. Vomitiva.

39. *Aq. mixt.* 1. 2. 3. 4. 5. Ophthalmic. 6. Perlar. 7. Lac. virg. 8. cauftica.
40. *Balfami* odorifer. 1. 2. 3. Apopleƈt.
41. *Balfam.* deftill. 1. B. vitæ. 2. nervinus. 3. anthiarthriticus. 4. Saxonis.
42. *Boli.*
43. *Calces.*
44. *Cataplafm.* 1. Refolutiv. 2. cont. Cruorem. 3. de nido hirund. 4. Anacollem. 5. Sinapifm. 6. veficator.
45. *Clyfteres.*
46. *Condit.*
47. *Confeƈtion.*
48. *Conferv.*
49. *Decoƈt.* 1. Alterans. 2. Epatic. 3. Epatis vituli. 4. Hyfteric. 5. Majal. 9. Purgans. 7. Splenis bovis.
50. *Loch.* 1. de Caffia. 2. Paffulatum.

51. *Eleƈtuar.*
- *Alter.* 1. Pfeudo acori. 2. alexiph. 3. de Gicon. 4. de allio. 5. Camphor. 6. Chalyb. 7. Corrob. 8. Cordial. 9. de Croco. 10. Nucum. 11. Regum. 12. Scorbutic.
- *Purg.* 1. Diafar. Fern. 2. ♉ ale. 3.

52. *Ely-*

52. *Elyxir.* 1. Citri. 2. Camphoræ. 3. 4. 5. Epilept. 6. Pestilential. 7. Nephritic.
53. *Emplastr.* 1. Arthrit. 2. Cephal. 3. Diaphor. 4. ad Fontic. 5. Gummat. 6. Magnetic. 7. Mundificat. 8. 9. Opodeld. 9. 10. 11. 12. Splen. & ceret. 14. Dialulph. 15. de Tacamahac. 16. vesicator. 17. Dropac.
54. *Emulsion.*
55. *Errhina.* 1. Cratonis. 2. Montan. 3. de Spina.
56. *Epithemata.* 1. cordial. 2. Epatic. 3. febrile.
57. *Extract.* { *Alterant.* 1. Bezoard. 2. Pestilent. 3. pulmon. 4. Theriacæ. 5. Ther. benedict. 6. Th. cœlest.
Purgant. 1. Benedict. 2. 3. 4. Catholic. 5. 6. Panchymag. }
58. *Farina.*
59. *Fecula.*
60. *Flores.*
61. *Gargarismi.* Diaclysmata. Dentifricia.
62. *Gelatina.*
63. *Infusiones.* 1. Vina. 2. arthrit. 3. splenet. 4. matricale. 5. purgans. 6. claret. laxat. 7. Hippocrat. ☿iale.
64. *Iulebi.* Moreti. 1. pro ditiorib. 2. pro pauperib.
65. *Lapides.* 1. Corrosiv. 2. ☉-☾lis. 3. 4. 5. 6. salutis. 7. mirabilis. 8. rubeus.
66. *Liquores.* Liquor lithontripticus.
67. *Magisteria.*
68. *Masticatoria.*
69. *Morselli.* 1. de Citro. 2. Pectorales. 3. Rotulæ.
70. *Olea stillat.*
71. *Olea express.*
72. *Olea cocta.* 1. simplicia. 2. composita.
73. *Potiones.* 1. 2. Purgant. 3. 4. sudorif.
74. *Pilulæ.* { *Alterant.* 1. Febril. 2. Narcot. 3. cont. Tuss.
Purgant. 1. de Ammon. 2. Bened. 3. Cholag. 4. de Esulâ. 5. de Euphorb. 6. 7. Febril. 8. Hydrop. 9. Iliac. 10. de Ladano. 11. Marocost. 12. Panchymag. 13. de Sagap. 14. de Succin. 15. 16. 17. Tartareæ. }
75. *Poma Ambræ.* 1. 2. 3. 4.
76. *Præparata.*
77. *Pulv. & Spec.* { *Alter.* 1. 2. Bezoard. 3. Cachect. 4. de Cypr. 5. Dentifr. 6. contra desl. 7. Dysenter. 8. 9. Antiepil. 10. Febril. 11. Fortis. 12. Grossus. 13. Hepatic. 14. Hyster. 15. Nephrit. 16. Sperniolæ. 17. Stomach. 18. Tritheim. 19.

Spec.

19. Spec. Cephal. 20. Diacubeb. 21. Sal. philos. 22. Sacerd.
Purg. 1. Arthetic. 2. Cholag. 3. Cornach. 4. Melanog. 5. Panchym. 6. Passav. 7. 8. Phlegmag.

78. *Sacculi.* 1. stomach. 2. cordial. 3. nephritic. 4. cephalic.
79. *Salia.* 1. Alcali. 2. ⊖ Alembrot. Anatron. 4. Borrax.
80. *Sapo.* 1. Sapo moschatus. 2. alius.
81. *Spiritus.* 1. Minerales. 2. Vegetabiles. 3. Animales. (qui minus usitati.)
82. *Succi.* 1. Liquidi. 2. inspissati. Huc, *Rob.* & *Mella simplicia.*
83. *Suppositor.* Pessi.

84. *Syrup. Mella, Rob.* { *Alterant.* 1. Syr. anis. 2. antepil. 3. de Artem. 4. cardias. 5. corall. 6. de Erysim. 7. 8. Nicot. 9. de Hispid. 10. de Testudin.
Purgant. 1. Helleb. min. 2. cholag. 3. vomit. 4. Oxys. vomit.

85. *Tinctura.* 1. è mineral. 2. & vegetab. 3. ex animalib.

86. *Trochisci* { *Alter.* 1. Alexic. 2. 3. pro fumo. 4. Moschard. 5. pectoral. 6. prophylactici. Huc collyria.
Purg.

87. *Bals.* linim. ung. 1. B. Hisp. 2. 3. vulner. 4. uter. 5. *lin.* ♄ ni. 6. de Amiant. 7. Dentifr. 8. Errhin. 9. *ung.* Podagr. 10. cardiac. 11. cordial. 12. ophthalm. 13. splenet. 14. Sympath. 15. Terebinth.

LIBER III.

DE MINERALOGIA.

Mineralia medicamentalia sunt *I. Terra II. Aqua. III. Lapides. IV. Mercurialia. V. Salina. VI. Sulphurea.*

I [*cap.* 1. 2.] *TERRIS* competit; 1. *Lotio.* 2. *Praparatio.* 3. *Pracipitatio.* 4. *Destillatio.* Hinc officinalis.

1. *Terra sigillat. in* { *Nativa specie,* Hæc 1. Terr. Turcica. 2. Melitea. 3. Germanica. sc. Lignicensis, Strigensis, Labacensis.
Praepar. Quæ 1. Terr. sigill. præparat. 2. Magist. 3. ♁, simplex. 2. cum Vino. 3. alcalisatus.

2. *Boli.* { *Nat.* 1. Bolus Armen. ver. 2. Germanic.
Pr. Bol. præparat. 2. Magist.

Hinc 3. *Creta.* 4. *Marga.* 5. *Ochra.* 6. *Rubrica.* 7. *Tripolis.*
II. [*c.* 3.] *AQVIS*: Purificatio. 2. Destillatio. 3. Inspissatio. Hinc.

1. *aqua*

1. *Aquarum simplic.* { N. 1. ▽ font. 2. puteal. 3. fluvial. 4. palustr. 5. pluv. 6. nivea. 7. Ros. | P. 1. ▽ destillat. ∾ s. Essentia. 3. Sal. }

2. *Aquæ minerales.*

III. [c. 4.] *LAPIDIBUS* 1. Pulverisatio. 2. Calcinatio. 3. Solutio. 4. Liquatio. 5. Volatilisatio. 6. Syrupisatio.

Hinc 1. Gemmæ præparat. 2. ⊖ 3. Magist. 4. ol. s. liquor. 5. Tinctura s. Ess. 6. ol. destillat. 7. Syrup.

[c. 5.] Hinc usuales Gemmæ videlicet.

1. *Chrysolithus.*

2. *Granat.* 1. præpar. 2. Magist.

3. *Hyacinth.* 1. præpar. 2. Sal. 3. Magist.

4. *Lap.* Nephriticus.

5. *Rubin.* præpar.

6. *Sapphirus* 1. præpar. 2. Sal. 3. Liquor. 4. Ess. s. Tinctura.

7. *Sard.* præpar.

8. *Smaragd.* 1. præpar. 2. ⊖. 3. Tinct.

[c. 6.] *Corall.* { *N.* 1. Rubr. 2. Alb. | *P.* 1. præpar. 2. ⊖. 3. Magist. [3.] 4. ol. s. Liq. 5. Ess. s. Tinct. [N°. 12.] 6. Flores. 7. Spiritus. s. olea. [N. 4.] 8. Syrup. }

[c. 7.] *Margarit.* prapar. 1. ext. 2. Sal. 3. Mag. [N. 3.] 4. ol. s. liquor. 5. Ess. s. Tinct. [3.] 5. Flor. 6. Syrup.

[c. 8.] *LAPIDES MINUS PRECIOSI. videlicet.*

1. *Ætites.*

2. *Alabastrites.* in Ung. Alabastrino.

3. *Amianth.* præpar. 1. Ung. Citrin. 2. Liniment. ad Tin.

4. *Lap. Armenus.* prapar. 1. Lap. totus. 2. pilul. de L. A. 3. Magist.

5. *L. Calcarius.* præpar. 1. calx viva. 2 c. lota. 3. Lixivium. 4. spir. 5. spir. alcalisat.

6. *L. Calaminar.* præpar. emplastr. è lap. calam.

7. *Calculus human.* præpar. 1. sal. 2. ol. s. Liq. 3. Elixyr.

8. *Crystall.* præpar. 1. Cryst. præparat. 2. ⊖ 3. Mag. 4. ol. p. d. 5. Elix. 6. Essent.

9. *Hæmatit.* præpar. Hæm. præparat.

10. *L. Iudaic* præpar. 1. L. Jud. præparat. 2. ⊖. 3. Mag. 4. Elixyr. 5. ol. p. d.

11. *L. Lazuli.* præpar. 1. L. L. totus. 2. Mag. 3. Elixyr. 4. El. 5. ol. p. d. 6. Essent.

12. *L. Lyncis.*

13. *Magnes.* præpar. Ung. magnetic.

14. *Marmor.*
15. *Ostiocolla.* PP. Ostioc. ppt.
16. *Pumex.* præpar. Pumex ustus.
17. *L. Specularis.* præpar. calx & liquor.
18. *Silex.* præpar. 1. ⊖. 2. Ol. p. d.
19. *L. Spongiæ.* præpar. Sal.
20. *Talcum* præpar. 1. Ol. dest. 2, ol. camphoræ talcat. 3. Liq. 4. Tinct.
21. *Unicornu fossile.*

IV. Mercurialia sunt. 1. *Metalla.* 2. *Metallis finitima.* 3. *Metallica Excrementa.*

I. METALLA sunt.

☉ 1. *Aurum.* (c. 9.)
- 1. *Purgat.* 1. per Calcin. 2. per Fusion. cum ♁ vel ♄ 4. per Cement.
- 2. *Calcinat.* 1. per Immers. unde ☉ sclop. & diaph. 2. Vapor. 3 ããã. 4. Cement. 5. Reverb.
- 3. *Volatilisat.* unde ☉ spiritualis.
- 4. *Extract.* unde ☉ potab. s. Tinct. (N°. 16.)
- 5. *Sublimat.* unde Flor. ☉is.
- 6. *Salificat.* unde ⊖. ☉is (N°. 3.)
- 7. *Mercurific.* unde ☿.

☾. 2. *Argent.* (c. 10.)
- 1. *Purgat.* 1. per calc. 2. per Fus. c. ♄. 3. per ⊕.
- 2. *Calcinat.* 1. Immers. 2 per ããã. 3. Reverb.
- 3. *Extract.* s. solut. unde ☾æ potab. & Tinct. (N°. 5.)
- 4. *Salificat.* ⊖.

♂ 3. *Ferr.* (c. 11.)
- 1. *Purgat.* unde Chalybs.
- 2. *Calcin.* 1. Reverb. Croc. ♂ obstr. 2. Fus. Cr. ♂ aper. 3. Cem. ⊕-m. 4. Immers. unde Crystall. 5. Vapor. 6. Illini.
- 3. *Volatilis.* ac destill. unde 1. ▽ ♂ 2. Spir. 3. ol. rubr. 4. ol. Sulphur. 5. Spir. ⊕-i ♂is.
- 4. *Extract.* unde Tinct. (N°. 10.)
- 5. *Sublimat.* Hinc Flores. (N°. 2.)
- 6. *Salific.* ⊖ vel ⊕-m (N°. 5.)
- 7. *Liquat.*

♀ *Cupr.* (c. 12.)
- 1. *Purific.*
- 2. *Calcin.* 1. Reverb. 2. Immers. 3 Vapor. 4. Illinit. 5. Cement. (è quibus singulis Croc. ♀ is.
- 3. *Extract.* unde Tinct. (N°. 3.
- 4. *Salif.* unde ⊖. (N°. 3.

- 1. *Purif.*

2. *Calcin.*

♄ Plumb. (c.13.)

2. *Calcin.* 1. Inciner. 2. Reverb. (unde Minium) 3. Cement. (in ♄ usto.) 4. Immerſ. (1. Sacchar. ſ. ⊖ ♄. 2. Mag. 3. Lac ♄i) (4. Vaporoſ. unde cerusa.
3. *Destill.* unde 1. Sp. ardens. 2. ol. flav. 3. rub. 4. Balſ.
4. *Extract.* unde 1. Sulph. 2. 3. 4. 5. Tinctur.
5. *Mercurific.* unde ☿ ♄i 1. 2. 3.
6. *Salificat.* unde ⊖ verum.
7. Huc. *Liquatio.*

♃ Stann. (c.14.)

1. *Purgat.*
2. *Calcinat.* 1. Inciner. 2. Reverb. 3. Immerſ. unde ⊖ & Mag. 4. Vapor.
3. *Destillat.* unde 1. ♃ Diaphoreticus. 2. Sulph. ſeu ol.
4. *Sublimat.* unde Flores ſ. ♃ depuratus.
5. *Extract.* unde Tinct.
6. *Salificat.* unde ⊖ verum.

METALLIS FINITIMA SUNT.

☿ I. Merc. (c.15.)

1. *Purgat.* 1. Expreſſione. 2. Lotione. 3. ♌āone.
2. *Calcinatio* ſ. præcipitat. unde præcipit.
   - *Sine Metallis.* 1. per ſe 2. per ſilices. 3. per Sulph. 4. per ol. Sulph. 5. per ol. 🜕i. 6. per ſp. 🜕i (☿ius corollatus) 7. per ▽ ovor. 8. per Smirid. (🝝. miraculoſus.) 9. in 🜅. (🝝tus communis.) 10. 🝝 incarnatus. 11. 🝝 lutus. 12. 🝝 🜕tus fixus. 13. 🝝 egregius.
   - *Cum Metallis.* 1. 🝝 ☉ris. 2. regulinus ſ. diaphoret. 3. Hercules Bovii. 4. 5. Aurum vitæ. 6. 🝝 viridis. 7. vitrum ☿ii ☾æ. 8. Succinum ♁ii.
3. *Sublimat.* unde 1. ☿ 🝚 officinar. 2. aliter. 3. 🝚 regulinus. 4. ☿ dulcis (Draco mitigatus.) 5. alius. 6. ☿ 🝚 rubeus (Arc. corallinum) 7. Laudanum ☿iale. 8. Manna ☿ii (☿ dulc. ☉ris) 9. cinnabaris offic.
4. *Destill.* unde
   - 1. Butyrum ♁ii ſ. oleum ♀ii glaciale ê quo
     - 1. ☿ vitæ qui correctus. 1. ☿ vitæ corr. 2. ☿ vit. cathart. 3. Laxativ. minerale.
     - 2. Bezoardica miner. 1. Bezoart. min. ſimplex. 2. ☉re compoſ. 3. ☉re croll. 4 ☉re verum 5. 6. 7. 8. Bez. ☾ria. 9. B. ♀reum. 10. B ♂le. 11. B. ♃iale. 12. B. ♄num. 13. B. ☿iale.
   - 2. Ol. ☿ alb. diaphor. 3. rubrum. 4. diaphor.

5. *Extract.*

- 5. *Extract.* unde 1. Sulph. s. Tinct. [Aquila cœlest.] 2. alia. 3. ol. ☿ ii ♁ ialis.
- 6. *Liquat.* unde 1. 2. 3. Liquor. 4. ♋ ☿. diaph. dulce. 5. liq. Jovialis.
- 7. *Salificat.* unde ⊖.

II. Cinnabaris. Præcipitata diaphoretica.
[c. 16.]

♁ *III. Antimon.* [c. 17.]

- 1. *Calcinat.*
  - *Sicc. unde*
    - 1. *Vitra.* 1. Hyacinth. 2. è Minera. 3. flav. 4. rubr. 5. alb. 6. diaphoret. 7. Regulin. 8. ☉re. 9. Regulin. Hinc correction. N. 5.
    - 2. *Croci.* 1. vulg. 2. Ruland. 3. Brendel.
    - 3. *Diaphoretic.* 1. vulgar. 2. Flores dicti fixi. 3. Diaph. Tartarisatum.
    - 4. *Reguli.* 1 simpl. 2. ♂alis. 3. ♃alis. 4. ☾ris. 5. cerusa. 6. cerusa ☉ris.
  - *Humid.* unde *Præcipitata.* 1. ♁. Rub. fix. 2. ≂ vitrum. 3. ≂ diaphoret. 4. ≂ Reguli.
- 5. *Sublimat.* unde Flores. 1. è Minera. 2. Reguli. 3. Compos. 4. Sulph. ♁ ii. 5. Fl. 🜖ati. 6. Fl. ♂. ♀. 7. diaphoret. 8. fixi. [cheiri] 9. cinnabaris.
- 3. *Destill.* unde
  - ✱ ♁ ii. 2. 3. ♋ per se. 4. 5. 6. 7. Saccharat. 8. ♋ mellitum. 9. Magist. ♁ ii. 10. 11. ol. Glaciale. 12. de crystall. 13. 14. ol. ad vulnera. 15. Bals. ♁ ii. 16. Bals. vuln. 17. ♎ ex Reg. 18. ▽. antepil. 19. ▽ stimmi Sulph. 20. ▽ st. Tartarea.
- 7. *Liquat.* unde 1. Balsamus è scoriis Reg. 2. Liq. ex Sale vitri.
- 5. *Extract.* unde
  - Sulphura 1. 2. è minera. 3. 4. ex ♁. calc. 5. ex croc. 6. è scoriis Reg. (Sulph. auratum.
  - Tincturæ. 1. ex ♁ crud. 2. 3. Bals. vitæ. 4 Manna. 5. Mag. ♁ ii. ol. vitri. 6. 7. 8. ex vitro. 9. 10. ex croco. 11. ♁ Tartarisat. 12. Rubin. ♁ ☿lis. 13. ex Reg. Antid. pantagogus. 14. Bals. Reguli. 15. 16. ex ♁ c. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. è florib. 24. ex ol. ♁. 25. 26. 27. 28. è Sulph. ♁ ii. 29. è ☿ ♁ ii. 30. è 🜖 ♁. 31. Lapis △is.
- 6. *Infus.* 1. ♁. crudi. 2. 3. vitri. 4. 5. croci. 6. ▽ ophthalm. 7. Syrup. vomit. 8. Vin. Hippocr. 9. oxysacchar. vom. 10. spir. vitæ aureus.
- 7. *Salific.* unde ⊖ 1. 2. 3.
- 8. *Mercurif.* unde ☿ ius.

RECRE-

RECREMENTA METALLICA
ſunt Naturalia & Artificialia.
Naturalia ſunt.

1. *Cobaltum.*
2. *Chalcitis.*
3. *Miſy.*
4. *Sory.*
5. *Marcaſita ſ.* Biſmuthum { 1. *Calcin.* unde Magiſt. 2. *Deſtillat & Sublimat.* unde ol. ⊖ Flor. ▽.

Recrementa Metallorum artificialia ſunt.

[c.19.] 1. *Cadmia* {
- *Nativ.* { Metallica V. cobaltum. / Metalli expers V. Lap. calaminaris.
- *Factit.* quæ Botritis, capnitis, calamitis. præp. 1. Tutta 2. collyr. alb. 3. Ung. 4. Empl. de Lap. calaminari.

2. *Diphryges.*
3. *Lithargyrium.* præp. 1. ⊖. 2. Magiſt. 3. ol. rub. 4. Tinct. 5. Balſ. 6. Liquor.
4. *Molybdæna. ſ. Plumbago.*
5. *Tutia ſ. Pompholyx & Spodium.* præp. 1. Tutia lota. 2. Ung. nihili. 3. ad oculos. 4. Diapompholyg. 5. de Tutia.

V. SALINA.

[c.20.] *Salib.* competit: 1. *Purificatio.* 2. *Calcinatio.* 3. *Deſtillatio.* 4. *Sublimatio.* 5. *Fixatio.* 6. *Liquatio.*

[c.21.] I. *Sal. com.* [c.22.] {
1. *Purific.*
2. *Calcinat.*
3. *Deſtillat.* unde 1. Sp. ⊖ is. 2. Sp. ⊖ comp. 3. Sp. ⊖ virid. 4. Corallatus. 5. 6. dulcis. 7. dulc. com. 8. Cryſt. ⊖ dulc. ſ. Sp. ⊖ coagulatus. 9. Flores. 10. Cryſt. dulc. 11. ∴ ⊖ rubr.
4. *Extract.* unde Tinctura.

II. *Sal. foſſil.* præparat. 1. Spirit. 2. Balſamus.

III. *Sal. Nit.* ⦶ {
1. *Purificat.*
2. *Calcinat.* unde 1. Lapis Prunellæ. 2. 3. ⦶ fixum. 4. Cryſt. miner. ſaccharat. 5. ⦶ perlat. 6. ⦶ corallat.
3. *Deſtillat.* 1. 2. Spir. 3. cum O. 4. cum Sulph. 5. ſp. ⦶ bezoard. 6. ▽ cauſt. 7. ▽F. 8. 9. ▽R.
4. *Extract.* unde Tinctura.

IIII. *Alum.* O. {
1. *Purific.* ſeu Cryſtalliſat.
2. *Calcinat.* ſeu uſt.

[c. 23.] III. *Alum.* O.
3. *Salificat.*
4. *Destillat.* unde 1. phlegma ac spiritus. 2. ♎ dulcis. 3. Magist. 4. Saccharum.

[c. 24.] IV. *Ammoniac.* ✳
1. *Crystallis.*
2. *Sublimat.* unde Flores.
3. *Calcinat.* & Fixat.
4. *Destillat.* unde 1 2. 3. 4. sp. ✳
5. *Liquat.* unde Liquor s. oleum.

V. *Vitriol.*
1. *Purific.* unde ⊕-m alb. vomit. 2. ⊕ Hemetico. purg.
2. *Calcinat.* unde Colchotar.
3. *Destillat.* 1. Ros ⊕-i. ▽ ⊕-i 3. Phlegma ⊕-i. 4. sp. ⊕-i. volatil. 5. sp. ⊕-i vulgar. 6. 7. dulc. 8. Philosophicus. (cohob. ☿ ii) 9. Liquor Dianæ. 10. ▽ aperiens. 11. sp. ⊕-i mellisatus. 12. diaphoretic. 13. 14. 15. 16. 17. sp. ⊕-i antepilept. 18. 19. sp. ⊕-i coagulat. *Olea* No. 6.
4. *Sublimat.* unde Flores No. 3.
5. *Præcipitat.* unde 1. Terra ⊕-i. 2. Sulph. dulc. 3. Sulph. purg. 4. Sulph. (fixum.
6. *Salificat.* unde ⊖ ⊕-i.
7. *Extract.* 1. Extr. ⊕-i narcotic. 2. Ess. Sulphuris ⊕-i. 3. Manna ⊕-i. 4. Tinct. 5. 6. 7. 8. Magisteria.

VI. Sulphurea sunt.

I. *Arsenic.* [c. 27.]
1. *Sublimat.* unde ♃ dulc. 2. Rubinus ♃ diaphor. 3. ♃ ♎ m.
2. *Fixat.* s. calcinat. unde 1. ♃ fixum & ☿ 2. ♃ fixum sudorif.
3. *Liquat.* ♃ anod. Butyrum ♃ N°. 2.

II. *Sulphur.* [c. 28.]
1. *Sublimat.* 1. Flor. simpl. 2. ⊕-ti 3. gummati. 4. Saccharat. 5. alb. 6. corallat.
2. *Præcipit.* Lac Sulphuris.
3. *Destillat.* 1. spirit. s. ol. per C. 2. ▽ acida. 3. Ens Balsami Sulphuris. 4. ol. Sulphuris. 4. ol. Sulphuris Bals. 5. ol. Sulphuris linat. 6. ol. Sulphuris pestilent. 7. ol. aur. 8. ol rubr.
4. *Infus.* Bals. Sulph. 2. B. vitæ. 3. B. Sulph. ad exter. 4. Tinct. Sulph.
5. Ess. Sulph.

[c. 29.] III. *Ambra.* præparat. 1. Ess. Ambr. 2. spec. Diambr. 3. Pom. Ambr.

IV. *Succin.*
1. *Præparat.*
2. *Solut.* & præcip. unde Magist. Extr. Tinct.
3. *Destill.* unde ol. Phlegma. spir. ⊖.
4. *Balsam.*

V. *Sperma Cet.*

VI. *Asphal-*

VI. { *Asphalthus.* *Naphtha.* *Petroleum.* }

VII. { *Carbo Petra.* *Gagates* præpar. oleum. }

LIBER IV.
DE.
PHYTOLOGIA.

Class. I. de Alterantib. primariis.

1. *Abiet.* alb. & rubr. 1. Cortex. 2. Coni. 3. Resina.

2. *Abrotan.* { *Nativ.* Folia. *Præpar.* 1. ▽. still. 2. Vinum. 3. Conserv. 4. ol. infus. 5. ol. stillat. }

3. *Absynthii vulgaris.* { N. 1. Folia ac 2. summitates. P. 1. ▽ still. 2. spir. 3. succus. 4. Vinum. 5. Tinctura. 6. conserv. 7. syr. com. 8. Troch. 9. ol. infusi 10. ol. still. 11. ⊖ fixum. 12. ⊖ volat. }

4. *Absynth. pontic.* conserv.

5. *Acacia vera.* succus.

6. *Acacia Germanic.* { N. 1. Flor. 2. Fol. 3. Cort. radicum. P. 1. ▽ stil. 2. syrup. 3. Succ. s. Rob. 4. vinum. 5. Fr. condit. }

7. *Acetosa* { N. 1. Fol. 2. rad. 3. sem. P. 1. ▽ st. 2. succ. 3. syr. 4. cons. }

8. *Acetosella* { N. Fol. P. 1. ▽ st. 2. syr. 3. cons. }

9. *Acori veri* { N. 1. Rad. 2. Fol. (raro.) P. 1. ▽ st. è. rad. 2. condit. 3. ol. st. 4. El. Diac. 5. Extr. }

10. *Acori adulter.* { N. Rad. P. Elect. }

11. *Adiant.* { N. Fol. P. 1. ▽. 2. syr. simpl. 3. syr. comp. }

12. *Adianthi* aurei caulis cum foliis ac flor.

13. *Agalloch.* { N. Lignum. P. 1. Extr. 2. spec. }

14. *Agrat.* { N. Fol. & Fl. P. 1. syr. de Eupat. 2. Pil. 3. Troch. }

15. *Agni* casti semen.

16. *Agri-*

16. *Agrimon.* { N. Fol. & summit.
P. 1. ▽ still. 2. succ. 3. syr. 4. ⊖

17. *Alchimill.* { N. Folia c. caule.
P. ▽.

18. *Alkekeng.* { N. Baccæ.
P. 1. ▽ still. 2. Tinctur. 3. Troch.

19. *Allij.* { N. Radix.
P. Elect.

20. *Alsinæ*, Folia vel integra herba.

21. *Althaa.* { N. 1. Fol. 2. Rad. 3. Sem.
P. 1. ▽. 2. mucilag. 3. syr. Fernel. 4. Ung. simpl. 5. Ung. comp.

25. *Amaranth.* Flores.

23. *Ammeos* veri semen.

24. *Amomi* semen.

25. *Amygdal.* { N. 1. fruct. dulc. 2. nucl. amar.
P. 1. conf. dulc. 2. conf. amar. 3. ol. { dulc. / amar.

26. *Anacard.* { N. Fruct.
P. 1. Elect. s. confect. 2. mel. 3. ol. expr.

27. *Anagall. terrestr.* { N. Fol. c. flor.
P. 1. ▽. 2. Succ.

28. *Anagall. aquat.* { N. Fol. vel integra planta.
P. 1. ▽ 2. Succ.

29. *Aneth.* { N. 1. Fol. 2. El. 3. Sem.
P. 1. ▽. 2. ol. insol. 3. ol. still.

30. *Angelic.* { N. Rad.
P. 1. ▽. 2. Succ. 3. Extr. 4. Condit. 5. ol. still. 6. Bals. 7. ⊖.

31. *Anisi.* { N. Sem. raro herba.
P. 1. conf. 2. conf. laxat. simp. 3. conf. laxat. comp. 4. ▽ st. 5. ▽ vitæ. 6. ol. still. 7. ⊖. 8. spec.

32. *Anserin.* { N. Fol. vel integra planta.
P. 1. ▽ è planta 2. ▽. è fl. 3. conf.

33. *Anthora* radix.

34. *Antirrhini.* caulis cum foliis ac florib.

35. *Apij.* { N. 1. Rad. 2. Sem.
P. ▽.

36. *Aquileg.* { N. 1. Sem. 2. Fl. 3. Herb.

36. *Aquileg.* { P. 1. ▽ 2. conf. 3. Acet.

37. { *Aristoloch.* rotundæ radix.
{ *Aristol.* long. { N. 1. Rad. 2. Fol.
{ P. ▽.

38. *Armoracia.* radix.

39. *Arnica* caulis cum florib.

40. *Artemis.* { N. summit. vel herba integra.
{ P. 1. ▽. 2. ol. still. 3. syr. C. 4. ⊖.

41. *Ari.* { N. Radix.
{ P. 1. Rad. præparat. 2. Fecula. 3. pulvis stomach.

42. *Asparag.* { N. Radix.
{ P. ▽.

43. *Atriplicis* Folia.

44. *Avena.* 1. Semen. 2. Farina.

45. *Aurantia.* { N. 1. poma. 2. cort.
{ P. 1. ▽. 1. Nampha. 2. Succ. expr. 3. Syr. 4. Condit. cort. 5. conf. 6. Elect. 7. ol. still. 8. Ball. 9. Ung.

46. *Auricul.* muris. { N. integra planta.
{ P. ▽.

B.

47. *Balani* myrepsicæ. { N. Nuclei.
{ P. Oleum de Been.

48. *Balsam.* 1. fr. carpobalsamum. 2. Ramusc. Xylobalsamum. 3. ol. (opobalsamum.

49. *Bardana* major. 1. Rad. 2. Fol. 3. Sem.

50. *Bardan.* minor.

51. *Basilic.* { N. 1. Fol. 2. Sem.
{ P. ▽.

52. *Behen* album. Behen rubrum.

53. *Bellis.* { N. Herba cum flor.
{ P. ▽.

54. *Berber.* { N. Fruct. Berberes.
{ P. 1. Condit. 2. succ. liquid. 3. Syr. de f. Berb. 4. Rotul. 5. Trochisc. 6. Rob. comp.

55. *Bet.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Sem.
{ P. Succus.

56. *Betonic.* { N. 1. Fol. Flores.
P. 1. ▽. 2. conserv. 3. syr. simpl. 4. syr. comp. 5. Empl. ex Bet. 6. ⊖.

57. *Betul.* { N. 1. Fol. 2. cort.
P. Succus.

58. *Bistort.* { N. 1. Rad. 2. Fungus.
P. ▽.

59. *Bombac.* 1. semen. 2. Lanugo (Gossipium.

60. *Borrag.* { N. 1. Rad. 2. fol. 3. Flor.
p. 1. ▽ ex toto. 2. ▽ ex flor. 3. conserv. 4. syr. 5. succ. inspissat.

61. *Branc.* ursin. Folia.

62. *Brassic.* { N. 1. Folia. 2. jus Foliorum. 3. semen.
p. loch. de caule.

63. *Bagloss.* { N. 1. flor. 2. Rad. 3. Fol.
p. 1. ▽ ex tot. 2. ▽ è flor. 3. conserv. 4. syr.

64. *Burs. Pastor.* { N. Folia.
P. ▽.

62. *Buxi.* 1. oleum. 2. Extract.

66. *Calami aromatic.* folia.

67. *Calaminth.* { N. Folia.
p. 1. ▽. 2. ⊖. 3. syr. comp. 4. spec. Diacal.

68. *Calcatripp.* { N. 1. Herba. 2. Flores.
p. 1. ▽. 2. Conserv.

96. *Calth.* { N. Flores.
p. 1. ▽. 2. ✱. 3. Conserv.

70. *Cannab.* 1. semen. 2. Herba (sed raro.

71. *Cappar.* { N. Cortex. (inprimis radicis.
p. 1. cond. flor. 2. ol. comp. 3. Troch. de capp. 4. Extr.

72. *Caprifol.* { N. Flor.
P. ▽.

73. *Cardamom.* { N. 1. Cardamomum. 2. Grana Paradisi.
P. ol. still.

74. *Cardiac.* { N. Folia.
P. 1. ▽. 2. Unguent.

75. *Card. bened.* { N. 1. Folia. 2. semen.
P. 1. pulvis. 2. ▽. 3. spir. 4. succ. 5. ⊖. 6. ol. st. 7. conserv. 8. syr. è s. 9. Extract.

76. *Card. Mariæ,* { N. 1. semen. 2. Folia. 3. Radix,
P. ▽.

77. *Carlin.*

77. *Carlin*, radix.

77. *Cari.* { N. Semen. P. 1. Confect. sem. 2. condit. rad. 3. ▽. 4. ol. still.

79. *Caryophyll. hortens.* { N. Flores. p. 1. Succ. 2. conserv. 3. ▽. 4. Syr. 5. ✱.

80. *Caryophyll. aromat.* { N. Flor. 1. minores. (caryoph.) 2. majores, Antophyllſ. p. 1. Confect. 2. ▽. 3. ol. 4. Extr. 5. ⊖. 6. Balſ. 7. ſpec. diacaryoph.

81. *Caryophyllat.* Rad.

82. *Castan.* membran.

83. *Centaurii minor.* { N. planta cum flor. ſ. ſummitates. p. 1. ▽. 2. Extr. 3. ⊖.

84. *Cepa* radix.

85. *Cerasi.* { N. Fruct. Ceraſa 1. ſubacida rub. (Amarenæ.) 2. dulcia, nigra. 3. Nuclei. 4. Gummi. p. 1. Condit. 2. Rob. 3. Syr. 4. ▽. 5. ſpir. 6. ▽ diuret. 7. Tinct. 8. Diamarenat. ſimpl. 9. Diam. comp. 10. oleum.

86. *Carefol.* { N. 1. Folia. 2. Semen. p. 1. ▽. 2. ⊖.

87. *Chamadr.* { N. 1. Folia. 2. Flores. p. 1. ▽. 2. Conſerv.

88. *Chamapyt.* { N. Herba cum fol. ac flor. p. Pilul. de iva arthetica.

89. *Chamomill.* { N. Flores. vulgares & Roman. p. 1. ▽ è vulg. 2. ▽ è Rom. 3. ol. ſt. è vulg. 4. ol. ſt. è Rom. 5. ol. inf. 6. ⊖.

90. *Chelidon maj.* { N. 1. Folia c. flor. 2. Radix. p. 1. ſucc. 2. ▽. 3. ⊖.

91. *Chelidon. min.* { N. 1. Rad. 2. Folia. p. 1. ▽. ſtill.

92. *Chermes.* { N. Grana. p. 1. Confect. 2. Extr. ſ. Eſſent.

93. *Cheyri.* { N. 1. Flor. 2. Semen. p. 1. Conſerv. 2. ▽. 3. ol.

94. *Chin.* { N. Radix. p. Extr.

95. *Cicer.* 1. rubrum. 2. album.

96. *Cichor.* { N. 1. Flor. 2. Fol. 3. Rad. p. 1. conſerv. 2. Condit. 3. Syr. ſimp. 4. Syr. comp. 5. Syr. de Cich. c. Rhab. 6. ▽. 7. ▽. ophthalm. 8. ⊖.

97. *Cicut.* { N. Folia.
P. Emplastr. splenetic.

68. *Cinamom.* { N. Cortex.
P. 1. ▽. 2. Tinct. 3. Elyxir. 4. ol. 5. ⊖. 6. Balsam. 7. Syr. 8. Magist. 9. spec. Diacinam.

99. *Citri.* { N. 1. poma. 2. cort. 3. Sem. 4. Flor.
P. 1. condit. poma. 2. cond. cort. 2. conserv. ex flor. 4 conf. ex Medull. 5. ▽ E cort. 6. ol. st. 7. succ. 8. syr. acet. c. 9. syr. citri simpl. 10. syr. comp. 11. Morsuli Citri. 12. Morf. citri laxat. 13. Balsam. 14. Elect. de Cit. solut.

100. *Citrulli.* semen.

101. *Cochlear.* { N. Folia.
P. 1. conserv. 2. ▽. 3. spirit. 4. syrup. 5. ⊖.

102. *Colubrini.* ligni. { N. Lignum.
P. Extract.

103. *Contrayerva* radix.

104. *Consolid. media* Herba.

105. *Corallina* caules. s. ipsa corallina.

106. *Coriandr.* { N. Semen.
P. 1. Sem. præp. 2. Confect. 3. ▽. 4. ol. still.

107. *Corn.* { N. 1. poma. 2. Folia.
P. 1. condit. 2 Rob. dec.

108. *Coryli.* { N. 1. Lignum. 2. Nuces (Avellanæ.) 3. cortex nuc. 4. membranulæ.
P. { Ex ligno. 1. spir. 2. ol. still.
Ex Nucib. ol. express.

109. *Costi.* { N. Cort. 1. dulcis. 2. amarus.
P. 1. ol. cost. 1. Pilul. marocost. 3. El. caryocostin.

110. *Croc.* { N. Flores.
P. 1. spec. Diacureum. 2. Tinct. 3. Extr. 4. ol. com. 5. ol. still. 6. Troch. 7. El. de ovo. 8. Empl. oxycroc.

111. *Cubeb.* { N. Fructus.
P. Confect. Diacub. 2. ol. still.

112. *Cucumer.* 1. Semen. 2. Fructus.

113. *Cucurbit.* { N. 1. Semen. 2. Folia.
P. ▽ still.

114. *Cumin.* { N. Semen.
P. 1. ▽. 2. ol. still. 3. spec. Diacum.

115. *Cupress.*

115. *Cupress.* arboris 1. Lignum. 2. Coni. 3. Folia.
116. *Cupress.* herbæ summitates.
117. *Curcumæ.* { N. Radix. P. Spec. Diacurc.
118. *Cuscut.* { N. integra planta cum florib. P. ▽. still.
119. *Cyan.* { N. Flores. P. ▽.
120. *Cyclam.* { N. Radix. P. 1. Succus. 2. Ung. de Arthan. majus. 3. Ung. de Arthan. min.
121. *Cynogloss.* { N. 1. Flor. 2. Folia. 3. radix. P. 1. Pil. de cynogl. 2. Unguent.
122. *Cynosbat.* { N. 1. Flor. 2. Fruct. 3. Spongia. 4. Radix. P. 1. conditi fruct. 2. Rob. 3. Spir. simpl. 4. Spir. alcalisatus.
123. *Cyperi.* { N. Radix. P. Variæ sunt.
124. *Cydonij.* { N. 1. Mala. 2. Semen. P. 1. Condit. 2. Vinum. 3. Rob. Diacydon. 5. Marmelata.
125. *Dauci.* Semen.
126. *Dictamni Cretici.* Folia.
127. *Dipsaci.* 1. Radix. 2. Vermiculi.
128. *Doronici.* Radix.
129. *Ebeni.* Lignum.
130. *Ebuli.* { N. 1. Flor. 2. Folia. 3. Cortex inter. 4. Semen. 5. Baccæ. P. 1. ▽. 2. Spir. 3. Rob. 4. Tinct.
131. *Endiv.* { N. 1. Fol. 2. Sem. 3 Radix. P. 1. ▽. 2. succ. 3. syr. simpl. 4. syr. comp. 5. syr. Byzant. 6. syr. Diaser. 7. ⊖.
132. *Epatic.* { N. 1. Folia. 2. Flores. P. ▽.
133. *Epatic.* stellat. { N. Herba cum florib. P. ▽.
134. *Equisetum.* { N. caules cum foliis. P. ▽.
135. *Erucæ* Semen.
136. *Eryng.* { N. Radix. P. Condit. Radix.

137. *Erysimi.* { N. 1. Semen. 2. Herba.
P. Syr. de Erysimo.

138. *Eupatorij.* { N. 1. Flores. 2. Folia.
P. ▽.

139. *Eufragiæ.* { N. Herb. c. Florib.
P. 1. conserv. 2. ▽.

140. *Fabæ.* { N. Farina fabarum.
P. 1. ▽. è flor. 2 cinis. 3. ⊖.

141. *Fabariæ.* { N. Folia.
P. △.

142. *Ficus.* Fructus 1. Grossæ. 2. Caricæ.

143. *Filipendulæ.* 1. Folia. 2. Radix.

144. *Filicis* radix sc. fœminæ.

145. *Fœnicul.* { N. 1. Herba. Summitates. 2. Radix. 3. Semen.
P. 1. Confect. Sem. 2. ▽. ex herba. 3. ▽. è sem. 4. oll. still. 5. ⊖.

146. *Fœnugr.* { N. Semen.
P. Mucilago.

147. *Fragar.* { N. 1. Folia. 2. Fructus.
P. 1. ▽ ex herb. 2. ▽ è fructib. 3. Syr. 4. Spir.

148. *Fraxin.* { N. 1. Cortex 2. Lignum. 3. Semen.
P. 1. Extr. 2. ol. st. 3. ⊖.

149. *Fraxinellæ* radix.

150. *Fumariæ.* { N. Herba c. florib.
P. 1. ▽. 2. ol. st. 3. Succ. inspiss. 4. Conserv. 5. Syr. s. 6. Syr. comp. 7. pilul. de fum. 8. ⊖.

151. *Fumariæ bulbosæ.* 1. Radix. 2. Herba c. florib. [raro.]

152. *Galang.* { N. Radix.
P. Spec. Diagal.

153. *Galeg.* { N. Herba.
P. ▽

154. *Gallii* herba c. florib.

155. *Genist.* { N. Flores. 2. Semen.
P. 1. ▽. 2. Conserv. 3. ⊖. 4. Condit.

156. *Gentian.* { N. Radix.
P. 1. Succ. 2. Extr.

157. *Geranij.* { N. Folia s. summit.
P. ▽.

158. *Glycyrrhiz.* N. Radix.
P. 1. Succus. 2. Syr. comp.

159. *Gramin.* N. 1. Rad. 2. caulis cum foliis. 3. ſemen.
P. ▽.

160. *Granat.* N. 1. Poma. 2. Fl. Balauſt. 3. Cortex. 4. Nucl.
P. 1. ſucc. 2. ſyr. dulc. 3. ſyr. acid.

160. *Guajac.* N. 1. Lignum. 2. Cortex.
P. 1. Decoct. 2. Extr. 3. ol. 4. ſpir. 5. ⊖.

161. *Hedera terr.* N. Herba cum flor.
P. 1. ▽. 2. conſerv. 3. ſyr. ſ. 4. S. comp.

163. *Hed. arbor.* N. 1. Fol. 2. Baccæ. 3. Gum.
P. ol. ſtill.

164. *Helenii.* N. Rad.
P. 1. cond. rad. 2. ▽. 3. conſ. 4. extr. 5. Vinum Enulat.

165. *Herniar.* N. Herba.
P. ▽.

166. *Hiſpidul.* N. Herb. cum flor.
P. 1. ▽. 2. ſyr. ſimpl. 3. ſ. comp.

167. *Hordei.* N. 1. Semen. 2. Farina.
P. 1. ▽ ſt. 2. cocta.

168. *Hormini.* Folia cum flor.

169. *Hyoſcyam.* N. 1. Rad. 2. Sem. 3. Fol.
P. 1. ▽. 2. ol. expr. 3. Extr.

170. *Hyperici.* N. 1. Fol. 2. Flor.
P. 1. ▽. 2. ol. coct. 3. ⊖. 4. Tinctura.

171. *Hyſſop.* N. Folia cum flor.
P. 1. ▽. 2. ol. ſt. 3. conſ. 4. ſpec. diah. 5. ſyr. ſ. 6. S. comp.

172. *Jacea* N. Herba cum flor.
P. ▽.

173. *Jaſmin.* Oleum infuſ.

174. *Imperator.* N. Radix.
P. ▽ ſtill.

175. *Iridis noſtr.* N. Radix.
P. 1. Succ 2. Fecula. 3. ol. infuſ.

176. *Ireos* Flor. & Illyr. N. Radix.
P. 1. Extr. 2. Spec. Diair. ſimpl. 3. comp. Salom.

177. *Jugland.* N. 1. Nuces. 2. Putam. 3. Cort. 4. Juli. 5. membranulæ.
P. 1. Cond. nuc. 2. ▽ Vomitor. 3. Rob. 4. ol. expr. 5. Elect.

178. *Jujub.* { N. Fructus.
P. Syrup. de Jujub.

179. *Juniper.* { N. 1. Lign. 2. Bacc. 3. Gum. 4. Fung.
P. 1. ▽. è bacc. 2. spir. 3. ol. ex bacc. 4. ol. ex ligno. 5. ⊖. 6. Rob. 7. Extr. gummos. 8. Extr. è bac. 9. ▽ ophthalm. è fung. 10. Elixyr.

180. *Lactuc.* { N. 1. Folia. 2. Semen.
P. 1. ▽. 1. Succ. 3. condit, caul.

181. *Lagop.*

182. *Lapath.* { N. 1. Rad. 2. Semen.
P. ▽. still.

183. *Laric.* 1. Resina. 2. Fungus.

184. *Lauri.* { N. Fol. 2. Baccæ.
P. 1. El. de b. 2. Empl. 3. ol. expr. 4. ol. still. 5. spir. 6. Essenc.

185. *Lens* palustris.

186. *Lentisc.* Gumm. vel Mastich.

187. *Levistic.* { N. 1. Fol. 2. Rad 3. Semen.
P. 1. ▽. 2. ol. 3. ⊖.

188. *Lichen.* { N. Folia.
P. ▽ st. è flor.

189. *Ligustr.* { N. 1. Fol. 2. Flor.
P. 1. ▽. st. 2. ol. infus.

190. *Lilij.* { N. 1. Flor. 2. Rad. 3. stamina.
P. 1. ▽. 2. ol. simpl. 3. ol. comp.

191. *Lil. convall.* { N. 1. Flores. 2. Rad. (sed rarò.
P. 1. ▽. 2. ▽. liliat. 3. spir. lil. 4. cons. 5. ol. inf. 6. ol. st. 7. pulv. sternut.

192. *Limon.* { N. Poma.
P. 1. succ. 2. syr. de s. 3. ▽. ex flor.

193. *Linar.* { N. Fol.
P. ▽. st.

194. *Lini.* { N. Semen.
P. 1. Mucilag. 2. Farin. 3. ol. expr.

195. *Lotus.*

196. *Lupul.* { N. 1. Flor. 2. Juli.
P. Syr.

197. *Majoran.* { N. Fol. 2. Sem.
P. 1. ▽. 2. cons. 3. ol. st. 4. Balsam.

198. *Mal.*

198. *Malabathr.* Folia.

199. *Malv.* { N. 1. Fol. 2. For. 3. Sem. 4. Radix.
P. ▽. ſt. }

200. *Malv. arbor.* Flores.

201. *Mandragor.* { N. Cort. radicis.
p. ol. coct. }

202. *Marrub.* { N. Folia.
p. 1. ▽. 2. ſyrup. de praſſ. 3. ſpec. diapr. }

203. *Marj.* { N. Folia.
p. pilulæ marocoſt. Theriaca. }

204. *Matricar.* { N. Fol. cum flor.
p. 1. ▽. 2. ⊖. 3. ſyr. 4. ol. ſt. }

205. *Matriſylv.*

206. *Melilot.* { N. 1. Flores. 2. Semen.
p. 1. ▽. 2. Empl. de Mel. }

207. *Meliſſ.* { N. 1. Herba. 2. Flor.
P. 1. ▽. 2. ol. 3. Extr. 4. conſ. 5. ſyr. ſ. 6. S. comp. }

208. *Melon.* { N. Semen. ſ. nuclei.
P. Condit. poma. }

209. *Menth.* { N. Herba cum flor.
P. 1. ▽. 2. ſyr. de M. minor. 3. major. 4. conſ. 5. ol. ſtill. 6. ol. inf.
7. Balſam. 8. ⊖. }

210. *Menth.* Sarracenic. 1. Fol. 2. Radix.

211. *Mercurial.* { N. Folia.
p. 1. ▽. 2. ſyr. 3. Mel. }

212. *Meſpil.* 1. Fruct. 2. offic. 3. Folia.

213. *Mei* Radix.

214. *Milij.* { N. 1. Semen. 2. Farina.
p. 1. ▽ ſtill. 2. Dec. }

215. *Milij Solis.* { N. 1. Semen. 2. Folia (rarò.)
p. ▽. ſt. }

216. *Millefol.* { N. Fol. cum flor.
p. ▽. }

217. *Momordic.* { N. 1. Folia. 2. poma.
p. ol. inf. }

218. *Mori.* { N. 1. cort. radicis. 2. fol. 3. fructus.
p. 1. ▽. 2. Rob. Diam. ſ. 3. comp. 4. Nicol. 5. D. Cordi. }

219. *Moschat.* { N. 1. Nux. 2. Flor. (Macis.
P. 1. Cond. nux. 2. ▽. nuc. 3. ol. ſt. 4. ol. expr. 5. ⊖. 6. ol. macis ſt. 7. ol. expr. 8. Extr. 9. Balſ. macis. 10. B. Nuciſtæ. }

220. *Muſcus* arboreus ipſe.

221. *Muſcus* terreſtris.

222. *Myrtill.* baccæ.

223. *Myrt.* { N. 1. Folia. 2. Baccæ.
P. 1. ſyr. 2. ol. myrtillor. 3. ol. myrtin. }

224. *Nap.* { N. Semen.
P. ol. expr. }

225. *Naſturt. aq.* { N. Herba cum flor.
P. 1. ſucc. inſp. 2. ▽. 3. ſpir. }

226. *Naſturt. hort.* 1. Folia. 2. Semen.

227. *Nepeta* Herba.

228. *Nephriticum.* lignum & hujus infuſio.

219. *Nicotian.* { N. 1. Folia. 2. Semen.
P. 1. ▽. 2. ſyr. 3. ol. ſt. 4. ol. infuſ. 5. ⊖. 6. Ung. 7. Balſ. }

230. *Nigell.* { N. Semen.
P. Sem. pp. 2. ▽. 3. ol. ſt. }

231. *Nũmular.* { N. Herba.
P. ▽ ſt. }

232. *Nymph.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Sem. 4. Flor.
P. 1. ▽. è Fl. alb. 2. ▽. è lut. 3. Syr. ſ. 4. Syr. c. de Nenuph. 5. conſ. 6. ol. inſ. 7. Unguent. }

233. *Olea.* { N. Folia.
P. 1. cond. fr. 2. ol. comm. 3. ol. omphacin. }

234. *Onon.* { N. Radix ac potiſſimum Cortex.
P. ▽ ſt. }

235. *Origan.* { N. Summitates.
P. 1. ▽. 2. ol. ſt. 3. ⊖. }

236. *Palma.* Dactyli. hinc Diaphœnicon.

237. *Papav.* ſat. { N. 1. Fl. 2. Sem. alb. 3. Sem. nigr. 4. Capita cum & ſine ſemine.
P. 1. Succ. inſp. 2. Extr. 3 ▽. 4. ſyr. ſ. 5. G. 6. El. 1. Diac. ſ. 2. Montan. 3. Actuar. 7. Loch. 8. ol. expr. }

238. *Papav. err.* { N. Flores.
P. 1. ▽. 2. ſyr. 3. conſ. 4. extr. 5. ✠. }

239. *Parietar.* { N. Folia.
P. ▽. ſt. }

240. *Paris*

240. *Paris herb.* { N. 1. Baccæ. 2. Folia. / P. Pulvis Saxonic. }
241. *Pastinac.* { N. 1. Sem. 2. Herba (rarò) / P. 1. ▽. 2. ol. st. }
242. *Pastin. sylvestr.* Semen.
243. *Perfoliat.* { N. 1. Folia. 2. Semen. / P. ▽. }
244. *Persic.* { N. 1. Folia. 2. Flor. 3. Nucl. 4. Fruct. / P. 1. Cond. 2. ▽ st. 3. ▽ diur. 4. syr. st. 5. conf. 6. ol. expr. }
245. *Persicariæ.* Folia.
246. *Petasit.* { N. Radix. / P. 1. ▽. 2. ol. st. 3. extr. }
247. *Petrosel.* { N. 1. Rad. 2. Sem. 3. Fol. / P. ▽. still. }
248. *Petrosel.* montan. 1. Rad. 2. Folia.
249. *Petrosel.* Macedonic. 1. Semen. 2. Radix (rarò.)
250. *Peucedan.* { N. 1. Rad. 2. Semen. / P. 1. ⊖. 2. ol. st. }
251. *Pimpinell.* { N. 1. Rad. 2. Semen. / P. 1. Cond. rad. 2. conf. 3. conf. 4. ▽ st. 5. ol. st. ⊖. }
252. *Pinastr.* { N. 1. Cort. 2. Fol. 3. Nuc. 4. Resina. / P. ▽. }
253. *Pini.* { N. 1. Nuces pineæ. 2. Cort. 3. Folia. / P. ol. expr. }
254. *Piper.* { N. Semen, 1. album. 2. nigrum. 3. longum. / P. 1. Spec. Diatr. pip. 2. Trag. fort. 3. ol. st. 4. ol. inf. }
255. *Pistac.* { N. Fruct. / P. ol. expr. }
256. *Plant.* { N. 1. Sem. 2. Fol. 3. Radix. / P. 1. Succ. insp. 2. ▽. 3. syr. }
257. *Pæon.* { N. 1. Rad. 2. Sem. 3. Flores. / P. 1. ▽. 2. syr. 3. extr. 4. conf. 5. ⊖. 6. Fecul. 7. ol. st. }
258. *Polygon.* { N. Herba. / P. ▽. }
259. *Polygonat.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Baccæ. / P. ▽. }

260. *Pomi.* { N. Poma acida, dulcia, subacida.
P. 1. succ. 2. syr. s. 3. syr. Reg. sab. 4. Extr. s. succ. inspiss. 5. Extr. rad.

261. *Popul* { N. 1. cort. (albæ.) 2. Oculi, (nigræ.) 3. stilla.
P. 1. ol. inf. 2. Unguent.

262. *Porri.* 1. Rad. 2. Herb. 3. Sem.

263. *Portulac.* { N. 1. Folia. Semen.
P. 1. succ. insp. 2. ▽. 3. syr. s. 4. syr. C.

264. *Primul. veris* { N. 1. Flores. 2. Folia.
P. 2. ▽. 2. cons.

263. *Prunell.* { N. 1. Folia. 2. Flor.
P. ▽.

266. *Pruni.* { N. 1. Pruna. 2. Gummi.
P. 1. Pulpa. 2. El. diapr. simpl. 3. comp. 4. Diapr. non laxativum.

267. *Ptarmica* 1. Radix. 2. Folia.

268. *Puleg.* { N. Folia.
P. 1. ▽ 2. ▽. bis destill. 3. ol. st.

296. *Pulmonaria* Folia.

270. *Pyrethr* Radix.

271. *Pyrol.* Folia.

272. *Pyri* fructus (pyra.

273. *Quercus* { N. 1. Folia. 2. Gland. 3. Cupulæ. 4. Cort. 5. Viscum. 6. fung.
P. ▽.

274. *Ranunculi.*

275. *Raphan.* { N. 1. Semen. 2. Radix.
P. ▽.

276. *Raphan. marin.* Radix.

277. *Rapi.* Radix.

278. *Rhodia.* radix.

279. *Rhodium* lignum ejusque Extract.

280. *Rhapontic.* vulgaris radix.

281. *Rhapontic.* veri.

282. *Rhois.* { N. 1. Sem. 2. Folia.
P. Succus Sumach

283. *Rib.* { N. Baccæ.
P. 1. cond. bacc. 2. Rob. s. 3. Rob. comp.

284. *Rosæ.* { N. 1. Flores. 2. Anthera.
P. 1. ✱. 2. ▽. 1. fl. rub. 2. pallid. 3. alb. 4. Bals. 5. cons. s. & ⊕ta, tum & cons. pallid. 6. Elect. rosat. 2. de s. rosar. 7. Morsell.

Rosa. 7. Morsell. 8. ol. still & ol. infus. 1. vulgare. 2. omphac. 3. comp. 9. Pil. rosat. 10. spec. El. de s. rosar. it. spec. arom. ros. sp. Diarrh. h. Abb. sp. rosat. novell. 11. spirit. 12. syrup. 1. rosat. s. 2 solut. Muscharum. 3. laxat. comp. s. elleb. 4. fine elleb. 5. de ros. sicc. 6. Iuleb. 7. mel. rosat. Mes. s. m. citrat. m. laxat. 13. Tinctur. 14. Troch. Diarrh. 15. Ung. rosat.

257. *Rorell.* 1. Herba. 2. Succus.

286. *Rorismar.* { N. Folia. 2. Flor. (Anthos) 3. semen. / P. 1. ▽. 2. ol. st. 3. Bals. 4. cons. 5. spec. dianth.

287. *Rubia* radix.

288. *Rub.* { N. 1. Fol. 2. Fl. (1. mora rubi. 2. Mora bati.) 3. Cymæ. 4. Rad. / P. 1. Rob. Diam. s. c. 3. Diam. Nicol.

289. *Rub idei.* { N. Fructus. / P. 1. syr. è s. 2. ✱.

290. *Rusci* Radix.

291. *Rut. hortens.* { N. 1. Herb. s. summit. 2 semen. / P. 1. ▽. 2. ol. st. 3. ol. inf. 4. ⊖. 5. ✱. 6. Bals.

292. *Rut.* murar.

293. *Sabin.* { N. Folia. / P. 1. ▽.

294. *Salic.* 1. Fol. 2. jull.

295. *Salvia.* { N. 1. Folia. 2. Flor. / P. 1 ▽. 2. ol. stil. 3. ⊖. 4. conserv.

296. *Sambuc.* { N. 1. Flor. 2. Bacc. 3. Cort. 4. Spong. 5. Turiones. / P. à floribus. 1. ▽. 2. spir. 3. vin. 4. ol. stil. 5. ol. infus. / è baccis. 1. Rob. 2. Tinct. 3. Spir. 4. ol. expr. 5. Tragea.

297. *Sanguisorb.* { N. 1. Herb. cum flor. 2. Rad. / P. 1. ▽. 2. syr. 3. conserv.

298. *Sanicul.* { N. 1. Folia. 2. Radix. / P ▽.

299. *Santal.* { N. Lignum. 1. alb. 2. rubr. 3. citrin. / P. 1. Extr. gummos. 2. spec. Diatr. sant. 3. Ung. 4. Cerotum.

300. *Santonic.* { N. Semen. / P. 1. Semen ppt. 2. Conf. Cinæ.

301. *Saponar.* 1. Radix. 2. Folia.

302. *Sarsaparilla.* radix.

303. *Sassafr.* { N. 1. Lignum. 2. Cortex. / P. 1. Extr. 2. ol. still.

304. *Satureja.* { N. Herba cum flor.
P. 1. ▽. 2. ol. ftill.

305. *Satyrij.* { N. Radix.
P. 1. condit. rad. 2. Elect. diaf. 3. extr. fang.

306. *Saxifr.* { N. 1. Fol. cum Fl. 2. Rad. (femen dicta.
P. ▽.

307. *Scabiof.* { N. 1. rad. 2. Fol. 3. Flor.
P. 1. ▽. 2. fyr. 2. conf. 4. ⊖.

308. *Schænanthi* 1. Culmi. 2. Flor. 3. Radix.

309. *Scolopendr. ver.* { N. Folia.
P. Syrup.

310. *Scolopendr. vulgar.* { N. Folia.
P. ▽.

311. *Scord.* { N. Folia.
P. 1. ▽. 2. fucc. infp. 3. fyr. f. 4. fyr. c. 5. El. Diafcord. Fra.

312. *Scorzoner.* { N. Radix.
P. 1. Extr. 2. Cond. radix.

313. *Scrophul.* { N. Radix.
P. ▽.

314. *Scyll.* { N. Radix.
P. 1. rad. ppt. 2. oxymel. f. & c. 3. loch. 4. ✢. 5. Fecula. 6. Extr.

315. *Sebeften.* { N. Fruct. Sebeften.
P. Elect. de Seb.

316. *Secal.* { N. 1. Farin. 2. Furf.
P. 1. panis. 2. ▽. panis. 3. ▽. gram.

317. *Sedi.* { N. Folia.
P. 1. ▽. 2. fucc.

318. *Senecionis.* { N. Caulis cum Fol. ac Flor.
P. ▽. ft.

319. *Serpill.* { N. Herb. cum Flor.
P. ▽.

320. *Sefam.* { N. Semen.
P. ol. expr.

321. *Sefel.* maffiliotic. femen.

322. *Sefel.* officinar. 1. Radix. 2. Semen.

323. *Sefel.* Cretic. femen.

324. *Siderit.* Herba.

325. *Sili-*

325. *Siliqua* fructus. f. succus melligineus.

326. *Sinap.* { N. Semen. / P. ol. expr.

327. *Sisar.* Radix.

328. *Solan.* { N. 1. Herba. 2. Baccæ. / P. ▽ ftill.

329. *Sorbi* fructus (Sorbum.

330. *Spica.* { N. 1. Fol. 2. Flor. Lavend. 3. Sem. Lavend. / P. Conf. 2. ▽. 3. ol. ft.

331. *Spic. celtic.* radicula cum adnatis.

332. *Spic. Indic.* { N. Radix. / P. 1. ol. nardin. f. 2. comp.

333. *Spinachia* Herba.

334. *Staphisagr.* Semen.

335. *Stachad.* { N. Flores f. spicæ compressæ. / P. 1. Syr. f. 2. Syr. c. 3. Syr. Fernelii.

336. *Stachad.* Citr. Flores.

337. *Succis.* { N. 1. Rad. 2. Flor. 3. Folia. / P. ▽.

338. *Symphyt.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Flores. / P. 1. ▽. 2. Conf. 3. Cond. rad. 4. Syr. 5. Extr. 6. Extr. sanguineum. 7. ol. ft.

339. *Tamarisc.* { N. 1. Lignum. 2. Rad. 3. Cort. (inprimis radicis.) / P. Extr.

340. *Tanac.* { N. 1. Herb. cum Fl. 2. Sem. / P. 1. ▽. 2. ol. ftill.

341. *Tapf.* barb.

342. *Taraxac.* { N. 1. Rad. 2. Folia. / P. ▽.

343. *Thlaspi.* 1. Semen. 2. Herba.

344. *Teucrij* Herba cum Flor.

345. *Thym.* { N. 1. Herba. 2. Semen. / P. 1. ▽. 2. spir. 3. ol. ftill.

346. *Thimiama.* Cortex.

347. *Tiliæ.* { N. 1. Flor. 2. Fol. 3. Cort. 4. Sem. 5. Lignum. / P. 1. ▽. 2. conf.

348. *Tormentill.* { N. Radix. / P. ▽.

349. Tri-

349. *Tritic.* { N. 1. Semen. 2. Farina. 3. Furfures.
P. 1. ▽. 2. ol.

350. *Tussilag.* { N. 1. Folia. 2. Radix.
P. 1. syr. de farfara. 2. conf. 3. ▽.

351. *Valer.* { N. 1. Radix. 2. Herba (Phuveri.
P. 1. ▽ 2. Extr.

352. *Verbasc.* { N. 1. Fol. 2. Fl. 3. Rad. (rarò.)
P. 1. ▽. 2. ol. inf.

353. *Verben.* { N. Herba s. summit.
P. 1. ▽. 2. Ung.

353. *Vermicularis* folia cum florib.

355. *Veronic.* { N. 1. Folia 2. Flores.
P. 1. ▽. syr. 3. ⊖.

356. *Victorial.* radix.

357. *Vinca perv.* { N. Folia.
P ▽.

358. *Vincetoxic.* { N. 1. Radix. 2. Semen. (sed rarò.)
P. 1. ▽. 2. Extr.

359. *Viol. purpur.* { N. 1. Flor. 2. Fol. 3. semen.
P. 1. syr. fol. 2. syr. violar. s. 3. s. viol. comp. 4. juleb. 5. conf. 6. ✠. 7. ol. inf. 8. ▽. still. è. flor. tum ex tota. 9. Tinct. 10. Extr. 11. Troch sc.

360. *Vitis.* { N. 1. Folia. 2. lachryma. 3. Uvæ. 1. immatur. 2. maturæ. 3. passæ maxime, (Zibebæ.) majores & minores. 4. Vinacea.
P. 1. Cinis sarment. 2. loch. passulat 3. mel. pass. 4. passulæ laxativ.

361. *Virg. Aur.* { N. 1. Fol. 2. Flor.
P. ▽.

362. *Virg. aurea.* consolid. dictæ Folia.

363. *Ulmar.* { N. 1. Folia cum flor. 2. Radix. (rarò.)
P. 1. ▽. 2. Extr.

364. *Urtic.* { N. 1. Rad. (maximæ) 2. semen. 3. Fol. (minoris) & Romanæ 4. semen.
P. ▽.

365. *Urtic. mortua.* { N. Herba cum Flor.
P. Conserv.

366. *Zedoar.* { N. Radix longa rotunda.
P. 1. Cond. 2. conf. 3. Extr. 4. ol. st. 5. ▼

367. *Zin.*

367. *Zinzib.* N. Radix.
P. Cond. in China. 2. cond. nostrat. 3. conf. 4. Zz. laxativ. 5. spec. Diaz. 6. ol. still.

Classis 2. de Alterantib. secundariis

368. *Acet.* N. 1. Vinacea 2. cerevisiaria 3. pomacea.
P. 1. ✠. dest. com. 2. & ex fecib. 3. ✠ radicat. 4. ✠ mellit. 5. ✠. Terebinth. 6. Crystalli.

369. *G. Ammoniac.* N. 1. Θραῦσμα 2. φύραμα.
P. 1. Amm. depurat. 2. ol. st. 3. pil. 4. Extr. resinos. 5. Extr. viscos.

370. *G. Anima.* P. Ol. st.

371. *G. Arabic.* P. 1. pulvis. 2. depuratum.

Asafœtid. N. ipsa asa.
P. 1. Pilulæ fœtidæ 2. Pil. de Asa f.

372. *Balsamum* verum.

373. *Balsamum* de Tolu.

374. *Balsamum Indicum* & ejus spiritus.

375. *Bdellium.* Gummi (lachryma) & P. Pilulæ.

376. *Benzoin.* & P. 1. Magist. 2. Flores. 3. Liquor. 4. oleum still.

377. *Camphora.* & P. 1. oleum 2. ol. 3. liquor, 4. Essent. alexiteria.

378. *Cancamum.*

379. *Caranna.*

380. *Colophonia.*

381. *Copal* Resina & P. ol. still.

382. *Elemi* & P. ol. st.

383. *Fuligo* & P. 1 spir. 2. ol. 3. ⊖.

384. *Galbanum* & P. 1. depurat. 2. ol. st. 3. Galbanetum 4. Cerot. de G.

385. *Hypocistis* & P. depurat.

386. *Lacca* & P. 1. lota 2. Trochisc.

387. *Ladanum* & P. ol. st.

388. *Liquidambra* & P. 1. ol. expr. 2. coctum.

389. *Lycium.*

390. *Mastiche* & P. 1. ol. st. Bals. 2. ol. per del. 3. ol. coct. 4. spir. 5. ∇. mastich. 6. ∇. 7. Pilulæ.

391. *Myrrha* & P. 1. depurat. 2. Extract. 3. ol. still. 4. Liquor.

392. *Omphacimum* & P. syrupus de Agresta.

393. *Opium* N. 1. Exoticum (Thebaic) 2. Nostrat.
P. 1. Extr. Querc. 2. aliud. 3. Extr. Salæ. 4. Extr. Croll. 5. Laudanum

h

Opium danum opiat. 5. L. op. Querc. 6. aliud. majus. 7. L. op. f. Anodynum specificum Parac. 8. Nepenth. aureum Salæ. 8. L. op. Croll. 9. L. op. Senn.

394. *Opopanax.*

395. *Pissasphaltos.*

396. *Picis* { N. 1. Pix liquida. 2. P. ficca (palimpissa.) P. ol. still.

397. *Resin. Terebinth.* { N. 1. Vera. 2. Vulgaris. P. 1. Spir. 2. ol. 3. Balf. 4. Colophonia.

398. *Sacchar.* { N. à loc. 1. Sacch. Madar. 2. Canar. 3. Thomæum. 4. Meliss. (cibale.) 5. Valent. ab elaborat. 1. Sacch. non finum. 2. finum. 3. candil. 4. Penidiat. P. 1. Sacch. penid. 2. Rosat. 3. Violat. 4. ▽. still. 5. ol. 6. ⊖. 7. Liq.

399. *Sagapenum.* & P. 1. depurat. 2. Pilul. comm. 3. Pil. Camilli. 4. Pil. fœtidæ. 5. ol. still.

400. Sanguis Draconis.

401. *Sarcocolla.* & P. Pilul. de Sarcocoll.

402. *Succolata.*

403. *Storax calamit.* & P. 1. ol. still. 2. ol. coct.

404. *Styrax liquidus.*

405. *Tacamahaca* & P. 1. ol. still. 2. Emplast.

406. *Tartari Prap.* { 1. Depurat. unde cremor. cryftall. Acidum Tartari. 2. Destillat. unde 1. Spir. & ol. 2. Spir. comp. 3. Spir. Tartari ⊕latus. 3. Salificat. 1. ⊖ Tart. 2. Magist. 3. Mag. purg. 4. Tinctur. 5. Tart. ⊕latus. 6. Tart. ⊕latus cryftallisatus.

407. *Thuris* { N. 1. Thus. 2. Cortex. 3. Manna. P. 1. 2. Liquor. Elect. Diaolib.

408. *Tragacantha.* & P. 1. Spec. Diatrag. calid. 2. frigid.

409. *Vini.* P. 1. ∀. 2. ∀ subtiliss. 3. ∀ alcalisat. 4. ∀ Tartarisatus 5. ∀. Tart. alcalisat. 6. ▽ philosophica 7. ∀ microcosmic. 8. ∀ ⊕latus 9. Mag. Vini. 10. ▽ temperata. 11. ⊖ philosophor.

Class. 3. de Purgantib. primariis.

412. *Agarici* { N. Fungus 1. Mas. 2. Fœm. P. 1. Extr. 2. Trochiscat. 3. Trochisci. 4. Pil.

413. *Asari* { N. 1. Radix. 2. Folia. P. 1. Extr. Coagulum 2. El. Diasar.

414. *Bryon*

414. *Bryon.* { N. Radix.
P. 1. Fecula. 2. Ung. Agrippæ.

415 *Cartham* { N. Semen.
P. 1. Extr. Diacarth. 2. Syrup. 3. El. Diac. 4. Spec. Diac.

416. *Cass.* { N. Siliquæ & Medulla.
P. 1. Flos s. pulpa. 2. C. Extracta pro clyst. 3. El. Diacass. c. Mann. 4. C. Extr. sine foliis senæ. 5. c. fl. senæ. 6. Extr.

417. Cataputiæ minor. 1. Semen s. grana. 2. Folia rarissimè.
N. Cataputia major. v. Ricinus.

418. *Colocynthid.* { N. Poma.
P. 1. Troch. 2. Alhandal. 2. inf. Trochisc. 3. Extr. coloc.

419. *Ebuli* { N. 1. Cortex 2. Acini s. seminula.
P. ol. expr.

420. *Ellebori nigri* { N. Rad. Cort.
P. 1. præpar. Offic. 2. præp. Recentior. 3. Extr. 4. Extr. Querc. 5. aliud Extr. 6. Extr. Salæ 7. Syrup. 8. Oxymel.

421. *Ellebor. alb.* Radix.

422. *Epithym.* { N. Integra planta.
P. Syrup.

423. *Esula.* { N. 1. Cort. 2. Fol. 3. Succus.
P. 1. Extr. Salæ. 2. Extr. Ruland. 3. 4. Extr. Querc.

424. *Frangulæ* Cortex interior.

425. *Gratiola* { N. Folia.
P. Extr. s. Succus.

426. *Hermodactyl.* { N. Rad.
P. Pilulæ.

427. *Jalap.* { N. Radix.
P. 1. Extr. 2. Magist. s. Resina.

428. *Mechoacann.* { N. Radix.
P. 1. Extr. simpl. 2. Extr. comp.

429. *Mezerej.* { N. 1. Cort. 2. Fol. 3. Grana.
P. 1. Pil.

430. *Myrobalan.* { N. Fruct. 1. chebul. 2. citrin. 3. Belliric. 4. Ind. 5. Emblic.
P. 1. Pil. de 2. generib. 3. Extr.

431. *Polypodij* Radix.

432. *Psyllij* { N. Semen.
P. Elect.

h 2 433. *Rhabar-*

433. *Rhabarbar.* { N. Radix. P. 1. Condit. 2. Syrup. de Cich. cum Rhabarb. 3. Syrup. de R. folut. 4. Syrup. Diaser. 5. Troch. de R. 6. Pil. de R. 7. Extr.

434. *Ricini* { N. Semen seu nuclei. P. ol. de Kerva.

435. *Ricini Americ.* grana s. Grana Tiglia.

436. *Sennæ* { N. 1. Folia 2. Folliculi (rarò.) P. 1. pulvis s. Montagn. 2. syr. Fol. s. 3. syr. de pomis Reg. Sab. 4. El. Diabelzem. 5. passul. laxat. 6. Extr.

437. *Staphid. agria* semen.

438. *Soldanell.* { N. Herba s. Folia. P. Succus inspissatus.

439. *Spinæ infector.* { N. Baccæ. P. 1. succ. inspiss. 2. Syrup.

440. *Turpeth.* { N. Cortex. P. 1. Spec. Diaturb. cum Rhabarb. 2. pulv. Stockstaldi. 3. pil. de Turb. 4. ✠ de turb. 5. Extr.

441. *Tamarind.* { N. Fructus (Dactylus.) P. 1. Pulpa T, 2. El. Diaphæn.

Class. 4. de Purgantib. secundariis.

442. *Aloes* { N. Succus sc. Aloe. 1. Lucida. 2. Succotrina, 3. Epatica 4. caballina. P. 1. lota 2. Balsam. s. Extr. 3. Violata. 4. Viol. Tartarea 5. Rosata. 6. Rosata. Aquæ pend.

443. *Elaterium* { N. Succus Elaterium. p. 1. Depuratum 2. Correctum.

444. *Euphorbium* (Succus) { N. 1. Flavum 2. candicans. p. 1 2. 3. 4. correct. 5. Extract. 6. ol. inf. 7. Pilulæ.

445. *Ghitta Jemou.* { N. Succus. p. 1. Correct. 2. Extr. s. Magist.

446. *Manna.* { N. ipsa Manna. p. 1. Elect. Diacass. c. M. 2. El. lenit. de M. 3. M, Tartarisat. 4. Spirit. 5. ▽.

447. *Opoponax* { N. p. 1. op. depuratum 2. Extr. 3. Pilul. 4. ol. still.

448. *Scam-*

448. *Scammon.* { N. Succus.
P. 1. Correct. Diagryd. 2. Defecat. 3. Extr. Resina 4. Extr. aromatisat. 5. Elixyr. Pilul. 6. ⊖-tum. 6. Sulphurisatum. 8. Rosat. 9. Inf. f. Spirit. purgans. 10. Diacidon. lucid. 11. Gelatina laxat. }

Hinc Conf. anis. laxat. El. bened. laxat. El. de Citro. sol. Diacydonit. laxat. &c.

LIBER. V.
DE
ZOOLOGIA.

1. *Classis de Animalibus Terrestrib. perfectiorib.*

1. *Agni* 1. Pulmones (cum recentes tum siccati.) 2. Fel. 3. Lana 4. Ossa incin 5. coagulum.

2. *Alces.* { N. 1. Ungula 2. Nervi.
P. 1. Ung. pp. 2. Magist. 3. ▽ cerebri. 4. ol. 5. ⊖. }

3. *Apri.* { N. 1. Adeps. 2. Dens 3. Genitale. 4. Fel. 5. Stercus. 6. Urina.
P. 1. Dens præp. 2. Magist. 3. ▽ Sanguin. }

4. *Asin.* 1. Ungul. 2. Sang. 3. Lac. 4. Urin. 5. Sterc. 6. Adeps 7. pellis.

5. *Bovis* { N. 1. Cornu. 2. Fel. 3. Iecur. 4. Splen. 5. Sanguis 6. Medull. 7. Sevum. 8. Axung. 9. Ung. 10. Urin. 11. Sterc. 12. Lapill. 13. Lac. 14. Butyr. 15. Cas. 16. Priapus.
P. 1. ▽ stercor. (omnium florum.) 2. ▽ sang. 3. Dec. splen. 4. Extr. splen. & epat. 5. ol. butyr. 6. Tinct. fellis. }

6. *Bubul.* { N. 1. Cornu & Ungulæ 2. sevum 3. stercus.
P. Extr. Epat. }

7. *Bufon.* { N. 1. Buf. exiccat. 2. Lapis Bufonites.
P. 1. Amulet. 2. Pulvis. 3. Sal. 4. oleum. }

8. *Canis* 1. Integer. 2. Caput. 3. Axung. 4. Fel. 5. Sang. 6. Sterc. 7. Urina. 8. Dens. 9. Pellis 10 Pilus.

9. *Capri.* { N. 1. Corn. 2. Sang. 3. Lien 4. Medulla 5. Sevum 6. Lac. 7. Lapilli 8. Sterc. 9. Urina 10. Vesica 11. Oment. 12. Pellis.
P. Sang. 1. Spiritus 2. ol. 3. ⊖ 4. Bals. antipodagr. }

10. *Capræ alpinæ* 1. Sang. 2. Sev. 3. Iecur 4. Fel. 5. Sterc. 6. Lapis.

11. *Capricervæ* orient. Lap. Bezoar. orient.

12. *Capræ cervæ* occid. Lap. Bez. occident.

13. *Capreoli* 1. Caro 2. Coagul. 3. Iecur 4. Fel 5. Lien 6. Stercus.

14. *Castor.* { N. 1. Axung. 2. Testic. (castorium) 3. Pellis.
P. 1. ol. infus. 2. ol still. 3. El. diacast. 4. Extr.

15. *Cati domest.* 1. Axung. 2. Sang. 3. Caput 4. Sterc. 5. Pellis.

16. *Cati* Zibethini Excrementum (Zibethum.)

17. *Cervi* { N. 1. Cornu 2. Corium 3. Os de Corde 4. Genitale 5. Testicul. 6. Sang. 7. Lachrym. 8. Medull. 9. Sev. 10. Talus (Astragalus) 11. Lapis.
P. Ex cornu 1. C. C. ust. 2. ppt. 3. *C. B.* phil. calc. 4. Magist. 5. Galreda 6. Liquor. 7. oleum 8. ⊖ vol. 9. ▽ è tiphis.
Ex sang. Balsam. antipodagr.
Ex Sevo. ol. still.

18. *Cochl.* { N. 1. Integræ 2. Testæ 3. Pinguedo 4. Mucus,
P. 1. ▽. 2. Cinis.

19. *Cunicul.* 1. Integer ustus 2. Axung. 3. Cerebrum.

20. *Elephant.* { N. Dens (Ebur.
P. 1. Ebur ustum 2. Trochisc. de spodio.

21. *Equi* { N. 1. Sang. 2. Coagul. 3. Lac. 4. Sterc. 5. Lichenes 6. Testes 7. Pinguedo Jubæ. 8. Ungul. 9. Pili 10. Saliva 11. Dens 12. Lapis.
P. Extr. Lichen.

22. *Erinaceus* 1. Integr. 2. Jecur 3. Axungia.

23. *Hominis* { *Vivi* 1. capilli & horum ▽. 2. Ungues & inde P. mucilago, 3. Saliva 4. Cerimen 5. Sudor 6. Lac & ex hoc P. 1. ▽ ⊕a 2. Butyrum 7. Sang. menstr. 8. Secundina 9. Urin. ejusque P. sc. 1. 2. 3. 4. *Spiritus* 5. *Magist.* 6. *oleum ludi* 10 Stercus cujus P. 1. ▽ & *oleum* 11. Semen 12. Sanguis & P. 1. ▽. 2. 3. *ol.* 4. *Balsam. antipod.* 5. *Spir. antiepilept.* 13. Calculus & P. 1. ⊖ 2 *ol.* 3. *Essentia.*
Interempti 1. Mumia & P. *præter vulgaria* 1. 2. 3. *Tinctura* 4. *ol. mumiat.* 5. ▽ *divina.* 2. Cutis 3. Pinguedo & P. *Linimentum* 4. Ossa & P. 1. *Pulvis* 2. *ppt.* 3. *Magist.* 4. *Ol.* & 5. ⊖ *volat.* &c. 5. Cranium & *P.* 1. *Calx* 2. *ppt.* 3. *Magist.* 4. *Spir.* 5. *ol.* 6. ⊖ *volat.* 7. *Extr.* 8. *Galreda* 6. Usnea 7. Cerebrum & P. 1. *Spir. s.* ▽ *aurea* 2. *ol.* 3. ▽ *antepilept.* 8. Fellis *Extr.* 9. Cor.

24. *Lepe-*

24. *Leporis* 1. Cinis 2. Caput 3. Oculus 4. Sanguis 5. Pulmo 6. Cerebr. 7. Cor. 8. Jecur 9. Fel 10. Renes 11. Testiculi 12. Uterus 13. Coagul. 14. Talus 15. Axung. 16. Sterc. 17. Pili.

25. *Lupi.* { N. 1. Dens 2. Cor 3. Hepar. 4. Intestin. 5. Axung. 9. Ossa. 7. Sterc.
P. 1. ol. coct. 2. Essentia Sang.

26. *Lyncis.* 1. Axung. 2. Unguis.

27. *Moschi* { N. Excrementum Moschus.
P. 1. Spec. diam. dulc. 2. Spec. diam. amar. 3. Confect. Moschard. 4. Trochisc. 5. ol. Moschellin.

28. *Muli* 1. Ungul. 2. Urin. 3. Sterc. 4. Cor 5. Epar, Renes, Uterus, Testes, spuma oris.

29. *Muris* 1. Mus ipse 2. Stercus.

29. *Mus* araneus s. sorex ustus.

29. *Muris alpini* Adeps.

29. *Muris majoris* Stercus.

30. *Ovis* 1. Cerebrum 2. Fel 3. œsypus. 4. Lana succida 5. Sevum 6. Pulm. 7. Oment. 8. Sterc. 9. Urina 10. Vesica 11. Caput & Pedes,

31. *Ranunculus viridis* 1. ipse ran. 2. Sanguis.

32. *Rhinocerotis* Cornu.

33. *Serpentis* { N. 1. Cinis 2. Pinguedo 3. Exuviæ 4. Fel.
P. 1. Bezoardic. animale simpl. 2. comp.

34. *Suis* { N. 1. Fel 2. Pulm. 3. Pinguedo 4. Ossa 5. Talus 6. Stercus 7. Vesic.
P. 1. Unguenta 2. ▽ ad atrophiam.

35. *Talpæ* 1. Cinis 2. Cor 3. Sanguis.

36. *Taxi* 1. Cinis 2. Sanguis 3. Adeps.

37. *Viperæ* P. 1. oleum coct. 2. Trochisc.

38. *Vituli* { N. 1. Medulla 2. Stercus.
P. pectoralis.

39. *Unicorn.* Cornu.

40. *Ursus* 1. Pinguedo 2. Fel. 3. Oculus.

41. *Vulpis* { N. 1. Pingued. 2. Pulm. 3. Jecur 4. Fel 5. Lien 6. Pellis 7. Sang. 8. Cinis 9. Sterc.
P. 1. Ol. 2. Loch. de Pulm. 3. Pulm. ppt.

Classis 2.

Classis 2. de Avibus.

42. *Accipiter*. 1. ol. coct. 2. Adeps. 3. Excrementa.
43. *Alauda* 1. Cor vel integra al. 2. Sang.
44. *Alcedin*. Cor.
45. *Anat*. 1. Ipsa anas viva 2. Adeps. 3. Sang. 4. Fimus.
46. *Anser*. 1. Pingued. 2. Sang. 3. Sterc. 4. Cutis pedum.
47. *Ardea* Axungia.
48. *Ciconia* { N. 1. Integra. 2 sterc. 3. Ventric. 4. Axung. 5. Fel. / P. 1. ▽ antepilept. 2. Arcan. alexiph.
49. *Columb*. 1. Integra viva 2. Sanguis 3. Tunica Ventric. 4. Fimus.
50. *Cornic*. Fimus.
51. *Corvi* 1. Pulli 2. Cerebr. 3. Pingued. & Sang. 4. Stercus.
52. *Coturnic*. 1. Ping. 2. Excrement.
53. *Cucul*. 1. Ustus 2. Fimus.
54. *Ficedula* comesta.
55. *Gall*. 1. Integra viva & P. 1. Gelatina 2. Contusum 2. Cerebr. 3. Tunica Ventric. 4. Testicul. 5. Fel 6. Ping. 7. Guttur. 8. Sterc. 9. Ova eorumque testæ, membranula, albumen, vitellum & P. oleum.
56. *Grus*. 1. Integ. 2. Ping. 3. Fel 4. Caput 5 oculi. Ventric. 6. Medulla tibiæ.
57. *Hirund*. { N. 1. Integ. 2. Cor 3. Sang. 4. Lapill. 5. Nidus 6. Stercus. / P. ▽ still.
58. *Milv*. 1. Cinis 2. Caput 3. Epar 4. Sang. 5. Fel 6. sterc. 6. Ping. Hinc, P. Ung.
59. *Motacillæ* pulvis.
60. *Noctua* 1. Caro 2. Fel 3. Pinguedo.
61. *Olor*. 1. Pulli 2. Adeps 3. Pellis.
62. *Palumb*. plumæ ustæ tum Sang. Fimus, &c.
63. *Pari* Cinis.
64. *Passer* Troglotites comestus vel in cinere assumpt.
65. *Pavon*. 1. Jus 2. Adeps 3. Fel 4. Sterc. 6. Pennæ 6. Ova.
66. *Perdic*. 1. Caro 2. Medull. 3. Sang. 4. Iecur 5. Fel 6. Pennæ.
67. *Pic*. 1. Substantia 2. Cinis P. ▽ antepil.
68. *Struthion*. 1. Tunica Ventric. 2. Adeps.
69. *Turtur* 1. P. Cinis & Extr. 2. Pinguedo.
70. *Upup*. 1. Caro 2. Pennæ.
71. *Vultur* 1. Caro 2. Ping. 3. Cerebr. 4. Fel 5. Pennæ 6. Fimus.

Class. 3. de Piscibus.

72. *Anguill*. 1. Ping. 2. Caput 3. Sang.
73. *Barb*. Ova.

74. *Blatta*

Blatta bizantia i. e. conchylium.

Cancr. { N. 1. Substantia 2. Oculi 3. Putamen.
P. 1. ppt. ocul. 2. Mag. oc. 3. ▽ cancr. 4. ol. s. liquor oculor.

Carpion. 1. Fel. 2. Axung. 3. Lap. triangularis. 4. Lapilli oblongi.

Ceti Axungia.

Conch. { N. 1. Testæ 2. Caro 3. Margaritæ.
P. Testæ calcin. ppt. Hinc antiepilept.

Dentalij & Entalij substantia.

Halec. 1. Animæ 2. Substantia 3. Muria.

Huson. Ichthiocolla.

Lucij { N. 1. Fel 2. Cor 3. Mandib. 4. Offic. cruciforme 5. Axungia. 6. Ova.
P. ▽ fellis.

Matris perlar. 1. Cinis 2. ppt. & Antifebrile.

Mustel. 1. Epar 2. Ventric. 3. Spina.

Ostrea 1. Substantia 2. Testæ.

Percar. Lapides.

Ranar. { N. 1. Substantia 2. Cor 3. Epar 4. Fel 5. Pingued. 6. Sperma.
P. 1. ▽ è ranis 2. ▽ è sperm. 3. ol. 4. Pulvis spermolæ compos.

Sepia 1. Os 2. Humor ater 3. Ova.

Sturion. Ossa.

Testudin. 1. Crura 2. Sang. 3. Fel.

Thymall. Axungia.

Tinc. 1. Substant. 2. Fel. 3. Lapill.

Trut. Pinguedo.

Classis 4. de Insectis.

Apis { 1. Substantia.
1. Mel. & PP. Mel depurat. 2. M. destill. unde 1. spir. 2. ol. comp. 3 ✠. 4. Tinct. 5. Essent. Q. 6. Elixyr. (Clyssus.
3. Cera & P. ol. still.
4. Propolis.

Araneor. 1. Substant. 2. Tela.

Asellor. Pulvis.

Bombyc. 1. Subst. 2. Sericum 3. Folliculi sericei.

Cantharid. Substantia.

Cicad. Pulvis.

100. *Cicin-*

100. *Cicindela*.
101. *Cimices*.
102. *Eruca*.
103. *Formica* { N. 1. Substant. 2. Ova 3. acervus. / P. 1. oleum 2. ▽ Magnan. 3. Liquor.
104. *Grylli* 1. Cinis 2. Succus.
105. *Hirudines*.
106. *Lacertus* { N. impositus. / P. oleum.
107. *Locust.* 1. in suffitu 2. in amulet.
108. *Lumbric.* { N. 1. Conquassat. / P. 1. ▽. 2. ol. 3. Liquor 4. Pulvis.
109. *Lumbric.* intestin.
110. *Muscæ.* { N. Substant. f. Capita. / P. ▽.
111. *Pediculus*.
112. *Ricinus*.
113. *Salamandra*.
114. { *Scarabæi* { N. Cornua. / P. ol. } / *Scarabæi pilular.* pulvis. / *Scarab.* Unctuosus. }
115. *Scinci* 1. Integr. 2. Pinguedo.
116. *Scorpion* { N. 1. Cinis. / P. 1. ol. simpl. 2. comp. 3. magn.
117. *Teredin.* farina.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ
MEDICO-CHYMICÆ,
LIBER I.
DE ISAGOGE.
CAPUT I.
De Definitione ac distributione Pharmacologiæ.

PHarmacopœja est descriptio rerum medicamentalium ad bene medicandum. Seu est doctrina medicamētorum adeoque & Pharmacologia eodem sensu dicitur.

N. *Medici officium tribus nititur mediis, remediis medicè dictis: alimentariis, chirurgicis, ac pharmaceuticis illa suppeditat Culina, ista Chirurgia, hæc Pharmacologia.*

Objectum pharmacologiæ est res naturalis medicamentalis. Descriptio est ejusdem rei pharmacologica *Constitutio, Usurpatio* atque *Signatio.*

De his agetur generaliter in Isagoge *lib.*1. In Officina *lib.*2. Specialiter, in Mineralogia *lib.*3. Phytologia *lib.*4. ac Zoologia *lib.*5.

CAPUT II.
De rebus medicamentalibus nativis.

ISagoge est pars Pharmacologiæ, quæ agit de rebus naturalibus medicamentalibus in genere.

N. *Res naturalis non opponitur artificiali, sed supernaturali.*

Res naturalis medicamentalis est res quæcunque ad medicandum adaptabilis, sive figuram ea obtineat nativam, id est naturâ inditam, sive elaborationem aliquam officinalem sustinuerit; Illæ communiter veniunt nomine *simplicium, materialium, nativorum*; hæ *præparatorum*. Utramque seriem generaliorem videre licet *lib.*2. Verum enim vero, quia in utrisque nomina plurima occurrunt,

quæ vel minus vulgatia, vel æquivoca, vel uni alicui classi minimè subjungi queunt, operæ prætium duxi, pharmacopœjas tyronibus synopsi brevi inservire & utrarumque nomina alphabetica serie exhibere.

Sunt itaque Nativorum Nomina generalia.

A.

Acetum. Acetum in genere liquorem quemcunque acidum notare potest, unde nonnullis spiritus ⊖-li & simil. acetum dicuntur: Veruntamen in Officinis liquorem solum acidum denotat, ex potulentis succis factum, & κατ' ἐξοχὴν ex vino seu uvis. Et hoc recipiendum est quoties aceti simpliciter fit mentio. N. *Aceta infusione parata Vide in lib.* 2.

Acini sunt granula minutiora sive per se crescant. ut acini, i. e. baccæ sambuci, sive aliis inclusa, ut acini uvarum, quin & ipsas uvas integras sonant.

Adeps, idem quod pinguedo generaliterque tam axungiam quàm sevum denotat, usitatiùs tamen pro axungia usurpatur, atque absolutè pro adipe su llo. Vid. lib. 2.

Alabastri, sunt folia illa viridia herbacea, quæ flores sepiunt In Mineralogia. Alabaster seu alabastrices lapidem certum denotat.

Anthera. i. e. summitates seu cacuminula in florum medietate capillamentis incumbentia.

Apices, idem quod antheta.

Aqua quid sit nemini ignotum est. Pharmacopœjam subit, tum nativa, tum præparata. Vid. l. 2. & 3.

Arbor, est planta lignea frutice grandior, Baum.

Aroma, Gewürtz. Vid. l. 2.

Arilli, idem quod acini seu lapilli in fructibus.

Axungia est pinguedo sevo mollior, idemque cum adipe. Schmeer/Schmaltz.

B.

Bacca, Beeren. Vocantur fructus quicunque parvo-rotundi.

Bitumen, est genus è mineralibus, Vid. l. 2.

C.

Cacumen. Cacumina sunt idem quod summitates.

Calix. Calices sunt oculi sive gemmæ, florum prodromi. Ut oculi populi arboris: vel est folliculus quo flos primum, mox seminis fœtus clauditur.

Capillamenta sunt filamenta illa tenuia in florum medietate surgentia.

Capita in Zoologia quid sint, notum est, id phytologia rotunda illa seminū, aut florum receptacula referunt, ut caput papaveris, &c.

Capreoli, sunt ligamenta contorta, quibus plantæ nonnullæ dotatæ sunt, ut aliis sese annectant.

Caro in ζωολογία vox notissima est, in φυτολογία substantiam illam molliorem fructuum succulentorum notat

quam alias pulpam vocamus, ut [ca]pa seu caro cassiæ, caro pruno[rum].

[C]aulis, est truncus herbæ inter ramos [et r]adicem.

[C]audex, idem est in arboribus & fru[tici]bus, quod caulis in herbis.

[C]oma in Phytologia idem quod [sum]mitates sonat.

[C]or, idem quod medulla vegetabili[um].

[C]ornu, Cornua non nisi in Zoologia [locu]m habent. Vid. l. 2.

[C]ortex, est tegumentum ceu cutis ve[geta]bilium. Vid. lib. 2.

[C]orymbi, i. e. summitates.

[C]yma, Cyma sunt teneri calculi Juli, Sprossen.

E.

Echinus est quicquid numerosa [s]erie aculeorum stipatur, sive te[gme]n, sive caput, sive cacumen fue[rit].

F.

[Fi]bræ, i. e. filamenta, sive villi 1. sunt [...]i stamina rebus nonnullis intexta, [a]rboribus, foliis, &c. 2. Sunt capilla[ment]a extrinsecus adnascentia, e. g. ra[dic]ius & similibus. Die Härlein an Wurtzeln.

[Fl]ores. Florum nomen æquivocum [qu]ocumque habet tum inter nativa, [tum i]nter præparata. Vid. l. 2.

[Fol]ium, Folia in phytologia notissi[ma s]unt, in Mineralogia sunt folia ☉ [...], i. e. ☉ & ☽ in tenuissimas lami[nas r]edacta.

Folliculus est theca tenuis, quæ granum vel semen continet involutum.

Fructus sunt grandiores illi ac succulenti plantarum fœtus seminum receptacula. Ut poma, pyra, pruna, &c.

Frutex est planta, naturæ inter herbas ac arbores mediæ; ad ligneam tamen naturam quam proxime accedens.

Fungus est excrementum arboribus fructicibusve quibusdam adnascens, vel immediatè è terra prodiens.

G

Gemma in Mineralogia sunt lapides pretiosi: in Phytologia, gemmæ idem denotant quod oculi.

Geniculum est internodatio quarundam plantarum.

Granum in nativis semina sonat minutiora, sive rotunda ea sint, sive alius alicujus figuræ. Sic sunt grana piperis, hordei, tritici.

Gummi, Gummis: liquor est concretus ex arboribus diffusus. Vid. l. 1.

N. *Gummi vox etsi indeclinabile sit, placuit tamen in Plurali efferre gummata, &c.*

H.

Herba est planta frutice minor: seu est quod à radice foliatum, sine caudice provenit, sæpiusque semen in caule fert. In praxi tamen, pro foliis solis ut plurimum usurpatur, e. g. ℞. Herb. ceterach, i. e. folia.

I.

Iuba est arundinacea coma effusa, qualis in milio est.

Julus. Juli sunt folia primum erumpentia, die erste Schößling oder Blätter. Strictè notat Juglandis arboris flores longiusculos, cum foliis prioribus apparentes. Die Dratteln oder Nußblut.

L.

Lacryma est humor è plantis tum sponte effluens (sive is concrescat, v.g. in oleum, resinam, gummi, sive non) tum facta incisione, erumpens.

Lanugo in Phytologia, sunt filamenta tenella, cuticulæ extimæ instar pilorum seu lanæ adnascentia, v.g. in Verbasco.

Lapides in singulis tribus mundi regnis locum sibi vendicant. In Mineralogia. Vid. lib. 3. Phytologia, cortices duriores, nucleum includentes quandoque lapides referunt. In Zoologia manet significatio mineralogica, calculosque exhibet in animalibus repertos.

Lignum. Vid l.2.

Loculamenta sunt seminum involucra, quæ veluti parvæ capsulæ ea occludunt.

Locusta, idem quod oculi, in Zoologia autem certa animalcula referunt.

M.

Matrix in phytologia idem est quod medulla aut cor.

Medulla in Mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in saxis nonnunquam reperitur. German. Steinmarck. In Phytologia mediam cujuslibet partem molliorem ac præstantiorem refert, quam & Cor matricemve appellant. In Zoologia adipem significat in ossium medietate contentam; vel molliorem illam substantiam, quæ in spina ac cranio est.

Minera est terra sive materia ex qua mineralia & maximè metallica fiunt. Sic minera ☉is, & ♄ ij.

Mineralia. Vid. l.3.

Muscus est excrementum herbaceum instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aëri expositis adnascens. Dicitur & Usnea: interdum tamen certis plantis attribuitur. Vid. lib. 4.

N.

Nucleus est semen nucibus vel fructibus inclusum.

Nux fructus quosdam denotat cortice lapideo nucleum occludentes.

O.

Oculi, sunt florum prodromi, inque flores explicabiles.

Olea, sunt pinguedines fluidæ. Vide in præparat. Nam omnia ferè præparata sunt.

Ossa Zoologicè notissima sunt, phythologicè officuli vocabulum imponitur lapideis corticibus, qui nucleos circumdant.

P.

Pediculus, petiolus est, quo folium, fructus aut flos dependet.

Pinguedo idem est quod adeps, interdum tamen generalius sumitur, ut omnia pinguia comprehendat.

Planta est vegetabile integrum, sive ar-

ve arborem velis, sive fruticem, sive herbam.

Pulpa est caro, seu substantia fructuum succulenta, inter corticem ac nucleum comprehensa, v. g pomorum, cerasorum & simil. refertur que ad præparata.

R.

Radix est infima pars plantæ, terræ infixa.

Ramus est velut brachium plantæ.

Resina in classe nativorum, est concreta lacryma certarum arborum, naturæ oleagineæ, ut Terebinthina, &c. In præparatorum classe quid sit. Vide infra.

S.

Salia, quid sint. Vid. c. 3. & l. 2. c. 79.

Semen in Officina minutiores plantarum fructus denotat, ex quibus similem nasci potest.

Sevum est pinguedo duriuscula, sumiturque à solis quadrupedibus cornutis.

Spica. Spicæ sunt summitates in longum deductæ, ut spica lavendulæ.

Stercus est excrementum animalium per anum excretum.

Stipes est pars plantæ inter radicem & ramos, idemque quod caulis.

Stipulæ folia sunt culmum ambientia.

Succus. Vid. in præparatis.

Summitates, sunt cacuminula herbarum, dicunturque de herbis foliorum minutiorum. Ut absinthii, Rutæ.

Surculus est, quod ex ramis simplex oritur, estque velut germen quoddam ex ipso trunco vel caudice productum.

T.

Terra. Terræ & in nativis locum habent, & in præparatis; nativarum seriem. Vid. l. 2. c. 3. Terræ significationem in præparatis. Vid. cap. seq.

Testa, ovorum cortex externus appellatur.

Turio. Turiones sunt teneritates summitatum ipsarum arborum, quæ singulis annis crescunt.

V.

Venæ sunt quæ in plantarum foliis apparent, fibræ, in ramulos divisæ.

Villi. Vide fibræ.

Viscum, (aliis viscus) est frutex peculiaris in arborum quarundam ramis enatus, semper virens.

Umbellæ sunt summitates plantarum sinuosæ, instar nidi avis formatæ.

Ungues sunt extremitates corneæ digitorum. In Phytologia, Unguiculi interdum idem sunt quod alabastri.

Ungula. Ungulæ sunt cornea tegumenta, quibus pedes nonnullorum animalium conteguntur.

Urina. Vid. l. 2. c. 5.

Usnea idem quod muscus ossibus vel arboribus adnascens.

CAPUT III.

De Rebus medicamentalibus præparatis.

Præparatorum nomina generalia sunt.

A.

A*Ceta* præparata. Vid. lib. 2.

Alchohol significat pulverem subtilissimum ac inpalpabilem, interdùm S. vini rectificatissimum.

Amalgama est mixtura metalli cum ☿ vivo. Vid. l. 3.

Amuletum idem est quod Periamma.

Anacollema ἀνακόλλημα (ἀπὸ τῆς κόλλης à glutino sic dictum) glutinamentum in genere significat, in praxi autem medica propriè medicamentum dicitur, quod fronti applicatur, ut sanguinis fluxum ad nares vel oculos intercipiat: Fit ferè semper forma captalasmatis, de quo lib. 2.

Apozema ἀπόζεμα. Vid. Decoctum.

Apophlegmatismus est medicamentum pollens facultate pituitam à cerebro eliciendi, perque os excernendi. Fit forma Gargarismi, Masticatorii & Unguenti. Vid. l. 2.

Aqua destillata seu stillatitia est lympha destillatione elicita, constans ex parte aquea & spirituosa, ita tamen ut propius ad naturam aqueam accedat. Vid lib. 2.

N. *Aquarum stillatitiarum nomine veniunt (quamvis minus accuratè (nonnulli spiritus, ut ex mineral.* 🜄, 🜄 *& simil. Ex vegetabilibus omnes fere aquæ composita. Vid. ibid. l. 2.*

N. II. *Imponitur itidem singularibus quibusdam præparationibus, ut sunt* 🜄 *benedicta, &c. vide infusionem* ☿ *ij.*

Arcanum Theophrasto est Quinta rei essentia summè exaltata, sed ut ait idem: Est virtus rei millecupla exaltatione emendata. Quatuor enim inprimis arcana jactitat. 1. Arcanum primæ materiæ. 2. Lapidis philosophorum. 3. ☿ ij. vitæ. 4. Tincturæ. *Lib. 5. Archidox.*

N. *Arcanum aliis est Extractum in specie sic dictum.*

B.

Bacilli nomen imponitur medicamentis figurâ bacillorum, i.e. tereti formatis; ut bacilli fumales, bacilli pectorales.

Balani, βάλανοι idem sonant quod glandes seu suppositoria.

Balneum, propriè totius corporis lotio est, fitque vel liquore naturali, v. g. aquâ dulci. thermis, vel artificiali, Non rarò tamen & pro lotione partium solummodo inferiorum sumitur, quas insessus & semicupia vulgò vocant.

Balsamus vel Balsamum. Balsami vocabulum pluribus in Officina usurpatur significationibus. (1.) Denotat genus quoddam *odoramenti* Crassiusculi

...instar unguenti, vel linimenti, ...c significatio usitatissima est. E. ...lsamus rosarum, Apoplecticus & ... (2.) Solent quoque ex gum-...sinisque cum spiritu Vini *liquo-* ...*tillari*, qui extrinsecus illinun-... balsamique nomine veniunt; ut ...nus nervinus, sciaticus & simil. ...*inunctorium liquorem* significat, ...ue oleo crassiorem, linimento ...iorem: Balsamum ros inuncto-... appellabimus. Vid. l. 2. de un-...s. (4.) Balsami nomen sibi vin-...nt *Salia fusa & liquata*, ut Bal-... ♉. Tandem (5.) sunt *singulares* ...um *preparationes*, quibus balsami ...n imponunt; ut balsamus Sulph. ...nis humani. De quibus sigillatim ...co.

...*us* medicamentum est consi-... magis duriuscula quam Ele-...um, sic dictum quod bucca ca, ...

C.

...r proprie dicitur quod calcinan-... in alcool conversum, ut calx ...næ, &c. vel saltem friabile fa-...ſt, ut C. C. & simil.

...*ut mortuum* est residua illa ma-...assa ac sicca, quæ in destillatio-... præcipuè mineralium remanet, ...nissimè autem remanentiam ...tat.

...*plasma*. Medicamentum est to-... pultis consistentia.

...*terium* à vitibus sic dicitur, quod ... carnemque subjectam adurat. sive id fiat igne actuali v. g. ferro candenti? sive potentiali, i. e. medicamentis. Possunt autem cauterisantia formulis fieri variis, nempe forma lapidum, vid. 2. Spiritum, v. g. olei ♀ ij butyracei; lixivorum. v. g. è cineribus sarmentorum.

Cementum est pulvis, cujus ope calcinatio cementatoria peragitur.

Cerotum vel Ceratum à cera sic dictum, Medicamentum est, topicum, inter Emplastrum ac unguentem consistentiæ mediæ; seu, est Emplastrum molliusculum. Vid. l. 2.

Cinis. est pulvis ille griseus ex combustione rerum crematilium residuus. Constatque ex sale (qui elixiviari potest) atque terra mortua.

Claretum Vinum est aromatum infusione imprægnatum atque cum saccharo dulcoratum. Dicitur alias vinum seu potus Hippocraticus.

Clyster, Clysma, Enema, Medicamentum liquidum est, quod ano vel utero per Siphonem intruditur. Vid. lib. 2.

Collutiones oris διακλύσματα, sunt liquores medicamentosi, qui in ore continentur, beneficioque linguæ hinc inde agitantur.

Collyrium medicamentum est, quod oculis immittitur, sive liquidum id sit, sive solidum. Liquida veniunt ferè titulo aquarum, tum quoque unguenti: Sicca pulverem vel Trochiscorum; Hos nomine peculiari *Sief* appellitant.

Colo-

Colophonia est pars resinarum crassior ex harum destillationibus coctionibusve residua. Vid. lib. 4.

Condita dicuntur quæ conditura, i. e. condiendo facta sunt eingemachte Sachen. Vid. lib. 2.

Confecta, id est saccharo obducta & incrustata, eodemque sensu dicuntur & confectiones. Vid. lib 2.

N. I. *Confectionis nomen datum est & speciebus nonnullis cum saccharo mixtis: Unde confectiones aromatica, &c. dici solent. Verum præstat nomine specierum eas nominare.*

N. II. *Est & Confectio Hamech, id est Electuarium.*

Conservæ sunt medicamenta ex floribus, foliis, radicibus, cum saccharo conquassatis, facta. Vulgo Zucker / ut conserva rosarum Rosen Zucker.

Corrosivum idem est quod causticũ. Vide Cauterium.

Crocus est calx pulverea ad croceum vergens colorem, paratur autem vel ex ♁io, vel ♂te, vel ♀re.

Cucupha est Caputium medicamentis cephalicis repletum. Vid. l. 2. Sacculus.

D.

Decoctum: Decocta sunt brodia liquida, constantia ex conveniente liquore, viribus medicamentosis, interveniente debita coctione, imprægnato. In specie autem dicitur de potionibus intrinsecus assumendis, ex decocto brodio paratis, quas alias ἀποζέματα vocant.

Diaclysma, i. e. Collutio oris. Vid. de Gargarismis, lib. 2.

Dentifricium medicamentum est dentibus, vel gingivis fricandis destinatum, sive id liquor sit. Vid. l. 2. de Gargarism. sive linimentum, sive pulvis. Vid. lib. 2. suis locis.

Dropax, Δρώπαξ, Picatio (πιτ⟨τ⟩ωμα) medicamentum est emplasticum Cuti fortiter adhærens, sic dictum à pice qua sola olim reliqua ingredientia suscipiebantur. Vid. l. 2. Empl.

E.

Eclegma est medicamentum internum, pulmonibus dicatum: syrupo crassius, quod in ore detinetur, ut paulatim per guttur in pulmones delabatur. Dicitur & Linctus, Lambile, Loch, Lohoh.

Electuarium est medicamentum syrupo & eclegmate crassius, constans ex medicamentis durioribus pulverisatis, melli, syrupo, saccharo syrupisato, vel alii alicui convenienti liquori melligineo, (id est mellis consistentiæ) accuratè mixtis.

N. *Sunt & nonnullæ species hoc nomine insignitæ, scil. quia olim (ut nonnulli volunt) cum saccharo in Electuarii formam redigebantur. Sic dicitur Electuarium Ducis, El de gemmis, &c. Verum quia mos ille abolevit, præstat Specierum nomen usurpare.*

Eleosaccharum nihil est aliud quàm oleum destillatum cum saccharo mixtum. E. g. olei ℈j. sacchar. ℥j. vel circiter.

Elixyr-

Elixyr est species tincturarum, quas
lixyris nomine appellare placuit. Ut
ixyr proprietatis. Elix. vitæ, &c.

Embrocha ἐμβροχὴ irrigatio, instilla-
, stillicidium, Fomentationis genus
, cum liquor fomentans stillatim seu
ttatim in partem fomentandam fun-
ur.

Emplastrum est topicum medica-
ntum notissimum. Germ. Pflaster.

Emulsio medicamentum est liqui-
m lacteum, i. e. lac mentiens. Vid.
. 2.

Epithema est medicamentum liqui-
m parti alicui imponendum. Vid.
2.

Errhina sunt medicamenta, quæ na-
us immittuntur, adeoque & ptarmi-
omprehendunt. Specialiùs tamen
rumque sumitur errhinum, quate-
pituitam sine sternutatione prolicit.
l. lib. 2.

Essentia Essentiæ vocabulum signifi-
accuratè loquendo balsamicam rei
tem à crassiori separatam. Quare
n exactissima rei separatio beneficio
ractionis peragatur, fit ut pars illa
samica à crassiore corpore extracta
entia κατ᾽ ἐξοχὴν dicatur, alias àmo-
fiendi Extractum.

N. I. *Nonnunquam attribuitur quo-
Essentiæ vocabulum succis expressis
pissatis. Verum præstaret hos proprio
nomine, quò minus confusio oriatur,
nare.*

. II. *Sunt & qui Eleosacchara Essen-
vocant, sed abusivè.*

Extractum Essentia rei est vi liquoris alicujus, è corpore crassiore separata ad consistentiam justam inspissata. Vid. lib. 2.

N. I. *Extractum quoque generaliter nonnunquam sumitur, ut & succos sub se comprehendat non secus ac Essentia.*

F.

Farina est pulvis molendo contritus.

Feculæ sunt pulveres in certis vegetabilium expressionibus subsidentes. Vid. lib. 2.

Flores in præparatis qui sint. Vid. lib. 2.

Frontale, Epithema denotat, fronti applicandum.

G.

Galreda. Succus est inspissatus viscosus, lucidus, fitque plerumque ex coctis partibus animalium cartilaginosis, v. g. ex pedibus vituli, &c. Galrey.

Gelatina ferè idem est cum Galreda, nisi quod generalius usurpetur, & pro quocunque succo pellucido lento glutinosoque sumatur, qui tamen inprimis fieri consuevit ex succis fructuum. E.g. pomorum, &c. ut Gelatina Cytoniorum, CC.

Gargarismus, liquorem denotat, quo os faucesque gargarisando colluuntur. Vid. lib. 2.

Glandes idem sunt cum suppositoriis.

Gummi in classe, præparatorum, nihil

hil aliud est, quam Extractum resinosum. Vid. lib. 2.

H.

Holippæ sunt placentulæ ex infusione medicamentali farinâque triticea, addito insuper tantillò sacchari, subactæ.

I.

Infusum, Infusio est liquor qualitatibus mendicamentosis, sola maceratione imprægnatus. Parum itaque differt à decocto, quippe quod huic coquendo accedit, accedenteque interdum maceratione, id ferè illi, sola maceratione. Usitatiùs tamen de potionibus dicitur ac inprimis de quibusdam purgantibus ex Vino, cerevisia vel simili liquore, dicta ratione paratis. Vid. lib. 2.

Juleb, nomen Persicum est, idemque sonat quod potio dulcis. Arabibus vox Julebi à syrupis non distinguitur. Nostratibus autem Julebi seu Julapia, (Græc. *ζυλάπια*) potiones sunt in praxi usitatissimæ syrupis dilutiores, constantque ex liquoribus clarioribus, saccharo vel syrupo convenienti ad gratum saporem dulcoratis.

L.

Lapis. Lapidis nomen nonnullis imponitur medicamentis, quæ ad duritiem lapideam vel terrestrem excocta sunt. Vid. lib. 2.

Lapis vegetabilis Medicamenti species est constans ex sale, Tinctura, oleoque ad duritiem ferè lapidis excoctis. Vid. lib. 2.

Laudanum. dicitur de solo medicamento ex opio confecto, idque vocant Laudanum opiatum, de quo vid. lib. 4.

Linctus, i. e. Eclegma.

Linimentum medicamentum est topicum pingue, oleo crassius, unguendo liquidius, corporis illinitioni dicatum. Vid. 2. lib. Ung.

Liquor quamvis de quolibet humore dici possit, in specie tamen humorem denotat per deliquium paratum, quem oleum alias, nonnunquam Balsamum dicere solent.

N. *Nonnunquam & pro destillato liquore usurpatur. E. g. liquor cranii, liquor C.C. liquor seu spiritus L. Guajaci.*

Lohoh, i. e. Eclegma.

Lotio, sumitur pro balneo. Lavantur itidem nonnulla simplicia, ut Terræ, Metalla, & sim. de quibus speciatim.

Lozongæ sunt idem quod Morsuli.

M.

Magisterium, Magisterii nomen diversimodè usurpatur. I. Datur pulveribus solutione ac præcipitatione paratis, ut Mag. C.C. Corallorum. II. Tribuitur resinis seu extractis resinosis, ut sunt magisterium scammonii, Jalappæ, &c. Accurate tamen loquendo magisterium vocari volunt, ubi nonnihil menstrui cum essentia extracta conjunctum mansit.

Malagma idem majoribus sonat quod cataplasma.

Martius panis, Marcipanis, Mazapanis,

is, Pasta regia, Panis dulciarius, placentæ ex amygdalis dulcibus ext. & saccharo (quod sumitur du- m, triplum, nonnunquam ana) dente aqua rosarum subactæ & f.

¶. *Addi possunt & alia. E.g. nuclei pistacia, avellanæ, cortices ciuri con- aromata & simil.*

Marmelata est Gelatina cotoniorum. .lib.2.

Massa ex officina pistoria ad phar- enticam translata est, denotatque ctam illam materiam tum pastæ æ, tum pillulis inde formandis de- itam.

Masticatorium, est medicamentum phlegmatizans, quod in ore deten- dentibusque masticatum pituitam at, èque cerebro ad palatum deri- Vid.lib.2.

Mel. Mellis nomen Pharmaco- nonnunquam denotat succum licem ad mellis consistentiam flatum, melque sapore æmulan- Sic convenit cum sapa sive Ro- ut Mel passulatum, Juniperinum. lib. 2. Nonnunquam refert syru- cum melle paratum, Vid.lib.2.de pis.

Menstruum dicitur liquor, qui ad ncturas extrahendas adhibetur, de vid.lib.2.tit. de Extractis.

Mixtura, generaliter de quibus- que mixtis dici potest, in praxi n medica usurpatur communi- ro Electuario, quod ex tempore misceri solet. Sic dicitur F. Mixtura, i.e. Electuarium. Vid.lib.2.de Electua- riis.

Morsuli seu Morselli, Tabulæ: medica- menta sunt quadrata ut plurimum, pa- rata ex pulveribus & similibus sacchato soluto susceptis, superque tabulam li- gneam, lapideam cupreamve effusis, ut consolidentur.

Moretus mulierculis nostratibus usi- tatissimum potionis genus est, quod parari faciunt, ubi præsumptio impræ- gnationis adest, persuasum nimirum sibi habent, falsam imprægnationem eo exturbari, veram corroborari. Vid. lib.2.

N.

Nasale idem quod Errhinum.

Nascale idem est quod Pessus.

O.

Odoramenta sunt medicamenta o- doris gratia adhibenda, Odorem sive per se habent, sive accedente incen- sione. Fiunt autem formularum va- riarum. Sine accensione quæ in usum veniunt, fiunt ferè forma pulve- rum, sacculorum, linimentorum, balsamorum, massarum odoratarum (quas poma ambræ vocant) aqua- rum saponum & simil. Accedente accensione vel liquefactione quæ o- dorem halant, parantur usitatius for- ma pulverum, trochiscorum, cande- larum & bacillorum massarumve fu- malium.

Oleum proprie liquor est pinguis, balsamo tenuior.

N. I. *Nonnunquam tamen Balsamo crassior est, ut oleum anisi, nucistæ express.*

N. II. *Imponitur quoque olei nomen quamvis minus accuratè, nonnullis spirituosis liquoribus, vel destillatione peractis: sic dicitur oleum ⊕-lis Sal. Com. & simil. Vid. spiritus, vel per deliquium dissolutis, ut oleum Tart. vid. liquor.*

Opiatum. Confectio opiata: Hoc nominis Electuariis nonnullis (quamvis minus aptè) imponitur, non quòd necessariò opium contineant, sed quod medicamentis veterum, quæ opium continent, consistentia respondeant.

Oxyrrhodynon (ὀξὺς ῥόδ☉ & ὀδύνη, sic dictum) medicamentum in genere sonat ex aceto rosisque factum ad dolorem leniendum. Practici verò relicta hac significatione generali, soli capiti, fronti, collove id dicarunt, atque ex olei rosar. part. iij. aceti parte j. concinnarunt, nostrates loco olei rosar. sumunt & alia. E. g. violaceum, papav. myrtin. de Nymph.

P.

Pandaleum medicamentum est internum à rotulis morsulisve non nisi sola forma differens: fitque quando materia medicamentosa saccharo soluto suscepta in pyxidem effunditur, ut inibi indurescat.

Pasta Regia. Vid. Martius panis

Pastilli. idem quod Trochisci.

Pessi: Pessaria (Barbaris nascalia) sunt medicamenta solida, uteri collo intrudenda.

Periamma, Periapton, Amuletum, Xenechton. Medicamentum est quod de collo suspensum morbum arcere creditur, ac præcipuè pestem.

Phlegma liquor est destillatus aquosus spirituoso liquori contradistinctus. Vid. aq. destillata.

Phœnigmus mitior ac lenior est sinapismus scil. qui solam cutem rubificat.

Pilula, i. e. parvæ pilæ, sunt medicamenta rotunda deglutitioni aptata.

Pineatum seu Pineolatum fit ex pineis, saccharo & aqua rosarum, ad modum scil. quo Diamygdalatum seu Marcius panis ex amygdalis saccharo & ▽ rosarum fieri solet.

Pomum ambræ, odoramenti genus est, ex medicamentis odoriferis in massam redactis.

Potio in genere liquorem denotat potulentum, in praxi autem ferè de purgante potu intelligitur. Vid. lib. 2.

Præparata i. e. præparatione (specialiter sic dicta) elaborata: ut C. C. præparatum. Vid. l. 2.

Pulvis. Pulveris nomen etsi generaliter minutissima quæque denotet, quocunque modo facta: attamen communiter pulverisatis hoc nomen imponitur, sive simplicia illa sint, sive composita. Inter compositos autem pulveres, sunt qui species vocantur, sunt & qui Trageæ. Præstaret tamen omnes pulveres compositos, ad differentiam simplicium, species nominare.

Quin-

Q.

Quinta essentia propriè spiritum de-
tat, destillatum ex succis fermenta-
e exaltatis. De quo in spirituum
e. l. 2.

R.

Resina est substantia oleaginosæ
uræ, sive in forma molliori illa sit,
in duriori. Sunt autem Resinæ
nativæ: de quibus l. 4. vel extractio-
Chymica paratæ. Ut Resina Diagry-
& simil. De quibus in Extractis l. 2.
4.

Rob, *Robob*, *Sapa*, est succus fru-
um, ad mellis consistentiam ut plu-
um per se, interdum quoque cum
charo inspissatus. Priores simplices
ellare licet. dabunturque l. 2. de suc-
Posteriores compositos; dantur.
l. 2. sub Syrupis.

Rotula, sunt Tabulæ orbiculorum
ar, constantes ex medicamentis
eptis saccharo in conveniente li-
re soluto inque orbiculos supra ta-
m effuso.

S.

Sacculus medicamentosus fomento-
genus est, constans ex convenien-
s medicamentis siccis, sacculo insu-

l. *Est & sacculus odoriferus i. e. odo-
ris completus, ut naribus admoveatur.*

Sal accuratè loquendo est substan-
n aqua solubilis, concrescibilis seu
tallisabilis. Communiter tamen
ntur & salia (sed minus aptè,) la-
es vel metalla nonnulla acido li-
quore corrosa, atque iterum coagu-
lata; Ut Sal corallorum, Sal ♄ i & si-
mil.

Sapa idem quod Roob. κατ' ἐξοχὴν
autem dicitur de musto inspissato & ad
tertias cocto.

Sapones i. e. linctus ex amygdalis.

Sief. i. e. Collyrium siccum. vid. l. 2.

Sinapismus est cataplasma, vel mas-
sa, vim habens cuti ruborem, vel ar-
dorem, vesicasve inducendi: adeoque
continet sub se phœnigmum & vesica-
toria.

Smegma odoratum, Sapo odoratus,
fit ex sapone (Veneto imprimis) cui
pulveres odorati convenientes im-
miscentur, ac impastando cum ▽
fragranti, v. g. rosarum subiguntur. Vid.
lib. 2.

Sparadrapus est Linteum Emplastro
ad ignem fluenti immersum, extensum
& refrigeratum. Dicitur & *tela empla-
strica.*

Species dicuntur in Officinis sim-
plicia (ingredientia) pro compositis
inde conficiendis coordinata. Sic di-
cuntur Species. Theriacæ i. e. ex qui-
bus theriaca compilatur, sic sunt &
Species decoctorum usualium. Præ
reliquis tamen hoc nomen sibi ven-
dicant pulveres nonnulli, tum aro-
matici tum cathartici. Forsan, quia
ordinati fuerint olim, ut inde con-
ficerentur electuaria, morsuli vel ro-
tulæ. Sic sunt species aromatic. ro-
sat. Species Diaturbith cum Rhabar-
baro, &c.

Spiritus est liquor destillatus naturæ magis spirituosæ, non secus ac ècontra aquæ destillatæ magis ad naturam aquæ simplices accedunt.

N. *Spiritus nomen abusivé sibi vendicarunt quoque olea nonnulla subtiliora, ut spiritus Terebinthinæ & simil.*

Stymma est spissamentum seu crassamentum rerum, (florum rerumque aliarum) quod remanet dum in oleis maceratæ, exprimuntur.

Succus. Succi qui in officinis vocantur, expressiones sunt, seu expressæ essentiæ, aqueæ naturæ, i. e. aquæ permiscibiles, außgepreßte Säffte.

N. *Solis vegetabilibus competit, vide suo loco lib.* 2.

Suffitus, Suffumigium, θυμίαμα est Vapor suave olens, ex re fragrante accensa vel carbonibus vivis injecta excitatus, Variarum autem res suffumigans potest fieri formularum: pulverum, candelarum, bacillorum, trochisco-rum, &c.

Suppositorium est medicamentum solidum, teres ac pyramidale, instar digiti, intrusioni in anum destinatum.

Syrupus, est liquor medicamentosis qualitatibus imprægnatus, additoque saccharo aut melle, ad mellis consistentiam excoctus.

T.

Tabula vid. morsuli.

Tartarus, terrestre sal est. Vid. l. 4.

Terra mortua, est terra ex elixiviatione residua, omnibus facultatibus efficacibus destituta.

Tinctura vox diversimodè usurpatur, usitatissimè tamen potissimam rei partem denotat, sub colore certo infusionis beneficio, extractam, sive cum menstruo adhuc conjuncta illa sit (quæ vulgatissima est significatio) sive ab eodem separata; quo sensu Extractum communiter effertur.

N. *Sumitur quoque nonnunquam Tinctura pro Essentia rei ulterius elaborata. Vide Tincturas* ♄ ÿ, *quas tamen Tincturas magisteriales appellare commodiùs est.*

Tragea, Tragema, bellaria, est pulvis introassumendus ex speciebus & simil. pulveribus simplicibus, cum saccharo confectisve ad saporem gratum commixtis, vide l. 2. sub pulver. & spec.

Trochiscus, Trochisci sunt species seu pulveres mucilagine, e.g. tragacanthæ, altheæ & simil. ut eo melius ad tempus durare possint, suscepti, incorporati, inque orbiculos parvos formati. Trochisci sublinguales, i. e. qui sub lingua detinentur, ut dissolvantur & per guttur in pulmones defluant.

V.

Vinum medicatum, Vina medicata sunt infusiones in vino factæ vid. l. 2.

Unguentum est medicamentum topicum pingue linimento durius, emplastro mollius, Germ. Salb.

CAP.

CAPUT IV.

De Speciebus productionum nativarum.

DEscriptio rei medicamentalis pharmacologica, est enodatio [in]stitutionis, usurpationis ac signa[tio]nis, (quantum scil. hæc spectant ad [r]e medicandum.)

[C]onstitutio est rei medicamentalis [pro]ductio, collectio & asservatio.

[P]roductio est quâ res fit. Est igitur [pro]ductionis descriptio, deductio spe[cie]rum & circumstantiarum ad produ[ctio]nem requisitarum, (in quantum sc. [spectant] ad pharmacologicam rei pro[duct]ionem.)

[E]stque rerum tum *Nativarum* tum *[Pr]aratarum*.

[N]ativarum *productio* primæva est *[crea]tio*, cui subinde successerunt tum *[gener]atio*, quasi *generatio*, *nutritio*, q. *[...]rio*; tum operationes seu motus [...]que illis subjuncti: quales in Vege[tabili]um productione, soli *cultura*, *[sa]titio*, *amputatio*; in animalium, *con[ceptio]*, *nativitas*, *educatio*, *&c*.

Species productionis nativa, uti & [ear]um circumstantia inprimis ac prima[m] physicam pertinent: attamen quia [institut]ioni pharmacologica non parum in[servi]unt, breviter eas delibare libet. Ita-

[Cre]atio est ortus rerum naturalium [ex ni]hilo, i. e. quo rerum principia in[itio] primum ex nihilo condita, [...]lo fotu externo in lucem seu vi[tam e]merserunt, inque membra sese ex[plica]re, adeoq; curriculum destinatum absolvere, jussa, i. e. apta reddita sunt.

N. *In creatione* macrocosmi *supervenit Terra, aqua. i. e. liquido sicco informi & vacuo blandus fotus spiritus Elohim, superficiei aquarum incubantis, cujus scilicet auxilio accedente benedictione divina lux seu vita fuit introducta. In* Vegetabilium ac Animalium *creatione simili ratione principia materialia in macrocosmi generatorio ceu in tenebris acabysso (orco Hippocratis nocte Orphei) sopita, coagulataque fotu matricis, vel si mavis spiritus ejusdem* Elohim, *sic jubente Creatore, in lucem seu vitam (diem Orphei) prodierunt; excepto solo homine, qui peculiariter ex adama vapore fœcundata fuit conditus, seorsimque spiraculo vita afflatus.*

Generatio est ortus rerum naturalium ex semine, i. e. quo principia rerum (quæ proximè in semine existunt (ex præexistente materia parantur, ac subinde fotu matricis in actum, secundum speciem suam emergunt. Membra itaque Generationis sunt, tum seminis præparatio, tum ejusdem emersio. Et hic modus oriendi proprius est rebus nativis primariis, videlicet vegetabilibus & animalibus horumque membris genuinis.

N. *Generatio est rerum innovatio; nimirum res postquam curriculum suum absolverint, vel in eodem interrupta fuerint revertuntur paulatim in naturam primordialem chaoticam, unde postmodum*

dum ab aliis deprompta tum in materiam seminalem, tum nutritivam adoptantur, adeoque aliarum rerum dominio subjecta peregrinantur. Et hæc est rerum vicissitudo, toties à majoribus decantata.

Macrocosmus *in se consideratus quia perenni duratione durat, à renovatione generatoria excusatur, adeoque semine destitutus est, quo nova ejus fiat productio: nihilominus tamen laudabile quoddam exhibet perittoma, lacti in animalibus respondens, quod infundit in generatorium suum, globum scilicet hunc inferiorem, liberis suis nutrimentum suffecturus.* Vegetabilium *ac* Animalium *species, quia individuorum novorum successione conservari destinata sunt, semina nova requirunt, seu si mavis seminales rationes. Hæ vel manifesto per speciem propagantur, unde exurgit generatio univoca: vel citra manifestam rationem seminalem producuntur, unde generatio æquivoca.*

Nutritio est productio rei genitæ ex nutrimento, i. e. qua res genita suffectione elaborati nutrimenti curriculum destinatum peragit. Membra ejus sunt tum Materiæ nutritivæ elaboratio, tum suffectio seu assimilatio. Competit itidem solis rebus primariis.

N. *Nutritio est rerum progressio: Nimirum rei cuique naturali curriculum certum destinatum est, quod ab ortu ad ἀκμὴν augescendo & inde ad interitum descendendo habet peragendum. Peractio hæc fit beneficio materiæ nutritivæ, unde subrogatur, quod actu vitali deperit, simulac accedit, quo ad ἀκμὴν res augescat. Materia illa, quia respectu rei nutricandæ universalior, impurior, indigestior existit, elaboratur subinde vi illius nutritiva, hujusque ministris, i. e. depuratur ab heterogeneis, evehitur ad maturitatem, adeoque indolem rei nutricandæ induit. Rem exemplis declarabimus. Vegetabilium & animalium nutritio notissima est: Ex utraque itaque non difficile erit &* Macrocosmi *nutritionem metiri. Materia, qua* Macrocosmus *nutritur, sunt ipsamet vegetabilia & animalia in chaos seu principia sua redacta, seu, si mavis, sunt res particulares quæcunque. Videlicet hæ ut è macrocosmo nutriuntur, ita vicissim eidem nutrimentum exhibent, adeoque omnia per circulum quasi volutantur. Modus hic est: Res defunctæ progredique nescientes resolvuntur, digerunturque quodammodo in globo inferiori ceu macrocosmi ventriculo; hinc sequestratur quod maturius est, inque aërem ceu mesaraicas attollitur, ulteriori subjiciendum digestioni. Inde ad ☾ ceu macrocosmi Epar rapitur, concoctionem secundam subiturum. Ex ☾ ad ulteriores deducitur elaborationes. Nimirum pars utilior ad solem rapitur, ceu macrocosmi officinam vitalem cordi microcosmico respondentem. Inibi vi lucida seu si mavis vitali facultate perfusa sub specie macularum facularumvè exprimitur, universitatique communicatur, adeoque cuilibet membro universalis surrogatur unde vivat,*

atque

...e nutriatur. Reliquum ceu peritto-...od redundat, deorsum vergit, in-...ique globo communicatur, ubi par-...utrimentum rebus exhibet, par-...mpragnatum astralibus influentiis ...inales rationes rerum particula-...migrat, idque vi facultatum pro-...arum i.e generativarum, nutri-...um, fermentativarum, quibus glo-...ic inferior vi benedictionis divinæ ...sus est; Et hac nutritio videtur ma-...smica, quæ non minus ac anima-... & vegetabilium excrementa sua ...et. In terra remanent crassiora, ...m ceu in prima digestionis officina ...strata; in aere ceu mesaraicis se-...ntur liquidiora, unde pluvia, nix ...: viscosiora, unde mucilago illa ...ens (Sternschoß) &c. Luna ...s excrementa tum crassiora, quæ ...dit ad maculosum sui locum, ceu ...ocosmi vesicam biliariam in Epa-...m, tum liquidiora exhibet, eaque ...bum inferiorem, & potissimum ad ... ceu renes & vesicam urinariam ...mittit, ut inibi vi sua salina ac acri ...ationem globi inferioris promove-

Mira hæc scio novaque videbun-...uibus rerum analogia fuerit pere-... Verum nullus dubito, quin dili-...scrutatione omnia futura sint per-...; sin minus, quisque suo sensu ab-...: Nec enim hæc sunt, super quibus ...rit litem tantopere movisse, utpote ...itra salutis jacturam sciri ignora-...non nequeunt. Id quod ut de his, ... de aliis ejusdem farinæ quamplu-rimis moneo, quæ inter modernos tanto ta-men æstu agitantur, ut vel legis divinæ re-spectus postponatur, fama proximi detra-hatur, sanitati propriæ noceatur, lectoriq; legendi fastidium procreetur.

Quasi generatio est ortus rerum na-turalium secundariarum, ex materia quasi semine, i.e. quo principia rerum in primariarum productione redun-dantia, in speciem aliam, secundariam scil. transmutantur.

Quasi *Nutritio* est, qua eadem illa materia successivè maturescit.

N. *Rerum secundariarum productio paulo secus sese habet quam primaria-rum. Fiunt enim non per generationem, qua seminale principium in membra di-versa secernitur, neque per nutritionem, qua membra insinuatione ac assimila-tione nutrimenti secundum dimensiones augescunt, sed per solam alterationem, appositionem, accretionem. Nimirum Excrementa quæ in nutritione prima-riarum suppetunt, vel alterantur levi saltem alteratione, condensatione, mix-tione, & sim. vel concursu ac conspira-tione causarum aliarum transmutan-tur. Sic fiunt meteora aquea separatione vaporum aqueorum, qui condensati sub forma pluviæ, nivis, grandinis, decidunt: Sic fiunt meteora ignea, separatione scil. materiæ inflammabilis, qualem refert in inferioribus nitrum, sulphur, aurum sclopetans, & sim. Sic fit & mucilago illa viscosa instar stellæ cadentis decidens* (Sternschoß.) *His annumeranda & mineralia, è quibus tamen nonnulla*

in formam transplantantur, quâ etiam cum primariis certare videntur. In regno vegetabili, hac ratione suppetunt, succi exudantes, lacryma, melligo florum, resinæ, gummi, quin & fungi. In animalibus, Urina, sudor, lacryma, stercora, Zybettum, moschus, salia, arenulæ, calculi, & sim.

Et hi modi sunt principaliores productionum nativarum ad quos reliqui ceu ministri referri facilè possunt.

CAPUT V.

De Principiis Essentialibus rerum nativarum.

CIrcumstantiæ ad nativarum productionem, requisitæ præcipuè sunt; *Principia constitutiva Efficiens, Materia, Tempus & Locus.*

Principia constitutiva voto quæ ipsam rem constituunt.

N. *Principiorum horum consideratio duplex est, tum* quidditativa*, i.e. quoad esse suum; tum* causalis, *i.e. quoad causari. Priori consideratione hoc capite veniunt, posteriori capp. sequentibus. Quidditas res compilata est è substantiali & accidentali. Substantiale est ipsamet rei οὐσία accidentali suo primum & per se substrata: Accidentale est facultas seu qualitas substantiæ dictæ proximè primum & per se inhærens.*

Principia constitutiva rerum naturalium sunt *Spiritus* & *Corpus*, quibus additur *vita* ceu principium tertium.

N. *Decantata sunt apud Hermeticos principia cognitionis, Lumen scil. Naturæ & Gratiæ, de quibus data hac de principiis occasione parum differere libet. Naturæ creator Deus ut in se bonus existit; ita & bonitatis pro arbitrio tamen & beneplacito suo communicativus. Hinc creaturarum exordium ac bonitas, tum supranaturalium ac invisibilium; tum naturalium & visibilium. Utraque enim oriuntur ex bonitate divina, scalaq; sunt à Deo condita, quibus ad eum veheremur. Eapropter quoniam bonitas perfectissima absolutissimaq; in Deo concentrata est, adeò ut nihil boni dari possit, quod à bonitate illa alienum sit (quippe imperfectum id foret) creaturarum bonitatem creatoris analogam esse oportuit. Siquidem ergo res cunctæ analogæ sunt ad Dei bonitatem relata, & inter se eas analogas esse, necessum est. Hinc liquet rerum naturalium analogiam, adjumentum esse cognoscendæ naturæ non postremum, nimirum ex notiori ad ignotius per analogiam pervenire licet. En principium cognitionis, quod lumen Naturæ nonnullis cluit, cujus sc. splendore creato, divina accedente institutione, (quam lumen Gratiæ vocant) in rerum penetralia penetrari potuit. Verum enim vero, quia Natura, quæ benedictione divina speculum creata erat*

puris-

[..]rissimum, nitidissimum, pellucidissi[..]um, maledictione evasit umbrosum, [..]scurum maculosum; unde & cognitio [..]a obscurata & depravata fuit adeò, ut [..]x quicquam solidi sine hallucinatione [..]gnoscere liceret, ingenia nonnunquam [..]citavit excitatque creator excellen[..]ra, quorum opera cognitio illa obser[..]ationibus eruatur, emendetur, adeoque [..]otescat: simul ac institutionem suam [..]eris consignari fecit, quibus scilicet [..]nitio illa acquisita dirigatur, exami[..]ur, confirmetur. En Lumen Naturæ & Gratiæ Lumen principia cognitio[..] multoties decantata: sed ad princi[..] essentialia.

Spiritus est principium primum, in[..]ctum facultatibus peragendi curri[..]um sibi natura commissum.

Seu, Spiritus est substantia subtilissi[..] vi creationis primum producta, ac [..]tmodum vi benedictionis propaga[..] pollens facultatibus quibus curri[..]um secundum suam speciem pera[..]

N. *Spiritus hic nihil aliud est, quam [..]cipium cujuscunque rei formale, a[..]num omnium scaturigo, Philosophis [..]nullis dicitur Sulph. quod tamen di[..]sum quid esse scias, ab oleo vel spiri[..]ta illa ac inflammabili substantia ma[..]ali, cui itidem sulphuris nomen impo[..]let.*

Corpus est alterum principium, [..]itus illius adaptatum subjectum, [..]n & in quo curriculum destinatum [..]agit, imbutum qualitatibus, quibus spiritus sui facultatibus correspondeant & obediant.

N. *Dicitur principium materiale, compactumq; est ex liquido & arido, quæ ut in existentia primordiali sunt simplicissima, unitissimaque; ita secernuntur incrassanturque subinde in progressione sua, ac explicantur, in liquidum, aridum, uti & in liquido aridum, (i.e. in salinam naturam) Et hæc singula in existentia propria exhiberi artificio possunt. De quibus infra. Accidentia igitur corporis essentialia sunt liquidi; liquiditas; humiditas; aridi; ariditas, siccitas, utriusq; frigiditas; salinæ naturæ sapor, vis penetrabilis, fermentabilis, &c.*

Ignis (actus) est principium tertium, prioribus superveniens, stipatum calore, cujus vi illa in actum traducuntur.

N. *Principia duo priora uniuntur, non ut otiosa sint, sed uti Deus est actus perfectissimus, vitaq; vitarum; ita & cunctas creaturas in actum collocavit, i.e. in vitam. Vitam puta non strictiore significatione solum, quæ motum vegetativis operationibus prodit, sed latiore, quæ rei cujuscunq; actum seu* ἐντελέχειαν *refert, etiamsi obscurior illa, minusq; conspicua sit; qualis in stellis, metallis, & sim. Sunt itaque in rebus naturalibus vitalibus, ac* κατ' ἐξοχὴν *rebus primariis,* Spiritus, Corpus & Vita, *quæ adeò arctè in statu vitali unita sunt, difficulter invicem distingui queant. Res exemplo ignis ardentis quodammodo illustrari potest, quippe*

hic ceu res vulgatissima ad præsentandam vitam ad omnium oculos positus videtur. Ignis ardens tria exhibet 1. *substantiam spirituosam flagrabilem*, 2. *corpoream aliquatinus effumabilem, spiritus scil. illius subjectum, ac denique* 3. *igneam flammam: quæ tria non modo ipsum ignem flamma comprehensum referunt, sed effluvium spirant, ejusdem cum illo naturæ. Simili ratione sese res habet in actu seu igne vitali. Adest nimirum inibi spiritus aptus natus ignem vitalem suscipere, facultatesque suas pro re nata exerere. Simili sanè modo, quo oleum accensum pro natura illius olei, odorem halat. Illum si insitum cujusque spiritum, appellare libuerit, per me licet. Adest & corporea substantia, spiritus illius subjectum lychno in lampade, respondens. Adest tertio & ignis seu flamma vitalis, qua duo illa vivunt. En essentiam rei naturalis in vitâ constituta ex qua insuper effluvia procedunt, quæ rebus exteris pro re nata eunt inservitum. Est porro ignis idem illud, quod in creationis historia* אור, *i. e. lucis voce venit, quippe hæc igni essentialis est, unde & in lingua sancta* אור, *i. e. lux, &* אור, *i. e. ignis, sola puncti mutatione differunt. Sennert.* hypomnemat. physic. c. 3. *per vitam essentialem innuere videtur, dum vitam ex Aristotele duplicem facit; essentialem seu substantialem, à quo ut fonte, vitales actiones prodeant; & accidentalem, quæ sit operatio vitalis aut certè potentia vitales actiones exercendi: Hippocrati ignis voce venit.*

CAPUT. VI.

De Causa Efficiente interna.

EFficiens productionis nativæ, tum interna est, tum externa.

Interna est ipsiusmet rei natura, i. e. inclinatio & facultas (activa) qua non modo apta nata & proclivis est ad emergendum, sed in actum emergit, ulteriusque progrediendo curriculum destinatum secundum speciem suam conficit.

N. *Natura habet sese instar reipublicæ, quæ ad nutum principalis sui domini, auxilio officialium ac ministrorum, administratur. Nimirum prout administratio illa peragitur, ita resultat inde commodum, vel damnum, non solum sibimet, sed & vicinis quoque populis. Simili modo Natura est comprehensio omnigenarum facultatum, sub domino alicujus certa dominatricis, adhibitis facultatibus ministris gubernata, ut inde non tantum rei propria perfectio redundet, sed & proximo subveniatur. Res naturales enim siquidem bona creata sunt, ad imitationem creatoris bonitatis communicativæ esse debuerunt.*

Interna est tum principalis, tum ministra.

Principalis, quæ reliquis ceu fundamen-

mentum existit. E.g. facultas vitalis, ›ata calore vivifico. Ministræ sunt, e principali adjunguntur, e.g. facul- nutritiva, generativa, &c.

N. *Utraque est totuplex, quotuplex* *ies creaturarum.* Universalis *scil.* *universitati seu macrocosmo compe-* Particularis, *quæ creaturis parti-* *tribus. At ais secundum Hippocra-*, *unum est in omnibus & omnia in*, *atque ita Natura universalis &* *particularis in omnibus & singulis e-* *runt. Resp. Sunt utique sed diversimodè: videlicet, Natura universalis præest particularibus naturis in macrocosmica administratione, easque ceu materiam sibi subjectam dispensat. In particularibus autem eadem particularium creaturarum naturis ceu materia subest, iisque gubernatur, dirigitur, dispensatur. Viceversa de naturis particularibus judica.*

CAPVT VII.

De Qualitatibus primis seu Elementalibus.

Ausæ efficientes externæ sunt, quæ extrinsecus accedentes internis o- ferunt.

untque tum *primaria* tum *secunda-*

rimaria est ipsamet natura ceu o- trix sagacissima, cuilibet rei natura- debitis mediis prospiciens, seu si is, est ipsemet *Iehova Elohim* per ram, i.e. naturales leges omnia sa- tissimè prudentissimèque dirigens ubernans.

cundaria sunt media ad productio- quoquo modo facientia.

Hæc etsi variæ dari possunt, quippe, cunque ad efficientiam rei faciunt, ıccensentur: adeoque & instru- ta rustica, & sim. attamen ex- nt hic qualitates facultatesve na- les. 1. Elementales, 2. salinæ, 3. oc- c.

I. *Res naturalis uti extrinsecus or-* *tum adepta est, & per hunc, naturam internam, qua apta nata est in lucem seu vitam emergere, œconomiam mundanam administratura: ita quoque aliunde opus habet, quo natura illa interna in actum deducatur. Etsi autem omnia à Deo dependeant; tamen quia is ipse media sibi ordinavit ordinaria (quæ collectim Naturam vocamus) iis hoc loco intentos esse oportet. Sunt itaque qualitates seu facultates naturales, pro triplicato principio triplices,* Spirituales (*formales*) corporeæ (*materiales, & modales* (*privativæ vel vitales.*) Spirituales *sunt quæ parti spirituali primò ac per se acceptæ ferendæ sunt, quales sunt proprietates cuilibet creaturæ inditæ.* Corporeæ *sunt quæ materiali parti per se inhærent uti.* 1. *liquiditas & ariditas,* 2. *δύναμις Hippocratica, quam acumen dicere licet, nos salinam facultatem appellabimus.* Modales

sunt, quæ cum modo existendi sunt conjuncta, ut frigiditas quæ competit principiis constitutis in privatione & quiete; & caliditas, quæ propria est principiis in actu seu motu constitutis. Verum enimvero placet adhibuisse ordinem datum, quo facultates ad productionem facientes triplici classi includimus. Elementalium, salinarum & occultarum.

Singulæ hæ, tum *universaliores* sunt, i.e. in macrocosmo collocatæ, vel *particulariores*, i.e. in rebus particularibus determinatæ.

Elementales qualitates, quas primas communiter dicunt, sunt calor, frigiditas, humiditas, siccitas.

Calor facit ad productionem naturalem, quatenus causam internam frigore condensatam, materiæque ad frigiditatem propendenti immixtam, adeoque quieti deditam, suscitat, fovet: *frigiditas*, caloris æstum moderatur: *humidum*; humori interno sese insinuat, adeoque humidum ariditate victum liberat, nutrit, &c. *ariditas*, liquiditatem terminat, humorique admixtum simul nutrit.

N. *Calor macrocosmicus partim est insitus & radicalis, partim influens. Nimirum macrocosmus sese habet instar animalis, quod calido tum innato, tum influente calescit. Innatum calidum toti universitati indicium est, quippe æquè latè patet calor ac ipse ignis vitalis, cujus Achates est fidelissimus. Eapropter cum totus macrocosmus actuali suo igne perfusus sit nec calore eum esse destitutum, necesse est. Hinc* Hippocrates in principio lib. de carnib. *Calidi pars maxima, inquit, cum omnia perturbata essent, in supremum ambitum secessit, quod veteres videntur atheta appellasse: altera pars locum infimum sortita, terra quidem appellatur, frigida, sicca, multasq; motiones habens & in qua multum sanè calidi inest. Tertia vero pars medium aëris locum nacta est, calidum quid existens. Quarta pars terræ proximum locum obtinens, humidissima & crassissima, &c. Verum quid opus est pluribus calorem hunc terræ demonstrare? Etenim, præterquam quod scimus, terram ante creatas stellas, (quibus alias calor acceptus refertur) vi caloris germinasse, calor sese exerit sensibiliter non modo in scaptensulis ac cuniculis subterraneis, sed & in puteis profundis; quinimò fontana, quæ brumali tempore scaturit, scilicet quo terræ superficies frigore nitet, calorem vaporibus halantibus manifestò probat. Addo quod nec verisimile videatur, calorem stellarum, absque vi magnetica, quæ calidum in terra, ceu magnetem trahentem præsupponit, in terræ profundiora penetrare.*

Calor influens macrocosmicus diffunditur ex astris & præcipuè ex Sole: hinc & ex ♃, ♂ asterismisque igneis & aëreis, quinimo & ex stellis quibusdam fixis calidam naturam sortitis.

N. *Sol ad macrocosmum sese habet, uti ad animal ipsum cor. Videlicet sedes est, ubi. Natura residentiam fixit vitalem,*

m, ex qua velut ex scaturigine, spiritus ...us vitales, & cum his calorem macro... ...smo, rebusq; hinc particularibus elar... ...tur, adeoque mediantibus illis calidum ...acrocosmi insitum, suscitat, fovet, nu... ...t; particularium itidem vitam calo... ...mque sustentat. Fundit Sol calorem, ...uit author Ecclesiasticus cap. 39. sicut ...banus. Et hinc est, quod Chamah à ...ore Hebræis Sol dictus sit. Sole porrò ...idiores statuuntur ♂ & ♃, ille in... ...sius; hic benignius: reliqui econtra ...idiores habentur, non simpliciter, sed ...olem collati. Cæterum augmentari ...rem contingit, ubi radij congregan..., reflectuntur, roborantur. Congre...tur radij, si dissipatio denegetur: refle...tur, si recta in corpus solidum inci...nt; multiplicantur & roborantur, ...fortitudinibus stella calorem radian... ...xtiterint.

...alor particularis est qui à re parti... ...ri procedit. Talis est in animalibus ...r matricis, calor gallinæ ovis incu...tis, &c.

...umiditas etsi itidem per totam ...ersitatem sit diffusa, inque cer... confluxus inferius hicce colle...cta, unde elevati vapores sat copiosi elevantur, inque pluviam, rorem, nivem, imbrem, & sim. condensantur, subindeque delabuntur; attamen in confesso est apud Astronomos, præterquam quod certæ constellationes dictorum meteororum generationem, juvant, esse quoque stellas, humiditati, radiandæ consecratas, quales ☾, ♀, ♃, asterismique aquei, stellæque nonnullæ fixæ. hyades, arcturus, &c. & hinc augmentatur humiditas eadem ratione, qua de calore dictum: adde quod Luna prout accreverit & decreverit, humiditatem quoque largius vel copiosius radiat.

Humiditas particularis est quæ in rebus particularibus deprehenditur, eaq; determinata: Hæc rei producendæ tanto conducibilior est, quantò res inter se similiores fuerint.

Frigiditatem influere censentur è planetis ☾ & ♀, utraque moderatè, hinc & ♄ sed intensissime: Ex astris signa præcipuè terrea.

...iccitatem radiant è planetis ☉, ♂, ♄, ex astris, Signa terrea & ignea.

CAPVT VIII.

De Salinis facultatibus.

...Is salina facit ad productionem ...rativam, quatenus humidita... dictam acuit, efficaciorem ac ...trantiorem reddit, crassitiem ...dit, fermentationem juvat, &c. adde quod & in nutrimentum facessat, &c.

N. *Per vim salinam non solum intellige salsedinem, sed quamcunque facultatem primis potentiorem, quas Hippocrates*

tes salibus accenset, plurimasque esse docet. In homine, inquit, lib. de prisc. medic. text. 30. *inest & amarum, & salsum, & dulce, & acidum, & acerbum, & insipidum, aliaque sexcenta, quæ pro copia & viribus, varias habent facultates.*

Salina hæc facultas *universalior* residet potissimum in globo inferiori, ceu generatorio macrocomisco, adeoque immixta est aquæ & terræ. Aquam salina scatere facultate, qui negat, adeat mare: calorive exponat aquas simplices, meteoricasve, ut exhalent. Et ex hoc fundamento populi maritimi, uti in Normandia non citra jucunditatem observavi, terram salina facultate per maris fluxum imprægnatam fodere, eaque agros imprægnare solent. Terram facultatibus illis imprægnatam esse tradit Hippocrates, *lib. 4. de humorib. t. 4.* Terra, inquit, in se varias & innumeras facultates habet. Idem edocet elixiviatio salis nitri; cui SS. Scriptura adstipulatur, innuens, quod sulphure & sale adurentibus universam terram comburat Deus, quo minus fructum ferre habilis fiat, Deut. 29.

Particularior est in singulis rebus particularibus. Et hinc res particulares aptæ sunt aliarum productionem promovere, maximè si mutua similitudo affinitasque inter utrasque intercedat. Oportet autem salinam hanc facultatem compede suo, quo vi mixtionis ligata erat, prius vi dissolutionis, esse liberatam. E.g. putrefactione, incineratione, &c. Et hac ratione agricolis usitatissimum comperimus, agros stercoribus utpote sale imprægnatis, impinguare. Quinimò videre licet quibusdam in locis, myricas, fruticeta vel & sylvas comburi, inque terram hanc cinere fœcundatam semina conseri, uti idipsum admodum usitatum vidi in Suecia & Finlandia, regionibus sc. nemorosis, &c.

CAPUT IX.

De Influentiis Stellarum.

NOn parum conferunt & proprietates, i. e. facultates specialiores ad nativorum scil. productionem accelerandam, retardandam, facilitandam, transplantandam, adeoque ad vires rerum intendendas, imminuendas, transplantandas. In his excellunt Sympathiæ & Antipathiæ: illis res promoventur: his, retardantur.

Utræque sunt tum *macrocosmicæ*, seu *universales*, tum *particulares*.

Macrocosmica sunt quibus ipse macrocosmus res particulares respicit, i.e. productionem promovet, impedit vel quoquo modo mutat.

Particulares sunt, quibus res particu-

culares rem sibi sympathicam juvant, tipathicam debilitant.

Proprietates macrocosmicæ toti acrocosmo & consequenter globo feriori sunt inditæ, qua ratione tem hanc aptiorem plantis his cerniis, aliam aliis: verùm hoc loco conerabimus solùm, quæ globo supeti, & in hoc stellis acceptæ ferun-, peculiarique nomine influentiæ diatur.

Influentiæ stellarum sunt effluvia culiaribus facultatibus prædita, ibus res sibi familiares (si robustæ in vigore stellæ fuerint) roborant, sperant, promovent, econtra res i contrarias debilitant, depravant, pediunt.

N. *Familiaritas stellarum cum subaribus ex mente Platonis & Paraſ, inter stellas singulas & singula subarium genera constituenda quidem t; videlicet stellas singulas, singulis unarium speciebus praeesse volunt, & em peculiariter influentias suas inre. Plat. in Tim. Paracelſ. l. 3. Phioh. tr. 4. Verum cum singularum speum stellas cognoscere impossibile sit, m plerique sequuntur aliam, certasque res majorum imitatione faciunt, ad s ceu fontes generales sublunaria que referunt. Classes has tum secun- planetas disponunt, tum secundum as fixas, maximè secundum asteris Zodiaci. Rectius tamen meo judicassent, si stellas singulas singulis facultus præfecissent, adeoque pro facultatum varietate, & varietates stellarum numerassent universaliores, particulariores, &c. Et hac via non rebus singulis singulæ stellæ, sed uni eidemque rei, prout facultatibus ea dotata est, ita & variæ stellæ forent consecrandæ. E. g. Solem facultate cordis celebrarent, eaque tum universaliori calefaciente, tum speciali, ut patebit infra.*

Res stellis familiares sunt primariò, quæ stellis illis immediatè subsunt; secundariò, quæ per stellas amicas, id est, planetas amicos vel asterismos horumque affectiones stellas respiciunt. V. g. Lunæ primariò subest Lunaria herba. Secundariò, cuscuta res scil. Saturnina: fabaria, utpotè res Venerea: althæa, utpote res Mercurialis. Simili ratione Lunæ subest secundariò res tauro, cancrove subjecta Nimirum ♄, ♀ & ☿ sunt amici Lunæ. Taurus est ejusdem exaltatio; ♋, domus. Res stellis contrariantes sunt, quæ subsunt planetis inimicis vel asterismis dissentientibus.

Influentiæ stellarum sunt tum planetarum, tum stellarum fixarum, quas ordine lustrabimus.

De influentiis Planetarum.

SOL.

Sol est Planeta benevolus, moderatè calidus & siccus, amicus ♃i & ♀i, reliquis inimicus, cordis vice in macrocosmo fungens, ideoque generatorium est spirituum vitalium macrocosmi, id est, radiorum calidorum,

quibus tota universitas fovetur, scaturigoque peculiarium effluviorum, quibus peculiariter juvat res sibi familiares, impedit sibi contrariantes.

N. *Effluvium Solis scriptura appellare videtur* מֶגֶר הְבוּאת שֶׁמֶשׁ *Methebutho schemesch, pinguedinem seu florem stillantem Solis, Deut. 33. v. 14.*

Res Solares sunt.

1. *E Mineralibus*: Aurum, terra solaris, (sigillata) 🜖 solare, ætites, carbunculus, chrysolithus, hyacinthus, rubinus, ambra.

2. *E Vegetabilibus*: Aromata omnia, acetosa, acetosella, althæa, borrago, buglossa, calendula, chelidonia, citraria, corona regis, crocus, dictamnus, fraxinus, gentiana, granatus, hedera, helenium, heliotropium, hypericum, lavendula, laurus, olea, majorana, malva, melissa, mentha, palma, pœonia, poma aurantia, poma citria, rosmarinus, ros solis, thymus, verbena, vitis, xylaloe, zedoaria. Item mastiche, thus, mel, myrrha.

3. *Ex animalibus*: Ea videlicet quæ generosa & hilaria sunt: ut aries, caper, equus, leo, taurus. *Aves:* aquila, cygnus, corvus, gallus, vultur. *Insecta*: cantharides, scarabæus pilaris.

Res Soli contrariantes sunt res Lunares, Saturninæ, Martiales &c.

LUNA.

Luna est Planeta inter bonitatem & malitiam mediocris, moderatè frigidus ac humidus, amicus ♄o, ♃i, ♀i & ☿o, reliquis duobus inimicus, cerebro correspondens, adeoque sympathicus nervosis partibus ac spiritibus animalibus. Vel si mavis: Luna est generatorium humiditatis, qua tota universitas irroratur, scaturigoque peculiarium effluviorum, quibus primariò & peculiariter afficit res sibi familiares, secundariò, res familiares ♄o, ♃i, ♀i & ☿io, utpote cum quibus ☾ amicitiam colit.

N. *Majorum de Luna opinio, non sine ratione cuipiam dubia esse posset, quippe Luna macrocosmi Epar potius præsentare videtur quam cerebrum, humiditatibus siquidem macrocosmicis praeesse deprehenditur, non secus ac Epar microcosmicum, humiditati microcosmicæ, quæ in sanguine viget. Mare macrocosmicum turgescit, fluit ac refluit ad Lunæ cursum sanguis ceu mare microcosmicum, eadem ratione turgescit, attestante turgescentia sanguinis menstrui mulieris. Similiter in creaturis particularibus humiditas crudior, cum luna cremento augeri cernitur, è contra cum decremento, minui; quod idem Plinius apertè quoque testatur de sanguine humano. Morbi iditem in sanguine fundati, ad Lunæ cursum moventur, crisesque suas exhibent. His addi poterit, quod substantia Lunæ, quia terra ac propterea terrestri natura propinquior, adoque crassior, potius Epatis substantia subtiliori respondeat. Lacertarum quoque Epar crescere perhibetur crescente Luna, decrescere*

tre eadem decrescente. Nec est quod au-scentiam ac decrescentiam cerebri ac medullæ in ossibus quis objiciat, Lunæ cre-scentum decrementumque imitantes: ex humiditate enim sanguinis illas potius esse intelligitur, quam spirituum animalium, id quod & de Epilepsia ad Lunam periodica intendum.

Res Lunares.

I. Mineralia. Terra sigill. alba, alu-en, marcasita ☾ea, & omnia alba ac tidia, corallia alba, crystallus, magari-, mater perlarum, succinum, campho-sperma ceti.

II. Vegetabilia. Agnus castus, alke-ngi, allium, arundo, becabunga, bras-a, caulis capitatus, cæpa, chamæm. aria, fungi, hyssopus, lactuca: lenti-s, lilium convallium, lilium, lunaria, ndragora, nasturtium, nymphæa, x muschata, nux juglans, papaver, ntago aquat. pæon. porrum, portu-a. rapa, sedum, tilia.

III. Animalia. Canis, capra, castor, va, felis, lutra, perca, sanguis men-uus. *Aves* ranas, anser, ardea, mer-li, &c. *Pisces:* aurata, cancer, carpio, chlea, ostrea, ranæ. *Insecta*: aranea, fo.

Res *Lunæ* contrariantes sunt res *So-is & Martiales.*

SATURNUS.

Saturnus est Planeta malignus, diur-s, masculinus, summè frigidus, Mar-amicus, reliquis inimicus, lieni mi-cosmico correspondens.

N. *Mallem equidem Saturnum Io-vem ac Martem capiti adscribere, non ventri infimo. Etenim ut longiùs à terra globo distant, ita & natura sint oportet, longiùs à terra distantis. Et hinc quoque videtur verisimile, destinatos eos esse influentiis subtilioribus, quam quæ Epatis, Lienis ac vesicæ fellis facultatibus corre-spondeant.*

Res Saturninæ.

I. Mineralia: ♁, ♄, ☍, ☉, mar-casita, Saphyrus, magnes & omnia ter-rea fusca ponderosa.

II. Vegetabilia: Aconitum, agnus castus, apium, arbor fœtida, asphode-lus, aster, atriplex, bursa pastoris, can-nabis, capparis, cicuta, cuminum, cu-pressus, cuscuta, epithymum, ficus a-tra, filix, hyoscyamus, helleborus ni-ger, lappa major, mandragora, morus, muscus, myrica, opium herba paris, pinus, polypodium, sabina, salvia, scolo-pendria, sempervivum, sena, serpenta-ria, solanum, tamariscus.

III. Animalia: (Solitaria, noctur-na, tristia.) Asinus, bufo, camelus, ca-tus, formicæ, lepus, lupus, mulus, mus, musca, scorpio, serpens, simia, sus, talpa, ursus, vermesque multipli-ces. *Aves*, Bubo, corvus, grus, no-ctua, pavo, struthio, vespertillio, u-pupa.

JUPITER.

Jupiter est Planeta benevolus, mo-deratè calidus, similiterque humidus, amicus præter Martem, reliquis omni-bus, Epati correspondens, hujusque fa-cultates influentiis suis fovens.

Res Joviales sunt.

I. *Mineralia*: ♃, ☾, ☉, Corallium, hyacinthus, jaspis viridis, saphyrus, smaragdus, Tutia.

II. *Vegetabilia*: Amygdalæ, avellana, berberis, borrago, buglossa, calamentha, cerasa, cornus, corylus, cynoglossa, endivia. faba, fagus, ficus alba, fraga, fraxinus, fumaria, glycyrrhiza, hepatica nobilis, hordeum, ilex, lilium album, linium, lolium, macis, malus, mentha, morus, myrobalani, nuces, ocymum, oliva, origanum, passulæ, pinea, pistacia, rad. pæoniæ, populus, portulaca, prunus, prunella, pyrus, quercus, rhabarbarum, ribes, rubia tinctorum, sedum, sorbus, spica, symphytum, triticum, verbascum, viola, vitis. Hûc manna, mastiche, styrax, sacharum, & omnia dulcia.

II. *Animalia*: Agnus, cervus, elephas, ovis, taurus. *Aves*: Aquila, ciconia, columba, gallina, hirundo, perdix, phasianus.

Res ♃i contrariantes sunt res ♂les.

MARS.

Mars est Planeta summè calidus atque siccus, amicus Veneri, inimicus reliquis, præsentans ac fovens vesicam fellis microsmicam.

Res martiales sunt.

1. *Mineralia*: ♂ omnia rubea ignea, sulphurea: Adamas, amethystus, magnes, osteocolla, sal armoniacum.

2. *Vegetabilia*: Arum, allium, aristolochia, carduus, chamæleon, cepa, cornus ebulus, esula, euphorbium, flammula, helleborus, lathyris, laureola, mespila, napellus, plantago, porrum, prunus, quercus, ranunculus, raphanus, resta bovis, sinapi, tormentilla, urtica. Huc castoreum, euphorbium. scammonea & venenosa omnia.

3. *Animalia* Bellicosa, impetuosa, potentia, biliosa, rapacia: Canis, hircus, hœdus, lupus, mulus, pardus, vulpes. *Aves*. Accipiter, aquila, cornix, corvus, falco, milvius, noctua, vultur. *Pisces*. Lucius, pastinaca, canis marinus, perca.

VENUS.

Venus est Planeta benevolus nocturnus, fœmininus, moderatè frigidus, paulo intensiùs humidus, amicus, ☉, ♂, ☿, ☾æ, inimicus ♄o, influens in partes genitales & urinarias,

Res Venereæ sunt.

1. *Mineralia*: ♀, ☾ Ambra, lapis ætides, berillus, chrysolithus, corallia, corneola, lapis lazuli, lapis calaminaris, sapphirus, smaragdus, Tutia.

2. *Vegetabilia*: Asphodelus, capillus veneris, coriandrum, cyclamen, eryngium, fabaria, faba, ficus, fragaria, hedera terrestris, iris, lilia omnis generis, melilotus, milium solis, mala punica, narcyssus, nymphæa, petroselinum, pyra dulcia, rosa, santala, satyrium, serpillum, thymus, H. Trinitatis, tunica, verbena, viola, laudanum, benzoin, muscus, ambra, ut & omnis generis thymiamata.

3. *An*

;. *Animalia* delitiosa, lascivia, mi-
blanda, jucunda, mansueta, &c. ca-
is, capra, cuniculus, hircus, stincus,
rus, vitulus. *Aves.* Aquila, colum-
corvus, cygnus, gallus, hirundo,
tacilla, passer, pavo, perdix, pica,
ur.

MERCURIUS.

Mercurius est planeta mutabilis,
ius cum bonis, malus cum malis,
dus cum calidis, frigidus cum fri-
s, siccus cum siccis, humidus cum
idis, amicus ♄ o, ♃i: ♀, ☾, ini-
us ♂ & ♄, referens pulmones,
s & influentiis suis sympathicè ir-
at.

l. *Vtrumque ventri medio dicarem
erquam enim quod Venus Mercu-
; superior, atque adeo pra Mercurio
antia subtilioris, uterque fidelissimus
omes est, utpote ad quem cursum suum
ue dirigit, haud longè ab eodem rece-
). Verum enim verò, cuique ut in aliis
- in his suum linquo arbitrium, opi-
m meam saltem referens, nulli obtru-*

Res Mercuriales sunt

Mineralia: ☿, ♃, ☾, marcasita,
agdus.

. *Vegetabilia:* Althæa, anisum, a-
gia, arthritica, bellis, chameme-
, corylus, cubeba, enula campana,
, fumaria, glycyrrhiza, juglans, ju-
rus, majorana, marrubium, mer-
lis, napus, numularia, pentaphyl-
, petroselinum, petasites, pimpi-
, p-onia, pulmonaria, sambucus,
satureia, scabiosa, serpentaria, serpillum,
trifolium, tussilago, veronica.

3. *Animalia* ingeniosa, astuta, sagacia, abblandientia, loquacia: ut, Canis, cervus, lepus, mula, mustela, simia, serpens, vulpes. *Aves,* Alauda, carduelis, ficedula, hirundo, merula, pica, psittacus, luscinia, turdus, *Insecta.* Scarabæus, vespertilio. Hûc apis, formica, gryllus, locusta.

De influentiis asterismorum.

Familiaritas quæ stellis fixis cum rebus medicamentalibus intercedit, secundum numerum asterismorum in duodecim classes disponitur, quarum singulæ quatuor gradibus ad modum qualitatum primarum distinguuntur.

ARIES.

Aries est signum masculinum igneum, i. e. calidum & siccum, sympathicum capiti.

Gradus I. Artemisia rubra Betonica, cichorium, consolida regalis, ebulus, mentha, persicorum malorum nuclei, petasites, serpillum, tussilago, veronica.

M. *Colligit Carrichterus in fine dierum canicularium post plenilunium.*

Gradus II. Asparagus, ebulus, hypericum, millefolium, plantago, pæonia.

N. *Colligit Carricht.* ☉ *&* ☾ *existentibus. in* ♋.

Gradus III. Agaricum cataputia, chamælea; colocynthis, esula, farfara, gentiana, ligustrum, nucista, ricinus, sambucus, sarsa, parilla.

N. *Colligit Carricht: inter Iacobum & Laurentium.*

Gradus IV. Abortanum, calamintha, cappares, cinamomum, helleborus albus, majorana, marrubium, nasturtium sylvestre, rosmarinus, turbith. spica.

N. *Colligit partim Aprili, partim Septembri.*

II. TAURUS.

Taurus est signum fœmininum terrestre, frigidum ac siccum, sympathicum collo, ac gutturi.

Gradus I. Betonica, ceterach, chamædrys, hedera terrestris, liliorum alborum radix, mentha, narcissus, polypodium, rosæ, rosmarinus, valeriana, viola.

N. *Emolliunt tumores faucium ac lienis.*

Gradus II. Adianthum, alkekengi, aquilegia, hedera arborea, polygonatum, quercus, viscus quercinus, &c.

N. *Vulneribus conferunt.*

Gradus III. Anserina, buglossa, carduus Mariæ, cynoglossa, eupatorium, lappa minor, origanum, petroselinum, quercus, quinque folium, sanicula, scrophularia, tormentilla, vinca pervinca.

NB. *Vulneraria sunt.*

Gradus IV. Auricula muris, bardana major, betonica sylvest. chamæcissus maj. chelidonium majus, fraxinus, malva, pulmonaria, scabiosa, &c.

N. *Antipathiam habent cum sublunaribus quæ libræ ac scorpioni subsunt; sympathiam cum his quæ cancro ac Sagittario.*

III. GEMINI.

Gemini sunt signum masculinum, aëreum, calidum & humidum, possidens humeros.

Gradus I. Anisum, althæa, buglossa, borrago, fœniculum, hyssopus, petroselinum, prunella, ruta muraria.

Gradus II. Bardana maj. buglossa, filix, tilia, alba, rapa, &c.

Gradus III. Alsine, arum, macis, rumex rotunda, urtica mortua &c.

Gradus IV. Acetosa, chamædrys, chamæmel. chelidonium, parthenium, rhabarb. &c.

N. *Antipathiam habent cum sublunaribus capricorni, sympathiam cum Libræ ac Aquarii.*

IV. CANCER.

Cancer est signum fœmininum, aqueum, frigidum ac humidum, sympathicum pectori, pulmonibus, costis, lieni, quorum quoque affectibus medetur.

Gradus I. Alsine, brassica, carduus, fabarum flores, ac fructus, Gallium, rapæ, rapunculus, salvia, scrophularia.

Gradus II. Arbutus, coni abietis, pini, consolida, solanum, terebinthina, viscus.

Gradus III. Becabunga, crassula, digi-

gitalis, gnaphalium, juncus, nastur-
m, petroselini semen, portulaca, salix,
tifragia vermicularis.

Gradus IV. Conchæ, corallia alba,
stallus, mater perlarum, nymphæa,
uli cancri, pæonia, sedum, sperniola,
iolum. Hûc Cancer, Lepus, Ser-
s, &c.

N. *Antipathica sunt sublunaribus Sa-
atu, sympathica Tauri ac Libræ.*

V. LEO.

Leo est signum masculinum, igneum
calidum & siccum, perfectum cor-
e stomacho.

Gradus I. Basilicum, crocus, cupres-
garyophilli, hyssopus, lavendula,
tago aquatica, ros solis, soldanella,
nus.

Gradus II. Angelica sylvest. bifo-
, centaurea, galanga, gentiana,
sus diaboli.

Gradus III. Cotula fætida. pastinaca,
tha, nasturtium hortens. pulegium,
nculus, urtica.

Gradus IV. Betula, buxus, genista,
s.

. *Gradus I. Collig. ☉. existente in ♓:
♋.*

. 2. *In principio Maij, antem ortum
vel finiente Augusto vel ☉ existente in
☾ in ♊ ante ortum Solis.*

. 3. *Quando ☉ in ♌ & ☾ in ♏ ac
quadratura, vel ad refrigerationem;
♉, & ☾ in ♊ versante, ante ortum*

. 4. *☉ in ♓, & ☾ in ♒, vel ☉ &
♒.*

VI. VIRGO.

Virgo est signum fœm. terreum, fri-
gidum ac siccum, sympathic. Epati In-
testinis ac Ventri.

Gradus I. Acetosa, acetosella, bar-
dana, cihorea, plantago, pyrus, salvia syl-
vestr.

Gradus II. Beta alba, cynosbatus,
mespilus sigillum Salomonis.

Gradus III. Aristolochia, consolida
media, conyza, prunella, quercus.

Gradus IV. Carduus benedictus;
centauria min. frangula, ophioglossum,
prunus sylvestris, cum omnibus suis
partibus fructibus ac floribus, serpenta-
ria, tormentilla, &c.

VII. LIBRA.

Libra est signum masculinum aë-
reum, calidum & humidum, Renibus
ac Vesicæ sympathicum.

Gradus I. Bellidis genera omnia, con-
solida media, parthenium, primula ve-
ris, sium, tragopogum.

Gradus II. Alcea, althæa, anserina,
chamæmel. martagon, malva, verbena,
viscum, tilia.

Gradus III. Antirrhinum, artemisia,
corylus, ruta muraria.

Gradus IV. Alyssum, antirrhinum,
alsine, chelidonium maj. menta nigra,
scabiosa, scrophularia, senecium.

VIII. SCORPIUS.

Scorpio est signum fœm. aqueum,
frigidum & humidum, sympathicum
partibus genitalibus.

Gra-

Gradus I. Cruciata, oxyacantha, sorbus sylvestr.

N. *Huc pertinent omnia simplicia primi gradus* ♋ *, si post Iunium collecta sint mense Octobri inprimis.*

Gradus II. Fraxinus, poma omnis generis, prunus, conchæ, ostreæ.

Gradus III. Berberis, buxus, erva, parthenium, saponaria.

N. *Huc pertinent omnes herbæ 2. gradus,* ♋*, collectæ* ☉ *in* ♋ *existente.*

Gradus IV. Atriplicis species omnes, beta rubra, mercurialis, narcissus, ribes.

IX. SAGITTARIUS.

Sagittarius est signum masculinum igneum, calidum & siccum, sympathicum coxis, lumbis, & sim.

Gradus I. Consolida major, cepa, raphanus, scrophularia, sesamum, tiliæ flores, verbena lutea.

Gradus II. Allium, angelica sylvest. hyoscyamus, levisticum, salicis folia.

Gradus III. Asarum, beta rubra, chelidonium, crocus, curcuma, filix, hedera terrestris, hirundinaria, juglans, rubia tinctorum, succisa.

Gradus IV. Antimonium, momordica, euphorbium, nasturtium, vitis alba.

X. CAPRICORNUS.

Capricornus est signum fœm. terrestre, frigidum & siccum, sympath. genibus ac nervis.

Gradus I. Calendula, cerasa nigra, enula, morus, rubus, vaccinia.

Gradus II. Mora nigra, scarlea, verbascum.

Gradus III. Acorus officin. arum, bursa pastoris, consolida maj. cucurbita, galanga, malva hortensis, sonchi omnis generis.

Gradus IV. Helleborus, hyosciamus, mandragora, napellus, herba paris, labina, solanum, staphis agria.

XI. AQUARIUS.

Aquarius est signum masc. aëreum, calidum & humidum, sympath. tibiis ac cruribus.

Gradus I. Angelica, daucus, ficus, fraxini flores, hedera terrestr. juglans, melilotus, sanicula, sigillum Salom. vinca pervinca.

Gradus II. Consolida regalis, cuminum, epithymum, geranium, lappa, radix rhodia, ruta muraria, salvia sylv. urtica alba.

Gradus III. Agrimonia, auricula muris, horminum, mercurialis, saxifraga. serpentaria.

Gradus IV. Asari fol. cardiaca, cicuta, mespila.

XII. PISCES.

Pisces sunt signum fœm. aqueum, frigidum & humidum, sympathicum pedibus.

Gradus I. Aristolochia l. caulis capit. cucurbita, enula, fagus, momordica, myrobalan. napus, nymphæa, portulaca, rapa.

Gradus II. Articocus, antirrhinum, cyanus, stæchas citrin.

Gra-

Gradus III. Nigella, papav. sativ. papav. erraticum, sonchus.

Gradus IV. Cicuta, hyosciamus, napellus, papav. cornutum, solanum alb. uva in vers. Serpens.

N. *Non ignorare te volo, amice Lector, me mihimet hisce jam recensitis non satisfecisse, multò minus tibi. Recensui ut apud authores reperi fundamenta peritiora, ut ingenuè fatear, nondum assecutus. Namq; signa quæ perhibent, sumpta à sapore, colore, odore, motu sequaci, figura, &c. æque dubia sunt: nec enim constat cur signa talia, familiaritatem talem indubitato arguant. Attamen, cum nullum dubium sit, quin inter res cœlestes, & sublunares certas, amicitia inimicitiave intercedat, series à majoribus collectas recensere placuit, si qua tibi daretur in fundamenta penetrare. Dona nimirum Dei diversimode impertiuntur.*

CAPVT X.

De proprietatibus particularibus.

SUnt & proprietates *particulares*, i.e. in rebus particularibus fundatæ, quibus productio alterius, si scil. conspiraverint, juvatur, sin dissenserint, impeditur, retardatur. E.g. crescit felicius polypodium super quercu: sic cuscuta lino adnascens, feliciùs exurgit: sanicula quercuum viciniâ gaudet; vitis oleæ; orobanche inter legumina crescere avet, quæ tamen ipsa strangulat. *Econtra* sese mutuò offendunt, brassica & vitis, adeo ut si in agris brassica viti assita exurgit, vel vitis ipsa confestim emarcescat, vel certè sarmenta ejus elanguescentia contabescant: sic odit & vitis corylum; quercus consita juxta juglandem contabescit; hedera omnibus arboribus, maximè verò viti infensa est.

CAPVT XI.

De materia nativorum.

MAteria ex qua res nativæ sunt, sunt *semen* ac *nutrimentum*, aut his analogum *quasi semen* & *nutrimentum*.

N. *Materia in nativarum constitutione denotat* 1. *partem materialem seu corpoream, quatenus spirituali, i.e. formali opponitur, Et est pars illa corporea ex liquido & arido coagmentata, spiritualis illius partis* Subjectum vide c.5. *In* macrocosmo *est corporea substantia totius universitatis spiritui universali substrata, crassior in terra, tenuior in aqua, magis adhuc tenuis in aëre, tenuissima in stellis. In* vegetabilibus & animalibus *est corporea itidem substan-*

tia spiritibus seu animabus eorum subjecta: crassiorq; existit in membris his, e.g. in ligno, ossibus, & sim. tenuior in aliis, v.g. in medullis, cerebro, & sim. prout naturæ naturanti primitus fuit visum. In rebus secundariis *similiter sese res habet, ubi tamen consistentiam homogeneam ferè nacta est.* 2. *Refert subjectum praexistens, è quo res nativa tanquam ex materia proximè praexistente fit, quo sensu Aristoteles materiam videtur descripsisse subjectum è quo res fit primum, per se & non per accidens. Et hac ratione opponitur formæ, i.e. actui, seu vitæ, qua res producta vivit & actuatur. Est autem non mera pars materialis, sensu priori, sed subjectum ex principio materiali ac formali, ceu quod idem est, ex corporeo ac spirituali compositum, tametsi spiritualis illa pars sopita quasi ac in tenebris fere deliteat, imo materialis partis vices non raro retinere videatur, præcipuè in nutrimēto.*

Semen est materia humido spirituosa, (i.e. aqua ac spiritus, seu si mavis, aqua & ignis) in creaturam certam proximè ac naturâ suâ emergere determinata.

N. *Severino Dano est vitale principium, in se continens spiritus mechanicos & tincturas universæ anatomiæ propriæ speciei, quibus suum sibi fabricant corpus, colores, sapores, qualitates, magnitudines, figuras & reliquas signaturas consentaneas officiis & prædestinationibus prædictorum spirituum & rei producendæ. Exemplis res patebit:* Macrocosmi *materia praexistens, quæ seminis vices repræsentat (strictè enim semen dici nequit) à Mose dicitur Terra informis & inanis, à Poëtis chaos. Huic respondet chaotica macrocosmi dispositio, è qua ceu materia prima rerum renovatio dependet.* Vegetabilium ac animalium *semen utplurimū in sua specie fundatur, nonnunquam tamen in materia universaliori: unde Generatio, univoca, æquivoca, cagastrica, iliastrica.*

Nutrimentum est materia humido spirituosa, quæ vi & facultate rei nutricandæ præparatur, subindeque alterata, mutata, determinata, membris incorporatur. Universalior enim est initio & à natura rei nutricandæ diversâ, unde paulatim alte[illegible]tur inque naturam rei nutriendæ transplantatur.

N. Macrocosmi *nutrimentum idem illud chaos est, seu res particulares in chaoticam dispositionem redactæ. Vide supra. Nutrimentum vegetabilium ac animalium per se fere innotescit.* Vegetabilia *nutriuntur terræ succo, naturâ macrocosmicâ, i. e. effluviis elementorum impregnato. Hinc formatur benedictio divina*, Deuteron. 33. v. 13. & 14.

מבוכת יהוה ארצו ממגד
שמים מטל ומתהום דבצר חחת
וממגר תבואת שמש וממגד גוש
ירחים: &c.

i. e. benedictione Iehovæ terra tua in Effluvio (ubertate communicata, Meged)

ged) cœlorum, in rore in abysso jacente infra. Et in effluvio vegetabili Solis, & in effluvio vegetabili Lunæ, & in effluvio montium, & in effluvio collium, æternum.

Animalibus *tum ipsemet macrocosmus cibus existit, tum vegetabilia, tum animalia in vicem, Vide supra c.* 4.

Quasi semen & nutrimentum materiam exhibent rebus secundariis, suntque excrementum in nutritione rerum primariarum, à parte utiliori (rubino Paracelsi) separatum. Hoc nimirum præterquam quod facessit in materiam seminalem, unde creaturæ exurgunt, quæ non rarò cum primariis dignitate certant, in nutrimentum quoque earundem vergit.

N. *Res Secundariæ fiunt & nutriuntur ex Excrementis aqueis, terreis & viscosis, salinis, &c. Hæc enim cum in substantiam rei primariæ abire nequeunt, secernuntur à parte utiliori nutritiva, inq; peculiaria genera nonnunquam mutantur pro diversitate matricum concursuque causarum requisitarum, differentia. Varia namq; sunt Excrementa, non solum ratione trinorum mundi regnorum, sed & ratione officinarum in quibus ea redundant. Nimirum, quia materia nutritiva diversarum officinarum elaborationes, diversosq; maturationis gradus percurrere destinata est, quorum singulis sibi respondentia exhibent excrementa, utique diversitatem excrementorum oriri necessum est. Imo cum omnia in mensura, numero ac pondere sint disposita, superabundat nonnunquam etiam nutritiva illa materia, ut & hac ratione perittoma suppetat excrementitium. V. g. lac in animalibus, melligines resinavè in arboribus, &c. Hinc fiunt in* macrocosmo *meteora & mineralia*; *in* vegetabilibus, *succi, resina, gummi, &c. in* animalibus, *stercus, urina, lapides, arenulæ, & sim.*

CAPVT XII.

De Tempore productionum nativarum.

TEmpus ad productionem rerum nativarum faciens est, quo vigent, quorum beneficio productio perficitur, & maximè qualitates facultatesve sub causa efficiente descriptæ.

N. *Tempus est mensuratio curriculorum quorumcunque per certa puncta. Nimirum creavit quidem Deus omnia in perfectione, verùm in gradu infimo, non summo, quippe hunc assidua cultura acquirere subinde debebant, ab infimo scil. gradu sensim ad ἀκμὴν ascendendo. Insuper, quia Deus naturam finitam ac temporalem, non sempiternam ac ævum perennem voluit, terminum quoque ac finem præfinire oportuit, adeoq; descensum ab ἀκμῇ ad interitum. Intervallum igitur inter rei cujusque ortum ac interitum, constituit cujusque curriculum, distinctionis punctis non raris notabile.*

Distinctionis hujus fundamentum est mutatio, quam res quæque curriculo suo subire est destinata, qua scil. res modo sic, modo aliter, nunc hujus, nunc alius naturæ ac proprietatis deprehenditur, adeoque medicationi nunc aptior, nunc ineptior.

Tempus mensuratur potissimum ad curriculum cœli, cursumque seu motum stellarum & inprimis *Solis* & *Lunæ*, ceu luminarium κατ' ἐξοχὴν, dictorum, tum quoque ad motum planetarum reliquorum.

N. *Etsi res quælibet, eo quod curriculum peragit, mutationes diversas subit, ac memorabilibus in semet distinguitur, v.g. ætate juvenili, virili, senili, periodica res revolutione, &c. attamen numeratur tempus maximè ad cursum Solis & lunæ, utpote, quorum curricula sunt magis conspicua, universaliora, distinctiora; unde & esse in tempora jubentur*, Gen. 1.

Cursus *Solis* exhibet, 1. annum, 2. anni quadraturas; ver, æstatem, autumnum & hyemem, 3. menses Solares, 4. Dies & noctes, 5. partes dierum. Videlicet, tempus matutinum, antemeridianum, meridianum, pomeridianum, vespertinum, nocturnum 6. horas.

Lunæ cursus exhibet 1. annum lunarem, i.e. menses lunares, 2. lunæ quadraturas: novilunium, tempus crescentiæ, in quo excellit prima quadratura, plenilunium & denique tempus decrescentiæ, ubi occurrit ultima quadratura. E dictis temporum articulis eligendi sunt, qui secum vehunt qualitates ad productionem nativorum facientes, sive manifestiores eas velis, seu universaliores, sive occultiores & speciaIiores.

Sic tempus sationi eligitur, I. quod ad humiditatem inclinat modicam, nimirum humiditate semen in terram projectum resolvitur suscitaturque. 2. Tempus Lunæ crescentis. In hoc tamen sunt qui monent, si satio flores intendat copiosos, fieri eam debere quadratura secunda, ac præcipue tribus diebus ante plenilunium, lunaque existente in virgine; sin folia expetantur, sationem instituere jubent post novilunium. Eadem ratio est & insitionis.

Similem curam in animalium educatione rusticos habere deprehendimus: vitulos crescente ☾ natos educationi aptiores judicant: ineptiores, qui sine ☾, i.e. in novilunio, vel ☾ decrescente in lucem prognati fuerint.

Quinimo nec è re erit, ad sationem id temporis eligere, quo saltem luminare alterum, (videlicet quod Planetam semini seminando familiarem amicitia prosequitur) fuerit in fortitudinibus ejusdem illius familiaris planetæ, vel planeta ipsemet familiaris fortitudines suas obtinuerit. Vide infra c. 25.

N. Agripp. phil l. 1. c. 12. *Individuorum singulares dotes plurimis insunt, tam*

tam mirabiles, quàm in speciebus etiam a figura cœlestium situque stellarum. Omne enim individuum, quando incipit esse sub determinato horoscopo, constellatione cœli, contrahit eum esse, mirabilem quandam virtutem operandi & patiendi rem mirabilem, etiam præter eam, quam habet à sua specie, cum per influxum cœlestium, tum per obedientiam materiæ generabilium, ad animam mundi, &c. Hæc Agrippa, cui subscribunt quam plurimi alii, inter quos Michael Toxites in præfat. Herbarii Carichteriani, & ex hac Poppius in præfat. sui herbarii. *Quanquam plurimi sunt,* inquiunt, *qui parvi momenti æstiment, loca, tempora, influentiasque observare, eò quod tempus hoc præ illo nihil prærogativæ obtineat: attamen probat contrarium ipsa experientia. Hinc futilitates ejusce potius censenda sunt ignavorum, quam veritatis indagatorum. Quippe convincunt nos non modo agricolæ, qui arando, serendo, &c. de tempore certo solliciti sunt, sed & hortulani, qui in putandis arboribus, surculis decerpendis, inserendis, tempora sua certa observant.*

CAPVT XIII.

De Loco Productionum nativarum, & inprimis de Terra & Aqua.

LOcus producendorum nativorum tum locus natalis est, tum locus progressionis, i.e. ubi educantur, sustentantur, vivunt, &c.

N. Mineralia *in terræ gremio locum tum natalem tũ progressionis sortita sunt.* Vegetabilia *terrâ ut plurimum nascuntur vivuntque: pauciora aquâ, rariora vegetabilibus aliis infixa crescunt:* Animalium *matrices partim sunt uteri materni, partim ova, partim his analoga loca terrena, & sim. Loca educationis sunt, terra, aqua, aër.*

Locus ad productionem nativarum idoneus est, qui scatet qualitatibus, facultatibus, proprietatibus, materiaque ad productionem aptis. Excellit autem inter cætera globus inferior, i.e. Terra & Aqua, utpote non modo mineralium & vegetabilium sed & animalium commune receptaculum.

N. *Solum ad rerum productiones facit, non tantum quatenus hospitium præbet aptum ac conveniens, sed & præcipuè quatenus calore suo semen imbibi, ceu in matrice locatum suscitat, humiditate sua resolvit vi salina fermentat, proprietate peculiari amat vel odit, adeoque obtinet rationem Efficientis, materiæ, atque subjecti loci: Eapropter prout solum naturatum est facultatibus ac succis ad rei productionem juvandam vel retardandam facientibus, ita & ad productionem solum conveniens erit eligendum, videlicet calidũ, humidum, frigidum, siccum, succis*

suis idoneis dotatum, proprietatibus peculiaribus impragnatum. Nec enim ubi vis proventus aquè felix est.

Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ,
Arborei fœtus alibi, atq; injussa virescunt
Gramina, &c.

Consideratur in solo præcipuè. 1. *ubi*, 2. *quomodo*. 3. *quale* Nimitum hæc tria non modo rerum variant productionem, sed & non raro rerum productarum qualitates.

I. *Ubi*, i.e. sub qua longitudine, latitudineve sit solum locatum. Hic occurrit soli distinctio. 1. In *Zonas* illas famosas quinque, binas frigidas, binas temperatas, & unam torridam. 2. In *Climata*, ratione latitudinis mensurata. 3 In *regiones*, quarum cœlestis constitutio si ad solem conferantur, ex Geographicis facile addisci poterit. Tales sunt Germania, Gallia, Italia, Hispania, India orientalis, occidentalis, &c. Nimirum singulæ regiones partim juxta sui cœli solique qualitates plantas peculiares producunt, partim iis, quas cum aliis communes habent, feliciorem infelicioremque productionem, aliamve complexionem conciliant. Vinum Hispanicum aliud est à Gallico, Gallicanum à Germanico. Similiter & res unius regionis, v.g. Germaniæ non uniusmodi sunt. Sic radix ari in locis nostris frigidioribus adeo fervens ac mordax nascitur, ut os & fauces exurat, at quæ in Lydia prope Cyronem urbem. (teste Baptista Porta,) provenit, exteriori forma nostræ plane respondens dulcis & grata esse dicitur, ut raparum instar homines in cibo sine nocumento eo uti possunt. Angelicæ radix in Finlandia acutiorem sapit saporem, quam hic nostras. Folia Senæ alia mittit Alexandria Ægypti, alia Italia. Vitriolum Ungaricum præfertur reliquis. Sic variant & pro diversitate regionum *animalia*, adeo ut non modo peculiaria sibi nonnullæ regiones vendicent, sed quæ communia sunt felicius producant educantve, imo quoque nonnihil ab aliis differre faciant. Adde, quod *planta* vel *animalia* ex una regione ceu patria in aliam ceu peregrinam transplantata, cum hac loci mutatione, simul naturam mutant. Vid. Joh. Bapt. Port. in phytogn. l. 2. c. 1. 2. 3. 4.

N. *Sunt qui regioni cuique data sua esse medicamenta volunt, morbis inibi grassantibus sufficientia, ideoque usum exoticorum citra necessitatem ducunt. Verum enim vero, etsi prius non efficier, attamen quia vernaculorum plurimorum naturam ac vires nondum satis compertas habemus, præstat exotica exhibere, quippe experientiâ comprobata, quam vernacula experientiâ difficili experienda. Hisce sublatis, vernacula, utpote iisdem influentiis cum incolis affulsa, vernaculisq; succis educata, exoticis præferre non dubitamus.*

II. *Quomodo*, i.e. quo situ solum sit locatum: sive superficiei altitudinem spectes, qua solum refert montem-

tem, collem, planitiem, campum, vallem, & sim. sive cardines mundi, qua ratione solum situm dicitur versus ortum, occasum, meridiem aut Septentrionem: sive radios solares, unde solum fit apricum, umbrosum, nemorosum. Videlicet horum diversitate haut parva soli atq; inibi nascentium diversa productio ac natura suboritur. Hanc tamen diversitatem præcipuè qualitatibus primis dimetimur, dando montibus, locis apricis, meridionalibus, caliditatem & siccitatem; vallibus, campis, locis septentrionalibus umbrosis, nemerosis, frigiditatem, &c. Et hinc montibus locisque siccis prognata, sunt validiora plerunque viribus quam reliqua, minora autem quoad staturam.

N. Hippoc.l.2. de Diæt. *Quæ ad meridiem sita (regio) ea, quæ ad septentrionem spectat calidior & siccior quod ad solem magis accedat. In his autem regionibus homines & quæ terrâ producuntur, sicciora, calidiora & validiora esse necesse est, quam quæ in contrariis. Item: per se si loca spectes, ad hunc habent se modum. Alta loca & squalentia, quæque ad meridiem spectant, campestribus æqualiter sitis sunt sicciora, quod pauciores humiditates contineant.*

III. *Quale*, i.e. utrum solum macilentum, pingueve, siccum vel humidum, arenosum & sabulosum, vel uliginosum ac limosum sit, vel & dulce, salsum; proprietatibus seminalibusve rationibus peculiariter dotatum.

De Aqua.

Aqua non minus ac terra ad productionem rerum nativarum concurrit: præbet enim rebus inibi nascentibus tum domicilium, tum & alimentum, idque non modo quatenus terræ permixta aridam constituit, sed & quatenus seorsim collecta, terræ supernatat.

considerari itaque iisdem poterit differentiis, quibus terra.

I Quoad *Ubi*. idem est judicium quod de terra. Nimirum secundum cœli regionumque differentiam non modo res ipsas, sed & rerum vires differre comperimus, hujusceque regionis aquis, has plantas, hæc animalia, alterius alias plantas, alia animalia esse propria.

II. Quoad *Quomodo* non magni fere est momenti, nisi profunditatem situmque in locis montanis, planis, profundisve spectes: vel & magnitudinem seu amplitudinem aquarum consideres.

III. Quoad *Quale* Aqua est dulcis, salsa, seu marina proprietatibusve peculiaribus insignita. Hinc: aqua lacustris, palustris, limosa, & sim.

CAPUT XIV.

De Præparationibus medicamentorum.

PRæparatorum productio, dicitur præparatio, quæ est actio officinalis, qua medicamenta parantur.

Hujus species sunt.

A.

Acuere seu *acuare*, i.e. rem fortiorem reddere, vel stimulum eidem addere. Sic acuuntur pilulæ grano 1. ac 2. Diagrydii, Trochisc. alhandal. Gumm. de Gamandra.

Amalgamare i.e. metalla per ☿ ij vivi admixtionem calcinare. Calcinantur autem hoc modo sola metalla, excepto ♂. Vid. l 3.

C.

Calcinare, i.e. in calcem redigere, vel friabile reddere. Fitque

1. Per ignitionem	Incinerando Reverberando	Hûc pertinet exstinctio rei ignitæ in △.

2. Per corrosionem	Amalgamando Præcipitando Fumigando Vaporando Cementando	Hûc calcinatio per illinitionem liquoris corrosivi.

N. *Exempla singulorum horum modorum in metallis lib. 3. videre licet.*

Candisare. Candisari soli competit saccharo, quod in ▽ solutum, purificatum atq; quadantenus inspissatum, in crystallos concrescit, idque candisari vocant. Imponunt autem solutioni nonnunquam res medicamentales solidas, ut crystallis illis saccharatis obducantur, easque confectionibus adnumerant. Vid. l. 2. c. 47.

Cementare idem est quod stratificare, i. e. corpus metallicum (huic enim soli competit) cemento stratificatim imposito, aliquandiu igni exponere. Vid. lib. 3. in ☉ c. 9.

Circulare, i. e. liquorem in digestionem collocare, ut volatilior ac spirituosior pars continuo elevari ac recidere possit, adeoque quasi circulum transeat, maturiorque evadat. Hujus rei gratia certa instrumenta in usu sunt, circulatoria dicta.

N. *Vices circulationis supplere potest iterata destillatio.*

Clarificare potissimum de decoctis ac succis dicitur, quæ cum crassis scateant excrementis, clarificatione, i.e. purgatione egent. Clarificationis hujus præcipui modi sunt 1. *per albumen ovi*, 2. *per digestionem, tum* 3. *per filtrationem. Vide infra.*

Per *albumen* hoc modo peragitur. Albumen ovi virgula agitatur donec penitus in spumam abeat; Spuma hæc infunditur rebus clarificandis, coquunturque simul una ac altera ebullitione, ut crassiora albumini adhærescant. Hinc separantur despumando, colandoque, & sim.

Per

Per *digestionem* quæ fit clarificatio, nihil peculiare habet à digestione, qua crassiora fecesve ad fundum paulatim secedunt, unde per decantationem à liquore separari possunt.

Coagulare. Coagulari dicitur id quod evaporando inspissatur.

Cohobare, i. e. liquorem destillatum materiæ in destillatorio residuæ, iterum affundere, ac denuo destillare.

Colare, i.e. per colum trajicere. Colus autem præcipuè panneus intelligitur, nonnunquam quoque linteus.

Condire einmachen. Condire dicuntur quæ saccharo syrupisato, mellive (ut horum beneficio diutius conserventur) calidè immerguntur, usuique sic immersa reponuntur. Vid. lib. 2. c. 46.

Conficere. Officinis est saccharo obducere ac incrustare. Vid. lib. 2. c. 47.

Conquassare. Conquassari dicuntur (viridia maximè) qu. pistillo grosse tunduntur & sine pulverisatione pressantur.

Conservare seu *conservisare*, i.e. conservam facere.

Coquere, i.e. elixare.

Coquere in diplomate, i.e. in MB.

Cribrare, i. e. per cribrum transmittere.

Crystallisare, i.e. in crystallinas formas reducere.

N. I. *Proprium est salium, quibus & Tart. saccharumque addere licet. Videlicet hac in liquore aqueo soluta, si in frigidum locum reposita fuerint, concrescunt in crystallos Vbi nota, si nimium liquoris adsit antequam reponantur, aliquantulum exhalandum esse.*

N. II. *f. a. Crystallisare est Crystallisationes repetere, donec amplius colligi nequeant. Nimirum postquam prima vice Crystalli exempti fuerint, quia reliquis in liquore scil. restantibus Crystallis liquor disproportionatus est, exhalet nonnihil, hinc reponatur, &c.*

D.

Decantare, i. e. liquorem materiæ alicui supereminentem per inclinationem effundere. Germ. abgiessen.

Decupelare idem est quod decantare.

Decrepitare de sale communi & similibus dicitur quæ cum ad ignem sine fusione calcinantur, strepitum seu crepitum edunt, Vid. de Sal. com.

Deliquium. Per deliquium solvere, i.e. rem solvendam in locum humidum collocare ut per se in liquorem vertatur.

N. I. *Deliquium peragitur felicius 1. in cella seu loco humido, 2 mense Iunio, Iulio, Augusto, quo tempore cellæ sunt frigidiores.*

N. II. *Nonnunquam promovetur deliquium instillando humorem convenientem.*

Dephlegmare, i. e. phlegma separare seu abstrahere, quod fit, si phlegma seorsim affectetur, destillando, sin minus, evaporando: competitque

ſpiritibus mineralibus fixioribus, ut Spir. ⊕, Sal. nit. Sal. com. & ſim.

Deſpumare, i. e. ſpumam demere. Germ abſchäumen.

Deſtillare, i. e. liquorem vi caloris attenuatum in recipiens appoſitum prolectare. Modi deſtillationis uſitatiſſimi ſunt 1. ratione vaſorum: per Alembicum, per Retortam, ac per Veſicam, 2. ratione graduum caloris; per Balneum roris, ſeu vaporis (VB) per balneum Maris (MB) per cinerem, per arenam, per ignem nudum.

Detonare, verpüffen. Detonari dicitur, quod cum flagratione & ſtrepitu calcinatur. Ut Crocus Metallorum.

Digerere, i. e. blando calore fovere.

Diſſolvere, i. e. accedente aliquo humore ſolvere Germ. aufflöſen. Sic ſolvuntur ſalia.

N. *Differt nonnullis diſſolutio à liquatione, quod hæc non niſi vi caloris fiat & plerunque ſine accedente humore, illa affuſum humorem ſemper requirat.*

Diſpenſare. Diſpenſari dicitur compoſitum, dum ſimplicia, quæ compoſitum ingrediuntur, ſeliguntur, & pro compoſito inde parando adaptantur.

Dulcorare, edulcorare. Dulcorati dicuntur 1 calcinata ſale gravida, dum ▽ (ut plurimum calidâ) abluuntur, qua ablutione ſal inibi contentum aquæ immiſcetur, 2. Dicuntur dulcorari Potiones, addito ſaccharo, vel ſyrupo convenienti.

E.

Electuariſare, i. e. Electuarium facere.

Evaporare, i. e liquorem calori exponere, ut exhalet humiditas.

Exaltare, i. e. Rei potentiam alterando augere. Vid. fermentare.

Exacinare, i. e. acinos eximere.

Excorticare, i. e. cortices detrahere.

Exhalare, idem quod evaporare.

Exprimere, i. e. premendo vel preſſura elicere, ſive id ſola manu fiat, ut decocta exprimi ſolent, ſive certo inſtrumento, quod prælum dicunt.

Extrahere, i. e. beneficio debiti liquoris (quem menſtruum vocant) proportionaliter affuſi, præcipuam rei elicere partem. Vid. l. 2. c. 57.

N. *Extrahere ſ. a. i. e. Extractionem novis affuſis menſtruis reiterare, idque toties quoties menſtruum adhuc impregnari ſentitur.*

F.

Fermentare vergöhren. Fermentari res propriè dicitur, quando evidenter in ſe reſolvitur, rareſcit, maturatur.

N. *Ratio Fermentationis hæc eſt. Contraria fermentabilia confuſa, i. e. nondum ſub unum dominium ac poteſtatem, mixtionemque exactam redacta, ſi aliquatenus vi caloris externi reſoluta fuerint, vi potentioris facultatis alterantur, atque inde in certam aliquam temperiem, naturamq; ſpirituoſiorem evehuntur & exaltantur.*

Fil-

Filtrare. Filtratio fit beneficio vel chartæ bibulæ, vel panni lanei. Ex Charta fit pyramis, quæ tritorio inditur ne concidat. Hinc liquor pyramidi infunditur, ut paulatim per chartam in suppositum vasculum defluat.

Per pannum filtratio fit vel colando, de quo paulo ante, vel separando liquorem à pulveribus suis subsidentibus. At hoc duo itidem requiruntur vascula, alterum ex quo, alterum in quod liquor filtratur. Prius quod filtrandum continet, inclinatur ad latus, eique imponitur frustulum panni, ut limbus alter extra vas dependeat: posterius supponitur, ut liquorem per panniculum paulatim destillentem suscipiat. Similem modum infra docemus solum aquis separandi.

Fixare, i.e. quod volatile est fixum reddere. Fit vel per se scil. iteratis destillationibus, & sublimationibus, vel addita alia aliqua re, cujus vi fixatio perficitur.

Fumare, i. e. per fumum Mercurii vel Saturni calcinare, solorumque est metallorum.

N. *Nimirum Mercurius vasi calcinatorio orificii angusti inditus apponitur igni nudo, ut fumus exhalet. Orificio imponitur Metallum calcinandum laminatum, ut fumo Mercurii transeunte friabile reddatur.*

Fundere idem in Chymia est quod liquare, seu ad ignem liquefacere: proprieque de salibus ac metallis dicitur.

G.

Granulare, i. e. in grana reducere.

I.

Imbibere, i. e. rem humiditate per vices potare, seu liquore rem humectare.

Impastare, i. e. miscere ut fiat instar pastæ seu massæ.

Impregnare, idem ferè est quod imbibere.

Inaurare, i. e. foliis auri obducere. Inaurari autem etsi de aliis quoque medicamentorum formis dici possit, E. g. de Martio pane, & sim. Tamen potissimum de pilulis dicitur, quæ in Scatula (rotunda) clausa adjecto folio auri, circumagitantur, donec auro illo obducantur. Germ. vergülden.

Incerare, idem est quod imbibere.

Incidere. Inciduntur herbæ forcipe: duriora, ut ligna, radices duriores, cortices; cultro.

Incinerare, i. e. comburere ac in cinerem redigere.

Infundere, i. e. materiam liquori immergere.

Insolare, i. e. macerare vel ☉lis, vel alio calore tepido.

Interpassare. Interpassari dicitur de sacculis seu fomentis siccis, idemque est quod intersuere, ne materia inclusa conglomeretur, cujus rei gratia quoque gossypio pulveres suscipi solent.

L.

Levigare, i. e. super porphyretico

lapide in tenuissimum pulverem (Alcohol) redigere.

Lavare, i. e. liquore (aquâ) abluere, ut res purgetur ab immunditie. Lotione autem opus habent tàm ex mineralibus, quam ex vegetabilibus & animalibus nonulla. Ut patebit. l. 2.

N. *Instituitur nonnunquam lotio, ut res imbuatur qualitate aliqua.*

Limare, i.e. lima in scobem redigere, quam limaturam dicunt.

Liquare, i. e. vi caloris fluidum facere, Germ. fliessend machen/ schmelzen. Competit Metallis, salibus, pinguedinibus, & sim. interdum tamen idem est quod per deliquium dissolvere.

N. *Quomodo differat à dissolutione. Vide supra.*

M.

Macerare, idem est quod digerere.

Malaxare, Malaxari dicuntur Emplastra dum in massam subiguntur, sive id manu fiat, sive pilâ vel simili instrumento.

P.

Præcipitare. Præcipitari dicitur, quod in liquore solutum, incrassatumque ad fundum secedit.

N. *Nonnullis denotat totum actum calcinationis per liquores corrosivos; sive calx per se subsideat, sive exhalatione humiditatis, sive instillatione alicujus rei repercutientis. Vid. Beguinum.*

Præparare, pharmacopæis est rem minutissimè lævigare ac aqua aliqua cordiali imbuere. Vid. l. 2.

N. *Dicitur itidem de radicibus nonnullis, &c. quæ in aceto macerata exsiccantur. E.g. Rad. Ari.*

Pulverisare, pulverare, i. e. in pulverem redigere, sive terendo, sive lævigando id fiat.

Purificare, i.e. à sordibus seu inquinamentis (crassioribus) separare: fitque lavando, clarificando, filtrando, digerendo. Vide clarificare.

Putrefacere idem est quod digerere.

R.

Radere, schaben/ fit instrumento aliquo acuto, E. g. cultello, vitro, lima, & sim. quo res rasioni subjecta in rasuram redigitur.

Rectificare, i. e. dènuo blando calore destillare, ut pars magis spirituosa ac volatilis eliciatur, relicto phlegmate seu parte aquosâ in fundo. Sic rectificantur aquæ stillatitiæ, spiritus.

Refinare, idem est quod depurare, competitq; potissimum saccharo. Vid. l. 4 class. 4.

Reverberare, i. e. rem aliquam vi flammæ cremare, quæ infra ac supra illam ambiat.

Rotulare, i. e. Rotulas conficere Vid. l. 2. c, 69.

S.

Salificare, i. e. Sal conficere.

Secare, idem est quod incidere.

Separare, i. e. res hetegeroneas mixtas & confusas segregare. Usitatissimũ autem est separare oleum ab aqua, quod fit 1. per *Tritorium* angusti orificii

ficii in fundo, quod orificium aqueo liquori utpote graviori primumque defluenti aperitur, postmodumque obturatur, oleumque restans sigillatim colligitur. 2. Per *gossypium* seu lanam. Nimirum repletur vitrum angusti orificii, aqua & oleo confusis, ad summum usque, finiturque, ut oleum supernatet. Hinc apponitur vitrum humilius, gossypiumque seu lana utrique imponitur, ut uno termino oleum tangat, altero in vas appositum dependeat. Sic delabitur oleum per gossipium, in appositum vasculum humilius. 3. Per *chartam bibulam*. Nimirum transit aqua restatque oleum.

Sigillare hermeticè, i. e. vitrum fusione claudere.

Stratificare. S.S.S. (i. e. Stratum super stratum) facere idem est ac Metallum laminatum & pulveres stratificando, alternatim struere. Nimirum primo sternendum est stratum pulveris, hinc imponenda lamina metallica, iterum pulvis & sic deinceps, donec pulvis stratum claudat.

N. I. *Nonnunquam loco laminæ pulvis Metallicus sumitur.*

N. II. *Beguino stratificationis vox totum calcinationis actum comprehendit, quo lamina stratificata in igne friabilis redditur, quod & cementare dicunt.*

Sublimare, i. e. rem volatilem siccam in sublimi elevare, ut seorsim haberi possit. Res illa elevata vel sublimati nomine effertur, vel florum nomen adsciscit.

T.

Tabulare, i. e. Tabulas vel morsulos conficere. Vid. l. 2. c. 69.

Terere, Conterere, i. e. pila contundere.

Torrere. i. e. in patella vel sartagine ferrea igni exposita medicamenta continuò agitare, ut humiditas absumatur. Sic fit Rhabarbarum tostum.

Trochiscare, i. e. Trochiscos facere.

V.

Vitrificare, i. e. in vitrum redigere. Vid. Vitrum ♁ ij. l. 3.

Volatilisare, i. e. Volatile reddere.

CAPUT XV.

De Principiis Chymicis.

CIrcumstantiæ præparationis itidem, ut in nativis productionibus sunt *Principia chymica, causa Efficiens, Materia, Tempus, Locus.*

Principia chymica voco, in quæ res naturalis *arte chymica resolvitur*, tanquam in simplicissima, (artificialia.) Suntque *Oleum, Spiritus, Sal, Phlegma, & caput mortuum*, &c. quorum descriptiones aliunde petere licet.

N. *Nihil tritius est apud chymicos quam sua asserere principia, Sal. com. Tart.* ☿, *quibus alii addunt* 🜔 *ac phlegma; Illa cheriónia appellant, i. e. facultatibus*

tibus efficacioribus ac insignioribus prædita; hæc relollacea, i.e. qualitatibus insignibus destituta. Verum enim vero ubi in rem exactiùs inquiritur, quid statuendum sit, nihil solidi fere invenitur. Quod enim nonnulli id, quod oleosum est, sulphuris titulo nominant; quod vaporosum, mercurii; quod concretione salis; id sagacioribus minimè satisfacit. Nam sciunt dari & sulphureũ quod nequaquam oleosum, ut △ vitæ & sim. Similiter dari norunt & vaporosum, quod tamen à ☿ rio distinctum, ut phlegma instillatitiis: quinimò quamplurima dantur, quæ parte oleosa prorsus destituuntur, num ergo & Sulphure? Nec minorum difficultatum sunt, quæ declarandi gratia adducuntur exempla desumpta à ligno combustili, è vegetabilium anatomiâ. Videlicet in primo exemplo Sulph. repræsentari volunt butyro; ☿ m sero. Sal, Caseo. In secundo, Sulph. vocant, id quod flagrat, mercurium, quod fumat, Sal quod in cinere remanet. In anatomia vegetabilium manifestari ajunt, oleum i. e. Sulph. aquam, i. e. ☿ m, & cinerem sale gravidum. Verum, quis nescit? sero plus salis inesse, quam ipsimet caseo: fuliginem, (quæ fumis congelatus) & oleum, & sal, & aquam spirituosam in se continere: E vegetabilibus esse, quæ ne guttam olei exhibeant. Relinquuntur itaque intricatæ adhuc difficultates, è quibus ut nos extricemus, hanc nostram opinionem cordatis submittimus censendam. Materia praexistens rerum nativarum, sive semen velis, sive nutrimentum, est humidum quoddam spirituosum, Humidum intellige non humorem meracum, sed coagulabilem, adeoque partium terrestrium participem. Confer Gen. 1. En habes Spiritum, *ignis ac sulphuris nomine, ob naturam quæ ignem æmulatur, nonnullis dictum, aliis formale principium: habes* Aquam, *habes* Terram. *Hæc tria in primordio rei informiter confusa quidem existunt, verum deinceps vi spiritus paulatim elaborantur, exaltantur, incrassantur, adeoque ex parte viscosam induunt consistentiam, salinâ natura gravidam, ex parte quoque in naturam secernuntur liquidam & aridam, qualitatibus materialibus solùm præditam. Salina illa natura, una cum porticuncula potiori viscosa illius materia exaltatur subinde ulterius, spiritualisaturque, i.e spiritualem maturioremque paulatim induit naturam, viribus naturæ rei correspondentibus, efficacem, idque substantia, prout natura ordinat diversâ spirituosa scil. oleosâve, & sim. En* phlegma, terram mortuam, tartarum, sal *& ex his* spiritum *vel* oleum, *aut aliquid his* analogum. *Si itaque liquidum spirituositate destitutum appellare libuerit* mercurium, *econtra spiritum vel oleum* sulphur; *modo de re constet, de nominibus nemini bellum indicam. Et hæc mea est de principiis Hermeticis opinio, ad cujus assertionem etsi adducere queam, quomodo sal in spiritualem naturam evehatur Spiritus econtra in salinam naturam figatur, (e.g. in fervescentia & acescentia liquorum spirituosorum) attamen compendii studio iis supersedeo.*

CAPUT XVI.

De causa Efficiente seu præparante interna.

CAusa Efficiens præparationum itidem *interna* & *externa* dari potest, præcipuè tamen in his externa considerанda venit.

Interna est materiæ vel *aptitudo*, vel & *facultas* simul operativa.

Aptitudo est dispositio, qua materia habilis est ad sustinendam elaborationem suscipiendamve formulam medicamenti, quæ intenditur.

Facultas est internum aliquod agens, quo nonnullæ præparationes opus habent, ut perficiantur.

N. *In præparationibus officinalibus alia sunt mera artificiales, ut pulverisatio, confectio, &c. alia cum naturalibus conjuncta; ut fermentatio, crystallisatio, & sim. Illa non nisi aptitudinem requirunt; hæ insuper internum agens. Aptitudo illa nisi materiam præparationi subjectam comitetur, incassum præparationi res subjicitur. Modi autem præparationum ut varii sunt, ita variæ quoq; dictæ aptitudines: Singuli nimirum modi singulas præsupponunt aptitudines: crystallisatio scil. sal crystallisabile, fermentatio materiam fermentabilem, destillatio materiam humore exhalabili prægnantem, &c.*

CAPUT XVII.

De Qualitatibus Elementalibus & præcipue de calore.

EFficiens præparationum *externa primaria* est *Pharmacopœus* arte præparandi instructus, de quo nihil in præsentiarum, nisi quod industrium diligentem & patientem eum esse oporteat.

Secundaria sunt tum requisitæ qualitates, tum instrumenta.

Qualitates hic uti in productione nativa considerantur, *Elementales salinæ* & *proprietates* peculiares. Verùm cum ultimæ hæ origine eædem sint, quæ supra, descriptione illarum hic excusamur.

Inter qualitates elementales communissimus est *calor*, hinc *humiditas*, tandem *siccitas* & *frigiditas*.

Calor facit ad calcinationem, confectionem, destillationem, digestionem, evaporationem, fermentationem, reverberationem, sublimationem: humiditas ad dissolutionem, extractionem: frigiditas ad candisationem, crystallisationem: siccitas ad exiccationem, trochiscationem, &c.

E qualitatibus dictis, quia solus calor præ reliquis artis directorio subjicitur, eum solum hic descripsisse sufficit.

Distin-

Distinguitur calor vel ratione *causarum*, quibus efficitur, vel ratione *modi adhibendi*, vel ratione *intensionis remissionisve*.

Ratione *causarum* calor est
- 1. Solis,
- 2. Fimi putrescentis,
- 3. Ignis qui
  - Lampadis,
  - Carbonum,
  - Flammeus, &c.

Ratione *modorum* quibus ignis adhibetur, calor vel est:

I. *Balnei Roris seu vaporis*, i. e. qui fit beneficio vaporum, ab aqua calescente elevatorum, ac Vasculum cum materia ambientium. ♈.

II. *Balnei Maris seu Mariæ*, i. e. qui fit mediante aqua calescente, cui Vasculum cum medicamento præparando impositum est. Hic mitis communiter censetur ac gradus primi.

III. *Cineris*, qui fit calescentia cinerum, fortiorque intelligitur, quam præcedens, estque gradus secundi.

IV. *Arenæ*; Fit mediante arena, notatque communiter adhuc fortiorem ac gradum tertium.

V. *Ignis* nudi; Fit sine interveniente medio, accensis prunis vel lignis flagrantibus. Huc pertinent.

VI. *Circularis*. Fit igne carbonum vas ambientium.

VII. *Reverberatorius*, quando flamma materiam undique ambit & lambit.

VIII. *Suppressionis*, quando infra ac supra ignis adhibetur.

Ratione *intensionis vel remissionis* Calor est vel

Gradus I. Mitis ac blandus.

II. Acrior ac intensior.

III. Fortior ac vehementior.

IV. Fortissimus.

N. I. *Gradus* 1. *mensuratur communiter* MB. 2. *Calore cinerum.* 3. *Arena.* 4. *Igne nudo, non quod necessarium simpliciter sit gradus singulos, non nisi dictis modis administrare, quippe uno eodemque modo plures gradus peragi possunt. E. g.* MB *gradus* 1. & 2. *Cineribus & arena, gradus* 1. 2. & 3. *igne nudo gradus omnes: sed (ut dictum supra) per calorem* MB *intelligendus est, calor in gradu* 1. *i. e. mitis ac blandus; per calorem cinerum gradus* 2. *i. e. acrior ac intensior, &c.*

N. II. *Singuli gradus magnam obtinent latitudinem, quam communiter principio, medio ac fine cujuslibet gradus circumscribunt. Verum enim vero, cui volupe fuerit plurimas caloris differentias in singulis gradibus distinguere, certo instrumento id assequi poterit, facto ad imitationem instrumenti, quo aëris calor intensior ac remissior notari à nonnullis solet, perpetuum mobile vulgò vocant. s. uranoscopium.*

N. III. *Moderamen ignis fit afflatu aëris, quem moderatur attractio per ostiola & præcipuè exspiratio per spiracula. Hinc, quanto copiosior afflatus & exspiratio*

piratio permittitur, tanto fortior evadit ignis ac calor, &c. Hu itaq; delibatis, adhibendus est gradus caloris præparationi conveniens. Intensiore enim calore, uti medicamentum comburendo corrumpitur, ita remissiore minùs commodè tractatur. Præstat tamen in defectu caloris peccare, quam in excessu: illud quippe diuturniore igne resarciri potest, hoc neutiquam.

CAPUT XVIII.

De facultatibus fortioribus sive salinis.

NOn parum utilitatis præparationibus conferunt facultates fortiores, quas salinas vocare libet, videlicet vis *acida, amara, dulcis, stiptica, corrosiva, & ejusmodi sexcenta*, quippe harum ope utimur in facilitandis fermentationibus, in peragendis corrosionibus, præcipitationibus. Quinimo earundem opera perficiuntur extractiones, digestiones & hujus generis operationes aliæ.

N *Dicimus salinas* 1. *quia salis naturam referunt.* 2. *quia peculiari nomine adhuc destituta sunt. Etenim quòd à saporibus nomina ferè mutuent, mutuatitia illa non sunt genuina, idq; fit partim similitudine operationis, qua dicta facultates materia præparanda sese insinuant, eamque afficiunt, non secus ac sapores linguam, spiritusq; gustatiles: partim fit idem quia sapores ferè comites habent.*

Facultatum harum ratione celebrantur, *salia, tartarum vini, feces vini & cerevisia, saccharum, fermentum panis &c.*

Hûc pertinent & *menstrua* dicta liquores scil. ob facultatem hanc apti rebus infusis sese insinuare, eas penetrare potioremque illarum partem elicere & imbibere; de quibus lib. 2.

Hujus itidem farinæ sunt aquæ *caustica* & *corrosivæ*, dictæ *aqua fortes, regia*, & sim. utpote, quæ pollent vi & facultate metalla corrodendi, inque limpidum liquorem solvendi, idq; non alia quam salina illa facultate.

Ejusdem quoque generis sunt *pulveres cementarii* uti & *Mercurius vivus*, quorum facultate eadem metalla redduntur friabilia.

Hûc pertinent quoque *aceta*, aliique liquores *minerales acidi*, quorum auxilio magisteria fiunt. Verum, quia de his lib. 2. suis locis pleniùs agitur, sufficit hæc saltem hîc tetigisse.

CAPUT XIX.

De Instrumentis Pharmacopœticis.

INstrumenta medicamentorum præparationi inservientia varia sunt, differuntque non modo ratione *officii*, sed & *materia, formaque* inde dependentis

dentis diversitate.

Officii ratione alia medicamentorum præparationi, alia asservationi inserviunt.

Materiæ respectu, fiunt alia *ex lapidibus*, alia ex *terris, vitris, metallis, lignis, corio, linteo, panno*, &c.

Hinc Canon:

Instrumenta (maximè quibus immediatè res attingitur) quatenus variant diversitate materiæ, eatenus faciunt quoque diversimodè ad medicamenta aptiora ineptioraque constituenda. Ergo.

I. *Vitrea* reliquis ferè omnibus soliditate atque adeò convenientiâ præferuntur. Corrosioni quippe æquè resistunt ac penetrationi. Veruntamen quia nonnunquam minus fortia sunt, quam ut præparationi sufficere queant, & reliquis uti cogimur.

II. *Terrea* succedunt vitreis magis minùs. Variant enim quàm maximè soliditate, raritate, durabilitate, & sim. unde aptiora vel ineptiora quoque æstimantur. Eligenda itaque hæc pro re nata. Nostratibus probantur inprimis fictilia ex certa quadam terra Hassiæ, quam Walburgicam vocant, cui tamen, nisi sit præstantior, minimè cedit terræ genus in vicina Marpurgi fossa, ex qua urcei usus ibidem creberrimi, formari solent.

III. *Metallina*, solida quidem sunt, ut penetrationem non admittant, attamen qui medicamentis spirituosis, acidis, acribusve qualitates suas impertire apta nata sunt, in horum præparationibus, nisi peculiariter intentioni inserviant, evitantur.

IV. *Stannum* tamen in hoc reliquis præstat, unde quoque vesicas cupreas eo obducere solent, quo minus qualitate sua vitriolata, quæ inibi destillantur, spirituosa, inquinent. Sic inidonea quoque sunt instrumenta metallina, præparationibus Mercurii, & similibus.

Forma instrumentorum varia existit, prout illorum officium requirit, materiaque permittit. Nos usitatiora synopsi damus. Suntque

Agitaculũ, ein Agitacul / i.e. ein Rühr-pistill.
Ahenum, Kessel.
Alembicus, Alembic.
Ampulla, Krug.
Arcula, Lädlein.
Capsula, gedrehete Büchse / darin man die Gläser verwahret.
Catillus, Rost.
Catinus, Capell.
Circulatorium / circulier-Glaß.
Hujus species sunt Pelicanus, & sim.
Cochleare, Löffel.
Colatorium, colus, Seihtuch.
Concha, Glaßschale.
Cornuta, Retorta, Matratium, Retort.
Cribrum, Sieb.
Crucibulum, Schmeltztiegel / Goldschmidtstiegel.
Cucurbita, Kolbe.
Diploma, i.e. MB.

Exci-

Excipulum, Vorlag / Recipient.
Fictile, Hafen.
Filtrum idem quod colus.
Forceps, Zange.
Infundibulum, Einguß.
Lagena, Flasche / Krug.
Lebes, Tiegel.
Lima, Feile.
Malleus, Hammer.
Manica Hippocratis, spitziger Beutel.
Matratium, idem quod Retorta.
Mortarium, Mörsel.
Olla, ollula, Hafen / Häfelein.
Phiola, Phiol.
Pila, pistillum, Stösser.
Porphyrites, Reibstein.
Prælum, Preß.
Pyramis, Eingieß / Gießpuckel.
Pyxis, Büchse.
Receptaculum, Recipient / Vorlag.
Retorta, Retort /
Rudicula, Rührsteck.
Rutabulum, Rührhacke.
Sacculus, Sack / Beutel.
Scatula, Schachtel.
Separatorium, Scheidetrechter.
Setaceum, Haarensieb.
Spatula, Spattel.
Tabula, Brett, Tabulierbrett.
Tegula, Müffel.
Torcular, i.e. prælum, Preß.
Tritorium, Trechter.
Vitrum, Glaß.
Urceus, urceolus, Krug / Krüglein.

CAPUT XX.

De Fornacibus.

AD pharmacopoëtica instrumenta pertinent quoque *Fornaces.*

Fornaces seu furni sunt instrumenta operationibus quæ △e peraguntur, destinata, ut inibi calor coerceri gubernarique commodè possit. Suntque furni pro diversitate officiorum, formarumque, nominibus quoque diversis insigniti. Nimirum est *probatorius, reverberatorius, destillatorius, anemius,* seu *ventosus,* &c. Præ reliquis tamen maximè famosæ sunt *Fornax acida* ut appellant, sive piger Henricus (fauler Heintz.) Item Athanor Henrici Conradi, quarum constructiones, aliàs satis innotuerunt. His non sine causa accenseri poterunt, fornacum duo genera, quarum *alteram* Londini apud ingeniosissimum illum *Cornel. Trebellium* (jam ἐν ἁγίοις) videre contigit, adeo ingeniosè coagmentatum, ut pro diversitate ac intensione caloris, sponte aperiretur recluderetur que; artificio, me hercle sagacissimo, cujus favore calor unius ejusdemque tenoris continuò conservari exactissimè poterat. Hujus fornacis constructio, hoc fundamen-

tonitebatur. Vitrum adhibitum fuit, adimpletum aliquota parte cujusdam certæ materiæ, quæ apta fuit gradibus caloris intensioris attenuari ac ampliari, remissioris econtra condensati ac contrahi. Hæc itaque materia dum intensiore caloris gradu attenuaretur, ampliabatur alquantulum, elevabatque simul in altum bacillum, & hoc mediante in altum tollebat simul operculum, quod ostiolo fornacis interno superadditum fuit, ut calorem à prunis substratis ascendentem moderaretur.

Altera fornax quam diximus destillatoria est, spiritibus mineralibus dicata. Nimirum hi sine Retorta solius illius fornacis beneficio eliciuntur. R. minerale, quod spiritum halare aptum est, injicitur per vices super prunas per ostiolum fornacis, statim ab injectione occludendum. Hinc fumus seu vapor vi ignis nudi elevatur, qui in rostris longis firmiter fornacis summitati, (ut rostrum capitello inseritur) infixis, diutina mora ac frigiditate itineris condensatur in liquorem, inque appositum receptaculum delabitur. Apta sanè fornax spiritui Tartaris præparando, nec non & spiritui ⊕-i. Reliquis autem, cum sine admixtione alieni mineralis vix perfici queant, non adeo commoda; compositi enim potius quam simplices spiritus inde resultant.

CAPUT XXI.

De Materia Præparatorum.

MAteria præparandis medicamentis ipsæmet *res naturales* quæcunque existunt, sive nativæ adhuc sint, sive artificis manu jam antea elaboratæ; imò ipsamet *medicamenta*, strictè sic dicta, aliorum medicamentorum materia suppetunt, adeoque materiarum series coincidit cum rebus medicamentalibus supra recensitis.

N. *Materia medicamentorum æquè latè patet ac ipsa Natura, resque naturales quæcunque comprehendit ab universali illa materia ad res particulares descendendo adeo, ut ipsa natura universalis, seu si mavis universale illud Naturæ subjectum inspissatum scil. adhuc tamen in sua universalitate constitutum, industriam medici manum non aversetur. Verum nos particularibus contenti, Universalis illius competitores, ad authores remittimus, qui peculiaribus tractatibus modum docuerunt, Universale illud subjectum acquirendi, elaborandi, atque in naturam universalis medicamenti beneficio seminis solaris transplantandi, inter quos videtur præcipuus Hermes Trismegistus in sua Tabula smaragdina, & hujus velut interpres Lullius in Testamento, quibus ex Neotericis præcipuè Dionysius Zacharius Gallus, Sendivogius, Comes Trevisanus & similes subjungi possunt.*

CAPUT XXII.

De Tempore & Loco.

'Empus in præparationibus conveniens eligere, nonminus ac in ivarum productione, momenti est parvi.

Convenientia hæc temporis spenda itidem, tum in *qualitatibus manifestioribus*, tum *in occultioribus influen-*.

Qualitatum manifestiorum ergo id mporis eligendum quo vigent, quæ præparationem quoquo modo faant, Sic eligendum tempus moderatè calido-humidum; ad resolutionem, attenuationem, fermentationem, igestionem: frigidum; ad condensationem, coagulationem: humidum; ad quationem, humectationem, destillationem: siccum; ad exiccationem.

N. *Hinc monet Crollius liquationi tempus eligere, quo per antiperistasin locus liquationis subterraneus humidior fuerit, idq; determinat Iunium, Iulium, Augustum. Sic inservit tempus pluviosum præparationi spiritus Tartari per camp. Tempus serenum seu frigidum & siccum convenit trochiscationi agarici, quippe trochiscos reddit candidos, quos tempus contrarium pallidos exhibet. Cerevisiæ fermentationem tempus moderatè calidum promovet, frigidum impedit, &c.*

Occultiorum influentiarum ratione præparatio peragenda vel saltem incipienda est 1. & inprimis, cum luminare (☉ aut ☾) familiare videlicet seu amicum planetæ rei scil. præparandæ sympathico (vide c. 8.) fuerit in fortitudinibus, vel dicti planetæ sympathici vel propriis.

N. *Luna præcipuè hic spectanda.*

2. Cum planeta rei præparandæ familiaris fuerit in fortitudinibus.

E. g. Quicunque in Saturno feliciter laborare satagit, eo tempore laborem inchoet, quo ☾ (Saturno amica) fuerit in fortitudinibus Saturni, vel quo Saturnus ipse in propriis fortitudinibus constituatur. Et hinc tabulam suam transmutationum metallicarum compilavit Paracelsus lib. 4. Archidox. magic.

De Loco.

Locus præparationis, quem laboratorium dicimus, itidem conveniens eligendus est, calidus, humidus, siccus, perspirabilis, non perspirabilis, &c. prout res exegerit.

CAPUT XXIII.

De collectione nativorum, ac primum de tempore secundum ætatem & turgescentiam rerum.

COllectio rerum nativarum est, quâ è sua productione sumuntur, i. e. qua mineralia è suis mineris fodiuntur, nisque eruuntur; Vegetabilia eradi-

cantur, decerpuntur, &c. Animalia perimuntur.

N. *Non parum discriminis collectio nativis infert, prout scil. illa decenter vel indecenter peracta fuerit.*

Res colligendæ sunt solæ nativæ: In præparatis enim à cura hac excusamur, nisi forte volupe sit laboriosarum ac diuturnarum operationum finem observare, eamque simili ratione, quam de nativis habemus, metiri.

Circumstantiæ collectionis præcipuæ sunt colligendi *Tempus* ac *Modus*.

Tempus convenientius nativa colligendi colligitur tum à rei colligendæ *aptitudine*, tum à constitutione *macrocosmica* aptitudinem inferente.

N. *Finem duplicem collectio respicit, videlicet asservationem & usurpationem. Prioris gratia res colligenda est eo temporis fluxu, quo vigent qualitates facientes ad durabilitatem, ut sunt siccitas, & caliditas, vel & moderata frigiditas, & sim. Posterioris ratione colligi vult, dum qualitates vigent, medicationi* aptiores.

Rei colligendæ *aptitudo* ab optimo suo statu dependet, sive is trutinetur *ætate*, sive *periodica turgescentia*. E.g. animalium nonnullorum. Utraque hæc siquidem tempus statum fere obtinuit secundum 12. menses mensurabile, mensis is collectionis statuitur genuinus, in quem ætas illa, turgescentiave vigorosa inciderit.

Ætas collectioni convenientissima censetur ætas *consistentiæ* seu maturitatis, cui succedit ætas *accrescentiæ*, præcipuè si consistentiæ appropinquat. Verum enimverò non raro spectanda quoque est rei substantia, & inde dependens aptitudo elaborandi.

Sic *è mineralibus*, optima quidem sunt metalla, quæ maturuerunt, verùm tractabiliora, i.e. præparationi aptiora habentur, quæ minùs matura.

E Vegetabilibus colligendi sunt *flores* cum expliciti pulchritudine sua luxuriant, nec tamen marcescunt, de quibus peculiariter lib. 4.

N. *Excipe paucas, quæ in gemmis colligi volunt, ut sunt Rosæ, & sim.*

2. *Herbæ seu folia*, cum odore, colore, sapore, cacumineque superbiunt, & florascentiæ appropinquant.

N. *Herbæ ut plurimum cum floribus asservantur, colligendæ itaque hæ erunt, quando floribus triumphant: ut Calamentha centaurium, chamædrys, chamæpitys, daucus, fumaria, majorana, origanum, polium, pulegium, serpillum, thymus, &c.*

3. *Semina*, cum matura bene sint, siccarique ceperint, nec tamen exciderint.

4. *Fructus*, ad medicinam cum bene maturuerunt, ad asservationem antequam omnino maturescant, ut neque omnino acerbi sint, neque ad justam maturitatem pervenerint. Baptist. Port. in Mag.

5. *Radicum* variat collectio. Quædam

quovis anni tempore excepta hye-
.fodi possunt, ut radix acetosæ, al-
:,angelicæ,apii,asari,buglossæ, cy-
mis,dracunculi,cichor,&c. quas
n præstat vere colligere.
|iæ colliguntur antequam in stolo-
bierint,scilicet circiter finem Mar-
:rad. acori. agrimon. alth. anon. a-
loch. ari. asparag. betonic. bistort.
n. carlin. caryophyllat. centaur.
:don.utr. Cyper.dictamn.alb. elle-
nigr. enul. eryng, esul. farfar. fili-
l filic. fœnic. gentian. gramin. hyo-
1. imperator. Ireos, lilii, mandrag.
. nymph. orchid. pentaphyll. petasit.
osel. maced. pimpinell. pæon. poly-
. raphan. sylv. rubi rusc. saxifrag. si-
Salomonis, scrophular. symphyt.
ttam.vincetoxic.
N. *Sunt qui præstare volunt, radices*
llas autumno colligere, ubi folia deci-
int, viresque in radices recesserint:
veris initia, priusquam in caulem ac
erupuerint: alii ubi planta in vigore
maturitate fuerit, quippe ut integra
nta ita & radicem cum maturitate
orari censent, cui consentire videtur
Dioscorides, ubi radices colligere docet in-
cipiente foliorum defluvio. Verùm præ-
stat intueri radicum naturam, & ex hac
colligendi tempus metiri. Sunt nimirum
quæ maturitate lignosam adsciscunt sub-
stantiam, has præstat antequàm maturue-
rint eradicare: sunt econtra quæ citra
mutationem dictam adolescunt, eas et-
iam effodere licet, postquam planta bene
fuerit matura, foliaque inceperint de-
fluere.

Animalium vigor ratione ætatis, est cum ad virilitatem seu consistentiam pervenerint: sunt tamen rariora quæ puerili ætate in usum veniunt, de quibus singulis lib. 5.

Animalia, quæ *periodicam turgescentiam* patiuntur eo ipso turgescentiæ tempore vigere censentur. E.g. Cervus vigoris ratione convenientius perimitur circiter Ægidii festum, utpote quo turgescit. Item circiter tempus, videlicet, quod includitur duobus festis Mariæ sacris, colligi solent ova, per hyemem totam asservari apta.

CAPUT XXIV.

De colligendi tempore secundum constitutionem.

M*Acrocosmica* constitutio rerum nativarũ colligendarum specta-, partim qualitatibus *universalioribus* manifestioribus, partim *influentiis* *llarum specialioribus seu occultioribus.*

N. *Qualitates generaliores spectant potissimum rei durabilitatem: influentiæ specialiorem potissimum vires concernũt. Adde & hoc, quod prius illud tempus universalius seu communius sit, plurimaque* *sub-*

sublunaria, ne dicam cuncta, concernat. Posterius; particularius seu specialius, respiciensque solas res familiares.

Tempus colligendi nativa, qualitatum universalium ratione, censetur aptius, moderatè *frigidum & siccum, serenumq́;*, hinc tempus *balsamicum lunæ decrescentis, matutinum, autumnale*, uti &c, quod Planetarum situ, frigidum ac siccum arguitur.

N. Paracelf. tr. 1. Philof. pag. (mihi) 309. *De diversitate temporum, mutationibus virium (inde) crescentium, vel decrescentium philosophari, primum scire refert tempora anni esse diversa & pro diversitate temporum vires quoque rerum omnium augeri minuive, &c.* Et paulo post: *Hæc itaque cum sine contradictione vera sint, sequitur non semper bonum esse, argillam ac lutum fodere, lignum cadere, multo minus herbas colligere, fructus decerpere, radices eradicare, balsamos ac gummata deradere, cuncta hæc peragi fas est, tempore balsamico, certis mensibus, certo aspectu lunæ ac aliorum signorum, certaque diei hora. Ut autem constet, quanam vera illa* balsamica tempora *sint, quibus vires integræ conservari possint, ut mumia à putrefactione, primo inter tempora anni præstat* autumnus *& præcipuè* September & October; luna decrescens *& inprimis* trini ultimi dies decrescentiæ; *tempus* matutinum, *quando lucescit. Etenim quemadmodum homo interdiu laborat, laborandoque lassatur, debilitaturque, noctu autem post labores absolutos quieti somnoque inhiat: ita quoque omnia radices scil. & herbæ, &c. Quippe cuncta humi nascentia operantur cum sole, quiescunt cum luna. Porro sicut homo post sufficientem somnum, sanus, fortis vigorosusque exurgit: ita & fructus universi post noctem mediam (non ante nec interdiu.) Exemplum præbent fructus arborum: Poma si tempore decerpantur balsamico, durabiliora ac minus corruptibilia sunt secus ac aliàs: imò; singuli fructus decerpti post mediam noctem; vel saltem ante solis ortum maximè durabiles existunt. Similiter sese res habet, si id (collectio) fiat in signis terrenis ♉, ♑, ♍, ac luna decrescente ut dictum. Nam hisce temporibus non luxuriat superflua humiditas nascentium, quæ corruptionis origo, viriumque prostratio. Et hæc experiuntur quoque rustici sine errore.*

Ut autem vera hæc esse experiaris, fac periculum: Nimirum decide ligni frustulum de arbore terra adhuc infixa, tempore balsamico uti dictum. Cade itidem de eadem arbore ligni frustum, ejusdem cum priori magnitudinis, tempore scil. contrario (videlicet in signo aliquo aereo humido (♋, ♏, aut ♓,) vel Luna crescente novellave, interdiu, post meridiem, aut sub crepusculum vespertinum, utroque ponderato videbis frustrum illud balsamico tempore decisum, multo levius esse minusq́; humiditatis obtinere, quam alterum.

Eadem ratio est omnis generis lignorum. Etenim lignum quodvis tempore dicto

in signis balsamicis casum, si adhi-ur ædificiis, vel rei alicui materiam beat, nec afficitur facilè teredine, nec resscit, vermiculaturve facilè, sed du-ile quam diutissimè est.

Idem sentiendum de luto, argilla, ter-ræ effodienda: quippe lutum, terraque pore balsamico fossa, optima est, quæ igne perduret, imo cuncta instrumen-ta, crucibula fictiliave, ex hac terra con-fecta longævæ in igne sunt durationis. Idem de aliis quam plurimis sentiendum, quam-vis mentio specialis nulla facta fuerit. Hæc Paracelsus, quæ digna judicavi, ut latino idiomate translata huc inse-rerentur; non obstante quod rythmi vulgares contrariantur.

Lunæ cremento tua capere poma memento,
Hæc cum decrescit, quod carpseris, omne putrescit.

Testantur & rustici, quod fimus si transferatur in agros tempore novilunii, utetur facile in vermiculos, s. cochleas, qui arrodunt radices.

Caput XXV.

De colligendi tempore secundum influentias particulares.

Tempus colligendi nativa *influen-tiarum siderearum* ratione cense-tur aptius, quo Planeta rei colligendæ familiaris in suis fuerit *fortitudinibus*, idque tanto convenientius judicatur, quanto plures fortitudines Planeta i-dem obtinuerit.

N. I. *Plurimi non sine causa præfe-runt* luminare *planetæ familiari* amicum *& præcipuè* Lunam, *utpote quæ non modo terris finitima, sed & receptaculum sit omnium cœlestium influxuum. Ipsa scil. ceu uxor omnium stellarum fœcundissi-ma, Solis cæterorumque planetarum & stellarum radios & influxus dicitur susci-pere, eosque quasi fœtum inferiori mundo edere. Et hinc præ cæteris illam obser-vari volunt.*

N. II. *Alii procedunt paulo secus, eli-guntq́ tempus, quo signum Zodiaci, fami-liare scil. membro humano, cui res colli-genda adhiberi debet, fuerit forte, i.e. præ-sentiâ alterius luminaris fortificatum, (puta si virtus rei colligendæ intendi de-beat,) Et hi colligunt Pæoniam cum ♈. signum capiti sympathicum Luna Solisve præsentiâ forte fuerit.*

Habetur Planeta.

		Fortis & fortunatus.			*Debilis & infortunatus.*		
Essentialiter	1	In domo sua	habereque dicitur fortitudines.	1	In domus oppositione vel in domo planetæ mali.		4
	2	In Exalatione sua		4	In exaltationis opposit.		3
	3	In Triplicitate sua		3	In peregrinatione, i. e. cum nullam dignitatem possederit.		2
	4	In Terminis suis		2	In terminis malorum.		
	5	In facie sua		1			
	6	In Hora sua		1			
	7	In Novena sua		1			
		N. His addunt nonnulli in die sua		1			
Accidentaliter	8	in domicilio cœli 10. & 1. - -		5	In domo 12. - - -	dicitur, habere debilitates	5
		7. 4. 11. - -		4	- - 8. - - -		4
		1. 5. - -		3	- - 6. - - -		3
		9. - -		2			
		3. - - -		1			
	9	In gaudio. - - - -		1			
	10	In cursu seu motu veloci - -		2	In cursu tardo vel vacuo - -		
		directo - -		2	- - retrogrado - -		2
		ascendente -		3	- - descendente - -		4
	11	In signo ejusdem sexus - - i. e. cum planeta masculinus fuerit in signo masculino -		2	In signo diversi sexus. - -		3
					In gradu diversi sexus. - - - -		3
	12	In gradu ejusdem sexus - -		3	In gradu tenebroso vel Puteali. - -		
	13	In gradu lucido vel augmentante		5	In aspectu ☌ cum malis, vel cum retrog.		5
	14	In aspectu ☌ cum bonis (fortunā.		5	- - combustionis cum sole. - -		5
		☌ cum ☉ i.e. in corde ☉lis		3	- - ☍ - - - - - -		3
		✱ & △ - - -		3	- - □ cum malis. - - -		3
		□ cum bonis - -		2	In obsessione malorum. - - - -		2
	15	In obsessione bonorum - -		2	In hypogeo. - - - - -		1
	15	In apogeo - - - - - -		1	In ortu minus debito. - - - -		2
	17	In ortu sibi debito, i. e. cum Planeta gaudēs esse orientalis solē sequitur		2			
	18	In hæmisphærio correspondente.		2	In hæmisphærio disconveniente. -		2
	19	In cap. draconis, vel in hujus vicinia - - - - - - - -		3	In cauda draconis. - - -		3
	20				In Eclypsi. - - - - - -		5
	21	- - - - - - -			In via combusta. - - - - - -		3
	22	☾ lumine aucta - - - -		3	☾ lumine imminuta. - - - -		3
	23	In māsione bona (cōpetit soli ☾æ.			In mansione mala. - - -		3

N. Non opus est omnia semper pensitare, sed saltem principaliora videlicet, 1. Dignit. essentiales. 2. an in boni cœli loco. 3. an cursus sit directus vel velox. 4. an libera combustione. 5. an in bono aspectu ♃ vel ♀is. 6. an in suo bays s. gaudio. 7. an liber à radiis solaribus. Et denique quod inprimis observandum, quamvis alii id negligant, cum quibus stellis fixis sit junctus intra distantiam. 5. grad.

D. 2. Tac-

1. 2. Tabula Domuum atque Exaltationum Planetarum.

	Boni					Mali	
Planetarum	☉	☽	♃	♀	☿	♂	♄
1. Domus.	♌	♋	♐ ♓	♉ ♎	♊ ♍	♈ ♏	♑ ♒
2. Exaltatio.	♈	♉	♋	♓	♍	♑	♎

E.g. Domus ☉ in ♌.
Exaltatio ☽æ est ♉.

Domus ♂ sunt ♈ & ♏.
Exaltatio ♄i est ♎.

N. 1. *Sunt ex antiquis qui solum certos dus faciunt Exaltationis. E.g. Exaltionem Solis gr.* 19. ♈. *Luna gr.* 3. ♉. *is gr.* 15. ♋. *Veneris gr.* 27. ♓. *Mertii gr.* 15. ♍. *Martis gr.* 28. ♑ *Saturni* 21. ♎. *Verum recentiores cum Ptolo-o integris signis Exaltationes determint concedendo nihilominus, quod forr Exaltatio fiat in gradibus supradictis.*

N. 2. *Humilitas seu casus Planetarũ est in signo opposito exaltationi Detrimentum in signo opposito domui.*

N. 3. *Planeta qui domos habent duas, alteram sibi nocturnam, alteram diurnam faciunt. Sic domus diurna* ♃ *est* ♐, ♀ ♎, ☿, ♍, ♂, ♏, ♄, ♒, *nocturna domus cuique est reliqua.*

3. Tabula Triplicitatum.

					nocte,	die,	communiter.
Ignea	♈	♌	♐	*Huic triplicitati dominatur.*	♃	☉	♄
Aërea	♎	♒	♊		☿	♄	♃
Aquea	♋	♏	♓		♂	♀	☽
Terrea	♑	♉	♍		☽	♀	♂

Sic ☉ peragrans ♈, dicitur esse in triplicitate sua.
Sic ♂ existens in ♓, statuitur in sua triplic. &c.

Tabula Terminorum secundum Ptolomaeum.

♈	♃ 6	♀ 6	☿ 8	♂ 5	♄ 5
♉	♀ 8	☿ 6	♃ 8	♄ 5	♂ 3
♊	☿ 6	♃ 6	♀ 5	♂ 7	♄ 6
♋	♂ 7	♀ 6	☿ 6	♃ 7	♄ 4
♌	♃ 6	♀ 5	♄ 7	☿ 6	♂ 6
♍	☿ 7	♀ 10	♃ 4	♂ 7	♄ 2
♎	♄ 6	♀ 8	♃ 7	♀ 7	♂ 2
♏	♂ 7	♀ 4	☿ 8	♃ 5	♄ 6
♐	♃ 12	♀ 5	☿ 4	♄ 5	♂ 4
♑	☿ 7	♃ 7	♀ 8	♄ 4	♂ 4
♒	☿ 7	♀ 6	♃ 7	♂ 5	♄ 5
♓	♀ 12	♃ 4	☿ 3	♂ 9	♄ 2

Secundum Alkabitium.

♈	♃ 6	♀ 6	☿ 8	♂ 5	♄ 5
♉	♀ 8	♂ 3	☿ 6	♄ 8	♄ 5
♊	☿ 6	♄ 6	♃ 6	♀ 5	♂ 7
♋	♂ 6	♄ 4	♀ 6	☿ 6	♃ 7
♌	♃ 6	♂ 6	♀ 5	♄ 7	☿ 6
♍	☿ 7	♄ 2	♀ 10	♃ 4	♂ 7
♎	♄ 6	♂ 2	☿ 8	♃ 7	♀ 7
♏	♂ 7	♄ 6	♀ 4	☿ 8	♃ 5
♐	♃ 12	♂ 4	♀ 5	☿ 4	♄ 5
♑	☿ 7	♂ 4	♃ 7	♀ 8	♄ 4
♒	☿ 7	♄ 5	♀ 6	♃ 7	♂ 5
♓	♀ 12	♄ 2	♃ 4	☿ 3	♂ 9

Sic termini Jovis sunt sex gradus Arietis priores. Veneris sequentes sex scil. ad 12. Mercurii 8. sequentes scil. à 13. ad 20. &c.

N. 1. *Sol & Luna terminos quidem non nent, sed similes fortitudines dicuntur ere in duabus Zodiaci medietatibus. à principio ♌ ad finem usque ♑, (dicitur medietas maxima.) ☾ à principio ♒ ad finem ♋ usque.*

N. 2. *Ultimi gradus cujusque signi sunt mali.*

5. *Tabula facierum.*

♈	♂ 10	☉ 10	♀ 10
♉	☿ 10	☾ 10	♄ 10
♊	♃ 10	♂ 10	☉ 10
♋	♀ 10	☿ 10	☾ 10
♌	♄ 10	♃ 10	♂ 10
♍	☉ 10	♀ 10	☿ 10
♎	☾ 10	♄ 10	♃ 10
♏	♂ 10	☉ 10	♀ 10
♐	☿ 10	☾ 10	♄ 10
♑	♃ 10	♂ 10	☉ 10
♒	♀ 10	☿ 10	☾ 10
♓	♄ 10	♃ 10	♂ 10

Sic ♄ sibi vendicat Leonis gradus 10. priores. ♃ 10. sequentes scil. usque ad 20. ♂ sequentes ad 3. & sic consequenter per omnia signa.

Hinc si ♄ sit in 10. gradibus prioribus ♌ dicitur in facie sua esse.

Tabula Horarum Planetariarum.

Hora diurna	H. noctu in.	Dici ♄	♃s	♂is	☉s	♀is	☿ii	☾æ
1 8	3 10	♄	♃	♂	☉	♀	☿	☾
2 9	4 11	♃	♂	☉	♀	☿	☾	♄
3 10	5 12	♂	☉	♀	☿	☾	♄	♃
4 11	6	☉	♀	☿	☾	♄	♃	♂
5 12	7	♀	☿	☽	♄	♃	♂	☉
6 1	8	☿	☾	♄	♃	♂	☉	♀
7 2	9	☾	♄	♃	♂	☉	♀	☿

Numerantur horæ Planetarum diurnæ ab ortu solis ad occasum 12. totidemque nocturnæ ab occasu ad ortum adeoque hora diurna 1. & 8. diei Saturni consecratur Saturno 2. & 9. Jovi. Nimirum in superiori columna numerantur dies, in priori descendente horæ diurnæ, in altera descendente, horæ nocturnæ, quibus è regione correspondent planetæ illis horis hujus diei, in suprema columna, exhibiti, dominantes e. g. die ☉ hora 4. diurna dominatur ☾ &c.

7. De-

7. *De Novenis.*

Sapientes Indi diviserunt quodlibet signum in partes 9. quas vocaverunt novenas, quasi nonas partes, continet igitur quælibet novena seu nona pars gradus $3\frac{1}{3}$ o

Tabula Novenarum.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
♈	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♃
♉	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♃	♄
♊	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♃	♄	♄
♋	☽	☉	☿	♀	♂	♃	♄	♄	♃
♌	☉	♀	♀	♂	♃	♄	♄	♃	♂
♍	☿	♀	♂	♃	♄	♄	♃	♂	♀
♎	♀	♂	♃	♄	♄	♃	♂	♀	☿
♏	♂	♃	♄	♄	♃	♂	♀	☿	☾
♐	♃	♄	♄	♃	♂	♀	☿	☾	☉
♑	♄	♄	♃	♂	♀	☿	☾	☉	☿
♒	♄	♃	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀
♓	♃	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂

Sic ♀ existens in ♎ novena prima (i. e. in gradu 1. 2. 3. & quarti gradus minut. 30.) dicitur in sua novena esse.

8. *Domus seu domicilia cœlestia.*

succedens 11.
10 *Medium cœli.*
cadens 9.
8. *succedens.*
cadens 12.
Domus 1. ascendens horosc.
7.
Descendens 6. s. cadens.
2. *succedens.*
4. *Imũ cœli*
5. *succedens.*
3. *cadens.*

Do-

omnium harum erectionem aliunde præcipuè ex Ephemeridibus addiscere oportet.

9. Gaudere dicuntur Planetæ vel ratione suæ domus, vel ratione domiciliorum cœlestium seu horoscopi. Suæ domus ratione gaudet Planeta, quando est in domo sua maximè familiari (ratione scil. temporis diurni nocturni.) Sic gaudium ♄ i (planetæ sc. diurni) est in ♒, (domo ♄ i diurna:) ♃ ♐. ♂ in ♏: ♀ (planetæ nocturni) ♉ (domo ejus nocturna: ☿ in ♍. reliqui (☉ & ☽) quia domum unicam habent, & in ea gaudent. Quoad domos cœlestes gaudet ♄ in domo 12. ♃ 11. ♂ 6. ☉. 9. ♀ 5. ☿ 1. ☾. 3.

N. *Sunt & alii modi gaudiorum, e. g. ratione triplicitatum. Sic ☉ gaudet in ... △ ea: sic & ♂ quia complexionis ignea: ☾ in ▽: ♃ & ♀ in △: ♄ in ... 2. quando Planeta est in dignitate amici vel amica, tunc dicitur gaudere, &c.*

10. Cursus Planetarum est 1. velox tardusve. 2. directus vel retrogradus. 3. ascendens vel descendens: Planeta motu velox dicitur, cum directo movetur, quippe tunc motus ejus velocior est motu medio: Tardus econtra cum secundum successionem signorum fertur, in directi sui Epicycli circumvolutione; Retrogradus cum contra signorum successionem ratrovolutione sui Epicycli. Ascendens cum ab Ecliptica versus septentrionem declinat; unde & eodem modo septentrionalis dicitur: Descendens cum ad meridiem; unde Meridionalis dicitur. Cujus doctrina ex Ephemeridibus sumenda.

N. *Sol quia caret Epicyclo, ab hac consideratione alienus est. Similiter & in ☾. propter velocissimum motum, retrogressio non animadvertitur.*

11. *Natura Signi*,

Signa sunt	Masculin. diurna	♈, ♊, ♎, ♐, ♒,
	Fœminin. nocturna.	♉, ♋, ♍, ♏, ♑, ♓,

Signa	Mobilia	♈, ♋, ♎, ♑,
	Fixa	♉, ♌, ♏, ♒,
	Commun.	♊, ♍, ♐, ♒.

12. Natura graduum.

1. Tabula graduum masculinorum & fœminorum.

♈	8. m.	1. f.	6. m.	7. f.	8. m.	
♉	5. f.	6. m.	5. f.	4. m.	3. f.	6. m.
♊	5. f.	1. m.	6. f.	4. m.	4. f.	
♋	2. m.	6. f.	2. f.	11. m.	7. f.	
♌	5. m.	3. f.	7. m.	8. f.	7. m.	
♍	8. m.	4 m.	8. f.	10. m.		
♎	5. m.	10. m.	5. m.	7. f.	3. m.	
♏	4. m.	10. f.	3. m.	8. f.	5. m.	
♐	3. m.	3. f.	7. m.	12. f.	6. m.	
♑	11. m.	8. f.	11. m.			
♒	5. m.	10. f.	6. m.	4. f.	2. m.	3. f.
♓	10. m.	10. f.	3. m.	5. f.	2. m.	

E. g. gradus priores 8. ♈. sunt masculini, sequens 1. (9. sc.) est fœmininus, &c.

N. 1. Gradus masculini dicuntur, quod Planetam masculinum in eis existentem fortiorem reddant: fœminini vice versa.

N. Alii aliter procedunt, primumque signorum gradum masculinum faciunt, secundum fœmininum. 3. iterum masculinum & sic deinceps. Verum ratio prior quæ Alkabitio adscribitur, communior est.

13. Tabula graduum tenebrosorum, lucidorum & vacuorum.

♈	ten. 3.	luc. 5.	ten. 8.	luc. 4.	Vac. 4.	luc. 5.	Vac. 1.
♉	ten. 3.	luc. 4.	Vac. 5.	luc. 3.	Vac. 5.	luc. 8.	ten. 2.
♊	luc. 4.	ten. 3.	luc. 5.	Vac. 4	luc. 6.	ten. 5.	Vac. 3.
♋	luc. 12.	ten. 2.	Vac. 4	fum 2.	luc. 8.	Vac. 2.	
♌	ten. 10	fum 10	Vac. 5.	luc. 5.			
♍	ten. 5.	luc. 3.	Vac. 7.	luc. 6.	fum. 6.	Vac. 5.	ten. 3.
♎	luc. 5.	ten. 5.	luc. 8.	ten. 3.	luc. 6.	Vac. 3.	
♏	ten. 3	luc. 5.	Vac. 6.	luc. 6.	fum. 7.	Vac. 5.	ten. 3.
♐	luc. 9.	ten. 3.	luc. 7.	fum. 4.	luc. 7.		
♑	ten. 7.	luc. 3.	fum. 5.	luc. 4.	ten. 3.	Vac. 3.	ten. 5.
♒	fum. 4	luc. 5.	ten. 4.	luc. 8	Vac. 4.	luc. 5.	
♓	ten. 6.	luc. 6.	ten. 6.	luc. 4.	Vac. 3.	luc. 3.	ten. 2.

E. g. gradus priores 12. ♌ sunt tenebrosi, 10. sequentes fumosi, &c.

N. Lu-

l. Lucidi gradus invehunt pulchritu-m ac ſerenitatem temporis, adeoque -natiſunt, tenebroſi, ac fumoſi contra -udicuntur, quod opera, quæ ſub eis inchoantur, vacua ac irrita communiter eſſe ſolent, vel ſi mavis, mediocres ſunt inter bonitatem & malitiam.

1. Tabula graduum putealium. Azemenωn Augmentantium fortunam.

♈	6	11	19	23	29		19								
♉	5	13	18	24	25	26	3	15	27	30	6	7	8	9	10
♊	2	12	17	26	30		11	1							
♋	12	17	23	26	30		1	3	14	15	7	9	mq.	15	
♌	6	13	15	22	23	28	2	5	7	10	19	27		28	
♍	8	13	16	21	25		3	13	20	30					
♎	1	7	20	23	30		3	5	21	24					
♏	9	10	17	22	27		7	12	18	20	19	29			
♐	7	12	15	24	27	30	13	20			1	7	18	19	
♑	2	7	17	24	28		13	14	20	24	26	27	28	29	
♒	12	17	24	29			7	16	17	20	18	26			
♓	4	9	24	27	28		13	20							

Sic puteales gradus arietis ſunt 6tus 11mus &c. idem de Azemenis & Augment.

-ales dicuntur, quod Planeta in -uaſi in puteo, i.e. debilis influ- -quoad calorem & quoad alia o- -lia: atque communiter quando -e ſuperiores in iisdem exiſtunt, -c humiditas ſeu pluvia genera-

-nena, ſunt gradus debilitationis -um, &c.

4. *Aſpectus Planetarum.*

-unctio eſt cum duæ ſtellæ in e- -coincidunt gradum.

Eſſe in corde ſolis, i.e. eſſe unitum cum ſole intra minuta 16.

Eſſe in combuſtione ſolis, i.e. verſari in intervallo quod eſt ultra minuta illa 16. ad gradum usque 12. (alii ad 6.) Et hoc idem ſub radiis ſolis eſſe dicunt.

15. *Obſeſſio.*

Obſeſſus Planeta dicitur cum utrinque planetis binis clauditur, id eſt, cum inter duos planetas exiſtit; ita tamen ut neuter ſit in orbe ſeu ambitu radiorum alterius.

Ambitus autem radiorum non omnibus æqualis est. ☉ spargit radios utrinque ad gr. 15. i.e. antrorsum 15. & retrorsum 15. ☾ utrimque radios mittit ad grad. 12. ♄ ab 9. ♃ ad 9. ♂ ad 8. ♀ ad 6. ☿ ad 5.

16. Apogeum & hypogeum.

Apogeum est punctum in Epicyclis vel Eccentricis, in quo planeta collocatus, longissimè à centro terræ distat. Hypogeum econtra, quo proximè ad terram accedit.

17. Ortus planetarum ad Solem trutinatur; dicunturque Planetæ oriri ante solem cum ortum solis præcedunt, post solem cum post solis occasum apparere incipiunt: Hinc sunt

Planetæ { Orientales, i.e. orientali ortu fortes ♄, ♃, ♂, Occidentales, i.e. occid. ortu fortes ♀, ☿, & ☾.

N. ♄, ♃ & ♂ *sunt orientales à ☌ sua cum ☉e usque ad ☍. Occidentales ab ☍ ad ☌. ♀ & ☿ sunt orientales cum vesperi apparere incipiunt. ☾ est occidentalis à ☌ ad ☍, i.e. aucta lumine, orientalis ab ☍ ad ☌, i.e. diminuta lumine.*

18. Hæmisphærium duplex est, diurnum quod est supra Horizontem; nocturnum quod est infra.

N. *Dicitur Planeta in hæmisphærio correspondere, cum planeta diurnus est de die in hæmisphærio diurno & contra.*

Planet. { diurni ♄ ♃. ☉. ☿. nocturni ♂. ♀. ☾.

19. Caput & cauda Draconis, sunt intersectiones Eclipticæ ac orbis ☾æ, quarum loca ex Ephemeridibus citanda sunt. Caput Draconum est cum bonis, malum cum malis estque masculinum. Cauda mala cum bonis est, bonaque cum malis, estque fœminina.

20. Via combusta est inter ♎ gr. 13. ad ♏ gr. 9.

21. Eclipsin patiuntur ☉ & ☾.

22. Mansiones tribuuntur soli ☾æ, eæque numero 28. adeoque mansio quælibet determinatur vigesima octava parte totius circuli, scil. o. 12. m. 51. sec. 25$\frac{5}{7}$. mensuratione scil. incepta à 1. gr. ♈, & secundùm seriem signorum continuata. Hinc prima ☾æ mansio est ab ♈, gr. o. ad gr. 12. m. 51. sec. 25$\frac{5}{7}$. mansio secunda, ad gr 24. m. 42. sec. 52. &c. Ex his gradibus reputantur urplurimum malæ esse influentiæ mans. 16. 18. & 26.

N. *Alii mensurationem instituunt (non in sphæra nona, sed) in sphæra 8. id est, asterismis signata.*

CAP.

CAPUT XXVI.

De modo colligendi.

MOdum colligendi peculiarem in colligendis nativis nonnullis observari comperimus, eumque diversum tum ratione *collectionis sursum deorsumve*, tum quoque ratione *situs colligentis*.

Ratione *collectionis* deprehenduntur in nonnullis diversæ vires, pro diversa collectione *sursum deorsumve* facta. Sic helleborus si colligitur, inquit Mars. Ficinus (lib. de sanit. studiosor.) sive folium deorsum trahas sive sursum, hoc subito tactu fieri creditur, ut vel deorsum vel sursum humores ducat. Sic & sambuci radix si sursum evellatur, per superiora purgat; sin econtra deorsum per fossam subtus factam trahatur, movet alvum; ejusdem sambuci juli quoque si sursum, cacumen versus decerpantur, movent vomitum; econtra, si deorsum eosdem decerpseris, alvum laxant.

De *situ colligentis* ait Agrippa Phil. lib.1.cap.48. Collecturos herbam ♄ni vel ♂ jubent ad orientem spectare, vel meridiem. Primum quia gaudent (♄ & ♂) esse orientales à Sole; alterum quia principalia eorum domicilia scilic. ♒, ♏, ♐, signa sunt meridionalia. Similiter ♑ & ♓. Collecturi vero rem ♀ream, ☿lem vel ☾rem, spectare jubentur versus occidentem, quia gaudent esse occidentales: vel contra septentrionem, quia domicilia eorum principalia quæ sunt ♉, ♊, ♋, ♍, signa sunt septentrionalia. Sic in opere solari spectandum est contra orientem vel meridiem; quin potius semper ad ipsum solare corpus atque lumen.

CAPUT XXVII.

De Asservatione, ac primum de tempore seu duratione asservationis.

ASservatio est qua res medicamentales usui repositæ asservantur.

N. *Scopus asservationis est res medicamentales usui reservare: Circumstantiæ igitur eò dirigi debent, ut quantum fieri potest, res integræ usuique idoneæ quovis tempore in promptu sint.*

Res asservandæ sunt tum nativæ tum præparatæ.

Circumstantiæ Asservationis præcipuæ sunt *tempus, locus,* & *modus adaptandi.*

Tempus Asservationis, dico quamdiu

diu res asservari potest. Unde Canones:

Tempus asservationis ne sit ultra terminum durationis; Etenim quia vires cum tempore evanescunt, non nisi cadaver inutile tandem relinquitur. Accidit hæc evanescentia, in aliis citius, in aliis tardius, prout res solidioris vel minus solidæ sunt substantiæ. Nimirum sunt, quarumvis facile dissipatur, harum asservatio brevioris erit temporis: sunt econtra, quarum natura solidior, adeoque corruptioni magis resistit; earum itaque duratio erit quoque diuturnior, v. g. lignorum & sim. Hinc constituitur.

I. TEMPUS SEU DURATIO NATIVORUM.

Mineralia pleraque (exceptis sulphureis atq; aqueis quibusdam) quia solidioris ac durabilioris sunt naturæ, durationis quoque diuturnioris censenda sunt.

E *vegetabilibus*. 1. *Flores* quamdiu odorem, colorem & saporem retinent, asservari possunt: Vix autem, (exceptis paucis) semestre durant, mutandi igitur annuatim. Schœnanthos flores decennium durabiles ajunt.

N. *In genere de floribus notandum, eò commodius in usum medicum illos captari, quo fuerint recentiores; puta, nisi humiditas obsit, quæ ex nascentia est reliqua.*

Herbæ diutius quidem asservari possunt, præstat tamen singulis annis mutationem instituere.

Semina quo calidiora, acriora magisque aromatica sunt, eò quoque durabiliora, ideoque pro re nata biennium ac triennium integra servari possunt, minutiora tamen ac frigida minora singulis annis mutare fas est, servandaque sunt diligenter, ne rancescant.

Fructus quotannis mutandi sunt. Exotici tamen duriore cortice ac crusta vestiti, per duos tresve annos durant. v. g. Myrobalani.

Radices parvæ, tenues, raræ, anno quolibet mutantur, ut Asari, Asparagi & simil. Magnæ crassa præditæ substantia biennium vel triennium integra manent, ut Aristolochia, bryonia, gentiana, rheum ponticum. Triennio servari potest uterque helleborus.

Cortices in annum perdurant & ultra.

Gummi & resinæ durabilioris sunt naturæ.

Animalia, horumque partes, vires suas vegetas obtinere creduntur, quamdiu incorrupta servantur; id quod rancido fœtore, sapore, situ atque coloris mutatione dignosci potest. Durabiliores autem sunt partes quæ sicciores ac solidiores: corruptibiliores, quæ molliores, & hæ singulis annis mutari solent.

II. TEMPUS SEU DURATIO PRÆPARATORUM.

Aceta infusa quotannis mutare convenit, vel affuso novo aceto infu-

infusisque novis materialibus renovare.

Aqua stillatitia phlegmaticæ singulis annis vel mutandæ vel renovandæ sunt. Renovationem dico, quâ aqua recentibus plantis superfunditur, denuoque destillatur. Aquæ spirituosæ diutius servari queunt.

Balsamica aromatica annos duos tresve durabilia sunt.

Cerota vix ad annum durant.

Clyster, quia ut reliqua decocta facile corrumpitur, nullus exstat paratus, sed ex tempore præparatur.

Collyria sicca, cum trochiscis conveniunt.

Condita fructuum, biennium durant.

Confecta, quia saccharo circumvallata sunt, diutiùs durant quam nativa.

Conservæ unius sunt anni.

Decocta quia intra dies paucos corruptioni obnoxia sunt, nulla pro usu exstant, sed recenter parantur. Et hujus rei gratia species certorum decoctorum officinis in promptu sunt v. g. decocta pectoralia. Vide lib. 2. c. 49.

Electuaria lenita intra annum ferè imbecilliora fiunt: solutivorum virtus ad sesquiennum perdurat.

N. *Renodeus durationem hâc regula includit: quo Electuaria quævis gratiora sunt, eo citius hebescit illorum energia ac facultas.*

Elixyr, quia spirituosum est, si benè muniatur, quo minus exhalet, aliquot annos servari potest.

Emplastra vix ad sesquiannum durant, quin nimis sicca evadant.

Extracta duriora in plures annos perdurant, nec facile præter exsiccationem quid detrimenti contrahunt.

Fecula vegetabilium singulis annis renovari queunt, integræ tamen manent biennium & ultra.

Flores variant pro diversitate materiæ unde sublimantur.

Julebi ex præscriptionibus recenter parantur. Julebus enim rosatus ac violatus in consistentia Syrupi asservantur.

Lohoch sive Eclegmata quæ amygdalas, pineas, & semina frigida rancori obnoxia recipiunt, vix ultra annum durant, reliqua ad biennium pertingere queunt.

Magisteria præcipitatione parata, quia ex rebus fiunt durioribus, ideoque nec facilè corruptibilia sunt, asservari in annos tres pluveresve poterunt.

Morselli etsi idem aliquamdiu integri manere apti sint, præstat tamen recentes adhibere, præcipue si fortè simplicia rancori obnoxia continuerint.

Olea expressa temperata, ut amygdalinum, sesaminum, ex pineis & sim. intus præsertim sumenda vix ultra mensem sine rancore servantur: frigida, unius sunt anni: calida per duos vel tres durant. Ex fructibus odora-

doratis quæ exprimuntur, (ut è Nucista,) semestri servari possunt.

Destillata, diutius durant. *Insolata* quotannis fere vel biennii decursu mutari solent.

Pilulæ tum ob duriorem compagem, tum ab aloen, quam pleræque recipiunt ad annos duos tresve pertingunt, præsertim quæ opium continent.

Præparata in specie sic dicta, quia per se durioris ac minus volatilis sunt essentiæ, duos tresve annos integra manent.

Pulveres præstat adhibere recentes.

Rob singulis annis mutantur.

Rotulæ ex tempore fere fiunt.

Salia in annos aliquot durabilia sunt præsertim crystallisata.

Species aromaticæ singulis annis, vel sesquiennali periodo renovandæ sunt.

Spiritus si benè custoditi fuerint, quò minùs exhalarint, diu durare possunt.

Succi liquidi mutantur quotannis: Duriusculi ac inspissati diutius durant, scilic. in annos duos tres & ultra.

Syrupi simplices annuali periodo mutari volunt: Compositi ac aromatici biennali.

Tincturæ in pulveribus durabiles sunt annis aliquot; tincturæ liquidæ durabiles sunt pro diversitate menstruorum.

Trochisci & Collyria sicca annum durant unum. Excipe qui opium continent, seminaq; rancori obnoxia, nimirum illi ad sexennium usque pertingere possunt; hi brevis sunt durationis, nec annum integri manent.

Unguenta ad annum vel sesquiennium ut plurimum servantur.

CAPUT XXVIII.

De Loco Asservationis.

LOcus asservationis vel *generatim* consideratur vel *speciatim*.

Generatim consideratur locus, tum ratione *domicilii*, tum *asservatoriorum*, ubi scil. nativa siccantur & asservantur.

Locus in genere eligendus est purus asservandoque medicamento conveniens, sublimis, siccus, pervius, septentrionem meridiemque spectans. Vitandus econtra locus impurus, pulverulentus, subterraneus, uliginosus, insolatus, infumatus, &c. Custodiendæque sunt res ne à radiis solis urantur, neque squalore tecti vel murorum madefiant. Quinimò, non abs re foret, in peculiari camera seu hypocausto, super scamnis ac asseribus, herbas rara stratificatione, blandi caloris beneficio siccare postmodumque

que vasis mundis asservare.

Speciatim consideratum locum exhibent *vasa asservatoria*, scil. ampulla, arcula, capsula, fictile, lagena, olla, phiola, pyxis, sacculi, scatulæ, thecæ, vitra, vitra saccharina, urcei. Hæc tamen adhibere oportet, qualia rerum asservatio exigit, ut integræ scil. maneant, neque à vase saporem, aut qualitatem alienam contrahant.

E Mineralibus; *Terra* scatulis vel arculis ligneis asservari poterunt.

Salina ligneis custodiuntur vel vitreis non metallinis, reponunturque loco sicco.

Aquea vitris vel urceis vitreatis.

E Vegetabilibus: *Flores* siccantur in umbra reponunturque (maximè qui fundum odorem halant) arculis tinctis.

Herbæ siccantur in umbra, nisi quæ sunt crassiore aut foliis humidius ac adeo proclives ad putredinem; nimirum hæ calore in... re solis scil. vel similis exiccari ...: Ubi probè siccatæ fuerint, ...untur sacculis lineis, vel quod ... est arculis ligneis, ut à pulvere ...t.

...ina asservantur loco sicco, vasis ligneis vel vitreatis, chartisque ...utius & sine impuritate perdu...

...us, scatulis, pyxidibus vel spor... nentur.

...es asservandæ sunt in aëre sic... siccentur: Minores, rariores, & quarum vires solis vel ignis calore facilè dissipari possunt, in umbra & vento exsiccandæ sunt, ut apii, fœnicul. &c. Crassiores igne, sole vel vento siccantur, ut Bryon. Gentian. mandrag. rheipontic.

Cortices arculis ligneis, locoque sicco asservantur.

Gummi ac resinæ siccæ, sicco loco atque ligneis vasis includuntur: liquidiores, urceis.

Ex *Animalibus*. Animalia horumque partes scicciores in pyxidibus ligneis reponuntur, ut ossa.

Adipes & medullas, vasis, urceis, vel figulinis vel vitreatis recondere convenit, locoque frigido ac sicco asservare.

PRÆPARATA.

Aceta ac aquæ stillatitiæ vitreis vasis lagenisvè, locoque temperato commodè servantur.

Balsama illa odorata pyxidibus stanneis (melius vitreis) benè occlusa servantur: liquidiora, stillatitia simili modo servanda sunt, quo oleo stillatitia & spiritus.

Cerata asservantur ut emplastra.

Condita & sim. figulina potius, quàm stannea vasa expetunt.

Confectiones saccharo obductæ, ligneis arculis reconduntur, locoque moderatè calido ac sicco locantur.

Conserva, Eclegmata, l. lectuaria, Vasis figulinis vitreatis potiùs quam stanneis asservantur.

Emplastra ac *Cerata* vesica aut char-

cà

ta quæ liquatam ceram imbiberit, obvolvuntur, atque sic arculis vel pyxidibus siccis tenentur.

Extracta vasis figulinis vel vitreis amplioris orificii, ut spatula depromi possint, servantur; vel si sicciora fuerint, ut pilulæ reponuntur.

Fecula, Flores, &c. Vitris vel pro re nata servantur.

Morselli, ut confectiones custodiuntur.

Olea infusa atque expressa in vasis vitreis vel figulinis vitreatis reponuntur. *Destillata* in vitris angusti orificii.

Pilulæ involvuntur vesica vel charta cerata, reconduntur que in thecis siccis, ligneis, vel stanneis loco sicciore.

Præparata vitris custodiuntur locoq; sicciore.

Rotulæ ut confectiones arculis ligneis servantur, locoque sicco.

Salia vitra postulant, locumque sicciorem.

Species aromaticæ coriaceis sacculis probè consutis, vel in vitreis aut ligneis vasis optimè servantur.

Spiritus vitra benè obturata exigunt, adeoque angusti orificii, locumque temperatum vel frigidiorem.

Succi liquidi in vitris angusti orificii asservantur, superfuso aliquantulo olei amygdalini, olivarum, ut à situ conserventur; inspissati succi cum Extractis conveniunt.

Syrupi non detinentur rectiùs quàm in figulinis vasis vitreatis, præsertim ii qui per se acidi sunt, quos omnino in vasis figulinis vitreatis parare ac detinere oportet, quippe noxam mineralem ex metallinis vasis facile eliciunt.

Trochisci in pyxidibus ligneis commodè reponuntur.

Unguenta ac Linimenta vasis figulinis, partim quoque pyxidibus stanneis conclusa tenentur.

CAPUT XXIX.

De Modo adaptandi ad asservationem.

Modus adaptandi variat, prout res *integra* in *partes* dissecta, *repurgata* vel *secus* asservari postulat, vel prout diverso *situ* est collocanda aliudve expetit, cujus auxilio à corruptione conservetur. V. g. *Succis superfunditur oleum, camphora semini lini imponitur, &c.*

Flores asservantur ut plurimum à caulibus ac foliis suis herbaceis segregati.

Herba seu *folia* si grandiora fuerint, caulibus crassioribus, seorsim à caulibus decerpta reponuntur: sin caulibus sint tenuioribus, una cum iisdem asservantur nec raro una cum floribus.

Radi-

Radices, *aliæ* servantur integræ, ut aristolochia, gentiana, hermodactylus, satyrium, &c. *aliæ* in taleolas dissectæ, ut bryonia, enula, iris, &c. Similiter adimitur nonnullis lignosa matrix, ut fœniculo, petroselino, &c.

Fructus E g. Poma collocanda sunt ut pediculi deorsum, flores sursum spectent. Quinimo frumento v. g. hordei semini poma imposita diutius durant.

Carnosæ animalium *partes*, lavantur [...]minum pro libito, cum vino vel decocto convenienti, hinc exsiccantur in [...]no, siccatæque foliis congruis, e. g. [...]inthii ne putrescant involuta asser[...]ntur. Sic *pulmones* parantur extractâ [...]imum aspera arteria. Sic parantur & [...]*ra*, *Lienes*, &c.

Res pingues & oleosæ lavantur in a[...] aliquoties donec puræ evaserint. [...]e lento igne liquantur, colantur, [...]ofunduntur ve super frigidam, ut [...]es ad fundum secedant, vel in [...]am colligantur; post reponuntur in locum frigidum quo servantur. Sic lavantur *axungia. seva, medullæ*, &c.

N. Alii *adipes solâ lotione purgatas asservant, lotionemque malunt ex aqua frigida, scil. hac ratione adipem non modo solidioris substantiæ, sed & coloris candidioris manere autumant:* Alii *aquam salsam lotioni adhibent, dein dulcorant & ne rancescant aliquid salis pro asservatione admiscent*; Alii *Vino pinguedines abluunt, quò magis abstergantur*.

Membranosæ partes, ut intestina secundum longitudinem secantur abluuntur (vino vel decocto convenienti) in frusta dissecta exsiccantur (in clibano) ac servantur, involuta foliis convenientibus.

Sanguis repurgatur à sero, hinc exsiccatur in furno.

Fella detrahuntur à jecore præ ligatisque filo viis introitus & exitus; siccantur in suspensa.

Coagula exiccata fumo aut sole asservantur.

CAPUT XXX.

De Usurpatione.

[...]rpatio est medicamenti admi[...]stratio.

[...]umstantiæ quas in usurpatione [...]amus sunt: *Vires*, *Usus* seu mo[...]di. *Formulæ* ac denique *Dosis* [...]itas.

Virium ratione Medicamentum est.

Astringens στυπτικὸν i. e. Oscula vasorum occludens. Talia sunt frigida, substantiæ crassæ, acerba, austera, &c. Opponitur aperientibus.

Adurens, *pyroticum* quod adurit. Suntque 1. Veſicantia. 2. Eſcharotica. 3. Cauſtica.

Alexiterium, *Alexipharmacum*, i.e. Venenis reſiſtens, cor ac Spiritus Vitales roborans, ne venenum facile admittant.

Anodynum, i. e. dolorem leniens, ſive narcoticum id ſit, ſive paregoricum: Sæpius tamen de paregoricis dicitur.

Aperiens ἀναςομωτικὸν, i. e. vaſa reſerans. Talia ſunt calida, (ſed non ultra gr. 2.) ſubſtantiæ tenuis. Opp. ςυγνωτικοῖς adſtringentibus.

Apophlegmatizans, quod excrementa è cerebro in palatum & os detrahit, ſive id maſticetur, ſive gargariſetur, ſive palato illinatur. Talia ſunt calida, acria, vel tota ſubſtantia agentia.

Artheticum arthriticum quod nervoſo generi ac articulis familiare eſt.

Attenuans λεπτυντικὸν, i.e. craſſos, viſcidos, frigidos, humores incidens diſſolvens. Talia ſunt cal. gr. 3. ſubſtantiæ tenuis, ut mordicantia, ſalſa, amara, nitroſa: Opp. incraſſantibus.

Attrahens ἑλκτικὸν, i.e. humores ac ſpiritus è corpore in ſuperficiem alliciens. T. S. Calid. 2. 3. (4. *Veſicas vel ruborem inducunt*) tenuis ſubſtantiæ. His accenſe, quæ attrahunt tota ſubſtantiâ. Sic venenum attrahit venenum.

Bechicum quod leniendæ tuſſi comparatum. Specialiter tamen quod ſputum promovet.

Calfaciens quod calorem excitare potis eſt.

Cardiacum, quod cordi familiare.

Carminativum, i.e. flatus diſcutiens. T. S. inprimis ſemina calida majora dicta.

Καταγματικὸν quod fractis oſſibus ſolidandis convenit.

Catharaticum, quod ſuperfluam carnem cui adhibetur abſumit, ut acria mordicantia.

Catharticum, i. e. purgans ſive ἄνω ſive κάτω id fiat, potiſſimum tamen de dejectoriis dicitur.

Cautericum cauſticum, cauterizans Eſcharoticum, quod non ſolum in cutem, ſed in carnem ſubjectam adurendo agit.

Cephalicum, i.e. capiti familiare.

Cholagogum, quod bilem flavam purgat.

Cicatrizans ἐπουλωτικὸν, cicatricem inducens. T. S. quæ non ſolum id quod influit ſed humorem, qui in ipſa carne continetur, conſumunt, ut hac ratione in curem caro mutetur. Sunt vehementer ſiccantia craſſæ S. adſtrictoria.

Κολλητικὸν i.e. glutinatorium.

Condenſans πυκνωτικὸν, i.e. poros cutis contrahens. T. S. aquea ac frigida debilius contrahentia ſeu ſubadſtringentia, ſubauſtera, ſubacerba, (non adſtr.) Opp. Rarefacientibus.

Con-

Confortans, confortativum: quod proprietate quadam partem aliquam respicit, roborat & confortat.

Constringens, idem quod obstruens.

Corroborans, idem quod confortans.

Corrodens, corrosivum, καθαιρετικὸν quod excrescentem carnem tollit. T.S. Calida 4. gr. tenuis substantiæ, septicum, acrimordacia.

Dejectorium, id est per alvum purgans.

Densans idem quod condensans.

Detergens. Vide extergens.

Diaphoreticum est. 1. idem quod sudorificum [T.S. Eadem cum diureticis] 2. idem quod discutiens.

Discutiens, resolvens est, quod flatus discutit, hinc & humores.

Diureticum quod τὸ seorsum & aquosum sanguinis ad renes & vesicam deducit, ut inde ejiciatur. T.S. cal. 3. tenuium partium, incidentia.

Ἐκβόλια, i. e. fœtum ac secundinas ejicientia.

Eccoproticum, i.e. alvum laxans fecesque tantummodo deturbans.

Emeticum, i.e Vomitorium.

Ἐμμηναγογὸν mensesciens.

Emolliens μαλακτικὸν: quod humores concretos ac congelatos fundit. T. S. Cal. 2. nonnihil sicca & Emplastica.

Emplasticum, i.e. glutinosum quod parti cuipiam illitum tenaciter adhærescit ac poros implet. T.S. Sicca ac terrea circa acrimoniam.

Emphractica, sunt Emplastica quæ poros suo lentore obstruūt & opplent. T. S. humida, tenacia; ut olea, Opp. Ecphractico.

Ἐναιμὸν est κολλητικὸν, quod cruentis vulneribus adhibetur sanguinem sistendi gratia.

Epaticum, quod Epati familiariter convenit.

Epuloticum vel *Synuloticum*, quod ulceri cicatricem inducit. Vide cicatrizans.

Erodens, idem quod corrodens.

Errhinum: quod pituitam (non è ventriculo cerebri sed) circa meninges hærentem ad nares prolicit, adeoque citra sternuationem. Talia S. Calida ac nitrosa.

Expectorans. Vide bechicum.

Extergens ἐκφρακτικὸν, i.e. lentos & glutinosos humores cuti adhærescentes eluendo infarctu liberans. T.S. Siccantia tenuis substantiæ, nitrosa; amara.

Glutinosum, i.e. Emplasticum.

Glutinans, *Glutinatorium* κολλητικὸν, quod agglutinat & conjungit solutas partes. T. S. quæ plus siccant quam Sarcotica, nihil detergunt, sed potius adstringunt.

Humectans; quod humidum reddit.

Hydragogum, quod serum seu aquas purget.

Hypnoticum; quod somnum conciliat, somniferum.

Hystericum; quod utero familiare est.

Incidens, idem est quod attenuans.

Incrassans παχυντικὸν, i.e. tenniores & liquidiores succos reddens crassiores Talia S. frigida aut temperata citra acrimoniam crassæ & terreæ substantiæ. Opp. attenuantibus.

Indurans: σκληρωτικὸν, quod quasi congelat & distendit. T. S. frigida gr. 2. 3.

Lac generans, quod sanguinem probum generat, attenuat & ad mammillas deducit.

Lac imminuens, quod lactis generationem impedit.

Laxans χαλαστικὸν, i.e. materiam, quæ inflatus declinat tensionemque causat, attenuans & discutiens. T. S. modicè calfacientia, largius humectantia, substantiæ tenuioris.

Lithontripticum, quod calculum atterit & ejicit.

Maturans, πεπτικὸν, ἐκπυητικὸν, id est, puris generationem juvans. T. S. Temperatè calida, humida & Emplastica.

Melanagogum, i.e. atram bilem educens.

Menses movens ἐμμηναγωγὸν, quod stuporem infert, atque dolorem stupefaciendo lenit.

Nephriticum, quod renibus familiare est.

Nervinum, Νευρωτικὸν arthetícum quod nervoso generi convenit.

Obstruens, id est, oscula vasorum occludens. T. S. frigida & astringentia, substantiæ crassæ, austera, acerba.

Ophthalmicum, quod ocul s convenit.

Oticum, quod auribus familiare est.

Odontalgicum, quod dentium dolores sopit.

Paregoricum est anodynum, quod blando suo calore corporis calorem fovet, fovendoque meatus reserat, laxat, emollit, discutit. T. S. temperata tenuis substantiæ.

Philtrum φίλτρον quod amorem conciliare creditur.

Phlegmagogum, i.e. pituitosum humorem purgans.

Polychrestum, quod multis viribus pollet.

Psilothrum ψίλωθρον, id est depilatorium.

Ptarmicum: i.e. Sternutatorium.

Purgans: quod humores è corpore vel per os vel per anum educit.

Pus generans: Vide maturans.

Putrefaciens, Σηπτικὸν; quod acrimoniâ, &c. calori nativo infensissimum, eumque vel fugat, vel ejus symmetriam destruit. Talia sunt mordicantia, acria, ut ♂.

Pulmonicum: quod pulmonibus familiare est.

Rare-

Rarefaciens ἀραιωτικὸν i.e. cutis meatus reserans. T.S. calida moderatè, sicca, substantiæ tenuis.

Refrigerans: quod frigus inducit.

Repellens, ἀποκρουστικὸν: i.e. quod humores in membra irruentes, vel nondum plane impactos repercutit. T.S. vel frigida humida, quæ meatus contrahunt, vel frigida sicca terrestria: ut austera, adstringentia.

Reserans, i.e. infarctu liberans.

Resolvens, i.e. discutiens, scil. per insensilem transpirationem, vel & interdum idem quod attenuans.

Sarcoticum, i.e. carnem generans. T.S. quæ extra morsum sordes vulnerum detergunt, ne consolidationem impediant.

Semen generans, quod materiam seminariam spiritu replet & flatudistēdit.

Semen imminuens quod seminis generationem & turgescentiam impedit.

Septicum: i.e. putrefaciens.

Siccans: quod siccitatem inducit.

Somniferum: i.e. hypnoticum.

Splenicum, sive spleneticum, quod lieni familiariter convenit.

Sternutatorium, ptarmicum: quod Sternutationem movet, ac excrementa capitis, tum ea quæ in cerebro, tum quoque quæ circa meninges hærent, expellit.

Stomachicum, quod ventriculo familiare est.

Stomaticum, quod ori convenit.

Stupefaciens idem quod Narcoticum.

Vesicans, *Vesicatorium* quod vesicas & pustulas excitat, extremam cuticulam tantum attollendo, (est inter πυρωτικὰ mitissimum) T.S. Cantharides, sinapi, fermentum, flammula, ranunculus, &c.

Vomitorium: quod per os humores educit.

Ureticum; idem quod diureticum.

Vulnerarium τραυματικὸν: quod intus assumptum, vulnerum consolidationem juvat.

CAPUT XXXI.

De Modo utendi.

MOdus medicamenta adhibendi duplex est *internus*. & *externus*.

Internus est, quo medicamenta per os faucesque intra corpus assumuntur, perficiturque *potando*, *lingendo*, *masticando*, *deglutiendo*.

Externus est, quo medicamenta corporis *cavitatibus* exterioribus solùm immittuntur, vel *superficiei* extrinsecus applicantur. Cavitates illæ sunt Os, Oculi, Nares, Aures, Uterus, Penis, Anus. Applicatio superficietenus

nus fit, *inunguendo, emplastrando, cataplassando, irrigando, lavando vel impositione alicujus rei tepidæ fovendo, &c.*

N. *Modum in medicamentis administrandis adhibere oportet, qui convenit ratione* loci affecti, *tum ratione* materiæ *adhibendæ.*

Locus affectus exigit modum internum, vel externum, prout collocatus est introrsum extrorsumve, adeoque aditum medicamentis exhibet. Hinc si locus affectus plane sit internus, internum adhibendi modum exigit, sin vero & extrorsum sese extrusetit, externa quoque medicamenta admittit. Similiter locus affectus externus, externis curatur, nonnunquam & internis.

CAPITI internè applicantur omnis generis medicamenta interna; *potulenta scil. Lingibilia, comestibilia ac deglutibilia: Externe* 1. *per os:* apophlegmatismi, masticatoria, suffitus: 2. *Per aures*: Aquæ, Succi, Olea, suffitus ex aquis stillatitiis, decoctis, &c. vel ex pulveribus carboni impositis: 3. *Per nares*: Errhina, Ptarmica, &c. 4. *Superficietenus*: Inunctiones, Irrigationes, lotiones, impositiones cucupharum, fomentationesque aliæ, suffitus.

N. *Quinimo quæ pedibus applicantur caput maximè afficiunt, ut lotiones, cataplasmata. inunctiones planetarum pedum.*

OCULIS internè eadem quæ capiti conveniunt, externe immittuntur, Collyria, Aquæ, &c. superficietenus Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata.

NARIUM affectibus tàm interna quàm externa medicamenta applicari possunt, quæ Errhini nomine communiter veniunt.

DENTIBUS: oris collutiones, pilulæ vel turundæ inditæ, linimenta, suffitus, pulveres, trochisci (quibus gingivæ fricantur) *Superficietenus*, maxillarum inunctiones, Emplastra, Cataplasmata, fomentationes.

FAUCIBUS: Gargarismi, Fumus, Linctus, Syrupi, Trochisci sublinguales. *Extrinsecus.* Inunctiones, Cataplasmata (v. g. in angina ex nido hirundinum,) adde Linimenta ex melle.

THORAX SIVE PULMONES omnia *interna* admittunt, præcipue tamen Linctus, Trochiscos, Rotulas, ac Morsellos sublinguales, Electuaria, Aquas, Syrupos, Vapores itidem ac fumum cum aere attrahendum; *Extrinsecus*: Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata, Sacculos, Epithemata.

CORDI omnis generis interna medicamenta adhiberi possunt, sive per pulmones ad Cor transferantur, sive per ventriculum. Præsentissimæ vero operationis sunt odoramenta, quibus spiritus vitales insigniter recreari comperimus. *Extrinsecus* adhiberi solent potissimum Epithemata, Inunctiones, &c.

Epati

Epati convenientia itidem sunt omnia interna. *Superficietenus* applicari possunt, Inunctiones, Emplastra ac Cerota, Cataplasmata, Epithemata, Sacculi.

Lieni similia adhiberi possunt, tàm interna quàm externa.

Renibus præter jam dicta medicamenta & lotiones insessusque conveniunt, clysteresque per anum injecti. Idem judicium de Vesica.

Utero dicantur similiter omnia interna. *Extrinsecus* convenit odor tum naribus tum pudendis adhibitus, ut & Injectiones in uterum, pessi, suffitus, *Superficietenus:* Inunctiones, Emplastra; Cataplasmata (quæ cautè adhibenda.) Fomenta sicca seu sacculi.

Ventriculo adhibentur omnia interna *Superficietenus*; Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata, Fomentationes ex pane tosto (qui vino irrigatur, calideque imponitur) sacculi.

Intestina præter jam dicta interna ac externa medicamenta admittunt quoque, quæ per anum immittuntur, ut sunt Suppositoria, Clysteres, liquoresve alii per syphonem immittendi, tum & quæ umbilico inunguntur.

CAPUT XXXII.

De Formulis medicamentorum practicis.

Formulæ medicamentorum practicæ quæ intrinsecus adhibentur sunt tum *liquidiores*; Apozemata, Emulsiones, Infusiones, Julapia, Potiones, tum *paulo crassiores*; Syrupi, Eclegmata, Electuaria, Boli, tum *solidiores*; Trochisci, Pulveres, Rotulæ, Morsuli, Pilulæ, &c.

(Extrinsecus) quæ adhibentur sunt vel *Liquidæ*; Aquæ, Olea, Epithemata, Clysteres: vel *Crassiores*: Linimenta, unguenta: vel *Duriores*; Cerota, Emplastra, Cataplasmata, Sacculi.

N. *Quibus formulis medicamenta adhibenda sint, edocent* (1.) *Modus utendi* (2.) *materiæ adaptabilitas, quibus* (3.) *addi potest Patientis natura, quæ formulis aliis inhiat, alias aversatur.*

Modis utendi singulis suæ correspondent formulæ. Internè, inserviunt usui (1.) *Potabili:* Apozemata, Aquæ, Emulsiones, Infusiones aliæque potiones, (2.) *Lingibili:* Eclegmata sive Linctus, Syrupi, Trochisci sublinguales. (3.) *Comestibili seu Masticabili:* Boli, Condita, Conservæ, Confectiones, Martius panis, Marmoladæ, Mixturæ, id est Electuaria, Rotulæ, Trageæ, &c. (4.) *Deglutibili:* Pilulæ, Pulveres.

Externè inserviunt quæ *immittuntur cavitatibus.*

I. *Ori-*

I. *Ori:* Dentifricia, Gargarismi, Linimenta, Masticatoria, Suffitus.

II. *Oculis:* Aquæ, Collyria. Unguenta, fomenta, cataplasmata.

III. *Naribus:* Errhina, Odoramenta, Suffitus, Nasalia.

IV. *Auribus:* Aquæ, Succi, Decocta, Olea, Unguenta, Suffitus.

V. *Utero:* Clysteres, Pessi, &c.

VI. *Ano:* Clysteres, aliique liquores per syringam, Suppositoria, &c.

VII. *Peni:* Clysteres, ceraceæ candelæ, &c.

II. Corporis superficiei applicantur.

1. *Inungendo:* Olea, Linimenta, Unguenta.
2. *Emplastando:* Emplastra, Cerota, Dropaces.
3. *Cataplassando:* Cataplasmata, Sinapismi, Phænigmi.
4. *Irrigando:* seu humectando: Epithemata, Embrochæ.
5. *Lavando:* Aquæ, Lixivia, Balnea, &c.
6. *Simpliciter tepide imponendo & fovendo:* Sacculi (Cucuphæ) animalium partes carnosæ calentes impositæ.
7. *Suffiendo:* Suffumigia.

CAPUT XXXIII.

De Dosi medicamentorum.

Dosin medicamentorum internorum metiuntur generaliter. Vires ac Formulæ adhibendæ.

Virium ratione exhibentur.

Alterantia.

Temperatè, à ℈ij. ad ℥ij.

Gradu 1. à ℈j. ad ʒj.

2. à ℈ß. ad ℥ß.

3. à gr. v. ad ʒij.

4. à gr. iiß. ad ʒi.

Purgantia.

1. Gradu Mans.
- 1. ab ℥ij. vel iij. ad vi vel viii. ut Syr. rosar. solut. Violar. solut.
- 2. ab ℥iiß. ad v. ut mel. rosar. solut. mel. viol. sol.
- 3. ab ℥ij. ad iij. vel iv. ut succ. rosar. & violar. (ireos nostr. manna) Syr. è flor. persicorum.

2. Grad. Mans.
- 1. ab ℥ß. vel ʒv. ad ℥iß. vel ℥ij. ut Tamarind. cassia. (in pulpis.)
- 2. ab ℥ß. ad ℥iß. ut semen carthami (in infus.)
- 3. à ʒiij. ad ʒvij. ut Epithym.

3. Grad. Mans.
- 1. à ʒj. ad ℥ß. ut mirobalani (ad ʒ. v.) polypodium.
- 2. a ℈ij. ad ʒij. ut Rhabarb. agaric. Mechoacanna. Sena.
- 3. a. ℈ß. ad ʒ. j. ut Aloe Her-

		Hermodactylus, Turbith. Gratiola, Jalappa.
4. Grad. Manſ.		1. a. gr. X. ad ʒß. vel ℈ij. ut Mezerium, granum gnidium, Aſarum, Colocynthis.
		2. a. gr. v. ad xv. ut Elaterium, cortex hellebor. nigri.
		3. a. gr. iij. ad x. ut Euphorb. Eſula. ☿. Scammonium.

N. *Specialiorem ſingulorum purgantium doſin quærere propriis locis.*

Formularum ratione adhibentur medicamenta doſi, quæ reſpondet opportunitati adhibitionis, obſervatis tamen, ſi opus ſit, facultatibus ac doſi inde dependente. V.g. quæ grata ſunt & facilis aſſumptionis, majori doſi exhiberi queunt, perque vices reiteratas aſſumi. Ingrata, doſi minori, & vix ultra vicem unam perſuadentur.

Utriusque ratione eſt communis doſis, qua pro vice una adultis præſcribuntur.

Apozemata } ℥iiß. ad v.
Aquæ ſtillatitiæ } ℥iiß. ad v.

Boli. ℥j.

Clyſteres adultis lib. 1. præter propter, adhibentur: infantibus ℥ij. iij. &c.

Condita pro libito ſumuntur quantitate Juglandis.

Conſervæ eadem quantitate uſui veniunt.

Electuaria alterantia & confortantia à ℈j. ad ℈iiij vel ʒiß.

Lenientia a. ʒj. ad ℥iiij. Purgantia ad ℥j. præter propter.

Elixyria guttulis propinantur, vel à ℈ß. ad ℈j. vel ℈iß.

Emulſiones pro potu crebro ſæpius ordinantur.

Extracta duriuſcula *alterantia* à ℈j. ad ʒiß. *Purgantia* à ℈j. ad ʒj.

Liquores ſalium & ſimil. reſolutorum à gut. v. ad ℈j.

Magiſteria *corroborantia* à ℈ß. ad ℈iß. *purgantia* vide ſigillatim.

Morſelli ad ℥j. vel ℥ij. &c.

Olea ſtillatitia à gr. ij. ad gr. xv.

Pilulæ *Laxativæ.* à ʒſ. ad ℥ij. *Purgantes* à ℈ij. ad ℈iiij.

Præparata. à ℈j. ad ʒj.

Pulveres & ſpecies *aromat. purganteſve* à ℈iß. ad ℈iiij.

Salia vegetabilium à ℈j. ad ʒj.

Sapæ & Syrupi. ab ℥j. ad ℥iij.

Spiritus minerales à gr. iij. ad ℈ß. vel ſi debiliores fuerint ad ℈ij. &c. Vegetabiles ad cochleare pro re nata.

Trochiſci ad ℈iiij.

N. *Doſes has præter propter dedi, adulto competentes: notari tamen velim pro diverſitate ingredientium conſtitutioneque aſſumentis, cunctas eſſe moderandas. Et ſi ſpecialius haberi poſſint, his potius fidendum.*

CAPUT XXXIV.

De Signatione in genere, ac primum de qualitatibus sensibilibus & figura.

Signatio est, quæ docet modum medicamenta cognoscendi & dignoscendi.

Signa cognitionis plurima existunt: Nos præcipua damus, tribusque illa classibus includimus; Inhærentium, antecedentium, consequentium: & hæc singula in consideratione simplici, vel comparata similitudine.

In classe inhærentium excellunt. 1. Qualitates sensiles. 2. Figura. 3. Ætas & Sexus, &c.

Qualitates sensiles sunt. 1. Sapor. 2. Odor. 3. Color. 4. Qualitates tactiles. 5. Sonus,

1. Sapor.

Acer, cui subjicitur aromaticus, mordax, seu septicus sive arsenicalis.

Acerbus --- adstrictorius, ponticus, fructuum immaturorum, aluminosus.

Acidus --- acidulus, ammoniacalis.

Amarus --- absynthiacus, aloeticus, felleus, gemmeus, Salinus.

Austerus --- stypticus, adstringens, vitriolatus.

Dulcis --- pinguis, saccharinus, melleus.

Salsus --- serosus, nitrosus.

Unctuosis.

N. *Sunt qui insipidum addunt saporem, in quo humiditas insipida sentiatur; alii Vineum quoque & lacteum subjungunt. Verum uti prior proprie dictus sapor non est, ita posteriores non simplices, sed compositos sapiunt sapores. Vineus, austreum, dulcem & suavem: lacteus; dulcem pinguem & suavem.*

Odor.

Odorum distinctio minus perspicua est, à saporibus tamen, cum quibus magna ipsis affinitas est, nomina fere mutuantur.

Gratus, εὐώδης, fragrans, bene olens.

Molestus, δυζώδης fœtens, male olens.

Gravis.

Amarus.

Acerbus.

Acidus, &c.

3. Color.

Albus, cui subjicitur candidus.

Flavus --- luteus, cereus, croceus, aureus, melleus, citrinus, fulvus, vitellinus.

Rubens --- puniceus, flammeus sanguineus.

Purpureus --- Violaceus, gilvus, brunus.

Viri-

Viridis ---- prassinus, herbaceus, æruginosus, porraceus.

Cœruleus ---- glaucus, cæsius, gryseus, lividus, cineraceus, pallidus, ullus.

Niger --- ater.

N. *Color intuendus, non modo qui in superficie extrinsecus conspicitur, sed & qui intrinsecus delitescit sive compressione, attritione sive modo alio conspicuus reddatur. E.g. Hyperici flores si digitis confricentur, rubrum exhibent, licet ludis intuitu crescant.*

4. Qualitates tactiles.

Crassities, & tenuitas sive subtilitas. Crassum est quod ægrè lævigatur, seu quod vix in tenues partes comminuitur. *Tenue* quod contra.

Densitas seu soliditas & raritas seu porositas. Densum, quod poris vel exiguis, vel nullis pervium est. *Rarum*, quod multis. Huc cavum.

Durities & mollities: Durum quod tactui resistit; *molle*, quod cedit.

Gravitas & levitas: Grave, quod in se coactum pondere, quam mole magis est conspicuum. *Leve*, quod laxius mole quam pondere.

Lenitas seu lubricitas & ariditas. Lubricum idem quod lentum & viscidum. *Aridum* contra.

Levitas & asperitas. Leve cujus superficies est æqualis, seu in quibus omnia sunt æqualia (planta, æqualiter composita.) Huc *rotundum. Asperum* seu *scabrum* in quo partes inæqualem situm habent, atque aliæ eminent, aliæ depressæ sunt. Huc superficies *hirsuta, pilosa, angulosa, laciniata quaque, &c.*

Huc pertinent & dispositiones quibus res quæque mutabiles existunt, adeoque.

Combustibilis; incombustibilis.

Concretilis (ut Sal) inconcretilis.

Densatilis, indensatilis.

Ductilis (ut metallum,) inductilis.

Exhalabilis (ut aqua, &c.) inexhalabilis.

Fissibilis (ut venæ arteriæ, &c.) infissilis.

Flammabilis (ut pinguedo) non flammabilis.

Flexilis (ut Salix, &c.) inflexilis.

Fraxilis (ut baculus, &c.) infractilis.

Friabilis (ut pumex, &c.) infriabilis.

Fusibilis (ut metalla, salia, &c.) infusibilis.

Humectabilis (ut spongia, &c.) inhumectabilis.

Liquabilis (ut Salia;) illiquabilis.

Mollificabilis (ut pix, &c.) immollificabilis.

Pressatilis (ut medulla sambuci, &c.) impressatilis.

Tractilis (ut nervus, corium, &c.)

Sonus.

Tinnitus.

Sibilus.

Sonus gravis.

Sonus obtusus.

Figura.

Figura est quæ resultat ex conformatione & configuratione, qua res scil.

1. Bene habita, pinguis, carnosa, succulenta, *vel econtra*, malè habita, macilenta, strigosa, gracilis, exucca.

2. Ampla, magna, extensa, vel econtra, &c.

CAPUT XXXV.

De Ætate seu duratione & sexu.

RES naturalis quælibet, & hinc ipsa medicamenta naturæ lege universali mutabilia sunt. Mutationis hujus causæ etsi evidentiores sunt, quæ extrinsecus accedunt, attamen præsupponitur quoque intrinsecus mutabilis cujusque natura, qua vel in melius vel in pejus mutari res destinata est, idque non modo quoad rei substantiam, sed & quoad vires. Hanc mutationem ex interna mutabilitate pullulantem determinat *ætas*, quam in asservationis doctrina durationem diximus.

Ætas crescentium non incongruè quadruplex statui potest. 1. *Initians* seu infantilis. 2. *Crescens*, Juvenilis, adolescens. 3. *Consistens*, virilis. 4. *Decrescens*; senilis.

N. *Ab ætate initianti augescunt Crescentia ad consistentem usque ætatem, hinc imminuuntur paulatim, descenduntque ad interitum.*

Est vero ætas crescentium diversimodè mensurabilis.

Plantarum annuarum ætas initians est tempus *germinationis*, i.e. cum germinare incipiunt: Crescens est tempus *turgescentiæ*, i.e. cum gemmas protrudere conantur: Consistens est tempus *florescentiæ*, i.e. cum flores & fructus emittunt: Decrescens est tempus *marcescentiæ*, i.e. quo folia marcescere incipiunt ac decidunt.

Plantarum non annuarum, animaliumve ætatis simili ratione pro cujusque speciei longævitate mensurabiles sunt.

Duratio signum est non postremum, quo rei (asservatæ) integritas vel corruptio dijudicatur. V.g. Si quæ ultra durationis suæ terminum asservata nonnulla fuerint, viribus languescentibus vel corruptis, æstimantur.

Sexus distinctio non in animalibus solùm, sed & in stirpibus conspicua est: nec nominis tantum, sed & rei: *Mares* in stirpium genere magna ex parte sunt Infructiferi; *fœminæ* fructum edunt, ut Pœonia mas, pœonia fœmina; Mercurialis mas, mercurialis fœmina, &c. Hinc oritur & virium distinctio, &c.

CAP.

Caput XXXVI.

De Antecedentibus.

classe antecedentium celebran-
; 1. *Agens,* 2. *Objectum agibile.* 3. *ipsa,* 4. *Locus.* 5. *Tempus* seu aër ens.

Agens (præcipuè naturale) rem m&c conversam sibi quadantenus latam arguit.

Agripp. Philos. occ. lib. 1. c. 15. *uæque res movet & convertit ad imile & inclinat ad seipsam, secun-itum posse suum, tam in proprieta-virtute occultâ, quam in qualita. virtute elementali. Quandoque n ipsa substantia, sicut in sale vide-iam quicquid diu steterit cum sale omne enim agens cum agere cæ-ion ad inferius seipso movet: Sed nmodo, quoad fieri potest ad sui consentaneum: quod etiam ma-videmus in animantibus sensibi-a quibus cibum non in herbam vel n nutritiva virtus permutat, sed em transmutat sensibilem. Qui-ebus inest alicujus qualitatis vel tatis excessus, sive insit ipsis per m, sive quandoque etiam per ar-casum, ut audacia in meretrice: d talem qualitatem, passionem, m maxime movent & provo-ic ignis movet ad ignem, aqua ad*

)bjectum (materia quæ agentis tioni subjicitur) etsi naturam suam sensim mutat, difficilimè tamen ac vix plane exuit.

N. *Sic stercus equi avenâ pasti, natura avenæ plane non exuitur. Lac fœminæ post assumptum purgans, purgatricis facultatis deprehenditur; Capra lithontripticis pasta, præfertur reliquis in medicamentis lithontripticis.*

3. *Actio* (motus quo res constituitur) prout diversa est: ita diversam rei factæ naturam arguit. Modum sive in productione rerum spectes, sive in collectione, sive in asservatione.

N. *E. g. Excrementa alvi, quia elaborationi minus fuere subjecta, quam fel, magis de natura nutrimenti participant, minus de natura ex elaboratione acquisita. Sambucus quomodo pro diverso collectionis modo diversis polleat facultatibus; supra diximus.*

4. *Locus* uti diversas sortitur temperaturas, ita diversitatem in plantis operari potest: & tantam aliquando in plantarum virtutibus mutationem causatur, ut non solum hujus disciplinæ rudimentis initiati sæpenumero fallantur, sed in earum virtutibus inquirendis & medici & qui non parum philosophiæ studiis navant operam. Joh. Bapt. Port. Mag. lib. 1. c. 16. Vide & supra c. 13.

5. *Tempus* cœleste variat rerum na-

tivarum proprietates non modo quoad gradus, i.e. quoad magis & minus, sed sæpenumero quoad species seu proprietates ipsas. E. g. Hypericum tempore debito collectum, fugat lumbricos, quod non facit, si secus decerptum sit. Hinc Canon. Qualis est constitutio stellarum, talis censetur & natura sublunarium subjectorum. Est autem constitutio stellarum vigorosa & fortunata in fortitudinibus, debilis & infortunata in debilitatibus, ac infortuniis. Vide supra c.23.ut & c.12.&c.

N. Avicen.l.2.tr.7.c.5. *Plantæ quæ sereno ac claro aëre colliguntur, sunt meliores iis, quæ colliguntur si dispositio aëris humida ac pluviosa fuerit.*

CAPUT XXXVII.

De Consequentibus.

IN consequentibus signa celebria sunt *Nomina, Testimonia, Effecta seu actiones* & *experientia.*

Nomina rerum indagasse non parum ad rei cognitionem juvat. Etenim, præterquam quod nomina, rerum notæ ac imagines sunt, earumque conceptus ac figuras plantasæ imprimunt, utplurimum certis de causis imposita esse constat. Sic dictus rubinus à colore rubeo, chrysolithus ab aureo. Sic lapis ostiocollus quod ossium fracturas conglutinet, nephriticus quod renum calculo succurrat. Sic dicitur fel terræ à sapore amaro, Glycyrrhiza à dulcedine; Glycypricon, i. e. amara, dulcis à sapore utroque quem refert. Sic nominatur Saxifragia quod calculum frangat: pulmonaria quod pulmonibus conveniat: tussilago quod tussi. Sic dicunt Germani Fieberkraut / febrifuga; (i.e. centaurium minus) quum febrim fuget, &c. Sic sunt lingua cervina, lingua avis, bursa pastoris, palma christi, &c. à similitudine quam cum rebus obtinent.

N. *Præ reliquis linguis prævalet lingua hebraica, nimirum primus parens, quia integram rerum cognitionem possedit, imposuit nomina, rebus convenientiora, naturamq; rei exprimentia, &c.*

Testimonia sunt authoritates, quæ rem ore vel scriptis attestantur. Merentur hæc fidem prout à persona fide digna proveniunt.

Effecta seu *actiones.* Nimirum actiones rem talis naturæ esse arguunt, qualis illæ deprehenduntur, atque adeò secundum eandem illam naturam res conjecturantur activæ. Vide cap.40.n.4.

N. *Actiones vocantur nascendi, florendi, generandi, crescendi, prolificandi, fructificandi, concoquendi, pariendique modus & quo amore se prosequantur, horreant, & se invicem alliciant.*

Experientia fontium reliquorum

ceu

complementum existit. Illi enim tionem fere ingerunt, hæc certitinem, atque adeo non inscitè remagistra majoribus dicta est. Experientia puta sufficienter ac rite monstratam. Namque uti hæc rei magistra est: Ita quoque si misufficienter illa acquisita sit, falseductrix esse poterit. Hinc certæ experientiæ judicio notandæ conones.

. Experientia sit aliquoties combata.

. Res in quibus fit experientia siiter sese habeant. Res dico non tum subjectum in quo fit experien;v.g. in homine sed & materiale obtum, de quo fit experientia, v.g. de ba, &c.

N. *Hinc præstat experientiam fieri & de rebus simplicioribus. V.g. In virium indagatione.* 1. *Non temerè fidatur experientia unicæ.* 2. *Res de quibus fit experientia, si secunda vel tertia vice ea fiat, semper sint uniusmodi dispositæ, non qualitatibus alienis corruptæ, nec ætate vilescentes, &c.* 3. *Subjectum in quo fit experientia, sit Corpus humanum, non caninum, vel simile. Nam in alio corpore acquisita experientia fallere in homine potest. Serpens integer ciconiæ cibus est, homini mors, &c. Nec & hoc prætereundum, necessum esse, corpora illa humana repetitis vicibus similiter sese habeant, eodem scil. morbo laborent, ætate ac temperamentis conveniant, vel non adeo discrepent.*

Caput XXXVIII.

De Similitudine.

Dicta signa considerantur non modo in sua natura simplici, sed quatenus deprehenduntur in rebus objectis diversis convenire. Nimim convenientia signorum conjecture facit convenientiam signati. De milienim idem judicium.

Est autem convenientia similitu), qua res rem repræsentat, id est entiri videtur seu æmulari: sive scil. gura id fiat, quæ potissimæ hic consirationis, sive qualitatibus sensibibus solis, sive actionibus & moribus, &c. Quinimo & antecedentium similitudinem spectasse nonnunquam juvat.

Sic repræsentant

Partes humanas videlicet:

Caput; Papaver, Juglans, nux Indica, pœoniæ folliculus, scyllæ radix, agaricum (repræsentat cerebrum.) fl. lil. convall. Umbella Dauci (nondum explicita.) Omnis generis nuces Rutæ summitates (simus cerebri referunt.) Rosa. Flores coronas mentientes uti primula veris, lychnis coronar. Caryophylli,

N. *Me-*

N. *Medulla sambuci, medullam spinalem refert. Grana ejus; caput.*

Oculos; Grana herbæ paris, fl. Euphrasiæ, anthem. calthæ, hieracii, argemon, anemon. scabios. &c.

Dentes; Hyoscyamus sine siliquis, acini mali punici, pinei nuclei, dentaria, folia vermicularis, radix chelidon. min.

Aures; asari folia, cochleæ.

Nasum; fol. mentastri aquatici.

Oesaphagum; canales alii; cœpe, levistici.

Guttur seu *tracheam asperam*; pyrola, uvularia, cervicaria, cassia fistularis, flores periclymeni.

Diaphragma; Alchimilla.

Pulmones; pulmonaria saxosa, pulmonaria maculosa, pulmonaria quercina.

Cor; Citri fructus, anthoræ radix, alleluja, fructus anacardi.

Jecur; Lichen, fungus betulæ, quercus, Jecoraria.

Venas Jecoris aut lienis excarnatas; Summitates anethi. fœnicul. aspatag. centaur. min. cærefol.

Lienem; Scolopendrium, lingua cervi, lingua avis dicta, lupinus.

Venarum vel arteriarum truncum excarnatum; absynth. artemisia.

Ventriculum, folia cyclaminis, Zingib. galanga.

Intestina; convolvulus, calam. arom. Cassia fistularis, lumbrici.

Vesicam; Alkekengi, nux vesicaria, colutæa, solanum.

Pudenda; Arum fabæ.

Ligamentum umbilicare utero infixum; nymphææ ligamenta seu caulis.

Testiculos ac *genitalia*; species omnes orchidum, satyrium, dracunculus porrum, boletus cervinus.

Uterum; pistolochia, aristolochiæ radix (radix cava) Granata actes, Sambuci, cyclamen, placentam refert.

Renes; portulaca.

Articulos; hermodactylus, (scilicet quæ geniculata) *harundo*; sarsa pariglia.

Manum; palma Christi.

Capillos; muscus arborum, capillus veneris, abrotanum.

Repræsentant humores:

Bilem flavam; Plantæ floribus vel succis flavis croceisve, vel animalia similia. Eaque vel in alimentorum numero sunt; ut Cuminum (lividi coloris) crocus, beta, ficus, mel, &c. Vel in medicamentorum, ut, aloë, sena (floribus ex pallido luteis) absynthium (aureo comarum flore) tithymali (floribus croceis.) Colocynthis (flore & fructu luteo,) ricinus (flore flavescente,) rhabarbarum, &c.

Bilem prassinam; Quæ viridi & herbaceo colore prædita, ut, blitum, atriplex (herbaceis floribus.)

Bilem pallidam; bryonia (florib. pall.)

Bilem atram; Quæ floribus, foliis vel succo nigrescunt, purpurascunt, cœruleive sunt coloris, ut: fabæ (floribus maculosis) multaque legumi-

num

num generá floribus purpureis obſcutis, v g. lens. ſmilax hortenſis, vicia, blitum (folio nigro) tubera, carnes ferinæ. Cicer (flore cœruleo) veronica (fl. cœrul. vel purpur.) borrago: bugloſſa, &c.

Pituitam; plantæ albifloræ, animaliave albicolora, v g. cucurbita (fl. candidis,) fungi albi, lactuca, caro ſuilla, agnina, &c. agaricum, &c.

Sanguinem; quæ rubri coloris ſunt, vel rubro colore tingunt, ut; Santalum rubrum. rad. chinæ, filicis, acetoſa, &c.

Miſtos humores, quæ miſti coloris ſunt ur, his.

Lac & ſperma, quæ lactis inſtar fundunt, ut Lactuca, ſonchus, carduus lactens, &c.

Repræſentant animalia bruta eorumque partes, ſc.

Scorpionem, Radix yerva. Cyperi.

Serpentes & Viperas. Biſtorta: Coronopus (ſylveſtris ſeu ſerpentina) radicibus conſtat tenuioribus contortis in anguis formam) Scorzonera.

Herinaceum; echinati caſtaneæ cortices; dipſaci capita, carduorum fructus.

Animalium cornua: cuminum contortis ſummitatibus, &c.

Repræſentant morbos:

Calculum: omnis generis calculi (criſtallus, ſilex, &c. milium ſolis, radix ſaxifragiæ alb. cortices lapidei nucleorum ut & nuclei ipſi, cruſtacea omnia.

Exanthemata: Lentes.

Excreſcentias: Agaricum, gallæ, & reliquæ arborum excreſcentiæ. Lichen petræus veſiculis inſignitus, quæ referunt veſicas Jecori nonnunquam adnatas.

Ficus ani: Scrophularia radice nodoſa.

Herniam: Perfoliata.

Hydropem: Bryoniæ radix (habet ſignaturam pedum hydropici.

Ikteritiam: Chelidonia (ſucco flavo) Crocus, Centaurea.

Lentigines, Lichenes, Impetigines: Betulæ cortex albis interlitus maculis, Lichen arboribus innaſcens.

Maculas: Allium, arum, ariſarum, perſicaria, pulmonaria (foliis ſc. maculoſis.)

Polypum: Chelidoniæ minoris radix; Polypodii radix.

Scabiem: Polypodium in dorſo ſcabritiem refert. Sabina (ſuperficie ſcabra) Aſelli.

Spaſmum: Limaces (levi occaſione ſeſe contrahunt) erinacei, lumbrici, aſelli, &c.

Vomicas & Abſceſſus: Tubercula arborum cum lacrymis inibi contentis: V.g. lacryma ſeu reſina novellarum abietum è tuberculis.

Vulnera: Perforata, mille folium (quia pertuſa ſunt & ſanguinem expreſſum exhibent.)

Tumores: Bardanæ tubercula; **die Kletten.**

CAPUT XXXIX.

De cognitione qualitatum manifestiorum.

A Fontibus signationis ad species descendimus, quæ etsi dari variæ possint, quippe nunc cognoscendæ sunt ipsæmet rerum species, nunc facultatum vigor, &c. Attamen, quia Medici de indagandis viribus præcipuè solliciti sunt, harum investigationem potissimùm aggredimur; specierum cognoscendarum cupidum ad authores remittentes, qui magna inde compilârunt volumina. Si qua tamen ex ipsis necessaria fuerint, sive ad distinguendam speciem à specie, sive ad dijudicandam rem genuinam à falsa & adulterata, suis locis breviter indicare studebimus.

N. *Præmittere hic placet: rei cujusque qualitates sensiles; (quippe quæ ob oculos sunt,) dispositionem bonam malamve sine difficultate arguere, adeoque res bonas censeri, quarum sapor, odor, color, crassities, tenuit.sve, soliditas aut raritas, durities vel mollities, gravitas seu ponderositas aut levitas &c. secundum naturam sese habent; malas, econtra. His si signa reliqua addideris, circumstantiasq; productionis, collectionis & asservationis consideraveris adeoque pensitaveris, quibus causis, qua materia, quo tempore, quo loco, quo modo res (E.g. nativa, tum producta, i. e. sata, enata, educata, tum collecta, tum quoque, quamdiu, quibus vasis & locis, ut & quo modo fuerint asservata, his, inquam, certius de concepta bonitate decernere poteris.*

Facultates medicæ vel *manifestiores* sunt vel *occultiores*.

Manifestiores, quas & generaliores dicere licet, siquidem generaliter sine respectu alicujus membri aut morbi considerantur, sunt *primæ* dictæ & ex his dependentes *secundæ*. Occultiores quas & specialiores dixeris, sunt, quæ partem aliquam certam morbumve certum respiciunt.

N. *Majores in vestigandis solis manifestioribus ferè occupati fuerunt; recentiores ad occultiores quoque penetrare studuerunt. Fontes majorum præcipui fuerunt.*

1. Experientia. 2. Ratio, eaque quintuplex scil. 1. sumpta à velocitate tarditateve alterationis, (v.g. calfactionis, congelationis, &c.) 2. ab odoribus. 3. à saporibus. 4. à coloribus. 5. ab operationibus & virtutibus cognitis. Vid. Avicen. l. 2. canon. Modernorum fontes in inquirendis occultioribus sumuntur præcipuè, si signaturæ similitudine. Vide Bapt. Portam in phytognom quem secuti sunt Quercetanus, Crollius, Nollius.

Qualitates primæ cognoscuntur.

1. *Ex Sapore: Acer* vehementis caliditatis est indicium: *acutus* fit, cum calor ad summum superauctus est: *acerbus*

bus est frigidus, siccus, & terrestris: *dus* est humectior quam frigidior, que ubi cum austero plus humidi scetur: *amarus* fit, cum calor plus, am par sit, increbuit, ariditate & iditate præstans, siccitate scil. terre-i: *austerus* fit, si acerbus paulum re-ttatur, estque plus frigidus quam midus: *dulcis* exoritur ex tempe-a humiditate & caliditate; *Salsus*, alor invalescit, ob id calefacit, ab-dit, a. stergitque: *Vnctuosus* seu pin-is, minus quam dulcis caliditate æstat, atque aërem participare vide-r: *insipidus* seu *aqueus* frigidæ ac hu-idæ statuitur temperaturæ. *Bapt. Port. Phytogn.*

N. *Duo quæ hic moneam habeo.* 1. *est, uod utplurimum mixti occurrant sapo-s, in quibus lingua facile decipi adeo-ue judicium errare potest.* 2. *est quod pores potius qualitatum salinarum, am elementalium primarum sint indi-a. V. g. Sapor* amarus *est naturæ salis mmoniæ vel nitri, adeoque pollet faculta-tergente, purgante, lumbricos fugante.* Acerbus *naturæ est aluminis & stipatur irtute astringente.* Acidus *essentiæ est alis ammoniaci, adeoque celebratur fa-ultate incidente, æstum extinguente, dissolvente, coagulante, (nimirum teste Quercetano dissolvit corpora, coagulat piritus.)* Austerus *naturam sapit vi-trioli, eapropter qualitatis est adstricto-riæ, stipticæ, fermentativæ.* Salsus *natu-ræ est salsi aperientis incidentis, ab-stergentis.*

2. *Ex odore*: Odor saporis rationem sequitur, magnaque est odoris & saporis cognitio. Hinc *odor gratus* bene olens utplurimum caliditatis est indicium; *fœtens*, frigiditatis ac humiditatis excrementitiæ. *Mordax*, *amarus*, caliditatis: *acerbus*, *acidus*, &c. frigiditatis. *Inolida* sunt fere quæ humida,

N. Avicenn. lib. 2. Canon. cap. 3. *Odor, inquit, qui sentitur, si mordacitas aut declinant ad latus dulcedinis, omnes illi calidi. si acciditas mucida, lenta & omnes illi frigiditatem (perhibent) & beneolentia plurimum calida, &c.*

3. *Ex colore*: *Color albus & pallidus*, humidi temperamenti indicium, omnibusque in rebus color albus imbecillitatem notare solet. *Flavus*, ex calore oritur. Flores, qui luculento colore nitent, ex cibo pingui & humido proveniunt. *Bapt. Port, in phytogn.* *Rubeus*, *croceus*, &c. immodicæ siccitatis & caliditatis argumentum. *Viridis* seu *porracei* coloris folia ex humiditate multa proveniunt.

N. Baptist. Port. in Phytogn. lib. 2. cap. 36. *Flores recenter nati ob nativum humorem coloratiores sunt, ætate provecti vero pallidiores, decolorati & deformes: nam sicciores ætate fiunt.* Sic Avicenn. lib. 2. can. cap. 3. *Color albus in corporibus congelatis, quæ in se (habent) humiditatem, non est nisi ad substantiam frigidam, & in corporibus, quæ in se (habent) siccitatem & divulsio non est nisi ad substantiam calidam & niger in u-*

trisque per contrarietatem. Etenim frigus albificat humidum & denigrat siccum & calor denigrat humidum & album reddit siccum. Item; sunt quidam colores (tendentes) ad albedinem, & quidam eorum ad tincturam rubram & nigram. Etenim tendens ad albedinem, si est in natura in specie frigidorum, est frigidior & tendens ad alias (rubedinem & nigredinem) minus frigidus. Et si est natura ad calidum (vergens) & res è converso (se habet.)

Ex tribus hisce praecedentibus primas tenet sapor, hinc odor, postea, color. Avicenn.

4. Ex *qualitatibus tactilibus. Crassities* signum est. 1. abundantium partium terrestrium. 2. humidarum videlicet frigore congelatarum. *Tenuitas* partium ignearum vel aërearum. *Densum* vel est exiccatum, vel frigore congelatum concretumve. *Rarum* siccitatis comes. *Durities* ex sicco est & terrestri (nisi humorum repletio & inde tensio adsit.) *Mollities* humiditatem participat. *Gravitas* comes est densitatis, *Levitas*, raritatis. *Lenitas* ex humiditate est; *Ariditas* ex siccitate. *Lævitas* ex humiditate aërea vel aquea est; *Asperitas* ex siccitate.

5. Ex *dispositione* seu *mutabilitate*, ejusque recipiendi modo facili vel difficili: E.g. Quæ res recipit velocius calefactionem, calida censetur, quæ frigefactionem, frigida. Similiter quæ velocioris est congelationis, illa frigidior est, & quæ velocioris inflammationis, ea est calidior, &c.

6. *Ab Ætate: Iuniora* humidiora fere sunt, *vetusta*, sicciora. Item crescentia dum immatura adhuc, austeritatem acerbitatemque ferè sapiunt & inde frigiditatem.

7. *A loco natali, Lacustres* plantæ temperamenti ferè sunt humidi & frigidi; quod & animalia dulci aqua degentia imitantur. *Palustres* sunt fere frigidæ ac sicciusculæ (ob aquam & terrestrem essentiam.) *Fluviatiles* sunt siccæ & insigniter calidæ, ut quoque linguam nonnullæ exulcerent. *Marinæ* sunt frigidæ & siccæ (frigidæ ob aquam, siccæ propter sal) *Pinguis* humi accolæ sunt calidæ & humidæ, vel humiditate & siccitate temperatæ. *Iejuni soli* planta calida & sicca existit. *Mediocris terræ* convictrix, tepida est & naturæ nostræ familiaris. *Arenosi soli* planta est calida & sicca, tenuium partium. *Ancipitis vitæ* plantæ temperamenti sunt misti: Similiter & animalia ancipitis vitæ, mixti temperamenti sunt, & utplurimum humidiora & excrementitia. *Plantæ amphibiæ*, in locis aspergino sis enatæ, sunt frigidæ & siccæ. *Litorales* marinæ plantæ; salis naturam sapiunt, sunt ergo calidæ & siccæ *Monticolæ* plantæ, ex agri exilitate sicci nascuntur temperamenti & ex solis apricitate, calidi; sunt insuper partium tenuium. *Campestres*

...res mediocriter calidæ sunt & siccę. ...ntæ in *cavis locis* nascentes frigidæ ...t & humidæ (ob solis absentiam & ...ı fuliginem.) In *collibus* nascentes ...mperatæ sunt. *Sylvestres* domesticis ...t licciores & frigidiores (si sint e-...dem speciei.) *Domestica* sunt mitio-...; & debiliores.

N. Dioscorid. in præfat. l. 1. ad A-...um: *Magni refert, si ea loca, in quibus ...rbæ prodeunt, clivosa & ventis expo-...i sint & perflata, frigidaque & aquis ...entia, cum his in locis vires earum ...ge validiores intelligantur, cum ea ...ntra, quæ in campestribus, riguis & ...cis, cæterisque locis à vento silentibus ...ascuntur, plerumque degenerent & ...nus viribus valeant.* Sic & Avicen-...l 2. tr. 1. c. 5. *Illa (plantæ) quarum ...lectionis loca sunt ventosa, vel quæ ...nt aëri & vento exposita & sunt ver-...s orientem soli exposita, sunt fortiores ...lis.*

Ad eundem sensum ait & Querce-...n. l. 1. defens. Herm. c. 8. Videre est ...mplicia vehementis Evacuationis, ...n montibus potius & saxosis locis, aut ...nter rupes ubi nativa sedes est metal-...corum spirituum, quam in pingui, & ...ertili loco luxuriare. Quæ ut mitiora ...& correctiora reddantur ac sylvestrem ...llam suam naturam exuant, in dome-sticos hortos traducendæ sunt & transplantandæ.

8. *Ab operationibus.* Sic *calidum* censetur, quod subtile reddit, resolvit, abstergit, aperit, mollit, maturat, concoquit, discutit, incidit, attrahit, mordicat, rubefacit, adurit: &c. *Frigidum* quod repellit, incrassat, crudum facit: &c. *Siccum*, quod constringit, exprimit: *Humidum*, quod infla, abluit, lubricat, lævigat: &c. Avicenn. l. 2. can.

N. *Facultates hæ pleræque rectius salibus acceptæ feruntur.*

9. Hisce *Experientiam* superaddere necessum est, quæ sola, reliqua fere omnia, certitudine vincit. Observatis tamen conditionibus, ad experientiæ certitudinem requisitis. De quibus supra c. 37.

Qualitates secundæ cognoscuntur.

Ędatis qualitatibus primis: Nimirum his cognitis non possunt non innotescere & qualitates secundæ, utpote quæ primarum proximè pedissequæ sunt. E. g. calidum reddit subtile, abstergit, aperit, maturat, concoquit, discutit, incidit, &c. Non parvi autem hic momenti est, sapores examinare, atque secundum eos, uti supra diximus, qualitates secundas, demetiri.

CAPUT XL.

De Investigatione qualitatum occultarum.

FAcultates occultiores ex *similitudine* inprimis conjecturantur, hinc *experientia* confirmantur.

N. *De facultatum occultiorum investigatione qui prolixius erudiri satagit, consulat Phytognomonicam Ioh. Baptistæ Portæ. Signaturas Grollij basilicæ suæ annexas: Quercetani signaturas in libro de prisca medicina collectas. Nollium in physicis. Nos compendii studio, quàm brevissimis eam regulis includimus, Et sunt.*

1. Plantæ, quæ repræsentant *partem* aliquam hominis, habentur eidem salubres (puta nisi subsit venenata qualitas.) Sic *capiti conveniunt capitata: Iuglans, nux indica &c.* Idem sentiendum de animalibus eorumque partibus. *Sic confert Lien, lieni*; *Epar, epati*, &c.

2. Plantæ quæ colore suo, &c. repræsentant *humorem* (in homine) eidem convenire conjecturantur, adaugendo si in alimentum venerint, expurgando vel corrigendo, sin in medicamenta. *V.g. Bilem flavam generant, quæ in alimenta veniunt crocei flavique coloris: crocus, beta ficus, mel, &c. Vide supra c.* 38.

3. Quæ repræsentare videntur *morbum*, morbosumve habitum, ad curationem ejusdem facere statuuntur; Sic prosunt in c lculo, ea quæ repræsentant lapides. E. g. milium solis, testæ ovorum, &c. Sic abolent maculas herbæ & animalia maculosa: squamas, squamosa. Sic sanant, perforationes corporis, i. e. vulnera herbæ scil. perforatæ: Sic plantæ quæ gummi & resinas resudant, ad gummi & pus valent.. Plantæ & animalia tumentia, tumentibus partibus prosunt. Plantæ & animalia quæ caudicis fissionem & vulnera patiuntur, ad glutinanda vulnera faciunt: Quæ corticem cutemve facile abjiciunt, ad mundandam cutem. Vide Joh. Bapt. Port. Phytogn. l. 5. & supra c. 38.

4. Plantæ & animalia qualiter in *actionibus* & *moribus* deprehenduntur taliter & in homine statuuntur operari.

N. *Nimirum uti diximus c.* 36. *Unaquaque res movet & convertit ad suum simile. Si igitur volumus operari ad aliquam proprietatem vel virtutem; quæramus animalia vel res alias, quibus talis proprietas vel actio excellentius inest. Quid autem per actiones intelligatur, diximus cap.* 37.

Sic res sterilis creditur reddere homines steriles. V.g. Lactuca, filix, salix, sabi-

ina,&c. Ut & animalia sterilia, mu-
,&c. Sic res Salaces & fœcundæ fœ-
nditatem inferre censentur & ad ve-
rem facere E.g. Passer; stincus,&c.
antæ multiferæ, animaliaque multi-
ra facere ad conceptum statuuntur,
c. Plantæ longævæ perpetuoque vi-
ntes, vigorem homini conciliare di-
ntur Herbæ & animalia voracia, cō-
quendi facultatem hominibus præ-
re. V.g. lucii, lupi. Animalia quæ
genio & docilitate valent ad homi-
m intelligentiam & memoriam va-
re. Econtra quæ indocilia, ruditatem
nciliare. Animalia tristia, tristes
ficere; somniculosa, somniculosos;
igilantia vigiles; ferocia, feroces;
acunda, iracundos, &c. Bapt. Phy-
gn. l. 6. & 7.

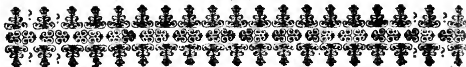
5. Plantæ quæ inter se vel cum parte aliqua animalis quoad *signaturam* conveniunt, & viribus convenire statuuntur.

N. *Configuratio i.e. similitudo signaturæ quæ in uno & altero deprehenditur, ceu effectus similis præsupponit similitudinem utriusq; interni agentis, idque tanto evidentius, quanto signatura illa fuerit arctior. Sic conjecturantur alexipharmaca quæ C. Cervi mentiuntur, serpentesve repræsentant, &c. idque ex hoc fundamento; quod id quod C. Cervini figuram gerit, à simili principio interno sit productum, à quo idem illud Cornu. Similitudo igitur principii conjecturare facit similitudinem virium.*

Et tantum de Isagoge, &c.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ

MEDICO-CHYMICÆ,

LIBER II.

DE OFFICINA.

CAPUT I.

De definitione & distributione Officinæ.

OFFICINA est pars pharmacologiæ, quæ seriem rerum medicamentaliū secundum classes officinales describit.

N. *Subjungimus classibus præparatorum composita quæque famosiora ac celebriora, utpote quæ non modo non patiuntur ad specialiores libros referri, sed & visa sunt regularum illustrationi inservire.*

Classes officinales voco, quæ officinis sunt usuales, sive extemporaneo usui eæ destinentur, sive asservationi usuique futuro. Suntque classes hæ tum Nativorum, tum Præparatorum.

Nativa sunt triplicis sortis: vel enim sunt naturæ macrocosmicæ, vel vegetabilis, vel animalis.

E regno *macrocosmico* sunt mineralia vulgo dicta: Terræ, Aquæ, Lapides, Metallica seu mercurialia, salia, & sulphura.

Ex familia *Vegetabilium* sunt: 1. Aromata, Cortices, Flores, Folia seu herbæ, Fructus, Fungi, Ligna & Visca, Radices, Semina. 2. Succi, Olea, Resinæ; Gummi-resinæ, Gummi.

Ex *animalium* prosapia sunt: 1. Animalia integra; Partes carnosæ, membranosæ, Cornua, Ossa, crustacea seu testacea, Lapilli, Lac, Fella, Medullæ, Pinguedines seu axungiæ, Sanguis, Seva, Stercora, Urina, Ungues & Ungulæ, Coagula.

Et hæc singula generatim hoc libro descri-

-co describuntur, subjunctâ serie suorum præparatorum.

Præparata sunt: Aceta, Aquæ, Balsami, Boli, Calces, Cataplasmata, Clysteres, Condita, Confectiones, Conservæ, Decocta, Electuaria, Elixyria, Emplastra (Cerota) Emulsiones. Errhina, Epithemata, Extracta, Farinæ, Feculæ, Flores, Gargarismi, (collutiones) Galatinæ, Infusiones, Julepi, Lapides, Liquores (per deliq. Magisteria, Masticatoria, Morselli, (Rotulæ) Moreti, Olea, Potiones, Pilulæ, Poma ambræ, Præparata, Pulveres (Trageæ) Species, Salia, Spiritus, Succi, Syrupi, Tincturæ, Trochisci, Unguenta (Balsami Unguentarii, Linimenta.)

CAPUT II.

De Terris.

Terræ Officinales sunt solùm, quas experientia medicamentalibus viribus impraegnatas edocuit. Tales sunt terræ minerales dictæ.

Terra Armena, bolus armena, vera seu orientalis.

Bolus vulgaris, Bohemica, Brundusiaca, &c.

Terra Lemnia. T. sigillata Turcica.

T. Silesiaca. T. sigillata Silesiaca Lignicensis, Strigensis.

Creta, Kreid.

Gypsum, Gyps.

Marga, Mergell.

Lithomarga, medulla saxorum, Steinmarck.

Ochra, Ochergeel.

Rubrica fabrilis, Röthe/Rötelstein.

Tripolis, Terra tripolitana.

Vires: *De Viribus terrarum, quia generali penicillo depingi nequeunt. l. 3. sigillatim agemus.*

Præparata communiora sunt, 1. Præparata in specie sic dicta. 2. Destillatæ, aquæ, spiritus. &c. Vide partim infra in cessibus præparatorum, partim lib. 3.

CAPUT III.

De Aquis.

Aquas officinales tum nativas esse, tum artificiales seu præparatas, libro superiore diximus.

In classe nativarum sunt:

Aqua fontana, Springwasser.

putealis, Brunnenwasser.

fluvialis, fliessend Wasser.

Glaciei Martiæ, Mertzeneißwasser.

Lacustris, stehend Wasser.

Pluvia, nivea, Regen und Schnee-Wasser.

Tonitrualis, Donnerregenwasser.

Ros majalis, Meyenthaw.

His adjungi possent aquæ minerales, quales sunt acidulæ ac thermæ, verum quia officinis peregrinæ sunt, eas hic loci prætermitto.

N. Unicum quod hic moneam est, quoties aqua simpliciter mentio fit, fontanam intelligi, eamque puram, limpidam, levem. Levitas enim uti spirituum copiosiorum nota est. E. g. in Vino, cerevisia, &c. ita & in aqua bonitatis indicium non ultimum existit.

Præparata usitatoria ex aquis præter pluviam destillatam rarissima sunt, nisi scil. decocta, &c. quæ aquæ ope fiunt, huc referre velis.

CAPUT IV.

De Lapidibus.

Lapidis vox tùm inter nativa locum obtinuit, tùm inter præparata. In nativorum numero sunt. 1. Minerales lapides, de quibus hic. 2. crustacei lapides, quales in capitibus quorundam piscium; de quibus in animalibus. 3. cortices lapidei nucum. 4. acini duriusculi &c.

Lapides minerales officinales sunt.

1. *Lapides pretiosi* seu Gemmæ,

Amethystus, Amethist.

Carneolus, Sarda, Sardonier.

Chrysolithus, Chrysolith.

Granatus. Granat.

Hyacinthus, Hyacinth.

Rubinus Orientalis, Rubin.

Smaragdus, Smaragd.

Huc Margaritæ, Perlen.

Corallia, Corallen.

Lapis Bezoar Orientalis & Occidentalis, Orientalisch und Occidentalisch Bezoarstein.

Ex his quinque κατ' ἐξοχὴν pretiosi dicuntur.

Granatus, Hyacinthus, Sapphirus, Sarda, Smaragdus.

2. *Lapides minus pretiosi.*

Lapis, Ætites, Aquilæ, Adlerstein.

Alabastrum, alabastrites, Alabaster.

Amiantus, alumen plumosum, Federweiß.

L. Armenus, Armenerstein.

L. Calaminaris, Galmeystein.

Crystallus, Chrystall.

Hæmatites, Blutstein

L. Judaicus, Judenstein.

L. Lazuli, Cyanus. Lasurstein.

L. Lyncis, Lyncurius, Luchsstein/ Donnerkeil.

Magnes, Magnetstein.

Marmor, Marmelstein.

L. Nephriticus, Griesstein.

Osteocollus, Wellstein/Steinbeinwelle/Beinbruch.

Pumex, Bimbsstein.

L. Scissilis, Schieferstein.

I. Ser-

L. Serpentinus, Ophites, Serpenstein.
Silex, Kiselstein.
Smiris, Smirgell.
L. Specularis, Selenites, Aphroseli-, Fraweneiß.
Spongites, Spongię lapis, Schwamnstein.
Talcum, Talck.
Huc calculus humanus.
Vires. *Lapidiosa omnia teste Galeno .simpl. desiccatoria vi pollent, tum exiccatoria sunt.*

Praeparationes pro diversa natura lapidum diversæ quoque sunt. Unde & diversa præparata. Videlicet 1. Præparata in specie sic dicta. 2. Sal (impropriè sic dictum.) 3. Magisterium. 4. Liquor seu oleum. 5. Elyxir, 6. Essentię. 7. Flores. 8. Syrupi. 9. Ingrediuntur quoque alias medicamentorum compositorum formulas. De quibus Olenius lib. 3. ut & infra in præparatis.

Caput V.

De Metallis, & quæ eis affinia sunt.

urum foliatum finum, geschlagen fein Gold/ Blattgold.
)uplicatum, halb geschlagen Gold.
ilius, mistum, bicolor, Zwischgold.
. *Est aurum alcoholisatum adscri-lum*, Muschelgold.
rgentum foliatum finum, Blatter/geschlagen Silber.
duplicatum, halb geschlagen Silber.
Cuprum, Kupffer.
æris squamæ crassiores, Kupffer-Hammerschlag.
æris flos. Viride æris, Spangrün.
um, Eisen.
erribaturæ, squamæ, Hammerschlag.
maturæ, Feilach.
coriæ, Schlacken.
lumbum, Bley.
ustum, calcinatum, gebrand Bley.
Stannum, Zinn.
Metallorum præparationes. Vide sis lib. 3.

Metallis affinia sunt.

Mercurius, Quecksilber.
Cinnabaris, Zinnober.
Antimonium, Spießglas.

Huc. *Excrementa à Metallis segregata.*

Bismuthum, Wißmuth.
Cadmia nativa metallica, Cobaltum, Muckenpulffer.
C. Factitia.
Lithargyros Auri, Goldglett.
Argenti, Silberglett.
Pompholyx, Nihili album, Tutia. Augennicht.
Præparata singulorum dabuntur, lib. 3.

CAPUT VI.

De Salibus.

SAlia in Officinis nativa sunt & præparata seu artificialis.
Nativa sunt:
Alumen rupeum, Roche, Alaun.
Saccharium, N. *præparatum est.*
Scissile, Spaltalaun.
Salammoniacum, Salmiax.
comune, gemein Saltz/ Speiß-Saltz.
Gemmeum, Steinsaltz.
Nitri, Sal petræ, Salpeter.
Vitriolum album, Galitzenstein/ Augstein/ Weißvitriol.
Cœruleum, cypreum, Cyprisch Vitriol.
Viride, Gemein Vitriol.

CAPUT VII.

De Sulphureis

SUlphur Caballinum, Roßschwefel.
Citrinum, gelber Schwefel.
Vivum, lebendiger Schwefel.
Ambra, Ambra, Grisea, Amber/ rechter Ambar.
Bitumina.
Asphaltos, Bitumen Judaicum, Judenpech/ Brillenpech.
Carbo petræ, Steinkohlen.
Gagates.
Naphtha.
Petroleum, Steinöhl.
Sperma ceti, Wollraht.
Succinum, Carabe. 1. Candidum. Agtstein/ Bornstein/ Weiß.
2. Citrinum, gelber Bornstein.
De singulis his agetur plenius lib. 3.
N. *Crustacea, E.g. concha, &c. in animalibus describentur.*

CAPUT VIII.

De Aromatibus.

INter vegetabilia primum locum meritò sibi vendicant aromata, quippe quæ, uti reliquis communiora sunt, ita & in præscriptionibus (receptis ut vocant) simpliciter præscribuntur, non facta mentione aliquâ sive ex radicum numero illa sint, sive ex fructuum, florum, corticumve. Talia sunt.

Antophylli, Mutternäglein.
Calamus aromaticus, Calmuß/ Wurtzrohr.
Cardamomum majus, groß Cardomömlein.
Minus, klein Cardomömlein.
Caryophylli, Nägelein.

Cassia

Cassia lignea, Mutterzimmet.
Cinnamomum, Canella, Zimmet/ neel.
Costus Arabicus Verus, Cinamomum album, weiß Zimmet.
Crocus Orientalis, Orientalisch Saffran.
Austriacus, s. Ungaricus. Oesterreichischer oder Ungarischer Saffran.
Cubebæ, Cubeben.
Folium Indum, Malabathrum, Indianisch blat.
Galgana major, grosser Galgan.
Minor, Galgan.
Grana paradisi, Cardamomum Arabicum, Paradißkörner.
Macis, Muscatblüet.
Nuces moschatæ, myristicæ, Nuci-Muscatnüsse.
Piper album, Weiß Pfeffer.
longum, langer Pfeffer.
nigrum, schwartzer Pfeffer.
Schœnanthum, Cameelsheu.
Spica, Celtica, Romana, saliunca, Celtisch Spick.
Zedoaria, Zittwan.
Zingiber finum album belletinum, Belladin Ingwer/guter weisser Thron Ingwer.
---- debili vel rubei, geel oder rother Ingwer.

Vires: *Aromata in genere sunt calida & evidenter sicca partium tenuium, hinc incidunt, attenuant, aperiunt, &c. Vide in singulis plenius.*

Præparata ex aromatibus fieri possunt formularum variarum. Apta sc. nata sunt subire infusionem, decoctionem, confectionem, pulverisationem, adeoque immisceri possunt Electuariis, Trochiscis, &c. Potiora tamen & minus vulgaria quæ inde conficiuntur, sunt: Extracta: Aquæ, Olea, Salia, Magisteria.

N. *Vis aromatum quia in parte volatili potissimum consistit, præstat inde conficere præparata volatilioris naturæ, ut sunt destillata, &c.*

CAPUT IX.

De Corticibus.

Cortices Officinis usitatiores sunt.
Fructibus: cort. Aurantiorum, Pomerantzenschalen oder Rinde.
Castanearum, Castanienschölffen.
Citri, Citronenschalen.
Glandium, Cupulæ glandium, Eichhütlein.
Granatorum Malicorium, Granat-Rinde.
Juglandis viridis, grüne Nußschalen.
Limonum, Limonien-Rinde.
2. *Ex arboribus & radicibus.*
Cort. Acaciæ, pruni sylvestris, Schleedorn-Rinde.
Radic Cappar. Capparrinde.
Frangulæ, alni nigræ, Faulbaum-Rinden.
Fraxini (interiores,) Eschern Rinde.

 Gua-

Guajaci, die Rinde vom Frantzosen Baum.
Rad. Mandragoræ.
Quercus, Eichene Rinde.
Sambuci, ex frutice ac radice (medii,) mittlere Holderrinde.
Tamarisci, Tamar-Rinde.
Thuris.
Tiliæ (interiores, die Rinde vom Lindenbaum.

Preparata: : Ut cortices substantia differunt, alii nimirum conveniunt cum fructibus, alii cum herbis, quidam cum lignis: ita & diversis inserviunt præparatis. *Communiora tamen sunt*, conditi cortices (fructuum quorundam) item Extracta, &c.

CAPUT X.

De Floribus.

Flores Officinales sunt.

FLores Acaciæ, pruni sylvestris, Schlehendornblüt.
Amaranti purpurei, Floramor.
Anethi, i.e. coma seu Umbellæ, Dillenblüt.
Anthos, seu Rorismarini, Roßmarienblüt.
Aquilegiæ, Aglenblüt.
Basilici, Basilienblumen.
Betonicæ, Betonicke.
Borraginis, Borragenbl.
Buglossæ Ochsenzungbl.
Calcatrippæ, seu consolidæ regalis, Rittersporenbl.
Calendulæ, Calthæ, Ringelbl.
Caprifolii, Periclymeni, Specklilien.
Cartami, Cnici; Flor/Waldsaffran.
Centaurii minoris, Tausendgüldenbl.
Cerasorum, Kirschenbl.
Chamæmeli seu camomillæ vulgari, Camillenbl.
Romanæ, Römisch Camillenbl.
Cheiri, gelbe Violen.
Cichorei, Wegweißbl.
Cyani f. Bapti seculæ, blaw Kornblumen.
Fabarum, Bonenbl.
Genistæ, Ginstern-Pfrimmenbl.
Flor. Granatorum, Balaustia, Granatenbl.
Hepaticæ, albæ, nobilis, Leberkrautblüt.
Hyperici, Johannisblüt.
Juglandis, Nußbl. Juli Juglandis.
Lavendulæ, Lavendelbl.
Ligustri, Hartriegel.
Liliorum alborum, weiß Lilienbl.
Antheræ liliorum alborum.
Liliorum convallium, Meyenbl.
Malvæ hortensis, Winter-Rosen.
Meliloti, Steinkleebl.
Nymphex albæ, weisse Seebl.
Luteæ gelbe Seebl.
Pœoniæ, Peonienbl.

Papa-

ipaveris erratici, Rhœadis, Klap-
sen.
hortensis, Magsamenbl.
rsici, Persigbl.
opuli, i. e. gemmæ seu oculi, Pap-
lspen.
imulæ veris, paralysis.
osarum albarum seu potius palli-
h, weiß Rosen.
Damascenarum.
Rubearum.
viæ, Salveyblüt.
nbuci, Hölderbl.
ifragiæ albæ. Steinbrechbl.
biosæ, Apostembl.
œnanthi, Camelhew/rc.
ginis, Kornblüt.
tænardi, Spicanardi.
echados arabicæ, Stechasbl.
chad. citrin. Reinblumen.
aceti, Reinfarnbl.
æ, Lindenblüt.
nicæ, Graßnäglein.
filaginis, Hufflattichblüt.
basci, Wulkrautbl.

Violarum martiarum, Violen.

Ex his famosiores sunt. 4. qui peculiari nomine cordiales dicuntur, Borraginis, buglossæ, rosarum, violarum.

Præparata ferè omnis generis ex floribus compilari queunt, Decocta, Destillata, Electuaria, Infusiones, Unguenta, Emplastra, &c. minus vulgaria tamen sunt: Succi inspissati, Extracta, Tincturæ, Essentiæ seu spiritus ac olea, &c.

N. *Flores qui constant ex parte volatili, vix quicquam, vel parum salis exhibebunt, aptioresque sunt ad medicamenta, quæ sine diutina exhalatione parata prostant.*

Vires: *Vires florum etsi in genere describi nequeant, cum pro diversitate herbarum varient: attamen hoc loco notare expedit, recentes esse humidiores, adeoque fere vi lenitiva seu laxativa pollere, quæ marcescentibus cum tempore adimitur.*

CAPUT XI.

De Foliis seu Herbis.

orum & herbarum nomina in
ti seu receptis sæpissimè con-
itur, notantque folia à caulibus
a. Hæc si minutiora fuerint,
tates dici solent.
hæ usitatiores in Officinis sunt:
otanum mas, Stabwurtz.
mina cyparissus est.

Absynthium ponticum, Römisch Wermuth.

Vulgare s. rusticum, gemein Wermuth.

Acetosa, Saurampff.

Acetosella, Alleluja, Buchampffer/ Hasenklee.

Agrimonia, Odermenig.

Alchi-

Achimilla, Sinnaw.
Alkekingi, Halicacabus, Juden-kirschen-Bletter.
Alsine, Morsus gallinæ, Hüner-darm.
Althea, Bismalva, Ibiscus, Eibisch-Kraut.
Anagallis, Gauchheil.
Anethum, Dill.
Antirrhinum, Hundskopff/Dorant.
Aristolochia lõga, lange Osterlucey.
Arnica, Mutterwurtz.
Artemisia, Beyfuß.
Asarum, Haselwurtzkraut.
Auricula muris. Pilosella, Mauß-öhrlein.
Balsamita sisimbrium aquaticum, Bachmüntze.
Basilicum, Basilien.
Becabunga, Bachbungen.
Betonica, Betonien.
Borrago, Borretsch.
Branca ursina, Beerenklaw.
Buglossum, Ochsenzunge.
Bursa pastoris, Teschelkraut.
Calamintha, Kornmüntze.
montana, Bergmüntze.
Capillus Veneris, adianthum nigrum, Frawenhaar.
Caprifolium, periclymenum, Welt-winde/Specklilien.
Cardiaca, Hertzgespann.
Carduus benedictus, Cardobene-dictkraut.
C. Mariæ, Mariendistel.
Cerefolium, Körbelkraut.
Cetarch, Asplenum, Miltzkraut.
Chamædrys, Iva moschata, Gamanderkraut.
Chamæpitys, Iva arthetica, Midrig-pin.
Chamæmelum Romanum, Camomilla, Römisch Camillen.
C. Vulgare, gemeine Camillen.
Chelidonium majus Schölkraut.
Ch. minus, Schorbocksкraut.
Chichorium, Wegwart.
Cicuta, Wüterich.
Cochlearia, Löffelkraut.
Consolida regalis, Rittersporn.
Cuscuta, Cassutha, Flachsseyde.
Cynoglossum, Hundszung.
Cyparissus hortulana, Gartenzypreß.
Dictamnus creticus, Cretischer Dictam.
Dictamnus alb. Fraxinella, weisser Dictam.
Ebulus, Attich.
Endivia sativa, Endivien.
Sylvestris, Sonchus, Sawdistel.
Epithymus, Thymseide.
Equisetum, cauda equina, Roß-schwantz/Schafftenhew.
Eupatorium Arabum, Ageratum, Leberkraut.
Euphrasia, Augentrost.
Farfara, Tussilago, Hufflattich.
Fœniculum, Fenchelkraut.
Filipendula, Saxifraga rubra, roth Steinbrech.
Fragaria, Erdbeerkraut.
Fraxini folia, Eschenlaub.
Fumaria, Erdrauch.

Galega,

Galega, ruta capraria, Geißraute.
Geranium, Herba Ruperti, Storch-
nabel.
Gratiola, Erdgalle.
Hedera arborea, Epheu/Eppich.
H. Terrestris, Gunderman.
Hepatica, alba, Gramen Parnassi,
ß Leberkraut.
H. Aurea nobilis, gülden Leberkr.
H. Fontana, Lichen, Brunnen Le-
kraut.
H. Stellaris, matris sylva, Sternle-
kraut/Waldmeister.
Herniaria, millegrana, Harnkraut/
...chkraut.
...orminum, vulgare Scarlea, Schar-
...
...yoscyamus albus, weiß Bilsenkr.
...ypericum, S. Johannskr.
...yssopus, Ysop.
...ecebra, Fabaria, Donnerkraut.
...ctua, Lattich.
...uri folia, Lorbeerbletter.
...ntes palustres, Wasserlinsen.
...visticum, Liebstöckel.
...gustrum, Hartriegel.
...naria wilder Flachs/Harnkr.
...tus urbana, trifolium odoratum,
...engezeit.
...puli Juli. Hopffensprößlein.
...jorana, Meyran.
...lva vulgaris, Hasenpappeln.
...rrubium album, Prassium, weisser
...rn.
...Marum.
...tricaria, Meterkraut.
...lilotus, Steinklee/gelb Steinkle.

Melissa, Meissenkraut.
Menta, Spitzbalsam.
M. Crispa, Kraußbalsam.
M. Saracenica, Frawenmüntz.
Menthastrum, menta equina, Roß-
müntze/Waldmüntze.
Mercurialis, Bingelkr.
Mezereum, Seidelbest/Kellers-
halskraut.
Millefolium, Schafgarbe.
Mororum folia, Maulbeerbletter.
Morsus Diaboli, Succisa, Abbiß.
Myrti folia, Myrtenbletter.
Nasturtium aquaticum, Brunnen-
kreß.
N. hortense, Gartenkreß.
Nepeta, Cattaria, Katzenkraut/
Katzenmüntze.
Nicotiana nostras, Toback/ Nico-
tian.
N. Peruviana seu Indica, Jndianisch
Toback.
Nummularia, Pfenningkraut /
Egelkraut.
Nymphæa alba, weiß Seeblumen-
kraut.
N. Lutea, gelb Seeblumenkraut.
Origanum vulgare, Dosten.
O. Creticum, Cretisch Dosten.
Papaveris folia, Monbletter/Mag-
samen.
Parietaria, Helxine, Tag unnd
Nacht.
Paris, Einbeerkraut.
Pastinaca sylvestris, Vogelsnest.
Pentaphyllum, quinque folium,
Fünfffingerkraut.

Perfoliata, Durchwachs.
Persicaria, Pulicaria, Flöhkr.
Persici folia, Pfersingbletter.
Petroselinum vulgare, apium hortense, Petersilien.
Pimpinella Germanica, Teutsch Bibenell / Bockspeterlein.
P. Italica, Sanguisorba, welsch Pimpinell.
Plantago major, breit Wegerich.
P. minor, spitz Wegerich.
Polygonum, Cintumnodia, Wegdritt / Weggras.
Polium Creticum, Cretischer Poley.
Portulaca, Burtzelkraut.
Potentilla, Anserina, Gensterich.
Primula veris, Schlüsselblumenkraut.
Prunella, Braunellen.
Pulegium, Poley.
Pulmonaria arborea, muscosa, Eichlungen moeß.
P. vera maculosa, Lungenkraut.
Pyrola, Wintergrün.
Quercus folia, Eichenlaubbletter.
Rosmarinus, Roßmarin.
Rubi Cymæ, summitates, Brumbeergipffel.
Ruta, Weinrautten.
Ruta muraria, adianthum album, Maurrautten.
Sabina, Savina, Sevenbaum.
Salicis folia, Weydenbletter.
Salvia hortensis major, grosse Salbey.
S. minor, cruciata nobilis, Creutzsalbey.
S. sylvestris, wilde Salbey.
Sambuci cymæ, seu summitates, Holderkeimen.
Sanicula, Sanickel.
Saponaria, Seiffenkr.
Satureja, Thymbra sativa, Pfefferkr. Sodaney, Hünerfüll.
Saxifragia alba, weiß Steinbrech.
Scabiosa, Apostemenkr.
Scolopẽdria, lingua cervina, Hirschzunge.
Scordium, Lachen Knoblauch.
Sedum majus, semper-vivũ, Haußwurtze.
S. minus. Vermicularis, Mawrpfeffer.
Senæ folia, Senatbletter.
Senecio, Creutzweißkr.
Serpillum, Quendel.
Solanum, solatrum, Nachtschatte.
Tamariscus, Tamariscenbletter.
Tanacetum, Reinfahrn.
Taraxacum, Pfaffenröhrlein.
Thymus, Thym / Thymian.
Tormentilla, Tormentill / Nabelkr.
Valeriana, Phu majus, groß Baldrian.
V. minor, Phu minus, Baldrian.
Verbascũ, thapsus barbatus, Wullkr. Königskertz.
Verbena, Eisenkraut.
Veronica, Ehrenpreiß.
Vinca pervinca, Singrün / Ingrün.
Violaria, blaw Violkr.
Virga aurea, consolida Saracenica, Heidnisch Wundkraut.

Vitis

[V]itis folia, Weinrebenlaub.
[U]rtica mortua, taube Nessel.
[U]rens, Brennessel.
[H]uc muscus arborum.
[4]. *Ex his peculiariter numerantur.*
[1.] *Herbae emollientes:* malva, althæa, [...]aria, mercurialis, branca ursina: [quib]us alii quoque betam, parietariam [a]triplicem adjiciunt.

5. *Herbae capillares:* capillus veneris, ruta muraria, polytrichon aureum, trichomanes, ceterach, scolopendria.

Praeparata non omnes eadem exhibent, sed pro diversitate substantiæ diversa; adeoque fere præparatis omnis generis inservire possunt.

CAPUT XII.
De Fructibus.

[F]ructus in genere denotat omne quod plantæ ultimo proferunt, ad[eoq]ue & semina, grana, &c. In specie [hu]ius nominis sibi reservant, fructus [ma]iores, quales pyra, poma, pruna, ce[rasa] & his similia.

Fructus usitatiores sunt.

[F]ructus: Acaciarum, prunorum syl[vestr]ium, i.e. Pruna. Schlehen.
[A]lchermes, Grana tinctorum, gra[na k]ermes, Ferberkörner / Scharlach[körn]en.
[A]lkekengi, Baccæ Halicacabi, Ju[denk]irschen / Boborellen.
[A]mygdalæ amaræ, bitter Mandel.
..dulces, süß Mandel.
[A]nacardia, Elephanten Lauß.
[A]vellanæ, Haselnüsse.
[A]urantia acida, saure Pomerantzen.
..Dulcia, süsse Pomerantzen.
[Ber]een grana, Beerkörner.
[C]appares, Kappern.
[C]assia fistula, Cassien in Röhrlein.
[C]erasa acida passa seu exiccata, ge[dörrt]e Kirschen.
Citri poma, Citronen Aepffel.
Cocculæ, Kockelkörner.
Colocynthidis poma, Coloquintäpffel.
Cidonia poma exiccata, Quittenschnitten.
Cynosbati exacinati, Hagebotten.
Dactyli, Dattelkorn.
Ebuli baccæ, Attichbeerlein.
Ficus communes, Caricæ hispanicæ, Laubfeigen / grosse Korbfeigen.
F. Marsilianæ, Caricæ marsil. Körbleinfeigen / kleine Marsilienfeigen.
Fraga exiccata, gedörrte Erdbeeren.
Gallæ communes, gemeine Galläpffel.
G. Turcicæ, Türckische Galläpffel.
Granata mala, Granatapffel.
Hederæ baccæ, Epheuwbeeren.
Jujubæ, rothe Brustbeerlein.
Juniperi baccæ, Lorberbeeren.
Limones, Limonia mala, Limonien.
Mespila siccata, gedörrte Mespel.
Myrobalani, bellitricæ,

Chebulæ.
Citrinæ.
Emblicæ.
Indæ, seu nigræ.
Nux aquatica, Tribuli aquatici, Wassernüsse.
N. Cupressi, Cupreßnüsse.
N. Indica, Indianische Nüsse.
N. Moschata, Nucista, Muscatnüß.
N. Vomica, Kräenäuglein.
N. Juglans, Welsche Nüß.
Olivæ, Oliven.
Papaveris capita sine seminibus, Magsamen Köpff.
Passulæ maximæ, Zibebæ, Zibeben.
P. majores, grosse Rosinen.
P. minores, Corinthiacæ, kleine Rosinen/Corinthen.
P. Massiliaticæ, blaw Rosinen.
Pineæ nuces, Pinien.
Pistacia, Fistici, Pistacien.
Prunella, Weinpfläumlein/Brunellen.
Pruna acida, saure Pflaumen/Zwetschen.
P. Citrina, gelbe Spilling.
P. Hispanica, Spanische Pflaumen.
P. Ungarica, Ungrische Pflaumen.
Rubi idæi baccæ exiccatæ, Himbeeren.
Sambuci baccæ, Hollunderbeeren.
Sebesten, schwartze Brustbeeren.
Siliquæ ceratiorum, Xyloceratiorum, Johannsbrod.
Sorba exiccata, gedörte Speyerling.
Sumach, Rhus, Gruberkörner.
Tamarindi, saure Datteln.
Uvæ seu baccæ paridis, uvæ lupinæ, Embeer/Wolffsbeer.

Præparata. Fructus aridiores, solidiores, & minus succulenti nihil peculiare habent ab herbis. Eapropter & easdem suppeditant præparatorum formulas. Fructuum succulentorum vero partus præcipui sunt: Succi inspissati seu Extracta, Succi fermentati seu vina, Spiritus s. Quintæ Essentiæ, Olea & Tartara.

CAPUT XIII.

De Fungis.

Fungi Officinales sunt

Fungus, Agarici, Lerchenschwamm.
Cynosbati, Spongiolæ è Rosis siccis, Schlaffkauts/Rosenschwamm.
Juniperi, Wacholderschwamm.
Sambuci, Holderschwamm.
Huc Boletus cervi, Hirschbrunst.

Præparata. Communem ut naturam habent cum herbis: ita & communem aptitudinem, qua præparationem subire possint.

N. *Adnascuntur quoque fungi Ulmo, fago, quercui, betulæ, populo albæ, Juglandi.*

CAP.

CAPVT XIV.

De Lignis & Viscis.

Sunt Officinis usitatoria.

Lignum Aloes, Xylo-aloes, Agallochum; Paradißholtz.
Aspalatus, Rhodiser Dorn.
Brasilium, Brasilienholtz.
Buxi, Buchsbaumholtz.
Colubrinum, serpentinum, Gifft-
Coryli, Haselholtz.
Cupressi, Cypressenholtz.
Ebenum, Ebenholtz.
Guajacum, sanctū, Frantzosenholtz.
Juniperi, Wacholderholtz.
Nephriticum, Grießholtz.
Rhodium, Rosenholtz.
Santalum album, weiß Sandelholtz.
citrinum, gelb Sandelholtz.
rubrum, roth Sandelholtz.
Sassafras, Fenchelholtz/Saffafras.
Suber, Pantoffelholtz.
Tamariscus, Tamariskenholtz.
Viscum Corylinum, Haselmistel.
Quercinum, Eichenmistel.
Tiliaceum, Lindenmistel.

Præparata. Ligna & visca præter vulgatiores medicamentorum formulas. V. g. decoctionem, infusionem & inde resultantes alias, quibus potissimum adaptari apta nata sunt; exhibent minus vulgariter Extracta, Aquas, Spiritus, Olea, Salia.

N. *His fuliginem adjungere licet cum suis præparatis, de quibus peculiariter, l. 4.*

CAPVT XV.

De Radicibus.

Radix est pars ima vegetabilium, quasi primæ concoctionis officina propter cum concoctio sit nutrimenti fixioris volatilisatio & spiritui-(πνευμάτωσις) radixque nutriatur alimento minus elaborato, quam partes reliquæ, sequitur substantiam earum esse naturæ præ reliquis fixiorem.

Usitatiores radices Officinales sunt.

Radix Acetosæ (excorticata) Saurampffwurtz.
Acori vulgaris, Pseudo-acori, Schwertelwurtz.
A. veri, calami aromatici; Calmus.
Allii, Knoblauch.
Althææ, ibisci, Eibischwurtzel.
Angelicæ, Angelickw.
Anthoræ veræ, Heilgifft/ Gifftheilwurtz.
Apii (vulgaris, Eppichw.

Ari, Aarõwurtzel/Teutsch Ingwer.
Arisari, klein Aaronw.
Aristolochiæ longæ, lang welsch Osterlucey.
A. veræ rotundæ, welsch rund Osterlucey.
A. vulgaris, gemein lang Osterlucey.
A. fabacæ, runde gemeine Osterlucey.
Armoraciæ, raphani sylvestris, wild Merrettig.
Asari, Haselwurtz.
Asparagi, Spargenw.
Bardanæ, grosse Klettenw.
Bistortæ, Serpentariæ, Natterw.
Borraginis, Borresw.
Bryoniæ, Stickw. Zaunruben.
Buglossæ, Ochsenzungenw.
Cardopatii, Carlinæ nigræ, Eberw.
Cariophyllatæ, Benedictw.
Centaurei majoris, Rhapontici Offic.
Chelidonii majoris, Schöllw.
Ch. minoris, Schorbocksw.
Chinę, Chinew.
Cichorei, Wegwartw.
Consolidę majoris, Symphyti, Beinwelle/Wallwurtz.
Cucumeris asinini, Eselkürbisw.
Curcumæ, Geelsuchtw.
Cyclaminis, Arthanitæ, Schweinbrodw.
Cynoglossæ, Hundszungenw.
Cyperi longi, langer wilder Galgan.
C. rotundi, rund wild Galgan/perlw.
Dictamni albi, Fraxinellæ, weisser Diptamw.
Doronici, Gemsenw.
Eduli, Attichw.
Ellebori albi, weiß Nießw.
E. nigri veri Stiriaci, schwartz Nießwurtz/præp.
E. nigri vulgaris, gemein Christwurtz.
Endiviæ, Endiwienw.
Enulæ Campanæ, Helenii, Alantwurtz.
Eryngii, Mannstrew.
Esulæ minoris, klein Wolffsmilchwurtz.
Filicis, Farenw.
Filipendulæ, Saxifragiæ rubeæ, roth Steinbrechw.
Fœniculi, Fenchelw.
Gentianæ, Entzianw.
Glycyrrhizæ, Liquiritiæ, Süßholtz.
Graminis, Queckengraßw.
Hermodactyli, weisse Zeitlosen.
Hirũdinariæ, Vincetoxici, Schwalbenw.
Hyoscami (excorticati,) Bilsamwurtz.
Imperatoriæ, Ostrutii, Meisterwurtz.
Iridis Florentinæ, wolrichend Violwurtz.
I. Nostratis, Schwertelw.
Juniperi, Wacholderw.
Lapathi acuti, Oxylap. Mengelwurtz.
Levistici, Liebstöckw.

Lilio-

...iliorum, alborum, weiß Lilienzwi-

...lvæ, Pappelwurtz.
...andragoræ, Altraunw.
...echoacannæ, Mechoacæ albæ, ...ß Rhabarbara.
...nigræ, Gelapæ, Chelapæ, Chio-... schwartz Rhabarb.
...eu. Behrtwurtz.
...ezerei, Laureolæ, Seidelbast. ...rshals.
...orsus Diaboli, Succisæ, Abbis-...ß.
...mpheæ albæ, Nenupharis, weis ...blumenw.
...luteæ, gelbe Seeblumenw.
...onidis seu Anonidis, Heuhechel-...l.
...stinacæ sylv. Pastinackw. Vogel-...
...ntaphylli, quinquefolii, Fünfffin-...autw.
...asitis, Pestilentzwurtz / Neun-...wurtz.
...troselini, Peterſilienw.
...ucedani, Haarstrangw.
...oniæ, Peonienwurtz / fœminæ. Masculæ.
...npinellæ, Germanicæ, Bibenel-...
...talicæ, sanguisorbæ, Blutkraut-.../welsch Bibenell.
...ntaginis, Wegbreitw. Wege-...rtz.
...ypodii quercini, Engelsüß.
...ethri, Bertramw.
...pa, Ruben.

Raphani domestici, s. vulgar. Ret-tich.
R. Marini, Meerrettich.
Rhabarbari veri, Rhabarbar.
R. Monachorum, Münch Rhabar-bar.
Rhapontici veri, Rhapontick.
Rhodia, Rosenwurtz.
Rubiæ tinctorum, Ferberröthe.
Rusci, Brusci, Mäußdornw.
Sarsæ pariglia, Sassaparilla, Sarsa-parill.
Satyrii, Stendelw. Knabenkrautw.
Saxifragæ, semen saxifragiæ, Stein-brechw.
Scabiosæ, Apostemw.
Scyllæ crudæ & præparat. Meerzwi-bel.
Scorzoneræ, Gifftwurtz.
Scrofulariæ, Scrophulariæ, Braun-wurtz.
Sigilli Salomonis, Polygonati, Weißwurtz.
Siseris, Secacul, Zuckermohren/Zu-ckerwurtz.
Taraxaci, Pfaffenröhrleinw.
Tormentillæ, Tormentillw.
Turpethi albi, Turbith.
Tussilaginis, Farfaræ, Brandlattich/ Hufflattichw.
Valerianæ majoris, groß Baldrian-wurtz.
V. minoris, klein Baldrianw.
Verbasci, Wollkrautw.
Urticæ, Nesselwurtz.
Xerva, Gifftwurtz.

N. Ex

N. *Ex his usu crebriori famosiores sunt.*

5. Radices aperientes majores: apii, fœniculi, asparagi, petroselini, rusci.

5----minores: graminis, rubiæ, eryngii capparis, Ononidis.

Præparata: Quod de herbis diximus & similibus nativis, idem de radicibus dicendum: promptuarium nimirum radices esse, unde ad omnis generis medicamenta, tam interna quàm externa depromi possunt. Hoc tamen de radicibus notare expedit: Partes fixiores præ reliquis in radicibus contineri, aptiores itaque eas esse ad exhibenda medicamenta parte fixiori celebria, veluti sunt; Extracta, Salia, Decocta, &c.

CAPUT XVI.

De Seminibus.

SEmen Acetosæ, Sawrampffersamen.
Agni casti, viticis, Schaffmüllenkörner.
Althæe, Eibischsamen.
Ammeos veri cretici, Ammeys.
vulgaris, gemein Ammeys.
Amomi.
Anethi, Dillsamen.
Anisi, Anißsamen.
Apii, Eppichsamen.
Aquilegiæ, Agleysamen.
Aspargi, Spargensamen.
Atriplicis, Möltensamen.
Aurantiorum, Pomerantzenkern.
Bardanæ, Groß Klettensamen.
Basilici, ozymi, Basiliensamen.
Bombacis, Gossypii, Cotti, Xyli, Baumwollensamen.
excorticatum.
Bursæ pastoris, Teschelkrauts.
Calendularum, Ringelblums.
Cannabis, Hanffsamen.
Cardui benedicti, Cardobenedicts.
C. Mariæ, Mariendistels.
Carthami vel Cnici, Feldsaffrans. Florsamen.
excorticat pulpa carthami.
conquassatum.
Garvi, Carveos, Wiesenkümmel/ Feldkümmel.
Cataputiæ majoris, Ricinum, groß Treibkörner.
C. minoris, Esulæ vulpinæ, Treibspringkörner.
Cerefolii, Körbelsamen.
Cicera alba, weiß Kichern/ weisse Ziesererbsen.
C. rubra, rothe Kichern.
Cichorii, Wegwarts. Wegweißs.
Cinæ, Santonici, sanctum, Wurmsamen.
Citri, citrei mali, Citronenkern.
excorticatum.
Coccognidii, klein Kellerhalßs.
Colocynthidis, Coloquints.
Coriandri, Coriander.
præparatum.

Cucu-

Cucumeris, Cucumern.
excorticatum.
Cucurbitæ, Kürbessamen.
excortic.
Cydoniorum, Quittenkern.
Cymini, Cumini, Römisch Kümel.
Dactylorum. Ossa dactilor, Datteln.
Dauci communis, Wildmöhrens. Vogelnests.
Cretici.
Ebuli, acini ebuli, Attichsamen.
Endiviæ, Scariolæ. Endiviens.
Erucæ, weisser Senff/ gelber Senff. vulgò.
Fabarum, Fabæ, Bonen.
Fœniculi, Fenchelsamen.
Fœnigræci, Bockshorns.
Fraxini, linguæ avis, Eschbaums.
Fumariæ, Erdrauchsamen.
Genistæ, Pfrimmensamen.
Granatorum. Granatkörn.
Halicacabi. Alkekengi, Judenkirschen.
Hordei electi, Gersten.
exortic.
Hyoscyami albi, Bilsens.
Hyperici, Johannskrauts.
Hyssopi, Ysopsamen.
Lactucæ, Lattichsamen.
Lapathii acuti Mengelwurtz.
Lentium, Lentes, Linsen.
Levistici, Liebstocks.
Limonium, Limonienkern.
excorticat.
Lini, Leinsamen.
Loti sativæ, Siebengezeits.
Lupinorum, Lupini, Feygbonen.
Majoranæ, Majorans.
Malvæ, Pappels.
Melissæ, Melissens.
Melonum, Melonenkern.
excortic.
Milii, Hirsche.
M. Solis, lithospermon, Meerhirsch.
Myrti, Myrtens.
Napi, Buniadis, Steckrübens.
Nasturtii (hortensis,) Gartenkress.
Nigellæ, Melanthii, Nigellæ Romanæ, schwartz Kümmel/ schwartz Coriander.
Præparat.
Nuclei cerasorum excortic. Kirschenkern.
N. Mespilorum, Respelk.
N Morellorum seu persicorum armeniacor. Morellenkern.
N. Persicorum, Pfersingkern.
Orobi, Erva, Ervens.
Oryzæ, Reiß.
Pœoniæ, Peonienkern/ fœminæ ac masculæ.
exortic.
Papaveris albi, weisser Mags.
P. nigri, schwartzer Mags.
Pastinacæ sativæ, Pastinacs.
P. sylvestris, Vogelnests.
Perfoliatæ, Durchwachss.
Petroselini Macedonici, Massiliensis, Macedonisch Peterlein.
P. vulgaris, apii veri, Petersiliens.
Pimpinellæ, Bibenells.

P. Italicæ, Sanguisorbæ, welsch Pimpinellsamen.
Pisorum, Pisa Erbsen.
Plantaginis, Wegerichsamen.
Porri, Lauchsamen/ Schittlauchs.
Portulacæ, Burtzelkrautsamen.
Pseudo-melanthii, Kornratbels.
Psylli, Flöhsamen.
Raparum, Rübensamen.
Raphani, Rettichsamen.
Rorismarini, Roßmariens.
Rusci, Rustenkürner/ Maußdorns.
Rutæ, Weinrautens.
Sambuci, i. e. acini.
Saturejæ, Sadanels.
Saxifagiæ albæ, weiß Steinbrechs.
Sesami vulgaris, Flachsdotter.
Seselios Cretici, Massiliensis, Cretischer Seselsamen.
S. vulgaris, Siletis montani, Silermontansamen.
Sinapis, Senffsamen/ rother Senffs.
Spicæ nostratis, Spicanards.
Staphidis agriæ, Läußkörner.
Sumach. Vide fructus.
Thlaspi, Bawrensenffs. Wegkreßs.
Thymi, welsch Quendelsamen.
Trifolii odorati, Edelkleesamen.
Violarum martiarum, blaw Viols.
Urticæ majoris, Nesselsamen.
U. Romanæ, Römisch Nesselsamen.

N. *Ex his sunt nonnulla in praxi famosiora, adeoque peculiariter calida vel frigida dicta. Sic sunt.*

Semina 4. calida majora, anisi, fœniculi, carvi, cumini.

minora; ammeos, amomi, apii, dauci.

Semina 4. frigida majora; Cucumeris, cucurbita, citrulli, melonum.

minora; Endiviæ, scariolæ, lactucæ, portulacæ.

Præparata ex seminibus, pro re nata fiunt infusiones, decoctiones, emulsiones, &c.

CAPUT XVII.

De Succis.

Sanguini animalium respondet succus nutritivus in vegetabilibus. Eapropter ut è sanguinis elaboratione & incorporatione, perittomata diversa resultant, stercus, scil. urina, fel, humor vitriolatus seu melancholicus, sudor, axungia, mucilago, lapilli; quinimo & sanguis ipsemet quandoque erumpit: Ita in vegetabilibus analogicè correspondent succi diversorum saporum, olea, resinæ, gummata viscosa & resinosa, tartari, salia, &c. Hac tamen diversitate, quod animalia excretoriis sunt dotata, quibus fere perittomata excernuntur, vegetabilia vero raro, nisi velis. 1. Quod gaudeant poris inservientibus exhalationi subtiliori. 2. Quod cum floribus tum moschina seu zibettina, i. e. beneolens prorumpat melligo, tum quoque nonnun-

inquam graveolens quidam succus. inc fit ut crassiora intra ipsum vetabile fere maneant, atteque opus beant, qua sequestrantur. Accidit bilominus in quibusdam, quod ex mia redundantia ipsamet sibi exim quærant, eodemque dato, (v.g. cisione, &c.) promptus effluant. nt hujusce generis perittomata. 1. Aea; succi. 2. Terrestria, Gummi 3. lphurea; Olea, Balsama, Resinæ, ummi resinæ. 4. Salina, Saccharum; rtarus.

N. *Succi qui sponte vel trunci incie profluunt; etsi plures dari possint, g. succus betulæ, qui in Finlandia & ecia verno tempore ex vulnerata bea copiosè extrahitur, postmodumque us vice à mulierculis etiam nobilioribus habetur, item succus seu lacryma vitis, &c. attamen, nos non nisi officinales hic damus, è quibus inter nativa recensentur;*

Succi alterantes.

Vinum.
Acetum.
Succus, acaciæ.
  Glycyrrhizæ.
  Hypocisthid.
  Opium.

Præparationes horum. Vide infra de succis, & speciatim lib. 4.

Purgantes.

  anna.
  Aloe.
  Elaterium.

De his vide itidem lib. 4.

CAPUT XVIII.

De Oleis & Balsamis.

OLea, & balsami in Officinis pro nativis habita. sunt:

Oleum olivarum.
  Omphacinnum.
Petroleum.
Oleum terræ.
Balsamus de Tolu.
  de Mecha. s. balsamus verus.
  Peruvianus.
Liquidambar.
Styrax liquida.

Vires: *Vide singulatim, lib. 4.*

CAPUT XIX.

De Resinis.

REsina ῥητίνη lacryma seu liquor est pinguis ac oleaginosus tum sponte arboribus profluens, tum interdum cedente vulneratione. Estque duplicis consistentiæ, liquidiuscula aut duriuscula.

Resinæ liquidiusculæ sunt.

Terebinthina Cypria.

Veneta.
Vulgaris.

Pix liquida:

Resina duriuscula sunt.

Resina anime, Offic. Gum. Anime.

Caranna.
Coopal.
Elemi. Offic. Gum. Elemi.
Lacca.
Pix græca. Colophonia.
Tacamahaca.
Thus.

Vires: *Resina omnis calefacit, siccat, digerit, mollit, tenuium est partium magis, minus, discutit, tussi, ac tabi convenit, anodyna est vulneraria & lithontriptica. Usus resinarum tum internus est, tum præcipuè externus in unguentis, Emplastris, &c.*

Præparata. 1. Vexamen chymicum resinarum in destillatione præcipuè consistit, quam non incongruè rectificationem dixeris, quippe qua non secus ac in rectificatione oleorum, primum △ leniori, pars oleosa purior, subtilior & clarior elicitur: igne dein fortiori, pars crassior & coloratior, coloris scil. flavi: igne tandem magis validiori, oleum coloris rubei propellitur. Hæc si seorsim exipere libet, triplicis generis nanciscerisolea, quorum primum quod clarum, spiritus dici solet; subsequens flavum, olei nomen retinet; ultimum, rubrum balsamum appellatur. Denique quia resinæ crassioris sunt substantiæ, relinquunt & crassiorem remanentiam, cui colophoniæ nomen imposuere, à Colophone regione, unde olim advehi suevit. Modum distillandi videsis in oleis.

2. Præter destillationem subjiciuntur nonnunquam & Extractioni, quæ tamen potius depuratio, quam Extractio dicenda erit.

3. Fit & lotio resinarum, dum in ▽m puram demerguntur & agitantur, cujus rei gratia non abs re erit, resinas ad ignem fundere & hinc in ▽m conjicere.

CAPUT XX.

De Gummi Resinis.

GUmmi resinas voco, concretas arborum lacrymas in oleo quidem promptius, attamen & in aqua licet difficulter solubiles. Tales sunt.

Caphura.
Mastiche.
Styrax calamita.

Huc Myrrha &
Bdellium.

Vires *& præparata, quia fere discrepant. Vide lib. 4.*

CAP.

CAPVT XXI.

De Gummatis.

Gummi seu gummata sunt concreti liquores, aqueis faciles solutu, protrusi tum è stirpibus ferulaceis, tum ex fruticibus, tum ex arboribus excelsis. Ex his sunt, quæ ferulacea vulgo dicuntur, à ferulaceis arboribus, è quibus stillant. Suntque

Gummi Ammoniacum.
 Galbanum.
 Euphorbium.
 Opopanax.
 Sagapenum.
 Sarcocolla.

Vires. *Calida sunt, emolliunt, discutiunt, tartaream mucilaginem resolvunt. Usum internum vide speciatim lib. 4.*

Præparata. 1. Gummi depuratum. Nimirum quia gummi pleraque heterogeneis (arena, sabulo, &c.) conspurcata afferuntur, expedit illa depurare. Hoc fit solvendo in liquore aqueo (calida) solutum colando, exprimendo, & denique lento calore inspissando.

2. Extractum Viscosum seu viscus, Vide infra in Extractis.

Vires *conveniunt cum gummatis mucilaginosis, quia non est nisi pars mucilaginosa à parte resinosa sequestrata.*

3. Extractum resinosum. Vide item infra Extractis.

Vires. *Virtutes quæ integro gummi adscribuntur, latitant præcipuè in resina, unde & resina in medicamentis tam internis quam externis, successu feliciori adhibentur. Ex iisdem destillatur quoque felicius oleum, quam ex integro gummi.*

4. Oleum stillatitium. Vide infra in Oleis.

Gummata mucilaginosa sunt.
Gummi Arabicum.
 Cerasorum.
 Sandaracha.
 Tragacanthum.

Vires. *Sunt Emplastica, incrassant, acrimoniam hebetant, asperitates leniunt, &c.*

CAPVT XXII.

De Animalibus Officinalibus integris.

Apes siccæ, gedörrte Bienen.
Bufo exiccatus, gedörrte Kröten.
Cantharides siccæ, Spanische Mücken.
Cicadæ siccæ, Helwschrecken.
Lumbrici siccati, gedörrte Regenwürme
Millepedæ siccæ; aselli, Eselchen.
Scinci.
Scarabæi pilares, Käfer/Schröter.
Serpens exiccatus, Schlangen.
Huc Mumia, Mumie.

CAPUT XXIII.

De partibus Carnosis Usitatioribus.

COr Galeritæ.
Lupi.
Epar Lupi.
Porci.
Ranarum.
Tauri.
Lien Bovis.
Pulmo Agni.
Suis.
Ursi.
Vulpis.

Vires: *Partes carnosæ ut & ipsamet animalia carnosa integra sive viva, sive discerpta & adhuc calentia ea sint, si extrinsecus membro alicui imponuntur, vim habent fermentativam, paregoricam, discutientem. Hinc usus maximi in phrenitide, cephalagia, vigiliis. Applicari nimirum possunt capiti, cervici, plantis pedum. Imposita tumoribus pestilentialibus uti & ictibus animalium venenatorum, præmissa tamen ventosarum applicatione, eliciunt virus. Attritus à calceamentis attractos, ab inflammationibus tuentur. In specie pars qualibet suum simile respicit, Epar epata: Lien Lienes, &c. Specialiora dabuntur, lib 5.*

Præparata usitatoria ex partibus carnosis sunt, Decocta, Extracta, Destillata, &c. Vide suis locis.

CAPUT XXIV.

De Partibus Membranosis.

INtestina Lupi.
Vulpis.
Testiculi Apri.
Castoris seu Castorium, Bibergeil.
Priapus cervi.
Tauri.
Secundina cervina.
Umbilicus Infantis.
Rete ex animalibus.
De singulis. Vide lib. 5.

CAPUT XXV.

De Cornibus.

COrnu Alcis.
Bovis
Bubali.
Cervi.
Hirci.
Rhinocerotis.
Tauri.
Huc Unicornu.

Vires. *Frigida & sicca habentur, discutiunt, incidant, ut plurimum sudorem me-*

vent, atque alexipharmaca sunt, pro versa tamen natura animalium, de qua latim lib. 5.

Præparata. 1. Cornu præparatum (in specie sic dictum.) 2. Cornu ustum, Vide calcinat. c. 42. 3. C. philosophicè calcinat. Vide ibid. 4. Magisterium. 5. Galreda, Gelatina. 6. Liquor seu spiritus. 7. Oleum. 8. Sal volatile. 9. Extractum. 10. Quinimò nec decoctionibus infusionibusve vires suas denegant.

CAPUT XXVI.

De Ossibus.

Granum, humanum (non inhumatum.)
Dens Apri.
Elephantis Ebur.
Lupi.
Os de Corde cervi.
Ossa Hominis.
Lupi.
Tauri.
Talus Leporis.
Porci.

Vires. *Ossa in genere vim habent ex-ccandi discutiendi, adstringendi, seu fluxiones sistendi, ossa, ligamentaque corroborandi. Calcanei combusti, ut scribit Rhases, summè pollent adversus colicos cruciatus. Specialiora vide l. 5.*

Præpar. Ossa ut Cornibus fere cognata sunt substantia: ita & præparationibus. Hinc fiunt. 1. Os præparatum (in specie sic dictum.) 2. Galreda seu Gelatina. 3. Magisterium. 4. Liquor seu spiritus acidulus. 5. Oleum. 6. Sal volatile. 7. Spiritus essentificatus. Vide infra suis locis.

CAPUT XXVII.

De Crustaceis seu Testaceis.

Lapides cancrorum seu Oculi cancrorum, Krebsaugen.
Carpionis, Karpffenstein.
Percarum, Persichstein.
Trutarum.
Mandibula Lucii, Hechtkiefer.
Conchæ, concharum teste oblongæ.
Entalium.
Dentalium.
Mater perlarum.
Testæ ovorum.
strutionis.

Vires. *Crustacea omnia, quia naturæ sunt salinæ & tartareæ, medicamenta suppeditant excellentissima ad resolvendum tartarum seu calculum, ad stranguriam, dysuriam, ischuriam, difficultates & suppressiones urinæ, ad colicas passiones, ad tartareos morbos pulmonum, &c.*

Ex-

Extrinsecus usus sunt creberrimi in dentifriciis, præcipuè si cremata fuerint, hinc & in rimis cutis solidandis, exiccandis, &c.

N. *Omnia genera lapidum, qui in capitibus piscium reperiuntur, trita & cum vino exhibita, colicum dolorem compescunt & calculum qui in renibus defixus jacet, atterunt & comminuunt.* Wecker ex Galeno & Avicenna, &c.

Præparata nihil ferè peculiare habent à præparationibus lapidum mineralium, de quibus lib. 3. Hinc fieri possunt. 1. Calcinata. Vide c. 43. 2 præparata (stricte dicta) 3. Sal. (impropriè ita dictum.) 4. Magisterium, 5. Liquor seu oleum per del.

CAPUT XXVIII.
De Lapillis.

LApilli quamvis in animalibus plurimis, plurimisque animalium cavitatibus reperiantur; attamen sunt rari ac præter lapidem Bezoar (de quo lib 5.) fere nulli, qui in officinis prostent. E re foret nihilominus, ob insignem vim, quam in calculo resolvendo obtinent, in promptu nonnullos habere. Quales sunt:

Lapilli in Ventriculo & Vesica fellis tauri.

Calculus humanus, Ludus Paracelso dictus &c.

Lapilli hirundinum.

Præparata eadem exhibere possunt, quæ alii lapides.

CAPUT XXIX.
De Lacte & sero Lactis.

LAc est sanguis vi mammarum pro fœtus nutrimento elaboratior redditus. Ex variis lactis generibus præ reliquis inserviunt medicinæ.

Lac Asininum, (quod tamen nostratibus minus usitatum.)
Caprinum.
Humanum.
Ovillum.
Vaccinum.

Optimum est ex animali sano non nimis pingui, ætatis mediæ, recens mulctum, colore candidum, quod ungui instillatum cogitur.

Vires. *Refrigerat, humectat, mollit, paregoricum est, acrimoniam mitigat. Hinc usus insignis in dysenteria (clysmatisatum) in phthisi, &c. Extrinsecus in oculorum destillationibus, capitis dolore (excellit cremor.)*

N. *Lac etsi optimè nutriat, tamen non omnibus aque commodum est: Nocet enim in visceris intemperie & febri; quia facilè corrumpitur, malumque adaugere*

augere aptum est. Capiti itidem & nervoso generi minus convenit.

Præparata ex lacte, Butyrum, scil. Lac coagulatum, Serum & Caseus, inter nativa merito recensentur.

Vires. *Butyrum convenit, ut, consistentia, ita & viribus generalibus, cum axungiis.*

Lac coagulatum vim habet refrigerantem ac anodynam.

Caseus in medicina rarissimi est usus. Recentem imponunt nonnulli Epati ad æstum febrilem comprimendum, vetustum sunt qui commedant ad resolvendos tophos podagricos.

Serum lactis, seu Aqua lactis, fit duplici modo, per se & per admistionem rei separationem juvantis. Per se secernitur caseosa substantia à serosa, si lac (non nimis recens) calori exponatur. Admiscentur, quæ separationem juvent. coagulum. v.g. vituli, agni, &c. liquor acidulus, herba acidula, v.g. acetum. Spir. Vitr. acetosa.

N. *Sunt qui serum cum petroselino factum poscam Italicam appellant.*

Vires. *Calfac. & siccat, abstergit, alvum subducit, urinam ciet. Hinc usus crebri in Infusionibus purgantibus, abstergentibus, &c. Extrinsecus extergit scabiem, datur per se ab ℥ij, ad ℔j.*

N. *Integrum tractatum, de facili medicina per seri & lactis usum conscripsit Ioannes Costaus.*

CAPVT XXX.

De Felle.

Fel est portio chymi excrementitia, flava, amarissima, acerrima, in epate ab utiliore parte separata, inque vesiculam propriam collecta, unde per alvum subducitur, & transeundo alvum sollicitat.

Usitatoria sunt.

Fel Bovis seu Tauri.
Capræ.
Ovis.
Suis.
Ursi.

Fel omne desumendum est ex animalibus mediæ ætatis, quæ neque famem neque sitim passa sunt, neque exercitio nimium defatigata, neque ira percita: intellige nisi exaltatum fel desideraveris.

Vires. *Fel omne calefacit, siccat, incidit, terget, discutit, expultricem stimulat, lumbricos amaritudine fugat. Hinc medetur (extrinsecus) hebetudini ac albedini oculorum, purulentiæ aurium, &c.*

N. *Differunt autem inter se non modo secundum magis & minus, sed & viribus peculiaribus, tum à natura alimenti, quo animal pascitur; tum à natura ipsiusmet animalis dependentibus. Inter quadrupedum fella efficacissimum*

Extrinsecus usus sunt creberrimi in dentifriciis, præcipuè si cremata fuerint, hinc & in rimis cutis solidandis, exiccandis, &c.

N. *Omnia genera lapidum, qui in capitibus piscium reperiuntur, trita & cum vino exhibita, colicum dolorem compescunt & calculum qui in renibus defixus jacet, atterunt & comminuunt.* Wecker ex Galeno & Avicenna, &c.

Præparata nihil ferè peculiare habent à præparationibus lapidum mineralium, de quibus lib. 3. Hinc fieri possunt. 1. Calcinata. Vide c. 43. 2 præparata (strictè dicta) 3. Sal. (impropriè ita dictum.) 4. Magisterium, 5. Liquor seu oleum per del.

CAPUT XXVIII.
De Lapillis.

LApilli quamvis in animalibus plurimis, plurimisque animalium cavitatibus reperiantur; attamen sunt rari ac præter lapidem Bezoar (de quo lib 5.) fere nulli, qui in officinis prostent. E re foret nihil ominus, ob insignem vim, quam in calculo resolvendo obtinent, in promptu nonnullos habere. Quales sunt:

Lapilli in Ventriculo & Vesica fellis tauri.

Calculus humanus, Ludus Paracelso dictus &c.

Lapilli hirundinum.

Præparata eadem exhibere possunt, quæ alii lapides.

CAPUT XXIX.
De Lacte & sero Lactis.

LAc est sanguis vi mammarum pro fœtus nutrimento elaboratior redditus. Ex variis lactis generibus præ reliquis inserviunt medicinæ.

Lac Asininum, (quod tamen nostratibus minus usitatum.)

Caprinum.

Humanum.

Ovillum.

Vaccinum.

Optimum est ex animali sano non nimis pingui, ætatis mediæ, recens mulctum, colore candidum, quod ungui instillatum cogitur.

Vires. *Refrigerat, humectat, mollit, paregoricum est, acrimoniam mitigat. Hinc usus insignis in dysenteria (clysmatisatum) in phthisi, &c. Extrinsecus in oculorum destillationibus, capitis dolore (excellit cremor.)*

N. *Lac etsi optimè nutriat, tamen non omnibus aque commodum est: Nocet enim in visceris intemperie & febri; quia facilè corrumpitur, malumque adaugere*

augere aptum est. Capiti itidem & nervoso generi minus convenit.

Præparata ex lacte, Butyrum, scil. Lac coagulatum, Serum & Caseus, inter nativa merito recensentur.

Vires. *Butyrum convenit, ut, consistentia, ita & viribus generalibus, cum axungiis.*

Lac coagulatum vim habet refrigerantem ac anodynam.

Caseus in medicina rarissimi est usus. Recentem imponunt nonnulli Epati ad æstum febrilem comprimendum, vetustum sunt qui commedant ad resolvendos tophos podagricos.

Serum lactis, seu Aqua lactis, fit duplici modo, per se & per admistionem rei separationem juvantis. Per se secernitur caseosa substantia à serosa, si lac (non nimis recens) calori exponatur. Admiscentur, quæ separationem juvent. coagulum. v.g. vituli, agni, &c. liquor acidulus, herba acidula, v.g. acetum. Spir. Vitr. acetosa.

N. *Sunt qui serum cum petroselino factum poscam Italicam appellant.*

Vires. *Calfac. & siccat, abstergit, alvum subducit, urinam ciet. Hinc usus crebri in Infusionibus purgantibus, abstergentibus, &c. Extrinsecus extergit scabiem, datur per se ab ℥ij, ad ℔j.*

N. *Integrum tractatum, de facili medicina per seri & lactis usum conscripsit Ioannes Costæus.*

CAPUT XXX.

De Felle.

FEl est portio chymi excrementitia, flava, amarissima, acerrima, in epate ab utiliore parte separata, inque vesiculam propriam collecta, unde per alvum subducitur, & transeundo alvum sollicitat.

Usitatoria sunt.

Fel Bovis seu Tauri.
Capræ.
Ovis.
Suis.
Ursi.

Fel omne desumendum est ex animalibus mediæ ætatis, quæ neque famem neque sitim passa sunt, neque exercitio nimium defatigata, neque ira percita: intellige nisi exaltatum fel desideraveris.

Vires. *Fel omne calefacit, siccat, incidit, terget, discutit, expultricem stimulat, lumbricos amaritudine fugat. Hinc medetur (extrinsecus,) hebetudini ac albedini oculorum, purulentiæ aurium, &c.*

N. *Differunt autem inter se non modo secundum magis & minus, sed & viribus peculiaribus, tum à natura alimenti, quo animal pascitur; tum à natura ipsiusmet animalis dependentibus. Inter quadrupedum fella efficacissimum*

est taurinum: Inter avium, praestantissimum habetur fel perdicis & gallinae. In genere tamen avium fella fortiorum virium censentur, quam terrestrium.

Praeparata. Fieri quidem possunt. Extracta cum ▽ ex fellibus siccatis. Verum praeter Tincturam illam Cosmeticam ex felle taurino confectam nullum in praxi vidisse memini.

CAPUT XXXI.

De Medullis.

Μυελὸς. Medulla est pinguedo ossium cavitatibus, velut nutrimentum insita.

Suntq; Officinales:

Medulla Bubula seu bovilla.
- Canina.
- Cervina.
- Equina.
- Hircina.
- Hœdina.
- Ovilla.
- Vitulina.

Vires. *Calefacit, emollit, rarefacit, ultera explet. Hinc proficuus medullarum usus in tumoribus induratis & scirrhosis, &c.*

N. *Optima habetur cervina, dein vitulina: Medulla Hircina & bubula tum acrior est, tum siccior, ideoque ad molliendum minus idonea.*

Est & medulla spinae dorsalis cerebrique, id est, substantia molliuscula in cavitatibus eorum collocata. Verum excepto cerebro leporino, reliquae usus sunt rarissimi.

Praeparata exinde fieri possunt praecipua, Aqua still. & Oleum.

CAPUT XXXII.

De Pinguedinibus seu Axungiis vel Adipibus.

Axungia. Adeps. Pinguedo. AGnina, Lämmerschmaltz/ oder Fett.
- Anatina.
- Anserina.
- Aprugna.
- Ardeae.
- Aschii s. Thymalli piscis.
- Canina.
- Caponis.
- Castoris.
- Catti sylvestr.
- Ciconiae.
- Cuniculi.
- Erinacei.
- Gallinae.
- Humana.
- Leporis.
- Lucii piscis.
- Lupi.
- Muris montani.

Ovis

Ovis ex lana. Oesypus.
Porcina seu suilla.
Serpentum.
Taxi seu Melis.
Ursi, fœminæ & masculi.
Vulpis.
Vulturis.

Huc Butyrum & præcipuè majale.

Vires. *Calfaciunt, humectant, emolliunt, abstergunt, digerunt, pus movent, anodynæ sunt plus minus. Nimirum quia pinguedo vires quadantenus secundum naturam animalis sui sortitur, prout hujus natura fuerit, ita & illius. Imbecillior est suilla (quia sus frigidior & humidior;) hac paulo fortior vitulina; hinc gallinacea; efficacissima omnium est anserina.*

N. *Quoties adipis absolute fit mentio, recipe suillam, recentem, sine sale candidam.*

Præparat. Oleum stillatitium.

N. *Quomodo axungia lavetur & asservetur. Vide lib. 1. cap. 29.*

CAPUT XXXIIII.

De Sanguine.

HEbr. Dam. Arab. Dem. Est proximum animalium nutrimentum ex chylo in Venis & Epate elaboratum, adeoque de naturâ animalis magis participans quam ipse chylus. In Officinis quidem nulli prostant, adhiberi tamen nonnunquam solent maximè recentes.

Sanguis, Anatis.
Anseris.
Asini.
Canis.
Columbæ.
Equi.
Hirci.
Hœdi.
Hominis.
Muliebris menstruus.
Leporis.
Perdicis.
Tauri.
Turturis.

Vires. *Calefacit, adstringit, sanguinis fluxus cohibet, magis minus pro natura diversa animalium, nutrimentique; qua ratione & viribus peculiaribus inter se differunt. Avium sanguis, quia nitrosa plerumque scatet facultate, incidit, abstergit, calculum atterit, oculorum suffusioni confert; ut columbæ, milvi, vulturis.*

Præparata. Anatomia sanguinis exhibet. 1. ▽m seu spiritum. 2. Oleum. 3. Sal volatile. 4. Sal fixum. His adjunge balsamum antipodagricum, & magisterium, cujus formulas vide lib. 5. de homine.

CAPUT XXXIV.

De Sevis.

SEvum. Cervinum.
Damæ.
Equinum.
Hircinum.
Hœdinum.
Ovillum.
Taurinum.
Vitulinum
Huc. Cera.

Vires. *Sunt calida & humida moderatè vel gr. molliunt, discutiunt, aliquantulumque adstringunt.*

Præparata rara per se exhibent, utplurimum emplastris aliisque inungendorum formulis inserviunt. [illegible]quis tamen ea destillationi submittere velit, poterit id probè admodum, quo Gummi-resinæ destillantur.

CAPUT XXXV.

De Stercore & Urina.

STercus nihil est aliud, quam nutrimenti assumpti pars inutilior, crassior, feculentior, à parte utiliori in ventriculo & intestinis virtute chylifica aliquantulum immutata & hinc per anum excreta.

N. *Constat* 1. *spiritu volatili fœtente flagrabili (Sulph. fœtidum vocant.)* 2. *Sale fixiori (quo agri fœcundantur) tum quoque* 3. *terreis ac* 4. *aqueis portionibus, quæ prioribus illis subjectum præbent.*

Stercora in Medicina usitatiora sunt.

Stercus Anserinum.
Asininum.
Aprignum.
Bovillum s. vaccinum.
Caninum seu Album-græcum Officinarum.
Caprillum.
Ciconiæ.
Columbinum.
Equinum.
Gallinaceum.
Humanum.
Lupinum.
Muris. Muscerda.
Ovillum.
Passerculi.
Pavonum.
Suillum.

Vires. *Virtutes stercorum eruendæ sunt, tum ex natura rei alimentariæ, tum ex natura animalis, cujus vi chylifica aliquantulum eas immutari diximus. Avium excrementa (quia harum natura ut plurimum calidissima est) tota sunt nitrosa, unde & mirificam vim habent, discu-*

discutiendi, incidendi, attenuandi dissolvendi, aperiendi, abstergendi, (scil. maculas cutis) diversimode tamen, prout sc. diversa aves sunt diversisque vivunt alimentis. Iumentorum stercora vim obtinent anodynam, refrigerantem, discutientem, exhibenturque intus & extra.

Præparata præcipua quæ inde exhiberi possunt, sunt:

1. Aquæ stillatitiæ 2. Olea stillat. 3. Salia.

N. *Præter* ▽*m ex stercore vaccino (omnium florum dictam) non memini alias esse usitatas.*

De Urinis.

Urina est veluti colamen chymi & sanguinis, constans ex Sale viscosaque terra humiditati phlegmaticæ immixta.

Raræ etsi sint, quæ in usum medicum veniunt, tamen viribus non carent insignibus, præcipuè:

Urina humana.
Caprina.
Ovilla.

Vires. *Calefaciunt, siccant, abstergunt, putredini resistunt, Urinam pellunt, &c.*

Præparata. Spiritus Salque volatile, Sal fixum. Vide lib. 5 de homine.

Caput XXXVI.

De Unguibus & Ungulis Officinalibus & de Coagulis.

Ungulæ usitatiores sunt.

Ungula Alcis.
Asini.
Bovis.
Canis.
Equi.
Lyncis.

His addere licet Unguem odoratum seu blattam byzantiam.

Vires. *V. de seorsim lib. 5.*

Præparata. Præparata in specie sic dicta. Magisterium, quibus addi quoque potest oleum stillatitium.

Coagulum nihil aliud est, quam lactis in Ventriculo quadrupedum, quæ adhuc sugunt, concretio & condensatio. Sic sunt.

Coagulum Agni.
Equi. Hippace.
Hœdi.
Leporis.
Vituli.

Excipiendum coagulum antequam ipsa animalia aliud quippiam præter lac maternum degustaverint.

Vires. *Coagulum omne*, teste Galeno; *acris & digerentis est facultatis, adeoque exiccatoria.*

CAPUT XXXVII.

De Acetis.

ACeta quæ in Officinis prostant, vel mera sunt, vel qualitatibus medicamentalibus aliunde impregnata.

Demeris horumque præparationibus agetur peculiariter lib. 4. cl. 2.

Aceta qualitatibus aliunde impregnata (præter pauca alia, de quibus d. l.) fiunt ex Aceto vini optimo, ac vegetabilibus, suntque vel insolata sive infusa saltem, vel quoque, quæ paucissima tamen sunt, destillata.

Modus fiendi: ℞. Materiam insolandam puram atque exiccatam, præpara ad infusionem, (*ut fit in decoctionibus incidendo scil. quæ incidenda sunt, contundendo quæ contundenda, &c.*) Hinc imple lagenam vel vitrum ac affunde acetum vini acerr. donec ad lagenæ cervicem pertingat: Orificio bene clauso colloca in locum tepidum, vel temperatum & acetum viribus rerum infusarum impregnabitur.

N. *Vegetabilia aliquantulum arefacta recipere oportet; ne squalore suo acetum corrumpant.*

Modus *destillandi* non discrepat à destillatione aceti simplicis de qual. 4. class. 2.

--- Aceta Officinalia simplicia fiunt per solam insolationem: suntque usitatoria.

Acetum Anthosatum ex inf. florum anthos.
Calendulatum ex floribus.
Caryophillatum ex flor.
Cort. citr.
Fragor. è fructib.
Lavendul. è flor.
Menthæ: ex foliis.
Papav. rhæad. è fl.
Rosat. ex flor.
Rub. Idæi. è fructibus.
Rutac. è fol.
Sambuci ex florib.
Scordii: è fol.
Scylliticum, è rad.
Violar. purpur. è floribus.

Aceta composita sunt.

Acetum Alexiacum s. Destillatum alexic. F. F. *v. infra* No. 1.
Bezoardicum. 2.
Prophylacticum FF. 3.
Rutaceum. F F. 4.
Theriacale August.

1. *Acetum agrestinum solutivum Cl. D. D. S. Closaei Archiatr. apud Metenses celeberrimi.*

℞. Succi agrestæ sive omphacii depurati ℥ij.
fol. Sen. Oriental. ʒij.
sem. anis. contus. ℈j.
rad. mechoac. in tenues lamellas dissectæ,) non autem pulveris, aliàs

aliàs infusum evaderet viscidum) ʒß.
garyoph. integr. n. ij.
Macerentur in Lagenâ loco frigido & de isto aceto agrestino permisce cochl. ij. aut iij in jusculis condimenti loco, in quibus prius dissoluta sit ʒß. cremor. Tart. Adultis detur dolis superior integra.

Hujus remedii assiduo usu hemitritaῦ & morbos Chronicos, quamvis longa patientia edomari, probatum est.

2. *Acetum Alexicacum seu Destillatum alexic. F. F. i. e. Francofurtense.*

℞. Rad. Tormentill.
Zedoar.
Bistort ā. ℥ß.
Angelic.
Imperator.
Hirundinar. ā. ℥iß.
Pimpinell.
Dictamn. alb.
Aristoloch. rot. veræ. ā. ℥ij.
Herb. Card. bened.
Galeg.
Scord. ā. Miß.
Sed. maj.
Endiv ā. Mij.
Fl. Calendul. Miiß.
Rosar. rub.
Nymph.
Borrag.
Tunic.
Sambuc. ā. M. j.
Poma citria recentia minimeque putrida N. viij.
Incisis incidendis, ac contusis contundendis affunde ✚ acerr. ℔. X. stent in infusione ♂ (3) postea destillentur per ⅩⅩ vitreum.

3. *Acetum Bezoardicum. F. F. Cl. Dn. D. de Spina.*

℞. Rad. Enul. camp. ℥ij.
Angelic.
Ostrut.
Valerian.
Vincetoxic.
Chelidon.
Pimpinellæ ā. ʒvj.
Gentian.
Diptamn. alb.
Aristoloch. rot.
Tormentill.
Scabios.
Succis.
Petasit.
Zedoar. ā. ʒß.
Bacc. Junip. Miiij.
Myrrh. elect. ʒß.
Fol. Rut.
Chelidon. maj.
Scord.
Chamædr.
Card. bened. ā. Mij.
Incidantur & contundantur ut est moris, dein affunde.
Aceti vini acerr. ℔. viij.
Spir. Vini ℔iij.
Theriac. Androm. ℥ij.

Spir.

Spir. Tartari ℥ß.
Camphor. ʒij.

Digerantur per dies aliquot (14.) dein exprimantur, filtrenturque per chartam.

4. *Acetum confortans S. Closs.*
Pulsessig.

℞. fol. rut. Miij.
fumar. Mj.
Baccar. Juniper. ℥ij.
Garyophill.
Macis.
Nucis mosch.
Testicul castor. ā. ℥ß.

Contusis affunde acet. ros. ℔iij.

Insola per aliquot dies vel macera retrò fornacem.

Vires. *Gravidis, puerperis, & ab utero syncopizantibus prodest, odorando, tempora fricando, & pulsui utrique ex linteis eo madentibus, alligando. In febribus malignis commodè additur camph.* ʒj.

5. *Acetum Prophylacticum FF. Cl. Dn. D. Arnoldi Weickard.*

℞. Rad. Angelic.
Zedoar.
Levistic.
Pimpinell germanæ.
Rut. ā. Mj.
Turbith. el. ʒij.
Cort. citr. recent. ʒiij.
Baccar. Juniper. bene matur. ℥iß.
Laur. ℥j.

Incisa & contusa, ut moris, macerentur cum acet. acert. Mens. ij. postea destilletur per XX vitreum. Servetur pro usu.

Vires. *Insignes vires bezoardicas aceta hac recensita obtinent, quibus non modo contagiosos morbos præcavere, sed & per sudorem, urinamve expellere pollent.*

4. *Acetum rutaceum. F.F.*

℞. Fol. Rut.
Scord.
Card. benedict.
Tanacet. ā. Mj.
Bacc. Juniper.
Rad. Angelic. ā. ℥ij.
Zedoar.
Cort. citr. ā. ℥ß.

Incidantur minutim, ac infundantur in ✠ optimi ℔. vj.

Viribus *convenit cum prioribus.*

CAPUT XXXVIII.

De Aquis destillatis.

AQuæ, in Officinis, diversimodè paratæ prostant, simul ac diversæ naturæ: aqueæ scil. i. e. ad naturam aqueam accedentes, vel spirituosæ, i.e. spirituum naturam referentes.

Modus parandi vel destillatio est vel infusio, decoctiove, vel commixtio.

N. *Mo-*

N. *Modos destillandi. Vid. lib. 1.*

Destillatio aquarum pro diversitate materiarum diversimodè peragitur, idque non modo ratione caloris diversi, verum etiam ratione instrumentorum variantium.

In regno MACROCOSMICO aquæ ferè singulæ peculiares destillandi modos obtinent, ideoque specialiter describendæ erunt lib. 3.

In R. VEGETABILI destillantur aquæ ex *herbis, floribus, fructibus, radicibus, lignis, & aromatibus.*

I. *Ex herbis & floribus viridibus.*

1. ℞. *Herb.* vel *Flores* q. v. incide minutim conquassave, ac affunde ▽m (ne empyreuma contrahat) destillaque per MB.

N. 1. *Ex herbis floribusve virentibus tenerioribus (quorum vis facile evanescit) ut & frigidioribus, destillantur aqua per* MB: *Ex aromaticis autem ut & calidioribus, quorum vis non ita volatilis, profundiusque inhæret, commodius per vesicam eliciuntur.*

N. 2. *Herbæ odor quo facilius expirat, eò tepidiore* MB. *utendum.*

N. 3. *Si nobiliores expetis aquas, affunde destillatam super materiam novam ac destilla denuo.*

N. 4. *Non abs re fuerit præmittere macerationem diei unius ac alterius, vel & fermentationem, addito, si libet, tantillo Salis communis vel fecum cerevisiæ, præcipue si olea expetuntur.*

N. 5. *Si colorem nativum spiritibus & aquis destillatis conciliare volueris, impone eos in* XX *ut transeat* ▽ *extillans: Verum enim vero, minus durabilis* ▽ *illa futura est.*

2. ℞. Succum ex herbis expressis ac destilla.

II. *Ex herbis siccis.* ℞. Herbam quamcunque vis, incide & affusa aqua calida macera aliquamdiu; hinc destilla.

N. *Ex herbis calidis & odoratis melioris notæ* ▽*æ & olea destillantur, si sicca destillationi subjiciantur.*

III. *Ex Fructibus.* ℞. Fructus maturos. E. g. poma, scinde minutim, vel conquassa ac destilla per MB.

N. *Ex mollioribus exprimi potest succus ac destillari.*

IV. *Ex Seminibus.* ℞. Semina grossè contusa, macera cum ▽ hinc destilla per vesicam.

V. *Ex Radicibus.* ℞. Radic. conquassa, macera cum ▽ ac destilla per Vesic.

N. *Raræ sunt* ▽*æ ex solis radicibus destillatæ.*

VI. *Ex Lignis.* Ex lignis quæ eliciuntur, spirituosæ imprimis sunt, ideoque ad spiritus referendæ. Videri quoque possunt earum destillationes in oleis destillatis.

VII. *Ex Aromatibus.* ℞. Aromata grossè contusa, macera cum menstruo idoneo per aliquot dies (4. 5. 6.) dein destillentur per vesicam. Sic stillat ▽ & oleum. Hæc separa & si opus rectifica. *Vide de oleis stillat, quia uno & eodem*

eodem actu ▽ *& olea ex aromatibus proliciuntur.*

N. 1. *Menstruum in singulis dabitur.*

N. 2. *Aquæ hæ spirituosæ sunt.*

In Regno ANIMALI eliciuntur aquæ 1. ex *animalibus integris* molliusculis, mucilaginosisque. 2. ex *partibus molliusculis*, V.g. Cerebro spinalive medulla. 3. E *sanguine*. 4. E *novellis cornibus*. 5. E *stercore*.

1. Ex *animalibus integris* mucilaginosis: ℞. Animalia (lota si placuerit) scinde minutissimè, conquassave; hinc destilla ex MB vel VB affusa, si placuerit, ▽ convenienti: Sic paratur ▽ lumbricorum, cochlearum, ut & spermatis ranarum.

2. Ex *Medulla Cerebri*, paratur eodem modo, addita ▽ cephalica v.g. tiliæ, pœoniæ, &c.

3. *Sanguinis* destillatio etsi itidem è MB perfici queat: præfertur tamen quæ fit igne nudo ex cucurbita fictili. *Vide de oleis c. 70. & spiritib. c. 81.*

4. E *Cornibus* quomodo liquor stillit. Vide de oleis. E *novellis cornibus*, e.g. cervorum fit ▽ per Retortam vel Cucurbitam humilem è MB aut VB affuso pauco Vino vel & sine additione, Vide lib. 5. de Cervo.

5. E *Stercore*, fit itidem per MB vel cineres, proditque primum ▽ hinc oleum.

Sunt itaque:

Aquæ Officinarum Simplices ac Phlegmaticæ.

Aqua Abrotani.
Absynthii.
Acaciæ flor.
Acetosæ.
Acetosellæ.
Adianti.
Agrimoniæ.
Albuminis ovorum.
Alchimillæ.
Alkekengi ex baccis.
Altheæ.
Alsines.
Anethi.
Angelicæ.
Anguriæ.
Anisi.
Apii.
Aquilegiæ.
Artemisiæ.
Asparagorum.
Aurantiorum ex florib. dicitur ▽ Namphæ, &c.
Aurant. ex corticib.
Auriculæ muris.
Bardanæ simpl.
Basilici.
Betonicæ.
Betulæ succi.
Bistortæ.
Borraginis ex flor.
ex toto.
Buglossæ ex flor.
ex tot.
Bursæ pastoris.
Calamentæ.
Calami officinarum.
Calcatrippæ.

Calen-

Calendulæ.
Capillorum Veneris.
Caprifolii flor.
Cardui benedicti.
Mariæ.
Carvi.
Cariophyllatæ.
Centauri minoris.
Centumnodiæ.
Cerasorum nigr.
Cærefolii.
Chamæmeli.
Chamæpityos.
Cheyri fl.
Chelidonii major.
Ch. minoris.
Cichor.
Cinamom. communis,
Citri excortic.
Consolidæ med.
Coriandri.
Crassulæ.
Cuscutæ.
Cyani fl.
Cydoniorum.
Cymini.
Ebuli è flor.
Endiviæ.
Enulæ.
Eupatorii Avicen.
Euphragiæ.
Fabarum fl.
Fœniculi.
Florum omnium, lætaminis.
Fragariæ.
Fragorum.
Fumariæ.
Genistæ.
Graminis ex rad.
Geranii.
Hederæ terr.
Hepaticæ nob.
H. Stellatæ.
Herniariæ.
Hyoscyami.
Hyperici.
Hyssop.
Imperatoriæ.
Lactucæ.
Lapatii acuti.
Lavandulæ.
Levistici.
Ligustri fl.
Lilior. alborum.
Convall.
Linariæ.
Lumbricorum.
Lupulorum.
Majoranæ.
Malvæ.
Matricariæ
Meliloti.
Melissæ.
Mellis.
Mentæ crispæ.
Mentastri.
Mercurialis.
Millefolii.
Morsus Diabol.
Nasturtii aquatici
Nicotianæ.
Nucum Jugland. immatur.
Nymphææ alb.
Nummulariæ.

Origani.
Ononidis.
Pœoniæ.
Papaveris albi.
Parietariæ.
Pentaphylli.
Persicariæ maculosæ.
Persicorum florum.
Petasitidis extoto.
Pimpinellæ.
Plantaginis.
Pluvialis.
Portulacæ.
Prassii.
Primulæ veris.
Pulegii.
Pyrolæ.
Querc. fol.
Raphani Rust.
Vulgaris.
Rorellæ.
Roris majalis.
Rosarum pallid.
rubear.
Rorismarini.
Rubi idæi ex bacc.
Rutæ.
Salviæ.
Sambuc. flor.
Saniculæ.
Savinæ.
Satyrii.
Saxifragiæ alb.
Scabiosæ.
Scolopendrii.
Scordii.
Scorzoneræ.
Scrophulariæ.
Sempervivi.
Senecionis.
Serpilli.
Sigilli Salom.
Siliginis fl.
Solatri.
Spermatis ranarum.
Tanaceti.
Taraxaci.
Thymi.
Tiliæ flor.
Tormentillæ.
Trifolii.
Trinitatis.
Tunicæ fl.
Tussilaginis.
Valerianæ.
Verbasci.
Verbenæ.
Veronicæ.
Violarum ex fl.
ex toto.
Vitium lacrymæ.
Urticæ.
Zedoariæ.

Aquæ fortiores cum Vino atq; ▽ e composita.

Aqua Anhaltina. *infra* No. 1.
Anisi cum Vino adusto.
cum Malvatico.
Antidotalis, (Alexipharmaca Matthioli Aug.)
Aperitiva. 2.
Apoplectica *Crollii* 3.
Apoplect. Sennerti. 4.

Arthri-

Arthritica. *Aug.*
Asthamatica 5.
Bardanæ composita. *A.*
Bezoardica. 6.
Caponis composita. *A.*
Carbunculi 7.
Ad desiccandos catharrhos. 8.
Carminativa. 9.
Cephalica aromatica. 10.
Cephalica F. F. 11.
Cinamom. c. Malvat.
c ▽ rosatum.
Communitatis ophthalmica 12.
Cordialis Herc. Sax cal. 13.
frigida. 14.
Cordialis restaurans. 15.
Cosmetica. 16.
Cosmetica pretiosa. 17.
Cosmetica S. Closs. myrrhata 18.
Damascena odorifera. 19.
Diuretica ex nucleis F. F. 20.
Antidysenterica. 21.
Diuretica Closs. 22.
Embryonum S. Balsamus puerorum. *A.*
Epileptica Langii. *A.*
Febrifuga. 23.
Fortis. *A.* vide & l. 3. c. 23.
Ad gutturis affectus. 24.
Antihectica, 25. 26.
Hirundinum. *A.*
Hysterica Croll. 27.
Juniperi c. Spir. vini.
Histerica Matth. Martin. 28.
Imperialis correcta. 29.
Lavendulæ compos. 30.
Magnanimitatis. 31.
Mirabilis. *A.*
Nephritica. 32.
Ophthalmica. *vide Collyr.*
Philosophorum. 33.
Pectoralis. 34. 35.
Picarum. 36.
Regia. *vide in Sal. nit. l. 3. c. 23.*
Salviæ. composit. 37.
Antiscorbutica. 38.
Ant. spasmica. Closs. 39.
Splenetic. 40.
contra Terrorem. 41.
Theriacalis Bezoardica. *A.*
Theriacalis contra pestem. 42.
Theriacalis Croll. seu Spir. theriac. camphorat. 43.
de trib. Mixtura simplex. 44.
Tristantis. 45.
Vitæ aurea Langii. *A.*
Vitæ Matthioli. *A.*
Vitæ comm. *A.*
Vitæ mulierum. 46.
Vitæ mul. camphorata. 47.
Virtutum. 48.
Vomitiva Plateri. 49.
Vomitoria Æsculap. Saturn. 50.

N. *Non possum, quin in limine aquarum compositarum Pharmacopœiæ tyronem erroris commonefaciam, quem in nonnullarum destillatione comperio. Videlicet admisceri destillandis ejusce fa-*

rina materias, quarum vis contumacior est, quam ut destillationis opere elevari cum cæteris queat. Tales sunt Gemmæ, Margaritæ, Corallia, ossa, cornua, aurum, &c. Eapropter si qua talia occurrerint, ne frustra sumptus impendant, præstat eadem destillato admiscere sive sub formula præparatorum id fiat, sive, quod melius sub forma Magisterii, sive quod adhuc aptius sub forma liquoris.

1. *Aqua Anhaltina.*

℞. Terebinth. el. ℔. ß.
Thur. masc. ℥j.
Lign. Aloes pulv. ʒiij.
Gran. Mastich.
Garyophyll. (aliis fl. anthos.
Nucist.
Cubeb. (alias Galang.
Cinamom. a. ʒvj.
Croc. or. integr. ʒiiß.
Sem. Fœnic.
Bacc Laur. a. ℥ß.

Pulverisata infundantur in 🜄 ℔. v. digerantur per ♂ (6.) additis Moschi in petia ligati g. xv. Hinc destillentur lentissimo MB. Quod clarum est separetur à turbido.

N. *Præstat Moschum rostro alembici imponere.*

Vires: *Calf. sicc. discutit; stomachum, cor, & reliqua viscera corroborat. Hinc efficax est in animi deliquiis. Extrinsecus crebrior ejus usus est; confert in catarrhis atque doloribus à causa frigida subortis, in Arthritide quam Vagam vocant, in Paralysi, Epilepsia, Apoplexia, Vertigine, Tremore, Lethargo, &c. sc. membrum affectum ea benè fricetur.*

2. *Aqua Aperitiva.*

℞. Rad. Eryng.
Scorzoner.
Filic.
Centaur. maj.
Brusc. ā. ℥ß.
Fœnic.
Cort. Cappar.
Tamarisc.
Fraxin. ā ʒiij.
Citri odorat. ʒiiß.
Sem. Vitic.
Card. bened.
Cichor. an. ℥ß.
Endiv.
Scariol.
Nasturt.
Citr. an. ʒij.
Herb. Polytrich.
Adianth.
Ceterach.
Cuscut.
Scolopendr.
Betonic.
Endiv. an. Miß.
Sum. Thym.
Epithym.
Lupul.
Flor. Hyperic.
Genist.
Borrag.
Meliss. an Mj.
Passular. min. ℥j.
Infundantur in 🜄. Lupul.

Sco-

Scolopendr.
Card.bened.
Veronic.an. ℔j.
Vin.Rhenan.℔iiß.
Additis Cinam. ℥iß.
Spec.Dialacc.℥ß.

Stent in loco calido per ♂ ℘ (2.) probe clausa, postea ♃ lentur in MB. △ lento.

Vires. *Maximarum est virium in reserandis obstructionibus totius corporis, maxime vero Lienis, Epatis & Mesenteru, adeoque commendabilis in affectu hypochondriaco, aliisque affectibus affinibus. Dosis cochl.* 1.

3. *Aqua apoplectica Crolli.*

℞. Fl.Lil Convall.
Tiliæ.
Pœoniæ.
Primul.veris.
Majoran.
Lavendul.
Salviæ.
Betonic.
Rorismar.

Cerasor.nigror. & dulcium. ☽ crescente decerptorum. q. p.

Tritis omnibus & mixtis (vel seorsim flores, seorsim cerasa destillentur) adde farinæ sinapi ℔ i. vel ij. affusaque ▽ comm. q. s. fermententur ac destillentur in MB. Spiritui elicito adde Elixyr. Epilept. Croll. an. circula aliquandiu.

N. *Ad fermentationem promovendam in* ▽ *illa communi tantillum lupuli ac fermenti coqui potest, vel & fermentum addere licet sine coctione.*

Dos. cochl. s.

4. ▽. *Apoplectica Sennerti.*

℞. Fl.lil.convall.q.v. infunde in Vini optimi Mens.ij. ♂. (14.) postea destilletur ac serva. In destillato infunde postmodum.

Fl.Lavand.recent.q.placet.
Cubebar.
Cinamom.
Nuc.Mosch.
Macis.
Galang. a. ℥ß.
Visc.quern.
Rad.Pœon. a.℥vj.

Stent in maceratione vase clauso ♂ (14.) Hinc destilla.

N. *Possunt & flores tiliæ addi.*

5. ▽. *Asthmatica F.F.*
Lufftwasser.

℞. Rad.Enul.Camp.
Ungul.Caball.à ℥ß.
Gentian. ℥iij.
Garyophyllat.
Zinzib. alb.à. ℥ij. ℈j.
Baccar.Laur.
Juniper.a. ℥ij. ℈j.
Cinamom.acer.
Cardomomi a. ℥ij.
Fol. Salv.
Majoran.
Hyssop.
Marrub. a. Mſ.
Irid.fl.

Poly-

Polypod. q.
Liquirit.
Jujub.
Sebest.
Uvar. passul. min.
Dactyl.
Pinear.
Amygd. d. à ℥iij.
Squill. præp.
Sem. urtic. rom.
Fœnic.
Ocym. à ℥iij. ℈j.
Fic. ping. ℥j.
Mellis despumat. ℥iß.
Vini Malvat. ℔iiij.
Spir. Vini. ℔iij.

Stent simul in infusione dies aliquot (8.) dein destillentur per XX addantur Sacchari ℥xviij.

N. 1. *Alii addunt & pulmonem Vulpis.*

N. 2. *Sunt qui Spiritum Vini omittunt, atque solum Vinum Malvaticum, pondere sc.* ℔viij. *recipiunt.*

N. 3. *Destillatio addunt Moschi, gr. vij.*

Vires. *Aqua hac, licet vituli pulmonibus solis dicata videatur, utpote quibus specificè opitulatur, crassam ac tartaream mucilaginem attenuando, asperitatem leniendo, respirationem facilitando &c. nihilominus tamen nec insignibus caret viribus, quibus insuper debili ventriculo subvenire potis est, cruditates ejus emendando, frigiditatem corrigendo, &c.*

Dosis prout spirituosa fuerit à cochl. ½. *ad* 1.

6. *Aqua Bezoardica.*

℞. Rad. carlin. exiccat. ℔j.
Vincetox. ℔ß.
Summit hyperic. exiccat.
absynth. an. ℥vj. M. F. pulvis.
cujus ♃. ℥xij.
aq. font. ℔. iiij.
V. rectific. ℔ß.

M. & destilla per vesicam ad medias diss. in sing. ℔. salis Tart. ⊕lati ℈ij, donec acescat.

Dos. pro præservat. cochl. j pro curatione iiij. aut v. reiterando semel, post horas V. sudando desuper usq; dum meliorationem præsentiat.

7. ▽. *Carbunculi.*

℞. Flor. Rorismar. s. Anthos.
Lilior. convall.
Violar.
Borrag. à ℥vj.
Herb. Majoran.
Salv. min.
Lavandul.
Endiv.
Spic. à ℥j.
Nucis moschat.
Zinzib.
Macis.
Gariophyll.
Cinamom.
Cardamom.
Gran. Paradis.

Cu-

Cubebar.
Galang.
Visc.querc.
Avellanar.
Sem. Pœon.
Ras.c.c.à ℥j.
Incidantur & infundantur in Vini Malvat.
▽. Lavand.
Spic.
Rosar.
Fragor. à. ℔iij.
Vini alb. generos. ℔ij.
Postea adde.
Auri foliat.
Margarit.
Off. de c.c.
Lap. percar. à ʒß.
Moschi. q.v.
F. s.a. destillatio in MB.

N. *Olem margaritas &c. minus rectè subjici destillationi, rectius destillato admisceri.*

Vires. *Usus hujus aquæ spirituosæ internus frequens est, in aquis cordialibus ac cephalicis: miram enim vim habet spiritus vitales, animales ac naturales suscitandi, calfaciendi, viscera omnia ac præcipue nervosum genus corroborandi, extrinsecus ibidem usus ejus creber est in Epithem.tibus cordialib. ac pulsuum, in Catarrhis frigidioribus, Paralyticis membris, cephalalgia.*

8. *Aqua ad desiccandos Catarrhos* Flußwasser. *S. Closs.*

℞ Serpilli q.v. inde cucurb. & affunde vini maluat. quantum ad cooperiendam herbam suff. relinque in cellâ per 3. septim. deinde destilla leniter, & in hac aquâ macera ligni Sasafr. torno attriti ℥j. *Dos cochl.* jß.

9. ▽. *Carminativa seu de Chamomilla composita* Grimmen-wasser.

℞. Flor. Chamomill. Rom. M.xxx.
Incidantur & contundantur, infundanturque per horas 24. in
Aq. Chamomil ℔.x. (alii xv.
Vini generosi ℔. vj.

Hinc exprime fortissime, in colatura iterum infundantur hor. 24. alii flores Chamomil. com. (M.xxiv.) exprimantur, colentur. In colatura macera.

Fl. Chamomil. M.xij.
Flaved. cort. arant. ℥iß.
Herb. Absynth. pont. M.ij.
Centaur. min.
Puleg.
Origan. à Miiß.
Sem. Aneth. ℥iij.
Anis.
Fœnic. à ℥iß.
Carv.
Cumin.
Card. bened.
Mariæ à ℥iß.
Bacc. Juniperi.
Lauri à ʒß.

Stent hor. 24. tunc MB lento destilla.

Vires. *Magnarum est virium in morbis, à flatibus subortis, e.gr. passione colica,*

lica, inflatione ventriculi & sim. Praterquam enim quod flatus discutit, vim quoq; obtinet paregoricam.

10. *Aqua Cephalica aromatica.*

℞. Nuc. muschat. ℥j.
Galang.
Calam. aromat. ana ℥ß.
Macis.
Garyophyllor.
Cinamom. ana. ℥j.
Flor. Lavand. Miß.

Vini Rhenani mensur. ij. stent in infusione, postea destillentur.

Vires. *Non capiti solum, sed & ventriculo maximopere convenit, imbecillitati eorum succurrendo, cruditates inde ortas corrigendo, & discutiendo.* Sennert. in Institut.

11. ▽. *Cephalica F.F. vel Epileptica*
Schwindelwasser.

℞. Flor lilior. convall. ℔. jß.
Pœon.
Lavendul.
Betonic. a. ℔. j.
Til.
Primul. Veris ana. ℥iij.
Herb. Botryos. cum flor. Mj.
Rad. Pœon. ℥ijß.
Aristoloch. ℥ß.
Diptamn. alb. ℥j.
Sem. Pœon. ℥ijß.
Cubebar. ℥j.
Piper nigr. ℥ß.
Visc. querc. ℥j ℨij.
Coril. ℨiij.

Macerentur in Vini malvat. Mensur. 2 per septimanas. 3. Dein destillentur in MB.

N. 1. *Duplici modo ▽ hæc in officinis nostris parata prostat. 1. uti jam descripta est. 2 cum castorei ℥ß. quod vel simplici infusione vel repetita destillatione ▽m cephalicam cum castoreo dictam constituit.*

N. 2. *Quoniam △a hujus ingredientia, eodem tempore recentia haberi nequeunt, ne exiccando quid virium pereat, singula, prout collecta fuerunt, infunduntur, seorsim destillantur, destillatumque loco menstrui reliquis affunditur.*

Vires. *Non immeritò Apoplecticam nominaveris, utpote cui morbo præcipuè consecrata est. Succurrere tamen apta est, & reliquis capitis affectibus, catarrhorum flatuumque nequitia introductis. Quales sunt vertigo, Gravedo capitis, Epilepsia.*

12. *Aqua communitatis ophthalmica.*

℞ Herb. Euphrag. Miij.
Chelidon.
Fœnic.
Verben.
Siler. mont. ana. Mij.
Rut.
Meliss. ana. Mj.
Caryophyllor.
Macis.
Piper. long. ana. ℨß.

Macerentur per noctem in ▽ rosar. alb. Vini alb. ana.

Destilla l. ▽. in MB.

Vires.

Vires. *Acuit visum, sordes oculorum detergit, maculas aufert, ulcera sanat, &c. scil. instillata.*

▽ *communitatis paulo aliter.*

℞. Sum. Euphrag. Mij.
Chelidon.
Verben.
Betonic.
Chamæpit.
Aneth.
Hormin.
Anagall. flor. rub. ā. Mj.
Sem. Ameos. ʒſ.
Rad. Caryophyllat. ℥j.
Fl. Anthos. Mß.
Piper long ʒij.
Macerentur in vini albi q. f. per ♂ integrum & destillentur.

Vires *easdem obtinet cum priori.*

13. *Aqua cordialis Herculis Saxoniæ calida.*

℞. Cort. citri.
Fol. Meliſſ.
Ocym.
Vincetoxic.
Fl. Caryophyll.
Rosmar.
Saturejæ.
Sum. Diptamn.
Scord.
Petrosel.
Fœnic. ana. Mj.
Infundantur in f. q. Vini odorati, aut malvatici, per ♂ (3.) postea destillentur: in destillato iterum infundantur.
Caryophyllor.
Macis.
Nucist.
Lign. Aloës. ana. ʒij.
Destillentur denuo.

N. *Addi possunt grana aliquot Moschi & Ambræ.*

Dosis à ʒij. ad ʒß. &c.

14. *Aqua Cordialis ejusdem frigida.*

℞. Succ. Borrag.
Buglosſ.
Meliſſ.
Acetoſ.
Oxylapath.
Trinitat.
Bistort.
Cyan. cærul.
Calendul.
Limon.
Citr. ana. lib. 1.
Acet. lib. 1. (alii lib. ß. alii lib. 1. ß.)
Sem. citr.
Portulac.
Flor. Nymph. alb.
Violar.
Rosar. à ℥ 1.
Terr sigillat. strig.
Bol. armen. or.
Terr. Lemn. ana. ʒiij.
Spec. Diatr. Santal. ʒij. (alii omittunt.)
Camphor. ʒj.
Infundantur species in succis, macerenturq; ♂ (3.) Hinc destillentur per XX vitreum in MB.

Dosis ℥j. ad ℥iij. &c.

15. *Aqua cordialis restaurans P. de Spina.*

℞. Corn. Cerv. mollis & tenelli in taleolas sect: ℔ij.
Succ. carnis vitulin. & caponis in duplici vase s.a. extract. ℔ij
Succ. pomor. redolent ℔j.
Bugloss.
Acetosell.
Trifol. acetos. an. ℔ß.
Vini optim.
Lign. Santal. citrin.
Rhod. an. ʒvi.
Cinamom. ℥j.
Lign. aloës. ℈ij.
Digerantur omnia per ♂ ℘. 2. dein destillentur in MB.
℞. Hujus aq. ℔iiij.
Succ. citr. recent q. s. ad gratam aciditatem. Deinde adde
Flor. caryophyll. rub. piiij.
Borrag.
Bugloss.
Violar. an. p. ij.
Ros. rub. p. iij.
Extrahatur Tinctura, cui adde
Conf. Alkerm ʒiij.
Dehyacynth. ʒiß.
Magist. margarit.
Corall. rub. a. ʒi.
Digerantur, & serventur pro usu.

Vires. *Spiritus vitales languidos mirifice reficit, adeo quæ convenit in syncope palpitatione aliisq; affectibus cordis. Dos. ℈chl. s. vel integrum.*

16. *Aqua Cosmetica.*

℞. Ceruss. alb. ℔i.
Succ. limon. ℥i.
Limac. ℥iij.
Album ov. N. xv.
Camphor.
Borrac. a. ʒiß.
Myrrh. ℥ii.
Thur.
Mastich. a. ℥ß.
Infundantur hor. 24. in
Aq. Til. ℔iij,
Sambuc. ℔iß.
postea destillentur.

Vires. *Cutem dealbat, levemque reddit.*

17. *Aqua Cosmetica pretiosa.*

℞. Lil. alb. ʒvi.
Ireos Fl.
Fabar.
Cicer.
Lupinor. a ℥ß.
Fl. fabar. recent. Mß.
Tragacanth.
Ceruss. alb.
Sachar. alb. a. ℥ß.
Medull. panis alb. in lacte made factæ ℥i.
Oliban.
Gum. arab. a. ʒiij.
Borrac.
Alum. plumos. a. ʒiß.
Album ovi ℥i.
Camphor. ʒiß.
In s. q. aquæ Rosar. & flor. Fabar. an infundantur ♂ ℘ 3. Deinde destillentur.

18. A-

18. *Aqua Cosmetica sive myrrhata S. Clossai.*

℞ lactis caprill. rec. mulcti ℔. iv.
album ovorum n. XII.
aq. nenuph. &
rosf. albar. an. ℔j.
Succi semper viv. major. ℔iß.
vini Hispan. ℔ 3.
F. destillatio in MB de qua cape ℔ij.
myrrh. opt. subtil. pulver. ℥ij.

Digere per 24. horas & F. iterum destillatio per MB non omnino ad siccitatem pro ordinariâ ablutione. Quod si facies eruganda sit aut epidermidis asperitas tollenda tunc

℞ aq. myrrh. præscript. ℔ß.
Sach. cand. ℥ij
Borac. ʒj.
Alum. usti ℈j. M. abluatur facies.

19. ▽ *Damascena odorifera.*

℞. Ireos. Fl.
Cariophyll.
Cubebar.
Cinamom. acerr.
Gran. Paradis.
Calam. arom. à ʒj.
Majoran.
Thym.
Fol. laur.
Fl. Anthos.
Rosar. rubr. ana. Mj.
Lavandul. ʒiij.

Vini optimi Mens. 3. Macerentur ac destillentur: Destillato liquori addantur,

Moschi ℈ß.
Zibeth. gr. vi M.

Vires. *Calfacit, siccat, incidit, discutit, cor ac caput inprimis roborat.*

20. ▽. *Diuretica ex nucleis F. F. seu Liquor diureticus,*

Kernwasser.

℞. Flor. Sambuc. siccat. ℥vi.
Amygd. amar. ℥v.
Nucl. persic. ℥xii.
Cerasor.

Incisa ac grossè contusa macera in Vini malvat. mens. iiß hinc destilla in MB.

Vires. *Insignium virium in atterendo calculo, abstergendis ureteribus, urnaque cienda.*

Dosis coch. j.

21. *Aqua antidysenterica.*

℞. Nucistæ.
Sem. Plantag.
Sanguinar.
Burs. pastor.
Sanguisorb. a. ʒß.
Gallar. ʒ. vi.
Cydonior. exiccat. ʒi.
Mespilor. exicc.
Sorbor. exicca. ʒß.
Boli.
Terr. sigillat. a. ʒi.
Flor. Balaust. Mj.
Rad. Acor. ʒß.
Fruct. Acac. exicc. ʒi.
Panis tosti cum crusta Miii.

Insunde in Aq. plantag.

Tormentill.
Burs. pastor. a. q. s.
Stent in infusione per ♂ ℘ (8) postea destilla ex MB.

Vires. *Convenientissima est in alvi uterique fluore, adeoq; in dyssenteria diarrhæa &c.*

Dosis. cochl. 1. *vel.* 2.

22. *Aqua Diuretica S. Closs.*

℞ Vini alb. in quo rad. v. diureticæ & ering. prius lotæ & contusæ, fuerint maceratæ ℔ ii.
therebinth &
mellis opt. an. ℥iii.
succi raphan. &
malu. an. quart. 1. M & infundantur omnia simul per ♂ 4. adde lumbricorum terræ nodulo inclusorum & filo suspensorum ℥v. deinde destillentur in MB.

℞ aquæ hujus destillat. ℥ij.
Spiritus Sal. com. succinat, id est per octiduum cum sale volatili succin. proportione sub triplâ digesti ℈ß.

M. F. dosis. Vrinam & calculum potenter promovet. Ex communicatione S. Clossæi.

23. ▽. *Febrifuga.*

℞. Rad. Scorzoner.
Pentaphyll
Tormentill.
Dictamn. ana. ℥vi.
Sem. Citr. excort.
Card. bened.
Mariæ.
Acetos. ana. ℥ß.
Santalor. omn. ana. ℥j.
Galeg. Mj.
Fl. cordial ana. Mß.
Ras. c. c. ℥ß.
Contusis affundantur.
▽. Tormentill.
Cichor.
Card. bened.
Mariæ.
Pap. errat. a. q. s.
Macerentur in vitro clauso ♂ (3.) postea adde
Pomor. citri contus. N. vi.
Succ. Endiv.
Acetos.
Card. bened.
Plantag. an. lib. 1.
Borrag.
Scord. an. lib. s.
Destillentur in MB.

Vires. *Convenit in febribus præcipuè malignis: malignitatem quippe discutit, putredini resistit.*

Dosis ℥j. *vel* ℥ij. iij.

24. *Aqua ad gutturis affectus* (Halß ▽.)

℞ Fol. pyri sylvestr.
apii.
sanic.
periclym.
scord.
quinquefol.
aristol. rot an. M ij.
herb. perfoliat. totius M iiij.
cerevis. acescentis (Sawrbier) mens. iiij.
Fermententur simul per 3. hebdom. cum

tum adde
albi græci ℥iij. destilla per vesicam.

Dentur cochl. iij. bibenda in ardoribus gutturis Vvulaque inflammatione, deinde os frequenter eadem colluat, & lintea hac aq. perfusa collo obvolvat.

25. *Aqua Antithectica.*

℞. Herb. Hyssop.
Hed. terr.
Rorell.
Centaur. min.
Adianth.
Scabios.
Cichor.
Pimpinell.
Quinquefol.
Acetos.
Epatic.
Pulmonar.
Fl. Borrag.
Bugloss.
Papav. rhæad.
Rosar. an. p. ii.
Sem. 4. frig. maj. an. ℥ii.
Rad. Cichor.
Enul. a. ℥. ß.
Pimpinell. ℥i.
Cancr. fluviatil. contus. No. xxv.
M. & cum lacte caprino infunde ac destilla ex MB.

Vires: *Hectica laborantibus mire prodest, acrimoniam sanguinis obtundendo adeoque nutritionem emendando.*

Dosis, Cochl. 3. aut. 4. assumpta mane ac post meridiem totidem.

26. *Alia aqua antihectica.*

℞. Herb. Pimpenell.
Epatic. stell.
Millefol.
Agrimon.
Veronic.
Nasturt. aqa. M. i.
Sem. 4. frig. maj. an. ℥ß.
Flor. Borrag.
Bugloss.
Cichor.
Rosar an p. I.
Rad. Cichor.
Enul.
Pimpenell a. ℥vi.
Cancr. fluviatil. No. XIII.
Limac. No. XVI.
Sanguin. de vitulo nigr. ℔i
Pulmonis vitulin. ℔ß.
Aq. Epatic. ℔i.
Lact. caprin. q. s.
F. Infusio & destillatio ex MB.

Vires *ac usus conveniunt cum priori.*

27. ▽. *Hysterica Crollii.*

℞. Rad. Diptamn.
Sem. Dauci ana ℥j.
Cinamom. ac.
Cass. lign.
Meliss. ana. ℈ij.
Croc. or. ℈j.
Castor. rec ℈iß.

Ex omnibus mixtis F. pulvis, cui affundantur ▽. Rutæ lib. ii. ß. stent dies (4.) in infusione. Hinc destilla in MB.

Convenit utero pravis humoribus molestato. Discutit, suffocationi succurrit.

28. *Aqua*

28. *Aqua hysterica Matthæi Martini.*

℞. Fol. Meliss. odor. M. vi.
Betonic.
Puleg. an. Miß.
Calaminth.
Arthemis.
Basilic.
Chamædr.
Hyssop. a. M. ſ.
Matricar. P. i.
Rad. Pœon.
Eryng.
Meu.
Angelic. dom.
Sylvestr. an. ℥ß.
Sem. Carv.
Siler. mont.
Coriandr. pp. an. ʒij.
Galang.
Zedoar. an. ℈iiij.
Rhapontic. ʒiiß.

Comminutis affunde Vini generosi & actu calidi l.b. 3. stent in infusione hor. ix. ad cineres calidos. Postea ubi parum ebullierint in Vase cooperto, destillentur in Vase vitreo & quæ primo exibit aqua servetur.

Vires. *In affectibus melancholiam redolentibus mirè efficax est. Dosis cochl. ſ. vel* 1.

Matthæus Mart. de morb. Mesent.

29. *Aqua Imperialis correcta.*

℞. Cort. citr. sicc. & arant.
Nuc. mosch.
Zinzib.
Garyoph.
Cinnam. tenuis a. ℥ij.
Ros. rubr. ante biduum collector. ℔ß.
Rad cyper.
Ireos florent.
Anagal.
Acor. veri &
Zedoar an. ℥j.
Bacc. Juniper. ℥ij.
Fol. laur.
Hyssop.
Meliss.
Salv.
Thym.
Sem. ocym. &
Majoran. an. ℥iß.
Flor. lavend.
Anth.
Calend.
Tunic. &
Sambuc. a. ℔ij.

Incisa & contusa obvolvantur strato rosarum infundaturque per octiduum in æquis partibus aq. ros. & vini generosi ad supereminentiam trium digitorum in cucurb vitrea super cineres calid. deinde destillentur △ lentissimo per ♂ X. integros continuato, apponendo rostro XX.

Mosch. opt. in nodulo ligat. ℈i. vel q. v.

Vires. *Medetur Cephalagia, melancholiæ, paralysi, imbecillitati ventriculi, corrigit animam fœtentem, fœminas fœcundas reddit, partum accelerat, morbis Epidemicis adversatur, quod etiam*

iam facit (sed potentius) acetum magnati residuo superfusum ejusq; tinctura impregnatum.

30. *Aqua Lavandulæ composita.*

℞. Nucist.
Cubebar.
Zinzib.
Cinamom.opt.
Galang.
Calam.ar.
Macis.
Caryophyll.
Visc.quern.an. ℥iß.
Rad. Pœon.
Eruc. â ℥jß.
Flor. Til.
Pœon.
Anthos.
Salv.ana. Mß.
Lavandul.
Lil.convall.ana. M.xxiv.

Vini optimi q s.F.infusio & destillatio in MB.

Vires. *Calfacit, exiccat, cephalica est & athritica, intrinsecus & extrinsecus adhiberi apta.*

31. *Aqua Magnanimitatis.*

℞. Formic. (præstant majores, acidulum odorem exhibentes) Mij.
Spirit. Vini Mensur. 1. vel q.s.

Digere vase clauso donec putrefactione in liquorem abierint. Hinc destilla per MB. aromatizaque tantillo cinamomi.

Vires. *Calfacit intensè, incidit. Usus ejus præcipuus est in atrophia sive intrinsecus, sive extrinsecus adhibere velis.*

N. 1. *Si species anacard. infuderis, insigne conficies extractum, ad memoriam roborandam.*

N. 2. *Sunt qui animositatem ejus potu excitari volunt, unde & nomen accepit; fides sit penes expertum. De collectione sunt qui monent, præferendas esse formicas, quæ plenilunio cum ovis simul colliguntur, hasque ad plenilunium usq; subsequens dirigere jubent.*

N. 3. *Nonnulli ℞. lib. ij. aquæ magnanimitatis descripta addunt.*

Confect. Anacard. ℥ii.
Castor. recent. ℥i.
Fl. Bugloss.
Anthos. ana. M.j.
Cinamom.opt. ℥j.

Digeruntque per aliquot dies, hinc destillant.

Alia aquæ magnanimitat. descriptio.

℞. Formicar. major. (Majo vel Junio collect.) q v.

Spin. Vini rectificat. ad eminent. digit. 3.

Digestis adde
Fl. Anthos.
Rof rubr.
Bugloss.
Meliss.
Majoran. ana. Mi.
Castorei el. ℥ii.
Spec. Diamosch. dulc. ℥ß.
Confect. Anacard. ℥i.
Aq. Bugloss.

Betonic.
Tiliæ ana.lib.I.

Tritis terendis misce ac mensem digerantur, deinde destillentur in MB. & cum proprio sale rectificentur.

Vires. *Cordialis est & cephalica præ priori magnarumque virium ad memoriam roborandam.*

32. ▽ *Nephritica.*

℞. Rad.Enul.Camp.
Ononid.
Pimpinell.
Raphan.ana.℥i.
Petrosel.
Levistic.ana ʒvii.
Fol.Levistic.
Petroselin.an. Mi.
Saxif.c.toto.℥ij.
Nucl.persic.No.xxx.
Fl.Genist.
Meliss.
Anthos ana M.ß.
Sambuc.Mi.
Bacc.Junip.
Myrtill.
Halicacab.
Sem. anis.an.℥ii.

Incidantur & infundantur in Vini alb.opt.lib.xii.per ♂ (8) dein destillentur.

Vires. *Diuretica ac lithontriptica est. Dosis cochl.* I.

33. ▽ *Philosophorum.*

℞. Flor.Sambuc.rec.lib.iß.
Herb. Lactuc.
Portulac.
Solan.c.toto ana lib. I.
Hyoscyami alb.
Fl.Papav. errat.
domestic.ana lib.ß.
Rosar.
Violar.ana.℥iv.
Suc. Semperviv. lib. iii.
Plantag.
Acetos. ana ℔ii.
Endiv. lib. I.

Omnia recentia contusa & incisa stent in infusione in cella frigida ♂ (10) postea destilla in MB. vel cinere ad siccitatem sexies reiterando semperque destillatum affundendo super novas herbas, omissis siccis, tandemque rectifica, rectificato adde sal ex fecibus extractum, depuratumque sepeli in terram frigidissimam per mensem.

Vires. *Omnibus morbis calidis convenit, &c.*

34. ▽ *Pectoralis Clariss. D.D. Lud.* von Hornigk.

℞. Hepat Vitul N. I.
Pulmon. Vulp. N. I.
Herb. Pulmonar.
Hepat.stellat.
Salviæ.
Rutæ.
Hyssop. ana Mi.
Rad. Enul.c.
Gladiol.à ℥ß.
Sem. Anis.

Carv-

Carv.
Fœnic. à ℥ß.
Fl. Borrag.
Bugloss. ana ℥ij.
Infundantur per hor. 24. in
Vini veteris gener. M. ij.
Aq. Scabios.
Card. benedict. à ℥iv.
Hyssop. ℥ij.
Dein destilla in MB.

V. *Confortat Pulmones ac Epar, crassam mucilaginem attenuat, expectorat, flatus discutit, obstructiones reserat, &c.*

35. ▽ *Pectoralis*, F.F.

℞. Fol. Scabios.
Veronic. ana M ij.
Capill. ♀.
Salv.
Hyssop.
Marrub.
Epatic. ana M. j.
Fl. Borrag.
Bugloss.
Violar. à Mß.
Rad. Enul.
Ireos fl.
Petrosel.
Liquirit a ℥ß.
Sem. Anis.
Fœnic.
Urtic.
Cinamom. el.
Croc. or. an. ʒß.
Incis. & contusa digerantur in
Aq. Scabios.
Veronic. ana. lib. I.
Hyssop. lib. ß.
Vini alb. lib. iii.

Digerantur per ♂ (2) destill per MB. adde Sacchari cand. q. s.

Vires. *Easdem cum priori obtinet.*

36. ▽. *Picarum composita.*

℞. Sem. Pœon.
Rad. Pœon.
Pyrethri. ana ʒi.
Aristoloch. l. ʒiij.
Visc. quern ℥ß.
Castorei. ʒi.
Fl. Stœchad. ar. ʒj.
Lil. convall. ℈iß.
Paralys.
Pœon. ana. ʒvi.
Lavendul.
Rorismar. ana. ʒv.
Salv.
Majoran.
Betonic.
Hyssop. ana ℥ß.
Cinamom.
Caryophyllor.
Cardamom.
Nucist.
Cubebar. ana ʒiß.

Singulis grosso modo contusis & incisis infundantur
in Aq. Lil. convall. lib. iii.
Flor. Tiliæ lib. Iß.
Primul. Veris. lib. I.

Deinde adde pullos picarum. N. XII. qui pennis majusculis abjectis conquassentur & addantur infusioni præ-

prædictæ, post macerationem F. Destillatio in MB.

N. *Sunt qui picas in ▽ liliorum lib. iß. ad consumptionem medietatis antea coquunt, infusioniq; postmodum addunt. Verum quia coctione illa volatilis pars prorsus evanescit, quid postmodum eleveturnon video.*

Vires. *Cephalica & antepileptica insignis est. Dosis cochl. 1. vel. 2.*

37. ▽ *Salviæ composita. F. F.*

℞. Salv.
Majoran.
Thym.
Lavendul.
Epithym.
Beton. ana Mj.
Nucist.
Cinam. ana ℥ß.
Rad. irid.
Cyper. rot.
Calam. ar. ana ℥j.
Storac. cal.
Benz. ana. ʒiß.
Infunde in lib. iv. Spir. Vini rec. ♂ (4.) dein destill per MB.

Vires. *Calefacit & siccat. Cephalica & arthritica est penetrantissima usui conveniens, tam internè, quam externè.*

38. *Aqua antiscorbutica P. de Spina.*

℞. Rad. raphan. sylv. ℔ß.
Scorzoner.
Cichor. ana ℥iij.
Polypod. q. ℥. vi.
Enul. ʒ. vi.
Cort. tamarisc.
Cappar ana ℥iß.
Citri ℥ß.
Ras. lign. rhod.
Sassafr. ana ʒ iv.
Herb. menth.
Meliss.
Chamædr.
Veronic. ana Mi.
Sem. Fœnicul.
Anis.
Nasturt. ana ℥ß.
Flor. Cordial. ana ℥ii.
Troch. de Cappar. ʒ vi.
Croc. ℈i.
Digerantur per ♂. 3. in
Vini alb. generos. ℔. iii.
Seri lactis caprin. depurat. ℔ii.
Aq. Cuscut.
Acetosell.
Cardui bend. ana ℥v.
Postea adde
Succi cochlear.
Becabung.
Acetosell.
Fumar. ana ℥ix.
Destillentur ex MB.

39. *Aqua Antispasmica S. Clossai.*

♃ ⊕ Ungar. ℥iv.
Succin. flav. per triduum in ⋇ infusi ℥i.
Vini malvat. ℔iß.
F. digestio vase clauso per octiduum in B. M. mox destillatio in ciner. ferè ad

ad ſiccitatem vitando Empyreuma.
℞ hujus liquoris deſtill. ℥ix.
Ad ſtill. poſt fermentationem ceraſ. nigror.
Lilii convall.
Flor. tiliæ arbor. &
Pœon. ana ℥iii.
Rad. utriusque valeriam. ℥ß.
Sem. pœon.
Bacc. Juniper. rec. matur. ana ℥iii.
Pullorum hirund. exenterat. n. 3.
Corvi &
Picarum detractis plumis exenter, ana. n. 1.
Caſtor opt. ʒß.
Caphur. gr. xv. F. omnium deſtillatio in MB. bulliente
♃ de liquore ſtillato quart. 1.
Aq. Claretæ cum ambrâ & moſcho. ℥iß. M.
Sumat cochl. 1. aut. 2. incipiente parox. absq; morâ.

40. *Aqua Splenetica. P. F.*
℞. Rad. Filic. ℥ii.
Polypod.
Apii ana. ℥iß.
Ariſtol. rot.
Leviſtic.
Acor. aq. (pſeudo ac.
Cal. arom. ana ℥j.
Cor. Cappar.
Tamariſc.
Lign. fraxini.
Rhabarb. elect. ana. ℥ß.
Sem. Leviſtic.
Carv.
Aniſ.
Cymin. ana ʒii.
Sum. Abſynth.
Fumar.
Cuſcut.
Fl. Agrimon.
Fol. Ceterach.
Scolopendr. à Miſ.
vini generoſ. lib. VIII. ſtent in digeſtione (♂ 2.) Hinc deſtillentur per MB.
Vires. *Lienem roborat, aperit, urinam promovet, &c.*

41. ▽. *Contra Terrorem.*
Schreckwaſſer.
℞. Flor. Lil. convall. Miiſ. (vel plur.
Superfunde Vini albi generoſ. Menſuras. 3. ſtent ſimul in loco frigido, ♂ (14.) poſtea deſtilla per MB.
Deſtillato iterum adde
Cinamom. ℥iſ.
Cubebar. ℥ß.
Caryophyll. ʒiij.
Macis.
Galang.
Zing.
Zedoar.
Croc. or. ana ʒii.
M. Stent bene obturata aliquandiu.
Hinc adde
Flor. Lavendul. recent. Mj.
Spic. noſtrat. Mſ.
Stent iterum aliquot dies.
Hinc deſtilla in MB. Ex fecibus extrahe Sal com. deſtillatoque adde.

N. *Sunt qui destillatum ante Salis admixtionem super ocul. 69. praeparat.* ℥j. *destillant. Verùm ut supra monui, rectius destillato admiscentur.*

Vires. *Convenit gravidis terrorem passis, praecavet abortum, foetumque confortat.*

42. ▽. *Theriacalis s. contra Pestem.*

℞. Succi Galeg.
Acetos.
Scord.
Citri. ana lib. 1.
Theriac. opt ℥ii.

Mista digerantur aliquamdiu, postea destillentur, *Dosis cochl. 1. ad ij. &c.*

43. ▽. *Theriacalis Croll. s. spiritus Theriacalis camphoratus.*

℞. Theriac. Andromach.
Myrrh rubr. ℥iis.
Croc. orient. ℥ß.
Camphor ʒii.

Mixtis superfunde 🜄 rectificati ℥x. stent in loco tepido, cucurbita, imposito alembico, bene clausâ, ♂ (24.) Hinc destilla in MB. à lentissimo calore gradatim ascendendo. Sic Spiritus prodit elegans, quem reaffunde materiae in cucurbita, digere, atque denuo destilla idque vice tertiâ.

N. *Sunt qui Camphoram in XX ponunt, contra Camphoram omittunt, Spiritumq; Theriacalem simplicem vocant.*

Vires. *Egregius usus est in Peste, ciet sudorem; resistitque veneno, Sennert. in Institut. Hartm. in Croll. Finck. in Enchirid. &c. Dosis* ʒ1.

44. ▽. *De Tribus Mixtura de tribus. Mixtura simplex, Diaphoreticum in peracutis.*

℞. Spirit. Tartari rectif ℥iii.
⊕ i. ℥i.
Aq. Theriacal. Comphorat. ℥v. M.

Vires. *Ciet sudorem, resistit putredini, magnarumque virium censetur in febribus malignis.*

Dosis ʒj. *plus minus.*

45. ▽. *Tristantis.*

℞. Nuc. Mosch. lib. 1.
Macer.
Zinzib.
Granor. paradis
Caryophyll. ana ℥iß.
Rhabar. opt. ℥j.
Castor.
Spicae nard. à ℥ß.
Ol. laurini. ℥ii.

M. & fac ut aromata maneant integra, infunde Vini optimi lib. xiv. maceraque in vitro clauso septiman. 4. Dein cola, speciesque omnes contunde ad pulmenti formam, addanturque postea liquori colato, iterum stent per ♂. 3. saepius agitando, Denique destilla in MB.

Vires. *Cephalica & uterina est, crassos flatus discutit.*

46. ▽ *Vita Mulierum.* Weiber *AquaVit.*

℞. Cinamom. acerr.

Nucist.

Nucist.
Macis.
Zinzib.
Garyophyllor.
Gran. paradis.
Cubebar.
Cardomom. à ℥ii. (alii ℥iß.
Piper long. ℥j. (alii rectius ℥ß.
Galang. ℥ſ (alii rectius ℥j.
Zedoar. ℥j. (alii omittunt.

Pulverisentur singula seorsim permisceanturque. Hinc adde.

Fol. Salv. min.
Menth. crisp.
Fœnic. ana Mj. (alii Melissæ & elius.

Affunde Vini generosi Mens. iij. aceraque vase clauso ♂ (14.) postea destilla in MB, vel vesica stanno oblita.

Vires. *Uterum corroborat; suffocationes ejus compescit, flatus discutit, idque adeo feliciter, ut generosis ac nobilibus mulieribus Palatinatus, instar Panaceæ in morbis uterinis habeatur. Corroborat insuper ac calfacit ventriculum, caput, ac reliqua viscera. Exiccat catarrhos.*

Dosis à cochl. ß. ad 1. &c.

Medull. destillatoria, D. D. Weickard. in Thes. Pharmac.

47. *Aqua vitæ mulierum camphorata S. Spiritus matricalis camphoratus.*

℞. 1 Dictas species priores affunde ∇ digerantur & destillentur.

2. ℞. Camphor.
Ol. amygdal. d. ana. ℔ 1.

M. optimè digeranturque in MB vel Cinerib. ♂ ℘ (14.) ut camphora totaliter cum oleo conjungatur.

Hinc superfunde præfatum spiritum rursumque per ♂ ℘ aliquot digere. Sic Spiritus extrahit essentiam camphoræ.

Tandem leni calore MB destilla usque ad sublimationem Camphoræ.

N. *In rostro poni possunt grana Kermes, quæ ruborem destillato conciliant.*

Dosis gut. XX. ad XXX.

48. ∇. *Virtutum.*

℞. Cinamom. el.
Gran Paradisi ana ℥j.
Nucist.
Caryophyll.
Zinzib. ana ℥ß.
Macis.
Galang. à ʒij.
Salv. ℥vi.
Vini Rhenani lib. vi.

Incisa & contusa infundantur per ♂ 24. F. destillatio.

Vires *easdem obtinet cum præcedenti.*

49. *Aqua vomitiva Plateri.*

℞. Nuc. jugland virid.
Rad. raphan. ana part. ij.
Acet. Vini part. iij.

Conquassatis nucibus & raphano, F. digesto leni calore, dies (5. vel 6.) postea destilla ex MB.

Dosis. ab ℥ſ, ad ℥ij.

N. *Non*

N. *Nonnulli fortiorem reddunt addendo nonnihil aqua benedicta.*

50. *Aqua Saturnina sive Æsculapij vomitoria.*

Destilla ✠ fortissimum per ⅩⅩ plumbeum magnum abjiciendo quartam partem aceti primò extillantis tanquam nimis debile, reliquum excipe ad siccitatem ferè totalem, cavendo tamen ne ab aceti mellagine tetrum acquirat odorem.

Dulce est gustui, datur ad ʒj. ij. & ultra in febribus intermitt. pro Vomitorio & contra Epilepsiam phlegmaticam à Ventriculo suscitatam.

CAPUT XXXIX.

De Aquis reliquis.

PRæter aquas destillatas sunt & aliæ officinales, ex destillatis sc. simplicive fontana, &c. accedente rerum aliarum incoctione, infusione, admixtione, resultantes.

Modus parandi nihil discrepat à modo decoctionis, infusionisve, alias tradito.

Usutatiores hujus formulæ sunt,

▽. *Ophthalmica, F.F.* 1.
Ophthalm. Bruni. 2.
Ophth. Quercet. 3.
Aqua ad suffusionem expertissima. 4.
Saphirea. 5.
Viridis. Collyr. Virid. 6.
Perlarum. 7.
Lac virginis. 8.
Caustica. 9.
Antipodagrica Quercetani. 10.
Antipodagrica I. Raici. 11.

1. ▽. *Ophthalmica. F. F.*

℞. ⊕i alb ʒii.
Baccar. Laur. excort. ʒiij.
Aq. rosar. alb.
fœnic. ana. ℔i.

Bolliant l. △ in cucurbita vitrea ad consumptionem medietatis, hinc adde Camphoræ ʒiij. M. Filtra per chartam.

2. ▽ *Ophthalm. Bruni. Collyrium Bruni*

℞. Vini albi.
Aq. Rosar. alb. ana. ℥iß.
Aloës Hepatic. subtiliter pulv. ʒj. F. Collyrium.

Vires. *Commendatur ad palpebrarum scabiem pruriginosam.*

3. ▽. *Ophthalmica Quercetani.*

℞. Croc. metall. ʒi. vel ʒij.
Infunde in ▽ Euphrag. fœnic. aut simil. ℥v. vel vi.

Vires. *Virtutis miræ est contra amblyopiam amaurosim & suffusionem.*

4. *Aqua ad suffusionem expertissima.*

℞. Aquar. euphras.
Fœnic.

Ver-

Verben. ana ℥iij.
orum chelid. major.
Rut. ana ℥ij.
Piper long. ℈ij.
Nuc. mosch. ʒj.
Caryoph. ʒß.
Croci ℈j.
lorum. rorism. aliquantulum contrit. Mß.
Sarcocoll.
Aloës hepat. ana ℥iij.
Fellis perdicum ℥j.
isis tritisque singulis adde
Sacch. albiss. ℥ij.
Mell. rosat. ℥vi.
Ponantur in ⅩⅩ vitreo destillentur in B △ lento
♃ hujus aquæ ℥j.
Spiritus Tart. rectificat. ʒj.
De hac aquâ instilletur in oculum lacrantem bis aut ter in die.

5. ▽. *Saphirea ad oculos.*

Lixivii ♆ cum ▽ fontana facti, & filtrati. q.v.
In hoc solve ✱ parum.

Id ubi exacte solutum fuerit, aquam hanc in æneam pelvim conjice per noctem & Saphiri acquiret colorem, &c. estque diaphana in vitro seposita.

Vires. *Ad omnia ferè oculorum vitia imò ad ulcera quævis mundanda utilissima; cancrum, ambustionem, aliaque multa vitia sanare perhibetur. Oculis aliquot guttæ tantùm imponuntur, prout scil. multum parumve salis æris contiinuerit. Efficax item est ad pelles oculorum auferendas. Potest dilui ▽ still. fœniculi Euphrag. &c.*

N. *Est usitatissima Agyrtis.*

6. ▽. *Viridis. Collyrium viride.*

℞. Ærug. æris ʒij.
Auripigment. citrini. ʒj.
Aq. rof. alb.
Plantag.
Vini alb. ana ℥iij.
M. Bulliant simul, maneatque liquor super materiam.

Vires. *Utile est in Pterygio, si oculo instillatur.*

Huc pertinent Aquæ Cordiales, Krafftwasser / *quæ si lac colore æmulentur lac, emulsiove dicuntur, fiuntque ex ▽ stillatitiis, pulveribus, aliisque cordialibus.*

7. *Aqua perlarum in Officina usualis.*

℞. Aq. Rosar.
Borrag.
Buglosf. ana. ℥iv.
Manus Christi perlat. ℥j.
Sacchar. cand ℥ß.

Alia.

℞. Aqu. acetos.
Borrag.
Buglosf.
Rosar. ana ℥iv.
Manus Christi perlat. ℥iij.
Margarit. præparat. ʒß.
Syrup. Granat. ℥j. M.

Vires. *Vulgo notissima sunt, utpote ad quas in extremis, tanquam ad ultimum levamen confugitur, cochl. subinde propinando.*

V Hujus

Hujus quoque loci sunt & alii liquores Aquei, ut

8. *Lac Virginis.*

℞. Aqu. solan.
nymph.
lactuc.
Acet. ℥ij.
Dissolvantur in his
Lithargyr. argent. ℥j.
Ceruss. candid. ℥iij.
Camphor. ℈j.
Stent aliquot horis dum resederint, quæ crassa sunt, tum transcolentur per filtrum aut cribrum setaceum.

Usus magnus lactis hujus est, non solum in decorandis Virginibus, acquirendoque nitore faciei, sed & in scabie emendanda sanguineq; sistendo: tum ad passam frontem, i.e. passarum more rugatam explanandam, exporrigendamque.

N. *Aliud vide apud August.*

9. *Aqua caustica, F.F.*

℞. Spirit. Vini rectific. ℥iij.
Pulv. Caryophill. ℨj.
Zinzib.
Cinamom. ana ℨß. ℈ß.
Pulv. Ceruss. ℥iß.
Alum. ust. ℨß.
☿ ti ℥iß.
Misceantur optime & serventur in vase optime clauso.

Vires. *Mundificat vulnera inveterata, excrescentias exedit.*

Alia.

℞. ☿. ceruss. ana ℨß.
Alum. ust. ⊖ i alb. a. ℨij.
Aq. rosar. ℥iiijß.
Fontanæ ℥iv. M.

10. *Aqua antipodagrica Quercetani.*

℞. Aq. fontan. (potius pluvial.) in qua aliquoties extincta ♀ & ♂.
Adde vitrum ♁ ii ac ☿ dulc.

Vires. *Resolvit tartarum dolores sopit. Vid. Querc. Rediv. tom 3. p. 263.*

11. *Aqua antipodagrica Joh. Raici.*

℞. Ap. terimachtim utriusque (i.e. aq. levistic. à bolo & Terra sigill. destillatæ) ℔. 1.
Laudan. ☿ ial. (i.e. ☿ ♎ ti potius ☿ dulcis acet. fortissimi. an. macerati) ℥iij.
Alhadid. (i.e. ▽ ferri) ℔ii.
Calcinationis lapidis de Alcohol. (i.e. Croci metallorum) ℨj.
M. *Löffel in Podagra.*

N. 1. *Aqua alhadid fit limaturam in aqua macerando, postmodumque ut nonnulli volunt per vesicam abstrahendo. Verum enimvero melius foret, ut ex ipsiusmet Raici ore in memoriam mihi revoco, Limaturam aëris humido exponere atq; instante plenilunio ex cucurbita humili seu Urinali aquam destillare, iterumque aëri reponere, ac destillare. Quæ aqua redolet naturam salis ✱ itaque in quantitate minori adhiberi potest.*

N. 2. *Aqua podagr. Rulandi forsan ab his non multum est diversa.*

CAP.

Caput XL.

De Balsamis Odoriferis.

Alsami significationes varias dedimus libr.1. Earum tres sunt, quæ iliarem sibi in Officina vendicant im Balsami scil. odoriferi, Balsami llati, & Balsami unguentarii: de ribus hic loci agere convenit, de terioribus infra.

alsami odoriferi sunt medicamenta, unguentis crassitie certantia, imo umque duriora, parata ut olea odora corpore crassiori retineantur, quo nus exhalent.

Corpora, quibus olea illa incorpotur, sunt 1. Cera alba depurata, 2. eum nucis muschatæ expressum, tùm se, id est, non depuratum, tùm puratum. 3. Medulla vituli lota. 4. anna depurata.

N. *Quercetani Cœlestem Mannam, am in Pharmacop. Rest. cap. 26. maopere deprædicat, alii Saccharum deratum interpretantur, alii aliter. Verum enim vero nihil aliud à Quercetano ntelligi, quam ceram depuratam, ex scrito ejus parallelis liquet. Nimirum in terade, acetum Philosophicum ex acido lizore Mannæ Cœlestis parare docet, id od de melle intelligi, ceræ scil. germano atre, demonstratur in enodatione menstruorum, cap. 57. infra.*

Depuratio ceræ & olei Nucistæ fit per V, inprimis Tartarisatum, ejus beneficio color & odor s. a. extrahitur, relicto corpore albo, hujus loci idoneo.

N. *Alii ℞. Ceræ alb. p. vj. Ol. amygdal. d. recent. p. 1. V, ad eminentiam digiti unius, digerunt dies (3) hinc abstracta humiditate in MB. corpus reliquum balsamis conficiendis adhibent.*

Modus vulgaris. ℞. Corpus requisitum, admisce olei q. s. ut f. instar linimenti, quod tingunt colore debito.

Modus præstantior. ℞. Corpus (Ol. Nucist. depurat.) adde extractum rei, cujus Balsamus expetitur, hinc admisce quoque oleum.

N. *Proportio inter extractum & oleum est fere tripla, Olei scil.* $\frac{1}{4}$. *Extracti.* $\frac{1}{3}$.

Balsama usitatiora sunt.

Balsam. Angelicæ.
Anisi.
Apoplecticum. *vide infra* 1. 2.
Arantiorum.
Bezoarticus pestilent. *vid.* 3.
Caryophyllorum
Cinnamomi
Citri
Cubebarum
Lavendulæ
Maceris.

Majoranæ
Menthæ
Nucis moschatæ
Rorismarini
Rosarum
Rutæ
Succini
Zedoariæ.

De his vide suis locis, libr. 4.

1. *Balsamum apoplecticum Crollii secundum F.F.*

℞. Ol. Nucist. expr. ℥ij.
Ambr. nigr. ʒiiß.
gris. ʒij.
Mosch. opt. ʒiß.
Zibeth. ʒiiß.
Ol. Cinnam. ℈ß.
Majoran.
Lavend. ana ʒß.
Caryophyll. gr. vi.
Succin. ℈ß.
Cum Balsamo Indico. q. s. F. Balsamum.

2. *Aliter.*

℞. Confect. anacard. ʒij.
Ol. succin.
Lavendul. ana gutt. iij. vel plures
Zibeth ℈ij.
M. F. Balsam.

Vires. *Confortat caput, frigidosque humores discutit, adeoque in Apoplexia, Syncope, Paralysi, & similibus affectibus convenit, naribus inditus, vel quoque modo applicatus.*

N. *Mulieribus ob suavitatem minus commode adhibetur.*

3. *Balsamus Bezoarticus pestilentialis.*

℞. Ol. Rut. st.
Citr:
Angelic. ana ℈ß.
Succin. rectif. g. v.
Camphor. ℥iij.
Ol. nuc. moscat. expr. ʒß. M.

N. *Oleum nuc. moschata lavetur aqq. Ruta, Angelic. Citri, donec fiat album.*

CAPUT XLI.

De Balsamis destillatis.

BAlsami destillati nihil sunt aliud quàm destillati Spiritus, cum Olei portione ex resinis, gummatis, aromatibus & similibus interveniente Vini Spiritu prolecti.

N. *Habes plurima balsama destillata in Antidot. Renodæi p. 296. Item alia præstantissima Olea Balsamica in Pharmac. Spagyr. Poterii p 141. & sequentib.*

Balsamus simplicissimus est spiritus albus thereb. in corpus viscidum rediens dum veterascit, ex plumaceolis admotus, vel ol garyophill. inspissatus (℈ß) cum gr. IV. salis ♄ni itidem vulneri instillatus. Magis compositus sic fiat.

℞ Sulph. flavi ℔i. resolvatur in tantundem ol. oliv. tamdiu bulliendo spatulaque ligneâ agitando, donec sanguinis colore tingatur, tum remove ab △ & ad-

de cer. alb. ℥ij. & cum refrigerari
it. adjice pedetentim, tincturæ
ariſtol. rot. ℔ß.
tincturæ ♂ (ut eſt cap. de ♂) ℥j.
Olei myrrh. ℥ß.
gitentur extra △ ad conſiſt. Un-
ti rubentiſſimi, quod perlitum
era tam ſimplicia quàm compoſ.
ſanat.

Tinctura ariſtol. rot. ℞ rad. ariſtol.
in pulv. redact. ℥ij.
Terræ foliat. Sal. nit. (ut eſt in cap.
de Sal. nit. ℥j.)
V ℔i. Digere ſuper calidos,
filtra & ſerva.

Uſitatiores ſunt.

lſamus vitæ, *vide infra*. 1. & 2.
nervinus, 3.
anti-arthriticus, 4.
antiparalyticus S. Cloſſ. 5.
mneme-cephalicus, 6.
Petri de Ebano, v. in di-
ſpenſat. Auguſt. Oleum Bal-
ſami.

Huc pertinet & liquor ſeu Balſa-
mus Saponis, *v. infr.* 7. 8.

1. *Balſamus vitæ.*

℞. Myrrh. el.
Aloës epat.
Oliban.
Balſam. indic.
Bdell.
Ammoniac.
Sarcocoll.
Maſtich.
Gum. arabic.
Storac.
Ladan.
Baccar. laur.
Axung. Caſtor. à ʒvj.
Croc. ʒiſ.
Nuciſt.
Cinamom.
Caryophyll.
Gum. animæ.
Zedoar.
Galang.
Spic. roman.
Cardamom.
Cubebar. a. ʒij.

Pulveriſata & mixta infundantur in
V rectific. ad eminent. digiti 1. dige-
ranturque aliquamdiu. Hinc deſtil-
lentur per retortam (vitream) in ci-
neribus: △que lentiſſimo lampadis re-
ctificentur.

Dein adde

℞. Ol. Anthos.
Majoran.
Chamomill.
Puleg.
Hyſſop.
Salv.
Rut.
Spic.
Lavendul. à ʒj.
Thymi.
Saturejæ.
Cubebar.
Zedoar.
Nuciſt. expr. à ʒß.
Cinamom.
Caryophyllor.
Roſar.

Citri.
Arantior.
Fœnic.
Anis.
Carvi ana. ℨij.

M. F. Balsamus digerendo aliquandiu.

Vires. *Cordiale est insigne, balsamumque nostrum mirabiliter recreat, putredinem arcet, sopitos spiritus vitales & animales excitat, cerebrum humidum ac debile confortat, flatus discutit, adeoque commendatur in Apoplexia, uterinis affectibus, lypothymia, &c. Quinimo adeo celebre hisce in oris audit, ut instar Panacaæ in omnibus fere morbis magnatibus expetatur; usus ejus tàm externus, quàm externus est.*

Dosis gut. iij. iiij. & plur.

2. *Aliter.*

℞. Serpilli M. iij.
Santali alb.
Citrin. ana ℥ß.
F. Sulph. ℥j.
Benzoi ℨij.
Cort. aurant.
Citr. ana ℥ß.
Ambr. ℨij.
Mosch. ℨiß.
CC. ℥vi.

Pulverisata ind. retort. affus. spir. vin. rectificat. ℔viii. Diger. per 14. dies, postea adde

Opobals.
Myrrh.
Aloes epat.
Olibani.
Bdellii.
Ammoniaci.
Sarcocoll.
Styr. liqd.
Mastic. opt.
Gummi Arabici.
Ladani.
Tacamah.
Galbaniana ℥ß.
Bacc. lauri.
Axung. Castorei ana ℥j.
Croci ℨiij.
Nuc. M.
Cinam.
Caryoph.
Gummi Anime.
Zedoar.
Galang.
Spic. ord.
Card.
Cubeb. a. ℨiß.

Spir. Terebint. in quo per mensem macerat. sint ℨiij, troch. de vipera. Hæc mixta cum superioribus digerantur per 8. dies, destillentur, Spiritus separetur, oleo vero adde

Ol. stillat. Junip.
Succini.
Ceræ ana ℥j.
Anisi.
Fœnic.
Cumini.
Rosmar.
Majoran.
Thymi.
Satureiæ.
Spic.

Cam.

Cam.rom.
Cubeb.
Zedoar. ana ℥ß.
Cin.
Caryoph.
Cort.aur.
Rosar.
Angel.
Puleg.
Salv.
Rut.
Lavend.
Serpill. ana ʒiß.
Camph.ʒj.
Jasmini ℥ß.
Adde ℔vii. Spir. vini rectific. Spir.
aretur, oleum constituit Balsam.
c.

3. *Balsamus nervinus.*
Ol.Terebinth.℔.i.
Lauri ℥ij. Misce,
hac adde Gum. Galban.
Elem. ana ℥vi.
Heder.
Oliban. ana ℥ij.
Mastich. ℥j.
Myrrh.
Aloës epat.
Laudan.
Castor. ana ℥ij.
Pulverisata admisce oleis, stentque
aliquot (3.) Dein
℞. Galang.
Caryophyllor.
Cynamom. ana ℥ß.
Nucist.
Zedoar.
Cubebar. ana. ℥ß.
Diptamn. alb.
Consol. maj. ana ℥iij.
Pulverisata infunde in ℔iß. vel q. s. V. Hinc misce cum prioribus, ac destilla per XX vel ♉ vitream in ∴. primo prodibit Spiritus, dein oleum flavum ultimo nigricans, collige simul oleum flavum ac spiritum pro balsamo.

Vires. *Calfacit, confortat nervos, Paralysin & Contracturam sanat, extrinsecus illitus.*

4. *Balsamus anti arthriticus.*
℞. Mumiæ.
Mastich.
Thur.
Myrrh. à ℥ij.
G. ammoniac.
bdellii
opopanac.
Tartari. ana. ℥iß.
Mellis.
⊕i roman. ana ℔ ii.
Spir. Vini ℔ vi.

Destillentur per alembicum in receptaculum amplum, cum quintuplici cohobatione.

Corroborat articulos, eorumque defluxiones exiccat, dolores arthriticos lenit.

N. *Paulo aliter habet Weickard. Thes. Pharmac. libr. 6.*

5. *Balsamus Antiparaliticus S. Clossæ.*

℞. blepharum sive Taxonem tempore vindemiarum præpinguem, evisce-

visceretur & impleatur sequentibus

♃ Galban.
Ammon.
Sagap.
Opopanac. an. ℥j.
Laudan.
Benzoin.
Styrac.
Olib.
Myrrh.
Bdell. an. ℥ß.
Gumm. Carann.
Tacamah.
Elem. an. ℥ij.
Granor. Junip.
Laur:
Heder. arbor.
Cardamom. major. an. ℥j.
Herb. Chamædr.
Chamæpyth.
Beton.
Salv.
Absynth.
Majoran.
Origan.
Ormin.
Thym.
Spicænard.
Iuæ arthrit.
Puleg. regal.
Menth.
Hyssop. an. Mß.
Florum Beton.
Chamæm.
Aneth.
Lavend.
Hyperic. an. p. ij.
Sem. Anis.
Fœnic.
Dauc.
Carui.
Ameos.
Apii.
Bardan. maj. a. p. i.
Axung. Ursi.
Vulp.
Anat. ana ℥ij.
Medull. Cruc. vitul. &
Bubuli ana ℥ij.
Sal. communis Mi.

Concidantur, tundantur & Virrorentur, adde

Thereb. Ven.
Cer. nov. ana quart. I.

Consuantur fortiter & lento △ in veru assentur & liquor inde stillans supra carnem rejiciatur idq; tamdiu, donec raro tota torrida sit, substillatus liquor vel adeps recondatur, cujus partibus duabus admisceatur Balsami Sulph. Rulandi pars una.

Vires. *Mira præstat in morbis frigidis & Ischiadicis.*

6. Balsamus mneme cephalicus.

℞. Succ. fol. Meliss.
Flor. myric.
Lilior.
Primul. ver.
Rorismarin.
Lavendul.
Borrag.
Genist. ana ℥ij.

Aq. vir-

Aq. Vit.
Nymph.
Rosar.
Violar. an. ℥i.
Cubebar.
Cardamom.
Gran. paradis.
Santal. Citrin.
Carpobalsam.
Ireos.
Croc. or.
Satureiæ.
Pœoniæ.
Thym. an. ℥ß.
Styrac. lig.
Calamit.
Opopanac.
Bdelli.
Galbani.
Gum. heder.
Ladan. an ℥vi.
Rad. aristoloch. long.
Pœon.
Ol. Terebinth.
Nardin.
Costin.
Juniper.
Laurin.
Mastichin.
De been.
De spica an. ℥v.

Pulverisanda pulverisentur & misceantur omnia. Destillentur per XX s. gradus △. ▽ & oleum separetur.

Vires: *Tantæ efficaciæ esse scribunt, ut perpetuam rerum memoriam pariat.*

Usum ejus hunc esse ferunt, ut primis 2. mensibus nares, & aurium meatus quotidie, magnitudine pisi illinantur: sequentibus 2. mensibus tertio quoque die, aliis 2. mensibus bis in septimana, deinceps singulis septimanis semel. Hinc 14. diebus semel, ut ita annus compleatur; tandem annis sequentibus, singulis semestribus semel.

Aqua in capitis affectibus, frigidis ac catarrhosis utilissima est, uti & balsamus.

N. *Ferunt Carolum Ducem Burgundiæ à Doctore quondam Anglo decem millibus floren. emisse. Vid. Sennert. practic. lib.1. part.2. c.5.*

7. *Liquor seu Balsamus Saponis.*

℞. Saponem Venetum incisum, affunde Spiritum Vini, atque semel ac iterum destilla; affunde denuo eundem, & relinque in loco calido, postea per chartam filtra, est instar olei brunnei, seu spadicei coloris.

Vires. *Sublevat podagricos dolores si locus affectus eo illinetur.*

8. *Oleum saponis alio modo.*

♃ Saponis Veneti aut Hispan. scabendo probè imminuti & argillæ communis ana partes æquales, formentur globuli instar nuc. mosch. & conjiciantur in ♌ magno Recip. instructam, pelle in Reverb. clauso primo lento △ postea validiori ad totalem usque ♎ uum expulsionem, tandem Oleum fuscum prasinum ab acutissimo spiritu separa, quod per rectificationem in citrinum mutabitur.

Vires. *Deterget & resolvit potentissimè, ratione ingredientis lixivij, dolores juncturarum à causâ frigidâ compescit, coacta digerit, contusa dissipat, urinam præpeditam movet, colicam flatuosam solo Umbilici litu resolvit. Ex communicatione S. Closs.*

CAPUT XLII.

De Bolis.

BOli in officinis pro usu nulli extant, sed ex præscriptione usui extemporaneo parantur, idque vel miscendo solum, vel inspissando, &c.

Fiunt ex Electuariis, pulpis, conservis, pulveribus in consistentiam minus fluidam deglutibilemque redactis.

N. *Cavendum ne sapore ingrato abominalis evadat.*

Exempla.

I.

℞. Rhabarb. pulverif. ʒj.
Conserv. Rosar. rec. ℥ß.
Cum Syr. rosar. sol. F. Bolus.

II.

℞. Elect. lenitiv. de manna. ℥ß.
diaphænic.
diacatholic. à ʒij.
Cum saccharo alb. F. Bolus pro vice una.

N. *Addi potest & pulvis conveniens.*

Vires. *Purgat humorem serosum ac biliosum.*

III.

℞. Conserv. rosar. antiqu. ʒij.
Laudan. opiat. gran. iiß.
F. Bolus.

Confert in fluxu alvi & sim. dolorem sedat, somnum inducit.

IV.

℞. Cassiæ rec. extract. ℥j.
Sem. anis. ℈j.
Cum oleo amygdal. dulc. rec.
F. Bolus in niphritide.

V.

℞. Prunor. damasc. num. x.
Sebesten. num. vII.
Passul. enucl. ℥ß.
Coquantur cum aqua colenturque fortiter. Hinc adde
Pulp. cass. ℥ij. coquantur denuo ad spissitudinem mellis. Tum adde
Pulv. sen. ʒiij.
Cum Sacchar. F. Bolus pro 2. vel 3. vicibus, &c.

CAP.

CAPUT LXIII.

De Calcibus seu Calcinatis.

Calcinationem sex fieri modis diximus lib. 1. Ex his duo, non nisi ignem requirunt, reliqui aliud aliquid (△ potentialem vocant) insuper expetunt, cujus beneficio calcinatio peragatur.

Mineralium calcinationes dabimus sigillatim, lib. 3.

Vegetabilia, v.g. *herba, radices, ligna, cortices aliaque φλόγιςα* igne comburuntur luculento, donec in cinerem fuerint redacta.

N. *Simili modo incinerari possunt, & capita mortua ex destillationibus residua, si super lamina ferrea vel in fictili comburuntur.*

Animalia, horumque *partes molliores* comburuntur ut plurimum in fictilibus clausis & lutatis) ad nigredinem usque. Sic aves comburuntur cum pennis, lepus cum pelle, &c.

Cornua, triplici exponuntur calcinationi: Ustioni, vaporationi & corrosioni; quam præcipitationem quidam vocant.

Ustione comburuntur cornua, donec per nigredinem albida facta, sint. Idque plerumque in fornace figulina fieri solet. Hinc cornua usta dicta.

Vaporosæ calcinationis modus hic est: Cornua suspenduntur ponunturvè in capitello, partevè superiore Vesicæ, quæ aliquota liquoris portione adimpleta sit: hinc subtus accenditur ignis, ut vapor vi caloris elevatus, cornua penetrando friabilia paulatim candidaq; reddat.

N. *Opus hoc est fere* ♂ 3. *diciturque philosophicè calcinari.*

Liquor adhiberi poterit vel ▽ simplex, destillatave appropriata, vel succus decoctumvè medicæ intentioni respondens. Liquor autem ne qua penitus exhalet, recentem subinde affundere oportet.

Corrosiva calcinatio fit affusis liquoribus acidis, v.gr. aceto, Spiritu Sal nitr. ⊖-i, & sim. quibus scil. ossa vel cornua grosse contusa, rasave solvuntur, corroduntur, postmodumque in calcem (quam magisterium vocant) præcipitantur. Vide c 6.7.

N. *Simili modo calcinantur & crustacea.*

Modus porro calcinationis ut diversus est; ita calcinata diversorum sunt nominum. Hinc calces, cineres, croci, salia, usta.

Sic sunt:

--- Calx ☉is; *vide libr:* 3.

☾æ, *vide libr.* 3.

Cineres plurimi è quibus tamen officinis 4. usitatiores, adeoque κατ᾽ ἐξοχὴν 4. Cineres dicti.

Coque omnia simul in lixivio ex cre quercus vel sambuci, vel vitis al-; deinde pistentur addendo pulve-n qui

℞. Alumin.
Sulphur.
Gallar.
Cypress.
Sal.commun.ā ℥ß.
Aloes.
Baccar.Laur.
Pyrethr.
Sem.caul.ā ℥ij.

In fine addatur stercus recens columarum vel caprarum.

Vires. *Resolvit crassos humores ac tumores inde ortos, ut varices, elephantiam Arabum. Forest. lib. XXIX. observat.* 5.

2. *Cataplasma contra Cruorem; vulgo* Zerband.

℞. Bol.armen.℥iij.
Cretæ ℥j.
Prunor.Sylvestr.sicc.℥j.

Pulverisa quam minutissimè & coque cum aceto acerrimo, hinc admisce.

Radic. sympht. pulverisat. parum.

In fine adde Farinæ avenac. q. s. ad consistentiam cataplasmatis, subinde instillando nonnihil olei myrtillorum.

Vires. *Cruorem ex casu vel contusione collectum resolvit & siccat. Felix Wirz in Chirurgia.*

N. *Ejusce farina cataplasmata inter Chirurgos usitatissima sunt, fiuntque ex terra sigillata, bolo armeno, sanguine draconis, cerusa, pice, resina, succino, lapid. calamin. succo acacia & similibus adstringentibus & exiccantibus.*

3. *Cataplasma Laxativum.*

℞. Rasuræ rad.bryon.rec.
Mell.comm.liquid.ana ℔i.
Fellis taurin.℔ß. M. F. Catapl.

quo venter inferior vesperi in introitu lecti per noctem emplastretur. Puerulis ad alvum bis terve movendam lumbricosque tum necandos tum excludendos sufficit. In adultis v.

♃ Succorum cucum. agrest.
Panis porcin. ana ℥j.
Lactis ricin. &
Tithym.ana ℥ß.
Pulv.hyer.picr. ℥iij.
Pulp.colocinth.
Helleb. utriusque ana ℈ij.
Cass.rec.extract. ℥ij aut iij.

Nutriantur omnia simul F. Catapl. quod ventri admoveatur ab umbilico ad pubem, vel cum butyr. vetusti putrefacti q.s. incorporentur in Unguentum.

4. *Cataplasma de nido hirundinis Mynsicht.*

℞. Nidi hirundinis num.I.
Alb.græci ℥iß.
Rad.Alth.
Lil.alb.ā ℥j.
Caricar.ping.
Dactylor.an.num.iij.

Coque in ▽ ad remanentiam pultis, postea adde

Ol. Violar.
Farin. Chamæmel.
Fænigr.
Sem. Lin.
Tritic. ana ℥vi.
Cerebr. cati ℥ß.
Pulv. noct. combust.
hirund. combust. ana ℥ij.
Vitell. ovor. num. ij.
Croc. orient. ℈j. M. F. Catapl.

Commendatur in angina desperata collo sæpius tepidè applicatum.

5. Cataplasma antifebrile.

℞. Fol. urtic. maj.
Solan.
Semperviv. ana Mj.
Tel: aran. ℥ii.
Sal. q. s.

F. Catapl. applicandum pulsib. in feb. Petr. Hisp.

Huc pertinent & *Anacollemata*, quæ nihil aliud sunt quam Cataplasmata frontalia, intercipiendæ defluxioni consecrata, adeoque fiunt ex adstringentibus quæ ut plurimum albumine ovi subiguntur. E. gr.

6. Anacollema frontale.

℞. Mastich.
Thur.
Myrrh. ana ℥iß.
Bol. arm.
Pulv. later. à ℥ß.
Croci ℈i.

Cum Albumin. ovi, Ol. rosac. & pauxillo acet. F. Frontale.

Vires. *Prodest in lippitudine aliisque affectibus oculorum fronti impositum.*

Aliud.

℞. Argillæ ustæ.
Farinæ volatil. Staubmeel.
Boli armen. à ℥ß.
Suc. Acac.
Hypocist. à ℥ij.

Cum Album. ovi & modico aceto F. Frontale.

Vires. *Convenit in Hæmorrhagia narium.*

Huc referendi sunt & Sinapismi vesicatoriaque in forma Cataplasmatis.

Hæc fiunt ex sem. Sinapi, nasturtii, urticæ; radic. thapsiæ, cyclamin. bryon. scillæ, allii, Euphorb. cantharid. & similibus, susceptis pulpa ficuum, fermento, melle, oxymelite, sapone & similibus.

7. E. gr. Sinapismus.

℞. Pulpæ caricar. (in ✚ coctar.) ℥ij.
Sem. sinap. ℥j. M.

Ruborem cuti inducit.

8. Vesicatorium.

℞. Cantharid. præparat. (i. e. alis & capitibus abscissis, num. xxx.
Fermenti acris. ℥j.

Cantharides pulverisatæ suscipiantur fermento, humectando si opus sit aceto acri.

CAPUT XLV.

De Clysteribus.

Clysmus, Clysma, Enema, est liquor impraegnatus facultate medicamentali, per syphonem in intestina promittendus.

Duo ergò continet. 1. Liquorem. 2. Facultates, quibus liquor impraegnatur.

Liquoris est decoctum (plantarum, pisorum, carnis, &c.) vel similis humor Medici intentioni commodus, v.gr. Urina, lac, serum lactis, oleum, & simil.

Facultates Clysterum variae esse possunt, purgantes, alterantes, anodynae, lithontripticae, carminativae, abstergentes, adstringentes, &c. Inter caeteros tamen usitatiores sunt clysteres purgantes, qui ut plurimum compositi sunt, fiuntque ex partibus (4.5.) decocti alicujus emollientis, partibus (1.2.) olei, additis insuper purgantibus ac stimulantibus, v.g. Electuariis speciebus & similib.

N. *Purgantium dosis duplo major esse potest in clysteribus, quam in assumendis; oleum additur ubi emolliendum erit, omittitur ubi fortiter purgandum & revellendum.*

Dosis est ab ℥iij. in infantibus, ad xii. vel xv. in adultis.

Modus parandi liquescet uno ac altero exemplo.

1. ℞. Urinae ℔. i. F. Clysma *in Hydrope.*

2. ℞. Oleum Olivar ℥v. vi. vii. F. Clysma ad leniendam alvum.

3. Herb. emoll. ana M. j.
Rad. Alth. ℥j.
Fl. Chamomill. M. ß.
Fic. ping. N. v.
Vitell. ovi, num. i.
Coque in s.q. aquae ad ℔. i.
In colatura dissolv. cass. pro Clysteribus ℥vi. Bened. laxat. ℥ß. Ol. Chamaemell. ℥iij. Sal gemmae. ℈j. vel Sacchar. rubr. ℥ß. ad ℥j. F. Clysma.

N. *Sunt qui sal commun. vel gemmae ad ℥j. usque injiciunt. Verum podex locus maximè sensibilis est, praestat dosin hanc imminuere.*

Huc referendi quoque sunt Clysteres uterini (μητρέγχυτα) qui itidem sunt liquores medicamentales per syphonem (μητρεγχύτην) in uterum fundendi. Liquor itidem hic varius adhiberi potest, aqua stillatitia, decoctum, succus vel simile quid, cui pro rei exigentia admiscentur pulveres, Electuaria, olea & simil.

Dosis pro vice una sufficiens est ℥iij. vel v. vi. praeter propter.

Exem-

Exemplo sint.

1. ℞. Decocti Equiseti & Tormentill. ℥iij. Olei Myrtin. ℥iß. Trochisc. de spod. ʒj. M.F. Clyster, in mensium fluxu.

2. ℞. Hydromel. ℥iij. v. mell. ℥iß. F. Clyster ad eluendum uterum.

3. ℞. Succi mercurialis depurati, vel decoct. rubiæ tinct. Eryng. aut cyclaminis, vel radic. aper. vel salviæ, matricariæ, nepetæ ℥iij. Pulv. myrrhæ ʒij. Clyster ad promovenda menstrua.

Ad hunc locum pertinent & Injectiones penis, quæ itidem ex liquore conveniente fiunt, sive decoctum is sit, sive aqua stillatitia, vel similis.

CAPUT XLVI.

De Conditis.

Conditorum constitutionem absolvunt res condiendæ ac liquor condiens, quibus pro lubitu aromatizans accedit.

Res condiri aptæ sunt, *radices*, *cortices*, *caules*, *fructus*, *nuces*, *& flores aliquot*.

Duo in rebus condiendis præcipuè consideranda occurrunt.

1. Quia res condienda vi liquoris intus ac extus perfundi postulat, mollem illam esse nec nimis crassam oportet.

2. Quia esui condita præcipuè destinantur, haud ingrata ac gustu abominabilia ea sint, fas est. Hinc si durior & amarior res condienda fuerit, maceratur antea in ▽ frigida dies (5.6.7.8. pro re nata) singulis diebus aquam deplendo, recentemque dando, vel coquatur insuper donec mollescat, amarorque quodammodo extrahatur. Cave autem ne nimia extractione solum cadaver condiendum relinquatur. His adde, sin crassior, major, solidior res condienda foret, secandam eam esse, pro exigentia, secundum longitudinem, latitudinem, tessulatim, &c.

N. 1. *Loco aqua nonnunquam lixivio macerare expedit, hinc aqua simplici dulcorare.*

N. 2. *Quod si libuerit condita aromatizare, aromata condiendis infigi poterunt.*

Liquor, quo res condiuntur est Saccharum clarificatum & syrupisatum, id est, in aqueo liquore dissolutum, & ad syrupi consistentiam inspissatum; nonnunquam mel depuratum, aliquando muria.

Sic condiuntur.

I. Radices.

℞. Radices benè purgatas (integras si teneræ fuerint, vel sectas, sin crassiores) exemptis si opus sit lignosis partibus, redige ad mollitiem & si opus sit, ad saporem gratiorem, ut docui

cul, hinc sicca & cum Sacchari ana. irciter,) tantilloque decocti proi, vel aquæ, coque ad consumptiom humiditatis, consistentiamque rupi.

II. Cortices.

Cortices nihil à radicibus peculiare bent.

III. Caules.

℞. Caules (à pellicula exteriori puritos) reduc ad mollitiem, hinc coque m ana Sacchari in decocto solum, ad onsistentiam.

IV. Fructus.

℞. Fructus molliores (e.g. cerasa, accas, ribes, berberes, mala persica, simil.) affunde Sacchari Syrupisati el mellis part. dimidiam, coque ad onsumptionem humiditatis, alias sim contrahit.

Duriores, ut poma citria, cytonia, simil. prius ad mollitiem redigeni sunt, amariores ad saporem gratiorem. Limonia & olivæ muriæ imponuntur.

V. Nuces.

℞. Nuces virides, perfora stylo, macera dies (9. 10.) in ▽ frigida l. 2. hinc coque ut mollescant; siccatas aromatisa, configendo cinamomo aut caryophyllis, cumque sacchari ana. ac aquæ q. s. coque.

VI. Flores.

Flores condiuntur affusione Sacchari syrupisati. Sunt autem pauci qui hac ratione integri condiuntur, scilicet flores citri, arantiorum, & interdum rosarum. Ex reliquis fiunt potius conservæ. Capparum flores sale; genistæ, sale & aceto condiuntur.

N. *Sunt qui flores albumine ovi conquassato illitos sacchare pulverisato aspergunt, soli calori exponunt, floresque hac ratione integros coloratosque conservant.*

Condita officinalia usitatiora sunt.

Condita Aurantia poma integra ac in partes dissecta.
Aurantiorum flores.
cortic.
Berberes.
Borragin. rad.
Calami aromat. radic.
Cassia.
Cerasa amarena.
Cichor. rad.
Citria poma integra.
in taleolis.
Citria maxima cum Carne, **Citrinat.**
Citria sicca, **truckener Citrinat.**
Citri cortices, **eingemachte Citron-Schalen.**
flores.
Consolid. maj. rad.
Corna.
Cydonia, **eingemachte Quitten.**
Cynosbati baccæ, **eingemachte Hanbutten.**
Enulæ rad.
Eryngii rad.

Citri.
Arantior.
Fœnic.
Anif.
Carvi ana. ℥ij.

M. F. Balfamus digerendo aliquandiu.

Vires. *Cordiale eſt inſigne, balſamumque noſtrum mirabiliter recreat, putredinem arcet, ſopitos ſpiritus vitales & animales excitat, cerebrum humidum ac debile confortat, flatus diſcutit, adeoque commendatur in Apoplexia, uterinis affectibus, lypothymia, &c. Quinimo adeo celebre hiſce in oris audit, ut inſtar Panaceæ in omnibus fere morbis magnatibus expetatur; uſus ejus tàm externus, quàm externus eſt.*

Doſis gut. iij. iiij. & plur.

2. *Aliter.*

℞. Serpilli M. iij.
Santali alb.
Citrin. ana ℥ß.
F. Sulph. ℥j.
Benzoi ℥ij.
Cort. aurant.
Citr. ana ℥ß.
Ambr. ℥ij.
Mofch. ℥iß.
CC. ℥vi.

Pulverifata ind. retort. affuf. fpir. vin. rectificat. ℔viii. Diger. per 14. dies, poftea adde

Opobalf.
Myrrh.
Aloes epat.
Olibani.
Bdellii.
Ammoniaci.
Sarcocoll.
Styr. liqd.
Maftic. opt.
Gummi Arabici.
Ladani.
Tacamah.
Galbani ana ℥ß.
Bacc. lauri.
Axung. Caftorei ana ℥j.
Croci ℥iij.
Nuc. M.
Cinam.
Caryoph.
Gummi Anime.
Zedoar.
Galang.
Spic. ord.
Card.
Cubeb. a. ℥iß.

Spir. Terebint. in quo per menfem macerat. fint ℥iij. troch. de vipera. Hæc mixta cum fuperioribus digerantur per 8. dies, deftillentur, Spiritus feparetur, oleo vero adde

Ol. ftillat. Junip.
Succini.
Ceræ ana ℥j.
Anifi.
Fœnic.
Cumini.
Rofmar.
Majoran.
Thymi.
Satureiæ.
Spic.

Cam.

Cam. rom.
Cubeb.
Zedoar. ana ℥ß.
Cin.
Caryoph.
Cort. aur.
Rosar.
Angel.
Puleg.
Salv.
Rut.
Lavend.
Serpill. ana ℈iß.
Camph. ℥j.
Jasmini ℥ß.
...de ℔vii. Spir. vini rectific. Spir.
...tur, oleum constituit Balsam.

3. *Balsamus nervinus.*
...l. Terebinth. ℔. i.
Lauri ℥ij. Misce.
adde Gum. Galban.
Elem. ana ℥vi.
Heder.
Oliban. ana ℥ij.
Mastich. ℥j.
Myrrh.
Aloës epat.
Laudan.
Castor. ana ℥ij.
...lverisata admisce oleis, fiantque
quot (3.) Dein
Galang.
Caryophyllor.
Cynamom. ana ℥ß.
Nucist.
Zedoar.

Cubebar. ana. ℥ß.
Diptamn. alb.
Consol. maj. ana ℥iij.

Pulverisata infunde in ℔iß. vel q. s. V. Hinc misce cum prioribus, ac destilla per XX vel ♉ vitream in ∴. primo prodibit Spiritus, dein oleum flavum ultimo nigricans, collige simul oleum flavum ac spiritum pro balsamo.

Vires. *Calfacit, confortat nervos, Paralysin & Contracturam sanat, extrinsecus illitus.*

4. *Balsamus anti arthriticus.*

℞. Mumiæ.
Mastich.
Thur.
Myrrh. à ℥ij.
G. ammoniac.
bdellii
opopanac.
Tartari. ana. ℥iß.
Mellis.
⊕i roman. ana ℔ ii.
Spir. Vini ℔ vi.

Destillentur per alembicum in receptaculum amplum, cum quintuplici cohobatione.

Corroborat articulos, eorumque defluxiones exiccat, dolores arthriticos lenit.

N. *Paulo aliter habet Weickard. Thes. Pharmac. libr. 6.*

5. *Balsamus Antiparaliticus*
S. Clossa.

℞. blepharum sive Taxonem tempore vindemiarum præpinguem, evisce-

viſceretur & impleatur ſequentibus
♃ Galban.
Ammon.
Sagap.
Opopanac. an. ℥j.
Laudan.
Benzoin.
Styrac.
Olib.
Myrrh.
Bdell. an. ℥ß.
Gumm. Carann.
Tacamah.
Elem. an. ℥ij.
Granor. Junip.
Laur:
Heder. arbor.
Cardamom. major. an. ℥j.
Herb. Chamædr.
Chamæpyth:
Beton.
Salv.
Abſynth.
Majoran.
Origan.
Ormin.
Thym.
Spicænard.
Juæ arthrit.
Puleg. regal.
Menth.
Hyſſop. an. Mß.
Florum Beton.
Chamæm.
Aneth.
Lavend.
Hyperic. an. p. ij.
Sem. Anis.
Fœnic.
Dauc.
Carui.
Ameos.
Apii.
Bardan. maj. a. p. i.
Axung. Urſi.
Vulp.
Anat. ana ℥ij.
Medull. Cruc. vitul. &
Bubuli ana ℥ij.
Sal. communis Mi.
Concidantur, tundantur & Vitreentur, adde
Thereb. Ven.
Cer. nov. ana quart. I.

Conſuantur fortiter & lento △ in veru aſſentur & liquor inde ſtillans ſupra carnem rejiciatur idq; tamdiu, donec raro tota torrida ſit, ſubſtillatus liquor vel adeps recondatur, cujus partibus duabus admiſceatur Balſami Sulph. Rulandi pars una.

Vires. *Mira præſtat in morbis frigidis & Iſchiadicis.*

6. *Balſamus mneme cephalicus.*

℞. Succ. fol. Meliſſ.
Flor. myric.
Lilior.
Primul. ver.
Roriſmarin.
Lavendul.
Borrag.
Geniſt. ana ℥ij.

Aq. vir-

Aq. Vit.
Nymph.
Rosar.
Violar. an. ℥i.
Cubebar.
Cardamom.
Gran. paradis.
Santal. Citrin.
Carpobalsam.
Ireos.
Croc. or.
Satureiæ.
Pœoniæ.
Thym. an. ℥ß.
Styrac. lig.
Calamit.
Opopanac.
Bdelli.
Galbani.
Gum. heder.
Ladan. an ʒvi.
Rad. aristoloch. long.
Pœon.
Ol. Terebinth.
Nardin.
Costin.
Juniper.
Laurin.
Mastichin.
De been.
De spica an. ʒv.

Pulverisanda pulverisentur & misceantur omnia. Destillentur per XX s. gra... △. ▽ & oleum separetur.

Vires: *Tanta efficacia esse scribunt, ut ...etuam rerum memoriam pariat.*

Usum ejus hunc esse ferunt, ut primis 2. mensibus nares, & aurium meatus quotidie, magnitudine pisi illinantur: sequentibus 2. mensibus tertio quoque die, aliis 2. mensibus bis in septimana, deinceps singulis septimanis semel. Hinc 14. diebus semel, ut ita annus compleatur: tandem annis sequentibus, singulis semestribus semel.

Aqua in capitis affectibus, frigidis ac catarrhosis utilissima est, uti & balsamus.

N. *Ferunt Carolum Ducem Burgundiæ à Doctore quondam Anglo decem millibus floren. emisse. Vid. Sennert. practic. lib. 1. part. 2. c. 5.*

7. *Liquor seu Balsamus Saponis.*

℞. Saponem Venetum incisum, affunde Spiritum Vini, atque semel ac iterum destilla; affunde denuo eundem, & relinque in loco calido, postea per chartam filtra, est instar olei brunnei, seu spadicei coloris.

Vires. *Sublevat podagricos dolores si locus affectus eo illinetur.*

8. *Oleum saponis alio modo.*

♃ Saponis Veneti aut Hispan. scabendo probè imminuti & argillæ communis ana partes æquales, formentur globuli instar nuc. mosch. & conjiciantur in ♉ magno Recip. instructam, pelle in Reverb. clauso primo lento △ postea validiori ad totalem usque ♎uum expulsionem, tandem Oleum fuscum prasinum ab acutissimo spiritu separa, quod per rectificationem in citrinum mutabitur.

Vires. *Deterget & resolvit potentissimè, ratione ingredientis lixivii, dolores juncturarum à causâ frigidâ compescit, coacta digerit, contusa dissipat, urinam prapeditam movet, colicam flatuosam solo Umbilici litu resolvit. Ex communicatione S. Closs.*

CAPUT XLII.

De Bolis.

BOli in officinis pro usu nulli extant, sed ex præscriptione usui extemperaneo parantur, idque vel miscendo solum, vel inspissando, &c.

Fiunt ex Electuariis, pulpis, conservis, pulveribus in consistentiam minus fluidam deglutibilemque redactis.

N. *Cavendum ne sapore ingrato abominalis evadat.*

Exempla.

I.

℞. Rhabarb. pulverif. ʒj.
Conserv. Rosar. rec. ʒß.
Cum Syr. rosar. sol. F. Bolus.

II.

℞. Elect. lenitiv. de manna. ʒß.
diaphænic.
diacatholic. à ʒij.
Cum sacchro alb. F. Bolus pro vice una.

N. *Addi potest & pulvis conveniens.*

Vires. *Purgat humorem serosum ac biliosum.*

III.

℞. Conserv. rosar. antiqu. ʒij.
Laudan. opiat. gran. iiß.
F. Bolus.

Confert in fluxu alvi & sim. dolorem sedat, somnum inducit.

IV.

℞. Cassiæ rec. extract. ʒj.
Sem. anis. ℈j.
Cum oleo amygdal. dulc. rec.
F. Bolus in niphritide.

V.

℞. Prunor. damasc. num. x.
Sebesten. num. vii.
Passul. enucl. ʒß.
Coquantur cum aqua colenturque fortiter. Hinc adde
Pulp. cass. ʒij. coquantur denuo ad spissitudinem mellis. Tum adde
Pulv. sen. ʒiij.
Cum Sacchar. F. Bolus pro 2. vel 3. vicibus, &c.

Caput LXIII.

De Calcibus seu Calcinatis.

Calcinationem sex fieri modis diximus lib. 1. Ex his duo, non nisi ignem requirunt, reliqui aliud aliquid (potentialem vocant) insuper expetunt, cujus beneficio calcinatio peragatur.

Mineralium calcinationes dabimus sigillatim, lib. 3.

Vegetabilia, v.g. *herbæ, radices, ligna, cortices aliaque* φλόγιςα igne comburuntur luculento, donec in cinerem fuerint redacta.

N. *Simili modo incinerari possunt, & capita mortua ex destillationibus residua, super lamina ferrea vel in fictili comburuntur.*

Animalia, horumque *partes molliores* comburuntur ut plurimum in fictilibus clausis & lutatis) ad nigredinem usque. Sic aves comburuntur cum pennis, lepus cum pelle, &c.

Cornua, triplici exponuntur calcinationi: Ustioni, vaporationi & corrosioni; quam præcipitationem quidam vocant.

Ustione comburuntur cornua, donec per nigredinem albida facta, sint. Idque plerumque in fornace figulina fieri solet. Hinc cornua usta dicta.

Vaporosæ calcinationis modus hic est: Cornua suspenduntur ponunturvè in capitello, partevè superiore Vesicæ, quæ aliquota liquoris portione adimpleta sit: hinc subtus accenditur ignis, ut vapor vi caloris elevatus, cornua penetrando friabilia paulatim candidaq; reddat.

N. *Opus hoc est fere* ♂ 3. *diciturque philosophicè calcinari.*

Liquor adhiberi poterit vel ▽ simplex, destillatave appropriata, vel succus decoctumvè medicæ intentioni respondens. Liquor autem ne qua penitus exhalet, recentem subinde affundere oportet.

Corrosiva calcinatio fit affusis liquoribus acidis, v.gr. aceto, Spiritu Sal nitr. ⊕i, & sim. quibus scil. ossa vel cornua grossè contusa, rasave solvuntur, corroduntur, postmodumque in calcem (quam magisterium vocant) præcipitantur. Vide c 6.7.

N *Simili modo calcinantur & crustacea.*

Modus porro calcinationis ut diversus est; ita calcinata diversorum sunt nominum. Hinc calces, cineres, croci, salia, usta.

Sic sunt:

---Calx ☉is; *vide libr.* 3.

☾æ, *vide libr.* 3.

Cineres plurimi è quibus tamen officinis 4. usitatiores, adeoque κατ' ἐξοχὴν 4. Cineres dicti.

Coque omnia simul in lixivio ex
cre quercus vel sambuci, vel vitis al-
; deinde pistentur addendo pulve-
n qui

℞. Alumin.
Sulphur.
Gallar.
Cypress.
Sal.commun.à ℥ß.
Aloes.
Baccar.Laur.
Pyrethr.
Sem.caul.à ℥ij.

In fine addatur stercus recens columarum vel caprarum.

Vires. *Resolvit crassos humores ac tumores inde ortos, ut varices, elephantiam Arabum. Forest. lib. XXIX. observat.* 5.

2. *Cataplasma contra Cruorem; vulgo* Zerband.

℞. Bol.armen.℥iij.
Cretæ ℥j.
Prunor.Sylvestr.sicc.℥j.

Pulverisa quam minutissimè & coque cum aceto acerrimo, hinc admisce.

Radic. sympht. pulverisat. parum.

In fine adde Farinæ avenac. q. s. ad consistentiam cataplasmatis, subinde instillando nonnihil olei myrtillorum.

Vires. *Cruorem ex casu vel contusione collectum resolvit & siccat. Felix Wirz in Chirurgia.*

N. *Ejusce farina cataplasmata inter Chirurgos usitatissima sunt, fiuntque ex terra sigillata, bolo armeno, sanguine draconis, cerusa, pice, resina, succino, lapid. calamin. succo acaciæ & similibus adstringentibus & exiccantibus.*

3. *Cataplasma Laxativum.*

℞. Rasuræ rad.bryon.rec.
Mell.comm.liquid.ana ℔i.
Fellis taurin.℔ß. M. F. Catapl.

quo venter inferior vesperi in introitu lecti per noctem emplastretur. Puerulis ad alvum bis terve movendam lumbricosque tum necandos tum excludendos sufficit. In adultis v.

℞ Succorum cucum. agrest.
Panis porcin. ana ℥j.
Lactis ricin. &
Tithym.ana ℥ß.
Pulv.hyer.picr. ℥iij.
Pulp.colocinth.
Helleb. utriusque ana ℈ij.
Cass.rec.extract. ℥ij aut iij.

Nutriantur omnia simul F. Catapl. quod ventri admoveatur ab umbilico ad pubem, vel cum butyr. vetusti putrefacti q.s. incorporentur in Unguentum.

4. *Cataplasma de nido hirundinis Mynsicht.*

℞. Nidi hirundinis num.I.
Alb.græci ℥iß.
Rad.Alth.
Lil.alb.à ℥j.
Caricar.ping.
Dactylor.an.num.iij.

Coque in ▽ ad remanentiam pultis, postea adde
Ol. Violar.
Farin. Chamæmel.
Fænigr.
Sem. Lin.
Tritic. ana ℥vi.
Cerebr, cati ℥ß.
Pulv. noct. combust.
hirund. combust. ana ℥ij.
Vitell. ovor. num. ij.
Croc. orient. ℈j. M. F. Catapl.
Commendatur in angina desperata collo sæpius tepidè applicatum.

5. *Cataplasma antifebrile.*

℞. Fol. urtic. maj.
Solan.
Semperviv. ana Mj.
Tel: aran. ℥ii.
Sal. q. s.
F. Catapl. applicandum pulsib. in feb. Petr. Hisp.

Hnc pertinent & *Anacollemata*, quæ nihil aliud sunt quam Cataplasmata frontalia, intercipiendæ defluxioni consecrata, adeoque fiunt ex adstringentibus quæ ut plurimum albumine ovi subiguntur. E. gr.

6. *Anacollema frontale.*

℞. Mastich.
Thur.
Myrrh. ana ℥iß.
Bol. arm.
Pulv. later. à ℥ß.
Croci ℈i.
Cum Albumin. ovi, Ol. rosac. & pauxillo acet. F. Frontale.

Vires. *Prodest in lippitudine aliisque affectibus oculorum fronti impositum.*

Aliud.

℞. Argillæ ustæ.
Farinæ volatil. Staubmeel.
Boli armen. à ℥ß.
Suc. Acac.
Hypocist à ℥ij.
Cum Album. ovi & modico aceto F. Frontale.

Vires. *Convenit in Hæmorrhagia narium.*

Huc referendi sunt & Sinapismi vesicatoriaque in forma Cataplasmatis.

Hæc fiunt ex sem. Sinapi, nasturtii, urticæ; radic. thapsiæ, cyclamin. bryon. scillæ, allii, Euphorb. cantharid. & similibus, susceptis pulpa ficuum, fermento, melle, oxymelite, sapone & similibus.

7. *E. gr. Sinapismus.*

℞. Pulpæ caricar. (in ✠ coctar.) ℥ij.
Sem. sinap. ℥j. M.
Ruborem cuti inducit.

8. *Vesicatorium.*

℞. Cantharid. præparat. (i. e. alias & capitibus abscissis, num. xxx.
Fermenti acris. ℥j.
Cantharides pulverisatæ suscipiantur fermento, humectando si opus sit aceto acri.

CAP.

Caput XLV.

De Clysteribus.

Clysmus, Clysma, Enema, est liquor imprægnatus facultate medicamentali, per syphonem in intestina intromittendus.

Duo ergò continet. 1. Liquorem. 2. Facultates, quibus liquor imprægnatur.

Liquoris est decoctum (plantarum, pisorum, carnis, &c.) vel similis humor Medici intentioni commodus. E.gr. Urina, lac, serum lactis, oleum, & simil.

Facultates Clysterum variæ esse possunt, purgantes, alterantes, anodynæ, lithontripticæ, carminativæ, abstergentes, adstringentes, &c. Inter cæteros tamen usitatiores sunt clysteres purgantes, qui ut plurimum compositi sunt, fiuntque ex partibus (4.5.) decocti alicujus emollientis, partibus (1.2.) olei, additis insuper purgantibus ac stimulantibus, v.g. Electuariis speciebus & similib.

N. *Purgantium dosis duplo major esse potest in clysteribus, quam in assumendis; oleum additur ubi emolliendum erit, omittitur ubi fortiter purgandum & revellendum.*

Dosis est ab ℥iij. in infantibus, ad xii. vel xv. in adultis.

Modus parandi liquescet uno ac altero exemplo.

1. ℞. Urinæ ℔. 1. F. Clysma *in Hydrope.*

2. ℞. Oleum Olivar ℥v. vi. vii. F. Clysma ad leniendam alvum.

3. Herb. emoll. ana M.j.
Rad. Alth. ℥j.
Fl. Chamomill. M.ß.
Fic. ping. N.v.
Vitell. ovi, num. 1.

Coque in s.q. aquæ ad ℔. 1.

In colatura dissolv. cass. pro Clysteribus ℥vi. Bened. laxat. ℥ß. Ol. Chamæmell. ℥iij. Sal gemmæ. ℈j vel Sacchar. rubr. ℥ß. ad ℥j. F. Clysma.

N. *Sunt qui sal commun. vel gemmæ ad ℥j. usque injiciunt. Verum podex locus maximè sensibilis est, præstat dosin hanc imminuere.*

Huc referendi quoque sunt Clysteres uterini (μητρέγχυτα) qui itidem sunt liquores medicamentales per syphonem (μητρεγχύτην) in uterum fundendi. Liquor itidem hic varius adhiberi potest, aqua stillatitia, decoctum, succus vel simile quid, cui pro rei exigentia admiscentur pulveres, Electuaria, olea & simil.

Dosis pro vice una sufficiens est ℥iij. vel v. vi. præter propter.

Exem-

il, hinc sicca & cum Sacchari ana.
iter,) tantilloque decocti pro-
vel aquæ, coque ad consumptio-
humiditatis, consistentiamque
i.

II. Cortices.

ortices nihil à radicibus peculiare
t.

III. Caules.

Caules (à pellicula exteriori pur-
reduc ad mollitiem, hinc coque
na Sacchari in decocto solum, ad
entiam.

IV. Fructus.

Fructus molliores (e.g. cerasa,
, ribes, berberes, mala persica,
.) affunde Sacchari Syrupisati
lis part. dimidiam, coque ad
ptionem humiditatis, alias si-
trahit.
ores, ut poma citria, cytonia,
prius ad mollitiem redigen-
amariores ad saporem gratio-
Limonia & olivæ muriæ impo-

V. Nuces.

uces virides, perfora stylo, ma-
(9.10.) in ▽ frigida l. 2. hinc
mollescant; siccatas aromati-
igendo cinamomo aut caryo-
umque sacchari ana. ac aquæ
e.

VI. Flores.

s condiuntur affusione Sac-
upisati. Sunt autem pauci
ratione integri condiuntur,
ores citri, arantiorum, & in-
terdum rosarum. Ex reliquis fiunt potius conservæ. Capparum flores sale; genistæ, sale & aceto condiuntur.

N. *Sunt qui flores albumine ovi conquassato illitos sacchara pulverisato aspergunt, solis calori exponunt, floresque hac ratione integros coloratosque conservant.*

Condita officinalia usitatiora sunt.

Condita Aurantia poma integra ac in partes dissecta.
Aurantiorum flores.
cortic.
Berberes.
Borragin. rad.
Calami aromat. radic.
Cassia.
Cerasa amarena.
Cichor. rad.
Citria poma integra.
in taleolis.
Citria maxima cum Carne, Citrinat.
Citria sicca, truckener Citrinat.
Citri cortices, eingemachte Citron-Schalen.
flores.
Consolid. maj. rad.
Corna.
Cydonia, eingemachte Quitten.
Cynosbati baccæ, eingemachte Hanbutten.
Enulæ rad.
Eryngii rad.

Lactucæ Hisp. caules ficci, truckene Lactue.
Mala armeniaca præcocia, eingemachte Möllelen/oder Mammelencken.
Mespila integra.
Myrobalani Belliric. } *afferuntur condita ex India.*
Chebulæ
Citrinæ
Emblicæ
Nuces Indicæ, scilicet moschatæ, cum involucris, gantze Muscatnüß mit Schelffen.
Nuces moschatæ, scilicet sine involucris, eingemachte Muscatnüß ohne Schelffen.
Nuces Juglandes.
Persica.
Pimpinellæ rad.
Piper nigr. in racemis ex India affertur.
Pruna sylvestria, eingemachte Schlehen.
Pruna citrina, eingemachte Spelling.
Pyra muscarella, eingemachte Zucker-Bierlein/oder Muscateller Bieren.
Rhabarbarum.
Ribes.
Satyrii rad.
Scorzoneræ rad.
Sorba, eingemachte Speyerling.
Zedoariæ rad.
Zingiber. Chinense.
commune.

Sunt & quæ condiuntur aceto; sale, & simil. ut

Modus condiendi est.

1. Consperge cum sale ac comprime, ut sal in exudante humiditate liquescat.

N. *Si res condienda minus succulenta fuerit, affundi poterit modicum* ▽*a.*

2. Affunde ✢ stentque ut penetret, vel si nimium liquoris sit, exhalet aliquantulum.

Sic prostant.

Condit Cappares.
Cucumeres.
Oculi genistæ.
Limonia poma.
Olivæ.
Portulacæ summitates.

CAPUT XLVII.

De Confectionibus Saccharatis.

Confectiones Saccharatæ; id est:

Res Sacchato obductæ, sunt.

1. Saccharatæ sive Saccharaceæ, simpliciter ita dictæ. 2. Confectiones Saccharo cando seu candisato incrustatæ. His 3. subjungere licet Sacchara succis florum certorum sub colore horundem imprægnata. Sacchara insuccata non immerito vocaveris.

Modus conficiendi confectiones Saccharatas.

℞. Rem conficiendam, inde pelvi cupreæ

tez (Confect Kessel.) saccharumque pisatum paulatim instillando, conö supra calorem versa, ut humiditaisumpta Saccharum rei conficiendhæreat, ac tandem instar crustæ lem obducat.

es quæ hoc modo conficiuntur *emina, nuclei excorticati, aromata, æ, cortices, ut & flores ac summitates, rò.*

1. *Semina si opus sit praparantur macerando in* ♁, *ut semen Cori-*

2. *Si amariora conficienda fuecorrigi volunt antea, ad modum, in conditis docuimus.*

s qua confectiones confiunt est arum Canariense, interdum Sacm candisatum.

rumque primum amylo res conlæ obducuntur, hinc Sacchaiperducitur. Unde duplicis geonfectiones prostare solent; finæ : mero saccharo, & minus finæ ylo & saccharo, uti dictum, præ-

dus conficiendi confectiones ro candisato incrustatas non ferè à modo condiendi, nisi solii condientis saccharati, conà, nimirum hoc si crassius fuecharum in crystallos concre- ssque injectas q. crusta obdu-

fectiones usitatiores Saccharatæ sunt.

fectio Amygdalarum dulcium überzogene süsse Mandeln.

Amygd. amarar.

Anisi, überzogen Anis Samen.

Laxativi, Purgier Anis Zucker.

Calami aromatici, überzogen Calmus.

Cardamomi minoris, Cardamomen Confect.

Carvi, id est seminis, überzogen/Kümmel.

Caryophyllorum, überzogen Negel.

Cichorei rad. überzogen Cichorenw.

Cinæ. Santonici. sem. lumbricorum, überzogen Wurmsamen.

Cinamomi, Zimmet Confect/überzogen Zimmet.

Coriandri, überzogen Coriander.

magni, mit grosser Crispatur.

Corporis sine anima, confectio.

Moschardina, moschata, Bisem Z.

Cubebarum, überzogen Cubeben.

Dauci communis, überzogen wild Möhrensamen.

Fœniculi.

Lavendulæ florum.

Macis.

Majoranæ sem.

Pimpinellæ rad.

Pinearum.

Zedoariæ.

Zingiberis.

Confectiones Candisatæ scilicet Saccharo cando incrustata.

Confectio Acori, Candisirten Calmus.

Aurantior. cort.
Caryophyllorum
Cinnamomi.
Citronata i.e, cort. citri. major.
Citri cort. i.e. minor.
Macis.
Nucis moschat.
Zingiberis.
Huc
Sacchara insuccata.
Saccharum rosaceum violaceum, &c.

CAPUT XLVIII.

De Conservis.

Res conservisandæ (conservandæ) ut plurimum flores sunt, raro herbæ, rarius radices, rarissimè caro fructuum.

Modus.

℞. Quod conservisare volueris, conquassa (mortario præcipuè lapideo pistilloque ligno) atque inter quassandum admisce Saccharum.

Proportio Sacchari variat: In rebus humidioribus ac mucilaginosis conservisandis, recipitur duplum: in siccioribus; ad triplum usque ascenditur, additurque nonnihil ▽æ stillatitiæ.

Flores & herbas recentes conservisare oportet, attamen si nimia humiditate scatent, in umbra exiccari aliquantulum expetunt.

N. 1. *Sunt qui ex floribus ac saccharo S. S. S. faciunt, soliq; idipsum exponunt. Alii Iulepum conficiunt, eumque admiscendo conservisationem absolvunt.*

N. 2. *Poteris itidem, si volueris, flores vel herbas conservisandas in minutissimas antea incidere partes, hinc addito Saccharo conservisare uti dictum.*

Radices prius coquendæ sunt, dein conquassandæ vel & per setaceum trajiciendæ, hinc conservisandæ.

Caro *fructuum* omnino setaceum trajici expetit.

Conservæ usitatiores sunt.

Conserv. Absynthii romani è summitatibus.
Acaciæ flor.
Acerosæ fol.
Acetosellæ fol.
Anthos, id est, flor. rorismar.
Betonic. fl.
Borragin. fl.
Buglossæ. fl.
Calendular fl.
Cardui bened. summ.
Cichorii ex fl.
Citri pulpæ f. medullæ.
Cochleariæ fol.
Consolidæ major. flor.
Euphragiæ summit.
Fumariæ summit.
Galegæ summ.

Geni-

Genistæ flor.
Heder.terr.comp.Aug.
Lavendulæ fl.
Liliorum alb. fl.
Liliorum convall.
Majoranæ summit.
Malv. fl.
Melifs. fl.
Menthæ.
Nymphex alb. fl.
Papav. errat. fl.
Portulacæ fol.
Pœoniæ fl.
Persicorum fl.
Primulæ veris fl.
Prunellæ fl.
Pulegii summit.
Rosarum albar.
rubrarum recens & antiq.
⊖-lata.
Salviæ fl.
Sambuci fl.
Scabiosæ
Scordii
Tiliæ fl.
Tunicæ fl.i.e.caryophyll. hort.
Tussilaginis fl.
Veronicæ summit.
Violarum martiarum.

CAPUT XLIX.

De Decoctis.

Decocta fieri possunt ex rebus omnibus, quæ pronæ sunt, vires elixatione brodio suo communicare, adeoque ex *mineralibus*, *vegetabilibus*, & *animalibus*.

E *Mineralibus* non respuunt decoctionem Terræ crudæ calcinatæve, Lapides calcinati, Metalla calcinata, Antimonium crudum & calcinatum, ☿us crudus cinnabaris, Lithargyrium, Sulphur. Nimirum aquæ etiam simplici incoctæ vires quasdam imperti-unt, maximè tamen, si adhibitus fuerit liquor facultate penetrante gravidus, qualis Vinum, Acetum, Aquæve stillatitiæ. Quin & Metalla ignobiliora, potissimum si calcinata ea fuerint, verbi gratia, minium, cerusa, limatura ferri calcinata, & sim. decoctioni apta sunt. Decoquuntur autem hæc omnia, in pulveres redacta.

Ex *Animalibus* decoctioni parent, partes carnosæ, membranosæ, cornua tùm cruda raspata, tùm calcinata, & simil.

Verum enimvero, hic loci de Decoctis potissimum agemus potulentis, in praxi usitatioribus; quæ Apozemata communiter dicunt. Hæc parantur inprimis è *vegetabilibus*: videlicet è *radicibus*, *corticibus*, *herbis*, *floribus*, *baccis*, *fructibus*, *lignis*. Superadditis tamen nonnunquam (sed rarò) nonnullis à mineralibus aut animalibus.

Liquor in quo res eæ communiter elixantur, est aqua fontana, hæc (adhibenda; quoties alius alicujus mentio

tio nulla fuerit facta,) aqua pluvia, aqua destillata, (sed non adeò commodè ob spirituosæ portionis exhalationem, nisi coctio in diplomate instituatur,) serum lactis, hydromel, Vinum.

N. *Hoc præstat in fine coctionis superinfundere.*

Quantitas liquoris ad res coquendas varia sumi solet, prout sc. res longiorem vel breviorem coctionem expetierint. Duriores siquidem ac solidiores ut diutius sunt coquendæ, ita majorem liquoris quantitatem requirunt, quippe coctione liquor paulatim exhalat. Sumitur autem e. gr. proportio quadrupla; sextupla, decupla, duodecupla, &c. Respondent enim Man. 1. ℥ß. ʒv. vel ℥v 1. pugillo ℥ij. vel ℥iij.

Modus parandi absolvitur.

1. Præparatione ad decoctionem.
2. Decoctione.
3. Clarificatione.

1. Præparatio fit incidendo, contundendo, radendo, limando, &c.

2. Decoctio fit vulgariter. 1. △ e nudo. 2. Vase aperto æneo stanno obducto. 3. Ordine observato, s. a. Est autem coquere s. a. materias coquendas non simul & semel injicere, sed diversis vicibus, prius posterius, prout naturæ volatilioris, fixioris, mollioris, durioris, solidioris, res fuerint. Nimirum si cornua, ligna, cortices, radices, folia, semina, aromata ac flores decoctioni destinantur, primum cornua, ligna, cortices & radices aliquandiu coquenda sunt, hinc folia ac semina superinjicienda, tandem quoque sub finem decoctionis, aromata & flores; utpote quorum vis facile in auram evanescit.

N. *Res duriores macerantur prius aliquandiu.*

3. Depuratio fit vulgariter albumine ovi, cum quo decoctum expressum, vel saltem colatum ebullit, quod dein per colum trajicitur. Vide lib. 1. c. 14. Clarificate.

Usurpatio: Quia saporis minus grati ferè sunt decocta, gratia conciliatur Saccharo Syrupove addito ad singulas doses ℥j. plus minus, pro palato ægroti. Quin imò & aromaticus sapor super addi ferè solet, nonnihil ex aromatibus commiscendo.

Sunt decocta celebriora.

Decoctum
- Alterans, *vide infra*, N. 1.
- Antimoniale. 2.
- Aperitivum majus. A.
- ——— cum Rhabarb. A.
- minus s. lenitivum.
- minus A.
- Capillorum veneris, A.
- Carminativum Clysmaticum, *Cord.*
- Clysterum remollientium, *Cord.*
- Commune ad dissolvenda solutiva *Cord. Renod.*
- Commune Medicinale cum & sine sena. A.
- Epaticum 3.
- Epatis vituli, 4.

Epi-

Epithymi, A.
Florum & fructuum, A.
Fumariæ.
Hystericum, 5.
Majale, 6.
Pectorale simplex & compositum, A.
Purgans Quercetan. 7.
Splenis bovis; 8.
Sennæ, v. A.

1. Decoctum alterans.

℞. Santal. rubr. ℥ß. (alii ℥vi.
Succ. citri recent. ℥iß. alii ℥j.
Sacchar. clarificat. ℥j.
Aq. fontan. puriss. ℔. iij.
Stent in maceratione per noctem, mane coquantur ad ℔iß. colentur, ac serventur pro usu.

N. *Alij addunt & Spir.* ⊖*i* ℨ*j.*

Aliter.

℞. Santal. rubr. ℥ß.
Sem. citr. ℨß.
Fl. Rosar. rubr. p. iß.
Sacchar. candi. ℥j.
Spir. ⊖i ℨß.
Aqu. fontan. ℔. iij.
Digerantur per noctem, hinc decoquantur ad ℔. iiß.
Colaturæ adde
Rob. ribium.
Succ. citri.
Sacchar. depurat. à ℥j.

Vires. *Refrigerat, cor viresque confortat.*

2. Decoctum ♀iale Cl. D. D. Lud. ab Hornig.

℞. Rad. sassafr. ℥j.
Lign. visc. Querc.
Lentisc. ℨvi.
Fol. Beton. Mj.
Parata pro decoctione coq. in aq. pluvialis limpidæ Mensur. iv. bulliant per ½ horæ, postea inde ♁. crudi ℥j. in petia ligati & porro bulliant, donec mensura una & dimidia sit consumpta.

Vires. *Catarrhis medetur, scabiemque curat, impuritates tum per insensilem transpirationem, tum per alvum educens.*

Usus: mane haustus calide assumitur.

3. Decoctum Epaticum.

℞. Rad. Aristoloch. rot. ℥j.
Rhabarb. opt. ℥ß.
Chamæleon. nigr. ℨij.
Rad. Petrosel.
Cichor. à ℨvi.
Cardopat. ℨij.
Herb. Endiv.
Scabios.
Betonic.
Acetos. à Mß.
Sem. Fœnic. ℥j.
F. Decoctio in ▽ font. ℔. vi. ad consumpt. tertiæ partis.

4. Decoctum Epatis Vituli.

℞. Epar vitul. in frusta incisum.
Santal. rubr.
Cinamom. ana ℥ß.
Spic. nardi.
Rosar. rubr. ana. p. i.
Conserv. flor. cichor. ℥j.

Tro-

Trochisc. Rhabarb.

Eupator ana ℥vi.

Coque in phiala capaci benè occlusa calore balnei ferventis horas 7. vel 8. donec hepar totum ferè in liquorem redactum sit, quem ad perfectionem decoque addendo si velis saccharum.

Vires. *Conducit in omnibus Epatis affectibus, & imbecillitatibus; in fluxu præsertim hepatico & hydropisi.*

Dosis ℥iij. iiij. mane ac vesperi.

Quercet. in Pharmacop. Rest. cap. 26.

N. *Eodem modo fieri quoque possunt decocta Pulmonum non solum Vulpis, sed & Vituli & Agni, addendo pectoralia affectibus pulmonum congrua. Quercetan.*

5. *Decoctum Hystericum.*

℞. Herb. puleg.

Artemis.

Abrotan.

Matricar.

Meliss.

Verben.

Serpill. ana Mj.

Rad. Pimpinell.

Baccar. Lauri. ana ℥ij.

Castor. ℨj.

Sabin. ℨij.

M. & lege artis F. decoctum.

Vires. *Ciet menses, uterumque roborat.*

6. *Decoctum Majale.*

℞. Herb. Fumar. Mj.

Summ. Lupul.

Cichori.

Agrimon.

Asplen.

Absynth. pont. à. Mß.

Rad. Polypod. ℥ß.

Glycyrrhiz. ℥ß.

Fol. Sen. ℥iij.

Sem. Anis. ℨij.

Omnia quæ haberi possunt recentia, misce cum reliquis ac coque in seri lactis ℔. iv. ad tertias.

Colaturæ adhuc calidæ infunde per noctem.

Rhabarb. el. ℨij.

Spic. indic. gran. viii.

Schænanth. ℈ß.

Ebullient semel ac iterum, hinc colentur.

Vires. *Sanguinem purificat.*

Dosis ℥iv.

7. *Decoctum purgans pro delicatis. Quercetan.*

℞. Follicul. sen. s. st. ℨvi.

Aqu. pomorum redolentium aut fragorum q. s. pro una vice.

Macera vase clauso per horas 24. addendo parum succi Limonum, hinc ebulliant, fortiterque exprimantur, adde

Succi pomorum redolentium recentis, ℥iß.

Sacchari candi si libet.

Clarifica cum albumine ovi, ac aromatiza cum ▽ cinamomi.

Vires. *Leniter purgat sine fastidio.*

8. *Decoctum splenis bovis.*

℞. Splenem bovis in frusta incisum,

Cina-

Cinamom. grosse contus. ℥j.
Caryophyllor. ℥ß.
Croc. ℨij.
Vini alb. seu malvatic. q. s.

Inde in vitrum capax, quòd benè clausum in MB. ferventissimo, hor. 24. ebulliat, donec splen in particulas minutissimas coctus & consumptus fuerit, magnaq; Juris exquisitissimè cocti, & fragrantissimi copia restet.

Vires. *Specificum est ad duritiem & obstructionem lienis & mensium suppressionem.*

Dosis ℥iiij. continuando per quatuor aut quinque dies, cum menses fluere soliti sunt. Quercetan. in Pharmac. Restit.

N. *Potest itidem redigi in formam Extracti, vide infra.*

Plures decoctorum formulas qui expetit, adeat Quercetanum in Pharmacop. rest. Weckerum, Poterium, & simil.

CAPUT L.

De Eclegmatis, Lohoch, Linctibus.

Materiam præbent pectoralia: videlicet pulveres, conservæ, mucilagines, syrupi, decocta, mella, pulpæ, sapæ, & simil.

Modus parandi.

℞. Pulveres convenientes, fructus, gummi arabicum, Tragacanthum succum glycyrrhizæ, amylum, &c. incorpora (in mortario, piloque ligneo) cum mellis, syrupi, mucilaginis, decocti, & simil. liquoris glutinosi, q. s. donec exactè mixta & mellis consistentiam nacta fuerint.

Ex tempore quæ præscribuntur, fiunt ex Eclegmatis usualibus, pulveribus; conservis; cum syrup. q. s. incorporatis, vel ex solis syrupis cum sacchar. candi vel penidiati, q. s. mixtis.

N. 1. *Decocta itidem ac succi in formam Eclegmatis cum Sacharo coqui possunt.*

N. 2. *Proportio pulveris est ferè unc. ß. ad syrup. unc. ij.*

Eclegmata usualia sunt.

Lohoch, ad asthma, s. scyllæ compos.
de Cassia *vid. infra.* N. 1.
de Caulib.
de Farfara.
de Papavere.
Passulatum, N. *aliud, vide infra* 2.
de Pino
de Portulaca
de Pulmone vulpis
Sanum & expertum
è succo scyllæ

} vide August. &c.

1. *Lohoch de Cassia pro Clysteribus.*

℞. Herbi Malvæ.

 Mer-

Mercurial.
Parietar.
Violar.
Betæ.
Absynth. ana M. I.
Coq. in s. q. aqu. ad ℔ IV.
Adde pari pondere Medull. cass. & mellis despumati ana F. Lohoch.

2. *Lohoch passulatum s. Electuarium passulatum.*

℞. Passular. minor. unc. IV.
Sacchar. cand. unc. ij.
Aqu. Scabiosæ.
Fœnic.
Farfar. à unc. ij.
F. l. a. Eclegma.

Vires. *Confert in Tussi, acrimoniam Catarrhorum mitigat.*

CAPUT LI.

De Electuariis & Mixturis.

Electuaria sunt, vel molliora, (consistentiâ confectionum opiatarum) vel solidiora in tabulis. Priora sunt hujus loci.

Modus parandi varius est, adeoque potius exemplis quàm regulis demonstrabilis.

Electuaria vulgaria (confectiones opiatæ communiter appellatæ,) fiunt è pulveribus minutissimis, melle despumato calente, (rarò sacchara syrupisato) susceptis, quibus solubilia si admiscenda ea sint, seorsim dissoluta subinde affunduntur, postmodumque ad fermentationem loco tepido reponuntur.

Reliqua fiunt sola ferè mixtura, scil. pulverum, electuariorum usualium, conditorum (in frustula dissectorum) conservarum, extractorum seu essentiarum, & simil. quæ suscipiuntur liquore, maximeque syrupis q. s. ad consistentiam. Et hæc dicuntur vulgò *mixturæ*.

N. *Adduntur & interdum pauca guttulæ oleorum stillatitiorum, vel spirituum ⊖i Sal. communisve.*

Sunt Electuaria, tùm alterantia, tùm purgantia.

Electuaria alterantia usitatiora sunt.

Electuarium.
Diacorum Aug.
Pseudo acori, *vide infra*. N. 1.
Alexipharmacum 2.
De Ciconia 3.
Alkermes, s. Confectio Alkermes.
De Allio, 4.
Anacardinum; s. confectio Anacardina, s. confectio sapientum. A.
Antidotus Matthioli, A.
Archigenis, A.
Athanasia magna, A.

Aure-

Aureum Alexandrinum, A.
Camphoratum, 5.
Chalybeatum, A.
Chalybeatum, Horatii Augeni, 6.
Arcularii, 7.
Corroborans specificum croll. 8.
Cordial. 9.
de Croco, 10.
Diaphoreticum Plateri, 11.
Diacodium, A.
Diureticum Montag. A.
de Ferri scoriis, A.
Hystericum, 12.
de baccis lauri Rhasis, A.
Micleta Nicolai, A.
Mithridatium, A. C.
Orphietanum, 13.
Nucum, 14.
Diaolibanum, C.
de Ovo,
Papæ s. Guidonis contra pestem, A.
Philonium Mesuæ, A.
persicum Mes. A.
majus s. Romanum Nicol. A.
Tharsense Galeni, A.
contra phtisin, 15.
Podagricum S. Closs. 16.
Regum, 17.
Requies Nicolai cum saccharo, A.
Resumptivum Fernelii C.
Dia-satyrium, A.
Scorbuticum, 18.
Dia-scordium Fracastor, A,
Theriaca Andromachi, A.
Diatessaron, A.
Communis, A.

Triphera magna, A.
minor, A.
Saracenica, A
El. Vitæ Arnold. de V. N.

N. *Quia species aromaticæ ad electuaria, cum melle vel saccharo conficienda, ordinatæ olim fuerant, & harum pleraque Electuarii nomine communiter adhuc veniunt, quas vide infra; Præstaret tamen species ab Electuariis distinguere.*

Electuaria lenientia usitatiora sunt.

Electuar.
Diacassia cum manna, A.
Diacatholicum, Antidotus Catholica Nicolai, A
Diaprunis simpl. A.
solutivum, Diadamascenum, A.
Hiera piera Galeni, s. simplex, A.
Lenitivum Florenzolæ, A.
de Manna, A.
Triphera Persica Damasceni, A.

Elect. Purgantia usitatiora.

Electuar.
Diasarum Fernelii, *vide infra.* 1.
Antimoniale, 2.
Benedicta laxativa, Nicol. A.
Diabalzemer. s. Elect. Sennatum *A Renod.*
Diacarthami s. Diacnicu, A.
Caryocostinum, C.
Catharcticum Imperiale, Nicol. C.
de Citro solutivum, A. C.
Diacydonites s. Diacydonium laxativum, A.
N. *Ad Gelatinas referri potest.*

Episci s. Elescoph. A.
Hamech. s. confectio Hamech. major, A.
Hiera composita, A.
Logadii, A.
Pacchii, Archigenis, Ruffi, C.
Diacolocynthidos, A.
Indum majus, A.
Diaphænicum Mesuæ, A.
Ferneli, A.
de Psyllo, Montagnanæ, A.
Rosarum Mesuæ, A.
de Succo rosarum Nicol. A.
N. *Usitatius est in tabulis.*
Diasebesten, Mantagnanæ, A.
Diasenna Nicolai, A.
de Tamarindis. 3.
Huc Passulæ laxativæ, A. C.

ELECT: ALTERANTIA.

1. *Elect. Pseudoacori stomachicum.*

℞. Rad. Pseudoacor. à cortice exteriore mundat ℔. 1. minutissime incisæ & conquassatæ infundantur in Vini rubr. ♂ ♄ (3.4.) Hinc coque ad consumptionem vini, mollitiemque radicum.

Postmodum adde mellis depurat ℔ij. vel iiß. iterum parum coctis addantur Zinzib. optimi minutim incis. ℥iij. vel 4. misceantur optime l. △ ad consistentiam; hinc remove ab △ & inmisce.

Pul. Cinnam. acer. unc. ß.
Piper long. ʒij.
Galang.
Nucist.
Macis.
Cubeb.
Cardamom. ana ʒiß.
Gran. paradis.
Piper nigr. ana ʒ. 1. plus minus F. Elect.

N. *Alii admiscent amygdal. dulc. & pineas excort.*

Vires. *Confortat stomachum & caput frigidum excrementa incidendo exiccando, &c.*

Dosis ad magnitud. avellanæ vel juglandis; mane ac vesperi.

2. *Electuarium Alexipharmacum, Cl. Dn. D. Petri de Sp. F. F.*

℞. Rad. Diptamn.
Caryophyllat.
Cyper. rot. à ℥iß.
Asari ʒvi.
Ireos flor. ℥iij.
Fol. Rut.
Fl. Rosar. rubr. à ℥iß.
Diptamn. cret. ʒiij.
Spic. indic. ℥iß.
Cinamom.
Croc. or. à ℥ß.
Baccar. Junip.
Laur à ʒvi.
Mastich. ℥iß.
Agar. tr.
Myrr. el. à ʒij.
Bol. arm. præp.
Spec. liberant. à ʒvi.

Con-

Contundantur subtilissimè & cribrentur. Postea

℞. Nuc. Jugland. ℥iij.
Fic. pingu. ℥ix.

Conquassentur simul, additoq; modico vini trajiciantur per cribrum ad pultis consistentiam. Deinde

Sacchar. opt. ℔iis. ℥iij.

Dissolve cum aquæ q. s. △ lento.

Postea adde

Mellis despumat. ℔iij.

Coque ad aquæ consumptionem.

Deinde adde

Pulticulam illam ficuum & nucum.
Theriac. Andr. ℥ix.
Conserv. ros. rubr. ℔is.
Succ. Absynth. inspiss.

Misce optimè cum spatula lignea, dein removeantur ab igne, & agitentur continuò, donec refrixerint, postea adde pulveres, misceanturque perfectissimè, in fine adde

Ambræ gris. drach. 1.
Mosch. ℈j.

F. Electuar.

Vires. *Usus ejus creberrimus fuit in sævissima illa nuper à peste, in quâ tàm præservando; quàm curando profuisse compertum est.*

3. *Elexuar. Alexipharmacum de Ciconia; Arcanum Alexipharmacum.*

℞. 1. Recentem ciconiæ sanguinem, destilla per MB. remanentem in cucurbita sanguinem exicca & pulverisa. Hinc.

2. Extrahe Sal ex ventriculo ciconiæ incinerato, beneficio aquæ illius ex sanguine destillatæ, idq; pulverisatæ illi sanguinis remanentiæ admisce.

Hisce 3. addantur in vitro satis capaci:

Succin. alb. el. ℥. 1.
Corall. rubr.
Baccar. matur. uvæ inversæ.
Essent. Mumiæ.
Rad. Anthor. à ℨiß.
Lap. Bez. or. *drach.* iij.
Theriac. opt. *unc.* iß.

Hoc cum oleo pini (ex nucl. express.) incorpora. deinceps tantùm olei superaddendo, ut digitos 3. vel 4. latos emineat. Tandem insolentur aliquamdiu orificio vasis diligenter obstructo, quo enim vetustius eò melius.

Vires. *Efficacissimum est contra omnia metallica, animalia & vegetabilia venena, quæ tùm vomitu, tùm secessu, tùm sudore expellit.*

Dosis unc. ß. cum haustu ▽ æ, vini, vel lactis tepidi. Croll.

N. *Loco Sal. com. ex ventriculi cinere extracti mallem ipsas tunicas pulverisatas admiscere.*

4. *Electuarium s. mixtura de Allio.*

℞. Digitor. allii, num. IV.

Frixis & contusis cum melle & mithridatii, *drach.* iis. adde

Sperm. ceti.
Granor. Juniper. ana ℈j.
Castorei ℈ij.

Pulv. parietar. ℈j.
Oxymell. squillit. q.s.F. Elect.
Vires: *Insignium virium est contra colicam.*

5. *Electuarium Camphoratum Kegleri.*

℞. Rad. Diptamn. alb.
Tormentill. à *drach.* ij.
Zinz. alb. *unc.* ij. (rectius ℥ß.
Sacchar. cand. *unc.* ij.
Margarit. præparat. *unc.* ß.
Nuc. vomic.
Os de c.c. à *drach.* ij.
Camphor. *unc.* I.
Theriac. Andr *unc.* IV.
Sacchari alb. in aq. acetos. solut. q.s.F. Electuarium.
Vires. *Alexipharmacum ac sudoriferum est, maximique usu in morbis malignis.*

Dosis drach. j. ad ij. &c.

Paulo aliter.

℞. Rad. Diptamn.
Tormentill.
Zedoar. ana. *unc.* ß.
Zinzib. *drach.* ij.
Herb. card. benedict. *unc.* ß.
Turb. alb. & gumm.
Nuc. vomic. à *unc.* ß.
Rhabarb.
Os. de c.c.
Oc. ♋ à *drach.* I.
Camphor. *unc.* I.
Sacchar. cand. *unc.* I.
Theriac. Androm. *unc.* VI.
M. F. Electuarium.

6. *Electuarium Chalibeatum Horatii Augenii.*

℞. Piper.
Zinzib. ana *unc.* ß.
Cardamom.
Caryophyllor.
Doronic *aut* Angelic.
Croci *ana drach.* ij
Tamarisci *unc.* ß.
Sem. Basilic.
Anis. *ana drach.* ß.
Limatur. chalyb.
℔. s.
Mellis despumat. ℔iij.
F. Electuarium.
Vires. *Confert in temperie frigida mulierum.*

7. *Aliud Elect. Chalybis Arcularii.*

℞. Scob. Chalyb. ℥iij.
Succ. recent. pomorum Borsdorff. purific. ℥VI.
Macera 24. hor. effunde per inclinationem. Succus novus affundatur, tribus vicibus id repetatur. Succi tandem inspissentur ad formam Electuarii.

Dosis à ʒij. ad ℥ß.

8. *Electuarium corroborans specificũ s. Medicamentum specificum omnium septem membrorum principalium, Crollii.*

℞. Ol. succini ter vel quater (per ▽ Majoranæ vel simil,) rectificati *drach.* ij.
Spirit. ⊖-li veri.

Salis

Salis cranii human. (vel magisterii,
ana unc. ß.
Tincturæ croc. or.
Granor. alkerm. *ana* ʒij.
Sal. margarit.
Corallor. *ana* ℥j.
Ol. Cinamom.
Macer. *ana* ʒß.
Lact. Sulphuris. ℥j.
Extr. Spodii ℥iß.
Antimon. diaphoret. ℥ß.
Magist. Tart. ℥j. i. e. Tartari.
⊖lati
Tinctur. croc. ♂
Extr. chelidon.
Rhabarb. *ana* ℥.ß.
Liquor. cryſtall.
calcul. microcoſmic. *ana* ℥j.

Cum extracta & inſpiſſata Theriacæ eſſentia melle juniperino, conſerva roſarum, addendo pro libitu ſaccharum roſaceum F. electuarium, addita Moſchi & Ambræ, ana drachma I.

N. *Propter ventriculi ſympathiam cum reliquis membris addantur ſpirit.* ⊖*i veneris drach. ij. atque Ol. Nuciſt. ſtillat. drach. ß.*

Doſis à gran. 5 6.7. uſq; ad 20. &c.

9. *Electuarium ſeu mixtura cordialis.*

℞. Conſerv. roſar. *unc.* viij.
Borrag.
Bugloſſ. à *unc.* iiij.
Violar. *unc.* ij.
Nymph. *unc.* iß.
Confect. Alkerm. *unc.* ß.
Pulp. citr. condit. *unc* iiij.
Fl. citr. condit. *unc.* ij.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒij.
Margarit. præparat. ʒ. ij.
Corallor. utrorumque
præpar. *ana* ʒiij.
Lign. Aloës pulv. ℈iv.
Ambr. gryſ. gran. VI.
Fol. ☉ *num.* x.

Cum ſyrupo acetoſ. citri q. ſ. F. mixtura.

Vires. *Spiritus vitales Balſamumque naturæ corroborat.*

Doſis ad magnitudinem avellanæ.

10. *Electuar. de Croco.*

℞. Croc. or. ʒ. I.
Rad. Zedoar.
Tormentill.
Nuc. vomic. à *drach. ij.*
Camphor. ℈j.
Sem. Eruc.
Rad. Diptamn. alb.
Angelic. ã. *drach. ij.*
Petaſit. *drach.* iij.
Theriac. Venet. vet. ʒVI.
Mithridati. *unc.* VI.
F. Electuarium.

Vires. *Alexipharmacum eſt Regleriano nihil vel parum cedens.*

11. *Electuarium diaphoreticum Plateri.*

℞. Syrup. de papav. ad ʒVI.
Rob. ſambuc.
Ebul. ana. ℥j.
Spir. Juniper. ʒ. VI.
Mc in electuarium.

Vires.

Vires. *Somnum conciliat, dolores sopit atque sudorem ciet, adeoque convenit in hydrope. Vide* Hechstett. lib. 1. observ. dec. 3. cas. 1.

12. *Electuarium hystericum seu laudanum facile.*

♃ fragment. lapid. pretiosorum.
Saphyr.
Hiacinth.
Topas.
Smaragd. ana ʒj.
Corall. alb. &
rubr.
Margar. præpar. a ℈iv.
Rad. Galang.
Rhabarb. an. ʒiij.
Gumm. arab.
Opopan.
Galban.
Thur.
Mastich. an. ℥ij.
Bdell.
Sarcocoll. an. ℈ij.
Euphorb. ℥ß.
Camphor. ʒiß.
Sem. coriandr.
Fœnic.
Cardamom.
Salis communis.
Opii Thebaic. à ℥ß.
Cinnam. ℥ij.
Spiritus thereb. ℥j.
Mell. despumat. ℔ß.
V &
Aq. Imperial. an. q. s.
F. Laudanum s. a. instar Opiatæ.

Dos. iiij. gran. super bibendo parum vini, & os frequenter Oxycr. colluendo ad præcavendum faucium & gutturis ardorem propter euphorb.

Suffocatis ab utero, de micranicis convulsis à causâ frigidâ magna solatio est.

13. *Electuarium Orvietanum.*

♃ Rad. carlin. seu chamæleont. alb.
Tormentill.
Pistoloch.
Aristol. rot.
Scorzon. Hispan.
Calam. arom.
Angelic.
Imperator.
Anthor.
Sem. santon. &.
Fol. ejusd.
Dictamn. alb.
Bol. arm.
Terr. sigillat. an. ℥j.
Theriac. veter. ℥iij.
Mell. hispan. cocti pondus triplum F. Electuar.

Vires & dosis eadem quæ Theriacæ Androm.

14. *Electuar. Nucum.*

℞. Nuc. Jugland. num. xx.
Ficuum. ping. num. xv.
Rut. unc. 1.
Sal. commun. ℈ß.
Mellis, unc. ij.
M. F. Electuarium.
Vires: *Alexipharmacum est.*

15. *Electua-*

15. *Electuarium contra Phthisin.*

℞. Conserv. Rosar. vet. ℥ij.
Loch. de pulm. vulp.
Papav.
Pino. ana ℥ß.
Sem. 4. frig. maj. excort.
Lactuc.
Cydonior. an. ℈j.
Amygd. dulc.
Pinear.
Pistac. ana ʒß.
Mastich.
Terr. sigillat.
Bol. armen. ana ʒß.
Gum. Arab.
Amyl. ana. ℈j.
Spec. Diatragac. fr ʒiß.
Diapenid. ʒß.
Sem. Papav. alb.
Portulac. ana ℈j.
Pulmon. vulpis exicc. ʒß.
Cancr. fluviatil. ust.
Trochisc. de Carab.
Tragacanth. ana ℈j.
Cum Syrupo de papav. & glycyrrh. mixtura.

Vires: *Acrimoniam mitigat, tenuitatem crassat.*

16. *Electuarium podagricum S. Clossai.*

Resin. scammon.
Jalap. an. ℥j.
Hermodact. ʒvi.
Sagapen. ℥iß.
Sem. Anis.
Fœnic.
Carui.
Milii solis.
Garyophyll.
Mari.
Costi arab.
Zinzib.
Mastich. à ℈ß.

Liquetur sagap. in aceto scyllit. coletur per setaceum commiscendo pulv. præscriptos, & in mortario marmoreo adjiciendo per pugillos sacch. pulverisatum & irrorando aq. ivæ Arthrit. F. Electuar. ut Opiata, addendo Essentiæ anis. gutt. x.

Dos. à ʒij ad ℥ß. ad precautionem doloris arthritici singulis mensibus in occasu ☽ *æ.*

17. *Electuar. Regum.*

℞. Pinear. *unc.* iß.
Rosar. rubr. *drach.* ij.
Amygd. dulc *unc.* ß.
Santal. citrini. ℈ij.
Ambr. gris. ℈ß.
Moschi, *gran.* iij.
Sacchari albiss. in ▽ rosar. fragrantiss. solut. ℔. I.

Vires. *Refrigerat, exiccat, nutrit, corroborat, &c.*

18. *Electuar. Scorbuticum.*

℞. Consf. cochlear. ℥iiß.
Chamædr.
Meliss.
Rosar. incarnat.
Acetos. citri à ʒvi.
Condit. calam. arom.

ZZib.
Rad. Pimpinell.
Cort. citri à ℥iij.
Extr. Absinth.
Juniper.
Sem. Sinap.
Eruc. à ℥ij.
Cardamom.
Cinnamom. à ℥j.
Tart. ⊕-ti. ʒiß.
Ol. Anis. ℈j.
Cinam. ℈ß.
Cum Syr. de Cinam. & de cochlear. an. q. s.
F. Mixtura.

Vires. *Reserat obstructiones mesenterii, lienisque tenorem corroborat, ideoq; in scorbutico affectu virium est insignium.*

Dosis magnitudine juglandis parvæ mane jejuno stomacho assumpta.

ELECTUARIA PURGANTIA.

1. *Diasarum Fernelij.*

℞. Syrup. menth.
violar. *ana unc.* VIII.

Coquantur in mellis crassitiem sub finem subducto igne insperge: Radicis peponis arefactæ.

Seminum raphani & urticæ maceratorum in ▽ rosarum, arefactorum, & tritorum *ana unc.* I.

Rad. asar. contritæ & cretæ ℥ij.
Cinamom.
Sem. fœnic. à *drach.* iij.
Confice in electuarium liquidum.

Vires. *Omnis generis humores circa ventriculum & præcordia exuberantes, vomitione educit, non continuato, sed ex intervallis facto impetu, seni atq; prægnanti tutum ac facile.*

Dosis drach. iij. vel unc ß, ex aqua hordei vel ex mulsa.

2. *Electuarium ♃ale Crollii.*

℞. Vitri ♀ correct. per ⚹ *vid. lib. 3.*
Theriac. Androm. à *unc.* ij.
Nuc. moschat.
Mastich.
Cort. arant.
Corall. rubr. præp. à *drach.* ij.
Caryophyllor.
Sem. Fœnic.
Coriandr. præp. à *unc.* ij.

Pulverisentur optimè & commisceantur, F. Massa pilularum, cum miva cydoniorum, q. s.

Vires. *Purgat minori violentia, quam vitrum ac inprimis per secessum.*

Dosis debiliori, pilula una magnitudine pisi, fortiori duæ.

3. *Electuarium de Tamarindis*
D. D. Greg. Horst.

℞. Fol. Sen. s. s. ℥v.
Cinamom. opt. ʒvi.
Sem. fœnicul. ʒi.
Vini malvat. opt. ℔iij.

Semel ebulliant, postea in loco calido per ♂ ♀ digerantur vase clauso F. deinde colatura cum expressione, qua extrahatur pulpæ passul. min. & major. ana ℥iv. ß. Extractæ massæ per setaceum adde pulpæ Tamarind. Elect. diaprun. s. lenitivi an. ℥iij. crem. Tart. ʒij. ol. Nucis mosch. still. ℈i. anis. ℈ß.

M. F.

M. F. Electuarium. *humores.*
Vires. *Purgat leniter serosos biliososq;* *Dosis ℥j. circiter.*

Caput LII.

De Elixyriis.

Elixyr in officinis est liquor spirituosus, facultatibus præcellentibus, mediante infusione imprægnatus. Hinc convenit ut plurimum cum Tincturis liquidis.

Modum parandi singula ferè suum obtinent.

Usitatiora sunt:

Elixyr Alliatum. N. 1.
Citri. 2.
Camphoræ 3.
Hystericum & Antepilepticum S. Closs. 4.
Epilepticum Ant. Freyen/ 5.
Crollii. 6.
Cratonis. 7.
Iuniperinum, vid. lib. 4.
Pestilentiale. 8.
Nephriticum. 9.
Elixyr Proprietatis. 10.
Syncopticum. 11.
Uterinum Croll. 12.
Vita Matthiol. August.
majus Quercet. 13.
minus Querc. 14.

1. *Elixyr alliatum.*

℞. Allior. expurgat. N. xx.
Contundantur, XX imponantur: affunde Sp. Vini rectific. ad 4. digit. eminent. destilla ex MB. per cohobia, semper nova alia addendo, in ultima destillatione adde Camphoræ in petia ligatæ collo XX bici appensæ ℨ. 1. destilla ut prius, habebis præstantissimum Elixyr alliatum.

Vires. *Magni præservativi locum habet in peste, quovis mane cochlear. unum, vel per se, vel cum aq. still. Card. bened. aut Veronic. assumptum.*

Vid. Deodatus in path.

2. *Elixyr Citri.*

℞. Cortic. citr recent. ab albicante medulla separator. ℔iij.
Vini non rectif. ℔xij.
Macerentur aliquamdiu, postea destillentur per vesicam cum refrigeratorio, donec phlegma stillare incipiat.
Huic spiritui, cum pauxillo croci tincto, adde
Succ. citri purific. ℔ß.
Habebis Elixyr citri.

N. *Sennertus addit quoque ▽m rosarum* ℔ß. *in qua soluta Sacchar. cand. unc. x.*

Vires. *Elegans est cordiale & antidotus contra pestem & aëris contagia.*

Dosis cochl. 1 *singulis auroris, iejuno ventriculo, nisi Epat. calidior temperies, vel capitis imbecillitas prohibeant,*

eo enim casu, satiato ventriculo melius confert Tentzel. in exegesi.

3. *Elixyr Camphoræ, s. ♈i, Camphoratus, ▽ pestilentialis Hartmanni.*

℞. ♈i opt. ℔i.

Camphor. select. (tempore Æstivo) ℥vii. ℈i. (Hyemali) ℥x. ℥ij. M. incisa prius camphora; & statim solvetur sine △, appende in nodulo croc. or. ℈ß. fiet ♈ aurei coloris. Serva in vitro benè clauso.

Vires. *Utilissimus est in peste, tàm præservando, quàm curando.*

N. *Poterit itidem adhuc semel destillari. Hartman. in pract. loc. de peste.*

4. *Elixyr hystericum & antepilepticum.*

♃ Rad. pœon.
acor. ver.
visc. querc. ana ℥i.
sem. pœon. ℥ß.
santal. rubr. ʒii.
flor. nymph. alb.
lavend.
Rosf. rubr.
papav. errat. a M ß.
camph. ℈ii.
extracti opii puriss. ʒii.
castor. per ▽ ʒi.
spiritus sang. human. vel
cervini ℥xii.
⊖ volatilis ℥i.

Igne menstruo digerantur in diplomate, coletur liquor per chartam serveturque.

Dos. junioribus à gutt. vj. ad ℈ß. adultis ad ℈j. in vino, jusculis, aq. stillat. tàm in paroxismo quam diebus aliquot ante Novilunium. Idem Elixyr valet adversus hemicraniam, Cephalæam, vertiginem per aliquot dies continuos sumptum, purgato tamen antea corpore.

5. *Elixyr Epilepticum. D. D.* Freyen.

℞. Spirit. Corall.
Tart. à ℥iß. ʒii.
Sal. com. cran. human. volat.
sang. human. volat.
Succin. volatil. à ℈j.

M. stent in digestione, ♂ (14.) servetur in vitro benè clauso.

Dosis guttulæ aliquot.

6. *Elixyr Epilepticum Crollii.*

⊖-lum ad flavedinem calcinatum, imbibe ♈i ut f. massa.

℞. Hujus massæ ℔ iß.
Rasur. cranii human.
Visc. Quercin.
Ungul. alcis.
Granor Pœon. à *unc.* 1.

Omnia scindantur & tundantur, postea mixta destillentur per Retortam gradatim.

Hujus egressi liquoris ℔. 1. rectificetur in MB supra.
Castorei.
Spec. Diamosch. dulc. ana ℥ß.
Anacardin. (fruct.) ʒvı.

Postea adde ♈i ℔iv.
Sal. Pœon drach. 1.
Liquor. salis perlar.
Liquor. salis corall. à. ʒ1.
Ol. anis.

Suc-

Succin. ana. ℈ij.

M. & digere in MB per mensem.

Dosis cochl. s. vel integrum in ▽ pæon. & simili, continuando dies (9.)

7. *Elixyr antepilepticum Cratonis.*

℞. Ciner. cornic. ex nido extract.
Turtur.
Cran. human. calc. ana ℥ij.
Gran. Tiliæ autumno collect. ℥ii.
Stercor. leonin. ℥ß.

Affunde V ad eminent. digit. 3. extrahe s. a. ex fecibus calcinatis elixivia sal, addeque extractionibus. Postea adde vini malvatici tantundem (cum V) & sacchar. candi unc. iv.

Dosis cochl. s. ad 1.

8. *Elixyr pestilentiale.*

℞. 1. Flor. Sulph. ℥iii.
Ol. Juniper. (à bacc.) rectificat. ℥. viii.
Succin. rectific. ℥ii.

Digerantur ut fiat solutio florum 2.

℞. Theriacæ Addrom ℔ 1.
F. Extractio cum V optimo, abstrahe Vi.

3. ℞. Rad. Enul. c.
Angelic.
Baccar. Junip. à unc. iii.

Extrahatur Tinctura cum eodem spiritu, abstrahaturque iterum Vi. Misce jam extractum hoc cum extracto Theriacæ, ac affunde olea illa essentificata, prius tamen filtrata, circula, omnia simul lentissimo calore.

Vires. *Secretum est, quod in peste & morbis epidemiis ad miraculum operari solet, tam præservando quam per sudorem contagium expellendo.*

Dosis, in præservatione guttulæ aliquot, in curatione à ℈j. ad ℈ij in vino acetorosaceo, aqua scordii, vel alio aliquo liquore appropriato. Croll.

9. *Elixyr Nephriticum.*

℞. Baccar. myrtillor.
Heder.
Alkekeng.
Juniper ana ℈ii.
Herb. Adianthi.
Veronic.
Rusc. ana p. 1.
Rad. Cyper.
Pimpinell.
Ononid. ana ʒß.
Succ. Limon. ʒij.
Fl. Genist.
Bugloss.
Sem. Melon.
Cucurbit. ana ʒj.
Nucl. avellanar. c. pellib. N. iv.
Vi. rectific. q. s.

F. infusio in cella subterranea.

Vires. *Prodest nephriticis ac calculosis, calculum atterendo & expellendo.*

Dos. coch. s. vel 1.

10. *Elixyr proprietatis.*

Elixyr hoc desumptum est ex Paracelso Archidox libr. 8. num. 6. ubi omisso menstruo. (origine ut loquitur) ℞. Myrrh. Aloepat. Croc. ana circulat in arena lenissimo calore per menses duos, dein elicit oleum per XX,

idque cum anatico pondere circulati (vide de . xtractis) per mensem circulat. Menstruum illud omissum varias opiniones peperit, unde & diversi processus, inter quos tamen usitatissimus est hic Crollianus.

℞. Myrrh. Alexandr.
Aloës Epatic.
Croc. Orient. vel Ungar. à ℥ iv.

Pulverisata humecta V alcoholisato; hinc affunde Ol. Sulph. p. c. ad emin. digit. 2. 3. extraheque tincturam ac decanta Relictæ materiæ affunde V, & ulterius extrahe, decantaque. Tandem quæ restant fæces, destillationi submitte, destillatumque prioribus adde.

N. *Elixyr hoc, si aliquamdiu digestioni commiseris, gratius fit sapore, atque efficacius operatione.*

Vires. *Partium est tenuium, calefacit & exiccat, à p tredine conservat, sudorem ciet, proficuus ejus usus est in morbis malignis, hypochondriacis, uterinis, stomachi cruditate atq; inde appetitu imminuto. Extrinsecus mundificat valde vulnera sordida.*

Dosis à gutt. viij. ad xij. & plures. Croll.

11 *Elixyr Syncopticum S. Cl.*

℞. Aq. florum trium cordial.
Calend.
Lilii convall.
Roris solis an. ℥ iv.
Succi limon. depurat. ℔. I.
Aq. rof. quart. tres.
Meliss. ℔ ß.
Florum tunic. ℥ iij.

M. in matracio magno & inde in nodulis Antidoti Orvietanæ (cap. 51. descript.) ℥ ß.

Confect. de hyacinth.
Alkerm.
Diambr. an ℨ ij.
Croci Oriental ʒ vi.
Camph. ʒ ß.
Cort. citr. cond. raspat. ℔ ß.
Sacch. cand. in aceto. rof. solut. ℥ iv.

Omnia in matracio sigillentur luto tenaci, stent in ventre equino per 15. ♂, deinde in MB. destillentur admiscendo sub finem ℈ iv. pulv. diambr.

Hoc remedium mira præstat adversus febres syncopales, Apoplexiam morbosque subitaneos Dos. cochl. ij. paulo ante pastum, sed præmissis generalioribus ad plethoram vacuandam.

12. *Elixyr Uterium.*

℞. Castor. ℔ ſ.
Croc. unc. ij.

Extrahe tincturas sc. cujusque seorsim cum V, abstrahe ad remanentiam extractorum, quibus mixtis adde:

Extr. artemis. ʒ vi.
Sal matr. perlar. ℥ i.
Ol. stillat. angelic.
anis.
succin à ʒ ii.

Digerantur mixta omnia per ♂ 8.

Dosis

Dosis hujus Elixyris ℈j. vel ℈ij. ingruente paroxysmo quaicunq; hysterico, tunc ilico sanantur, provocato sudore. Quod si singulis mensibus appetentibus menstruis aequali dosi utantur, non revertetur morbus. Croll.

13. *Elixyr vitæ majus Quercetan.*

℞. Rad. Zedoar.
Angelic.
Gentian.
Valerian.
Tormentill.
Scorzoner.
Galang.
Lign. Aloës.
Santal. citr. a ℥iij.
Fol. Meliss.
Ment. rubr.
Majoran.
Basilic.
Hyssop.
Thym.
Fol. Chamæpit.
Chamædr. a. Mß.
Gran. Laur.
Juniper.
Cort. Limon.
Aranticor. sicc.
Sem. Pœon.
Sesel.
Aneth.
Fœnic.
Anis.
Citri.
Card. Bened. à ℥ij.
Caryophyllor.
Cinamom.
Macis.
Zingib.
Cubebar.
Cardamom.
Piper long.
rot.
Spic. nard. à ℥ij.
Benzoini.
Myrrh.
Oliban.
Succin.
Mastich. à. ℥vi.
Fl. Rorismar.
Salv.
Pœon.
Stœchad.
Calendul.
Lavendul.
Hyperic.
Centaur. min.
Betonic.
Lil. convall.
Tiliæ ana p. ij.
Cichor.
Rosar. rubr.
Buglossá p. I.
Mellis optimi.
Sacchar. alb. ana. ℔. I.
Aquæ Vitæ optimè rectificatæ ℔ x.

Digerantur f. a. ♂ (8. 10.) vase Hermet. claulo. Hinc f. expressio quæ destilletur, (ponendo in rostrum mosch. ʒß. ambr. grisc. croc. ana ʒj.)

℥j.) igne initio gradus 1. & extillabit ▽ clara, quam collige seorsim: dein auge △ ad grad. 2. & prodibunt spiritus nebulosi. Tandem △ adhibe fortiorem ut extillet oleum, & maneat in fundo materia sicca, nec tamen perfecte arida, ne empyreuma extillatum sapiat. Ex hac residua materia extrahe tincturam s. a. cum ▽ illa priori clarissima & effunde. Demum misce tres illos liquores, ac destilla denuò per gradus ut prius, singulis seorsim susceptis. Ex materia in utraque destillatione residua, postquam incinerata fuerit, elice Sal. com. beneficio ▽ illius clariss. primo extillatæ, eamque ▽m sale imbutam misce cum spiritu & oleo ac circula.

Vires. *Hujus Elixyris ineffabiles sunt virtutes ad curandas & præcavendas Vertigines, Epilepsias, Apoplexias, Paralyses, Manias, Melancholias, Asthmata, Syncopes, Lypothymias stomachi, & aliarum partium debilitates, cachexias, hystericas passiones, & alia id genus summa & deploranda symptomata.*

Dosis, guttula aliquot in ▽ vel decocto convenıente.

N. *Hic Quercetani processus non sine causa à Chymiatro celeberrimo, Friderico* Greiffen *correctus est, quam correctionem, Quercetano Redivivo inseri.*

14. *Elixyr vitæ minus ejusdem Quercet.*

℞. Rad. Gentian.
Centaur. min. à ℥iii.
Galang.
Cinamom.
Macis.
Caryophyllor. a ℥j.
Flor. Salv.
Rorismar. à p. ij.
Vini albi generos. ℔. vi.

Macerentur in MB (8.) dein exprimantur fortiter. Expressio destilletur per XX in cinere ad siccitatem. Residuæ materiæ extrahe tincturam cum ▽ illa destillata, s. a. Postmodum in cinera materias relictas & elice sal cum ▽ card. benedict vel simili (vel & fontana) sal inspissatum & purificatum adde tincturæ superiori & circula.

Vires. *Specificum est remedium ad omnes cachexias stomachi, capitisque imbellitates.*

Dosis cochlear. ½.

CAP.

CAPUT LIII.

De Emplastris, Ceratis & Dropacibus.

CErata (cerota,) nihil ferè ab Emplastris differunt, nisi quod paulo sint molliora & tractabiliora, adeoque non raro inter se confunduntur.

Fiunt ex rebus pinguibus, oleis videlicet, resinis, (quæ faciunt ut cuti tenaceus adhæreant) axungiis, medullis, gummatis iisque cera q. s. susceptis, additisque nonnunquam & pulveribus.

Modus fiendi.

℞. Liquabilia, fundeque ad ignem, hinc immisce sensim pulveres, agitaque continuo donec refrigescant.

N. 1. *Proportio ceræ ad olea est* $\frac{1}{2}$. $\frac{2}{1}$. *ad resinas* $\frac{1}{6}$. $\frac{1}{8}$. $\frac{1}{12}$.

N. 2. *Proportio pulverum ad olea est* $\frac{1}{8}$.

N. 3. *Gummata addenda si qua purganda prius fuerint ac solvenda in aceto similive liquore aqueo, vel si alias humor aqueus (acetum decoctum, succus, mucilago) addendus fuerit, cum oleis initio tantisper solutio illa vel liquor coquendus erit, donec planè exhalarit.*

Emplastra modo fiunt eodem.

1. Funditur cera cum oleo, hinc admiscentur resinæ, adipes, gummata, ut similiter liquescant, tandem subducto igne admiscentur pulveres, continuoque agitantur, donec refrigescant.

N. 1. *Antequam planè refrixerint malaxari solent aqua frigida, inq; cylindros: s. magdaleones redigi.*

N. 2. *Si lithargyrium addendum sit, primum id in oleo erit coquendum.*

N. 3. *Proportio exacte definiri nequit, recipiuntur tamen ferè ad aridorum ℥j. olei, pinguedinis vel mellis ℥iij. ceræ ℔. 1. resinarum ℥viij.*

N. 4. *Loco ceræ alia nonnunquam recipiuntur, e. gr. laudanum & simil.*

Cerota usitatiora sunt.

Cerotum ex Betonica.
Capitale.
Cerine Ctesiphontis.
Diachalciteos.
Diapalma
de Galbano, s. matricale
Infrigidans Galeni
Oesypi
Diapiper
ex pelle arietina
pro Herniosis.
Isis.
Sacrum s. Diadictamnum, s. Emplastrum diadictam.
Santalinum
Sparadrappum Vigonis.
Stomachale.

Emplastra usitatiora sunt:

Emplastrum
Album Coctum, *Aug.*
Apostolicum, A.
Arthriticum, N. 1.
Asclepiadis, *Week.*

Barbarum majus, *Weck.*
minus. *Dissaldeus in Cordum.*
Basilicum majus, Aug. Weck.
minus, A.
è lapide calaminari, Zeltenpflaster/A.
Cephalicum, 2.
Ceroneum, A.
de Cerussa, *Renod.*
Diachylon simpl. s. album, A.
composit. s. empl. de mucilaginibus, A.
magnum, A.
parvum, A.
cum gummis, A.
Citrinum, A.
de crusta panis, A.
Diaphoreticum, 3.
Divinum, Renod. Weck.
Febrifugum, 4.
ad Fonticulos, F. F. 5.
ad fracturas ossium, Ren.
de tribus farinis, Weck.
Gryseum è lapide calaminari, A.
Gummatum Paracelf. 6.
ad Hernium. 7.
ad Hydropem, A.
de Janua, Ren.
Isis flavum. *Dissaldeus in: Cordum.*
de baccis Lauri, A.
Mastichinum. Renod.
Magneticum, 8.
de Meliloto, A.
de Minio, A.
Mundificativum, 9.
Nervinum, A.
Nigrum stidicum, A.
Oppodeldoch, 10. 11.
Oxycroceum commun. A.
Vigonis, A.
Diaphænicum calidum, A.
frigidum, A.
è ranis, Vigonis, Renod.
de Rhabarbaro, A.
Saturninum, 12.
ad Scyrrhos. 13.
Sparadrap. Renod.
de stercore canis, Vigonis, Weck.
Spleneticum, 14. 15.
Stidicum, 16.
Stomachicum. Weck. aliter habet Renod.
Diasulphur, 17.
Tetrapharmacam, A.
Triapharmacum, A.
ad tophos.
de Tacamahac. 18.
ad Tophos. 19.
Viride, Cord. Weck.
Vesicatorium, 20.
Filii Zachariæ, A.
Dropaces, 21.

1. *Emplastrum Arthriticum: F. F.*

℞. Emplastr. Diachyil. magn. ℥vi.
Oxycroc.
Diapalm. ā ℥ij.
Medull. cervin.
Axung. Ursin. ā ℥iß.
Tacahamac. in vino dissolut. ℥ii.
M. F. s. a. Emplastrum, quod oleo vulpino malaxetur.

Vires.

Vires. *Doloribus arthiticis, maximè proficuum est, lenit, discutit, resolvit.*

2. *Emplastrum Cephalicum,*
F. F.

℞. Resin. pin ℥ij.
Ladan.
Myrrh.
Mastich. ʒvi.
Gum. Tacambac.
Galban.
Opopan. à ʒß.
Visc. Tiliæ. ʒv. ℈ij.
Sem. Pœon. mar. ʒij. ℈ij.
Cubebar. ℈iv.
Ol. Succin.
Nucist. à ʒß.
Gummatis in ✠ dissolutis, f. s. a.
Emplastrum, addendo Terebinthinæ ℥iiß. M.

Vires. *Capitis catarrhos exiccat, idemque corroborat, proin confert in Apoplexia, Epilepsia, Vertigine, & simil.*

3. *Emplastrum Diaphoreticum.*

℞. Ceræ. citrin. ℥xvj.
Bdell. pulver. ℥v.
Colophon.
Pic. naval. ana ℥iv.
Succin. citrin. ℥iij.
O. Ammoniac. ℥j.
F. Emplastrum. s. a. malaxan. locum Ol. ovorum.

Vires. *Discutit, seorsam humiditatem elicit & absumit.*

Usus est præcipui in Ischiatica, intumescentia pedum, & simil.

4. *Emplastrum Febrifugum Strobelbergeri.*

℞. Terebinth. cypr. opt. ℥iß. liquescat in vase cupreo super △ moderato; huic injice.

Aranear. Vivar. in hypocaustis vel locis mundis captar. N. xv.

Misceantur & agitentur cum pistillo ligneo, usque dum color Terebinthinæ fiat cinereus & vix aliquid de araneis deprehendatur: Tum iterum tepefactæ mixturæ adde:

Telar. aranearum mundarum quantum prædictæ araneæ texêre, vel harum loco adhuc 19. araneas mediocres: iterum fortiter agitentur: Interea etiam immiscendo.

Asphalti opt. pulverif. &
✳. albiss. ana ℥iß.

Terantur usque dum refrigescat materia & acquirat consistentiam Emplastri nigerrimi. Reponantur per 14. ♂. tandem rursus ad △ mollescat, & manib. oleo febrifugo inunctis malaxetur modicè.

Usus. Formentur inde Emplastra instar $\frac{1}{4}$. Thaleri, quæ auro vel argento obducta, corioque tecta, imponantur pulsib. utriusque carpi hora una ante paroxismum, relinquendo per 9. ♂. Tunc eadem hora in profluentem aquam projiciantur.

N. *Oleum febrifugum vide c. 27.*

Emplastrum hoc est de quo Strobelbergerus in troductionem typis expressam omissa descriptione Anno 1626. divulgavit

vit descriptionem itaque transmisit mihi Clariss. D. D. Iohan. Christoph. Eisenmenger / *Physicus Ord. Imperialis Heilbrunnensis, amicus meus integerrimus, cujus verba ne de genuina descriptione dubites, hic subjungo. Et sunt: Hanc descriptionem mihi communicavit illustriss. Comitis Caroli à* Wolckenstein *(qui non solum à 4tana hujus beneficio liberatus, sed & 100. Thaleris à D. Strobelbergero emit:) Frater Adamus Comes à* Wolckenst. *p. t. Ord. Teuton. Commendator in Heilbrunn.*

5. *Emplastrum ad Fontinellas.*
F. F.

℞. Cerus.
Lithargyr. à ℥vi.
Ol. Rosar. ℔ j.
Aq. Rosar. ℥viii.
Coque l. △. in fine adde ceræ alb. ℥iij.
F. l. a. Emplastrum.

Vires. *Arcet inflammationem.*

6. *Emplastrum Gummatum Paracelsi.*

℞. Gumm. Serapin.
Bdell.
Opopanac.
Galban. à ℥j.
Solve in ✠ cola, colaturæ adde Mastich.
Thur. masc. à ℥iij.
Ceræ alb. ad pondus omnium
F. Emplastrum.

Vires. *Mundificat vulnera & consolidat, discutit tumores.*

7. *Emplastrum ad quamvis herniam exceptâ hydrocele.*

♃ exuvias anguillarum non salitas & in aq. calcis lotas, coque in lixivio donec crassescant & F. instar glutinis, quod effunde super marmor.

♃ hujus glutinis trajecti ℥iv. adde
Lapid. hæmatit.
Sacchari. ♄ni.
♃ ustian. ℥iij.
Gumm. ammon. in ✠ acert. solut. & cum ol. Myrrh. confusi ℥iij.

M. Omnia in fictili super 🜂 lentos, ut coëant in massam Empl. tenuis, extendatur super alutam. Hoc gluten adeò tenax est ad hernias glutinandas, imò ad solutum peritonæum, ut omne aliud impar sit, superponendo levissimum subligaculum & diætam congruam observando.

8. *Emplastrum magneticum.*

℞. Gummi. Serapin.
Ammoniac.
Galban. à. ℥iij.
Solve in ✠ cola & inspissa:
Hinc.
℞. Terebinth. laric.
Ceræ ana. ℥ß.
Liquefac ad ignem, atque subducto igne admisce exactè gummi.
&
Ol. Succini. ℥ij.
atque tandem
Lapid. seu magnetis arsenicalis drach. iij.

Ter-

Terræ ⊕-i ℥j.

F. Emplaſtrum ac malaxa cum Ol. Scorpionum.

Vires. *Vlceribus aut carbunculis peſtilentialibus applicatum ſubitò rumpit, venenum ex imo inſtar magnetis potenter attrahit, nec apertum ulcus coire patitur, ante perfectam extractionem omnis venenoſitatis. Hartman. in Pract.*

N. *Lapidem ſ. magnet. Arſenic. Vide in Lapidibus.*

9. *Emplaſtrum mundificativum.*

℞. Ceræ ℔. 1.
Reſin. alb. ℥iv.
Terebinth. laric. ℥i.
Ol. bufonum.
Scorpion. ana ℥ij.
Styrac. liquid. ℨvi.
Suc. chelidon. expr. ℥iv.
Ariſtoloch. rot. ℥ß.
Gumm. ammoniac. in ✱. ſolut. & inſpiſſat. ℥ii.
Myrrh.
Sarcocoll. à ℨj.

F. l. a. Emplaſtrum.

Vires. *Mundificat vulnera venenata ac fiſtuloſa. Hartman. in Pract.*

10. *Emplaſtrum Oppodeldoch, ſecundum Fel. Würtz.*

℞. Ceræ Virgin. ℔ij.
Terebinth. ℔. 1.
Ol. commun. ℥iv.
His liquefactis adde
Succi Chelidon.
Fol. querc.
Alchimill.
Veronic. à ℥iß.

Coque ad conſumptionem humiditatis, dein admiſce.

Gumm. cum ✱ depurat. & inſpiſſat.
Ammonic.
Galban.
Opopan. à ℨvi.
Golophon. ℥iß.
Succin. ℥ß.
Maſtich.
Myrrh.
Oliban.
Sarcocoll.

Omnibus benè mixtis & paululum refrigeratis adde agitando.

L. Hæmatit. Præparat. ℥iß.
Croc. ♂ ℥ij.
♀. ℥j.
Tut. præparat. ℥iij.
Lapid. calaminar. ℥x.

Tandem in fine admiſce
Terræ ⊕-li edulcoratæ q. ſ.
ad colorem brunnum i. e. purpureum conciliandum.

F. Emplaſtrum.

Eaſdem vires ac applicationem cum ſtiktico Crollii obtinet

N. *Terebinthinam addere præſtat ante pulveres.*

11. *Emplaſtrum Oppodeldoch Paracelſi.*

℞. Gumm. Galban.
Opopan.

Ammoniac.
Bdell. ā ℥j.

Macerentur per ♂ (8. vel plures) in ⚹ cola & inspissa ad consistent. mellis; Dein.

℞. Lithargyr. pulv. ℔. ſ. (alii ℔. iß.
Ol. commun. ℔ iſ.

Coque lento △ continuo agitando, donec brunnum sive spadiceum calorem acquirat: hinc adde.

Ceræ ℔. 1.

Qua liquefacta, immisce etiam superiora gummata, & paulò post.

Ol. Laurin. ℥iij.

Move diligentissimè, donec nimirum omnia exactissimè fuerint mixta remove ab igne, adde.

Croc. ♂.
Mum. transmar.
Magnet. præparat.
Magist. corall. alb.
rubror. ā ʒß.
Lapid. calamin. præp.
Myrrh. rubr.
Thur. masc.
Mastich.
Rad. aristoloch. rot.
ā ʒij.

His pulveris: infunde pedetentim in liquefactum Emplastrum, omnia exactè miscendo.

Postremo.

℞. Balsam. succin. ʒj. (ol. crassioris
O. laurin. ℥j.
Terebinth. ℥ß.

M. & liquefac seorsim, solve in eodem.

Camphoræ ʒij.
& tandem. Croc. or. ʒß.

Solutionem hanc seorsim factam, cum Emplastro calido misce exactissimè, ut fiat Emplastrum, quod malaxa oleo hypericonis.

Vires. *Curat omnia vulnera, punctim & cæsim inflicta sine omni pure. Excrescentiam carnis impedit, ejus tantum, quantum opus est producendo, Ulcera antiqua prius mundificata similiter curat.*

N. *Si fortius desideras & ad sananda quævis asthiomena & corrodentia ulcera proficuum.*

℞. Croci metallor.
Colchotar.
☿ ij per se præcipit. ana q. v.

M. pulverisando, atque pulveris hujus ʒß. misce ad liquefacti Emplastri ℥ß. superaddendo aliquid Terebinthinæ, *Hartmann. in Croll. & in Practica.*

12. *Emplastrum Saturninum expertum à S. Closs.*

℞ albi plumbi ℥iv.
Cretæ albiss. ℥ß.
Myrrh. rubr. ʒij.

Amalgamatis ex part. ij. ☿ & parte unâ ♄ni, ʒvi.

Axung. verris q. ſ. ad formandum Emplastrum in mortario calido.

Vires: *Ulcera callosa & maligna, imò pessima unâ solâ admotione curat. abluendo ea primo (si sordida sint) aqua dissolutionis lapidis Salutis Crollij, mox Empl.*

Empl. in alutâ sat. spissè extensum admoveatur Ulceri, & si opus sit Emplastro Diachalciteos contineatur, superinducta fascia lanea (Gallicè felin, satis stricta, neque removeatur ante 15. ☌.

13. *Emplastrum ad Scyrrhos S. Clossai.*

♃ Gumm. carann.
Tacamahac. an. ℥j.
Ammon.
Galban. an. ʒii.

Liquentur in aceto & per linteum colentur, deinde admisce.

Ol. liliorum alb. ℔ß.
Axung. taxi ℥ij. M. & adde
♁ mineral. vel aquilæ alb. dulcificat. ʒij.

Redige ad formam Emplastri & adjunge.

Lytharg. subtiliter pulveris. ℥ij.
Rad. elleb. nigr.
Bryon. an. ʒij. M.

Hoc Empl. omnes tumores contumacissimos & crudos vel suppurat in partibus suppurabilibus, vel ex toto resolvit, si flatus prædominentur.

14. *Emplastrum Spleneticum de Cicuta, F. F.*

℞. Cicut. cum toto incisæ & pulverisat. ℥IX.
Succ. express. ejusdem ℥IV.
Ol. cappar. ℥XVIII.
Irini ℥VI.

Misce, digereque in MB per ☌ 4. dein coque. Hinc colentur cum forti expressione.

In hac dissolve:

Ceræ novæ. ℥IVß.
Gumm. ammoniac. in succ. cicut. sol. ℥Iß.
M. F. Emplastrum.

Vires. *Lienem obstructum aperit, roborat, duritiem emollit, &c. sed & ruborem inducit.*

15. *Aliud Empl. Spleneticum Foresti, Ceratum de Ammoniaco dictum.*

℞. Ammoniac. in ✠ dissol. ℥j.
Ung. Dialth.
Empl. de melior. an. ℥ß.
Furfur. frument. cibrat.
Pulv. rad. Bryon.
Ireos ana ℥ß.
Pingued. anat.
Anser.
Gallin. ā ʒiij.
Bdellii.
Galban ʒiß.
Ol. irin. an. ʒiß.

Bulliant leniter in mucilaginibus sem. lini & fœnugr. ā q. s. & ut in formam debitam cerati coeant, adde Ceræ ℥ß.

Terebinth. &
Resin. pini ana ℥iß.
F. Emplastr.

Vires. *Plurimum emollit & resolvit duritiem scirrhosam, eoque nomine arcanum Foresto fuit. Obs. 20. 12.*

16. *Emplastrum Sticticum Crollii.*

℞. Minii.
Lap. calaminar. ana ℔ß.
Lithargyr. auri & arg. ana ℥iij.

Ol.

Ol. Lini.
Olivar. ana ℔ iß.
Laurin. ℔ ß.
Ceræ.
Colophoniæ ana ℔ j.
Vernicis.
Terebinth. ana ℔ ß.
Gumm. Opopanac.
Galban.
Serapin.
Ammoniac.
Bdellii ana ℥ iij.
Carabe citrin.
Oliban.
Myrrh. Alexandr.
Aloës epat.
Aristoloch. long.
rotund. ana ℥ j.
Mum. transmarin.
Magnetis.
Hæmatit. ana ℥ iß.
Corall. albor.
rubeor.
Matr. perlar.
Sanguin. Draconis.
Terræ medicat. Strigens.
Vitriol. alb. ana ℥ j.
Fl. Antimon.
Croc. ♂ ana ℥ ii.
Camphor. ℥ j.

1. Gummata 5. solvantur & depurentur solvendo in aceto, exprimendo & rursum inspissando.

N. *Dosis potest augeri propter feces abjiciendas.*

2. Oleo lini & olivarum admisceatur Lithargyrium utrumque, coquendo & agitando, donec oleum coloretur, postea addatur lapis calaminaris, & paulò post, minium. Coquantur ad sufficientiam (horas duas) cujus proba est, si supra unguem gutta concrescat & condensetur.

3. Tandem addatur circa finem Vernix, Oleum Lauri, cera, colophonia; omnibus benè mixtis & liquefactis affunde successivè gummata liquefacta, diligentique agitatione misce, idque calore lentissimo (cave ne bulliat) postea admisce pulveres: ultimo Camphora resoluta in oleo Juniperino addatur.

N. *Si forte nimis durum esset, addatur adhuc aliquid ceræ & colophoniæ. (præstat terebinthina) Proba justæ decoctionis hæc est; guttula aliquot frigescant, (in aquam sc. frigidam stillata, vel suprà tabulam metallicam,) hæ refrigeratæ si digitis adhæserint nimis molles, signum est imperfectæ coctionis, coquatur igitur ulterius ut durescat. Tum affunde in frigidam, at malaxa benè (hor. 3. vel 4.) manibus inunctis oleo ex chamomelin. rosar. juniper. lumbricor. hyperi-con. ana q. v. mixto.*

Vires. *Prodest contra inveterata ulcera & vulnera recentia, consolidando, mundificando, putredinem arcendo. Maturescere facit apostemata cuncta.*

17. *Emplastrum Diasulphur. Rulandi.*

℞. Balsam. Sulph. Ruland. ℥ iij.
Ceræ. ℥ ß.
Calophon. ℥ iij.

Myr-

Myrrhæ ad pondus omnium.

Omnibus præter myrrham liquefactis & bene comixtis inspergatur myrrha subtilissimè trita, lentoque △ coquantur, ($\frac{1}{4}$. horæ) semper agitando. Hinc ab igne remove, agitaque donec refrigescant.

Vires. *Curat omnis generis ulcera, Sennert. Instit.*

18. *Emplastrum stomachicum de Tacamahaca.*

℞. Tacamahac. ℥iii.
Storac. ℥j.
Ambari momentum.
F. Emplastr. cum oleo aliquo appropriato v.g. mastich. &c.

Vires. *Emplastrum est stomacho longe utilissimum, siquidem roborat, appetitum ciet, concoctionem juvat, & flatus discutit. Monard.*

19. *Emplastrum ad Tophos & gummata ♀ea S. Closs.*

♃ empl. Opodeldoch Penoti aut Croll. rec. ♁ vulgar. aut ♁ an. part. æqual. Malaxentur simul cum pauxillo gumm. guajac. & exalutâ nodis admoveantur.

20. *Emplastrum Vesicatorium, Clariss. D.D. Petri de Spina, pro usu F.F.*

℞. Cantharid. sine alis & cap. ℥ß.
Myrrh.
Mastich.
Camphor.
Asæ fœtid. à ʒß.
Butyr. recent.
Terebinth. lot. à ʒij.
Ol. rosar. ʒiß.
Ceræ ʒj.
F. s. a. Emplastrum.

Vires. *Supra corium crassiusculè extensum hor. 8. vel 10. Vesicam excitat.*

N. *Vide idem apud Gregor. Horstium l. 4. observ. part. 1. ubi omittere suadet Asam fœtidam.*

21. *De Dropace.*

Ad emplastra pertinent & Dropaces, qui sunt Emplastra, à pice, ut nomen, ita & substantiam sortita, licet interdum quoque malagmatis instar fiant.

Modus fiendi.

Liqua picem, addito tantillo olei, & simul. hinc immisce immiscenda materialia.

N. *Materialia sunt piper, pirethrum, rosmarinus, euphorbium, castoreum, bitumen, Sulph. salpetra, sal commune, cinis sarmentorum.*

℞. Picis aridæ ℥i. Olei ʒii. F. Dropax simplex.

℞. Picis ℥ii. ol. citon. vel mastich. ʒß. M. Confert in vomitione ventriculo impositus.

℞. Picis siccæ, ceræ nov. ana. ℔ß. axung. suillæ ℥vi. Sulph viv. ℥j. Liquentur in crassitiem Emplastri.

℞. Picis, ceræ, colophon. ana ℥ij. Sal. com. ʒiß. bitum. ℥j. Sulph. viv. ʒiij. piper. euphorb. ana ʒij. cantharid. ʒß. castor. ℥j. F. Dropax.

Vires. *Inserviunt Dropaces præcipuè membris calfaciendis, sanguini alliciendo,*

ciendo, & consequenter atrophiæ emendandæ.

Adhibetur calfactus, (derasis antea capillis) avellitur q; antequam omnino refrigescat, iterumq; calefit, & applicatur, idq; toties, donec pars rubescat.

CAPUT XIV.

De Emulsionibus.

EMulsio, ab emulgendo sic dicta, est medicamentum liquidum lac colore æmulans, ex medulla fructuum, seminumve lactescentium interveniente liquore appropriato, prolectum.

Exhibent lacteum humorem amygdalæ, sem. 4. frig. major. sem. papaver. (alb.) portulac. lactuc. card. mariæ, card. benedicti, cannabis, violar. bombacis, Napi, Aquileg. Citri &c. nuclei pœon. pineæ, pistacia, persicarum nuclei.

Lacteæ substantiæ eliciendæ satisfacere poterit liquor aqueus quicunque, veruntamen quia intrinsecus emulsiones ferè sumuntur, gratos adhibere liquores fas erit. Tales sunt aquæ stillatitiæ, aqua fontana, (cum panis frustulo decocta) decoctum hordei, glycyrrhizæ, cicerum, C.C. passularum, jujubarum, & simil.

Quantitas liquoris varia est, modo major, modo minor, prout crassior, vel dilutior emulsio expetitur. Communiter autem sumitur, triplum, quadruplum ad decuplum, & ultra.

Modus fiendi.

℞. Lactescentia, quæ adhibere animus est, (excorticata si excorticari possint, ut amygd sem. frig. maj) pista in mortario (præstat lapideo) subinde nonnihil liquoris (ne attritu pinguescant) instillando, hinc affunde liquoris medietatem circiter, exprime per linteum. Residuum, (quia substantia lactescens vix tota vice una emulgetur,) contunde denuò, ac emulge cum reliquo liquore.

Usus. Per se propinari poterit, vel & aliis exhibendis inservire, ut sunt potissimũ pulveres cordiales minerales, vel his similia magisteria, &c.

N. 1. *Quod si ingrata foret, dulcorari poterit Sacchara, vel rotulis; exempli gratia, manus Christ. sirupo violar. rosar. vel simil.*

N. 2. *Cave, acida commisceas, quippe his substantia lactescens ad subsidendum prompta est.*

Quia emulsiones ex medicaminibus sunt, quæ facilè corrumpuntur, ex tempore ad præscriptum parari solent.

Sic fit.

Lac id est, Emulsio amygdalarum dulcium.

℞. Amygd. dulc. excorticar. ℔ß. decoct. hordei mensur. 1. F. emulsio.

Emulsio nephrocatharctica.

℞. Sem. violar. purpur. ℥ß. vel ʒvi. cum ▽ veronic. F. emulsio.

Emulsio ad acrimoniam

℞. Amygd. infus. in ▽ rosar. ℥ii. Sem. melon. papav. alb. à ʒj. hordei mundi diutissimè cocti ℥iii. F. emulsio in ▽ hord. ℔ß. adde Julep. ros. ℥ii.

Emulsio expulsiva.

℞. Sem. Aquileg.
Napi an. ʒii.
Aq. Fumar.
Galeg.
Aquileg. a. ℥iß.
F. Emulsio.

Vires. *Valet ad morbillos & exanthemata expellenda.*

N. *Addi possunt pro libitu Iuleb violat.* ℥ß. *ut & pulveres appropriati. V. g. C. C. ocul. cancri &c.*

Emulsio refrigerans.

℞. Decoct. C. C. usti, vel si alvus adstricta sit. C. C. raspat. ℔ i.
Sem. 4. frig. maj. an. ʒiii.
Papav. alb. ʒi.
F. Emulsio.

Vires. *Commoda est in febribus præcipuè epidemiis*

N. *In pleuriticis affectibus solo admiscere Aquam papav. errat: semenq; Cannabis seminibus illis frigidis intermiscere &c.*

CAPUT LV.

De Errhinis.

Errhina variis parantur formulis vi, del. liquoris extracti, linimenti, pulveris, &c.

Liquores tùm simplices adhiberi possunt, verbi gratia, succus betæ, majoranæ, rutæ, &c. Tum compositi.

Errhini liquidi formula sit

1. *Errh. Cratonis.*

℞. Sem. nigell. 4. diebus in acet. ros. infus. atque pulv. ʒj.
Aq. majoran. cum succ. herbar. expr ℥iij. M.

Purgat caput. Crato.

2. *Errh. Montani.*

℞. Succ. bet. recent. ℥iii.
Aqu. majoran. ℥ii.
Ol amygd. ℥i.
Misc. cum brodio pulli.

Vires. *Commendatur admodum ad eliciendos catarrhos per nares. Usuq; eximii dicitur in tinnitu aurium.*

Errhinon in formâ pulveris
S. Clossæi.

♃ Florum ptarmicæ ℥ii.
Bethon. ℥i.
Nicotian.
Rad. angelic. an. ℥iiß.
Transmittantur per setaceum addendo.
Scobis ligni S. ℥ii.
Cubebar. ʒi.
F. pulvis.

Vires & Dosis: *Hujus* ʒj. *attrahatur*

tur per nares ex tubulo incurvato. Evacuat per nares & os magnam muci liquidi salivaque copiam.

Extractum Nasale.

P. de Spina.

℞. Succ. recent. anagall. ℥iii.
betæ.
nicotian. fœm. ā ℥ii.
betonic. ℥iß.
Turbeth. gumm. ʒv.
Agaric. albiss. ℥j.

Infundantur in s. q. aqu. scabiosæ, digeranturque in vase clauso ♂ (8.) Hinc decantetur, abstrahaturque ad consistentiam extracti mollioris.

Vires. *Potentissimè educit pituitam, & humores salsos à capite per nares; catarrhosque ad fauces & pulmones destillantes ad nares divertit, parum naribus inditum.*

Linimenta, vide infra de Unguentis.

CAPUT LVI.

De Epithematis.

EPithema etsi etymologicè omne id sonat, quod parti alicui imponitur, sive liquidum id sit, sive durum: attamen in praxi denotat recentioribus (veteribus enim malagmata, unguentaque notabat, mediæ corporis regioni accommodata (medicamentum liquidum, quod spongiâ, panno, linteo, stupa susceptum parti alicui imponitur.

Fiunt Epithemata ex ▽ stillatis, succis, decoctis, emulsionibus, aliisque liquoribus convenientibus, sive solis: sive cum pulveribus, speciebus, electuariis, & simlib. commixtis.

N. *Penetrationis ergo additur nonnunquam aliquid vini odoriferi, aceti, spirituum seu aquarum spirituosarum.*

Proportio {
Liquor. ℔ ß.
Pulver. ʒj. ad ℥ß. & ultra.)
Vini vel spiritus ℥j. plus minus.
}

Adhibentur ferè tepidè, præcipuè capiti & cordi; artub. v. etiam frigidè applicari possunt.

Epithemata in officinis parata nulla extant, sed ex tempore miscentur, cujus rei gratia species certæ in promptu haberi solent.

Ut
Species pro epithemate Cordis.
Epatis
quibus & alias substituere licet

Exempla erunt:

I. Epithema Cordiale.

℞. Aqu. Rosar. ℥iv.
Nymphæ.

Vio-

Violar. à ℥ij.
Bugloss.
Meliss. à. ℥ß.
Vini alb. odorif. ℨj.
Pulv. sem. acetos.
Corall. rubr. præparat.
Santal. citrini.
albi à ℨß.
Cort. citri ℈j.
Croc. ℨß.
M. fiat. Epithema.
Vires. *Cordi refrigerium adfert, syncope correptos excitat, panno scarlato susceptum, cordisque regioni tepide impositum.*

II. Epithema Epaticum.

℞. Aqu. portulac.
Rosar.
Plantag.
Acetos.
Intyb. à ℥iv.
Sem. portulac.
acetos.
Endiv. à ℨi.
Troch. de camphor.
Santal. citr. à ℈ij.
Aceti parum.
M. F. Epithema.
Vires. *Epatis & sanguinis æstum demulcet, & hinc sistit hæmorrhaginem narium Epati tepidè impositum.*

III. Epithema in febribus malignis.

℞. Aqu. Rosar.
Sambuc.
Lactuc. à ℥iß.
Acet. rosac.
rutac. ana. ℥iß.
Spec. Diatr. Santal. ℨi.
Sal. nitr. præparat. ℨj.
Theriac. Andr. ℨiß.
Croci. ℈ß.
M. F. Epithema, cui & tantillum camphoræ admisceri poterit.
Vires. *Carpis & fronti applicatum æstum febrilem mirum in modum, in febribus malignis præcipuè mitigat, Cephalalgiam lenit, somnum conciliat.*

CAPUT LVII.

De Extractis, ac 1. de Menstruis.

Extractorum campus latissimus est, fieri nimirùm possunt ex *mineralibus, vegetabilibus ac animalibus.*

Liquor, cujus beneficio extracta fiunt, [Menstruum vulgò dici solet] varius occurrit. Spiritus vini, spiritus juniperi, spiritus mellis, spiritus Terebinthinæ, Vinum, Hydromel, serum lactis, ros majalis, uti & hujus spiritus, acetum destillatum, ▽ stillatitia, (sive ex aqua fontana pluvialive, sive ex vegetabili uno, aut pluribus, & simil. elicita illa sit.) Nec enim quivis humor, cuivis extractioni convenit, sed certus certæ, sulphu-

reus sulphureæ; salinus salinæ, &c.

Inter alia autem menstrua famosissima sunt. 1. ∨i. 2. ▽ vitæ Tart. Quercetani. 3. ▽ temperata Basilii 4. Acetum Philosophicum Quercetani. 5. Menstruum universale, aqua cælica Lullii dicta, de quibus paucis disserere placet.

1. *Spiritus Vini.*

Spiritus Vini menstrum adeo famosum est, ut quoque catholicum nonnullis dicatur. Adhiberi solet, ubi simpliciter menstrui mentio facta fuerit. Verum enim vero, num in extractione purgantium commodè adhibeatur, non immeritò dubitatur: ansam dubitandi præbet natura illius sulphurea, quæ parti salinæ extrahendæ, quasi purgatrix facultas inhæret, minus commoda est: Rationi huic adstipulatur experientia, quâ constat, vim purgatricem, quam ∨ intractam reliquit, postmodum alii paruisse menstruo. Ea propter cum farrago sat copiosa menstruorum suppetat; quæ non modò minus sunt laboriosa ac minus pretiosa, sed & purgantibus qualitatibus extrahendis commodiora, satius erit loco ∨ laboriosi ac pretiosi aliud quoddam menstruum eligere, e. gr. aquam destillatam convenientem.

Adhibetur ∨ tùm simplex, tùm acuatus, *vide lib.* 4.

N. *Sunt qui* ∨ *crebris destillationibus per serpentinas, id est, serpentales canales destillatum & in substantiam pinguem redactum, circulatum majus Paracelsi esse volunt, sed malè.*

2. ▽ *vitæ Tartarisata Quercetani.*

Quercetanus inter Medicos Hermeticos haut postremus, peculiaria prædicat menstrua, quæ tamen sibimet reservavit. Inter hæc sunt ▽ vitæ tartarisata ac acetum philosophicum. De ▽ vitæ Tartarisata in *Pharmac. restit. cap.* 26. *Hactenus*, inquit, *haud dubiè animadvertisti in variis ejusmodi purgantibus Extractis, varia quoque menstrua & dissolventia, apta tamen & congrua à nobis usurpari, & quorum magni & egregii effectus abundè satis patebunt. Sed verus & peritus Chymicus qui ingeniosa quadam arte & industria sciverit praparare* ▽ *m vitæ tartarisatam, hujusque perfectam cognitionem adeptus fuerit, is poterit inde eruere dissolvens quoddam sive menstruum generale, quo extrahet Essentias omnium rerum purgantium, radicum, foliorum, herbarum, seminum, fructuum, & florum: is inquam verè gloriari poterit, de summo & elegantissimo naturæ mysterio, de quo non licet plura addere, ne justam doctorum iram & reprahensionem incurram &c.* Hæc Quercetanus de sua ▽ vitæ tartarisata, cujus præparationem nullibi expressè tradidit, nisi intellectam velis ▽ vitæ ex hydromelite Tartarisato prolectam; de qua in Pharmacop. cap. de Hydromel hæc habet: *Ex commemorato malvatico*

vino nostro artificiali (i. e. ex hydromelite) *extrahitur praestantissima* ▽ *vitae, vino longè accommodatior ad eliciendas rerum essentias.* Sit ut sit, parum cedere videtur, nisi prorsus eadem sit (ut multi opinantur,) ea scil. quam dabimus *l. 4. Cl. 2. de vino.*

3. Aqua temporata Basilii.

Occurrit itidem de menstruo hoc Basiliano varietas non parva. In hoc tamen conveniunt omnes, quod ex ♈i originem trahat, quem alii acuunt sale communi, alii sale sarmentorum, alii spiritu salis, de quibus plenius lib. 4. de Vino.

4. Acetum Philosophicum Quercetani.

Aceti sui Philosophici crebrò meminit Quercetanus, eique primas inter aceta tribuit. Verum adeo aenigmaticas illius reliquit descriptiones, ut mentem genuinam vix assequi liceat. *Acetum Philosophicum*, inquit, (in tetrad. de antidot. ζωοφίλω) *ex acido liquore roris seu mannae coelestis, cum eadem met minera per digestiones, & fermentationes Philosophicas fit & praeparatur*, & paulò post, *componimus & conficimus*, inquit, (*acetum Philosoph.*) *ex mixtione & convenienti proportione, fermentatione ac unione aërea aciduatis animalis, & mercurialis acoris atquei, cum vegetabili terrestri* Hae sunt descriptiones à Quercetano relictae, quarum obscuritas diversas peperit interpretationes, adeoque diversas aceti illius praeparationes. Libavio fit ex rore martio & manna: aliis fit, ex mellis & salis liquefacti an. ℔. 1. ⚹ ℔. ij. quae digesta simul destillantur cum rectificatione aliquoties reiterata. Modum utrumque etsi non penitus rejiciam, attamen neuter mentem Authoris satis explicasse videtur. Nimirum secundum hunc acetum Philosophicum fieri colligitur, ex aceto hydromelitis vinosi, & sale Tart. vel proprio sale. Etenim mel, quid aliud est, quam ros seu manna coelestis, industria apum (unde & animale audit) congestum? Hinc ipsemet Quercetanus rejectis aliis acetis, verbi gratia, è vino & simil. utpote quae ad solutionem & extractionem rerum metallicarum inidonea sint, praefert aceta hydromelitum vinosorum, scil. quae cum manna coelesti, naturam animalem percurreretur, & praeter vegetabilem induerunt. *Vide Tetrad. pag. mihi* 406. Idem Quercet. *in Pharmacop. restit.* ubi in descriptione theriacae de melle agit, Mel produci & elaborari ait ab apibus, quae solummodo pascuntur manna coelesti, & ex floribus odoriferis suavissimis & delicatissimis succis alimentum exsugunt.

Per terrestre vegetabile Vini tartarum intelligi ex eo liquet, quod vinum omnium vegetabilium nobilissimum facit, adeoq; κατ' ἐξοχὴν vegetabile vocari ait.

5. Menstruum Universale.

De

De Menstruo universali satius esse duco tacuisse, quam aliquid incerti tradidisse: Veruntamen non possum quin moneam, post habitis rebus particularibus, ad subjectum universale esse aspirandum, idque quærendum, non quale pedibus calcatur, sed quatenus Vesta ea est nitidissima, id est, tartarea veste involuta.

Modus parandi Extracta.

℞. Materiæ, ex qua Extractum parare libet, q. v. para ad infusionem grossè pulverisando, scil. incidendo, radendo, & simil. hinc affunde menstruum, (e. gr. V) ut supereemineat digit. (2.3.4.) repone in teporem (MB cineris, fimi, &c.) Extraheque s a. Tandem depletiones omnes confunde & abstrahe l. △. (gr. MB.) ad consistentiam debitam.

N. 1. *Extracta cum menstruis nondum abstractis, confusa, Tinctura dicuntur.*

N. 2. *Crebriora fiunt hujusce Extracta expurgantibus, rariora ex alterantibus, quippe horum succi loco ac titulo Extractorum, Essentiarumvè ferè asservari solent.*

Sic parantur Extracta:

EX MINERALIBUS, modo jam descripto, uti patet, *lib.* 3.

N. *Extracta mineralium pleraque Tinctura nomen retinent, de quibus infra.*

EX VEGETABILIBUS, scil. 1. *ex herbis*, 2. *floribus*, 3. *seminibus*, 4. *fructibus*, 5. *radicibus*, 6. *lignis & corticibus* 7. *aromatibus*, *hinc* 8. *ex resinis*, 9. *ex gummatis.*

I. Herbarum Extracta sunt rara, quippe [uti dictum,] succi eorum loco prostant. Fieri tamen possunt.

1. Modo generaliter dato, ex herbis scil. siccis.

2. Ex succis inspissatis (si subtiliora Extracta expetis,) cum ▽ sua propria dephlegmata (spiritu) quod Extr. dein filtrandum & ad consistentiam redigendum.

3. Quercetanus. ℞. Herbas virides, conquassat, elicitque ▽m leniter destillando VB. Fecibus omnino siccis, (nihil tamen adustionis redolentibus,) & in pulverem grossum redactis, affundit ▽ illam destillatam, extrahitque s. a.

II. Florum Extracta in specie sic dicta, rara itidem sunt. Succi e contra expressi inspissatique (qui communiter Extractorum ac Essentiarum nomine veniunt) crebriores; de quibus in succis agitur.

Extracta prioris generis fiunt.

℞. Flores vel gemmas (e. gr. hypericonis (incide ac affunde V rectific. ut undique madefiant, macera (♂ 8.) dein exprime. Expressionem purifica per digestionem ac subsidentiam (non cum albumine ovi, quod in omnibus tincturis, in quibus aliquid resinæ latitat, benè notandum.) Partem puriorem à fecibus decanta; Vm destillando abstrahe; remanentemque tinctu-

tincturam coagula ac serva. Sic paratum usuale est Extractum, seu Essentia Croci, quæ nonnunquam Tincturæ titulo venit.

N. *Fieri itidem possunt cum aquis propriis, vel alienis, convenientibus tamen, præcipuè si acidula ea fuerint reddita guttulis aliquot spiritus Tartari, vel Vurioli.*

III. *Seminum* Extracta eodem cum reliquis parantur modo, beneficio V.

IV. *Fructuum* Extracta (propriè sic dicta) rariora itidem sunt, crebriores succi inspissati, quæ veniunt nomine saparum, rob. mellium & succorum. Fieri nihil ominus quoque possunt ex fructibus siccatis per V, vel quod melius, cum sua propria Aqua vitæ, (spiritu) quæ postmodum abstrahitur relicto Extracto in consistentia mellis. *Quercetanus in Pharmac. rest.* Sic fiunt Extractum baccar. juniperi, baccar. lauri Vide & Tincturas.

V. *Radicum* Extracta usualia pleraque sunt succi, sufficit enim si succulentæ eæ sunt, faciliorisque expressionis, (non mucilaginosæ) solummodo coquere, exprimere ac inspissare: Nihil ominus tamen parari quoque possunt extracta subtiliora nimirum.

1. Ex radicibus minus succulentis, modo generaliter dato cum V parantur.

N. *Quercetanus in Extractis bezoardicis parandis adhibet spiritum juniperi, abstractamque* ∇*m (in inspissatione) reservat pro usu ibidem bezoardico.*

Sic fiunt Extracta Angelic. Aristoloch. Enulæ, Gentian. (cujus succus magis usualis est) Imperatoriæ, Pæoniæ, Tormentillæ, Zedoariæ.

2. Ex radicibus succulentis ac mucilaginosis, fit 1. Succus inspissatus, hinc ex succo seu mucilagine inspissata, l. a. cum V extractum confic. Sic paratur Extractum Symphyti.

Huc referre licet & succos qui digestione rubicundiores evaserunt, ideoque sanguinis titulum nacti sunt, vel Mumiæ.

℞. Radicem succulentam quamcunque vis, purifica optimè, contunde ac exprime succum; hunc in phiola digere calore MB, donec in rubeum convertatur colorem. Materiâ in rubedinem conversa, omniq; hypostasi sive crassamento ab ea separato, separetur liquor, qui colore albo inde destillabitur, extracto in fundo remanente sub forma sapæ rubicundæ. *Quercetanus in Pharmac. restitut. c. 26.* Sic fit Extractum ex radice Hyoscyami, cujus usus est in anodyni cujusdam & laudani compositione. Sic paratur & Extractum Esulæ.

N. *Ex radice Symphyti & Satyrii simili ferè modo, Extracta sanguinea seu sanguines eliciuntur. Nimirum pulpa illarum cum pane ac vino vel Sp. vini*

 digeran-

digerantur, defecentur ac inspissentur. Verum enim vero non Extracta, sed succi scil. propriè dicendi sunt. Vide suis locis libr.4.

*VI. **Lignorum & Corticum*** lignosorum Extracta, duplicis generis ferè acquiri possunt, Viscosum scil. ac Resinosum.

Viscosum, quia naturæ est aqueæ, nihil aliud est quam succus inspissatus, ea propter & menstruo paret aqueo, coctioneque interveniente facilimè elicitur.

Resinosum (resina, gummi alias) sulphureo felicius obedit menstruo, in quo excellit V, quem aquæ admiscere fas est.

Modus eliciendi extracta resinosa seu Gummata.

℞. Rasur. ligni (v. gr. Guajaci) q.v. (℔.7.8.) affunde V optimum, (ex vino, fecibus vini, vel hydromelite vinoso,) digere vitro clauso VB dies (12.15.) & rubescet; deinde exprime fortissime, ut egrediatur quoque liquor spissus rubicundus & oleaginosus. Hinc fiat abstractio, donec materia in fundo maneat, in consistentia mellis, bulliendoque bullas emittat, non secus ac mel ipsum. Tunc calentem materiam effunde in ▽ frigidam, & coagulabitur instar aloës, aut gummi rubei. *Quercetan. Pharmacop. restit. cap. 26.*

N.1. *In conficiendis hujusce generis extractis, non incongruè loco V i adhibere quoque licet hydromel quoddam vinosum, aut ▽ as stillat. convenientes, v. gr. ▽. ulmariæ, cardui benedicti, fumariæ, & similium, quas tamen acidulas reddere oportet cum succo Limonum aut simili. Quinimo & sola fontana, interveniente sufficienti coctione resinosum extractum elicere potis est.*

N.2. *Idem Extractum cum V i rectificatiss. allectum, præcipitatur nonnunquam affusione ▽ æ, dicuurque Magisterium; ut Magisterium Cinamomi, Jalappæ, &c.*

Extracta Viscosa.

℞. Rasuram ligni q. v. coque cum aqua quam sufficienter, hinc exprime, clarifica & inspissa q.s.

VII. Aromatum Extracta ut eo promptius obediant, V nonnihil addere convenit, v. gr. ℞. Caryophyllor. grossè contus. ℥ij. ▽ still. ℥xii. V ℥iv. macera vase clauso. Dein exprime, clarifica per digestionem, abstrahe aliquantulum in MB (ob spiritum qui primum extillat) reliquum evaporare sine ad consistentiam debitam. Eodem modo fieri possunt & Extracta ex aliis aromatibus, v. gr. ex calamo aromatico, cardamomo, cubebis, cinamomo, &c.

VIII. Resinarum extractio non nisi depuratio est, qua Resinæ in V rectificatissimo solvuntur, colantur, ac demum abstracto V inspissantur, vel affusa aqua, quâ sulphurea V natura diluitur ac debilitatur, præcipitantur. Et hæc nonnunquam titulo Magisterii veniunt, aut Resinæ, e. g. Resina vel.

vel Magisterium scammonii, & simil.

IX. Gummatum Extracta sunt portiones gummatum, tùm viscosæ, tùm resinosæ ab invicem scil. separatæ. Convenit igitur hæc separatio iis solum, quæ parte viscosa ac mucilaginosâ simul constant, ut ferulacea; fitque. ℞. Gummi aliquod ferulaceum, solve lento calore (præstat in cucurbita cæco alembico occlusa, vel vase simili,) solutum ac depuratum, repone aliquot diebus, & subsidebit pars resinosa. Hinc decantetur liquor turbidus à resinosa parte subsidente) clarificeturque (si opus) depurando cum albumine ovi, vel per linteum colando, ut clarus evadat; dehinc inspissetur lenissimo calore ♄B. Sic habes viscum, i.e. Extractum viscosum.

Resinosa illa subsidentia lento quoque calore exiccata, exhibet resinam, i.e. resinosum Extractum.

N. *Extrahit quoque Resinam* 🜄 *rectificatissimus.*

In ANIMALIUM familia Extracta suppeditare possunt partes carnosæ, quæque his assimilatæ membranosæ, v. gr. Matrix. Hinc stercora, fella, ossa, cornua.

Ex carnibus, carnosisque partibus fieri possunt Extracta, si lotæ exiccentur atque cum 🜄, vel simili appropriato spiritu extrahantur, postmodumque ad consistentiam debitam inspissentur.

N. 1. *Præstat, si primum antequam exiccantur, in* 🜄 *myrrhâ essentificato, aliquot* ♂ *macerentur. Vide Extractum splenis bovis, libr. 5. Item Extractum mumia humana, libr. 5.*

N. 2. *Quercetan. Pharmac. rest. cap. 26. inspissat decocta, additque appropriata, (vide supra in decoctis,) atque ita Extracta carnosa parat.*

Ex stercoribus animalium si qua Extracta parare animus sit, per 🜄 id optimè perficies, quippe hic fœtorem corrigit.

Ex fellibus. ℞. Fella exiccata, extrahe cum 🜄, *vide in Bove lib. 5.*

Ex ossibus. ℞. Ossa (v. gr. 2. vel 3. crania recentia) tere crasso modo affundeque aquam vitæ, [juniperi seu salviæ,] ut (dig. 4. 5.) supernatet, digere vase accurratissimè clauso, (♂ 12.) post coletur & exprimatur fortissimè. Sic liquor exibit rubicundus instar sanguinis, qui oleosus & resinosus erit. Iterum affundatur fecibus novum menstruum, digerendo, (♂ 4. vel 5.) cola & exprime. Expressos liquores destilla in alembico, donec remaneat Extractum in forma Sapæ. *Quercet.*

N. *Digeri & depurari poterit:*

E cornibus. Extracta cornuum fiunt è teneris (cervorum) cornibus, vel è cornibus etiam induratis, sed adhuc recentibus, mediante itidem ▽ vitæ appropriata, quæ acidula prius reddita sit cum liquore Sulph. acidulo. *Quercet. Pharmac. rest. cap. 26.*

N. *Extracta in Syrupos rediguntur, addendo post clarificationem Syrup. pomor. redolent. vel rosar pallidar. vel Cinamom. In pulverem verò per frequentem cohobationem cum aqua propria & lentam exiccationem.*

EXTRACTA usitatiora ALTERANTIA.

1. *Alterantia simplicia.*

Absinthii.
Acori.
Agallochi, s. Ligni Aloës.
Angelicæ rad.
Aristoloch. rot. rad.
Card. benedict.
Caryophyllor.
Castorei.
Centaur min.
Chelidonii major.
Croci.
Cubebar.
Dictamn. s. fraxinellæ.
Enulæ c.
Galangæ
Gentianæ
Guajac.
Imperator. rad.
Melissæ.
Menthæ
Majoranæ.
Myrrh.
Petasitid.
Pœon.
Rutæ
Sabinæ
Satyrii. rad.
Scabiosæ
Scordii.
Symphyt.
Tormentill.
Valerian.
Zedoar.
Zinziber.

2. *Alterantia composita.*

Extr. Laudanum opiatum, cum & sine Moscho & Ambra, *vid. lib.* 4.
Bezoardicum Quer. N. 1.
Chalybeatum. 2.
Hystericum. 3.
Matricale S. Gloss. 4.
Pestilentiale. 5. 6.
Pulmonum, 7.
Satyrii compos. 8.
Theriacæ. 9.
Theriaca benedicta. 10.
Theriaca cœlestis. 11.
Uterinum Mynsichti. 12.

1. *Extractum Bezoardicum Quercetani, pro Laudano suo.*

℞. Rad. Angelic.
Zedoar.
Galang.
Tormentill.
Cort. citri.
Lign. Aloës.
Santal. rubr.
citrin. à ℥ij.
Gran. Alkerm.
Dictamn.
Spic. nard.
Caryophyll.
Nuc. moschat.
Macis.
Cinamom.

Been

Been alb.
rubr. a ℥iß.
Camphor. ℨj.
F. Extractio cum ▽ vitæ Juniperina.
Vires. *Eximiarum est Virium in arcendo Veneno, morbisq́, contagiosis, qualis pestis, febris maligna.*

2. *Extractum Chalybeatum magnum.*

℞. Limat. Chalyb. præp. ℥iij.
Rad. Ireos fl. ℨj.
Bugloff. sylv.
Cyclamin.
Eryng.
Bryon.
Zinzib. an. ℨß.
Fol. Ceterach.
Ling. cervin.
Betonic.
Rut.
Chamædr.
Chamæpit.
Agrimon.
Calamenth. a. g. xv.
Spic. indic.
Croc. or. an. g. vi.
Cort. fraxini.
Rad. Capp.
Fag.
Salic.
Cost. dulc. an ℈ij.
Visc. quern ℨj.
Cinamom. ℨß.
Sem. Ameos.
Cardamom.
Cumin. acet maocrat.
Coriandr.
Agni cast.
Melanth.
Petroselin.
Portulac. an. ℨß.
Siler mont.
Galang.
Caryophill.
Macis
Xylaloes.
Zedoar.
Doronic.
Gentian. an. gr. xv.
Incisa & contusa grosso modo infundantur in s. q. V. & f. l. a. Extractum.
Vires. *Magnas vires obtinet in aperiendis obstructionibus præsertim lienis, Epatis, uteri ac Mesenterii, adeoque morbis inde subvenit.*

5. *Extractum hystericum.*

℞. Succi Savin.
Centaur. min.
Matricar.
Arthemis.
Fol. Meliss.
Flor. Calendul. a. Mß.
Rad. angelic.
Filicis.
Aristoloch. rot. a. ℥ß.
F. Extractio cum aqua Melis. ac Sabinæ addendo Sal. Tart. tantillum, Tinctura insp ssetur.
℞. Hujus Extracti ℥ii.
Extract. Myrrh. ℨi.

 Croc-

Croc. ʒß.
Castor. ℈ß.
Borrac. ʒii.
Fecul. Bryon. ʒiiß.
F. Massa.
Vires: *Menses obstructos reserat, uterinasque passiones discutit.*
Dosis ℈ß. *ad* ℈iß.
N. *Aqua illa abstracta itidem magnas suppetias ferre potis est in iisdem affectibus.*

4. Extractum Matricale S. Clossei.

♃ extracti lienis bovis.
Puleg. regal. &
Croci cum ♈ parati ℥ij.
Myrrh. in aq. rut. murar. cum spiritu ⊕-acida, dissolut. ʒij.
Extract. cort. arant. & citri ʒiij.
Fœcul. bryon. ℥ß.
Camphor. ♎atæ cum ♈ præmissâ digestione ejusdemque abstractione in ♄ ℈jM.
Vires. *Hujus portio ad pisi magnitudinem dissolvatur in aquâ aliqua hystericâ & exhibeatur.*

5. Extractum pestilentiale.

℞. Rad. Angelic.
Olsnit.
Imperator.
Zedoar.
Vincetoxic. à ℥ß.
Tormentill.
Gentian.
Petasit.
Succis.
Pimpinell. à ℥j.
Sem. Levistic. ʒiii.
Angelic.
Meliss. à ʒil.
Sem. Citr. ʒi.
Gran. Juniper. Mij.
Fol. Veronic.
Meliss.
Arthemis.
Scord.
Galeg.
Scabios.
Card. bened. à Miß.
Fl. Hyperic. M 1.
F. Extr. cum ♈. & inspissetur.

Vires. *Maximarum est virtutum in arcendo aëre pestilentiali, eodemque morbo & simlib. malignis affectibus curandis & præcavendis. Sudorem movet.*

Dosis à ℈j. *ad* ℈ij. *&c.*

6. Extractum pestilentiale Tychonis de Brahe.

1. ℞. Theriac. Androm. veter. ℔. 1. Extrahe Tincturam cum ♈ rectificatiss. ad superemin. palmæ affuso, Vase bene clauso. Effusiones filtra & abstrahe l. △ ad consistentiam mellis.

2. Fiant flores Sulph. simplices ter per se & quarto ex Aloë, Myrrha & Croco semel leniter elevati.
℞. Horum ℥IV.
Ol. Juniper. è bacc. rectific. ad eminent. digit. 4.

N. *Po-*

N. *Poteſt etiam addi olei ſuccini rectificati pars quarta, ſic melius.*

Stent in digeſtione tepidâ & impregnabitur oleum tinctura Sulph. rubicundâ, effunde, ac ſi libet filtra. Itaque

℞. Extract. Theriac. part. XII.
Balſ. illius Sulph. part. I.

Addendo ſi libet nonnihil Extract. rad. Angelic. Mag. Succin. alb. & Sal. Abſinth. ut & aliquantulum de Spiritu illo theriacali abſtracto, digerantur (d. 8.) Hinc fiat ſeparatio ad conſiſtentiam mellis.

Summum eſt curativum peſtis. Doſis g. viij. x. xij. &c. In aqua appropriata ſtatim ab initio morbi aſſumpt. ut ſudorem cieat. Præſervationis vice aſſumi poterunt quotidie mane g. ij. vel. iij.

N. *Poteſt ulterius axaltari per additionem Tinctura Corallorum, Saphyr. Hyacinth. & Margarit.*

Quinimo ut univerſalius inde medicamen exurgat, acui poteſt tantillo florum reguli ♁ talis per diuturnam reverberationem rubificatorum. Vide lilium Theophr.

Deſcriptionem hanc Rudolpho Imperatori ſubmiſſe communicavit Tycho Brahe.

Ex communicatione D. Johan. Waltheri Held.

7. *Extractum Pulmonum:*

℞. Pulmon. Vulpis, incide in fruſta minutiſſima, ac adde
Herb. Veronic.
Hyſſop.
Scabioſ. ana M ß.
Sem. Aniſ.
Fœnic. ana. ℨj.

Coque in phiala capaci benè occluſa in MB ferventi horas 7. vel 8. donec pulmones in liquorem redacti fuerint. Hinc cola, colaturamque inſpiſſa, addendo Sacchari q. libet, ad conſiſtentiam extracti.

Vires. *Imbecillitati ac affectibus pulmonum confert.*

N. 1. *Eodem modo fieri quoque poſſunt Extracta Epatis, Splenis, & ſimilium, ex Decoctis ſupra è Quercetano allatis.*

N. 2. *Præſtat modus quem ſupra generaliter dedimus.*

8. *Extractum Satyrii compoſitum.*

℞. Extract. Satyr. ſimpl. ℔ß.
Sal. margarit. ℥ß.
Ol. nuciſt. ſtill.
Aniſ.
Cinamom. an. ℈ß.

Vires. *Impotentibus ſuccurrit. Doſis gutt. aliquot. ad 20.*

N. *Extract. ſimpl v. l. 4.*

9. *Extractum Theriacæ ſeu Eſſentia,*
Theriaca ſimplex & alcoliſata.

℞. Theriac. Androm. opt. extrahe ſ. a. tincturam cum ▽ vitæ juniperina, vel ▽ extophis cervinis, vel ſimili ▽ bezoardica ſive theriacali. Decantatas tinctu-

tincturas destilla ad remanentiam Essentiæ Theriacæ in consistentia mellis, quam serva pro usu, titulo Extracti theriacæ simplicis, vel adde sal ex incinerata remanentia elixiviatum, sub nomine Extracti s. Essentiæ Theriacæ alcolisatæ.

N. *De hoc Theriacæ & similibus Extractis, duo quæ moneam, habeo.*

Primum suggerit ingredientium diversitas, quâ vix credibile est, singulorum Essentias æque uni soli menstruo parere. Nec est quod oggerant, fermentando cuncta in unam naturam coaluisse: Dubium enim haud leve, utrum fermentando natura rerum adeo immutari possit, ut quæ antea menstruum Tartareum prorsus respuebant, facta fermentatione idipsum amicè amplectantur.

Secundum, quod monere dixi, ipsamet præbet fermentatio, quippe quæ potissimum rerum fermentabilium partem in Q. E. exaltat, id est, volatilisat, spiritualem ac volatilem reddit. Exemplo sint Vinum, Cerevisia, succi fructuum fermentati, & similia. Ea propter cum Tinctura destillationi submittatur, quæ volatilior pars abstrahitur, quis infringet Extractum in fundo destillatorii remanens, potissima sua parte esse exutum.

Ut has difficultates evitent, sunt qui species seorsim menstruis idoneis extrahunt, itaq; Extracta postmodum conjungunt. Verum enim vero, nec hi ad metam ad quam collimant, pertingere videntur. Etenim compositionem Theriacæ subeunt non pauca naturæ aromaticæ, subtilioris, tenuioris, volatilioris, &c. Quæ facultates ad Theriacæ constitutionem non minus necessariæ sunt, quam reliquæ in substantia minus volatili residentes; Idcirco, cum volatiles illi spiritus à fixioribus in inspissatione separentur, operationem Theriacæ integram in Extracto hoc quis sibi spondebit? Adde quod hac ratione nonnullorum ingredientium ferocia, quæ alias fermentando in Theriaca cicuratur, indomita maneat, imo vires suas exerere aptior evadat. Præstat itaque Theriacam in sua propria substantia adhibere, quam laboriosa hac extractione operam perdere. Id quod de aliis quoque, exempli gratia, pilularum quarundam Extractis censendum.

Verum enimvero, non simpliciter Theriacæ Extracta improbata velim, præcipuè si spirituosiores seu oleosiores partes interveniente præcipitatione sint, reservata. Quâ in re non possum, quin industriam commendem Chymici solertissimi Friderici Greiffen *Pharmacopæi apud Tübingenses celeberrimi, Amici mei honorandi, qui imperfectionem præparationum harundem perpendens, perfectiorem, non ita pridem in decade sua nobilissimorum medicamentorum, Juris publici fecit, unde,*

10. *Theriaca Benedicta Quercetani aucta & correcta.*

1. *Solvenda.*

℞. Troch. scyllit. Quercetan. ℥ vi.
de Viper. Venetian.

Ess.

Ess. (extr.) opii cum ⁂ fact. ana. ℥iii.
Succ. Glycyrr. in ▽ still. sol. & inspiss. ℥iß.
Ess. croci (cum V.) ℥j.
Myrrh. in ⁂ sol. & inspiss.
Oliban. in gran. à ʒvi.
Gran. styrac. cal. in V sol. & express.
Gumm. Arab. albiss.
Sandarac. in gran.
Sagapen. in gran.
Succ. Acac. in ⁂ sol. & insp.
Hypocist. in ⁂ s. & insp. ana ℥ß.
Asphalt. el.
Galban.
Mastich.
Opopanac. (singul. in gran.) à ℥ij.
Essent. Castor. ʒ. 1.

2. *Extrahenda aromata.*

Piper. long. ʒiii.
Cinam. ac. ℥iß.
Acori. s. calam.
Cass. lign. Verae.
Cost. Ver.
Pip. albi.
nigri.
Schaenanth.
Spic. indic.
Staechad. arab.
Zedoar.
Zingib. alb. à ʒvi.
Cardam. min.
Carpobals. veri.
Cubebar.
Folii.
Galang.
Cary phyllor.
Macer.
Spic. celtic. à ℥ß.
Lign. Aloës ʒij.

Extrahenda reliqua.

Mirobalan. Chebul. ʒvi.
Baccar. juniper. ℥ß.
Laur. ʒij.
Fl. Rosar. rubr. ℥iß.
Hyperic.
Centaur. min. ℥ii.
Herb. Card. bened.
Scord. cret. à ℥iß.
Calamenth. mont.
Dictamn. cret.
Marrub. à ʒ. vi.
Abrotani.
Chamaedr.
Chamaepit.
Orig. cret.
Polii Cret.
Rorismar.
Salv. min.
Scabios. à ℥ß.
Majoran.
Mari.
Lign. Asphalt.
Santal.
Agaric.
Rad. irid. Flor. à ℥iß.
Angelic.
Pentaphyll.
Rhabarb. el.
Tormentill. à. ʒvi.
Aristoloch. rot.
Asar.

 Cyper

Cyper rotund.
Diptamn. alb.
Enulæ camp.
Gentian.
Imperator.
Meu.
Pimpinell.
Phu Pontic.
Serpentar.
Succis.
Valerian.
Vincetoxic. an. ℥ß.
Aristoloch. long.
Cruciat. à ℥ij.
Sem. Buniad. seu Napi agrest. ℥iß.
Petrosel. maced. ℥. vi.
Ammeos.
Amomi racemos.
Anis. torrefact.
Citri.
Fœnic. Cret.
Hyperic.
Sesel seu Siler. mont.
Thlaspi seu Nasturt. alb. à ℥ß.
Dauci cretic. ℥ij.

3. *Pulverisanda.*

Confect. serpentum juniperinæ Quercet. ℥iij.
Terr. sigillat. ℥vi.
Lemn.
C. C. usti à ℥ß.

4. *Liquida.*

Balsam. Indici.
Ol. Nucis moschat. èxpr. à ℥iß.
Caryophyllor. ℥j.
Succin. camphorat. ℥iß.
Spir. ⊖ ℥ß.

1. F. Extractio seorsim medietatis aromatum & reliquorum extrahendorum, singulorum sc. 1. cum 🜄 rectific. 2. cum ▽ ♀. pluviali, Essentiam cum 🜄 extractam præcipita cũ Extractione in ▽ ♀. Hinc abstrahe in MB. ac collige seorsim spiritum theriacalem primo egredientem, seorsim etiam ▽ theriacalem subsequentem ad consistent. mellis. Residuam medietatem in pulverem redige.

2. Ex remanentia incinerata elixivia Sal. Com. cum ▽ pluviali.

3. In spir. theriacali solve sandarac. Olib. Mastich. storac. omnesque Essentias non satis liquidas eo dilue.

4. Cum ▽ theriac. in pulverem redige Trochisc. de scyllis & Vip. solve in eodem succum Glycirrhizæ, G. Arabic. & Sal. com. proprium.

5. In spir. Terebinth. ℥vi. solve Asphaltum.

6. Reliqua omnia, ut Ess. Opii. & Hypocist. Acac. Myrrh. sagapen. Galban. & opopanac. solve in ⚹.

7. Omnes extractiones, solutiones, pulveres, Ballsama, olea, expr. destill. spiritus & Sal. com. s. a. commisce quam optimè & redige in massam pilularem. Hinc.

II. *Theriaca Cœlestis.*

℞. Theriac. benedict. prior. ℔iß.

Extrahe cum sp. Theriacali, effunde & abstrahe ad consistent. mellis. Ab-

Abstractum spir. (essentia seorsim asservata) reaffunde remanentiæ priori, extrahe denuo & decanta. Remanentiæ affunde 🜄 rectific. ac extrahe residuam essentiam ejus, decanta iterum, & confunde cum priori. Residuam remanentiam in ▽ theriacali & tandem in ⚹ spiritu Salis balsamici (Sal. nit.) fortificato extrahe. Et his ultimis Extractionib. priores præcipita & ad consist. mellis coagula, tandem permisce.

Magist. corallor.
Perlar. à ℥j.
Hyacynthi.
Rubin.
Smaragd. à ʒvr.
Bezoart. Animal.
Mineral.
Sal. corallor.
Perlar. à ℥ß.
Bezoart. Oriental.
Terr. sigillat.
Unicorn. veri.
Oss. de C. C. à ʒiij.
Ambr. gris. ʒij.
Inspissa in vase duplici ad formam.
Extract. vel massæ pilularis.

Vires. *Vires Quercetanus huic attribuit admirabiles in Venenis & contagiis arcendis; in exagitatione spirituum humorumque sedanda, in catarrhis, dolorib. & vigiliis mitigandis. In Balsamo nativo corroborando, putredine præservanda, &c.*

N. *Rationem utriusq; hujus compositionis vide sis de cade superius allegata.*

12. *Extractum uterinum Mynsichti.*

℞. Bacc. Sambuci.
Ebuli ana ℥iv.
Rad. Pœon. debitè collect.
Arthemis. rub.
Dictamn. alb.
Bryon. ana ℥ß.
Visc. quern.
Sum. ammeos.
Herb. puleg.
Meliss.
Cass. lign.
Croc. or.
Castor. veri. ana ℥ß.

Extrahe cum 🜄, eumque separa ad remanentiam extracti. Postea adde.

Sang. porcæ in clibano exiccat. & cùm ▽ hysteric. præpar. ℥ß.
Bezoart. Jovial.
Mag. Jovis. Anglic.
Matr. perlar.
Corallor.
Ol. antophyllor.
Angelic.
Succin. alb.
Arantior. ana ʒi.
Denuo misce & f. Extractum pro usu.

Vires: *Medicina est saluberrima in affectibus uterinis, etiam deploratissimis: Dosis ℈j, ad ʒß. tribus aut 4. diluculis continuis in aq. aliqua convenienti.*

EXTRACTA PURGANTIA.

Extracta purgantia simplicia, ut & quæ sub nomine alicujus simplicis veneunt, *vide lib.* 4.

Purgantia composita.

Extractum
Benedictum *vide infra.* N. 1.
Diacarthamum. s. Cnicopharmacum *Aug.*

Catholicum; *A.*
F. F. *vide infra* 2.
Sennerti, 3.
Arnoldi Weickhardi, 4.
Cholagogum Querc. *A.*
Holagogum Andernaci, *A.*
Melampodii, s. Ellebori nigri.
Mindereri, *A.*
Melanagogum Querc. *A.*
Panchymagogum Crollii, 5. 6.
Hartmanni, 7.
Augustanorum.
Phlegmagogum Querc. *A.*
Pilularum Aggregativ. *A.*
Aurear, *A.*
Cochiar, *A.*
Lucis major *A.*

1. *Extractum benedictum.*

℞. Fol. Sen. el.
Rhabarb. à ℥ij.
Agaric. ℥j.
F. Extractum.

Vires. *Purgat biliosos ac mucilaginosos humores.*

Dosis à ℈ß. *ad* ʒj.

2. *Extractm Catholicum Francofurtense.*

℞. Aloës succotrin. ℥j.
Turbeth. el. ℥ß.
Colocinth. ʒvi.
Agaric. albiss.
Diagryd.
Rad. Ellebor. à ℥ß.
Spec. Diarrhod. abbat. ℥j.
Macis.
Stæchad. ar.
Galang.
Cardamom.
Zedoar.
Caryophyll.
Cinamom.
Fl. Anth.
Lign. Aloës.
Visc. querc. à ʒß.
Ambr. gris. ℈j.

Infunde omnia in 🜄 ♂ (8.) exceptis speciebus, Diarrhod. & Ambra, fiatq; Extractum, cui adde Extractum specierum Diarrh. itidem per 🜄 factum & Ambram.

Vires. *Omnes humores blandè purgat.*

Dosis à ℈i. *ad* ℈ij.

3. *Extractum Catholicum Sennerti.*

1. ℞. Diagryd.
Trochisc. Alh.
Gumm. de Peru, ana ℥ß.
Aloës. ℥j.
F. Extractum cum 🜄 seorsim.
Itidem f. Extractum.

2. ℞. Turbith. el.
Rad. Elleb. nigr. à ℥ß.
Rhabarb. ℥j.
Spec. Diarrhod. abb.

Aro-

Aromat. rosat. ℥ij.
Utrumque Extractum conjunga- ad massam pilularem constituen- i.
Dosis à ℈j. ad ℈ij.
N. *Felicius forsan procederetur, si Ra- Diagrydii, Magister: Gummi de Pe- Extract. Aloës per se fierent ut lib. 4. ebimus, atque Trochisci Albandali- ... reliquis infunderentur.*

4. *Extractum Catholicum, D. D. Arnoldi Weickhar- di.*

℞. Aloës succotr. ℔ß.
Rhabarb. opt. ℥v.
Fol. Senn. s. st. ℥iv.
Rad. Mechoac. ℥ii.
Colocynth.
Turpethi el. ℥iiß.
Esul. præparat. ℥ß.
Gener. 5. mirobalan. à ℥ii.
Cinamom.
Zinzib.
Macis.
Galang.
Zedoar.
Caryophyllor.
Cardamom.
Cort. citr.
Schænath. à ℥j.
Spec. Diambr. ℥ij.
Diarrh. abb. ℥iij.
F. Extractio l. a. cum 🜄 & 🜄 fœnic. exprimatur & inspissetur.
Dosis ad ℥ß. vel ℈ij.

4. *Extractum Panchymagogum Crollii, 1.*

℞. Spec. Diarrhod. Abbat.
Diambr. ana. ℥j.
Extrahatur Tinctura cum 🜄 s. a. vitrum crebro movendo.

Deinde

℞. Pulp. colocynth. ℥vii.
Turpeth. gummos. ℥v.
Agaric. opt. ℥j.
Rad. Elleb. nigr. veri ℥j.
Scammon. Elect. ℥vi.
Fol. Sen. ℥iv.
Rhabarb. el. ℥iij.
Elater. ℥ii.
Sem. Ebul. trit. ℥iij.
Hermodact. ℥iij.
Incidenda incidantur, terenda terantur; affunde Tincturam illam specierum, extrahaturque Tinctura s. a. decantatas extractiones inspissa leni calore MB. ad consistentiam mellis, postmodum adde.
Ol. Cinam.
Caryophillor.
Nucist. ana gutt. x.
Sal. perlar.
Corall. ana ℥j.
Salem è fecibus superioribus calcinatis extractum.
Rasur. cranii human. [vel oss. calcinat.] ℥ß.
F. Massa.

Vires. *Non datur melius catharticum, quod minori molestia omnes humores noxios expurget.*

Dosis à ℈j. ad ℈ij. ex vino malvatico, vel alio generoso è jusculo, vel aliis

catapotiis aggregativis admixtis; datur & in forma pilulari,

6. *Extractum Panchymagogum Crollii.* 2.

℞ Pulpæ colocynth. ʒvi.
Agarici.
Scammon. el. ana ℥ß.
Hellebori nigri.
Spec. Diarrhod. Abbat.
Aloës succotrin. ana ℥j.

Extrahe ſ. a. cum 🜄 eumque iterum abſtrahe. Et quia in extractione ſæpè virtus purgatrix ſolet debilitari, ideo quidam ſolent ad unam partem Extractorum addere crudorum purgantium partem alteram; adde ergo ſuperioribus, antequam Extractum in fundo remanens planè inſpiſſetur.

Trochiſc. Alhand. ʒvi.
Diagryd. præparat.
Agaric. troch. â ʒß.
Aloës Epatic. ℥j.
Pulveriſata redigantur in maſſam juſtæ conſiſtentiæ.

Doſis à gran. 20. ad 25. & 30. & ultra.

N. *Aliud vide in Pharmacop. Auguſtana.*

7. *Extractum Panchymagogum Hartmanni.*

℞. Fol. ſen. ſ. ſt. ℥ij.
Rhabarb. el. ℥iß.
Rad. Hellebor. nigr. ℥j.
Turbeth. alb. gummoſ.
Polypod. quern.
Trochiſc. Alhand.
Agaric. Trochiſc. ana ℥ß.
Medull. ſem. cartham.
Myrrh. rubr. el. ana ʒiij.
Spec. aromat. Garyoph.
Diambr. ana ʒj.
Cortic. citr. ʒi.

Conciſa & contuſa extrahantur ſimul omnia cum 🜄 & ▽ cinam. ana ℔iß. F. Expreſſio. Feces denuo extrahantur cum ſola ▽ cinam. tenuiori, percoletur poſtea. Extracto adde Extracti Aloës cum ▽ Betonic. vel Veronic. facti ℥iij. F. miſtio, & inſpiſſatio ad juſtam conſiſtentiam, addendo Ol. Garyophyllor. gran. 10.

Doſis. à ℈ß. ad ℈iß. *Hartman. in Croll.*

Alias inſuper deſcriptiones videre poteris, dicto libro.

CAPUT LVIII.

De Farinis.

Farinarum conficiendarum modus vulgaris eſt.

Sunt uſitatiores in Officinis.

Farina Amyli, amydi, Kraffe Meel.
Avenæ.

Faba-

Fabarum
Fœni græci
Glandium
Hordei
Lentium
Lini
Lupinorum
Orizæ
Pisorum
Siliginis
Tritici
Volatilis, Staubmeel.

CAPVT LIX.

De Feculis.

FEculæ ex radicibus nonnullis, iisque viridibus eliciuntur, rarissimè ex foliis.

Modus fiendi.

℞. Rad. (v. gr. ari,) q. v. lotam vel rasam, conquassa optimè in mortario, affundendo aquam subinde, ut fiat pulpa liquidiuscula, hanc fortiter exprime, expressionem liquidam repone, ut subsideat fecula. Feculam subsidentem exicca. Sic fiunt.

Fecula Ari.
Bryoniæ
Iridis nostrat.
Liliorum albor.
Pœoniæ
Raphani marini.
Scyllæ.
Serpentariæ.

N. *Scylla operationem habet peculiarem. Vide libr. 4.*

Ononidis radix cocta in s.q. aqua (hor. 3. 4.) si decoctum illud clarificatum prius: & aliquantulùm inspissatum reponatur, Tart. idem ad fundum mittit.

CAPVT LX.

De Floribus.

FLores in Chymia sunt subtiliores corporis partes, per sublimationem, à crassioribus particulis, sub forma sicca separata.

Modus, ut singulis ferè diversus est; ita & in singulis describi postulat.

Usitatiores sunt.

Flores Antimonii.
Cinnabaris Antimonii.
Flores Arsenici ○○ sublimatum.
Benzoin.
Mercurii varii, hoc ☿ dulcis.
Salis ✳.
Sulphuris varii.

CAP.

CAPUT LXI.

De Gargarismis, Diaclysmatis & Dentifriciis liquidis.

Diaclysmata, (Collutiones oris) sunt liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur. Hi si gargarisando adhibeantur, dicuntur Gargarismi seu Gargarismata, quod tamen vocabulum etiam generaliter pro diaclysmate non rarò usurpatur. Eadem si phlegmati è cerebro eliciendo destinantur, Apophlegmatismi nomen assumunt.

Liquores hi in Officinis pro usu nulli extant, sed ex tempore, ad præscriptiones datas, dispensantur. Fiunt ut plurimum ex aquis (simplici vel destillata,) succis, decoctisvè convenientibus, in quibus pro libitu diluuntur syrupi, mella, sapæ (℥ij, iij, iiij, ad ℔. 1. ▽æ) tantillum aceti, ⊖ usti, Sal. nit. crudi, præparati, spiritus Sal. nitr. ⊕i, & simil. In summa, omnis generis liquores, & quicquid in his dissolubile est, diaclysmata ingredi non nequeunt.

Exempla sint.

1\. *Diaclysma Odontalgicum & apophlegmatizans.*

℞. Piper alb.
long.
Cubeb.
Staphisagr.
Cort. mori
mandrag. ā ʒj.
Rad. pyrethr. ʒij.
Contundantur & ex vino albo f. decoctum. ad ℔. 1. In colatura dissolvatur tantillum aceti.
F. Diaclysma.

Diaclysma refrigerans.

℞. Cancros. viv. N. v. vi. vel viij.
Sedi major. M. iij. vel iv.
Contunde & exprime succum.
Vires. *Maximè prodest in inflammatione oris & faucium.*

3\. *Diaglysma ad gingivas.*

℞. Aqu. Chelidon. min. bis destillat. ℥iv.
⊖ usti ʒj.
M. & si libet f. filtratura.
Vires. *Insignium virium est in gingivarum putredine.*

4\. *Aliud.*

℞. Aqu. Chelidon min.
Plantag. an. ℥iß.
Cochlear. ℥i.
Extr. Chelid. min. ʒj.
Mell. rosat. ℥ß.
Spir. ⊕i g. vi M.
Vires.: *Vires easdem cum praecedenti obtinet, sed feliciores, præsertim in gingivarum putredine scorbutica.*

5\. *Dia-*

5. *Diaclysma seu Gargarismus antiscorbuticus. S. Closs.*

℞ Herb. cochlear.
Pyrol.
Beccabung.
Nasturt. aquat. a. Mj.
Rad. aristol. rot.
Enul. camp. an. ℥j.
Rhabarb. opt. ℥ß.
Baccar. laur. ℥vi.
Croci ℈j.
Zinzib. alb. ℥ii.

F. pulvis grossus: Maceratur per biduum in ℔. ij. cerevis. veter. idque in diplomate, decoctum coletur.

Vires: *Valet ad gingivas scorbuticas & sanguifluas. Patiens eo os colluat, ac mane & vesperi ℥ij. de eodem hauriat.*

6. *D. Ad faucium inflammationem.*

℞. Aqu. Plantag. ℥ij.
Rosar.
Acetos. à ℥i.
Prunell. ℥ii.
Rob. Diamor. ℥ß.
Sal. nit. præparat. ʒß.
M. F. Gargarismus.

7. *Diacl. apophlegmatizans.*

℞. Cort. rad. sambuc. ℥j.
Rad. Galang. ʒß.
Pyrethri. ℈ij.
Fol. Betonic.
Origan.
Majoran.
Meliss. à M. j.
Cubebar. ʒiß.
Sem. Sinap. ʒj.
Uvar. passar. M. i.
Coquantur in vino vel aqua.

℞. Colatur. ℔iß. præter propter
Oxymel scyllit. ℥iii.
M. F. Gargarismus.

Vires *Phlegma à cerebro elicit.*

8. *Huc referendi sunt LIQVORES. fricandis dentibus, gingivisq; destinati.*

℞. Aqu. Prunell.
Plantag. ana ℥iii.
Rob. Diamor.
Syr. rosar. sicca. ℥ß. vel ℥j.
Spir. ⊖-i ʒß. M.

Inservit ad dentes dealbandos, extergendos, stabiliendos.

N. *Spiritus acidi prosunt maximè ad dentes dealbandos, sed & stuporem eorum inducunt.*

CAPVT LXII.

De Gelatinis.

Gelatina est succus inspissatus, purior, clariusculus, cum sacchare in scatulas effusus & congelatus. Et hinc Gelatina dicitur.

Parantur è fructibus nonnullis succulentis, tum è cornibus ac ossibus tenerioribus.

E Fructibus.

 ℞. Fru-

℞. Fructus, exprime succum, expressum coque & clarifica, (cum albumine ovi,) hinc addito saccharo inspissa sensim & effunde in scatulas.

Aliter.

℞. Fructus, coque in ▽, decoctionem citra expressionem decanta, vel filtra, saccharumque addendo inspissa.

E Cornibus & Ossibus tenuioribus fit sine Saccharo.

℞. Rasur. cornuum ossiumvè (vel eadem in fragmenta minutiora redacta,) coque vel digere aliquamdiu in ▽ (commun. stillatitiave appropriata,) hinc coque & filtra calidè, coagulaque.

N. *Quod si ossa & cornua nimis dura sunt, acuari ▽ a poterit liquore aliquo acido, verbi gratia, spirit.* ⊖-i, ⋇, & *simil.*

Exemplo sit

Gelatina ossium de corde cervi.

℞ Rasur. ossium cordis cervi ℥iij. Coq. in aq. & vini alb. ana ℔iß. per horas 6. aut 8. ad medias, deinde colentur, in colatura diss. sacch. opt. ℥vi. agitentur simul cum

Succi limon. ℥ii.

Aq. ros. ℥j.

Dein recoquantur ad medias, addendo sub finem.

ambr. griseæ seorsim in aq. ros. infus. ʒß.

Tincturæ cinnam. in vino fact. ʒj. Colentur & refrigerentur.

Sic sunt.

Gelatina Cytoniorum.
Pomorum.
Pyrorum.
Ribium.
Cornu cervi.
Granii humani.

N. 1. *His immiscentur nonnunquam pulveres, vel Extracta, & simil. unde Gelatina composita, tùm alterantes, tùm purgantes, v. gr. Gelatina Cytoniorum purgans. vide libr.* 4.

N. 2. *Sunt qui Gelatinas Cytoniorum* Marmelatas *vocant, easque tùm simplices, tùm aromatisatas pro usu domestico parant, varii coloris.*

CAPUT LXIII.

De Infusionibus.

Infusionis (infusi) nomen potionibus potissimum imponi, iisque purgantibus, lib. 1. diximus, harum rationem hic loci exhibemus.

Liquorum exhibent aquæ stillatitiæ, (tum & fontana,) serum, mulsum, hydromel vinosum, vinum, & simil.

Materia infusioni apta, etsi & ex mineralibus & animalibus sumi queat, tamen hujus loci inprimis sunt vegetabilia, & maximè purgantia cum corrigentibus.

Modus

Modus parandi.

Recipiuntur res medicamentales, præparatæ ad infusionem, incidendo, contundendo, limando, &c. prout in decoctorum doctrina traditum; immerguntur liquori, quantitate & qualitate intentioni medicæ respondenti, reponunturque, si extractio maturanda, loco calido, (in cineres vel juxta fornacem.) Hinc decantetur liquor, exprimaturve pro usu.

Proportio liquoris præscribitur ferè q.s. id est, ut materia cooperiatur, liquorque superemineat digitos versus, 1.2.3. &c.

Exempla sint

1. *Infusio Cholephlegmagoga.*

℞.Agaric.elect.ʒiß.
Rhabarb.opt. ℈ij.
Zinzib.℈ß.
Spic.Nard.gran.v.
Sal.gemin.gran.iij.

Pulverisentur grosse & infundantur per noctem in
Aqu.Eupator.
Cichor.à ℥iß.

Hinc calefiant & colentur cum expressione. F.Potus.

Vires. *Purgat bilem & phlegma.*

N. *Sal gemmæ addutur ad facilitandam extractionem: cujus rei gratia & sal. Tart.add. poterit.*

Hujus generis sunt Vina medicata, (ut & Cerevisiæ medicatæ,) tùm alterantia, tùm purgantia v.g.

2. *Vinum Arthriticum:*

℞.Fol.chamædr.
Chamæpit.
Sum.Salv.ana ℔iß.
Flor.primul.ver.
Anth.
Lil.convall.ana ℔ß.
Ras.lign.Guajac.℥viii.
Visci quern.℔ß.
Rad.Chin.℥iii.
Caryophyllat.℥iv.
Vini musti mensur.xxxx.

Ponantur ad fervescentiam, ut deferveant.

3. *Vinum Medicatum Cephalico-Spleneticum.*

℞.Rad.Caryophyllat. ℥iiß.
Cichor. ℥iß.
Enul.℥j.
Herb.Ceterach.
Veronic.c.fl.
Card.bened.c.florib.
Epatic.stellat.c.flor.
Summit.Centaur.min.ana
Miß.
Cort.Arant.sicc.℥ß.ʒij.

Incidantur herbæ, contundanturq; grosse radices & cortices, infundanturque in vini mensur.viij.

Vires. *Catarrhis insigniter opitulatur, caput, epar & lienem corroborat.*

4. *Vinum Matricale.*

℞.Herb.Meliss.
Puleg.
Capill. ♀.
Salv.
Calamenth.
Artemis. ana M.ß.
Fl.Squinanth.℥ß.

Calendul.
Cheir. ana p. ij.
Nucist.
Macer.
Cubebar.
Cardamom.
Granor. Paradys.
Zedoar. ana ʒj.
Vini generosi mensur. IV. addendo saccharum pro libitu.

5. *Vinum purgans.*

℞. Fol. Sen. Al. s. st (sine stipitib.) ʒ. x.
Follicul. sen. ʒiß.
Epithym. ʒvi.
Sem. cartham. conqu. ℥ß.
Gialapp ʒiij.
Cort. Helleb. nigr. ʒß.
Cinamom. ʒj.
Galang. ʒß.
Zingib. ℈ß.
Cort. citr. ʒij.
Vini mensur. I.

Vires. *Purgat humorem Melancholicum & seorsum. Dosis ℥iij. iiij.*

N. *Plura Exempla aliunde petere licet, vel ex decoctu, vel ▽is destillatis compositis huic accersere. Nimirum species dictorum Medicamentorum non minus & hic adhiberi poterunt.*

6 *Vinum Sanctum.*

℞. Vini alb. opt. ℔. xv.
Lign. Guajac.
Sars. Parill. an. ℥iiß.
Fol. Sen. s. st. ℥iij.
Polypod. q. ℥ij.
Conquassata infundantur, digeranturque hor. 24.

Vires. *Valet ad morbos frigidos, paralyticos, cacochymicos & maximè ad luem ♀ inveteratam. Singulis diebus mane ℥viij. & sero ante ingressum lecti tantundem, patiens capiat. Exerceatur valide, nec opus ut semper domi in claustro maneat. Philip. Müll. in mirac.*

Huc pertinent Vina Hippocratica seu Clareta.

v. g.

7. *Clarum laxativum.*

℞. Cinamom.
Galang.
Caryophyllor.
Macis.
Zinzib. à ʒj.
Turbith. alb. ʒvi.
Fol. sen. el. ℥j.
Mechoacann. ʒiij.
Sacchar. ℥iij.
Vini generosi ℥xvi.
Aq. fontan. ℥viii.
Cremor. Tart. ʒij.

Stent in infusione per noctem, dein colentur per Manicam Hippocraticam.

Vires. *Purgat humores melancholicos & pituitosos.*

Dosis ℥iij. vel iiij.

8. *Claretum purgatorium, s. Vinum Hippocraticum ♁iale.*

℞. Vitri ♁ subtiliss. pulveriss. ʒj ℈ij.
Vini alb. opt ℥viiiß.

Digerantur vase vitreo benè clauso, in MB. ♂ ♇ (6.) dein cola, colaturæque adde.

Sacchar.

Sacchar. albiss. pulverisat. ℥iij. vel ℥ß.

Aromatisetur cum opt. ▽ cinam. & servetur. Dosis ʒij.

Vires. *Satis leniter suaviterque operationem suam infra & supra exercet. Sala.*

CAPUT LXIV.

De Iulebis & Moretis.

IUlebi (Julepi) in Praxi usitatissimum potionis genus constituunt, quod ob saporem gratum, pro potu ordinario ægris præscribi ut plurimum solet.

Parati autem in Officina nulli extant, sed ex tempore parantur.

N. *Iulepi violaceus & rosaceus Officinarum, Syrupi consistentiam obtinent.*

Parantur ex liquore potulento, in quo Syrupi, saccharumve dissolvuntur, additis, prout visum fuerit, & aliis in liquore illo dissolvi aptis, qualia succi spiritus, & simil.

N. *Syrupi vices & conserva supplere potest, accedente colatura.*

Liquor ille potulentus adhibetur varius: Aqua stillatitia, fontana, (correcta pane tosto) decoctum verbi gratia, C.C. Glycyrrhizæ, Hordei & simil.

Proportio Liquoris, ℔.1.
Syrupi. ℥j. ℥ij. vel prout palato placuerit.

Acidiusculi, adeoque gratiores, non rarò reddi solent, spiritu ⊖-i ad saporem gratum usque instillato.

Exemplo sint.

1. ℞. Decoct. C. C. usti, id est, in quo c.c. (v. gr. ℥j. vel ij.) sit coctum ℔. 1.
Syrup. papav. err. ℥j.
corallor.
Succ. Berberor ana ℥ß.
M. F. Juleb.

Confert in febribus aliisque sanguinis ebullitionibus, quas vigiliæ alvique fluxus comitantur.

2. ℞. Aqu. fontan. pane correct. ℥x.
Julep. rosar. ℥iß.
Syr. cinam. ℥ß.
Aqu Rosar. ℥iv.
Spir. ⊖-i q. s. ad gratum saporem videlicet ℈ß. vel. ʒß.
F. Juleb.

Vires. *Refrigerat, roborat, potusque gratus est ægrotu.*

3. ℞. Aqu. hordei, id est, decoct. ℔iß.
Conserv. rosar. ℥iij.

Conquassetur conserva, tantillum subinde decocti affundendo, hinc coleur, & si placuerit, filtretur.

N. 1. *Acida si decocto C. C. (inprimis è crudo C.C.) instillaris, turbidum id redditur.*

 N. 2. Po-

N. 2. *Poterit itidem Santalo rubro aromatizari, santali scil. ℥ß. simul conquassando.*

Hujus quoque loci est Moretus nostratibus dictus, potionis genus, ex aromaticis aliisve confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo vel syrupo.

N. *Moretus dicitur à moris seu diamoro ingrediente. Estque mulierculis nostratibus potionis genus usitatissimum, quo veram impregnationem confortari, falsam exturbari, persuasum sibi habent.*

1. Moretus usualis proditioribus.

℞. Diamor.c.sacchar.℥ij.
Juleb.rosar.
Aqu.cinamom.à ℥j.
Spec.Diamb.ʒß.
Trag.Stomach.℥iß.
Vini optimi, ℔.1.M.

Bibatur mane bonus haustus, idque diebus continuis 3.

2. Moretus pro pauperibus.

℞.Diamor.c.sacchar.℥ij.
Juleb.rosar.℥j.
Trag.commun.℥iß.
Vini, ℔.1.M.

3. Moretus absque speciebus.

℞.Diamor.c.sacchar.℥ii.
Julep.rosar.℥iß.
Aq.cinamom.℥j.
Vini generosi, ℔.1.M.

N. *Species quæ adduntur, post infusionem colando iterum separantur.*

Nodulus pro puerperis.

℞.Croc.integr.g.VI.
Galang.
Macis ana ℈j.
Antophyllor.N.IV.
Cardamom.℈j.
Baccar.laur.decort.N.VI.]
Dentur mixta.

CAPUT LXV.

De Lapidibus.

Lapidis nomen hic sume non pro lapidibus nativis, sed pro medicamentis præparatis, quæ veniunt nomine lapidis, ut sunt 1. Lapis vegetabilis dictus. 2. Medicamenta in duritiem terream ac lapideam excocta.

Lapis vegetabilis nihil aliud est, quam essentiales vegetabilis alicujus partes conjunctæ, ac in lapidem q. coagulatæ. Fitque

℞. Plantam siccam, digere cum menstruo proprio (▽ propria stillatit.) destilla, ut habeas phlegma, spiritum ac oleum. Ex remanente ac superstite materia incinerata extrahe sal beneficio phlegmatis. Ex eadem (seu ejusdem speciei planta) extrahe tincturam cum spiritu illo. Hinc impraegna Sal. com. tincturâ sua s.a. ad sufficientiam. Postea adde olei quantum impraegnatum illud sal imbibere potest, & in lapidem quasi coagulantur.

N, *Hu-*

N. *Hujusce medicamenti genus etsi in Officinis paratum non extat, opera precium tamen esset, introducere, in quo autem notandum, quod lentissimo igne in lapidem paulatim convertere id oporteat.*

Alias lapidis nomine veniunt. Lapis septicus s. cauterium potentiale, tum quoque lapis Philosophorum, (*de quibus Augustani,*) & præter hos.

1. *Lapis corrosivus.*

℞. Lixivium, è quo sapo niger coquitur. Id sartagine exceptum coquatur in lapidem, qui tesserarum in formam scinditur, cum refrixerit, ac vitro rectè obturato servatur.

Vires. *Cauterium insigne est, dimidia horæ spatio fonticulum inducere sufficiens. Heurn. in Meth. pract.*

2. *Lapis s. magnes arsenicalis.*

℞. ♁ crudi.
Sulph. flavi.
☍ albi.

Pulv. subtilissimè lentoque igne liquefac. Vase refrigerato eximitur materia, quæ frigore indurescit.

Vires. *Usus ejus est in peste, ubi in forma periapti de collo suspenditur: ingreditur insuper Emplastrum magneticum Hart.*

3. *Lapis medicamentosus Crollii, s. Lapis salutis.*

℞. ⊖-i virid. ℔. 1.
alb. ℔. ß.
Alumin. ℔iß.
Anatron, id est, fel vitri.
Sal. commun. ana ℥iij.
Tart.
Absynth.
Arthemis.
Cichor.
Persicar.
Plantag. à ℥ß.

Ponantur in illa vitreata, affunde parum aceti rosacei, ac coque igne l. sæpius agitando: ubi incipit spissescere, adde.

Ceruss. ℔. ß.
Boli armen. ℥iv.

Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem massa concreverit, quæ postea fracta olla eximenda, & ad usus reservanda.

N. *Si gummata, myrrham videlicet & thus, addere voles, instituatur coctio lenta, ne comburantur, nec vis illorum in igne evanescat.*

Vires. *Virtutes ejus variæ sunt. Tollit ulcera & defluxiones; desiccat vulnera inveterata: curat erysipelas, scabiem, tineam serpigines.*

Modus utendi.

Liquescat ejus ℥j. in ▽ pluvial. mensura 1. filtretur, filtratura hac utere, tùm lavando, tùm linteolum imbuendo ac imponendo.

4. *Alia descriptio Iohannis* Greiff.

℞. Alumin. ℥iv.
⊖-li ungar. vir. ℥ij.
alb.
Tartari.

Borrac.

Borrac.
Mastich.
Thur.
Sal. ✱ à ℥j.
Ceruſ. ℥vi.
Boli arm. ℥iij.

Craſſo modo contuſa, coquantur in olla vitreata capaci, cum ✚ fortiſſimo, ut ſupra. *Hartm. in pract.*

5. *Alia.*

℞. ⊖-i ℔. i.
Sal. nit. ℔ß.
Ceruſ.
Alumin.
Bol. armen. à. ℥iv.
Sal. ammoniac. ℥ij.

Omnia bene trita coque l. △. cum ✚ ad eminentiam digit. 2. affuſo in olla ſatis capaci, donec omnia redigantur in lapidem durum.

6. *Alius lapis ſalutis.*

℞. Alumin.
Myrrh. à ℥iij.
⊖-i alb.
Anatron.
Ceruſ. an. ℥ij.
Thur. ℥j.
Bol. armen.
Ærugin. à ℥iv.

Tere ſimul, & cum ✚ q. ſ. coque ac coagula in lapidem.

7. *Lapis mirabilis.*

℞. ⊖-i alb.
virid.
Sacchar. fin.
Sal. nit. ana ℔. i. ß.
Sal. ✱ ℥iß.
Alumin. crud. ℥iv.
Camphor. ℥j.

Minutiſſimè pulveriſata, miſceantur cum muria ſive brodio olivarum conditarum, ut fiat inſtar mellis. Coque dein lente & coagula in lapidem.

Vires. *Eaſdem vires obtinet cum prioribus lapidibus ſalutis.*

8. *Aliter: Lapis rubens dictus.*

℞. Vitriol Roman.
alb. ana ℔. i. ß.
Alumin.
Lithargyr.
Lap. calamin. ana. ℥iv.
Tart. albi puri.
Sal. ammoniac.
commun. ana ℥ß.

Affuſo aceto coque l. △. ſemper agitando, & cum incipit ſpiſſeſcere adde
Ceruſ. venet. ℔ß.
Boli arm. ℥iv.

M. diligenter, & coque in duritiem lapidis.

CAP.

CAPVT LXVI.

De Liquoribus.

Liquores hic voco humores per deliquium, aut similiter paratos.

N. *In his excellunt salia resoluta, quæ Balsami, vel interdum olei nomen, licet minus accurate, sibi vendicarunt.*

Resolvuntur salia per deliquium, si aëri humido exponantur, vel & humore aqueo imbibantur: reliqua quia peculiarem modum obtinent, quo in liquorem redigantur, specialiter suis locis innotescent.

Liquores usitatiores sunt.

Liquor. Salis ammoniaci.
Arsenici.
Corallorum.
Crystallorum.
Salis gemmæ.
Lapidis Judaici.
Ludi s. calculi humani.
Oculorum cancri.
Perlarum.
Saturni.
Talci.
Tartari, i. e. oleum Tart.
Huc Liquor Lumbricorum.
Myrrhæ.

Commendatur itidem maximopere Liquor Lithontripticus compositus.

℞. Ocul. cancr.
Lapid. Judaic.
Lyncur.
Spongiæ.
Ætit. ana q. v.

Pulveratis affunde Spiritum Salis ad digit. ʒ. stent in solutione ♂ aliquot, hinc depleatur solutio, restitansque materia, novo spiritu salis affuso denuo solutioni submittatur, donec tota ferè soluta sit. Solutiones confusas coagula evaporando vel abstrahendo. Coagulatum tritum solve per deliquium, liquorem hunc coagula iterum, ac solve, idque repete donec coagulationem ulteriorem admittere nolit.

Vires. *Maximarum censetur virium in calculo resolvendo.*

Dosis gutta 4. 5. &c. indies propinata. Vide Medull. dest. part. 1. tr. 10.

Liquor ad ulcera.

℞. Calc. viv.
Sal. ammoniac. ana.

Læviga simul. & funde ad follem fusione maturata, & confluit ▽ quam effunde. Massæ huic tritæ adde sal Tart. tantundem ac fuit alterutrius, reponeque in cellam ad liquescendum.

Vires. *Sanat impetigines, ulcera fistulosa, aliaque maligna & inveterata mundificat, & ad sanationem disponit, proinconfert in cancro, serpigine, lue venerea, & simil.*

CAPUT LXVII.

De Magisteriis.

MAgisteriinomen etsi æquivocum sit, uti libr. 1. dictum: attamen communiter usurpatur pro pulvere, ut plurimum, candido, per præcipitationem ex certis quibusdam rebus præparato. Res illæ tum è mineralibus sunt, ut terræ & lapides, tum è vegetabilibus, ut Herbæ, &c. tum ex animalibus; ut ossa, cornua, crustacea.

Modus fiendi.

℞. Materiam ex qua Magisterium parare constitutum est, tere aut comminuè grossè, hinc affunde liquorem convenientem, acidum vel similem ut solvatur, vel extrahatur; solutio præcipitatur (affuso liquore vel materia cujus vi solventis vis obtundatur) præcipitatus pulvis abluatur, si opus sit ▽ communi, hinc exiccetur lente.

Sic fiunt.

Magisteria.

1. *E Mineralibus.*

Tritis affunditur solvens, solviturque s. a. solutio præcipitatur, eluitur & siccatur.

N. 1. *Liquor solvens vulgariter adhibetur ⚹, tum per se, tum acuatum per Sp. Sal. nit. vel similes spiritus minerales, sc. ⊖ Sal. com. &c. vel peculiaris destillatur solutioni aptus liquor, de quo suis locis:*

N. 2. *Præcipitatio. fit communiter oleo Tart. p. d. nonnunquam spiritu ⊖ & illo modo grisea aliquatenus evadant præcipitata, hoc, albescunt magis.*

N. 3. *Quæ consistentiæ sunt durioris, ut lapides, antea calcinari volunt. Vide specialius libr. 3.*

2. *E Vegetabilibus.*

1. Tritis grossè vel incisis affunde lixivium forte ex Sal. Com. Tart. & ▽ pluviali paratum, extrahatur, decantetur ac præcipitetur effundendo aquâ aluminis (in qua O solutum) exicca lente.

N. 1. *Præstat adhibere herbas mediocriter siccas.*

N. 2. *Sic nobis in usu sunt tam ex alterantibus, quam purgantibus, v. gr. Magisterium Rhabarbari, cujus dosis* ℥ß.

2. Sulphureis i. e. quæ oleosa parte scatent, extrahitur Tinctura beneficio 🜄 rectificatiss. præcipitaturque affusa aq. com. vel ▽ aluminis.

N. 1. *Sic fit Magist. Resinarum, Succini, Corticum resinosorum, e. gr. cinam. Turbeth. Chalapp. &c.*

N. 2. *Extractis Cat. non immerito annumerari poterunt.*

3. *Ex Animalibus.*

Ossa, Cornua, Crustacea seu Testacea exhibent sua magisteria modo, qui de lapidibus traditur. Videlicet bene-

beneficio ☓ vel spiritus alicujus mineralis acidi & acris.

Usitatiora sunt.

Magister.
Concharum.
Corallorum rub.
alb.
Cornu cervi.
Cranii humani.
Crystallorum.
Dentis apri.
Granator.
Hyacinth.
Lap. Judaici.
Magnetis.
Mandibularum lucii.
Matris Perlarum.
Oculorum cancri.
Ovorum struthii.
Percarum lapillorum.
Perlarum.
Rubinor.
Saphiror.
Smaragdorum.
Terræ sigillatæ.
Tutiæ.
Vitri Venetiani.
Ungulæ alcis.
Sic & Mag. Jalappæ.
Scammonii.
Succini.
Turpethi.

CAPUT LXVIII.

De Masticatoriis.

Masticatoria, *Διαμαςήματα* sunt apophlegmatizantia ita dispensata, ut dentibus masticentur.

Fiunt modis tribus:

1. Simplicia, vel integra, vel in pulveres redacta, concisave mastincantur; ut Mastiche, uvæ passæ, pyrethrum, cubebæ, folia salviæ, agaricus & simil.

2. Eadem contusa nodulo includuntur, qui ori inditus dentibus subinde comprimitur.

3. Eadem cum cera, mastiche, carne passularum ficuumve, terebinthina, melle, & simili in massam subiguntur, dentibus submittenda. v. gr.

℞. Rad. pyrethr. ʒj. Nucist. Zinzib. ana ℈ij. Mastich. ℥j. Dissolvatur Mastiche in pista calida cum pistillo, hinc cætera admisceantur subigendo in massam, vel pastillos masticabiles pondere ʒß.

Item.

℞. Rad. pyrethr. Mastich. ana. ʒß. subigantur cum cera in morsulos magnitudine avellanæ.

catapotiis aggregativis admixtis; datur & in forma pilulari,

6. *Extractum Panchymagogum Crollii.* 2.

℞ Pulpæ colocynth. ʒvi.
Agarici.
Scammon. el. ana ℥ß.
Hellebori nigri.
Spec. Diarrhod. Abbat.
Aloës succotrin. ana ℥j.

Extrahe s. a. cum 🜄 eumque iterum abstrahe. Et quia in extractione sæpè virtus purgatrix solet debilitari, ideo quidam solent ad unam partem Extractorum addere crudorum purgantium partem alteram; adde ergo superioribus, antequam Extractum in fundo remanens planè inspissetur.

Trochisc. Alhand. ʒvi.
Diagryd. præparat.
Agaric. troch. â ʒß.
Aloës Epatic. ℥j.
Pulverisata redigantur in massam justæ consistentiæ.

Dosis à gran. 20. ad 25. & 30. & ultra.

N. *Aliud vide in Pharmacop. Augustana.*

7. *Extractum Panchymagogum Hartmanni.*

℞. Fol. sen. s. st. ℥ij.
Rhabarb. el. ℥iß.
Rad. Hellebor. nigr. ℥j.
Turbeth. alb. gummos.
Polypod. quern.
Trochisc. Alhand.
Agaric. Trochisc. ana ℥ß.
Medull. sem. cartham.
Myrrh. rubr. el. ana ʒiij.
Spec. aromat. Garyoph.
Diambr. ana ʒj.
Cortic. citr. ʒi.

Concisa & contusa extrahantur simul omnia cum 🜄 & ▽ cinam. ana ℔iß. F. Expressio. Feces denuo extrahantur cum sola ▽ cinam. tenuiori, percoletur postea. Extracto adde Extracti Aloës cum ▽ Betonic. vel Veronic. facti ℥iij. F. mistio, & inspissatio ad justam consistentiam, addendo Ol. Garyophyllor. gran. 10.

Dosis. à ℈ß. ad ℈iß. *Hartman. in Croll.*

Alias insuper descriptiones videre poteris, dicto libro.

CAPUT LVIII.

De Farinis.

FArinarum conficiendarum modus vulgaris est.

Sunt usitatiores in Officinis.

Farina Amyli, amydi, Krafft-Meel.
Avenæ.

Faba-

Fabarum
Fœni græci
Glandium.
Hordei
Lentium
Lini
Lupinorum
Orizæ
Pisorum
Siliginis
Tritici
Volatilis, Staubmeel.

CAPUT LIX.

De Feculis.

FEculæ ex radicibus nonnullis, iisque viridibus eliciuntur, rarissimè ex foliis.

Modus fiendi.

℞. Rad. (v. gr. ari,) q. v. lotam vel rasam, conquassa optimè in mortario, affundendo aquam subinde, ut fiat pulpa liquidiuscula, hanc fortiter exprimè, expressionem liquidam repone, ut subsideat fecula. Feculam subsidentem exicca. Sic fiunt.

Fecula Ari.
Bryoniæ
Iridis nostrat.
Liliorum albor.
Pœoniæ
Raphani marini.
Scyllæ.
Serpentariæ.

N. *Scylla operationem habet peculiarem. Vide libr. 4.*

Ononidis radix cocta in s.q. aqua (hor. 3.4.) si decoctum illud clarificatum prius: & aliquantulum inspissatum reponatur, Tart. sidem ad fundum mittit.

CAPUT LX.

De Floribus.

FLores in Chymia sunt subtiliores corporis partes, per sublimationem, à crassioribus particulis, sub forma sicca separata.

Modus, ut singulis ferè diversus est; ita & in singulis describi postulat.

Usitatiores sunt.

Flores Antimonii.
Cinnabaris Antimonii.
Flores Arsenici ○○ sublimatum.
Benzoin.
Mercurii varii, hoc ☿ dulcis.
Salis ✳.
Sulphuris varii.

CAPUT LXI.

De Gargarismis, Diaclysmatis & Dentifriciis liquidis.

Diaclysmata, (Collutiones oris) sunt liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur. Hi si gargarisando adhibeantur, dicuntur Gargarismi seu Gargarismata, quod tamen vocabulum etiam generaliter pro diaclysmate non rarò usurpatur. Eadem si phlegmati è cerebro eliciendo destinantur, Apophlegmatismi nomen assumunt.

Liquores hi in Officinis pro usu nulli extant, sed ex tempore, ad præscriptiones datas, dispensantur. Fiunt ut plurimum ex aquis (simplici vel destillata,) succis, decoctisvè convenientibus, in quibus pro libitu diluuntur syrupi, mella, sapæ (℥ij, iij, iiij, ad ℔. 1. ▽æ) tantillum aceti, O usti, Sal. nit. crudi, præparati, spiritus Sal. nitr. ⊖-i, & simil. In summa, omnis generis liquores, & quicquid in his dissolubile est, diaclysmata ingredi non nequeunt.

Exempla sint.

1. *Diaclysma Odontalgicum & apophlegmatizans.*

℞. Piper alb.
long.
Cubeb.
Staphisagr.
Cort. mori
mandrag. ā ʒj.
Rad. pyrethr. ʒij.
Contundantur & ex vino albo f. decoctum. ad ℔. 1. In colatura dissolvatur tantillum aceti.

F. Diaclysma.

Diaclysma refrigerans.

℞. Cancros. viv. N. v. vi. vel viij.
Sedi major. M. iij. vel iv.
Contunde & exprime succum.
Vires. *Maximè prodest in inflammatione oris & faucium.*

3. *Diaglysma ad gingivas.*

℞. Aqu. Chelidon. min. bis destillat. ℥iv.
O usti ʒj.
M. & si libet f. filtratura.
Vires. *Insignium virium est in gingivarum putredine.*

4. *Aliud.*

℞. Aqu. Chelidon min.
Plantag. an. ℥iß.
Cochlear. ℥i.
Extr. Chelid. min. ʒj.
Mell. rosat. ℥ß.
Spir. ⊖-i g. vi M.
Vires.: *Vires easdem cum præcedenti obtinet, sed feliciores, præsertim in gingivarum putredine scorbutica.*

5. *Dia-*

5. *Diaclysma seu Gargarismus antiscorbuticus. S. Closs.*

℞ Herb. cochlear.
Pyrol.
Beccabung.
Nasturr. aquat. a. Mj.
Rad. aristol. rot.
Enul. camp. an. ℥j.
Rhabarb. opt. ℥ß.
Baccar. laur. ℥vi.
Croci ℈j.
Zinzib. alb. ℥ii.

F. pulvis grossus: Maceratur per biduum in ℔. ij. cerevis. veter. idque in diplomate, decoctum coletur.

Vires: *Valet ad gingivas scorbuticas & sanguifluas. Patiens eo os colluat, ac mane & vesperi ℥ij. de eodem hauriat.*

6. *D. Ad faucium inflammationem.*

℞. Aqu. Plantag. ℥ij.
Rosar.
Acetos. à ℥i.
Prunell. ℥ii.
Rob. Diamor. ℥ß.
Sal. nit. præparat. ʒß.
M. F. Gargarismus.

7. *Diacl. apophlegmatizans.*

℞. Cort. rad. sambuc. ℥j.
Rad. Galang. ʒß.
Pyrethri. ℈ij.
Fol. Betonic.
Origan.
Majoran.
Meliss. à M. j.
Cubebar. ʒiß.
Sem. Sinap. ʒj.
Uvar. passar. M. 1.
Coquantur in vino vel aqua.

℞. Colatur. ℔iß. præter propter
Oxymel scyllit. ℥iii.
M. F. Gargarismus.

Vires *Phlegma à cerebro elicit.*

8. *Huc referendi sunt LIQVORES fricandis dentibus, gingivisq; destinati.*

℞. Aqu. Prunell.
Plantag. ana ℥iii.
Rob. Diamor.
Syr. rosar. sicca. ℥ß. vel ℥j.
Spir. ⊕-i ʒß. M.

Inservit ad dentes dealbandos, extergendos, stabiliendos.

N. *Spiritus acidi prosunt maximè ad dentes dealbandos, sed & stuporem eorum inducunt.*

CAPVT LXII.

De Gelatinis.

GElatina est succus inspissatus, purior, clariusculus, cum sacharo in scatulas effusus & congelatus. Et hinc Gelatina dicitur.

Parantur è fructibus nonnullis succulentis, tum è cornibus ac ossibus teneerioribus.

E Fructibus.

Ff ℞. Fru-

℞. Fructus, exprime succum, expressum coque & clarifica, (cum albumine ovi,) hinc addito saccharo inspissa sensim & effunde in scatulas.

Aliter.

℞. Fructus, coque in ▽, decoctionem citra expressionem decanta, vel filtra, saccharumque addendo inspissa.

E Cornibus & Ossibus tenuioribus fit sine Saccharo.

℞. Rasur. cornuum ossiumvè (vel eadem in fragmenta minutiora redacta,) coque vel digere aliquamdiu in ▽ (commun. stillatitiave appropriata,) hinc coque & filtra calidè, coagulaque.

N. *Quod si ossa & cornua nimis dura sunt, acuari ▽ a poterit liquore aliquo acido, verbi gratia, spirit.* ⊖*-i,* ⋇, *& simil.*

Exemplo sit

Gelatina ossium de corde cervi.

♃ Rasur. ossium cordis cervi ℥iij. Coq. in aq. & vini alb. ana ℔iß. per horas 6. aut 8. ad medias, deinde colentur, in colatura diss. sacch. opt. ℥vi. agitentur simul cum

Succi limon. ℥ii.

Aq. ros. ℥j.

Dein recoquantur ad medias, addendo sub finem.

ambr. grisea seorsim in aq. ros. infus. ℈ß.

Tincturæ cinnam. in vino fact. ℈j. Colentur & refrigerentur.

Sic sunt.

Gelatina Cytoniorum.
Pomorum.
Pyrorum.
Ribium.
Cornu cervi.
Granii humani.

N. 1. *His immiscentur nonnunquam pulveres, vel Extracta, & simil. unde Gelatina composita, tùm alterantes, tùm purgantes, v. gr. Gelatina Cytoniorum purgans. vide libr.* 4.

N. 2. *Sunt qui Gelatinas Cytoniorum* Marmelatas *vocant, easque tùm simplices, tùm aromatisatas pro usu domestico parant, varii coloris.*

CAPUT LXIII.

De Infusionibus.

Infusionis (infusi) nomen potionibus potissimum imponi, iisque purgantibus, lib. 1. diximus, harum rationem hic loci exhibemus.

Liquorum exhibent aquæ stillatitiæ, (tum & fontana,) serum, mulsum, hydromel vinosum, vinum, & simil.

Materia infusioni apta, etsi & ex mineralibus & animalibus sumi queat, tamen hujus loci inprimis sunt vegetabilia, & maximè purgantia cum corrigentibus.

Modus

Modus parandi.

Recipiuntur res medicamentales, præparatæ ad infusionem, incidendo, contundendo, limando, &c. prout in decoctorum doctrina traditum; immerguntur liquori, quantitate & qualitate intentioni medicæ respondenti, reponunturque, si extractio maturanda, loco calido, (in cineres vel juxta fornacem.) Hinc decantetur liquor, exprimaturve pro usu.

Proportio liquoris præscribitur ferè q. s. id est, ut materia cooperiatur, liquorque supereemineat digitos versus, 1.2.3. &c.

Exempla sint

1. *Infusio Cholephlegmagoga.*

℞. Agaric. elect. ʒiß.
Rhabarb. opt. ℈ij.
Zinzib. ℈ß.
Spic. Nard. gran. v.
Sal. gemm. gran. iij.
Pulverisentur grossè & infundantur per noctem in
Aqu. Eupator.
Cichor. à ℥iß.
Hinc calefiant & colentur cum expressione. F. Potus.

Vires. *Purgat bilem & phlegma.*

N. *Sal gemma additur ad facilitandam extractionem: cujus rei gratia & sal. Tart. add. poterit.*

Hujus generis sunt Vina medicata, (ut & Cerevisiæ medicatæ,) tùm alterantia, tùm purgantia v.g.

2. *Vinum Arthriticum:*

℞. Fol. chamædr.
Chamæpit.
Sum. Salv. ana ℔iß.
Flor. primul. ver.
Anth.
Lil. convall. ana ℔ß.
Ras. lign. Guajac. ℥viii.
Visci quern. ℔ß.
Rad. Chin. ℥iii.
Caryophyllat. ℥iv.
Vini musti mensur. xxxx.
Ponantur ad fervescentiam, ut deferveant.

3. *Vinum Medicatum Cephalico-Spleneticum.*

℞. Rad. Caryophyllat. ℥iiß.
Cichor. ℥iß.
Enul. ℥j.
Herb. Ceterach.
Veronic. c. fl.
Card. bened. c. florib.
Epatic. stellat. c. flor.
Summit. Centaur. min. ana Miß.
Cort. Arant. sicc. ℥ß. ʒij.
Incidantur herbæ, contundanturq; grossè radices & cortices, infundanturque in vini mensur. viij.

Vires. *Catarrhis insigniter opitulatur, caput, epar & lienem corroborat.*

4. *Vinum Matricale.*

℞. Herb. Meliss.
Puleg.
Capill. ♀.
Salv.
Calamenth.
Artemis. ana M. ß.
Fl. Squinanth. ℥ß.

Calendul.
Cheir. ana p. ij.
Nucist.
Macer.
Cubebar.
Cardamom.
Granor. Paradys.
Zedoar. ana ʒj.
Vini generosi mensur. iv. addendo saccharum pro libitu.

5. *Vinum purgans.*

℞. Fol. Sen. Al. s. st (sine stipitib.) ʒ. x.
Follicul. sen. ʒiß.
Epithym. ʒvi.
Sem. cartham. conqu. ℥ß.
Gialapp ʒiij.
Cort. Helleb. nigr. ʒß.
Cinamom. ʒj.
Galang. ʒß.
Zingib. ℈ß.
Cort. citr. ℥ij.
Vini mensur. i.

Vires. *Purgat humorem Melancholicum & seorsum. Dosis ℥iij. iiij.*

N. *Plura Exempla aliunde petere licet, vel ex decoctis, vel ▽is destillatis compositis huic accersere. Nimirum species dictorum Medicamentorum non minus & hic adhiberi poterunt.*

6 *Vinum Sanctum.*

℞. Vini alb. opt. ℔. xv.
Lign. Guajac.
Sars. Parill. an. ℥iiß.
Fol. Sen. s. st. ℥iij.
Polypod. q. ℥ij.
Conquassata infundantur, digeranturque hor. 24.

Vires. *Valet ad morbos frigidos, paralyticos, cacochymicos & maximè ad luem ♀ inveteratam. Singulis diebus mane ℥viij. & sero ante ingressum lecti tantundem, patiens capiat. Exerceatur valide, nec opus ut semper domi in claustro maneat. Philip. Mull. in mirac.*

Huc pertinent Vina Hippocratica seu Clareta.

v. g.

7. *Clarum laxativum.*

℞. Cinamom.
Galang.
Caryophyllor.
Macis.
Zinzib. à ʒj.
Turbith. alb. ʒvi.
Fol. sen. el. ℥j.
Mechoacann. ʒiij.
Sacchar. ℥iij.
Vini generosi ℥xvi.
Aq. fontan. ℥viii.
Cremor. Tart. ʒij.

Stent in infusione per noctem, dein colentur per Manicam Hippocraticam.

Vires. *Purgat humores melancholicos & pituitosos.*

Dosis ℥iij. vel iiij.

8. *Claretum purgatorium, s. Vinum Hippocraticum ♁iale.*

℞. Vitri ♁ subtiliss. pulveriss. ʒj ℈ij.
Vini alb. opt ℥viiiß.

Digerantur vase vitreo benè clauso, in MB. ♂ ℘ (6.) dein cola, colaturæque adde.

Sacchar.

Sacchar. albiss. pulverisat. ℥iij. vel ℥ß.

Aromatisetur cum opt. ▽ cinam. & servetur. Dosis ʒij.

Vires. *Satis leniter suaviterque operationem suam infra & supra exercet. Sala.*

CAPUT LXIV.

De Iulebis & Moretis.

IUlebi (Julepi) in Praxi usitatissimum potionis genus constituunt, quod ob saporem gratum, pro potu ordinario ægris præscribi ut plurimum solet.

Parati autem in Officina nulli extant, sed ex tempore parantur.

N. *Iulepi violaceus & rosaceus Officinarum, Syrupi consistentiam obtinent.*

Parantur ex liquore potulento, in quo Syrupi, saccharumve dissolvuntur, additis, prout visum fuerit, & aliis in liquore illo dissolvi aptis, qualia succi spiritus, & simil.

N. *Syrupi vices & conserva supplere potest, accedente colatura.*

Liquor ille potulentus adhibetur varius: Aqua stillatitia, fontana, (correcta pane tosto) decoctum verbi gratia, C. C. Glycyrrhizæ, Hordei & simil.

Proportio Liquoris, ℔. I.
Syrupi. ℥j. ℥ij. vel prout palato placuerit.

Acidiusculi, adeoque gratiores, non raro reddi solent, spiritu ⊖-i ad saporem gratum usque instillato.

Exemplo sint.

1. ℞. Decoct. C. C. usti, id est, in quo c. c. (v. gr. ℥j. vel ij.) sit coctum ℔. I.
Syrup. papav. err. ℥j.
corallor.
Succ. Berberor ana ℥ß.
M. F. Juleb.

Confert in febribus aliisque sanguinis ebullitionibus, quas vigiliæ alvique fluxus comitantur.

2. ℞. Aqu. fontan. pane correct. ℥x.
Julep. rosar. ℥iß.
Syr. cinam. ℥ß.
Aqu Rosar. ℥iv.
Spir. ⊖-i q. s. ad gratum saporem videlicet ℈ß. vel. ʒß.
F. Juleb.

Vires. *Refrigerat, roborat, potusque gratus est ægrotu.*

3. ℞. Aqu. hordei, id est, decoct. ℔iß.
Conserv. rosar. ℥iij.
Conquassetur conserva, tantillum subinde decocti affundendo, hinc coletur, & si placuerit, filtretur.

N. 1. *Acida si decocto C. C. (inprimis è crudo C. C.) instillaris, turbidum id redditur.*

 N. 2. Po-

... 2. Poterit itidem Santalo rubro aromatizari, santali scil. ℥ß. simul conquassando.

Hujus quoque loci est Moretus nostratibus dictus, potionis genus, ex aromaticis aliisve confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo vel syrupo.

N. *Moretus dicitur à moris seu diamoro ingrediente. Estque mulierculis nostratibus potionis genus usitatissimum, quo veram impragnationem confortari, falsam exturbari, persuasum sibi habent.*

1. Moretus usualis proditioribus.

℞. Diamor.c.sacchar.℥ij.
Juleb.rosar.
Aqu.cinamom.ā ℥j.
Spec.Diamb.ʒß.
Trag.Stomach.℥iß.
Vini optimi,℔.1.M.

Bibatur mane bonus haustus, idque diebus continuis 3.

2. Moretus pro pauperibus.

℞.Diamor.c.sacchar.℥ij.
Juleb.rosar.℥j.
Trag.commun.℥iß.
Vini,℔.1.M.

3. Moretus absque speciebus.

℞.Diamor.c.sacchar.℥ii.
Julep.rosar.℥iß.
Aq.cinamom.℥j.
Vini generosi,℔.1.M.

N. *Species quæ adduntur, post infusionem colando iterum separantur.*

Nodulus pro puerperis.

℞.Croc.integr.g.VI.
Galang.
Macis ana ℈j.
Antophyllor.N.IV.
Cardamom.℈j.
Baccar.laur.decort.N.VI.
Dentur mixta.

CAPUT LXV.

De Lapidibus.

Lapidis nomen hic sume non pro lapidibus nativis, sed pro medicamentis præparatis, quæ veniunt nomine lapidis, ut sunt 1. Lapis vegetabilis dictus. 2. Medicamenta in duritiem terream ac lapideam excocta.

Lapis vegetabilis nihil aliud est, quam essentiales vegetabilis alicujus partes conjunctæ, ac in lapidem q. coagulatæ. Fitque

℞. Plantam siccam, digere cum menstruo proprio (▽ propria stillatit.) destilla, ut habeas phlegma, spiritum ac oleum. Ex remanente ac superstite materia incinerata extrahe sal beneficio phlegmatis. Ex eadem (seu ejusdem speciei planta) extrahe tincturam cum spiritu illo. Hinc impraegna Sal. com. tincturâ sua s.a. ad sufficientiam. Postea adde olei quantum impraegnatum illud sal imbibere potest, & in lapidem quasi coagulantur.

N, *Hu-*

N. *Hujusce medicamenti genus etsi in Officinis paratum non extat, opera precium tamen esset, introducere, in quo autem notandum, quod lentissimo igne in lapidem paulatim convertere id oporteat.*

Alias lapidis nomine veniunt. Lapis septicus s. cauterium potentiale, tum quoque lapis Philosophorum, (*de quibus Augustani,*) & præter hos.

1. *Lapis corrosivus.*

℞. Lixivium, è quo sapo niger coquitur. Id sartagine exceptum coquatur in lapidem, qui tesserarum in formam scinditur, cum refrixerit, ac vitro rectè obturato servatur.

Vires. *Cauterium insigne est, dimidia horæ spatio fonticulum inducere sufficiens. Heurn. in Meth. pract.*

2. *Lapis s. magnes arsenicalis.*

℞. ♁ crudi.
Sulph. flavi.
☍ albi.

Pulv. subtilissimè lentoque igne liquefac. Vase refrigerato eximitur materia, quæ frigore indurescit.

Vires. *Usus ejus est in peste, ubi in forma periapti de collo suspenditur: ingreditur insuper Emplastrum magneticum Hart.*

3. *Lapis medicamentosus Crollii, s. Lapis salutis.*

℞. ⊖i virid. ℔.1.
alb. ℔. ß.
Alumin. ℔iß.
Anatron, id est, fel vitri.
Sal. commun. ana ℥iij.
Tart.
Absynth.
Arthemis.
Cichor.
Persicar.
Plantag. à ℥ß.

Ponantur in illa vitreata, affunde parum aceti rosacei, ac coque igne l. sæpius agitando: ubi incipit spissescere, adde.

Ceruss. ℔. ß.
Boli armen. ℥iv.

Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem massa concreverit, quæ postea fracta olla eximenda, & ad usus reservanda.

N. *Si gummata, myrrham videlicet & thus, addere voles, instituatur coctio lenta, ne comburantur, nec vis illorum in igne evanescat.*

Vires. *Virtutes ejus variæ sunt. Tollit ulcera & defluxiones; desiccat vulnera inveterata: curat erysipelas, scabiem, tineam serpigines.*

Modus utendi.

Liquescat ejus ℥j. in ▽ pluvial. mensura 1. filtretur, filtratura hac utere, tùm lavando, tùm linteolum imbuendo ac imponendo.

4. *Alia descriptio Iohannis* Greiff.

℞. Alumin. ℥iv.
⊖li ungar. vir. ℥ij.
alb.
Tartari.

Borrac.

Borrac.
Mastich.
Thur.
Sal. ✱ à ℥j.
Ceruſ. ℥vi.
Boli arm. ℥iij.

Craſſo modo contuſa, coquantur in olla vitreata capaci, cum ✱ fortiſſimo, ut ſupra. *Hartm. in pract.*

5. *Alia.*

℞. ⊖i ℔. 1.
Sal. nit. ℔ß.
Ceruſ.
Alumin.
Bol. armen. à. ℥iv.
Sal. ammoniac. ℥ij.

Omnia bene trita coque l. △. cum ✱ ad eminentiam digit. 2. affuſo in olla ſatis capaci, donec omnia rediganṭur in lapidem durum.

6. *Alius lapis ſalutis.*

℞. Alumin.
Myrrh. à ℥iij.
⊖i alb.
Anatron.
Ceruſ. an. ℥ij.
Thur. ℥j.
Bol. armen.
Ærugin. à ℥iv.

Tere ſimul, & cum ✱ q ſ. coque ac coagula in lapidem.

7. *Lapis mirabilis.*

℞. ⊖i alb.
viride.
Sacchar. fin.
Sal. nit. ana ℔. 1. ß.
Sal. ✱ ℥iß.
Alumin. crud. ℥iv.
Camphor. ℥j.

Minutiſſimè pulveriſata, miſceantur cum muria ſive brodio olivarum conditarum, ut fiat inſtar mellis. Coque dein lente & coagula in lapidem.

Vires. *Easdem vires obtinet cum prioribus lapidibus ſalutis.*

8. *Aliter: Lapis rubens dictus.*

℞. Vitriol Roman.
alb. ana ℔. 1. ß.
Alumin.
Lithargyr.
Lap. calamin. ana. ℥iv.
Tart. albi puri.
Sal. ammoniac.
commun. ana ℥ß.

Affuſo aceto coque l. △. ſemper agitando, & cum incipit ſpiſſeſcere adde

Ceruſ. venet. ℔ß.
Boli arm. ℥iv.

M. diligenter, & coque in duritiem lapidis.

Caput LXVI.

De Liquoribus.

Liquores hic voco humores per deliquium, aut similiter paratos.

N. *In his excellunt salia resoluta, quæ Balsami, vel interdum olei nomen, licet minus accurate, sibi vendicarunt.*

Resolvuntur salia per deliquium, si aëri humido exponantur, vel & humore aqueo imbibantur: reliqua quia peculiarem modum obtinent, quo in liquorem redigantur, specialiter suis locis innotescent.

Liquores usitatiores sunt.

Liquor. Salis ammoniaci.
Arsenici.
Corallorum.
Crystallorum.
Salis gemmæ.
Lapidis Judaici.
Ludi s. calculi humani.
Oculorum cancri.
Perlarum.
Saturni.
Talci.
Tartari, i. e. oleum Tart.
Huc Liquor Lumbricorum.
Myrrhæ.

Commendatur itidem maximopere Liquor Lithontripticus compositus.

℞. Ocul. cancr.
Lapid. Judaic.
Lyncur.
Spongiæ.
Ætit. ana q. v.

Pulveratis affunde Spiritum Salis ad digit. ʒ. stent in solutione ♂ aliquot, hinc depleatur solutio, restitansque materia, novo spiritu salis affuso denuo solutioni submittatur, donec tota ferè soluta sit. Solutiones confusas coagula evaporando vel abstrahendo. Coagularum tritum solve per deliquium, liquorem hunc coagula iterum, ac solve, idque repete donec coagulationem ulteriorem admittere nolit.

Vires. *Maximarum censetur virium in calculo resolvendo.*

Dosis gutta 4. 5. &c. indies propinata. Vide Medull. dest. part. 1. tr. 10.

Liquor ad ulcera.

℞. Calc. viv.
Sal. ammoniac. ana.

Læviga simul. & funde ad follem fusione maturata, & confluit ▽ quam effunde. Massæ huic tritæ adde sal Tart. tantundem ac fuit alterutrius, reponeque in cellam ad liquescendum.

Vires. *Sanat impetigines, ulcera fistulosa, aliaque maligna & inveterata mundificat, & ad sanationem disponit, proinconfert in cancro, serpigine, lue venerea, & simil.*

beneficio ⚹ vel spiritus alicujus mineralis acidi & acris.

Usitatiora sunt.

Magister.
Concharum.
Corallorum rub.
alb.
Cornu cervi.
Cranii humani.
Crystallorum.
Dentis apri.
Granator.
Hyacinth.
Lap. Judaici.
Magnetis.
Mandibularum lucii.
Matris Perlarum.
Oculorum cancri.
Ovorum struthii.
Percarum lapillorum.
Perlarum.
Rubinor.
Saphiror.
Smaragdorum.
Terræ sigillatæ.
Tutiæ.
Vitri Venetiani.
Ungulæ alcis.
Sic & Mag. Jalappæ.
Scammonii.
Succini.
Turpethi.

CAPUT LXVIII.

De Masticatoriis.

MAsticatoria, *Διαμασήματα* sunt apophlegmatizantia ita dispensata, ut dentibus masticentur.

Fiunt modis tribus:

1. Simplicia, vel integra, vel in pulveres redacta, concisave masticantur; ut Mastiche, uvæ passæ, pyrethrum, cubebæ, folia salviæ, agaricus & simil.

2. Eadem contusa nodulo includuntur, qui ori inditus dentibus subinde comprimitur.

3. Eadem cum cera, mastiche, carne passularum ficuumve, terebinthina, melle, & simili in massam subiguntur, dentibus submittenda. v. gr.

℞. Rad. pyrethr. ʒj. Nucist. Zinzib. ana ℈ij. Mastich. ℥j. Dissolvatur Mastiche in pista calida cum pistillo, hinc cætera admisceantur subigendo in massam, vel pastillos masticabiles pondere ʒß.

Item.

℞. Rad. pyrethr. Mastich. ana ℥ß. subigantur cum cera in morsulos magnitudine avellanæ.

CAPUT LXIX.

De Morsellis & Rotulis.

MOrselli, (Morsuli, Tabulæ,) ex omnibus Medicamentorum generibus fieri possunt, quæ non respuunt cum saccharo soluto commisceri, inque placentas indurari. Talia sunt pulveres, Semina, (minutiora) condita, Conservæ, Olea, Extracta: Inprimis tamen ad morsellorum compositionem cooptantur pulveres, de quibus tamen notandum, quod non opus sit æque subtiles eos recipi, ac in rotulis.

Modus fiendi.

℞. Sacchari q.s. solve in liquore debito super ignem: hinc coque ad consistentiam, ut frigefactum induretur, (probare id poteris tantillo inorbiculum stanneum vel lapidem effusio:) Hinc immisce sensim pulveres, optime agita, effundeque dum adhuc calore liquidum est, supra tabulam cupream lapideamvè, ut refrigescat & induretur, demum scinde in tabulas.

N. 1. *In purgantibus loco sacchari recipi potest Manna, cujus proportio uti & sacchari pro Medici voluntate adhibetur: ut plurimum recipitur sacchari sextuplum, octuplum, &c. prout rei immiscendæ fortiores vel ingratiores fuerint, e.gr. ad Extracta & Olea destillata major sacchari quantitas expetitur.*

N. 2. *Nuclei ac semina emulsioni apta, si ad morsellorum constitutionem concurrant, pro libitu in emulsionem redigi poterunt, quo saccharum dissolvatur.*

N. 3. *Condita, duplici modo morsellos subeunt.* 1. *Conquassata.* 2. *In frustula incisa.*

N. 4. *Olea destillata si occurrerint in fine ea instillare oportet; vel paratis morsellis illinere. Idem Judicium fit de Moscho ac ambra, quæ in aqua rosar. dissolvuntur, atque paratis tabulis illinuntur.*

Usitatiores sunt alterantes.

Morsuli.

Bezoardici è pulv. bezoardic.
Cephalici è speciebus cephal.
è succo & corticibus citri, s. de citro, *vide infra.* N. 1.
Imperatoris, è spec, Imper.
Pectorales, 2.
Post pastum, A.
Saccharum rosarum tabulatum.
Saponea, A.
ad Vermes, A.
Zingiberis cocti, A.

Purgantes usitatiores.

Morsuli.

Diacarthami, A.
Diaphænic. A.
Diaturbith. cum rhabarb. è speciebus.
de Diagrydio, s. laxativi, *v. infr.* 3.
de Manna Tartarisat. *vide libr.* 4.

de Me-

de Mechoaca, 4.
è ſucco roſarum.

1. *Morſelli de Citro.*

℞. Carn. citr.
Cort. citr. condit. conciſ. à ℥j.
Ol. citr. gran. xij.
Succ. citri puriſſ. q. ſ.
Sacchar. in ▽ citri ſol. ℥xvi.
F. l. Morſuli.

Sunt Cordiales, ut citrum.

N. *Fiunt & ſimplices è ſucco, corticibus & ſaccharo.*

2. *Morſuli pectorales.*

℞. Pinear. rec. in ▽ roſar. parat. ℥ß.
Amygd. d. excort. ʒv.
Sem. Melon. rec.
Cucum.
Cucurb. à ʒij.
Spec. Diarrhod. abb. ℈iv.
Mag. perlar. ℈j.
Sacchar. alb. in ▽ roſar. & ſcabioſ. ſol. ℥xvi.
F. F. à Morſuli.

Sunt nutritivi, refrigerantes, acrimoniam mitigantes, adeoque conveniunt in hectica.

3. *Morſuli de Diagryd. ſ. laxat.*

℞. Crem. Tart. ʒiij.
Reſin. ſcammon. ʒß.
Sacchar. in ▽ roſar. ſol. ℔. 1.
F. Morſelli.

Purgant bilem.

Doſis adulto ʒß.

4. *Morſuli de Mechoaca, F. F.*

℞. Conſerv. violar. ℥j.
Spec. Diatragacfr. ʒiß.
Turbith. gum.
Mechoac. alb. ana ʒß.
Diagryd. præpar. ʒij.
Ol. cinam. ſtill. gran. vi.
aniſ. gran. iv.
Sacchar. in ▽ fœnic. ſol. ℥xiv. F. l.
a. confectio in morſul.

Purgant bilem ac phlegma.

Doſis ab ʒß. ad ʒj.

Vide part. 1. l. 4. obſervat. Cl. Gregor. Horſtii.

De Rotulis.

Rotularum parandarum modus idem eſt, niſi quod Rotulæ, quia formulas Morſulis minores expetunt, medicamenta requirant, quæ rotularum formationem non impediant. Pulveres itaq; ſubtiles eſſe oportet, doſique minori.

Proportio ſacchari vulgatiſſima eſt octupla, ($\frac{1}{8}$) plus minus. In purgantibus vero quadrupla, ($\frac{1}{4}$) ſacch. } pulver. } In oleis ſtillatitiis major, ſcil. ſacchar. ℥j. ol. gran. iv. &c.

N. *Fiunt & rotulæ è ſucco & ſaccharo, ſi ſcil. hoc in illo ſolutum ad conſiſtentiam juſtam coquatur & rotuletur. Veruntamen notatu hic dignum, Rotulas, quæ ex ſuccis acidulis fiunt, v. gr. è ſucco citri non admittere coctionem, ſed ſola parari mixtione. Videlicet, ℞. Sacchari pulveriſat. ℔. 1. caleſcat ad ignem lentum, hinc affunde ſucci, v. gr. Berber. ℥ij. miſce & effunde in rotulas.*

Rotulæ uſitatiores ſunt.

Rotulæ de Berber.

Manus Christi simpl.
perlar.
Diatragacanth.
Sulphuris pectoral.
Laxativæ infantiles.

1. *Rotulæ pectorales.*

℞ Sacch. albiss. ℥j.
Florum Sulph. benzoinat. (ut cap. de Sulph. dicitur) ʒij.
Ambr. grif. gr. vi.
Mosch. Orient. gr. ij.
Ol. fœnic. gut. iij.
Gumm. tragic. in aq. scabiof. infus. q. s. F. massa.

2. *Rotulæ infantiles laxativæ.*

℞ Cranii human. præpar. ʒij.
☿ii per sextam ♎onem dulcificat.
Rad. Jalap. an. ʒj.
Margar. præpar. ℈ij.
Confect. alkerm. ʒß.
Ol. cinnam. gutt. vi.
Sacch. in aq. scord. solut. ℥iiij. F. Rotulæ.

Vermes necant, & inde genitam Epilepsiam arcent.

Quinimo ex singulis pulveribus & speciebus, tam alterantibus, quàm purgantibus, addito saccharo in conveniente ▽ soluto Rotulæ pro rei exigentia fieri possunt.

CAPUT LXX.

De oleis Stillatitiis.

Olea propriè sic dicta, triplicis generis in Officinis veniunt. 1. Destillata. 2. Expressa. 3. Infusa cocta.

Olea destillata.

Olea stillatitia ex singulis simplicium familiis parari possunt, mineralium, vegetabilium, ac animalium.

MINERALIA, quæ Oleum, fundunt, maximè sunt ex genere sulphureorum; ut succinum, carbo Petræ, & simil.

Destillatio illorum eadem est, quæ resinarum vel gummatum.

VEGETABILIA primaria, ex quibus olea destillantur, sunt *herbæ, flores, fructus, semina, radices, ligna, cortices, aromata.*

Secundaria sunt *olea, resinæ, gummi.*

Modus destillandi olea ex primariis, eadem opera perficitur, qua △s ac spiritus destillari diximus, & ut plurimum per vesicam.

N. 1. *Felicius oleum ascendit.* 1. *Si nonnihil Sal. com. vel Tart. immisceatur.*

2. *Si digestio fermentativè præmittitur, cujus promovendæ gratia nonnihil fecum cerevisiæ, vel & Sal. com. Tart. addi poterit.*

3. *Si oleum præcipuè expetetur, flastim auctiore igne destillatio incipi potest.*

I. Ex herbis. ℞. Herbas virides, vel siccas, q. v. contunde ac affunde ▽m, (additoque Sal. com. manipul. ac altero, colloca ad putrescendum) hinc destilla per vesicam.

N. *Her-*

N. *Herbæ siccæ plus olei suppeditant quam virides.*

II. Ex floribus, [siccis præcipuè) olei ad eundem modum destillantur, præcipuè si contusi dies aliquot (14.) adjecta parte Sal. com. $\frac{1}{8}$ vel hujus loco sacchari,) cum ▽ fuerint macerati. Sic fiunt oleum chamomillæ, lavendulæ, rosarum, &c.

III. Ex seminibus ℞. Semen. e. gr. fœniculi grosse contusi, ℔. 1. affunde ▽. font. ferventem, q. s. addendo Sal. com. M. 1. (vel insuper si libet Tart. ℥j. aut ij.) digere dies (8. 9. 10.) hinc destilla △ mediocri per Vesic.

IV. Ex fructibus, e. g. baccis juniperi, lauri, & similibus, simili ratione, uti dictum, oleum educitur.

N. *Fermentatio promoveri potest addito tantillo fecum cerevis.*

V. Ex radicibus. ℞. Radices conquassa ac digere cum ▽ aliquamdiu, hinc destilla per vesicam.

N. 1. *Præstant sicca, uti & quæ collecta fuerint, antequam in stolones abierint.*

2. *Majorem olei copiam si expetis destillationis residuum cum ▽ illa destillata, macera ac destilla iterum.*

VI. Ex corticibus, non lignosis oleum ad eundem cum radicibus paratur modum, v. gr. ex cort. arantior. citri.

N. *Præstant cortices nondum exiccati.*

VII. E lignis & viscis. ℞. Segmenta lignorum arida, q. v. imple retortam terream, (lutatam,) ac destilla in excipulum sat amplum, igne nudo gradatim adhibito, sic extillat primum liquor clarus, continuato hoc igne post horas (4. 5.) sequentur spiritus nebulosi, tandem auge ignem, ut fundus retortæ condescat, sic ascendit oleum nigricans & fœtidum, quod à liquore separa ac rectifica. Sic fiunt olea è ligno guajaci, agallochi, buxi, coryli, ebeni, juniperi, santali, serpentariæ, sic & viscorum coryli, querni & simil.

N. 1. *Fieri quoque possunt per descensum, sed nostratibus insuetum est, oleumque crassius exhibet.*

2. *Caute procedas, nec nimium properes, spiritus enim impetuosi receptaculum disjicere proclives sunt.*

3. *Elici quoq; possunt olea hujus fortis ex resinosis lignorum Extractis, ad modum resinarum aliarum destillatis. Kesl. cent. 86.*

4. *Sunt & ligna, sed pauca, quæ oleum suum, (quod subtilius ac volatilius est,) per vesicam cum ▽ fontana destillata tarde licet, profundunt, ut sassafras, lignum rhodium, cypressinum. Videlicet lignum serratum vel minutim incisum, maceretur in ▽ aliquamdiu, dein destilletur per vesicam; destillatione dies aliquot continuata prodit tandem oleum.*

Rectificantur olea, tùm ex cucurbita, tùm ex vesica, cum ▽æ copiosa quantitate destillando. Nonnunquam tamen,

℞. Fructus, exprime succum, expressum coque & clarifica, (cum albumine ovi,) hinc addito saccharo inspissa sensim & effunde in scatulas.

Aliter.

℞. Fructus, coque in ▽, decoctionem citra expressionem decanta, vel filtra, saccharumque addendo inspissa.

E Cornibus & Ossibus tenuioribus fit sine Saccharo.

℞. Rasur. cornuum ossiumvè (vel eadem in fragmenta minutiora redacta,) coque vel digere aliquamdiu in ▽ (commun. stillatitiave appropriata,) hinc coque & filtra calidè, coagulaque.

N. *Quod si ossa & cornua nimis dura sunt, acuari ▽ a poterit liquore aliquo acido, verbigratia, spirit.* ⊖*i*, ⚹, *& simil.*

Exemplo sit

Gelatina ossium de corde cervi.

♃ Rasur. ossium cordis cervi ℥iij. Coq. in aq. & vini alb. ana ℔iß. per horas 6. aut 8. ad medias, deinde colentur, in colatura diss. facch. opt. ℥vi. agitentur simul cum

Succi limon. ℥ii.
Aq. ros. ℥j.

Dein recoquantur ad medias, addendo sub finem.

ambr. griseæ seorsim in aq. ros. infus. ʒß.
Tincturæ cinnam. in vino fact. ʒj. Colentur & refrigerentur.

Sic sunt.

Gelatina Cytoniorum.
Pomorum.
Pyrorum.
Ribium.
Cornu cervi.
Granii humani.

N. 1. *His immiscentur nonnunquam pulveres, vel Extracta, & simil. unde Gelatina composita, tùm alterantes, tùm purgantes, v. gr. Gelatina Cytoniorum purgans. vide libr.* 4.

N. 2. *Sunt qui Gelatinas Cytoniorum* Marmelatas *vocant, easque tùm simplices, tùm aromatisatas pro usu domestico parant, varii coloris.*

CAPUT LXIII.

De Infusionibus.

Infusionis (infusi) nomen potionibus potissimum imponi, iisque purgantibus, lib. 1. diximus, harum rationem hic loci exhibemus.

Liquorum exhibent aquæ stillatitiæ, (tum & fontana,) serum, mulsum, hydromel vinosum, vinum, & simil.

Materia infusioni apta, etsi & ex mineralibus & animalibus sumi queat, tamen hujus loci inprimis sunt vegetabilia, & maximè purgantia cum corrigentibus.

Modus

Modus parandi.

Recipiuntur res medicamentales, præparatæ ad infusionem, incidendo, contundendo, limando, &c. prout in decoctorum doctrina traditum; immerguntur liquori, quantitate & qualitate intentioni medicæ respondenti, reponunturque, si extractio maturanda, loco calido, (in cineres vel juxta fornacem.) Hinc decantetur liquor, exprimaturve pro usu.

Proportio liquoris præscribitur ferè q. s. id est, ut materia cooperiatur, liquorque supereemineat digitos versus, 1.2.3. &c.

Exempla sint

1. *Infusio Cholephlegmagoga.*

℞. Agaric.elect.ʒiß.
Rhabarb.opt. ℈ij.
Zinzib.℈ß.
Spic.Nard.gran.v.
Sal.gemm.gran.iij.
Pulverisentur grossè & infundantur per noctem in
Aqu. Eupator.
Cichor.à ℥iß.
Hinc calefiant & colentur cum expressione. F.Potus.

Vires. *Purgat bilem & phlegma.*

N. *Sal gemmæ addutur ad facilitandam extractionem: cujus rei gratia & sal. Tart.add. poterit.*

Hujus generis sunt Vina medicata,(ut & Cerevisiæ medicatæ,) tùm alterantia, tùm purgantia v.g.

2. *Vinum Arthriticum:*

℞. Fol.chamædr.
Chamæpit.
Sum.Salv.ana ℔iß.
Flor.primul.ver.
Anth.
Lil.convall.ana ℔ß.
Ras.lign.Guajac.℥viii.
Visci quern.℔ß.
Rad.Chin.℥iii.
Caryophyllat.℥iv.
Vini musti mensur.xxxx.
Ponantur ad fervescentiam, ut deferveant.

3. *Vinum Medicatum Cephalico-Spleneticum.*

℞. Rad.Caryophyllat.℥iiß.
Cichor.℥iß.
Enul.℥j.
Herb.Ceterach.
Veronic.c.fl.
Card.bened.c.florib.
Epatic.stellat.c.flor.
Summit. Centaur. min.ana Miß.
Cort.Arant.sicc.℥ß.ʒij.
Incidantur herbæ, contundanturque grossè radices & cortices, infundanturque in vini mensur.viij.

Vires. *Catarrhis insigniter opitulatur, caput, epar & lienem corroborat.*

4. *Vinum Matricale.*

℞. Herb.Meliss.
Puleg.
Capill. ♀.
Salv.
Calamenth.
Artemis. ana M.ß.
Fl.Squinanth.℥ß.

Calendul.
Cheir. ana p.ij.
Nucist.
Macer.
Cubebar.
Cardamom.
Granor. Paradys.
Zedoar. ana ʒj.
Vini generosi mensur. IV. addendo saccharum pro libitu.

5. *Vinum purgans.*

℞. Fol. Sen. Al. s. st (sine stipitib.) ʒ.x.
Follicul. sen. ʒiß.
Epithym. ʒvi.
Sem. cartham. conqu. ℥ß.
Gialapp ʒiij.
Cort. Helleb. nigr. ʒß.
Cinamom. ʒj.
Galang. ʒß.
Zingib. ℈ß.
Cort. citr. ℥ij.
Vini mensur. I.

Vires. *Purgat humorem Melancholicum & seorsum. Dosis ℥iij. iiij.*

N. *Plura Exempla aliunde petere licet, vel ex decoctu, vel ▽is destillatis compositis huic accersere. Nimirum species dictorum Medicamentorum non minus & hic adhiberi poterunt.*

6 *Vinum Sanctum.*

℞. Vini alb. opt. ℔. xv.
Lign. Guajac.
Sars. Parill. an. ℥iiß.
Fol. Sen. s. st. ℥iij.
Polypod. q. ℥ij.
Conquassata infundantur, digeranturque hor. 24.

Vires. *Valet ad morbos frigidos, paralyticos, cacochymicos & maximè ad luem ♀ inveteratam. Singulis diebus mane ℥viij. & sero ante ingressum lecti tantundem, patiens capiat. Exerceatur valide, nec opus ut semper domi in claustro maneat. Philip. Müll. in mirac.*

Huc pertinent Vina Hippocratica seu Clareta.

v.g.

7. *Clarum laxativum.*

℞. Cinamom.
Galang.
Caryophyllor.
Macis.
Zinzib. à ʒj.
Turbith. alb. ʒvi.
Fol. sen. el. ℥j.
Mechoacann. ʒiij.
Sacchar. ℥iij.
Vini generosi ℥xvi.
Aq. fontan. ℥viii.
Cremor. Tart. ʒij.

Stent in infusione per noctem, dein colentur per Manicam Hippocraticam.

Vires. *Purgat humores melancholicos & pituitosos.*

Dosis ℥iij. vel iiij.

8. *Claretum purgatorium, s. Vinum Hippocraticum ♂iale.*

℞. Vitri ♂ subtiliss. pulveriss. ʒj ℈ij.
Vini alb. opt ℥viiiß.

Digerantur vase vitreo benè clauso, in MB. ♂ ♄ (6.) dein cola, colaturæque adde.

Sacchar.

Sacchar. albiss. pulverisat. ℥iij. vel ℥ß.

Aromatisetur cum opt. ▽ cinam. & servetur. Dosis ʒij.

Vires. *Satis leniter suaviterque operationem suam infra & supra exercet. Sala.*

CAPUT LXIV.

De Iulebis & Moretis.

IUlebi (Julepi) in Praxi usitatissimum potionis genus constituunt, quod ob saporem gratum, pro potu ordinario ægris præscribi ut plurimum solet.

Parati autem in Officina nulli extant, sed ex tempore parantur.

N. *Iulepi violaceus & rosaceus Officinarum, Syrupi consistentiam obtinent.*

Parantur ex liquore potulento, in quo Syrupi, saccharumve dissolvuntur, additis, prout visum fuerit, & aliis in liquore illo dissolvi aptis, qualia succi spiritus, & simil.

N. *Syrupi vices & conserva supplere potest, accedente colatura.*

Liquor ille potulentus adhibetur varius: Aqua stillatitia, fontana, (correcta pane tosto) decoctum verbi gratia, C. C. Glycyrrhizæ, Hordei & simil.

Proportio Liquoris, ℔.1.
Syrupi. ℥j. ℥ij. vel prout palato placuerit.

Acidiusculi, adeoque gratiores, non rarò reddi solent, spiritu ⊖-i ad saporem gratum usque instillato.

Exemplo sint.

1. ℞. Decoct. C. C. usti, id est, in quo c.c. (v. gr. ℥j. vel ij.) sit coctum ℔. 1.
Syrup. papav. err. ℥j.
corallor.
Succ. Berberor ana ℥ß.
M. F. Juleb.

Confert in febribus aliisque sanguinis ebullitionibus, quas vigiliæ alvique fluxus comitantur.

2. ℞. Aqu. fontan. pane correct. ℥x.
Julep. rosar. ℥iß.
Syr. cinam. ℥ß.
Aqu Rosar. ℥iv.
Spir. ⊖-i q. s. ad gratum saporem videlicet ℈ß. vel ʒß.
F. Juleb.

Vires. *Refrigerat, roborat, potusque gratus est ægrotis.*

3. ℞. Aqu. hordei, id est, decoct. ℔iß.
Conserv. rosar. ℥iij.

Conquassetur conserva, tantillum subinde decocti affundendo, hinc coletur, & si placuerit, filtretur.

N. 1. *Acida si decocto C. C. (inprimis è crudo C. C.) instillaris, turbidum id redditur.*

N. 2. Po-

N. 2. *Poterit itidem Santalo rubro aromatizari, santali scil. ℥ß. simul conquassando.*

Hujus quoque loci est Moretus nostratibus dictus, potionis genus, ex aromaticis aliisve confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo vel syrupo.

N. *Moretus dicitur à moris seu diamoro ingrediente. Estque mulierculis nostratibus potionis genus usitatissimum, quo veram impraegnationem confortari, falsam exturbari, persuasum sibi habent.*

1. *Moretus usualis proditioribus.*

℞. Diamor. c. sacchar. ℥ij.
Juleb. rosar.
Aqu. cinamom. à ℥j.
Spec. Diamb. ʒß.
Trag. Stomach. ℥iß.
Vini optimi, ℔. 1. M.

Bibatur mane bonus haustus, idque diebus continuis 3.

2. *Moretus pro pauperibus.*

℞. Diamor. c. sacchar. ℥ij.
Juleb. rosar. ℥j.
Trag. commun. ℥iß.
Vini, ℔. 1. M.

3. *Moretus absque speciebus.*

℞. Diamor. c. sacchar. ℥ii.
Julep. rosar. ℥iß.
Aq. cinamom. ℥j.
Vini generosi, ℔. 1. M.

N. *Species quae adduntur, post infusionem colando iterum separantur.*

Nodulus pro puerperis.

℞. Croc. integr. g. vi.
Galang.
Macis ana ℈j.
Antophyllor. N. iv.
Cardamom. ℈j.
Baccar. laur. decort. N. vi.
Dentur mixta.

CAPUT LXV.

De Lapidibus.

Lapidis nomen hic sume non pro lapidibus nativis, sed pro medicamentis praeparatis, quae veniunt nomine lapidis, ut sunt 1. Lapis vegetabilis dictus. 2. Medicamenta in duritiem terream ac lapideam excocta.

Lapis vegetabilis nihil aliud est, quam essentiales vegetabilis alicujus partes conjunctae, ac in lapidem q. coagulatae. Fitque

℞. Plantam siccam, digere cum menstruo proprio (▽ propria stillatit.) destilla, ut habeas phlegma, spiritum ac oleum. Ex remanente ac superstite materia incinerata extrahe sal beneficio phlegmatis. Ex eadem (seu ejusdem speciei planta) extrahe tincturam cum spiritu illo. Hinc impraegna Sal. com. tincturâ sua s.a. ad sufficientiam. Postea adde olei quantum impraegnatum illud sal imbibere potest, & in lapidem quasi coagulantur.

N. *Hu-*

N. *Hujusce medicamenti genus etsi in Officinis paratum non extat, opera precium tamen esset, introducere, in quo autem notandum, quod lentissimo igne in lapidem paulatim convertere id oporteat.*

Alias lapidis nomine veniunt. Lapis septicus s. cauterium potentiale, tum quoque lapis Philosophorum, (*de quibus Augustani,*) & præter hos.

1. *Lapis corrosivus.*

℞. Lixivium, è quo sapo niger coquitur. Id sartagine exceptum coquatur in lapidem, qui tesserarum in formam scinditur, cum refrixerit, ac vitro rectè obturato servatur.

Vires. *Cauterium insigne est, dimidia horæ spatio fonticulum inducere sufficiens. Heurn. in Meth. pract.*

2. *Lapis s. magnes arsenicalis.*

℞. ♁ crudi.
Sulph. flavi.
☍ albi.

Pulv. subtilissimè lentoque igne liquefac. Vase refrigerato eximitur materia, quæ frigore indurescit.

Vires. *Usus ejus est in peste, ubi in forma periapti de collo suspenditur: ingreditur insuper Emplastrum magneticum Hart.*

3. *Lapis medicamentosus Crollii, s. Lapis salutis.*

℞. ⊖i virid. ℔. 1.
alb. ℔. ß.
Alumin. ℔ iß.
Anatron, id est, fel vitri.
Sal. commun. ana ℥iij.
Tart.
Absynth.
Arthemis.
Cichor.
Persicar.
Plantag. à ℥ß.

Ponantur in illa vitreata, affunde parum aceti rosacei, ac coque igne l. sæpius agitando: ubi incipit spissescere, adde.

Ceruſ. ℔. ß.
Boli armen. ℥iv.

Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem massa concreverit, quæ postea fracta olla eximenda, & ad usus reservanda.

N. *Si gummata, myrrham videlicet & thus, addere voles, instituatur coctio lenta, ne comburantur, nec vis illorum in igne evanescat.*

Vires. *Virtutes ejus variæ sunt. Tollit ulcera & defluxiones; desiccat vulnera inveterata: curat erysipelas, scabiem, tineam serpigines.*

Modus utendi.

Liquescat ejus ℥j. in ▽ pluvial. mensura 1. filtretur, filtratura hac utere, tùm lavando, tùm linteolum imbuendo ac imponendo.

4. *Alia descriptio Iohannis* Greiff.

℞. Alumin. ℥iv.
⊖li ungar. vir. ℥ij.
alb.
Tartari.

Borrac.

Borrac.
Mastich.
Thur.
Sal. ✱ à ℥j.
Ceruſ. ℥vi.
Boli arm. ℥iij.

Crasso modo contuſa, coquantur in olla vitreata capaci, cum ✤ fortiſſimo, ut ſupra. *Hartm. in pract.*

5. *Alia.*

℞. ⊖i ℔. 1.
Sal. nit. ℔ß.
Ceruſ.
Alumin.
Bol. armen. à. ℥iv.
Sal. ammoniac. ℥ij.

Omnia bene trita coque l. △. cum ✤ ad eminentiam digit. 2. affuſo in olla ſatis capaci, donec omnia redigantur in lapidem durum.

6. *Alius lapis ſalutis.*

℞. Alumin.
Myrrh. à ℥iij.
⊖i alb.
Anatron.
Ceruſ. an. ℥ij.
Thur. ℥j.
Bol. armen.
Ærugin. à ℥iv.

Tere ſimul, & cum ✤ q. ſ. coque ac coagula in lapidem.

7. *Lapis mirabilis.*

℞. ⊖i alb.
viriđ.
Sacchar. fin.
Sal. nit. ana ℔. 1. ß.
Sal. ✱ ℥iß.
Alumin. crud. ℥iv.
Camphor. ℥j.

Minutiſſimè pulveriſata, miſceantur cum muria ſive brodio olivarum conditarum, ut fiat inſtar mellis. Coque dein lente & coagula in lapidem.

Vires. *Easdem vires obtinet cum prioribus lapidibus ſalutis.*

8. *Aliter: Lapis rubeus dictus.*

℞. Vitriol Roman.
alb. ana ℔. 1. ß.
Alumin.
Lithargyr.
Lap. calamin. ana. ℥iv.
Tart. albi puri.
Sal. ammoniac.
commun. ana ℥ß.

Affuſo aceto coque l. △. ſemper agitando, & cum incipit ſpiſſeſcere adde
Ceruſ. venet. ℔ß.
Boli arm. ℥iv.

M. diligenter, & coque in duritiem lapidis.

CAP.

CAPVT LXVI.

De Liquoribus.

Liquores hic voco humores per deliquium, aut similiter paratos.

N. *In his excellunt salia resoluta, quæ Balsami, vel interdum olei nomen, licet minus accurate, sibi vendicarunt.*

Resolvuntur salia per deliquium, si aëri humido exponantur, vel & humore aqueo imbibantur: reliqua quia peculiarem modum obtinent, quo in liquorem redigantur, specialiter suis locis innotescent.

Liquores usitatiores sunt.

Liquor. Salis ammoniaci.
Arsenici.
Corallorum.
Crystallorum.
Salis gemmæ.
Lapidis Judaici.
Ludi f. calculi humani.
Oculorum cancri.
Perlarum.
Saturni.
Talci.
Tartari, i. e. oleum Tart.

Huc Liquor Lumbricorum.
Myrrhæ.

Commendatur itidem maximopere Liquor Lithontripticus compositus.

℞. Ocul. cancr.
Lapid. Judaic.
Lyncur.
Spongiæ.
Ætit. ana q. v.

Pulveratis affunde Spiritum Salis ad digit. 3. stent in solutione ♂ aliquot, hinc depleatur solutio, restitansque materia, novo spiritu salis affuso denuo solutioni submittatur, donec tota ferè soluta sit. Solutiones confusas coagula evaporando vel abstrahendo. Coagularum tritum solve per deliquium, liquorem hunc coagula iterum, ac solve, idque repete donec coagulationem ulteriorem admittere nolit.

Vires. *Maximarum censetur virium in calculo resolvendo.*

Dosis gutta 4. 5. &c. indies propinata. Vide Medull. dest. part. 1. tr. 10.

Liquor ad ulcera.

℞. Calc. viv.
Sal. ammoniac. ana.

Læviga simul. & funde ad follem fusione maturata, & confluit ▽ quam effunde. Massæ huic tritæ adde sal Tart. tantundem ac fuit alterutrius, reponeque in cellam ad liquescendum.

Vires. *Sanat impetigines, ulcera fistulosa, aliaque maligna & inveterata mundificat, & ad sanationem disponit, proin confert in cancro, serpigine, lue venerea, & simil.*

beneficio ⚹ vel spiritus alicujus mineralis acidi & acris.

Usitatiora sunt.

Magister.
Concharum.
Corallorum rub.
alb.
Cornu cervi.
Cranii humani.
Crystallorum.
Dentis apri.
Granator.
Hyacinth.
Lap. Judaici.
Magnetis.
Mandibularum lucii.
Matris Perlarum.
Oculorum cancri.
Ovorum struthii.
Percarum lapillorum.
Perlarum.
Rubinor.
Saphiror.
Smaragdorum.
Terræ sigillatæ.
Tutiæ.
Vitri Venetiani.
Ungulæ alcis.
Sic & Mag. Jalappæ.
Scammonii.
Succini.
Turpethi.

CAPUT LXVIII.

De Masticatoriis.

Masticatoria, *Διαμασήματα* sunt apophlegmatizantia ita dispensata, ut dentibus masticentur.

Fiunt modis tribus:

1. Simplicia, vel integra, vel in pulveres redacta, concisave masticantur; ut Mastiche, uvæ passæ, pyrethrum, cubebæ, folia salviæ, agaricus & simil.

2. Eadem contusa nodulo includuntur, qui ori inditus dentibus subinde comprimitur.

3. Eadem cum cera, mastiche, carne passularum ficuumve, terebinthina, melle, & simili in massam subiguntur, dentibus submittenda. v. gr.

℞. Rad. pyrethr. ʒj. Nucist. Zinzib. ana ℈ij. Mastich. ℥j. Dissolvatur Mastiche in pista calida cum pistillo, hinc cætera admisceantur subigendo in massam, vel pastillos masticabiles pondere ʒß.

Item.

℞. Rad. pyrethr. Mastich. ana ʒß. subigantur cum cera in morsulos magnitudine avellanæ.

CAPUT LXIX.

De Morsellis & Rotulis.

MOrselli, (Morsuli, Tabulæ,) ex omnibus Medicamentorum generibus fieri possunt, quæ non respuunt cum saccharo soluto commisceri, inque placentas indurari. Talia sunt pulveres, Semina, (minutiora) condita, Conservæ, Olea, Extracta: Inprimis tamen ad morsellorum compositionem cooptantur pulveres, de quibus tamen notandum, quod non opus sit æque subtiles eos recipi, ac in rotulis.

Modus fiendi.

℞. Sacchari q.s. solve in liquore debito super ignem: hinc coque ad consistentiam, ut frigefactum induretur, (probare id poteris tantillo inorbiculum stanneum vel lapidem effusio:) Hinc immisce sensim pulveres, optime agita, effundeque dum adhuc calore liquidum est, supra tabulam cupream lapideamvè, ut refrigescat & induretur, demum scinde in tabulas.

N. 1. *In purgantibus loco sacchari recipi potest Manna, cujus proportio uti & sacchari pro Medici voluntate adhibetur: ut plurimum recipitur sacchari sextuplum, octuplum, &c. prout res immiscenda fortiores vel ingratiores fuerint, e. gr. ad Extracta & Olea destillata major sacchari quantitas expetitur.*

N. 2. *Nuclei ac semina emulsioni apta, si ad morsellorum constitutionem concurrant, pro libitu in emulsionem redigi poterunt, quo saccharum dissolvatur.*

N. 3. *Condita, duplici modo morsellos subeunt, 1. Conquassata, 2. In frustula incisa.*

N. 4. *Olea destillata si occurrerint in fine ea instillare oportet; vel paratis morsellis illinere. Idem Judicium sit de Moscho ac ambra, quæ in aqua rosar. dissolvuntur, atque paratis tabulis illinuntur.*

Usitatiores sunt alterantes.

Morsuli.

Bezoardici è pulv. bezoardic.
Cephalici è speciebus cephal.
è succo & corticibus citri, s. de citro, *vide infra.* N. 1.
Imperatoris, è spec. Imper.
Pectorales, 2.
Post pastum, A.
Saccharum rosarum tabulatum.
Saponea, A.
ad Vermes, A.
Zingiberis cocti, A.

Purgantes usitatiores.

Morsuli.

Diacarthami, A.
Diaphænic. A.
Diaturbith. cum rhabarb. è speciebus.
de Diagrydio, s. laxativi, *v. infr.* 3.
de Manna Tartarisat. *vide libr.* 4.

de Me-

de Mechoaca, 4.
è ſucco roſarum.

1. *Morſelli de Citro.*

℞. Carn. citr.
Cort. citr. condit. conciſ. ā ℥j.
Ol. citr. gran. xij.
Succ. citri puriſſ. q. ſ.
Sacchar. in ▽ citri ſol. ℥xvi.
F. l. Morſuli.

Sunt Cordiales, ut citrum.

N. *Fiunt & ſimplices è ſucco, corticibus & ſaccharo.*

2. *Morſuli pectorales.*

℞. Pinear. rec. in ▽ roſar. parat. ℥ß.
Amygd. d. excort. ℥v.
Sem. Melon. rec.
Cucum.
Cucurb. ā ʒij.
Spec. Diarrhod. abb. ℈iv.
Mag. perlar. ℈j.
Sacchar. alb. in ▽ roſar. & ſcabioſ. ſol. ℥xvi.
F. F. à Morſuli.

Sunt nutritivi, refrigerantes, acrimoniam mitigantes, adeoque conveniunt in hectica.

3. *Morſuli de Diagryd. ſ. laxat.*

℞. Crem. Tart. ʒiij.
Reſin. ſcammon. ℥ß.
Sacchar. in ▽ roſar. ſol. ℔. i.
F. Morſelli.
Purgant bilem.
Doſis adulto ℥ß.

4. *Morſuli de Mechoaca, F. F.*

℞. Conſerv. violar. ℥j.
Spec. Diatragacſr. ʒiß.
Turbith. gum.
Mechoac. alb. ana ℥ß.
Diagryd. præpar. ʒij.
Ol. cinam. ſtill. gran. vi.
aniſ. gran. iv.
Sacchar. in ▽ fænic. ſol. ℥xiv. F. l.
a. confectio in morſul.

Purgant bilem ac phlegma.
Doſis ab ℥ß. *ad* ℥j.
Vide part. 1. l. 4. obſervat. Cl. Gregor. Horſtii.

De Rotulis.

Rotularum parandarum modus idem eſt, niſi quod Rotulæ, quia formulas Morſulis minores expetunt, medicamenta requirant, quæ rotularum formationem non impediant. Pulveres itaq; ſubtiles eſſe oportet, doſique minori.

Proportio ſacchari vulgatiſſima eſt octupla, $(\frac{1}{8})$ plus minus. In purgantibus vero quadrupla, $(\frac{1}{4})$ ſacch. pulver. } In oleis ſtillatitiis major, ſcil. ſacchar. ℥j. ol. gran. iv. &c.

N. *Fiunt & rotulæ è ſucco & ſaccharo, ſi ſcil. hoc in illo ſolutum ad conſiſtentiam juſtam coquatur & rotuletur. Veruntamen notatu hic dignum, Rotulas, quæ ex ſuccis acidulis fiunt, v. gr. è ſucco citri non admittere coctionem, ſed ſola parari mixtione. Videlicet,* ℞. *Sacchari pulveriſat.* ℔. i. *caleſcat ad ignem lentum, hinc affunde ſucci, v. gr. Berber.* ʒiij. *miſce & effunde in rotulas.*

Rotulæ uſitatiores ſunt.

Rotulæ de Berber.

N. *Herba sicca plus olei suppeditant quam virides.*

II. Ex floribus, [siccis præcipuè] olei ad eundem modum destillantur, præcipuè si contusi dies aliquot (14.) adjecta parte Sal. com. $\frac{1}{8}$ vel hujus loco sacchari,) cum ▽ fuerint macerati. Sic fiunt oleum chamomillæ, lavendulæ, rosarum, &c.

III. Ex seminibus ℞. Semen. e. gr. fœniculi grosse contusi, ℔. 1. affunde ▽. font. ferventem, q. s. addendo Sal. com. M. 1. (vel insuper si libet Tart. ℥j. aut ij.) digere dies (8. 9. 10.) hinc destilla △ mediocri per Vesic.

IV. Ex fructibus, e. g. baccis juniperi, lauri, & similibus, simili ratione, uti dictum, oleum educitur.

N. *Fermentatio promoveri potest addito tantillo fecum cerevis.*

V. Ex radicibus. ℞. Radices conquassa ac digere cum ▽ aliquamdiu, hinc destilla per vesicam.

N. 1. *Præstant sicca, uti & quæ collecta fuerint, antequam in stolones abierint.*

2. *Majorem olei copiam si expetis destillationis residuum cum ▽ illa destillata, macera ac destilla iterum.*

VI. Ex corticibus, non lignosis oleum ad eundem cum radicibus paratur modum, v. gr. ex cort. arantior. citri.

N. *Præstant cortices nondum exiccati.*

VII. E lignis & viscis. ℞. Segmenta lignorum arida, q. v. imple retortam terream, (lutatam,) ac destilla in excipulum sat amplum, igne nudo gradatim adhibito, sic extillat primum liquor clarus, continuato hoc igne post horas (4. 5.) sequentur spiritus nebulosi, tandem auge ignem, ut fundus retortæ candescat, sic ascendit oleum nigricans & fœtidum, quod à liquore separa ac rectifica. Sic fiunt olea è ligno guajaci, agallochi, buxi, coryli, ebeni, juniperi, santali, serpentariæ, sic & viscorum coryli, querni & simil.

N. 1. *Fieri quoque possunt per descensum, sed nostratibus insitatum est, oleumque crassius exhibet.*

2. *Caute procedas, nec nimium properes, spiritus enim impetuosi receptaculum disjicere proclives sunt.*

3. *Elici quoq; possunt olea hujus sortis ex resinosis lignorum Extractis, ad modum resinarum aliarum destillatis. Kesl. cent. 86.*

4. *Sunt & ligna, sed pauca, quæ oleum suum, (quod subtilius ac volatilius est,) per vesicam cum ▽ fontana destillata tarde licet, profundunt, ut sassafras, lignum rhodium, cypressinum. Videlicet lignum serratum vel minutim incisum, maceretur in ▽ aliquamdiu, dein destilletur per vesicam; destillatione dies aliquot continuata prodit tandem oleum.*

Rectificantur olea, tùm ex cucurbita, tùm ex vesica, cum ▽æ copiosa quantitate destillando. Nonnunquam tamen.

tamen, si ponderosiora sint, arenæ immixta per retortam rectificari opus habent.

VIII. Ex aromatibus. ℞. Aromata grossè contusa, (pulveres minus olei fundunt,) macerentur cum menstruo idoneo, per aliquot dies, (4.5.6.) hinc destilla per vesicam, sit prodit oleum & ▽.

N. 1. *Poterit itidem & aliquid Sal. com. vel Sal. nit. vel Tart. admisceri.*

N. 2. *Alii in ejusmodi oleis eliciendis amygdalas rebus addunt, ut majorem copiam nanciscantur, sed fraudulenter; etenim partem majorem ejusce olei amygdala sibi merito vendicant.*

N. 3. *Alii digerunt primo aromata in spiritu Terebinthina cohobato aliquot vicibus supra Sal. com. calcinato. Verum nec hi purum oleum aromaticum nanciscuntur.*

N. 4. *Separatio olei ab ▽ fieri potest* 1. *Subsidendo. Nimirum si aliquamdiu* (♂ 14.) *destillatum immotum in cella steterit, subsidet oleum.* 2. *Filtrando per chartam* 3. *Per gossypium. Vid l.1.c.14.*

IX. Ex resinis. ℞. Resinarum ℔.2. vel 3. affundatur ▽æ quantitas copiosa, destillenturque per vesicam.

Sic prodibit Oleum, quod primo clarissimum stillat ▽æ supernatans (dicitur vulgò Spiritus.)

Hinc incipit paulatim flavescere, muta itaque receptaculum, & suscipe flavum hoc oleum, (si placet seorsim,) continuando destillationem, donec nihil olei amplius extillet, (dicitur Oleum.)

Tandem exime materiam in vesica restitantem, (quæ colophonia dicitur,) eamque destilla ex retorta in arena, & extillabit oleum crassum rubrum,) Balsamus vulgò)

N. *Possunt quidem Olea hac & Balsamus una eademque destillatione per retortam elici, igne scil. gradatim adhibito, verum enimvero præstat per vesicam priora illa elicere, tum ut pracaveatur ἐμπύρευμα, tum quoque ne eorum æstu labor irritus reddatur, quod alias facilè accidit. Si nihilominus volupe sit per retortam ea simul. destillare, exæstuatio præcaveri potest, si arenam resina liquefacta immiscueris.*

Sunt autem resinæ usitatæ Lentisci, (Terebinthina cypria,) Laricis, (id est, Terebinthina vulgaris,) pini.

X. Ex gummi resinis. ℞. Gummiresin. ℔. 1. inde retortæ vitreæ, (ventre capaci) ut saltem tertia pars impleatur, destilla per arenam in receptaculum, aliquota parte ▽æ adimpletum, primo ▽ lento, & prodibit oleum, dein auctiori, & extillabit Balsamus.

N. 1. *Ut fervescentiam præcaveas, arenæ aliquid admiscere poteris: Alii loco arena addunt triplum silicum grosse contusorum, vel salis aliquid, quo ascensionem olei promoveant.*

N. 2. *Rectificari potest hoc oleum per cineres cum ▽ destillando, vel & laterum fragmenta ignita eo imbibendo, atque*

que ita destillationem peragendo, non secus, ac destillatur oleum de lateribus.

Sic fit oleum è Gumm. Anime. Elemi, Tacamahaca.

XI. Ex gummatis, (præcipuè ferulaceis) Olea elici possunt ad eundem modum quo ex resinis. Nimirum oleum subtilius per vesicam cum ▽ destillando elicitur, crassius ac ponderosius per retortam. Vel si mavis destillatione una eademque utrumque per retortam elicere, destilla initio calore leniori, ac suscipe oleum subtilius seorsim, dein collige crassius igne auctiori. Præstat tamen per vesicam, ut de resinis dictum.

N. *Felicius eliciuntur hæc olea ex Extractis resinosis, ad modum quem in resinis dedi.*

Reliquorum oleorum præparationes, si qua ab hisce discrepant, specialius in singulis edocebimus.

Ex ANIMALIUM familiâ exhibent Oleum, *cornua, medulla, cerebri, ossa, ungula, pinguedines, sanguis, stercora*, (*vide de ▽ u.*)

Cornua, ossa, ungula, igne nudo per retortam (terra lutatam) pelluntur, funduntque uno ac eodem labore liquorem seu spiritum acidum, (phlegmate commixtum,) oleum ac sal volatile. Oleum id rectifica.

Medulla cerebri ac spina fundit oleum, si admisto Sal. com. per retortam vitream ex arena destilletur.

Pinguedines, (axungia, sevum, butyrum, cera,) destillantur aliis rebus commixtæ, ex cucurbita vel retorta vitrea idque per cineres aut arenam; commiscentur autem, vel cum lateribus pulverisatis, vel cum silicibus calcinatis, vel cum cinere arenavè, ut eo faciliùs oleum ascendat.

N. *Quantitatem rei adjiciendæ edocebit pinguedinis destillandæ consistentia, quæ in aliis mollior, in aliis durior, plerunque autem sumitur pars tertia vel quarta, interdum pondus æquale.*

Sanguis destillatur igne nudo ex cucurbita figulina alta ac spaciosa, ad remanentiam terræ nigræ, levis ac spongiosæ. Destillatum liquorem filtra per chartam, & transibit liquor, remanente in charta oleo fœtente, (in parva quantitate,) Liquor hic exhibet spiritum, Salque volatile hinc inde vasis destillatoriis adhærescit.

N. *Præstat sanguinem calentem recipere, (metretas scil. 2. vel 3.) eumq; in MB, clauso vitro digerere (♂ 9. vel plures) hinc per gradus destillare.*

Olea destillata usitatiora.

Oleum Absynthii.
Anethi.
Angelicæ.
Anisi.
Aurantiorum.
Butyri majalis.
Benzoin.
Calami aromatici.
Camphoræ.
Cardamomi.
Carvi.

Caryophyllorum.
Ceræ rectificat.
Chamæmeli.
Chære folii.
Cinamomi.
Oleum Citri cort.
Cymini.
Cubebarum.
Euphorbii.
Fœniculi.
Galbani.
Guajaci.
Hyssopi.
Juniperi è baccis.
ex ligno, Augnst.
Laterinum Philosophorum A.
Macis.
Majoranæ.
Mastichis.
Melissæ.
Menthæ.
Myrrhæ rectific.
Nucis moschatæ.
Origani.
Piperis.
Pulegii.
Rorismarini.
Rosarum.
Salviæ.
Saponis.
Savinæ.
Serpilli.
Smegmatis.
Spicæ.
Succini albi.
flavi.
Tartari.
Terebinthinæ.
Zedoariæ.
Zopissæ.

CAPUT LXXI.

De Oleis expressis.

Exprimuntur Olea ex seminibus ac nucleis nonnullis oleosis.

Modus.

℞. Nucleos siccos (e.gr. amygdal.) non rancidos, excortica ac contunde in mortario lapideo minutissimè, hinc inde sacculo, ac exprime fortiter sub prælo.

N. 1. *Præstat ut plurimum massam illam tritam in sartagine torrere, vel vapore ▽ calidæ tepefacere. Exemplo sit vulgaris ille modus exprimendi olea ex semine Lini papaveris, & simil.*

N. 2. *Eliciuntur quoque Olea, sed pauca, per decoctionem rei in ▽ qua decoctione pars oleosa supernatat, sic fit Balsamum peruvianum, oleum lauri, & similia.*

N. 3. *Olea sine △ expressa sunt saporis gratioris.*

Usitatiora sunt.

Oleum amygdalarum amarum,
dulce.
Avellanarum, A.

Bala-

Balaninum è balano myrepsica.
Cannabis.
Oleum Carthami, A.
Cerasorum, ex nucl. A.
Citri è granis, A.
Erucæ sem.
Hyoscyami, ex semin.
Juglandium, ex nucleis.
Lauri, A.
Lini sem. A.
Macis.
Nigellæ, ex sem.
Nucis moschatæ, A.
Olivarum ex olivis maturis.

N. *Hoc Oleum intelligitur, quoties Olei simpliciter mentio fit.*

Omphacinum ex olivis immaturis.
Ovorum, ex vitellis.
de Palma, s. de palla.
Papaveris.
Persicor. nucleor.
Pinearum.
Pistaciorum, A.
Raporum sem.
Ricinum, s. de Cherva.
Sesaminum, A.

CAPVT LXXII.

De Oleis per infusionem & coctionem, &c.

Olea hæc cum simplicia, cum composita officinis usitatissima sunt.

Modus parandi.

1. *Simplicia* recentia incisa coquuntur oleo mixto aquæ, vino, aliivè liquori convenienti, idque tantisper donec humiditas aquea exhalarit.

2. *Sicca simplicia* in oleo mero macerantur.

Commodior modus hicce est.

Herbis exiccatis ac pulverisatis affunde oleum, digereque in MB horas (12.) dein exprime fortiter, expressionem expone calori leni, ut feces subsideant, quas separa.

N. *Oleum communiter adhibetur olivarum, interdum omphacinum, vel aliud, de quo peculiaris semper occurrit admonitio.*

Usitatiora Olea insolata simplicia.

Oleum Absinthii, cum Oleo Omphacino.
Abrotani.
Anethi.
Chamæmelinum.
Cheyrinum.
Cydoniorum, c. Omphac.
Enulæ, c. Ol. Sesamin.
Euphorbii, c. Ol. Cheyrino.
Febrifugum. 1.
Formicarum.
Hederæ terrestris.
Hyperici comp. Göleri, 2.

Ellenberg. 3.
Jasminum.
Irinum.
Liguſtrinum, Cyprinum
de alcanna.
Lilinum.
Liliorum convall.
Lumbricorum, c. Ol. Omph.
Maſtichinum, c. Ol. Omph.
Menthæ, cum Omph.
Melilot. ex fl.
Momordicæ, ex fruct.
Myrtillorum, c. Ol. Omph.
Myrtinum, c. Ol. Omph.
Nardinum ſimpl.
Nicotianæ.
Nimpheæ alb. c. ol. Omph.
Peſtilentiale. Bartol. 4.
Populeum.
Purgans comp. 5.
Ranarum.
Roſatum vulgare
Omphacinum.
Rutæ
Sambucinum
Scorpionum ſimp.
è Styrace
Verbaſci
Verniſum. Vernix, è Ol. Lini
vide libr. 4. Iuniper.
Violarum ex fl.

N. *Huc pertinet & Balſamus Sulph. Lithargyrii, & ſimil. quæ nihil aliud ſunt quam oleum ſ. ſpiritus Terebinthinæ mi-neralibus illis impragnatus.*

Olea cocta compoſita.

Oleum de Capparibus.
Caſtorei
Coſtinum
Croci
Hyperici
Liliorum
Majoranæ, ſ. Sampſuchinum
Mandragoræ
Moſchellinum
Nardinum comp.
Papaverinum
de Piperibus
Reſolutivum
Roſarum Meſuæ
Scorpionum compoſitum
magnum
Stomachale Cratonis
Vulpinum
Zanetinum Melichii.
Cord. in append.

1. *Oleum febrifugum Strobelbergeri.*

℞. Ol. Nympheæ unius ſaltem anni.
Lumbricor.
Roſar.
Hyperic.
Amygdal. am. à ℥j.

Mixtis impone ſcorpiones vivos N. 1x. Exponantur ſoli (paretur ſi poſſibile in ingreſſu ☉ in ſignum ♏, vel ♋.) donec moriantur ſcorpiones, tunc etiam adde.

Theriac. Andr. opt. ℥ß.

Reliquantur inſolari per ♂. 14.

Vires. *Eaſdem vires cum aliis ſcorpionum oleis libr. 5. deſcriptis obtinet. Inprimis tamen inſervit Emplaſtro febrifugo conficiendo.*

2. *Oleum*

2. *Oleum Hyperici compositum s. Balsamus Hyperici. Nobiliss. Georg. Gôleri à* Rabenstein.

℞. Oleum Hyperic. opt. ℔. I.
Vini generos. sextar. tres.
Ol. Terebinth.
Laterin.
Lumbricor. à ℥ij.
Ceræ ℥j.
Pinguedin. human. destillat.
Ol. de medulla (hum. vel cerv.) destill. à ℥iij.
Theriac. Andr.
Mithridat. à ʒj.
Visc. querc.
Til.
Coryll. à Mj.
Fol. Persicar.
Rut. murar.
Pyrol. à M. iij.
Flor. Antirrhin. M. VIII.
Hyperic. M VI.
Verbasc. M. ij.
Betonic.
Centaur. min.
Prunell.
Consolid. aureæ.
Ptarmic. Austriacæ.
Chelidon à M. I.
Sem. Antirrhin. ʒß.
Hyperic. ℥iß.
Rad. Dracuncul. maculat.
Aristoloch. rot.
Symphyt. à Mß.
Scrophular.
Fabariæ s. Crassul. maj. à Mj

Bulliant sive coq. in diplomate vase optimè clauso ad consumptionem Vini. Exprimantur fortiter; postea imponantur.

Croc. ♂
Mumiæ.
Mastich.
Thur.
Myrrh. an. ʒij.

Denuo coq. leviter dein pro circulatione ponantur ad solem, hyeme ad fornacem.

N. *Non opus est prædictum oleum vel Balsamum de novo sæpius conficere, siquidem Balsamus iste ad solem collocatus facile ex novis floribus, superius annotatis & foliis Persicariæ & Pyrolæ, nec non de semine Hyperici augeri potest, & de novo restaurari, & tantum injiciendo & ad tempus aliquod in sole digerendo, postmodum hyeme colando & ad fornacem collocando. Quo enim vetustius hoc oleum fuerit, eò efficacius & nobilius evadet.*

Usus & *Applicatio*: i.e. *Hoc oleum sive Balsamus excellentissimus existit contra hausta venena, introsumptus: Hac tamen conditione, ut prius concitetur Vomitus per lixivium vel oleum olivarum calidè bibitum, vel quod melius per* ▽ *Nicotianæ s. Tabaci.*

2. *Calculum & arenas pellit, sæpius in ovo cocto assumptum.*

3. *In magna quantitate exhibitum vermes ventris necat & expellit, præsertim si in* ▽ *Persicariæ exhibeatur.*

4. *Prædicto modo usurpatum, corpus ab omni corruptione & multis ulcerib.*

præservat, ut planè nulla in corpore humano sive interius sive exterius nasci queant.

5.6. *Auriginem quoque & Hydropisin discutit.*

7. *Interna itidem vulnera & quæ contusa sunt mirabili effectu curat.*

8. *Vomitum sanguinis & Dysenteriam vi compescit atque constringit.*

9. *Vulnera omnia externa, qualiacunque sint etiam ea quæ Venenatis armis inflicta fuerunt, mira celeritate Balsamica vi contrahit atque conglutinat, omnia alia vulnerum symptomata prohibens ac tollens, si lenteola rasa in eo madefiant & vulnerib. imponatur, illa sæpius lavando & extergendo. Possunt insuper hoc oleo omnia Emplastra Stictica, quemadmodum & reliqua in sua virtute & efficacia sola malaxatione confortari, ut majoris inde virtutis & energia sint.*

10. *In capitis v. vulnerib. ubi cranium quoque ad duram velpiam matrem læsum fuerit; optimè & studiosè cavendum, ne prædicta linteola nimis humida vulnerib. supponatur, sed antea perquam bene expressa sint: Si vel una gutta sola super duas illas membranas caderet, jam de vulnerato actum esset & insaniam incurreret.*

11. *Præterea omnes impressiones magicas, ab imaginatione jaculatione, imprecationibus & lamiarum præstigiis inflictas stupendo planè modo irritas facit, & persanat, tam interius assumptum, quam exterius illitum, applicatumvè.*

12. *Quod si alicui cultri ligna, vitra, seta, panni lacerati, fila, acus, crinis, testa & quæcunque alia intra corpus & stomachum vel & gulam, unde suffocationis periculum incurrat per incantamenta & præstigias impacta fuerint, siq; nullis aliis medicamentis cedere velint, hoc oleo inungantur, ac ipsis quoque ad bibendum exhibeatur, quantitate trium cochlearium. Admirabilem vim experieris: Vel enim prædicta omnia, per aliquod magnum ulcus exiccatum tanquam aliquod emunctorium protrudet, vel per vomitum rejiciet, aut tandem per inferiora coget, ac tandem æger penitus in columnis citra omnem perditionem evadet: Balsamum hunc meum communicavit Clariss. Dn. D. Iohan Christophorus Eisenmenger. Physicus Imperialis, Reip. Heilbronnensis, Amicus ac Fautor meus honoratissimus.*

3. *Oleum Hyperici compositum D. D. Erhardi Ellenbergii.*

℞. Fol. Hyperic. recent. M. iij.

Contunde modicè, deindè superfunde

Ol. de Scorpion. simpl. ℔. iij.

Ponantur in ☉. per ♂ 4. postea in MB. per ℥. 24. coque & fortiter exprime. Cola oleum per Colatorium vino albo lotum. Deinde adde.

Flor. Hyperic. recent. contus. M. iij.

Re-

Relinquito denuo ad solem 8 ♂ 4. & mox coquito in MB cola ut ante. Idem repetendum cum florib. semper recent. bis terve, donec oleum sanguineum acquisiverit colorem. Hinc.

℞. Cymar. (semin.) Hyperic. immaturarum, modico vino albo generoso madefactarum ℔. iij.

Coque in MB. per ♂. 3. postea exprime ut ante, & hoc reiterandum quater, semper cum cymis recentib. Post hæc,

℞. Card. sancti. (benedict.)
Meliss.
Verben.
Scabiosæ.
Betonic.
Chamædr. à M.ß.

Contunde modicè & coq. in MB per triduum; deinde cola. Colaturæ injiciantur

Sum. Galeg.
Scord. rec. an. M. I.
Centaur. min.
Diptamn. Cret.
Rorismarin. à M.ß.

Coq. in oleo prius herbis contusis per ♂ 3. in MB. F. colatura. Deinde

℞. Rad. Zedoar.
Diptamn. alb.
Angelic. gummos.
Aristoloch. utriusque
Carlin.
Valerian.
Gentian.
Tormentill.
Vincetoxic.
Cort. citr. ana ʒiß.

Contusa infundantur & coq. per ♂ 4. in MB exprim. fortiter ac interim injiciantur.

Caryophyllor.
Macis.
Schœnanth. à ʒiß.
Santal. rubr. ʒß.
Bacc. junip.
Laur. à ʒij.
Cinam. ac. ʒj.
Benzoin.
Storac. cal. à ʒvi.

Contusa & hæc ponantur in MB per ♂. 3. dein colentur. Postea

℞. Bufon N. ij.
Natricem N. I. { Serpentem nobis Unck dictam seu Boam.
Aranear. viv. N. C. C.

Injiciantur in oleum prædictum & coque per ♂ 2. postea abjiciantur & imponantur.

Rhabarb. el.
Myrrh. fin.
Aloës Epat. an. ʒiij.
Croc. ʒj.
Spic. nard. ʒiß.
Theriac. Andr.
Mithridat. an. ʒvi.

Coque in diplomate per ♂ 4. nec amplius coletur, sed conservetur pro usu.

Usus. *Valet præcipuè contra omnia Vene-*

venena. Illinitur arteriis manuum, pedum & cordi, repetitur illitio tribus alternis horis. Pestem tam curat, quam præservat. Febriles insultus arcet (inunctum dorso, & metacarpis manuum, pedumque plantis.) Dolores colicos demulcet. Urinam provocat. Vermes per secessum expellit (illitum umbilico:) Valet ad vulnera venenata, quæ vel ab animali venenato, vel ferro infecto sunt inflicta. In paronychia nihil præstantius, si statim ab initio, antequam inflammatio venenosa supervenerit, facta fuerit inunctio.

Hoc oleo fruere ex communicatione Iacobi* Holtzapffel *Pharmacopæi nostratis diligentissimi, Affinis mihi dilectissimi.

4. ***Oleum antipestilentiale Bartol. Bonacursii Itali.***

℞. Flor. Hyperic.
Rad. tormentill.
Carlinæ.
Aristol. rot.
Centaur. maj. an. ℥vi.
Sant. omnium
Spic. nard.
Celt.
Dictamn.
Bacc. juniperi.
Zedoar.
Gentian.
Imperat.
Card ben. an. ℥ß.
Carpobals.
Doronic.
Cort. citri.
Fol. persic.
Artemis.
Rutæ.
Beton.
Scord.
Chamædr. an ℥iiij.
Radic. Pimpin.
Valerian. major.
Vincetox.
Been utr. an. ℥iiß.
Anthor.
Scorzon.
Bistort. an. ℥vi.
Moschi.
Maceris an. ℥ij.
Caryophyll. ℥iß.

Macerentur per 3. dies in vini malv. ℔v. coq. exprim. expresso adde recentes species supra dictas, adde
Bufonem magn. vivum.
Viperam vivam.
Ranam
Lacertas.
Cochleas v.
Scorpion. L.
Ligni aloes ℥ß.
Theriac.
Mithrid. an. ℥ij.
Benzoi.
Galbani an ℥iß.
Laudani
Succini
Myrrh. an. ℥j.
Ol. hyperic. ℔ij.
Oliv. vet. ℔v.

E Cineribus destillentur omnia, fiatq; ter cohobatio, tandem oleum decantetur,

tetur, quo inungitur cordis regio sub axillis, & inguina ad arcendam pestem.

3. *Oleum purgans compositum S. Cloffai.*

℞ Ricini American. & vulgar. an. ℥iij.
Sem. cataput minor.
Ebuli mundat. a. ℥ß.
Rhabarb. pulveris. ℥j.
Santal. citrin. ℥ß.

Contund. fortiter, donec abeant in pastam, ex quâ per expressionem fortem eliciatur Oleum.

Dos. gutt. vj. in jusculo prepingui, alias ardorem in gutture excitat, quamobrem à nonnullis, pilula unica ex micâ panis duabus guttulis hujus ol. inebriatâ fingitur, vel inter duas oblatas concluditur. Purgat ἄνω καὶ κάτω hydrope affectos.

CAPUT LXXIII.

De Pilulis.

Pilulæ fieri possunt 1. ex rebus quibuscunque siccis, beneficio viscidi ac glutinosi alicujus liquoris (Syrupi, Mucilaginis, Succi aliquantulum inspissati, Extracti, & simil.) incorporatis.

2. Ex solis succis extractisvè inspissatis.

N. 1. *Salia liquationi fermentationique apta sunt, idcirco si qua admiscenda, in minima dosi admisceri volunt.*

N. 2. *Extracta vel succi inspissati rediguntur* commodius *in pilulas, si addatur nonnihil pulveris appropriati, quam si sola inspissatione incrassentur.*

N. 3. *Potest & olei guttula una ac altera instillari.*

Modus fiendi.

℞. Medicamenta convenientia (pulveres) atque cum liquore viscido conveniente, contunde quam optimè in mortario, ut exactè cuncta misceantur ac cohæreant.

N. *Pilulæ etsi de omnis generis medicamentis parari possunt, rariores tamen sunt alterantes, crebriores purgantes.*

Sunt

Pilulæ alterantes usitatiores.

Pilulæ de Bdellio, *August.*
Bechicæ, *Cord.*
Pilulæ Bechicæ albæ } *conveniunt cum*
nigræ } *Trochiscis, à quibus sola forma differunt.*
de Castoreo, A.
de Cynoglossa, A. C. *Renod.*
Diaphoreticæ, *vide infra*, N. 1.
Diureticæ, 2.
Antepilepticæ, 3.
Febriles, 4.
Narcoticæ Plateri, 5.
de Styrace S. Cloff. 6.
contra Tussim, 7.

Pilulæ Purgantes.

Pilulæ de Agarico Mesuæ, A. C. R.

Aggretivæ majores Mesuæ s. Polychrestæ, A. C. R.
Aggregativæ minores Mesuæ A.
Alephanginæ, s. aromaticæ, Pilulæ Solis Mes. A. C.
Alephanginæ Valerii Cordi
de Aloë lota, A. &. C.
rosata, A.
& Mastiche, A. C.
de Ammoniaco, Querc. *inf.* 1.
Arabicæ Nicolai. A. C.
Arthriticæ, s. artheticæ, A. C.
Arthriticæ Scheffer. 2.
Assaieret Avicennæ, A. C. R.
Aureæ Nicolai, A. C. R.

N. *Alias Pilulas hujus nominis conscripsit Marsilius Ficinus, quas & Magicas vocat, vide Mecker.*

Pilulæ Benedictæ, A. C. 3.
Cholagogæ, Querc. *v.* 4.
Ante cibum.

N. *Pilularum, quas ante cibum appellant, varia occurrunt descriptiones. Sunt enim qui omnibus pilulis stomachicis id nominis imponunt: Renodæus stomachicas Galeni ita communiter appellari ait. Weckerus diversas exhibet descriptiones pilularum ante cibum, tùm & pilularum ante & post cibum, dictarum.*

Pilulæ de Colocynthide Damasceni, A C.

Dicuntur & hoc nomine Pilulæ de Nitro Tralliani.

De Esula Fernelii, *v.* 5.
de Eupatorio majores Mesuæ A. C. R.

N. *Potius Pilulæ de Rhabarbaro dicendæ sunt.*

de Euphorbio Mesuæ, A. C.
de Euphorb. Quercetani, 6.
Febriles, 7. 8.
Febrifugæ Scheffer, 9.
Fœtidæ Mesuæ, A. C. R.
de Fumaria Avicennæ, A. C. R.
Gummosæ, 10.
de Hermodactilis, A. C. R.
de Hiera picra, A. C.
Hieræ simpl. A. C.
de Hiera cum Agarico; A. C.
composita, A. C.
Hydroticæ, A.
Hydropicæ, Bontii, 11.
Iliacæ Rhasis, 12.
Imperiales, C. A.

N. *Renodæus alias exhibet, quas & Catholicas indigitat,*

Indæ Haly, A. C.
de Lapide armeno, C.
Lazuli, Mesuæ, A. C. R.
de Ladano, 13.
Lucis majores Mes. A. C.
minores Cord.
Marocostinæ, Mindereri, 14.
Mestichinæ, conciliatoris, A. C. R.
Matricales Scheffer. 15.
de Mechoacanna, Renod.
de Mezereo Damasceni, A. C.
de quinque generibus Myrobalanorum, Tralliani, A. C.
de Nitro, s. Diacolocynthidos A. R.

Octo-

Octomeræ, s. de octo rebus, Nicolai, A. C.
de Opopanace, Mesuæ, A.C.
Panchymagogæ. Quercet. 16.
Pestilentiales Avicennæ, s. communes, A.R.
N. *Corde dicuntur pestilentiales, Ruffi, seu de tribus.*
Pestilentiales Florentinorum, & Ruffi, A.C.
Pestilentiales compositæ, 17.
Antipodagricæ, 18.
Polychrestæ S. Cluss. 19.
de Rhabarbaro Mesuæ, A.C.
de Sagapeno, s. Serapino, Mesuæ A. C.
de Sagap. Quercetani, 20.
de Sarcocolla Mesuæ, A C.
Sine quibus Nicolai, C.R.
Stomachicæ Alkindi, A.C.
Stomachic. Mesuæ C.
de Succino, 21.
Tartareæ melanagogæ, Querc. 22.
Tartareæ Bontii, 23.
Tartareæ meæ descriptionis, 24.

ALTERANTES.

1. *Pilula Diaphoretica S. Clossei.*

℞ cinnabar. ♄ ii rectificat ℈j.
Præservativi ex croco myrrh. & aloë. ʒß.
Cryſtall. Sulph. ℈j.
Ol. guajac. q. s. ad corporationem F. pill. duæ, exhibeantur super bibendo cochl. 1. acidi Guajac. mixti cum tribus partibus vini alb.

2. *Pilula Diuretica S. Closs.*

℞ Tereb. Venet.
🜔-albiana part. æq. M. in mortario marmor. terendo diutissimè, usq; dum simul incorporentur, quod difficultate non caret. *Dos. est à ʒj. ad ʒij. Tereb. 🜔-lo addita vim ejus vomitivam refrænat, & diureticam conciliat.*

3. *Pilula Anti Epileptica S. Clossei.*

℞. Præcipitati solaris per se in mattacio △ febrili continuo, parati ʒj.
♁ mineralis ℈ iv.
Ol. ♁ febrifugi (ut dicetur cap. de ☿) gutt. xx.
Extracti castor. per 🜄 evaporando facti.
Succin. ana ʒj.
de pœon. mare cum 🜄 facti.
Pœon. fœmin.
Bryon. ana ʒij ß.
Fol. Helleb. nigr. subtiliss. triturat. ℈ii.
F. pulvis & cum succo porri massa pilularum, cui admisce Ol. angelic. sativ.
Spiritus 🜔-li ana gutt. x.
Usus: Cape ante paroxysmos aut post quadram ☾ a pill. duas ℈j, ponderantes, sumendo postea jusculum carnium acido 🜔-li conditum.

4. *Pilula febriles.*

℞. Extr. card. bened. ʒß.
centaur. min. ℈j.
c. c. ust. præparat.
sal. absynth. à ℈ß.
Cum Syrupo de card. benedict. F. num. xx.

Usus: *Exhibeantur ante paroxysmũ expectetúrque sudor.*

5. *Pilula Narcotica Plateri.*

℞. Opii puriss. ℥ I.

Infunde ▽ vitæ ℥ß. dissolv. lento calore, eodemque exsicca.

Deinde alia affusa ▽ vitæ mollescat, additis ol. cinam. gran. 2.

Postea.

℞. Cinam.
Sacchar. cand. ℥ I.
Piper. ʒ I.
Sem. coriandr. ℈ij.
Croci ʒß.

Subtilissimè pulverisatis adde opium dissolutum, sensim opio pulveres miscendo.

Postea cum syr. de papaver. redigantur in massam pilularem, addendo moschi ℈ß.

Massa hæc diu in mortario agitetur, & ne exsiccetur, Ol. de Been parum subigatur. Servetur in loco humido.

Vires. *Dolores sopiunt, somnum conciliant.*

Dosis gran. 5. 6. Sennert. in Instit.

6. *Pilula de Styrace sive laudanum Pectorale.*

℞ Styrac. calamit. ʒij.
Laudan.
Olib.
Myrrh. an. ʒj.
Succi glyzyrrh. ʒiß.
Ambar. gris. ℈j.
Extract. Opii per ⚹ parati ʒj.
Croci cum ▽ facti ℈iiij.
M. cum
Syr. de cort. citri ʒij.
F. Massa pilul.

Dosis gran. x. Sistit pertinacissimam tussim & catarrhum serinum. Pregnantibus non sine abortus descrimine tussientibus multoties cum successu dedit S. Clossaus Archiater apud Metenses.

7. *Pilula ad Tussim.*

℞. Succ. Glyzyrrhiz.
Thur. ana ʒi.
Myrrh.
Croc.
Opii ana ℈j.
Cùm Syr. pap. errat. q. s.
F. Massa.

Vires. *Catarrhos subtiles & salsos à capite ad pectus incrassant, ebullitiones humorum sistunt, tussimque sedant.*

Dosis à gran. vij. ad ℈ß.

Purgantes:

1. *Pilula de Ammoniaco Quercetani.*

℞. Aloës cum ▽ Endiviæ solutæ & purificatæ, ℥ iv.
Gumm. ammoniac. in ✢ scyllit. soluti & colati.
Myrrhæ in Vino igne MB dissoluti & dum calet adhuc, transcolati à ℥ß.
Mastichis.
Spec. Diatr. Santal. à ʒß.
Croc. ℈ij.
Sal. Fraxini vel Absynth.
℈ iv.

Cum

Cum Syrupo de stœchade, vel de succ. rosarum.

F. Massa Pilularum.

Vires. *Purgant insigniter tartarum, omnemque feculentam corporis materiam: magnoperè conferunt adversus omnes defluxiones, cachexias, oppilationes lienis, ejusdemque duritiem & scirrhum, febres quartanas inveteratas: præstantissima sunt ad homines corpulentos evacuandos.*

Dosis à ℈ß. ad ℈j. ad laxationem alvi, alias ascendi poterit ulterius.

2. *Pilula Arthritica Guilielmi Ernesti Schefferi Medici Francofurtensis.*

℞. Resin. Jalapp. ʒß.
Essent. Rhabarb ℈j.
Aristoloch. rot. ℈iv.
Gentian.
Tartar. vitriolat. an. ℈j.
Diagrid. rosat. ℈iv.
Mag. Chalyb. ℈j.

M. F. cum Essent. Fol. senn. Pilulæ numero xxx. pro ʒj. & deaurentur.

Hæ pilulæ apprimè conveniunt in catharrosis defluxionibus, inprimis iis quæ ad artus decumbunt, pituitam & serosos humores blandè educunt, & viscera obstructionibus liberant.

Dosis v. vj. vij. vel ix.

Acuuntur interdum Troch. Alhandal. Mag. Gutt. gemm. &c.

3. *Pilula benedicta.*

℞. Aloës rosar. ℔ß.
Gumm. ammoniac. in guttis, s. purissimi, ℥ij.
Succ. card. benedict. inspissat. ℥j.

M. cum vino albo, vel ▽ card. bened. rectificata.

F. Massa.

N. *Aloë succotrina purissima subtilissimè teritur, succus rosarum incarnatarum ad pultis consistentiam permiscetur, siccatur, teritur.*

Usus ante & post pastum, imo ejus initio ac fine.

Dosis gran. xv. ℈j. &c.

4. *Pilula Cholagoga de Centaurio Quercetani.*

℞. Succor. optimè depuratorum
Centaurii minor.
Rosar. pallidar.
Eupator. Mesuæ.
Rad. oxylapathi à ℥iv.

Quibus adde aloës præparat. (ad modum Quercet. vide libr. 4.) ℥vi.

Digerantur MB. hor. duodecim, ut fiat perfecta dissolutio & mixtio, dein omnia coagulentur ad mellis consistentiam.

Cui adde.

Pulv. Rhabarb. ℥i.
Xylo aloës.
Myrrhæ à ʒij.
Croci.
Cinamomi à ʒß.
Spec. Diatr. santal.
Trochis. Diarrhod. à ʒi.

M. F. Massa.

Vires. *Prosunt in omnibus febribus biliosis, arquato morbo, & cachexia. Jecoris itidem cæterarumque partium, nutri-*

tritioni dicatarum, obstructionibus mirificè auxiliantur.

Dosis à ʒß. ad ʒj.

5 *Pilulæ de Esula Fernelii.*

℞. Cortic. rad. Esulæ minor. macerata hor. 20. in ✢ & succo portulacæ ʒij.
Grana Ricini expurgata & torrefacta, numero XL.
Mirobalanor. citrinor. ʒiß.
Chamædryos
Chamæpityos.
Spicæ. nardi
Cinamomi ana ℈ij.

Omnia tenuissimè trita, excipiantur Tragacanth. ▽ rosar. solut. ʒi.

F. Massa.

N. *Esula non sit recens, sed saltem ante menses octo collecta.*

Vires. *Valde turbant, sed sunt efficaces in corporibus robustis.*

N. *Minus exiccabuntur, sed & minus efficaces erunt, si excipiantur syrupo rosarum solutivo, non mucagine Tragacanthi.*

Dosis à ℈j. ad ℈iß. &c.

6. *Pilulæ de Euphorbio, Quercetan.*

℞. Euphorb. praparat, (ad modum Quercet. vid. lib. 4.) ʒi.
Spic. nardi.
Masticheṡ à ʒvi.
Opopanac.
Sagapeni præparati
Bdell. ana ʒß.
Agaric. troch.
Troch. alhandal. à ʒiij.
Syrupi violati aciduli, q. s.

F. Massa.

Vires. *Mirabiles sunt contra omnis generis febris chronicas, intermittentes atque quartanas, nec non contra omnes cachexias, hydropisin & colicos dolores.*

Dosis à ℈j. ad ℈ij.

N. *Habet Quercetanus & pilulas pestilentiales de Euphorbio.*

7. *Pilulæ febriles s. ♁iales ad febres Hartmanni.*

℞. Vitri ♁ii (justo tempore si fieri potest, & diligentissimè) præparati, prætereaque cum spiritu ⊖-i albificati & tenuissimè pulverisat. ʒß.
Sacchar. candi ʒiij.
Farin. tritic. ʒiv.
Croc. elect. ℈j.

Coque cum ▽ commun. l. ▽ ad consistentiam pultis, cavendum tamen studiosè, ne in fine massa aduratur, sed ferè panis formam habeat. Asservantur in integritate sua quadriennium: Postea tandem scabritiem contrahunt, minus deinde utiles.

Vires. *Mirificè febriles mineras, aliaque symptomata exhauriunt. Exhibentur ante paroxysmi insultum, cum vestigia horroris gliscunt.*

Dosis à ℈ß. in pueris; ad ʒj. in adultis fortioribus.

8. *Pilulæ febriles ad quartanam Sennerti.*

℞. Ol. ♁ii saccharati. ʒj.
Aloës succotr. ʒß.
Ambr. gryf. ʒij.

Croc,

Croc. ℥iiß. (vel essent. croc. ℥i.
F. Massa pilularum.
Vires. *Purgat per inferiora, nonnunquam per sudorem.*
Dosis ℈ß. *ante paroxysmum, cum conserva v. g. rosarum, &c.*
N. *Dicitur Laudanum mercuriale.*

9. Pilulæ febrifugæ D. D. Scheffери.

℞. Sp. hier. picr.
Resin. Jalapp. an. ℥ij.
Fecul. Aron.
Essent. Rhabarb.
Lign. Colubr.
Gentian.
Centaur. min.
Rosar. rub.
Diagryd. rosat.
Tartar. vitriolat. an. ℈j.
Ol. citri. g. vi.
M. F. cum Essent. Fol. Sen.
pilulæ n. xxx. pro. ℥j.

In omnibus febribus intermittentibus admodum utiles sunt & in ventriculi compressionibus, ejusque cruditatibus à bile & pituita ortis, vermes quoque expellunt.

Dosis iij. iv. v. vj. vij.

10. *Pilulæ gummosæ S. Closs.*

℞. gumm. ammon.
Galban. in aceto scyllit. liquor. & per linteum traject. a. ℥iij.
aloës in vesicâ.
myrrh. ana ℥ij.
mastich.
croci Orient. an. ℈ij.
turbith.
agar. troschisc. an. ℈iv.
trochisc. alhand. ℥.
scammon. præpar. in 🜄 ℥iß.
balsam. Peruv. tepidi ℥iii. M. omnia simul, & adde ☿ cum ☉ præcipit. ℥ij

F. Massa pilul. in aluta ol. amygdal. dulc. in volvenda; coquenda sunt lento △ donec 🜄 paulatim evaporato (spatulâ semper agitando) materia in massam reducatur.

Dosis cap. ij. aut iij. instar. baccarum Juniperi horâ primâ ante cœnam & in ingressu lecti.

Vires. *Dupliciter agunt in morbis quartanariis, hydrope, cachexiâ, chlorosi, menstruis provocandis, ictero utroque; primo per vim suam attenuantem & emoll. materiam præparant Catharticis expellendam; secundo humores liquatos fluxilesque redditos blandè expurgant.*

11. *Pilulæ Hydropicæ Bontii, Medici apud Hollandos quondam celeberrimi.*

℞. Aloës opt. ℥iiß.
Gumm. gut. gam. subtiliter pulver. & cum malvatico dissoluti & lævigati, ℥iß.
Diagryd. eodem modo parat. ℥i.
Gumm. ammoniac. ℥iß.
Tart. 🜿 lat. ℥ß.
Cum syrup. rof. sol.
F. Massa.

N. *Ha*

N. *Hæ sunt illæ pilulæ, ex quibus una cum Tartareis, infra descriptis, Bontius, Principis Auriaci Medicus maximam sibi famam acquisivit.*

Vires. *Educunt aquas potenter.*

Dosis ℈ß. *ad* ℈j.

12. *Pilulæ Iliacæ Rhasis.*

℞. Colocynthid.
Sagapen. ana ʒvi.
Diagryd ʒij.
Cum succo porri
F. Massa.

N. *Alii omisso succo porri, solvunt sagapenum in vino, eoque reliqua suscipiunt.*

Vires. *Solvunt passionem iliacam ac colicam, cephalalgicis, hemicranicis salubres sunt. Verum cum judicio usurpandæ.*

Dantur à ℈ß. *ad* ʒß.

13. *Pilulæ de Laudano.*

℞. Ladan. ℥ß.
Mastich. ʒj.

Calefiant in mortario & dissolutis adde.

Troch. Alhand. ʒiij.
El. de succ. rosar. ℥ß.
Cum Syr. ros. sol. q. s.
F. Massa.

Vires. *Subducunt alvum, mucilaginemq́, Tartaream emolliunt & expurgant, usuq́, sunt insignis in dolore Colico.*

Dosis à ℈j. *ad* ʒj.

Greg. Horst. obs. part. 1. l. 4. obs. 11.

14. *Pilulæ Marocostinæ Mindereri.*

℞. Mari veri.
Croc. oriont. ana. ʒi.
Agar. trochisc.
Cost. veri indici.
Myrrh. elect. à ʒiß.
Ammoniac. thym. ʒiij.
Rhabarb. el. ʒvi.
Lign. Aloës ʒß.
Aloës succotrin. &c.

1. Solvatur ammoniac. in 🜄 scyllit.

2. Diluatur myrrha lævigata in 🜄 rutac.

3. Diluatur aloë lævigata in mucharo rosar. ℥vi. defecetur, colecturque.

Hinc mistis his tribus, affunde succ. limon. aut citri. ℥iv. addeque agaricum cum succis apii, fænic. & absynth. in pulticulam subactum, accedente modica irroratione ▽ cinamomi, ut & Rhabarbarum simili modo cum succis cichor. pimpinellæ ac fumariæ subactum.

His ita mixtis, terantur crocus costus & lignum aloës, diluanturque cum aqu. rosar. fragr. & succ. citr. ana.

Tandem confunde utrumque & affunde.

Aqu. Lupul.
Borrag.
betonic. à ℥iv.
Card. bened.
Agrimon.
Iv. arthetic.
Centaur. min.

Roris-

Rorismarin.
Ceraſ. nigr. à ℥ iv.

Digerantur in MB ♂ ℘ 3. dein decantetur, filtretur & abſtrahatur in MB. poſtmodum inſpiſſetur ad conſiſtentiam pilularum.

Ex fecibus reſiduis fiat de novo Extractio cum extillata illa & abſtracta ▽ ſ. a. exprimatur leviter, coletur & inſpiſſetur pro pilulis.

Vires. *Mucilaginem tartaream in ventriculo, meſenterio, liene, epate collectam incidunt, paulatim educunt, viſcera eadem, ut & caput ſimul roborant, adeoq́ morbis quam plurimis inde ortum trahentibus ſuccurrunt. Vide & pilulas Tartareas Querc.*

Doſis à ℈ß. *ad* ℈j. *Extracti prioris; poſterius enim doſi exhiberi poteſt majori.*

15. *Pilulæ matricales D. D. Schefferi.*

℞. Sp. hier. picr. ℥ß.
Extr. Aſar.
Gentian.
Ariſtoloch.
Helen.
Myrrh.
Dictamn. alb.
Rub. Tinct.
Croc. an. ʒß.
M. F. pil. cum Syr. Artemiſ. inſtar piſorum.

Menſes cient & puerperia promovent, uterum ab impuritatibus liberant.

16. *Pilulæ Panchimagogæ Quercetani.*

℞. Aloës optimè præparat. (modo Quercetan. vide libr. 4.) ℔ß. affunde ſuccum violarum optimè per digeſtionem depuratum, atq́; ad mellis conſiſtentiam inſpiſſatum, expone calori ſolis vel ſimili, ſingulis diebus rudicula lignea agitando, ſic exactè paucis diebus commiſcebuntur. Mixtioni ſuo tempore (prout habere recenter poteris,) adde.

Succorum (optimè per digeſtionem depuratorum, & ad mellis conſiſtentiam inſpiſſatorum.) ſc.
Florum primulæ veris
Perſicæ arboris
Roſar. pallidar.
Cichorii
Bugloſſi
Hyperic. ana ℥ iv.

His cum Aloë perfectè mixtis, (erit Maſſa ℔. ij.) adde
Extract. Sennæ
Agaric.
Rhabarb. à ℥ ij.
Cinamomi
Pulv. fœnic.
Aniſ. ana ʒ j.
Spec. Diatria ſantali, ℈ iv.
F Maſſa.

17. *Peſtilentiales compoſita.*

℞. Aloës epatic. puriſſ. ℥ j.
Croc.
Myrrh. an. ʒj.
Zedoar.
Gentian. an. ℈j.
Rhabarb. el. ʒij.
Agaric. alb. ʒj.

 The-

Theriac. Andr. nucis Jugland. quantit.

Species pulverisentur seorsim, dein misc. in mortario. Ex massa f. Pilulæ instar pisorum.

Vires. *Memoriam roborant, visum acuunt, omnia membra confortant, tormina ventris sedant, alvum laxant, cruditates tollunt, putredinem, pestilentialesque morbos arcent. Quin & sudorem cient, adeoque Panaceæ instar nonnullis habentur.*

Prophylaxeos causa sumitur Pil. N. 1. singulis diebus: Curationis vero viij. vel x. cum aq. conven: ægerque benè tectus sudet.

N. *Sunt qui Pilulas Iesu vocant, secretasque sic habent.*

18. *Pilulæ antipodagricæ Doringi.*

℞. Pulv. Chamæpith.
Chamædr. ver. an. ℥ii.
Centaur. min.
Rad. aristoloch. rot.
Rhapont. ver.
Gentian.
Sem. hyperic.
Cran. human. præpar. an. ʒiß.
Rad. Cichor.
Santal. rub. an. ʒi.

Incorporentur cum s. q. succi Chamæpith. addendo nonnihil terebinth. cypr. pro meliore unione. f. pil. pro lubitu.

Usus: assumantur per 30. dies singulo trimestri pondere ʒß. Horst. observ. l. 3. obser. 3. p. 258.

19. *Pilulæ Polychrestæ S. Closs.*

℞. Extract. aloës cum succo cichor. præpar. ℈iv.
Colocynth. per aq. fumar. parat.
Resin. scammon. subtil. pulverisat. an. ℈ij.
Croci Angl. pulver.
Salis Tart.
Myrrh. troglod.
Flor. Sulph. benzoinat. à ℈j.
F. Massa. s. a.

Dosis ℈j. jejuno stomacho mane sumenda aut tribus post cœnam horis. Omnis generis humores purgant.

20. *Pilulæ de Sagapeno Quercetan.*

℞. Sagapen. gummos. depurat. ℥vi.
Ammoniac. depurat. ℥iij.
Extract. trochisc. Alhand. ℥i.
Diagryd. ℥ß.
Salis gemm. ʒiß.

Cum syrupo violato acidulo & tincto, f. Massa, ex qua conficiantur pilulæ in pisi vel ciceris formam.

Vires. *Admirandi sunt effectus in febribus quartanis, dissolvunt nimirum feces gummosas, & tenaciter corpori nostro adhærentes.*

Dosis, unica pilula initio paroxysmi, continuando aliquot dies. Sed usum earũ præcedat præparatio, v. gr. cum decoctis præparantibus melanagogis, & similibus.

21. Pi-

21. *Pilulæ de Succino Cratonis.*

℞. Pulv. Succin.
Mastich. à ℥ß.
Aloës. ʒx.
Agaric. ʒiij.
Aristoloch. rot. veræ, ʒı.
Cum Syrup. de Betonic. q. s.
F. Massa.

Vires. *Alvum leniter solvunt, caput roborant, adeoq; à catarrhis præservant. Præscribit Author bis in mense, sumereq; jubet post primum somnum.*

Dosis ʒj. Crato

22. *Pilulæ Tartareæ seu Melanagogæ, Quercetani.*

℞. Crystall. vel cremor. Tart. ℥iij.
Polypod. quern. ℥ij.
Passul. corinthiac. ℥iß.
Myrobalan, omnium ana ℥ß.
Flor. Buglos.
Borragin.
Nymph. ana p. 1.

Coquantur in s. q. aquarum fumariæ & scolopendriæ ad medietatis consumptionem. Hinc.

℞. Decocti hujus depurati ac clarificati. ℔. ij.
Succi pomorum redolentium depurat. ℔. 1.
Adde.
Folliculorum senæ mundat. ʒiij.
Turbith.
Rad. hellebor. nigr. veri à ℥iß.
Macis.
Myrrh. el. ℥j.
Caryophyll.
Cinamom.
Epithym. à ℥ß.

Macerentur & digerantur ad ignem MB, (♂ 4.) vase vitreo clauso, dein dum materia adhuc fervet, fiat expressio, vel per setaceum trajectio, cui adde aloes depurat. ℥iij. omnia sufficienter coagulentur ad ignem lentum: addendo sub finem dum ferè refrigerata erit materia.

℞. Spec. Diarrhod. abb.
Lætific. Gal.
Troch. Dialac. à ʒı.
Sal. Absinth.
Fraxin. à ʒij.
Essent. (tinctur.) croci, ℈ij.
Ol. anis. aliquot. guttul.

Reducantur in bonam pilularum consistentiam.

N. *His pilulis adjicit interdum Essentias Aloës & Scammon. Essent. Extract.) Rhabarb. à ℥iß. Essent. (Extr.) Sen. ℥j. & Essent. (Extract.) Trochisc. Alhand. ℥ß. plus minus, vocatque polychrestas.*

Vires. *Admiranda illarum virtus* (inquit Querc.) *nunquam satis laudari potest, purgant utramque bilem, omnes humores crassos, tartareos, salsos & mucilaginosos radicitus eliciunt, vel è partibus etiam profundissimis: succurrunt diversis maniacis & melancholicis affectibus, febribus quartanis opitulantur, & conducunt adversus psoram, cancrum, lepram, & luem veneream, eo quod purificent totam massam sanguinis à variis corruptionibus, diversorum effectuum effectricibus causis. Sumi possunt mane ac*

ne ac vesperi post cœnam parciorem & ante somnum.

Dosis ℈j. vel ℈iß. ad summum.

23. *Pilulæ Tartareæ Bontij.*

℞. Aloes succotr. el. ℥iij.
Gumm. ammoniac. (cum 🜋 squill.) depur. ℥iß.
Tart. ⊕ lat. ℈iß.
F. l. a Massa.

Vires. *Prioribus substitui possunt, maximè enim sunt levaminis in morbis Tartareis, quales sunt affectus hypochondriacus, obstructio lienis, mesenterii, &c. Incidunt enim tartaream mucilaginem, inprimis quæ in prima ventris regione collecta est, eamque per dejectionem expurgant.*

Dosis à ℈j. ad ʒj. mane vel ante cœnam. ℈ß.

N. 1. *Tanta sunt apud Hollandos æstimationis, ut piaculum habeant, communes eas reddere.*

Duplicis autem circumferuntur ibidem sortis.

1. *Parantur uti jam dedimus.*

2. *Recipiunt Extractum Rhabarbari paratum ex Rhabarbari el. ʒß. & corrigentib. spec. diamargarit. frig. & diarrhod Abbat. à ʒj. in succo citri per noctem maceratis, in quorum colatura dissolvuntur species superiores, fitque l. a. Massa. Et sic respiciunt magis Epar, regionemque secundam bile levant.*

N. 2. *Eædem illæ priores pilulæ, addito styracis ℈j. nostratibus in usu sunt, ex ordinatione D. D. Petri de Spina, Medici ut celeberrimi, ita dexterrimi.*

24. *Pilulæ Tartareæ meæ descriptionis.*

℞. Aloës lucid. fragat. id est, cum succo fragorum insuccatæ. ℥ I.
Resin. ammoniac. ʒiiiß.
Sal ♂ subdulc.
Essent. croci orient. à ʒI.
Magister. Tart. purgant. in ▽ buglossæ aliquoties soluti & coagulati. ʒij.
Extr. Gentian. ʒiß.
Cum tinctura Tart.
F. Massa.

Vires. *Saburram tartaream & mucilaginosam ex infimo ventre inprimis educit Lienem, Uterum & Epar infarctu liberat, morbosque inde prægnatos felicissimè curat.*

Dosis ℈ß. vesperi ante cœnam assumptæ. Quippe die subsequenti leniter dejectiones aliquot causantur.

N. *Constitueram pilulas has, utpote quarum operationes optatas multoties expertus sum, mihi soli reservare, at vincit candor & amor in proximum, cujus saluti non prodesse, vetat conscientia.*

N. *Desideras forsan, amice Lector, in numero Pilularum, Angelicas, vulgo dictas, quas Clariss. D. D. Hartmann. Beyero, p. m. Officina nostra acceptas referunt. Has libentissimè inseruissem, nisi cautum esset illas propalare. Eapropter excusatum me habeas, certoque tibi persuadeas descriptiones multorum ingre-*

ingredientium, quas pro Angelicis venditari videris, non esse genuinas, ipsa enim duobus solis nituntur vegetabilibus. Suntque Extractum propriè dictum, Extracto impropriè dicto commixtum, &c.

CAPUT LXXIV.

De Potionibus.

POtulentorum genera in Praxi usitatiora diximus esse Apozemata seu Decocta, Aquas, Emulsiones, Infusiones, Potionesque alias. De prioribus alias dictum, de posteriori hic loci agendum.

Est Potio de qua hic agimus liquor, in quo alia Medicamenta crassiora diluta sunt, & præcipuè purgantia: Quin & solæ infusiones nonnunquam sufficiunt.

Modus ergò parandi sola, ferè mixtio est, quam, si res diluenda seu dissolvenda, viscosa & tenax fuerit, in mortario absolvere convenit.

Liquor adhiberi potest varius, usitatius tamen recipiuntur Decoctiones, Infusiones & maximè Aquæ destillatæ.

Res dissolvendæ sunt Syrupi, Electuaria, Extracta, Manna, pulveres, & similia.

Exemplo sint.

1. *Potio purgans.*

℞. Extr. Fol. sen. ʒß.
Rhabarb. ℈ß.
Cnicopharm. ʒß.
Syr. Diaser. ℥ß.
Rosar. solut. ʒv.
Aq. Cinam. ℥j. (ad saporem, &c.
Fl. Acac. ℥j.
M.F. Potio pro una vice.

Vires. *Educit humores biliosos & pituitosos.*

2. *Alia.*

℞. Fol. sen. ʒiiß.
Epithym. ʒij.
Rhabarb. el. ʒiß.
Spic. celt. ℈j.
Infundantur in decoctione pectorali, q.s. per noctem.
In colatura dissolve.
Syrup. rosat. sol. ℥iß.
Confect. Hamech. ℥ß.
F. Potio.

Purgat humorem melancholicum.

3. *Potio sudorifera.*

℞. Diascord. Fracastor. ℈iij.
Aqu. Sal. nit. Sulph. ʒij.
Mell. gran. Juniper. ℈j.
Extr. card. bened. ℈ß.
Aqu. card. bened. ʒij.
M.F. Potus.

Vires. *Sudorem movet, viriumque insignium est in febribus malignis.*

4. *Alia sudorifera.*

℞. Liquor. Lumbric. ʒiij.
Theriac. Andromach. ʒj.
Spir. Tart. ℈j.
Aq. cinam. ʒj.
Mixtur. simpl. ℈j,

Aq. Veronic. ℥iß.

M. F. Potus.

Vires. *Admirandarum virium est in arthritide vaga, si semel ac iterum repetatur.*

F. Potio Vulneraria.

℞. Herb. Sanicul.
Veronic.
Pyrol. an. Mii.
Consol. Sarac.
Trichoman. ana M i.
Flor. Borrag.
Bugloss. ana p. i.
Sem. Anis.
Fœnic. ana ʒij.
Cinam. ℥iij.
Jujub. N. vi.
Dactyl. N. iij.
Bulliant in s. q. aq. hord. s. a.

Vires. *Convenit in vulneribus præcipue pectoris, ubi & expectoratio necessaria est. Sumantur de die ℥iij. cum ∂ijoculi cancri. Glandorp.*

N. *Plures vide apud Quercet. & alios.*

6. Alia potio Vulneraria.

℞. Herb. Vinc. pervinc.
Millefol.
Betonic.
Alchimill. ana M. i.
Rad. Zedoar. ʒij.
Vincetotic. ℥j.
Nuc. vomic. ʒij.
Macis ʒß.
Nucist. ʒ i.
Galang. ʒij.

Coq. in aq. & vini ana mens. s. ad casum digitor. 2. transversorum. Colaturæ exhibeantur ℥ iv. mane ac totidem post meridiem.

N. *Formulas plures habes in Quercetan. Rediv. tom. 2. pag. 859. & alibi.*

CAPUT LXXV.

De Pomis Ambra.

POma ambræ fiunt ex odoratis pulveribus, (addi & olea possunt,) qui-cera, styrace liquida, balsamo Indico, mucilagine Tragacanthi, cum tantillo Terebinthinæ ad tenacitatem si opus sit, suscepti, additaque ▽ rosarum vel simili optimè incorporati, in globulos prout visum fuerit, rediguntur.

N. *Nomen mutuantur ab Ambra, non quod ea necessariò & semper ingrediatur, sed quia odorem suavem spirant, adeoq; ambram æmulantur.*

Exemplo sint.

1. Odoriferum Crollianum.

℞. Macis.
Caryophyll.
Cinamom. vel cass. lign. odorat. ana ʒij.
Moschi ʒß.
Zibet. ʒij.
Gumm. arab. ʒ i.
Tragacanthi prius suprà fornacem siccati. ʒij.

Hæc

Hæc duo gummata cum moscho terantur.

Omnibus diligenter tritis, misce Zibettam, & affunde aquam Namphæ, (id est, è floribus aurantiorum,) seu Damascenæ odoriferæ pro libitu, (ex odoratis specificis & ▽ rosarum præparatæ, in qua prius per 8. dies in digestione modicum de Paracelsi carbon. vel Zibetta occidentali admixtum sit,) atque in corpora.

N. 1. *Carbon seu Zibetta occidentalis, quantum ex Paracelsi archidox. conjecturari potest, nihil est aliud quam stercus seu Sulph. humanum, in digestione aliquamdiu positum, & ex fœtidissimo illo odore, sponte sua longâ digestione summam suaveolentiam nactum. Vide Hartman. in Croll. ut & lib. 5. Class. 1. ut & Agricolâ in comm. Popp.*

N. 2. *Poterit & parari, si pulverisata illa mucilagine Tragacanthi (in ▽ odorifera soluti) suscipiantur.*

Vires ac Usus. *Adhibitum naribus odore suo sanguinem movet, & cor supra modum refocillat, in Apoplexia, Epilepsia, Colica, Suffocatione matricis, pestilentiali aura.*

N. *Misceri potest tantillum cum oleo nucistæ expresso, ut fiat quasi linimentum, & in supradictis morbis debito modo adhiberi. Croll.*

2. *Aliud pomum umbra.*

℞. Storac. calamit. ℥iß.
Benzoin.
Laudan. ana ℥ß.
Caryophyllor. ʒij.
Nucist.
Macis ana ʒ1.
Rad. ireos fl.
Cyper. rot. â ʒiß.
Fl. Rosar. ʒ1.
Lavendul.
Majoran. ana ℈ß.
Storac. liquid. ʒ1.
Zibett. ʒß.
Mosch. ℈j.
Cum Balsamo indico & ▽ rosar. ana q. s.
F. Massa.

3. *Aliud.*

℞. Laudani pur. ℥1.
Styrac. calam. ʒij.
Benzoin. ʒ1.
Nucis moschat.
Cinamom.
Macis ana ʒß.
Coriandr.
Caryophyllor. ana ℈j.
Mastich.
Oliban. ana ʒj.
Lign. Aloës. ʒß.
Ambr. gran. v.
Mosch. gran. x.
F. Massa.

4. *Aliud.*

℞. Styrac. cal. ʒij.
Mastich.
Thur. masc.
Sandarach. â ʒiß.
Costi.
Spic. â ʒ1.
Lign. aloës ping. ʒiij.
Mosch.

Ambr.

Caput LXXVII.

De Pulveribus & Speciebus.

PUlveres ac Species fiunt tritura lævigationevè, quarum apparatus nonnunquam exiccatio, calcinatioq; antegressæ.

N. 1. *Res si subtilioris volatiliorisq́, fuerint substantiæ, trituram minus fortem expetunt.*

N. 2. *Res pulverisanda, etiamsi commisceri debeant, si sint diversæ duritiei, seorsim terantur.*

N. 3. *Quia virtutes pulverum facilè evanescunt, præstat, quorum pulverisatio sine mora perfici potest, nisi crebrioris sint usus, integra asservare.*

Pulveres sunt tùm simplices, tùm compositi.

Simplices magis usuales sunt.

Pulvis Agarici.
Asari.
Aurantiorum cort.
Caryophyllorum.
Cinamomi.
Croci.
Cubebarum.
Concharum febrilis, *v libr.* 5.
Glyzyrrhizæ.
Hellebori albi.
Jalappæ.
Lumbricorum.
Mechoacannæ.
Rhabarbari.
Santalorum cunctorum.
Senæ.
Pulvis Serpentum, *vide libr.* 4.
Tormentillæ.
Ventriculi gallinarum.
Zingiberis.

Pulveres compositi prostant sub titulo pulverum vel specierum.

Sunt usuales pulveres alterantes.

Pulvis contra Abortum, *August.*
Adstringens Galen. A.
Alexiterius Sal. *infra*. N. 1.
Anonymus contra Phthisin, A.
Bezoardicus Nicol. A.
NB. Alium habet Renodæus.
Bezoart. sine pretiosis, 2.
cum pretiosis, 3.
Electuarii de bolo, A.
Cachecticus Quercetani, 4.
Cæsaris gryseus, A.
rubeus, A.
contra calculum, A.
ad casum, A.
Cathæreticus pro ossib. S. Closs. 5.
de cineribus Avicen. A.
de Cypero, 6.
Cypheos, A.
ad dentifricia, A.
Dentifricius, 7.
Alius S Closs.
contra defluxiones, 8.
Dysentericus, 9.
Epilepticus Marchionis cum & s. Unicornu, A.

Antepilepticus de secundina, 10.
Antepil. diaphoreticus, 11.
Epilepticus, 12.
pro Epithemate cordis, A.
epatis, A.
Febrilis, 13.
Fortis. Tragea fortis, 14.
Grossus. Tragea grossa, seu species incisæ, 15.
Haly, A.
Hepaticus. Tragea hepatica Quercet. 16.
Hystericus. Tragea hysterica Quercet. 17.
Hysteric. A.
Antinephriticus. Tragea Antineph. Querc. 18.
Partum provocans, A.
Helidei de Paduanis. A.
Rubeus pannonicus, A.
Saxonicus, A.
Sperniolæ compos. 19.
Stomachicus, Quercet. 20.
Ad strumam, A.
Trithemii, 21.
Violarum odoratus, A. C.
Pro ulceribus gutturis, A.

Species Diambr. cum ambra & moscho, A.
Diambr. sine ambra & moscho, A.
Dianisu, A.
Dianthon. A.
Contra Apoplexiam, A.
Aromaticæ caryophyllatæ, cum & sine ambra & moscho, A.
Aromaticæ rosat. cum & sine ambra & moscho, A.
Diacalamenthes, A.
Cephalicæ, 22.
Diacinnamomi, A.
Diacoralli, A.
Confectionis cordialis, A.
Contra pestem Ferd. Imp. A.
Cordiales cum & sine ambra & moscho, A.
Diacubebarum, 29.
Diacurcuma, s. Diacrocu, A.
Diagalanga, A.
de Gemmis calidæ, cum & sine ambra & moscho, A.
de Gemmis frigidæ, A.
Ducis, s. Electuarii ducis, A.
de Hyacyntho, A.
Diahyssopu, A.
Imperatoris, A.
Diaireos Salom. A.
simpl. A.
usitatæ, ibid.
Justini, s. Electuarii Justini, A.
Dialacca, A.
Lætificantes Galen. cum & sine ambra & moscho, A.
Lætificantes Rhasis, A.
Liberantes, confectionis liberant. A.

Species Lithonribon, A.
Diamargariton, calidæ Avic. A.
Diamargariton frigidæ, Nic. A.
Diamoschu amaræ, A.
dulcis, cum & sine ambra & m. A.
Diapenidion, A.

Dia-

Diatrion pipireon, 1. & 2. *A.*
Diapleres archonticon. cum & sine moscho, *A.*
Diapœonias, cum & sine ambra & moscho, Cord.
Diapraßin. Nicolai, *A.*
Electuarii resumptivi, *A.*
Diarrhodon abbatis, cum & sine moscho, *A.*
Rosatæ novellæ, *A.*
Diaspoliticon, *A.*
Diatrion Santalon, *A.*
Diathamaron, cum & & sine moscho, *A.*
Diatragacanthi calidæ, A.
frigidæ, A.
Ad Vermes, confectio ad vermes, A.
Dia-Xylo aloës, cum & sine ambra & moscho, A.
Dia Zingiberis, A.
Huc Sal Philosophorum, 24.
Sacerdotale. 25.
Purgantes Pulveres.
Pulvis Artheticus Paracelsi. *vide infra* 1.
Chalagogus Quercetani, 2.
Pulvis Cornachini, 3.
Laxativus, Tragea laxativa, C.
Melanagogus Quercetani, 4.
Nasalis, ad nasalia, A.
Panchymagogus Quercetani. 5.
Paßavanticus, 6.
Phlegmagogus Querc. 7.
Salæ, 8.
Senæ præparat. Montagn. A
Solutivus, de tribus, A.
Magistralis Stockstaldi, A.
Sternutatorius, A.
Sternut. Rulandi. 9.
Baumanni. 10.
Ad suppositoria communia, A.
acutiora, A.
sicca.
Tartari præparat. A.
ad vermes,
Species benedictæ laxativæ, id est Electuarii benedict. laxativ.
Diacarthamu, id est, Electuarii Diacarth. A.
Caryocostini, i. e. Electuar. A.
Episcopi, s. Elescoph. A.
de succo rosarum, id est, electuarii.
Diaturbith cum Rhabarbaro.

PULVERES ALTERANTES.

1. *Pulvis Alexiterius specificus Ang. Salæ.*

℞ pulv. viperini ℥ij.
Extr. Bezoardici pretiosi
Magisterii margarit. an. ʒß.
Ol. sem. Angel. destill. ℈ß.
Cinnam. gutt. vi.
M. in mortario vitreo.
Dosis à ℈j. ad ʒß. cum vehic. appropriatis singulis quadris ☾æ, Iis qui cum veneno infecti sunt danda est ʒj.

Extractum Bezoardicum sic fit.

℞ Ligni aloës resinos.
Granor. Kerm.

Santal. alb. odorif.
Caff. ligneæ.
Zedoar.
Croci opt.
Scœnanth.
Rad. carlin.
Vincetox.
Doron.
Angel.
Fol. Dictamn. Cret.
Scord. Cret. an. ʒij.
▽ q. f. F. extractum f. a.
cui adde ʒij.
Magisterii lapid. pretiosorum cum
Sal. nitr. calcinat.

2. *Pulvis Bezoardicus sine pretiosis.*
F.F.

℞. Bol. armen. ver. cum aqu. scabiof. præparat.
Terr. sigillat. Silesiac.
Rad. diptamn. alb.
Tormentill. ana. ʒvi.
Angelic.
Gentian.
Rad. Petasit.
Zedoar.
C. C. ust. præparat.
Succin. alb. præparat.
Off. de c. c.
Rasur. Ebor.
Cort. citr.
Corall. rubr. præp. à ʒß.
M. F. Pulvis subtilissimus.
Dosis ad ʒj.

3. *Pulvis Bezoardicus cum pretiosis.*

℞. Pulv. modo præscripti, ʒi.
Margar. Præparat. gran. xvi.
Hyacynth. præparat.
Rubin. præparat.
Granat. præparat.
L. Bezoar. or. a. gr. viii.
Fol. argent.
Aur. ana num. i.
F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Cordialis ac diaphoreticus insignis est, usque præcipui in morbis malignis.*

Dosis à ℈*j. ad* ℈*ij.*

4. *Pulvis Cachecticus Quercetani.*

℞. Limatur. chalyb. in tenuissimum alcohol. per ▽ simplicem redactæ, vel cum Sulph. calcinatæ. ʒi.
Fec. rad. Ari ʒiß.
Ambr. grif. ʒß.
Essent. corall. (Magist.
Margarit.
Succin. præparat.
Cinamom. ana ℈iv.
Sacchari, q. f. ut fiat pulvis gustui gratus.

Vires. *Est summum Remedium ad cachexias, tàm virginum, mulierum, quàm virorum, juvenum ac senum.*

Dosis cochlear. f. mane continuando ad dies aliquot.

5. *Pulvis Cathereticus pro ossibus S. Closs.*

℞ rad. irid.
aristol. rot.
euphorb. an. ʒß.
Sabin. sicc.
O ust.
☿ præcipitati ana ʒj.

Ceruf.

Ceruss.
Myrrh. an. ℥ij.
Ol. garyoph. ℈j. M.

F. pulvis quo aspergatur os cariosum carne denudat. & aq. O. prius ablutum.

6. Pulvis de Cypero odoriferus.

℞. Rad. Ireos flor. ℥iß.
Cyperi rot.
Acor. à ℥ij.
Lign. Santal. citr. ʒß.
Rhodii, ʒj. ℈ij.
Spec. Diambr. ʒij.
Troch. Gall. moschat.
Mosch. ℈ß.
Ambr. gran. xii.
F. Pulvis.

Vires. *Pulvis est odoriferus, confortans spiritus vitales & animales.*

7. Pulvis Dentifricius.

℞. Silic. fluviatill. calcin. ℥iij.
Lapp. pumic. præparat. ℥ß.
Rad. Ireos fl. ʒij.
Ol. stillat. ros. ℈ß. (vel ex lign. rhod.
F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Exterget dentes, fœtorem oris emendat.*

N. 1. *Alium vide apud August.*

N. 2 *Dentrificii pulveres fiunt potissimum ex pulverisatis corallis, calcinatis ossibus cornibus, lapidibus, crustaceis, radicibus ireos, crustâ panis tosta, salibus ustis, cineribus, & simil.*

Alius S. Closs.

℞ farin. laterum rubrorum ℥ß.
Imbibatur per vices spiritus Sulph. pari quantitate & fiet puls, cui addes Tart. vini alb. ʒiij.
Panis ad nigredinem usti ʒij. M.

F. pulvis, quo dentes nigrore aut virore infecti confricentur, & vino calente abluantur.

8. *Pulvis contra defluxiones*, Flußpulver / Rothlauffpulver.
F. F.

℞. Mastich alb.
Succin. in fragm.
Summ. Sabin.
Rut.
Oliban.
Sem. cannab. ana ℥iv.
Stæchad. citr. M. ij.
M. F. pulvis grossus.

6. Pulvis Dysentericus Crollii.

℞. Succin.
Sang. dracon.
Lap. Hæmatit.
Corall. rubr.
Sem. portulac.
Plantag.
Anthor.
Rad. Tormentill.
Terr. sigillat à ℥ij.
Balaustior. ℥i.
Nucist. num. iv.
Cinamom. ℥ß.
Croc. ♂ adstring.
Talc. calcinat.
Matr. perlar. calc.
Off. microcosm. calc. à ℥i.

Lapides lævigentur, reliquisque minutissimè tritis addantur.

Vires. *Valet in omnibus profluviis alvi, menstruorum, narium, &c.*

Dosis ℥j. ad ℥iß. vel ℥ij.

10. *Pulvis antiepilepticus de secundina.*

℞. Secundin. puelli primogeniti exsiccat. ℥ß.
Cranii maris calcinat. ℥ I
Pulv. pullorum corvi, ℥ij.
Coagul. lepor. ℥I.
Rasur. c.c. ℥ij.
Castor. ʒß.
Succin albiss. ℥ij.
Visc. quern. ☾ decresc. collecti. ℥ß.
Granor. & rad. Pœon. ante novilunium collect. à ℥ß.
Ambr. gris.
Moschi ana ℈ß.
Spec. Dianth.
Diapliris archont.
Lætific. Galen.
Margarit. præparat.
Corall. præparat. an. ℈j.
F. Pulvis subtilissimus.

11. *Alius Antiepilepticus Diaphoreticus.*

℞. Cinnabar. ♁ ii purificat.
Magist. Corallor.
perlar.
cran. human. ana.
F. Pulvis subtilissimus.

Dosis à gran. 10. ad 16. bis in septimana exhiberi potest. Hartmann. in Pract. Sennert. Instit.

12. *Pulvis Epilepticus D. Arn. Weickardi.*

℞. Rad. pœon. decrescunt ☾ collect. ℥j.
Sem. Pœon. masc. excort. ℥ß.
Ung. alcis ℥iij.
Succin. alb.
C.C. ust. præp. an. ℥ij.
Margar. præp.
Corallor. rub. præp. ana ℥j.
Stercor. pavon. ℈ I V.
Lap. Bezoar. or. ℥j.
Unicorn. veri ℈ij.
Limatur. ☉ ungar. ℥j.
Croc. ℈j.
Manus Chr. perlat. ℥ß.
F. Pulvis subtilissimus addendo
Ol. still. macis ℈ß.

Dosis à ℈ß. ad ℥ß.

13. *Pulvis febrilis.*

℞. Rad. Diptamn.
Petasit.
Zedoar.
Fol. scord. ana ℥ij.
Sem. Card. bened.
C.C. ust. præpar. à ℥ I.
♁ diaphoret. ℥iij.
F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Est contra omnis generis febres, quas per diaphoresin expellit.*

Dosis ℥j. Grünlingius.

14. *Tragea fortis. Species fortes.*

℞. Piper nigr. ℥ij.
Zingib. ℥I.
Croc. or. ℥ I.
Caryophyll.
Galang. à ℥ij.
F. Pulvis.

Vires. *Usus esse potest in aromatisandis cibis.*

15. *Tra-*

15. *Tragea grossa, Species grossa.*

℞. Glyzyrrhiz. ℥ß.
Cinnamom. ac. ʒv.
Zingib. alb.
Calam. arom. à ʒiij.
Galang.
Zedoar. à ʒij.
Nucist.
Caryophyll.
Macis.
Cubebar. à ℈j.
Confect. anis.
fœnic.
Carv.
Coriandr. à ℥vi.

Aromata incidantur grossè modo, confectionesque admisceantur.

Vires. *Confortat ventriculum, adeoq́; digestionem juvat.*

16. *Tragea Hepatica Quercetani.*

℞. Corall. rubr. præparat.
Spod.
Spec. Diatragac. à ʒij.
Pl. Hepatic.
Sem. acetos.
Porrulac. à ʒi.
Croc. ♂ optimè præparati, ʒiiß. (cum ▽ simpl. vel cum Sulph.
Croc. ♂ ex Ol. Sulph. parat. ℈ij. (vide l 3.
Sacchar. rosat. pro libitu.
F. pulvis.

Vires. *Pulvis est admirabilis, contra omnes obstructiones, imbecillitates, ac intemperies hepatis, cui pristinum robur reparat: singularis porro adversus omnes fluxus hepaticos, cachexias, hydropises, ictérum, &c.*

17. *Tragea Hysterica Quercet.*

℞. Cass. ligneæ.
Calam. aromat.
Sem. agni casti.
Pastinac.
Rutæ.
Pœon.
Anis.
Fœnic.
Cardamom.
Macis.
Cinamom.
Caryophyllor. à ʒi.
Fec. Bryon. ʒiß.
Sacchari anthosati ad pondus omnium.
M. F. Pulvis.

Vires. *Prodest albo mulierum fluori & uteri suffocationi.*

Dosis ʒiß.

18. *Tragea Antinephritica Quercetani.*

℞. Tunicæ interior. ventriculi Gallinæ.
Stercoris albi Gallin. à ℥ß.
Pulveris pelliculæ interioris, quæ in putaminibus ovorum reperitur. ʒiiß.
Herniariæ.
Cinnamomi à ℈iv.
Nucleor. mespilor. ʒij.
Sem. Fœnicul.

Anis.

Anis. à ʒj.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Effectus pulveris hujus efficacissimi sunt in alterando, & expellendo calculo. Valet itidem ad colicam passionem.*

Dosis ℈ß. *ad* ʒj.

19. *Pulvis Sperniolæ compositus Crollii.*

℞. Myrrh. el.
Thur. masc. à ℥ij.
Croci trit. ʒß.
Camphor. ʒiij.

Tere omnia & misce.

Pulverem hunc imbibe. ▽ stillat. sperniolæ, id est, spermatis ranarum, vigesies vel trigesies, ita tamen, ut semper prius sponte exiccetur.

Hinc serva ad usus.

N. *Sperniola colligenda est mense Martio, triduum circiter ante novilunium, (sic non fœtet) destillandaque* ℔.

Vires. *Summum est remedium in Hæmorrhagia è naribus, gutture, utero, quia frigiditate sua coagulat sanguinem. Confert quoque si solvatur cum aceto, & Erysipelati. doloribusvè podagricis calidis applicetur. Hæmorrhagiam quoque vulnerum impositione sistit, Paronychiam necat, &c.*

Dosis gran. 4. 5. 6. 7. 8.

N. *Si hæmorrhagia è sanguinis corruptione originem traxerit, non malum sanè remedium, quippe putredinem arcet. In uterinis vero affectibus, ob myrrham ac crocum, aliud adhibere mallem.*

20. *Pulvis Stomachicus Quercetani f. Bruckmanni.*

℞. Rad. Ari præparat. ℥ij.
Aconi vulg.
Pimpinell. à ℥ſ.
Ocul. cancr. ʒß.
Cinamom. ʒiij.
Sal. Absynth.
Juniper. à ʒj.
Sacchari rosati, q. s.

F. Pulvis.

Vires. *Exhibetur non tantum ad ventriculum corroborandum, cui proprie convenit, sed etiam ad capitis affectus, hemicraniam, vertiginem, melancholiam hypochondriacam, cachexiam: ad calculum ac febrem quartanam: habet enim facultatem deoppilandi, tartarum resolvendi, &c.*

Dosis ʒß. *ad* ℈ij.

Præparatio radicis Aronis fit macerando, cum vino albo, horis 12. hinc decantatur vinum novumq; affunditur, denuoq; antea maceratur, qua maceratione acrimonia extrahitur. Hinc radix lente siccanda.

21. *Pulvis Trithemii.*

℞. Calam. arom.
Gentian.
Cymin.
Siler. montan.
Anisi.
Carvi.

Levist.

Levist.
Petroselin.
Spic.nard.a.℥ß.
Zinzib.albi.
Chamæpyt.
Fol.sen. el.
Cryst.Tart.a ʒvi.
Macis.
Cubeb.an.℥ij.
Caryoph. ʒvii.
M.F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Sunt qui hujus laudes summe commendant; ad memoriam confortandam: Videlicet, post purgationem convenientem. ℞. Hujus pulveris ℥j. ▽ magnanimitatis gutt. xij. & vini nonnihil, sumuntque mane & vesperi per totum mensem; altero mense, mane solum; tertio bis vel ter singulis septimanis, idque mane; quarto mense bis qualibet sept & postea ad dies vitæ singulis mensibus semel, crescente Luna. Sed crapulam vitare monent, ebrietatemque.*

22. *Species Cephalica.*

F.P.

℞. Cinamom.℥ij.
Rad.pœon.
Sem.pœon. exc.
Citr.exc. ana.ʒx.℈ij.
Zinzib.
Cubebar.
Caryophyllor.
Macis ana ʒv.℈ij.
Spec.cordial.
arom.garyoph.a. ℈viij.
diamosch.dulc.
Spec.diambr.ana ʒiß.gran.vi.

Nucist. num.ij.
F. pulvis.

Vires. *Calefacit caput, exiccat catarrhos, spiritus animales & vitales purificat, corroborat adeoq; balsamo nativo insigniter confert.*

Dosis à ʒß.ad ℈ij. vel ʒj.

20. *Species Diacubebarum.*

℞. Santal.trium ana ℥ß.
Spod.præparat.
Ras.Ebor.ana ℥iij.
Sem.Amomi.
Cubebar.ana ℥i.
F. Pulvis.

Vires. *Aperit & confortat Epar.*

24. *Sal Philosophorum.*

℞. Sal.com. fusi.
Sal.gemm. ana ʒi.
Galang.
Macis.
Cubebar.ana. ℈j.
F.Pulvis.

Vires. *Juvat concoctionem ventriculi, cruditatesque consumit.*

Dosis gran. 4. mane, jejuno stomacho.

25. *Sal Sacerdotale.*

℞.Sal.commun.torref.℥iij.
Piper ℥i.
Cinamom.℥ß.
Zedoar.
Zinzib.ana ʒß.
Sem.cumin.
carv.ana ʒi.
F.Pulv.subtiliss.

Vires. *Dolori capitis medetur, ven-*

 tri-

triculum calefacit, cruditatesque & flatus consumit, concoctionem juvat, colicum dolorem profligat.

Dosis gran. viij. ad xv. &c.

Idem aliter.

℞. Sal. commun. ℥j.
Cinamom.
Cumin. ana ʒiij.
Zinzib.
Amom.
Siler. mont.
Piper.
Satureiæ.
Hyssop.
Origan.
Puleg. ana ʒ1.
F. Pulv. subtiliss.

Vires. *Easdem cum priori obtinet.*

N. *Dicitur Sal Sacerdotale, quia Sacerdotibus olim (tempore Eliæ) ad dolorem capitis & oculorum caliginem in usu fuisse statuitur.*

PULVERES PURGANTES.

1. Pulvis Artheticus Paracelsi.

℞. Hermodactyl.
Turbeth. opt.
Diagryd.
Fol. Senn. el.
Rasur. cran. vel ossium human.
Sacchari. ana.

Vires. *Purgat securè & blandè omnes defluxiones podagricas.*

Dosis ʒß. ℈ij. *ex aqua Ivæ arthetica, fragaria, &c.*

2. Pulvis Cholagogus Querc.

℞. Rhabarb. elect. ʒiij.
Fl. Violar. ʒij.
Rosar. pallid.
Hyperic. à ʒ1.
Spec. Diatrionsantal.
Mastiches.
Cinamomi à ℈ß.
Diagryd. ℈j.
Sacchar. violat. ℥ß.
M. F. Pulvis.

Dosis ʒj.

3. Pulvis Cornachini.

Fit ex mixtione diagrydii Tartari, & ♁ diaphoretici cum cremore Tart. commistorum, proportione invicem pro re nata variante, verbi gratia, Diagryd. Sulph. gran. VII. VIII. vel ℈ß. & diaph. gran. V. VI. VII. &c. Crem. Tart. ℈j.

Vires. *Tantum pulveri huic attribuit Author, ut peculiarem de eo conscripserit librum, commendatque ad omnes ferè morbos; qui purgatione opus habent.*

4. Pulvis Melanagogus Querc.

℞. Fol. Sen. ℥1.
Sem. anis.
Fœnic. à ʒ1.
Cinamom. ℈ij.
Cryftall. Tart. ʒVI.
Sacchari ℥iß. M.

Dosis à ʒj. *ad* ʒij.

5. Pulvis Panchymagogus Querc.

℞. Cryftall. Tart. ℥j.
Senæ el. ʒx.
Hermodactyl.
Turbith. à ℥ß.
Rhabarbari.

Agar-

Agaric. troch. ana ℥iij.
Scammon. præparat. ℥ij.
Macis.
Cinnamomi
Galang. ana. ℥iß.
Sacchari violati, ad
pondus omnium.
Dosis ℥j.

6. Pulvis Passavanticus

℞. Flor. Borrag.
violar. ana ℈ij.
Zinziber.
Spic. nard. ana ʒ1.
Glycyrrhiz.
Sem. anis. à ℥ij.
Diagryd. ℥iij.
Rhabarb. el. ℥vi.
Turbith. gumm. ℥1.
Senæ ℥ij.
M. F. Pulvis.
Vires. *Purgat omnes humores noxios, maximè bilem.*

7. Pulvis Phlegmagogus Quercetani.

℞. Spec. Diacartham. ℥ij.
Agaric. Trochisc. ℥ß.
Turbith.
Hermodactyl. ana ℥j. M.
Dosis. ℥j.

8. Pulvis Phlegmagogus Sala.

℞. Cryst. Tart.
Hermodactyl. mund. à ℥1.
Turbeth. albi ℥vi.
Resin. Scammon. ℥ij.
℃ Caryophyll. cum sacchato, mist. ℈ß. M.
Vires. *Purgat serosos ac phlegmaticos humores, sine molestia.*
Dosis ʒß. *ad* ʒj.

9. Pulvis Sternutatorius Martini Rulandi.

℞. Sem. Nigell.
Hellebor. alb. ana ℈j.
Majoran.
Rorismar.
Salviæ ana ʒß.
Mosch. gran. ij. M.
Caput roborat, pituitam elicit.

℞. Fl. Anthos.
Lavendul.
Salv.
Betonic.
Fol. Majoran. à ℈j.
Macis.
Cinamom.
Glycyrrhiz.
Ellebor. alb. præp. an. ℈j.
Tabac. opt. ℥1.
Omnibus pulverisatis & probè mixtis: adde
℃ Still. anis.
Caryophyll.
Macis
Majoran. ana g. IV. M.

11. *Alius, Iohann.* Nicolai *Baumanni M. D.*

℞. Fol. Tabac. indic. ʒ1. ℈j.
Rad. Ireos flor. ℥iß.
Lap. pumic. ℈ij.
Moschi gran. ij.
F. Pulvis.
N. *Moschus omittendus erit, si mulieri adhiberi debeat.*

CAPVT LXXVIII.

De Sacculis.

SAcculus fomentarius fieri potest ex vegetabilibus quibuscunque incisis, sc. crassiusculevè contusis, sacculoque insutis.

Applicatur tepidè sive siccum sacculum velis, sive humidum, id est, in liquore aliquo coctum & expressum.

Exemplo sint

1. Sacculus stomachalis.

℞. Herb. Menth. crisp.
Calament.
Origan.
Betonic.
Absinth. an. M. 1.
Majoran.
Fl. Rosar. rubr. à M. ß.
Camomill. odorat. p. 1.
Rad. calam. arom. ℥iij.
Nucis moschat. num. 1.
Baccar. Laur. ℥iß.
Sem. anis.
carv.
cymin. à ℥ 1.
Ex conquassatis & incisis F. Sacculus stomachalis cancellatim intersutus.

Vires. *Confortat Ventriculum. Crato.*

2. Sacculus cordialis.

℞. Fol. Meliss. M. 1.
Basilic.
Card. bened. à M ß.
Santal. citrin. ℥ij.
Cort. citri.
arantior. à ℥iß.
Flor. Laur. ℥ 1.
Cinamom.
Galang.
Nucis Moschat. [Nucist.
Macis ana ℈j.
Lign. Aloës. ℈ß.
Sem. citri.
Meliss. ana ℥ß.
Fl. Borrag.
Bugloss.
Anthos.
Meliss. à p. 1.
Rosar. p. ß.
Ex his crassiusculè contusis, F. Sacc. interceptus serico.

Vires. *Confert in palpitatione. Crato.*

3. Sacculus Nephriticus, seu Paregoricus.

℞. Herb. Malv.
Heder. ter.
Bismalv.
Cerefol.
Parietar. ana M. ß.
Rad. Alth.
Lil. alb. à ℥ 1.
Sem. Fœnugr. ℥v 1.
Fl. Camomill.
Melilot.
Saxifrag. à p. 1.
Contusis & incisis, F. Sacc.

Inco-

Incoctus pluviæ, lactivè applicetur renibus in dolore nephritico.

Huc pertinent & Cucupha, cujus Exemplum sint.

4. *Species pro Cucupha, F. F.*

℞. Rad. Ireos fl. ℥ß.
Cyper. rot. ʒiij.
Fl. Lavendul.
Anthos. ana ʒiij.
Fol. Menth.
Majoran.
Ocym. ana ʒij.
Storac. cal.
Benzoin. ana ʒiiß.
Sem. Nigell.
Coriandr. præp.
Summ. Thymi.
Sroech. Arab. ana ʒi.
Mosch. gran. iij.
Ambr. gryſ. gran. ij.

F. Pulvis grossus, qui in gossypio susceptus insuatur pileolo serico, interpasando.

Caput LXXIX.

De Salibus præparatis.

Salia tùm nativa in Officinis extant, tùm artificialia: de nativis alibi, de artificialibus hic loci agere fas est.

Artificialia salia, vel sunt simplicia, vel composita, seu mixta.

Simplicia, (propriè sic dicta) totuplicia sunt, quotuplices res naturales, quippe res nulla est, quæ salis prorsus expers sit, imò constitutio rerum naturalium primitus ex sale dependet.

Medium quo salia eliciuntur liquor quilibet aqueus est; in quo salia ut solvuntur, ita & eidem sese immiscent. Quia tamen res naturales pleræque valide compactæ sunt, præmissumque requirunt apparatum, quo compedes, quibus sal impeditum est, aperiantur, pro diversitate compactionis, diversi quoque apparatus inventi sunt.

Creberrima tamen præ reliquis est incineratio, qua partes mixtæ disgregantur, salque fixum in cinere remanente aptum redditur, in ▽ liquescere, muriamque constituere; maximè si maceratio, transcolatioque repetita intervenerit.

E. gr.

℞. Cinerem (absinthii à carbonibus purificatum,) coque cum ▽ in lixivium, vel transcola ▽m fervidam aliquoties; sic impræ gnabitur Sal. com. nomenque sortietur lixivii. Hoc purifica filtrando, inspissaque lentâ evaporatione, aut crystallisatione.

N. 1. *Salia, hac ratione calcinata, quia lixivium sapiunt, nec satis albicant, calcinentur, id est, comburuntur, funduntur vè communiter ad ignem, ut albedinem acquirant. Verum potior videtur ratio albificandi per iteratas solutiones, filtrationes ac inspissationes, hac tamen*

men admonitione, in majori dosi hæc salia esse exhibenda: Saporem lixiviosum quod attinet, optimè is aboletur si cineres cum Sulph. ana circiter mixti, accenso Sulph. calcinentur, atque hinc elixiviationi submittantur.

N. 2. *Salia hæc fundunt spiritum penetrantissimum si ad modum, quo Sal commune destillentur.*

Salia volatilia, (essentialia nonnullis dicta, nihil aliud esse videntur, quam portio salis aliquantulum elaborata humori nutritivo immixta, necdum substantiæ crassæ insinuata.

Modus fiendi ex plantis.

℞. Plantam convenientem coque cum magna quantitate aquæ, hinc exprime succum, eumque optimè purificatum inspissa aliquantulum, reponeq; ad crystallisandum, f. a.

N. *Si succum purificatum recenti herbæ affuderis, interveniente digestione, coctione ac expressione, ut prius, majorem salis copiam nanciſceris.*

Exhibent itidem, ligna, ossa, cornua, sanguis, &c. salia volatilia, sed non nisi interveniente destillatione, qua parietibus vasorum destillatoriorum ea adhærescunt. Vide in oleis destillatis.

Salia impropriè sic dicta, parantur ex lapidibus, metallis, cornibus, ossibus, crustaceis, quæ beneficio acidi cujusdam spiritus solvuntur, (communiter recipitur ⚹, vide Magisterium,) filtrantur, & evaporatione in pulverem rediguntur, quem sal vocant.

Hunc salem abluunt aliquoties, ne acidum sapiat, & servant pro usu, vel edulcoratum in liquorem per deliquium in cella resolvunt. Vide Liquor.

Salia simplicia usitatiora.

Sal Absynthii fixum
Essentiale.
Acetosellæ
Sal Aluminis Saccharum O.
Angelicæ
Artemisiæ
Borraginis
Cancrorum
Cardui benedicti fixum,
Essentiale.
Centauri minoris.
Cerefolii
Chamæmeli
Cichorei
Cinamomi
C. c. volatile
Cranii volatile
Euphragiæ.
Fabarum è stramine & corticibus
Fœniculi
Fragariæ
Fraxini è ligno.
Fumariæ
Genistæ
Guajaci volatile
Hederæ terrestris.
Hyperici
Hyssopi
Juniperi è baccis.
ex ligno.
Lavendulæ.

Majo-

Majoranæ.
Matricariæ.
Melissæ.
Menthæ.
Nitri crystallini,
fixi. Lapis prunellæ.
Ononidis.
Persicariæ.
Pimpinellæ.
Plantaginis.
Rutæ.
Salviæ.
Sanguinis humani.
Scordii.
Succini volatile.
Tamarisci.
Tartari.
Vitrioli vomitivum.
Urinæ.
Urticæ.
Zedoariæ.

Salia impropriè sic dicta, (rectius calces diceres,) usitatiora sunt.

Sal Jovis.
Saturni.
Corallorum.
Perlarum, &c.

Salia composita.

1. Sal. Alcali.

℞. ♆. ℔. 1.
Ciner. Isatidis, ℔. ß.
Tart. Sal. nit. ana ℥ 1.

Coque in ▽. ut fiat lixivium, filtra ac inspissa ad siccitatem.

N. 1. *Theophrastus.* ℞. *Cinerum clavell.* ♆. *& cinerum fabarum, extrahit lixivium, coagulatque.*

N. 2. *Venetiani.* ℞. ♆. ℔. 1. *cineris fagi, vel quercus.* ℔ ij. *Fellis vitri* ⊖*-i calcinati, Tart. à* ℥ ij. *Fac lixivium, atq; exinde Sal.*

N. 3. *Alkali aequivocationem vide libr. 1.*

Usus hujus Salis solus Chymicus est, inservitque separationi ☉*is à* ♄*e, si influxu injicitur. 2. Facit ad fluxionem* ☾ *a facilitandam.*

2. Sal Alembrot.

℞. Sal. com. præparat. ☿. Salis alkali, à ℥ 1. F. lixivium cum succi menthæ ac caryophyllat. ana ℥ ij. aquæ fontan. ℔. ij. Filtra & coagula.

N 1. *Dicitur & Sal Ellebrot. Sal. Taberi. Sal Alkitran.*

N. 2. *Est & Sal. Alembrot. nativum, quod in Cypro, ex certa terra, in monte Olympo extrahitur; formamque & colorem sanguinis concreti habet, sed nostratibus incognitum.*

3. Sal. Antron.

℞. Calcis viv. ℔. IV.
Alumin. ℔. ij.
Vitriol. ℔. ij.
Salis commun. ℔. iij.

F. Lixivium cum vino albo, digere per dies aliquot (9.)

Postea.

℞. Striar. salis petræ. ℔. x. affunde lixivii tantum, ut operiatur sal in aheno. Misce benè ac solve, coque ad medias, cola ac repone ad concrescendum.

Vires. *Metallici hoc sale utuntur ad purgationem fusionemque Metallorum,* Su-

Sumitur & Anatron, 1. pro felle vitri. 2. pro terra Sarracenica, cujus sunt species, nigra, rubra, & cœrulea. 3. pro excrescentia alba ac lapidea, quæ in petris crescit, in modum usneæ albæ, à quibusdam Sal nitrum vocata. Vide Untzer. de Sale.

4. *Borrax.*

℞. Sal. ammoniac.
Nitri.
Tartari calcinat.
G. arabic.
Sal. commun. ā ℥i.
Mastich.
Alumin. roch. ana ℥ß.

Pulverisatis affunde Urinam, filtra ac coque, donec materia in salem concrescat.

N. *Alii conficiunt ex Sal. nit. & urina puerorum invicem commistis & coagulatis. Alii Borracem nostratem ex peculiari lapide (Borracis nomine) eoque calcinato extrahi volunt, monente Tholdio in Halographia.*

Vires. *In medico usu facit ad menstrua, ac partum provocandum, veneremque stimulandam.*

CAPUT LXXX.

De Sapone Oderato.

Sapo odoratus, Smegma odoratum odoramenti formula est, constatq; ex sapone, (potissimum Veneto, cui res ἰωώδεις subtilissimè pulverisatæ immiscentur, adhibita ▽ fragrante, v. gr. rosarum.

Formulæ sint, ex D. D. Weickhardo.

1. *Sapo Moschatus.*

℞. Sapon. Venet. ℥ij.
Styrac. calam. ʒij.
Rad. Ireos fl. ʒj.
Nuc. moschat.
Cinamom. ana ʒß.
Santal. alb. ℥ı.
As. dulc. ℈ij.
Caryophyll. ℈j.
Mosch. gran. iv.

Incorporentur in mortario cum ▽ rosarum.

Vires. *Habet vim abstergendi & conciliandi gratum odorem, simulque confortandi nervos.*

N. *Loco cinamomi nucis aquæ licet olea stillatis adhibere.*

2. *Alius.*

℞. Caryophyll.
Macis ana ℥ı.
Benz.
Rad. Ireos fl. ana ℥ß.
Mosch. gran. x.
Ambr.
Zibett. ana gran. v.
Sapon. Venet. ℔ ij.

Distemperentur cum ▽ rosarum, adjiciendo Ol. stillat. cinam.

3. *Sapo ad impetigines.*

℞. Tart. calcinat. ℥ß.
O. calcinat ʒj.

Flor.

Flor. Sulph. ℈ij.
☿ g. v.
Asæ dulc.
Storac. liquid. an. ℥j.
Calamit.
Lithargyr. an. ʒß.
Rad. lapath. acut. ℈j.
Ol. Caryophyl. g. iij.
Saponis veneti q. s.
F. Globuli.

Caput LXXXI.

De Spiritibus.

Spiritus ut diversi sunt volatilitate ac fixitate, ita & diverso caloris gradu, diversisque destillatoriis destillantur, Fixiores scilicet Retortâ, igneque fortiori, arenæ scilicet, vel nudo. Volatiliores XX atque igne blandiori, scil. VB. MB. vel cinerum.

Fieri possunt spiritus ex *mineralibus, vegetalibus ac animalibus.*

Spiritus MINERALES singuli ferè peculiares sibi vendicant modos, quos vide suis locis.

N. *Qua ratione sine vasis destillatoriis spiritus minerales destillari queant libr.* 1. *c.* 20. *declinavimus. Conscripsit & de eodem peculiarem quendam Tractatulum Johann. Glauberus, titulo Furni Philosophici.*

Spiritus VEGETABILES eliciuntur naturæ *volatilioris*; è foliis, floribus, fructibus, seminibus, aromatibus: *fixioris*; è lignis, corticibus, viscis.

Modus eliciendi spiritus volatiliores non discrepat à destillatione ▽rum stillatitiarum, quippe inter has & spiritus hoc solum discriminis intercedit, quod aquæ dictæ maximam partem phlegmatis contineant, spiritus minorem; unde & rectificando spiritus ab aquis sequestrantur.

N. 1. *Res fermentata siquidem promptius ac copiosius spiritum halant, si res destillanda fermentari apta fuerit, fermentationem præmittere suadeo, quippe quâ præter dictam faciliorem exhalationem, spiritus in quintam Essentiam exaltantur; persuasum autem tibi habeto, fermentationem felicius in vasis ligneis, v. gr. quernis, procedere, quam in vasis aliis.*

N. 2. *Fiunt quoq; spiritus quorundam vegetabilium cum vino, ut spiritus liliorum convallium, &c. Verum cum pars maxima V debeatur, præstat hujuscè generis cognominare, V cum adjectione dicti vegetabilis, e. gr. V m liliatum, vel ▽ m vita liliatam.*

1. *Sic fiunt ex herbis & floribus.*

℞. Herbas aut flores recenter (tempore sicco collectos) contunde atque in vas terreum vitreatum, vel dolium quernum (præstant enim ad fermentationem vasa lignea,) intermisto sale comprime, clausoque vase in cellam repone (per mensem unum vel plures)

res) donec fermentando acidiusculum ac vinosum acquirant odorem. Hinc destilla per vesicam, (aut MB,) usque ad siccitatem, destillatum affunde, si libet, parti destillandæ residuæ ac destilla denuo. Tandem rectifica.

Aliter.

Exprime succum, eumque cum contusis herbis recentibus mixtum ad fermentandum colloca.

N. 1. *Si minus succolenta res fuerint, aqua fervente irrorari ac perfundi volunt.*

2. *Fermentatio promovetur adjecta aliqua portione, Sal com. (qua & putrefactionem præcavet) Tart. fecum cerevisiæ, vini, fermenti dissoluti (in ▽) vel sacchari.*

3. *Poterit & ex fermentatis succus exprimi, atque cum novis herbis denuo fermentari; sic copiosior extillat spiritus.*

II. Ex fructibus & baccis succolentis.

℞. Succum expressum, eumque clauso vase debitè defervere sine, ac destilla: sic fiunt spiritus pomorum, pyrorum, mespilorum, citoniorum, &c.

III. Ex fructibus & baccis minus succulentis.

℞. Fructus vel baccas, conquassa ac affunde ▽m ferventem, vel ebullire parum permitte, hinc colloca, vase clauso in fermentationem, addendo si placet nonnihil fecum vini vel cerevisiæ, & simil. sic fiunt spiritus baccar. & juniperi.

IV. Ex fructibus carnosis, (i.e. qui pulpam exprimendo præbent.)

℞. Expressam carnosam substantiam, v.gr. cerasorum nigrorum, (exemptis nucleis,) repone ♂ (14.) ad fermentandum cum Sal.com.&c. destilla, sic fiunt spiritus, seu Quintæ Essentiæ, baccarum sambuci, fragorum.

N. *Licet initio, si ita visum fuerit, aliquid ▽æ ferventis addere.*

V. E seminibus calidioribus ▽ cum oleo ascendit, quæ rectificando exhibet spiritum, præcipuè si fermentatio fuerit præmissa. Vide supra de Oleis.

N. 1. *Spiritus hi aquarum nomine ut plurimum veniunt.*

N. 2. *Si loco ▽æ vinum in maceratione adhibueris, spiritum itidem nancisceris, sed compositum ex ♃i seminisque dati spiritu, præstat itaque hunc ad differentiam spiritus simplicis scil. cum ▽æ destillati, appellare spiritum compositum, seu ♃i cum adjectione destillati seminis, (e.gr. anisatum, vel ▽m vitæ anisatam, vide supra.*

VI. E frumentis parari possunt Quintæ Essentiæ, si in Cerevisiam reducta ea fuerint; qua ratione magnam spirituum copiam exhibent.

VII. Ex aromatibus spiritus quomodo eliciantur, vide cap. 38.

VIII. E lignis prodit una cum oleo per destillationem liquor acidulus,

lus, (vide supra cap. 70.) qui rectificatus, spiritum refert.

N *Rectificatio fieri potest super colchotare aut sale marino, vel cineribus propriis, sic exit primo phlegma insipidum; hinc spiritus acidus seorsim colligendus.*

Ex ANIMALIUM familia exhibent spiritus cornua, ossa, sanguis, urina.

Cornua, ossa, ungula, fundunt spiritum acidulum mediante destillatione, (vide de oleis) hunc rectifica in MB.

Sanguinis itidem spiritus beneficio destillationis elicitur, (vide in oleis & ▽is,) est que liquor ab oleo separatus & denuo rectificatus.

N. *Coronidis loco addo, si oleum aliquod stillatitium cum ▽i rectificatissimo digeratur, oleum illud à spiritu absorberi, ut sub forma spiritus delitescat.*

Spiritus minerales usitatiores.

Coralliorum
Mercurii
Salis ammoniaci
communis
gemmæ
nitri
Saturni
Succini
Sulphuris
Tartari
Vitrioli.

Huc ▽æ spirituosæ compositæ; ▽. ℞. Sal. nit. Sulphurea. v. l. 3.

Spiritus vegetabiles.

Spiritus Absinthii.
Aceti vini
Angelicæ.
Anisi, id est, ▽ cum vino destillati.

Spiritus Cardui benedicti.
Centaurii minoris.
Cerasorum nigrorum.
Cochleariæ
Cydoniorum
Ebuliæ ex granis
Fœniculi
Fragorum
Guajaci
Juniperi
Liliorum convallium
Melissæ
Rorismarini
Rosarum
Salviæ
Sambuci
Thymi
Tiliæ flor.
Veronicæ
Vini

N. *Compositi spiritus fermè sub titulo aquarum recensentur, ut spiritus theriacalis id est, ▽ theriacalis, &c.*

N. 2. *Spiritus oleaceos quære sub Oleis, ut spiritum Terebinthinæ, & similia.*

Huc.

1. *Spiritus Antapoplecticus S. Closs.*

℞ ♎ sang. cervini ℔ß.

 Infu-

Infusionis florum lavend. in aq. pœon. fact. ℥iv.

M. & destilla ad medias per MB. spiritui extillato adde infusionis novæ florum lavend. eandem quantit. destilla denuò idque tertium repete tandem adde huic ♎ V rectificat. ℥ij.

Dosis à gutt. vj. ad xij. & xx. in juscu-lo aut aq. appropr. Iuvat Paralyticos, Apoplecticos, Pleuriticos, Asthmaticos, omnes eos quorum pectus sanie aut pure occupatur, anacatharsiu enim promovet egregiè.

2. Spiritus Nephriticus.

℞ Ovum struthionis, pulver. affunde ♎ Sal. com. & in digestione relinque, donec probè soluta appareat corticum ovorum substantia, atq; tum per chartam filtretur, serveturque.

Vires. *Est ἐυπόριστον nulli fere secundum à Cæsareis Medicis S. Closseo communicatum.*

Dosis gutt. vj. viij. ex vino opt. vel aq. florum fabar. florum acac. malv. veron. addito syr. dialth. Fernel. Insigniter aperit, incidit & commovet arenulas, calculum, urinam, nonnunquam etiam menses & sedes atque etiam serum in hydropicis.

N. *Fit & insignis spiritus nephriticus* ☐*e spiritum à* ⊕*-o destillando. Vid. I. Agricol. in Popp. p. 1. p. 585. Lösselium in Scrutinio Remim. Confer cum Querc. in Querc. Rediv. t. 3. p. 704.*

CAPUT LXXXII.

De Succis.

SUcci ex vegetabilibus potissimum depromuntur, rarò ex animalibus. E vegetabilibus puta non omnibus.

Inidonea enim sunt, 1. nuclei, semina, & reliqua oleosa, qualia sunt amygdalæ, pistacia, semina lini, (de quibus egimus in oleis expressis.

2. Minus apta sunt aridiora, ut fruges, nisi decocta harum succos appellare libuerit.

Modus fiendi.

℞. Vegetabilia succulenta, (minus succulenta, macerari, insolari, elixarivè antea volunt ▽) conquassa & exprime, hinc clarifica, (cum albumine ovi, filtrationeque vel digestione quod melius,) si opus est △l. inspissa, atque ne empyreuma contrahat, continuò agita; sic fiunt succi.

I. Ex floribus. ℞. Flores virides imple XX, premendo, collocenturque ad digerendum, s. putrescendam in MB. satis profunde, donec in mucilaginem abiisse videantur: Hinc exprime succum, clarifica c. alb. ovi, & inspissa lentè ad consistentiam mellis; sic fiunt succi, (Essentiæ dictæ) borag. bugloss. pœon. verbasc. violar. & simil.

N. 1. *Si flores minus succulenti fuerint, affundatur parum ▽a: sic fit extractum, s. succus inspissat, flor. tunica, calendu-*

lendula, Keyri, Cyani, rorismar. rhaad. salv. & simil.

N. 2. *Præstant flores primum erumpentes.*

N. 3. *Expressum succum si recentibus floribus affuderis, majorem succi copiam colliges.*

II. Ex fructibus. ℞. Succolentos exprime, vel coque antea; hinc exprime trajiceque per feraceum, liquidioresque ad mellis consistentiam inspissa.

N. *Succi è fructibus alio ferè nomine gaudent, mellis scil. si dulce sapiant, ut mel juniperinum, passularum, & simil. alias Roob. Sapa; ut rob. de berberis, de ribib.*

III. Ex radicibus & lignis, interveniente coctione, (in ▽,) & expressione succi eliciuntur, adsciscuntque nomen Extractorum, vide supra cap. 57.

Succi officinales, tùm liquidi prostant, tùm inspissati.

Liquidi qui per se conserventur pauci sunt, quippe præter succos, acidulos & fermentatos illos potulentos, (qualis vinum, vinum pomorum, pyrorum, & simil.) nulli ad tempus durabiles sunt: hinc fit ut addito saccharo, melleve, in syrupum coquantur, vide de Syrupis, c. 48.

Quin imo vel ipsis succis acidulis, nonnihil sacchari ferè additur, cujus vi tùm parum fermentantur. tùm ab injuria corruptionis conservantur.

N. *Dantur & succi è vegetabilibus, tùm per se ruptis, tùm incisis sponte stillantes, (lacrymas vocare expetit) Verum hi partim nativis accensentur, partim non usuales sunt.*

Talis est succus betulæ, qui in Suecia & Finlandia, mensibus Martio & Aprili collectus & fermentatus, muheronlis nobilibus potui suppetit; succus juglandis arboris, liquor sc. qui in quercuum stipitibus coacervatur; lacryma vitis amputata. Huc opium & simil.

Succi Officinales Liquidi, qui & Vina dicuntur sunt.

Succus Berberum
Citri
Cytoniorum
Granatorum acidorum
Limonum

N. *Succi recentes tot ex tempore parari queunt, quot vegetabilia viridia succulenta exhibentur, verum quia gramineum sapiunt saporem, minus in usum veniunt, licet sapor ille saccharo corrigi queat.*

Succi inspissati.

Succus Absynthii communis.
Acaciæ nostratis.

N. *Verus Officinis habetur inter nativa.*

Agrimoniæ.
Aloë
Cardui benedicti
Chermes granorum
Centauri minoris
Cydoniorum
Enulæ

Fumariæ
Glycyrrhizæ
Gratiolæ
Hyperici
Hyoscyami
Ireos nostratis cœruleæ
Liquiritiæ
Mercurialis
Myrtillorum Germanicorum,
Heidelbeersafft.
Nicotianæ
Papaveris domestici
erratici
Plantaginis
Rosarum incarnatarum,
rubrarum
Scrophulariæ
Solatri

Huc pertinent.

Rob. de Berberis simplex.
de Ribib.

Mel Ebulinum
Sambucinum
Juniperinum
Passularum
} Consistentiam Electuarii fere obtinent.

CAPUT LXXXIII.

De Suppositoriis & Pessis.

SUppositoriorum formandorum ratio in hoc sita est, ut fiat ex materia duriuscula, glabra, adeoq; in anum intrudi apta, sive illa aptitudo per se rebus insit, sive mixtione, coctionevè concilietur.

Prout igitur indicatio fuerit, ita suppositoriis materia eligenda, anodyna sc. detergens, consolidans, exiccans, alvum irritans, &c.

Usitatissima tamen sunt suppositoria dejectoria, eaque pro ratione operationis triplicia.

1. Lenia, quæ solo ferè tactu materiali movent. Talia fiunt ex lardo, ficu inversa, sevo hircino, bubulo, (candela, sevina,) cera, farina aquæ incocta, (ex qua fiunt suppositoria in sole exiccanda,) caulibus, & radicibus, v. gr. betæ, brassicæ, bliti, mercurialis, petroselini & simil.

2. Mediocria, quæ aliquali acrimonia stimulant. Talia parantur ex melle ad crassitiem cocto, sapone, terebinthina cocta. Quibus adduntur interdum & alia, v. gr. muscerda, sal, saccharum.

3. Fortiora, quæ vi purgante lacessunt. Talia fiunt ex purgantibus, lenioribus, ac fortioribus: agarico, aloë, hiera picra, pulvere ad suppositoria, elleboro, scammonio, & simil.

Modus parandi.

Mel coquitur lentè ad spissitudinem, ut digitis tractari possit, sine inquinatione, experiri id licet guttula in laminam frigidam, vel stanneam effu-

effula,) hinc effunditur in dictam laminam, oleo illitam, dumque frigescit, formantur suppositoria, oleoque illinuntur.

Si qua addenda fuerint, ante effusionem ea pulverisata admiscere oportet, vel & formatos cylindros iisdem involvere, ut obducantur.

Portio mellis ℥i. Pulver. (ad purgantia mitiora) ʒi. præter propter, (ad fortiora) ℈ß. ʒß. vel ʒi. Sal. com. aut gemm.

Ut ℞. Mellis, q.s. (℥i.) salis gemm. ℈ß. aut Sal. com. ℈j. muscerd. ℈ß. F. suppositorium.

℞. Agaric ℈j. sal. gemm. ℈ß. mellis, q.s. F. suppositorium.

℞. Pulv. ad suppositor. commun. ʒi. mellis, q.s. F. suppositorium.

De Pessariis.

Pessaria, pessi, nascalia, ad digiti formam ferè formati consueverunt, fiuntque ex rebus medicamentalibus uterinis, quæ vel suscipiuntur, sacculo lineo oblongo, lana concerpta, gossypio, vel incorporantur cum melle, ladano, galbano, cera, succo, similive re, formanturque ad dictam formam digiti.

M. *Figurâ suppositoriis similia sunt, nisi quod longiora & crassiora.*

Exemplo sint.

℞. Myrrhæ ʒß.
Spec. hier. pic. compos.
benedict. laxat. ana ʒi.

Cum melle cocto F. pessarium, quod panno raro obductum, immittatur utero ad menses ciendos. *Weickhard.*

℞. Stercoris asini, q.s. desicca & pulverisa, involvaturque pulvis panno de serico, pro pessario hæmorrhagiam uteri sistente, &c.

℞. Burs. pastor. M.ß. contunde & inde panno pro suppositorio menses sistente, &c.

N. *Possunt itidem radices certæ, v. gr. rubiæ tinctorum, cyperi, Iridis, & simil. loco pessarii adhiberi.*

CAPVT LXXXIV.

De Syrupis, Mellibus & Robis Syrupisatis.

Syruporum materia principalis est liquor quidam medicamentosus; decoctum, infusum, succus, aqua stillatitia, acetumvè. Servilis, est saccharum clarificatum, melle depuratum, cum quibus liquor ad consistentiam mellis liquidiusculi coquitur.

N. *Saccharum & mel adduntur præcipuè ut liquorum corruptibilitatem arceant, tum quoque ut qualitatem ingratam mitigent, saporemque medicamento gratiorem concilient. Hinc non abs re foret, loco sacchari aut mellis aliquando gratiores alias adhibere melligines, cum liquore syrupisando qualitatibus conspirantes; quales sunt, verbi gratia,*

tia, mel passularum, rob pomorum redolentium, succus glycyrrhizæ depuratus, &c.

Syrupi sunt simplices vel compositi.

Simplices, qui ut plurimum ex simplici unaque re medicamentali cum saccharo aut melle parantur.

Compositus, qui ex pluribus.

Modus fiendi.

℞. Liquorem clarificatum, (decoctum, infusum, succum expressum, acetum,) adde saccharum, vel mel, & simil. coque, clarifica, (si opus,) inspissa, ad mellis consistentiem, ac repone pro usu.

N. *Guttulâ in tabulam frigidam effusâ consistentiam experiri licet.*

Proportio liquoris ad saccharum aut mel est fere dupla vel tripla.

Verbi gratia:

℞. Decocti. ℔.iij sacchari. ℔iß. vel 1. prout crassior, vel dilutior syrupus expetitur, vel prout durationi longiori, breviorivè destinatur.

Virium ratione sunt syrupi alterantes & purgantes.

Syrupi alterantes usitatiores.

Syrupus de absinthio major, A.C.
Acetositatis citri, s. è succo citri, A.C.
de succo acetosæ,
acetosellæ.
Acetosus simplex, id est, ex ✚ & ▽. A.
Acetosus compositus, (è radicibus ✚ & ▽ A.
Acetosus Diarrhodon, A.
Adiantinus Fernelii, A.
de Agresta, A.C.
de Althæa Fernelii, A.
Renod.
Anisi simplex Querc. *inf.* 1.
Anepilepticus Querc. 2.
Aquilegiæ flor.
Arantiorum è succo.
è corticibus.
è floribus.
de Artemisia Fernelii, compos. 3.
è succo Betonicæ.
de Betonica compositus.
de succ. Berberum.
Bizantinus simplex, s. Dynati, è succ. Endiv.
Ap. Lupul. Bugloss.
Bizantinus compositus, A.C.
de Borragine, s. Infusionis.
de Buglossa è floribus.
de Calamentha Mesuæ, A.C.
Calendulæ Quercetani, fit è succ. vel Infus. flor.
è succ. Chamæmeli.
Capillorum Veneris simplex, ex decoctione.
Capillorum Veneris comp.
Cardiacus, 4.
de succo Cardui benedicti.
Cerasorum acidorum è succo.
Cichorii simplex è succo.
de Cinamomo, A.

N. *Quer-*

N. *Quercetanus parat cum Vino malvatico. Augustani cum ▽ cinamomi.*

de Cortice citri.

N. *E succo citri dicitur syrupus acetositatis citri.*

Coralliorum, *v.l.3.c.6.*

Cytoniorum è succo.

Cytoniorum Vinosus simplex, s. Miva cytoniorum, quæ simplex & aromatica.

de Endivia simplex.

compositus.

de Erysimo Lobelii, 5.

de Eupatorio Mesuæ, A.C.

de Farfara; è succo.

N. *Renodæus compositum exhibet.*

de fragis è succo.

de Fumaria simplex; è succ.

de Glycyrrhiza Mesuæ, A.C.

Granatorum dulcium: è succo.

Granat. acidorum: è succo cum aceto.

Oxysaccharum composit.

Antihecticus, 6.

de succo Hederæ terrestris.

de succo Hyperici.

de Hyssopo Mesuæ, A. C.

de Jujubis Mesuæ, A.C.

de Limonibus: ex succo.

de Lupulo: è succo.

de succ. Melissophyll.

de Mentha minor: è succo Menth. granat. dulc. vel acid.

Syrupus de Mentha major, Mesuæ A. C.

de succ. Mercurialis.

Myrtinus compositus Mesuæ.

Nephrocatharticus Jouberti, A.

Nicotianæ seu de Peto simplex, Quercet 7.

Nicot. compositus, 8.

de Nymphæa: è florum infusione, A.

de Nymphea compositus.

Pedemontani, 8.

de Papavere albo simplex, A.

de Papav. alb. compositus A.

de Papav. erratico, è florum infus. A.

de Floribus Paralysis.

de Pede cati, s. Hispidula. sive

de Æluropo simplex: fit ex infusione summitatum.

de Æluropo compositus, 9.

Flor. Pœoniæ.

de Pilosella: ex infusione summitatum floridarum.

de succo Plantaginis.

de Pomis è succo.

de Portulaca Mesuæ.

de Prassio Mesuæ.

de duabus radicibus.

de quinque rad.

Refectivus Cord.

Ribium è succo.

Syrupus Rosatus regius, seu Julepus rosatus.
de Rosis siccis
de Rubo Idæo
de Scabiosa.
de Scordio è succo
compositus Mercurialis, A.
de Scolopendrio Fernelii, A. C.
de Sempervivo è succo
compositus.
Siliquarum
de Stœchade simplex, A.
compositus, A.
Fernelii, A.
de Symphyto Fernelii, A.
de Testudinibus, 10.
Flor. Tunicæ.
de succo veronicæ.
Violatus simplex
compositus Mesuæ
regius, s. Julepus violatus.
ex succo.

Hujus loci sunt & Syrupi melliti, mella vulgò dicti.

Ut

Mel Anthosatum
Emblicorum, id est, mel in quo Emblici myrob. conditi, vel decoctum Emblicorum inspissatum.
Mel Menthæ, è succo & mell. ana.
Mercuriale è succo & mell. $\frac{1}{2}$.
Rosarum simplex, ex infusione triplici & mell. $\frac{1}{5}$.
Rosatum citratum
Mesuæ, ex gemmis & mell.
Violatum simplex ex infusione triplici & mell. $\frac{1}{5}$.
Sic Oxymel simplex
compositum
diureticum
scylliticum simpl.
compos. } vide Disp.

Huc pertinent & Rob composita.

Rob de Agresta
de Berberis
de Cornis
de Ribib. } ex succ. & sacchar. $\frac{1}{2}$.
Diamoron simplex, ex succ. $\frac{1}{2}$. & mell.
compositum
usitatum Gal.
Nucum ex succo cort. virid. jugl. & mell. $\frac{1}{2}$.

Syrup. purgantes usitatiores.

Syrupus Flor. Acaciæ Aug.
de Carthamo, A.
de Cichoreo cum Rhabarbaro, A. C.
Diasereos, Andern. A.
de Epithymo.
de Fumaria comp. s. major.

Syrup.

Syrupus Hellebor. minor. Querc. 1.
Helleborat. major.
Holagogus, 2.
Flor. persicorum.
de polypodio, A. C.
de pomis regis Sabor, A.
cum sena Querc.
de Rhabarbaro solutivus. Aug.
Rosatus solutivus simplex f. Mucharum, è Damascenarum 3. infus.
Rosatus laxativus compositus, f. Helleboratus.
Rosatus compositus, sine Helleboro.
de Senna.
Violatus solutivus, f. infusionis.
Vomitivus, 3.

Mel Rosatum laxativum, } ex infus.
Violatum laxativum. } & mell. ½.

Oxymel Helleboratum Gesner. A. C.
Oxysaccharum vomitivum, 4.

1. Syrupus Anisi, cum Vino: Quercetani.

℞. Anisi conquassati, ℥iv. maceretur in vini generosi, ℔. ij. per tres dies, coletur: Colaturæ adde Sacchari, ℔. ij. & coque ad syrupum.

N. *Eodem modo concinnari possunt Syrupi, & ex aliis seminibus, veluti ex semin. fœniculi, pœoniæ, ex bacis lauri, juniperi, & simil.*

2. Syrupus antiepilepticus: Quercetani.

℞. Rad. pœoniæ.
Visci querni, ana ℥ß.
Cinamomi opt. ℥ij.
Flor. calendulæ.
Lilii convall.
Tiliæ.
Lavendul. à p. 1.
Rosar. rubr. p. ij.
F. Extractio cum spiritu Juniperi, vel Vi, ad eminentiam digit. 4.
Decantetur.
℞. Tincturæ ℥x.
Sacchari candi pulverisat. ℥iij. aut iv.

M. & accendantur, flagrentque continuò agitando, donec syrupus satis coctus, aut plus minusvè fortis videatur. Tum enim extinguendum erit incendium.

Vires. *Præstantissimus est Syrupus, tàm præcautioni, quàm curationi inserviens.*

Dosis cochlear. f.

3. Syrupus de Artemesia Fernelii.

℞. Summit. Artemis. M. ij.
Rad. Iridis.
Helenii.
Rubiæ.
Pœoniæ.
Levistici.
Fœniculi à ℥ß.
Herb. Pulegii.
Origani.
Calaminth.
Nepet.
Melissophyll.
Sabinæ.

Sampſuchi
Hyſſopi
Praſſii
Chamædryos.
Chamæpityos
Parthenii
Betonicæ à M. j.
Sem. Aniſ.
Petroſel.
Fœnicul.
Ocymi.
Dauci
Rutæ
Nigellæ ana ʒiij.

Contuſa macerentur horis 24. in hydromelit. ℔. viij. Coquantur ad ℔. v. cum ſacchari. ℔. v. F. Syrup. qui condiatur Cinam. ℥ I. Spic. ʒiij.

Vires. *Inſignium eſt virium in uteri affectibus, à viſcida mucilagine ſubortis, promovet menſtrua, uterumq; repurgat.*

4. *Syrupus Cardiacus. F. F.*

℞. Vini albi generoſ. ℔. ij.
Aqu. Roſar. ℥iiß.
Cinamom. ʒß.
Zinziber.
Caryophyll. ana ℈ii.

Ligentur omnia in petita, addaturque Sacchar. ℥ I vß.

Coque ad conſiſtentiam ſyrupi poſtea adde
Ambr. gryſ. gran. iij.
Moſch. g. I. in ſyndone.

Vires. *Convenit in lipothymia, aliiſque cordis affectibus.*

N. *Præſtat ſola infuſione, vel in* MB *parare.*

5. *Syrupus de Eryſimo Lobelii.*

℞. Eryſim. totius recent. M. vI.
Rad. Enul.
Tuſſilag. ſucco adhuc prægnantium.
Glycyrrhiz. ana ℥ij.
Herb. Borrag.
Cichor.
Capill. ♀ ana Miß.
Flor. Cordial.
Anthoſ.
Stæchad. vel Betonic. ana M. ß.
Sem. Aniſ. ʒvI.
Paſſular. mundatar. ℥ij.

Inciſis & contuſis f. omnium decoctio ſ. a. in ſ. q. aquæ hordei, hydromelitis & ʒvI. ſucci Eryſimi, ad ℔. ij. vel iij. exprime, inque Colatura diſſolve ſacchar. q. ſ. f. ſyrupus.

Vires. *Efficaciſſimus eſt ad mucilaginem pulmonum incidendam, & educendam, adeoque ut beneficio ejus juvenculas decennio raucedine laborantes, ſe percuraviſſe, teſtetur Author libr. obſervat.*

6. *Syrupus Antihecticus Rivierii Med. Regii.*

℞. Teſtud. lacuſtr. aut fluviat. in fruſta diſſect. ℔. ij. cancror. fluviat. vivorum confract. ℔iß. ſem. quat. frig. major. ℥iv.
Limacum per medium ſectorum Mij.
Succi veron. mar.
Melon. ana ℔j.
Vini alb. ℔vI.

Succi

Succi nicot. ℔. ii.
Uvarum Corinth.
Passul. ana q. s.

Ponantur omnia in magno matracio benè obturato & sinantur digeri per ♂ 2. postea destillentur ex cineribus, & ex liquore destillato & sacch. cand. ℔. iv. F. syrupus Cap. ℥j. pro dosi paulò ante pastum bis aut ter in die, adde usus tempore

Lactis sulph.
Perlarum an. gutt. vij. M. & exhibe.

Lac perlarum fit terendo eas super marmor in Alcool, irrorando aq. ros. paulatim, deinde iterum terendo in mortar. marm. cum succo limonum statim perlæ dissolventur, filtra, colatura servetur.

7. Syrupus Nicotianæ, s. de Peto simplex Querc.

℞. Succ. Peti ℔. iv.
Hydromelit. simpl. ℔. i.
Oxymelit. simpl. ℥iv.

Omnibus simul mixtis, fiat digestio in MB ♂. 2. vel 3. ut defecetur; hinc decanta, ac digere iterum ut supra, donec materia ab omni fœculentia depurata fuerit, adde postea sacchari ℔. ij. & coque in syrupum.

N. *Succus Peti opus habet perexquisita & ingeniosa digestione, quæ vis vomitiva, ac dejectiva corrigitur, atque in syrupum abit præstantissimum, adversus omnes affectus asthmaticos, in quibus pulmonum bronchia pituita crassâ ac viscosa adeò infarciuntur, ut intercepta respiratione suffocationis periculum immineat, in quo casu syrupus hic ritè præparatus & administratus mira præstat. Cerebrum insuper à catarrhis, sive fluxionibus serosis & frigidis liberat, simulque per inferiora educit.*

Dosis cochlear. j. ubi tamen à principio summa opus est circumspectione, postea vero dosis augenda erit.

8. Syrupus de Nicotiana compositus Quercetani.

℞. Succi Peti (Nicotianæ) depurati (ut supra) ℔ iiß.
Hydromelitis simpl. ℔. 1.
In quibus macera per ♂ 2. vel 3. MB.
Fol. Hyssop.
Polytrich.
Adiant.
Flor. Tussilagin.
Stæchad.
Violar.
Bugloss. ana p. ij.
Sem. Bombac.
Urtic.
Card. bened. à ℥ 1.
Follicul. senæ ℥iij.
Agaric. rec. trochisc. ℥ 1.
Cinamom.
Macis.
Caryophyllor. à ℥ 1.

Dein fortiter exprimantur, digerantur denuo ad perfectam fecum depurationem. Colaturæ ℔ i ß. adde tantundem sacchari, coquantur in syrupum.

Vires. *Ad anhelosos & asthmaticos alios-*

Sumitur & Anatron, 1. pro felle vitri. 2. pro terra Sarracenica, cujus sunt species, nigra, rubra, & cœrulea. 3. pro excrescentia alba ac lapidea, quæ in petris crescit, in modum usneæ albæ, à quibusdam Sal nitrum vocata. Vide Untzer. de Sale.

4. *Borrax.*

℞. Sal. ammoniac.
Nitri.
Tartari calcinat.
G. arabic.
Sal. commun. ā ℥i.
Mastich.
Alumin. foch. ana ℥ß.

Pulverisatis affunde Urinam, filtra ac coque, donec materia in salem concrescat.

N. *Alii conficiunt ex Sal. nit. & urina puerorum invicem commistis & coagulatis. Alii Borracem nostratem ex peculiari lapide (Borracis nomine) eoque calcinato extrahi volunt, monente Tholdio in Halograghia.*

Vires. *In medico usu facit ad menstrua, ac partum provocandum, veneremque stimulandam.*

CAPUT LXXX.

De Sapone Oderato.

SApo odoratus, Smegma odoratum odoramenti formula est, constatq; ex sapone, (potissimum Veneto, cui res ἰοώδεις subtilissimè pulverisatæ immiscentur, adhibita ▽ fragrante, v. gr. rosarum.

Formulæ sint, ex D. D. Weickhardo.

1. *Sapo Moschatus.*

℞. Sapon. Venet. ℥ij.
Styrac. calam. ʒij.
Rad. Ireos fl. ʒj.
Nuc. moschat.
Cinamom. ana ʒß.
Santal. alb. ʒ i.
As. dulc. ℈ij.
Caryophyll. ℈j.
Mosch. gran. iv.

Incorporentur in mortario cum ▽ rosarum.

Vires. *Habet vim abstergendi & conciliandi gratum odorem, simulque confortandi nervos.*

N. *Loco cinamomi nucisq; licet olea stillatiti adhibere.*

2. *Alius.*

℞. Caryophyll.
Macis ana ℥ i.
Benz.
Rad. Ireos fl. ana ℥ß.
Mosch. gran. x.
Ambr.
Zibett. ana gran. v.
Sapon. Venet. ℔ ij.

Distemperentur cum ▽ rosarum, adjiciendo Ol. stillat. cinam.

3. *Sapo ad impetigines.*

℞. Tart. calcinat. ℥ß.
O. calcinat ʒj.

Flor.

Flor. Sulph. ℈ij.
☿ g. v.
Asæ dulc.
Storac. liquid. an. ʒj.
Calamit.

Lithargyr. an. ʒß.
Rad. lapath. acut. ℈j.
Ol. Caryophyl. g. iij.
Saponis veneti q. s.
F. Globuli.

CAPUT LXXXI.

De Spiritibus.

SPiritus ut diversi sunt volatilitate ac fixitate, ita & diverso caloris gradu, diversisque destillatoriis destillantur, Fixiores scilicet Retortâ, igneque fortiori, arenæ scilicet, vel nudo. Volatiliores XX atque igne blandiori, scil. VB. MB. vel cinerum.

Fieri possunt spiritus ex *mineralibus, vegetalibus ac animalibus.*

Spiritus MINERALES singuli ferè peculiares sibi vendicant modos, quos vide suis locis.

N. *Quâ ratione sine vasis destillatoriis spiritus minerales destillari queant libr.* 1. c. 20. *declinavimus. Conscripsit & de eodem peculiarem quendam Tractatulum Johann. Glauberus, titulo Furni Philosophici.*

Spiritus VEGETABILES eliciuntur naturæ *volatilioris*; è foliis, floribus, fructibus, seminibus, aromatibus: *fixioris*; è lignis, corticibus, viscis.

Modus eliciendi spiritus volatiliores non discrepat à destillatione ▽rum stillatitiarum, quippe inter has & spiritus hoc solum discriminis intercedit, quod aquæ dictæ maximam partem phlegmatis contineant, spiritus minorem; unde & rectificando spiritus ab aquis sequestrantur.

N. 1. *Res fermentata siquidem promptius ac copiosius spiritum halant, si res destillanda fermentari apta fuerit, fermentationem præmittere suadeo, quippe quâ præter dictam faciliorem exhalationem, spiritus in quintam Essentiam exaltantur; persuasum autem tibi habeto, fermentationem felicius in vasis ligneis, v. gr. quernis, procedere, quam in vasis aliis.*

N. 2. *Fiunt quoq; spiritus quorundam vegetabilium cum vino, ut spiritus liliorum convallium, &c. Verum cum pars maxima V debeatur, præstat hujuscè generis cognominare, V cum adjectione dicti vegetabilis, e. gr. Vm liliatum, vel ▽m vita liliatam.*

1. Sic fiunt ex herbis & floribus.

℞. Herbas aut flores recenter (tempore sicco collectos) contunde atque in vas terreum vitreatum, vel dolium quernum (præstant enim ad fermentationem vasa lignea,) intermisto sale comprime, clausoque vase in cellam repone (per mensem unum vel plu-

res.) donec fermentando acidiusculum ac vinosum acquirant odorem. Hinc destilla per vesicam, (aut MB,) usque ad siccitatem, destillatum affunde, si libet, parti destillandæ residuæ ac destilla denuo. Tandem rectifica.

Aliter.

Exprime succum, eumque cum contusis herbis recentibus mixtum ad fermentandum colloca.

N. 1. *Si minus succolenta res fuerint, aqua fervente irrorari ac perfundi volunt.*

2. *Fermentatio promovetur adjecta aliqua portione, Sal com. (quæ & putrefactionem præcavet) Tart. fecum cerevisiæ, vini, fermenti dissoluti (in ▽) vel sacchari.*

3. *Poterit & ex fermentatis succus exprimi, atque cum novis herbis denuo fermentari; sic copiosior extillat spiritus.*

II. Ex fructibus & baccis succolentis.

℞. Succum expressum, eumque clauso vase debitè defervere fine, ac destilla: sic fiunt spiritus pomorum, pyrorum, mespilorum, citoniorum, &c.

III. Ex fructibus & baccis minus succulentis.

℞. Fructus vel baccas, conquassa ac affunde ▽m ferventem, vel ebullire parum permitte, hinc colloca, vase clauso in fermentationem, addendo si placet nonnihil fecum vini vel cerevisiæ, & simil. sic fiunt spiritus baccar. & juniperi.

IV. Ex fructibus carnosis, (i.e. qui pulpam exprimendo præbent.)

℞. Expressam carnosam substantiam, v.gr. cerasorum nigrorum, (exemptis nucleis,) repone ♂ (14.) ad fermentandum cum Sal. com. &c. destilla, sic fiunt spiritus, seu Quintæ Essentiæ, baccarum sambuci, fragorum.

N. *Licet initio, si ita visum fuerit, aliquid ▽ a ferventis addere.*

V. E seminibus calidioribus ▽ cum oleo ascendit, quæ rectificando exhibet spiritum, præcipuè si fermentatio fuerit præmissa. Vide supra de Oleis.

N. 1. *Spiritus hi aquarum nomine ut plurimum veniunt.*

N. 2. *Si loco ▽ a vinum in maceratione adhibueris, spiritum itidem nancisceris, sed compositum ex ♉i seminisque dati spiritu, præstat itaque hunc ad differentiam spiritus simplicis scil. cum ▽ a destillati, appellare spiritum compositum, seu ♉i cum adjectione destillati seminis, (e.gr. anisatum, vel ▽ m vitæ anisatam, vide supra.*

VI. E frumentis parari possunt Quintæ Essentiæ, si in Cerevisiam reducta ea fuerint; qua ratione magnam spirituum copiam exhibent.

VII. Ex aromatibus spiritus quomodo eliciantur, vide cap. 38.

VIII. E lignis prodit una cum oleo per destillationem liquor acidulus,

lus, (vide supra cap. 70.) qui rectificatus, spiritum refert.

N *Rectificatio fieri potest super colchotare aut sale marino, vel cineribus propriis, sic exit primo phlegma insipidum; hinc spiritus acidus seorsim colligendus.*

Ex ANIMALIUM familia exhibent spiritus cornua, ossa, sanguis, urinæ.

Cornua, ossa, ungula, fundunt spiritum acidulum mediante destillatione, (vide de oleis) hunc rectifica in MB.

Sanguinis itidem spiritus beneficio destillationis elicitur, (vide in oleis & ▽is,) est que liquor ab oleo separatus & denuo rectificatus.

N. *Coronidis loco addo, si oleum aliquod stillatitium cum ▽i rectificatissimo digeratur, oleum illud à spiritu absorberi, ut sub forma spiritus deliteat.*

Spiritus minerales usitatiores.

Coralliorum
Mercurii
Salis ammoniaci
communis
gemmæ
nitri
Saturni
Succini
Sulphuris
Tartari
Vitrioli.

Huc ▽æ spirituosæ compositæ; ▽F. ▽R. Sal. nit. Sulphurea. v. l. 3.

Spiritus vegetabiles.

Spiritus Absinthii.
Aceti vini
Angelicæ.
Anisi, id est, ▽ cum vino destillati.
Spiritus Cardui benedicti.
Centaurii minoris.
Cerasorum nigrorum.
Cochleariæ
Cydoniorum
Ebuliæ ex granis
Fœniculi
Fragorum
Guajaci
Juniperi
Liliorum convallium
Melissæ
Rorismarini
Rosarum
Salviæ
Sambuci
Thymi
Tiliæ flor.
Veronicæ
Vini

N. *Compositi spiritus fermè sub titulo aquarum recensentur, ut spiritus theriacalis id est, ▽ theriacalis, &c.*

N. 2. *Spiritus oleaceos quære sub Oleis, ut spiritum Terebinthinæ, & similia.*

Huc.

1. *Spiritus Antapoplecticus S. Closs.*

♃ ♎ sang. cervini ℔ß.

Infusionis florum lavend. in aq. pœon. fact. ℥iv.

M. & destilla ad medias per MB. spiritui extillato adde infusionis novæ florum lavend. eandem quantit. destilla denuò idque tertium repete tandem adde huic ♎ 🜄 rectificat. ℥ij.

Dosis à gutt. vj. ad xij. & xx. in juscu-lo aut aq. appropr. Iuvat Paralyticos, Apoplecticos, Pleuriticos, Asthmaticos, omnes eos quorum pectus sanie aut pure occupatur, anacatharsin enim promovet egregiè.

2. Spiritus Nephriticus.

♃ Ovum struthionis, pulver. affunde ♎ Sal. com. & in digestione relinque, donec probè soluta appareat corticum ovorum substantia, atq; tum per chartam filtretur, serveturque.

Vires. *Est ἐυπόριςον nulli fere secundum à Cæsareis Medicis S. Closseo communicatum.*

Dosis gutt. vj. viij. ex vino opt. vel aq. florum fabar. florum acac. malv. veron. addito syr. dialth. Fernel. Insigniter aperit, incidit & commovet arenulas, calculum, urinam, nonnunquam etiam menses & sedes atque etiam serum in hydropicis.

N. *Fit & insignis spiritus nephriticus* ⊡*a spiritum à* ⊕*o destillando. Vid. I. Agricol. in Popp. p. 1. p. 585. Lösselium in Scrutinio Remim. Confer cum Querc. in Querc. Rediv. t. 3. p. 704.*

CAPUT LXXXII.

De Succis.

SUcci ex vegetabilibus potissimum depromuntur, rarò ex animalibus. E vegetabilibus puta non omnibus.

Inidonea enim sunt, 1. nuclei, semina, & reliqua oleosa, qualia sunt amygdalæ, pistacia, semina lini, (de quibus egimus in oleis expressis.

2. Minus apta sunt aridiora, ut fruges, nisi decocta harum succos appellare libuerit.

Modus fiendi.

℞. Vegetabilia succulenta, (minus succulenta, macerari, insolari, elixarivè antea volunt 🜄) conquassa & exprime, hinc clarifica, (cum albumine ovi, filtrationeque vel digestione quod melius,) si opus est △ l. inspissa, atque ne empyreuma contrahat, continuò agita; sic fiunt succi.

I. Ex floribus. ℞. Flores virides imple XX, premendo, collocenturque ad digerendum, s. putrescendam in MB. satis profunde, donec in mucilaginem abiisse videantur: Hinc exprime succum, clarifica c. alb. ovi, & inspissa lentè ad consistentiam mellis; sic fiunt succi, (Essentiæ dictæ) borag. bugloss. pœon. verbasc. violar. & simil.

N. 1. *Si flores minus succulenti fuerint, affundatur parum* 🜄 *a: sic fit extractum, s. succus inspissat. flor. tunica, calendu-*

lendula, Keyri, Cyani, rorismar. rhaad. salv. & simil.

N. 2. *Praestant flores primum erumpentes.*

N. 3. *Expressum succum si recentibus floribus affuderis, majorem succi copiam colliges.*

II. Ex fructibus. ℞. Succolentos exprime, vel coque antea; hinc exprime trajiceque per seraceum, liquidioresque ad mellis consistentiam inspissa.

N. *Succi è fructibus alio ferè nomine gaudent, mellis scil. si dulce sapiant, ut mel juniperinum, passularum, & simil. alias Roob. Sapa; ut rob. de berberis, de ribib.*

III. Ex radicibus & lignis, interveniente coctione, (in ▽,) & expressione succi eliciuntur, adsciscuntque nomen Extractorum, vide supra cap. 57.

Succi officinales, tùm liquidi prostant, tùm inspissati.

Liquidi qui per se conserventur pauci sunt, quippe praeter succos, acidulos & fermentatos illos potulentos, (qualis vinum, vinum pomorum, pyrorum, & simil.) nulli ad tempus durabiles sunt: hinc fit ut addito saccharo, melleve, in syrupum coquantur, vide de Syrupis, c. 48.

Quin imo vel ipsis succis acidulis, nonnihil sacchari ferè additur, cujus vi tùm parum fermentantur. tùm ab injuria corruptionis conservantur.

N. *Dantur & succi è vegetabilibus, tùm per se ruptis, tùm incisis sponte stillantes, (lacrymas vocare expetit) Verum hi partim nativis accensentur, partim non usuales sunt.*

Talis est succus betulae, qui in Suecia & Finlandia, mensibus Martio & Aprili collectus & fermentatus, muliereulis nobilibus potui suppetit; succus juglandis arboris, liquor sc. qui in quercuum stipitibus coacervatur; lacryma vitis amputata. Huc opium & simil.

Succi Officinales Liquidi, qui & Vina dicuntur sunt.

Succus Berberum
Citri
Cytoniorum
Granatorum acidorum
Limonum

N. *Succi recentes tot ex tempore parari queunt, quot vegetabilia viridia succulenta exhibentur, verum quia gramineum sapiunt saporem, minus in usum veniunt, licet sapor ille saccharo corrigi queat.*

Succi inspissati.

Succus Absynthii communis.
Acaciae nostratis.

N. *Verus Officinis habetur inter nativa.*

Agrimoniae.
Aloë
Cardui benedicti
Chermes granorum
Centauri minoris
Cydoniorum
Enulae

Fumariæ
Glycyrrhizæ
Gratiolæ
Hyperici
Hopscyami
Ireos nostratis cœruleæ
Liquiritiæ
Mercurialis
Myrtillorum Germanicorum, Heidelbeersafft.
Nicotianæ
Papaveris domestici
erratici
Plantaginis
Rosarum incarnatarum,
rubrarum
Scrophulariæ
Solatri

Huc pertinent.

Rob. de Berberis simplex.
de Ribib.

Mel Ebulinum, Sambucinum, Juniperinum, Passulatum } Consistentiam Electuarii fere obtinent.

CAPUT LXXXIII.

De Suppositoriis & Pessis.

Suppositoriorum formandorum ratio in hoc sita est, ut fiat ex materia duriuscula, glabra, adeoq; in anum intrudi apta, sive illa aptitudo per se rebus insit, sive mixtione, coctionevè concilietur.

Prout igitur indicatio fuerit, ita suppositoriis materia eligenda, anodyna sc. detergens, consolidans, exiccans, alvum irritans, &c.

Usitatissima tamen sunt suppositoria dejectoria, eaque pro ratione operationis triplicia.

1. Lenia, quæ solo ferè tactu materiali movent. Talia fiunt ex lardo, ficu inversa, sevo hircino, bubulo, (candela, sevina,) cera, farina aquæ incocta (ex qua fiunt suppositoria in sole exiccanda,) caulibus, & radicibus, v. gr. betæ, brassicæ, bliti, mercurialis, petroselini & simil.

2. Mediocria, quæ aliquali acrimonia stimulant. Talia parantur ex melle ad crassitiem cocto, sapone, terebinthina cocta. Quibus adduntur interdum & alia, v. gr. muscerda, sal, saccharum.

3. Fortiora, quæ vi purgante lacessunt. Talia fiunt ex purgantibus, lenioribus, ac fortioribus: agarico, aloë, hiera picta, pulvere ad suppositoria, elleboro, scammonio, & simil.

Modus parandi.

Mel coquitur lentè ad spissitudinem, ut digitis tractari possit, sine inquinatione, experiri id licet guttula in laminam frigidam, vel stanneam effu-

effula,) hinc effunditur in dictam laminam, oleo illitam, dumque trigeſcit, formantur ſuppoſitoria, oleoque illinuntur.

Si qua addenda fuerint, ante effuſionem ea pulveriſata admiſcere oportet, vel & formatos cylindros iisdem involvere, ut obducantur.

Portio mellis ℥1. Pulver. (ad purgantia mitiora) ʒ1. præter propter, (ad fortiora) ℈ß. ʒß. vel ʒ1. Sal. com. aut gemm.

Ut ℞. Mellis, q.ſ. (℥1.) ſalis gemm. ℈ß. aut Sal. com. ℈j. muſcerd. ℈ß. F. ſuppoſitorium.

℞. Agaric ℈j. ſal. gemm. ℈ß. mellis, q.ſ. F. ſuppoſitorium.

℞. Pulv. ad ſuppoſitor. commun. ℥1. mellis, q.ſ. F. ſuppoſitorium.

De Peſſariis.

Peſſaria, peſſi, naſcalia, ad digiti formam ferè formari conſueverunt, fiuntque ex rebus medicamentalibus uterinis, quæ vel ſuſcipiuntur, ſacculo lineo oblongo, lana concerpta, goſſypio vè, vel incorporantur cum melle, ladano, galbano, cera, ſucco, ſimilive re, formanturque ad dictam formam digiti.

M. *Figurâ ſuppoſitoriis ſimilia ſunt, niſi quod longiora & craſſiora.*

Exemplo ſint.

℞. Myrrhæ ʒß.
Spec. hier. pic. compoſ.
benedict. laxat. ana ʒ1.

Cum melle cocto F. peſſarium, quod panno raro obductum, immittatur utero ad menſes ciendos. *Weickhard.*

℞. Stercoris aſini, q.ſ. deſicca & pulveriſa, involvaturque pulvis panno de ſerico, pro peſſario hæmorrhagiam uteri ſiſtente, &c.

℞. Burſ. paſtor. M.ß. contunde & inde panno pro ſuppoſitorio menſes ſiſtente, &c.

N. *Poſſunt itidem radices certæ, v. gr. rubiæ tinctorum, cyperi, Iridis, & ſimil. loco peſſarii adhiberi.*

CAPVT LXXXIV.

De Syrupis, Mellibus & Robis Syrupiſatis.

Syruporum materia principalis eſt liquor quidam medicamentoſus; decoctum, infuſum, ſuccus, aqua ſtillatitia, acetumvè. Servilis, eſt ſaccharum clarificatum, melle depuratum, cum quibus liquor ad conſiſtentiam mellis liquidiuſculi coquitur.

N. *Saccharum & mel adduntur præcipuè ut liquorum corruptibilitatem arceant, tum quoque ut qualitatem ingratam mitigent, ſaporemque medicamento gratiorem concilient. Hinc non abs re foret, loco ſacchari aut mellis aliquando gratiores alias adhibere melligines, cum liquore ſyrupiſando qualitatibus conſpirantes; quales ſunt, verbi gratia,*

tia, mel passularum, rob pomorum redolentium, succus glycyrrhizæ depuratus, &c.

Syrupi sunt simplices vel compositi.

Simplices, qui ut plurimum ex simplici unaque re medicamentali cum saccharo aut melle parantur.

Compositus, qui ex pluribus.

Modus fiendi.

℞. Liquorem clarificatum, (decoctum, infusum, succum expressum, acetum,) adde saccharum, vel mel, & simil. coque, clarifica, (si opus,) inspissa, ad mellis consistentiem, ac repone pro usu.

N. *Guttulâ in tabulam frigidam effusâ consistentiam experiri licet.*

Proportio liquoris ad saccharum aut mel est fere dupla vel tripla.

Verbigratia:

℞. Decocti. ℔.iij sacchari. ℔iß. vel I. prout crassior, vel dilutior syrupus expetitur, vel prout durationi longiori, breviorivè destinatur.

Virium ratione sunt syrupi alterantes & purgantes.

Syrupi alterantes usitatiores.

Syrupus de absinthio major, A.C.
Acetositatis citri, s. è succo citri, A.C.
de succo acetosæ,
acetosellæ.
Acetosus simplex, id est, ex ✠ & ▽. A.
Acetosus compositus, (è radicibus ✠ & ▽ A.
Acetosus Diarrhodon, A.
Adiantinus Fernelii, A.
de Agresta, A.C.
de Althæa Fernelii, A.
Renod.
Anisi simplex Querc. *inf.* 1.
Anepilepticus Querc. 2.
Aquilegiæ flor.
Arantiorum è succo.
è corticibus.
è floribus.
de Artemisia Fernelii, compos. 3.
è succo Betonicæ.
de Betonica compositus.
de succ. Berberum.
Bizantinus simplex, s. Dynari, è succ. Endiv.
Ap. Lupul. Bugloss.
Bizantinus compositus, A. C.
de Borragine, s. Infusionis.
de Buglossa è floribus.
de Calamentha Mesuæ, A.C.
Calendulæ Quercetani, fit è succ. vel Infus. flor.
è succ. Chamæmeli.
Capillorum Veneris simplex, ex decoctione.
Capillorum Veneris comp.
Cardiacus, 4.
de succo Cardui benedicti.
Cerasorum acidorum è succo.
Cichorii simplex è succo.
de Cinamomo, A.

N. *Quer-*

N. *Quercetanus parat cum Vino malvatico, Augustani cum ▽ cinamomi.*

de Cortice citri.

N. *E succo citri dicitur syrupus acetositatis citri.*

Coralliorum, *v.l.3.c.6.*
Cytoniorum è succo.
Cytoniorum Vinosus simplex, s. Miva cytoniorum, quæ simplex & aromatica.
de Endivia simplex.
compositus.
de Erysimo Lobelii, *5.*
de Eupatorio Mesuæ, A.C.
de Farfara; è succo.

N. *Renodæus compositum exhibet.*

de fragis è succo.
de Fumaria simplex; è succ.
de Glycyrrhiza Mesuæ, A.C.
Granatorum dulcium: è succo.
Granat. acidorum: è succo cum aceto.
Oxysaccharum composit.
Antihecticus, *6.*
de succo Hederæ terrestris.
de succo Hyperici.
de Hyssopo Mesuæ, A. C.
de Jujubis Mesuæ, A.C.
de Limonibus: ex succo.
de Lupulo: è succo.
de succ. Melissophyll.
de Mentha minor: è succo Menth. granat. dulc. vel acid.

Syrupus de Mentha major, Mesuæ A. C.
de succ. Mercurialis.
Myrtinus compositus Mesuæ.
Nephrocatharticus Jouberti, A.
Nicotianæ seu de Peto simplex, Quercet. 7.
Nicot. compositus, 8.
de Nymphæa: è florum infusione, A.
de Nymphea compositus.
Pedemontani, 8.
de Papavere albo simplex, A.
de Papav. alb. compositus A.
de Papav. erratico, è florum infus. A.
de Floribus Paralysis.
de Pede cati, s. Hispidula. sive
de Æluropo simplex: fit ex infusione summitatum.
de Æluropo compositus, *9.*
Flor. Pœoniæ.
de Pilosella: ex infusione summitatum floridarum.
de succo Plantaginis.
de Pomis è succo.
de Portulaca Mesuæ.
de Prassio Mesuæ.
de duabus radicibus.
de quinque rad.
Refectivus Cord.
Ribium è succo.

Syrupus Rosatus regius, seu Julepus rosatus.
de Rosis siccis
de Rubo Idæo
de Scabiosa.
de Scordio è succo compositus Mercurialis, A.
de Scolopendrio Fernelii, A. C.
de Sempervivo è succo compositus.
Siliquarum
de Stœchade simplex, A.
compositus, A.
Fernelii, A.
de Symphyto Fernelii, A.
de Testudinibus, 10.
Flor. Tunicæ.
de succo veronicæ.
Violatus simplex
compositus Mesuæ
regius, s. Julepus violatus.
ex succo.

Hujus loci sunt & Syrupi melliti, mella vulgò dicti.

Ut

Mel Anthosatum
Emblicorum, id est, mel in quo Emblici myrob. conditi, vel decoctum Emblicorum inspissatum.
Mel Menthæ, è succo & mell. ana.
Mercuriale è succo & mell. $\frac{1}{2}$.
Rosarum simplex, ex infusione triplici & mell. $\frac{4}{5}$.
Rosatum citratum Mesuæ, ex gemmis & mell.
Violatum simplex ex infusione triplici & mell. $\frac{1}{5}$.
Sic Oxymel simplex
compositum
diureticum
scylliticum simpl.
compos.

} vide Disp.

Huc pertinent & Rob composita.

Rob de Agresta
de Berberis
de Cornis
de Ribib.

} ex succ. & sacchar. $\frac{1}{2}$.

Diamoron simplex, ex succ. $\frac{1}{2}$. & mell.
compositum
usitatum Gal.
Nucum ex succo cort. virid. jugl. & mell. $\frac{1}{2}$.

Syrup. purgantes usitatiores.

Syrupus Flor. Acaciæ Aug.
de Carthamo, A.
de Cichoreo cum Rhabarbaro, A. C.
Diasereos, Andern. A.
de Epithymo.
de Fumaria comp. s. major.

Syrup.

Syrupus Hellebor. minor. Querc. 1.
Helleborat. major.
Holagogus, 2.
Flor. persicorum.
de polypodio, A. C.
de pomis regis Sabor, A.
cum sena Querc.
de Rhabarbaro solutivus. Aug.
Rosatus solutivus simplex s. Mucharum, è Damascenarum 3. infus.
Rosatus laxativus compositus, s. Helleboratus.
Rosatus compositus, sine Helleboro.
de Senna.
Violatus solutivus, s. infusionis.
Vomitivus, 3.

Mel Rosatum laxativum, Violatum laxativum. } ex infus. & mell. ½.

Oxymel Helleboratum Gesner. A. C.
Oxysaccharum vomitivum, 4.

1. Syrupus Anisi, cum Vino: Quercetani.

℞. Anisi conquassati, ℥iv. maceretur in vini generosi, ℔. ij. per tres dies, coletur: Colaturæ adde Sacchari, ℔. ij. & coque ad syrupum.

N. *Eodem modo concinnari possunt Syrupi, & ex aliis seminibus, veluti ex semin. fœniculi, pœonia, ex bacis lauri, juniperi, & simil.*

2. Syrupus antiepilepticus: Quercetani.

℞. Rad. pœoniæ.
Visci querni, ana ℥ß.
Cinamomi opt. ℥ij.
Flor. calendulæ.
Lilii convall.
Tiliæ.
Lavendul. à p. 1.
Rosar. rubr. p. ij.

F. Extractio cum spiritu Juniperi, vel Vi, ad eminentiam digit. 4.
Decantetur.

℞. Tincturæ ℥x.
Sacchari candi pulverisat. ℥iij. aut iv.

M. & accendantur, flagrentque continuò agitando, donec syrupus satis coctus, aut plus minusvè fortis videatur. Tum enim extinguendum erit incendium.

Vires. *Præstantissimus est Syrupus, tàm præcautioni, quàm curationi inserviens.*

Dosis cochlear. s.

3. Syrupus de Artemesia Fernelii.

℞. Summit. Artemis. M. ij.
Rad. Iridis.
Helenii.
Rubiæ.
Pœoniæ.
Levistici.
Fœniculi à ℥ß.
Herb. Pulegii.
Origani.
Calaminth.
Nepet.
Melissophyll.
Sabinæ.

Succi nicot. ℔. ij.

Uvarum Corinth.

Passul. ana q. s.

Ponantur omnia in magno matracio benè obturato & sinantur digeri per ♂ 2. postea destillentur ex cineribus, & ex liquore destillato & sacch. cand. ℔. iv. F. syrupus Cap. ℥j. pro dosi paulò ante pastum bis aut ter in die, adde usus tempore

Lactis sulph.

Perlarum an. gutt. vij. M. & exhibe.

Lac perlarum fit terendo eas super marmor in Alcool, irrorando aq. ros. paulatim, deinde iterum terendo in mortar. marm. cum succo limonum statim perlæ dissolventur, filtra, colatura servetur.

7. Syrupus Nicotianæ, s. de Peto simplex Querc.

℞. Succ. Peti ℔. iv.

Hydromelit. simpl. ℔. 1.

Oxymelit. simpl. ℥iv.

Omnibus simul mixtis, fiat digestio in MB ♂. 2. vel 3. ut defecetur, hinc decanta, ac digere iterum ut supra, donec materia ab omni fœculentia depurata fuerit, adde postea sacchari ℔. ij. & coque in syrupum.

N. *Succus Peti opus habet perexquisita & ingeniosa digestione, qua vis vomitiva, ac dejectiva corrigitur, atque in syrupum abit præstantissimum, adversus omnes affectus asthmaticos, in quibus pulmonum bronchia pituita crassâ ac viscosa adeò infarciuntur, ut intercepta respiratione suffocationis periculum immineat, in quo casu syrupus hic ritè præparatus & administratus mira præstat. Cerebrum insuper à catarrhis, sive fluxionibus serosis & frigidis liberat, simulque per inferiora educit.*

Dosis cochlear. j. ubi tamen à principio summa opus est circumspectione, postea vero dosis augenda erit.

8. Syrupus de Nicotiana compositus Quercetani.

℞. Succi Peti (Nicotianæ) depurati (ut supra) ℔iiß.

Hydromelitis simpl. ℔. 1.

In quibus macera per ♂ 2. vel 3. MB.

Fol. Hyssop.

Polytrich.

Adiant.

Flor. Tussilagin.

Stœchad.

Violar.

Bugloss. ana p. ij.

Sem. Bombac.

Urtic.

Card. bened. à ʒ1.

Follicul. senæ ℥iij.

Agaric. rec. trochisc. ʒ1.

Cinamom.

Macis.

Caryophyllor. à ʒ1.

Dein fortiter exprimantur, digerantur denuo ad perfectam fecum depurationem. Colaturæ ℔ i ß. adde tantundem sacchari, coquantur in syrupum.

Vires. *Ad anhelosos & asthmaticos alias-*

aliosque affectus omnes pulmonum à frigidis & crassis humoribus subortos, qui pulmonum bronchiis inhærentes, vel tussim antiquam, vel ipsam dispnæam pariunt, excellentissimum est remedium; alvum leniter solvendo.

Dosis ℥ß. vel ℥ij. ad summum.

9. *Syrupus de pede cati compositus.*

℞. Dactylor. mundat.
Jujubar.
Sebesten.
Ficuum recent.
Passul. major. enucl. à ℥iv.
Ungul. caballin. c. toto.
Pulmonar. maculos. c. flor. à Mij.
Pedis cati.
Ceterach. ana M i.
Glycyrrhiz. ras. ℥i.

F. Decoctio & exinde cum sacchari ℔. ij. syrupus perfectè coctus.

Vires. *Pectoralis est ac nutritivus, unde his qui phthisi laborant, solamini magno esse poterit.*

10. *Syrupus de Testudinibus διαχυλωτῶν Resumptivus Renodæi.*

℞. Carnis testudinum, ℥iv. (abjectis cauda, collo & pedibus.
Hordei mundat. ℥ij.
Carnis dactylorum, ℥i.
Passularum damascenarum.
Glycyrrhiz. rasæ ℥vi.
Sebesten.
Jujub. ana num. xiii.
Sem. Bombac.
Melonum.
Cucum.
Citrull. ana ℥ß.
Sem. Lactul.
Papav. alb. ana ℨij.
Herb. Ungul. caballin.
Pulmonariæ ana M. i.
Flor. Violar.
Nenuphar. à ℥ß.

F. Decoctio. In colatura clarific. ac ℔. iv. adde Sacchar. alb. ℔. ij. sacchar. rosati & diatragacanth. frig. ana ℥v. F. syrupus.

Vires. *Confert his qui à morbo chronico resurgunt, macie confectis, tabidis, phthisicis, & simil.*

Syrupi purgantes.

1. *Syrupus Helleboratus minor Quercetani.*

℞. Fibrarum hellebori nigri. ℨij.
Agaric. rec. trochisch. ℥ij.
Fol. sen. mundat. ℥iij.
Turbith.
Hermodactilor. ana ℥i.
Sem. Anisi.
Fœnicul.
Cort. Citri à ℥ß.
Caryophyll.
Macis.
Cinamom. à ℨij.

Macerentur in Oxymelitis simplicis, Vini malvatici, & aquarum Melissæ ac Fumariæ ana q. s. vase vitreo clauso, hinc leviter bulliant ac exprimantur. Depuratæ per digestionem colaturæ addantur.

Syrupi de pomis redolentibus solutivi.

de suc-

de succis rosarum pallidarum.
Sacchari rosati & violati ana ℥iv. F. Syrupus.

Vires. *Omnibus morbis à materia tartarea, crassa ac tenace, à phlegmate adusto, bile aut melancholia dependentibus, in capite, thorace, ventriculo, hepate, utero, ipsisque articulis mirum in modum confert.*

M. *Habet & idem Quercetanus Syrupum helleboratum majorem, sed sufficit hunc in Officinis paratum asservare.*

2. *Syrupus Holagogus*; *F. F.*

℞. Rad. Polypod. querc. rec.
Cappar. ana ℥i.
Fol. Scolopendr.
Ceterach.
Meliss.
Betonic.
Rutæ murar. à M. i.
Flor. Trium cordial.
Cuscut. ana M. ß.
Sem. Limon.
Fœnic.
Anis. à ʒij.
Carthami contus. ℥i.

F. Decoctio in s. q. aquæ, ad remanentiam quantitatis, cui species infra scriptæ infundi queant. Decoctio hæc ita stet horis 24. tùm fiat colatura, & in hac infundantur.

Fol. Senn. mundat. ℥iv.
Agaric. albiss. ʒij.
Hermodactill. alb. ʒvi.
Rad. Hellebor. nigr. in aceto præparat. ℥i.
Epithimi
Zinzib. alb. ana ʒij.
Caryophyllor. ℈ij.
Macis ℈j.

Bulliant parum & stent in infusione horis 24. hinc exprimantur.

℞. Expressionem integram (ad ℔. j. & ℥iij.
Succi rosar. incarnatar. ℥ix.
Sacchari albiss. ℔. iij.
Coque ad ℔. iv. circiter.

Vires. *Convenit omnibus humoribus expurgandis, præcipuè atra bili, ac exinde morbis oriundis.*

3. *Syrupus Vomitivus.*

℞. Aqu. Vomitoriæ s. benedictæ.
(sive illa ex croco sit, sive ex vitro ♁ ii,) ℥vi.
Aq. Rosar. fragrant. ℥iß.
Pulv. cinamom. ʒij.

Digerantur vase clauso horis 24. postea cola. In colatura dissolve Sacchari ℥viij. coque ad consistentiam syrupi.

Dosis à ʒj. ad ʒiij.

4. *Oxysaccharum vomitivum.*

℞. Vitri. ♁ ii. pulver. ʒß.
Acet. vini albiss. ℥viij.

Infundantur in MB. l. △. per horas xv. colaturæ adde sacchari albiss. ℥iv. reduc. in patina vitrea ad consistentiam.

Vires. *Uti eo possumus pro vomitorio adversus febres continuas, pestilentes & intermittentes, paulo ante paroxysmum: item contra venena, Exanthe-*

anthemata, antequam scilic. prodierint.

Dosis à ℥ij. ad vj. Sala.

N. *Loco Vitri ♁ in hic compositionibus sumere quoque licet crocum metallorum, vel etiam flores ♁ ij.*

CAPUT LXXXV.

De Tincturis.

Tincturæ, tùm liquidioris, tùm solidioris consistentiæ in usu sunt.

Liquidioris consistentiæ Tincturæ nihil aliud sunt, quàm extractiones sine abstracto menstruo.

Solidiores consistentiæ Tincturæ sunt pulveres, sine combustione ex liquidioribus tincturis abstracto menstruo residui. Et hoc juris sola mineralia sibi vendicare videntur.

Modus fiendi fit ad modum, quem de Extractis dedimus. Conveniunt nimirum Tincturæ cum Extractis in plurimis, adeoque non raró confunduntur, quam confusionem uti in aliis, ita & hocce in loco removere, non absque commodo foret. Hinc fiunt Tincturæ.

I. *Ex fructibus.*

℞. Rob. affunde V, ac extrahe.

Vel ℞. Baccas seu fructus exiccatos, affunde ▽ convenientem stillatitiam, ac extrahe, &c.

N. *Si Tinctura lentè inspissetur, Extractum dicitur. Quercet. P. R. cap. 26. Sic fiunt Tinctura cerasorum, baccarum sambuci, ebuli, & simil.*

II. *Ex floribus.*

℞. Flores siccos, infunde in ▽ appropriata, (propria) vel fontana tepida, additis guttulis aliquot spirit. ⊖i, vel Sulphuris.

Famosiores Tincturæ sunt.

E Mineralibus.

Tincturæ ☉, ☾, ☿, ♂, ♄, ♁, ⊖i, Sul. — *vide libro tertio.*

Smaragdi.

Ex vegetabilibus, & maximè ex floribus.

Tinctura Alkekengi è baccis.
Essentia croci, vid l. 4.
Cerasorum nigrorum.
Fragorum.
Hypericonis, vide c. 57.
Flor. Pœoniæ.
Rhæados.
Rosarum.
Violarum.
Granorum Sambuci.
Ebuli.

Ex animalibus.

Tinctura fellis tauri; vide libr. 5.

I. *Tin-*

1. Tinctura Parac. diaphoretica correcta à S. Closs.

℞. Zedoar.
Angelic.
Calam. arom.
Galang.
Macis.
Zinzib.
Cinnam.
Gran. parad.
Piper. nigr.
Caryoph.
Sassafr.
Sarsæpar.
Ulmar. an. ℥j.
Aloës.
Mastich.
Myrrh.
Thur.
Camph. an. ʒß.
Mosch. ℈j. infund. in
🜄 &
Aq. rosmoschat. an. q. s. ut supereminean digitos 4. Adde ad maturandam putrefactionem.
🜍 Sulph. per camp. ʒß.
Salis juniperini ʒij.

Stent in loco calido per 14. ♂.

Dos. ℈j. in formâ qualibet. Eliquat glaciata, resinosa diffundit, fuliginosa efflat, balsamicâ suâ vi putredinem arcet, & soporiferis morbis auxiliatur.

2. Tinctura Cathretica S. Closs. Arch. Mediomatricum.

℞ Scammon. ℥j.
Turbith.
Agar.
Hermodact.
Rhabarb. an. ʒiij.

Pulverisata indantur lagenæ vitreæ addendo.

🜄 per 40. ♂ circulati, ut actrimoniam deponat (vel ejus loco aq. cinnam. alb. 1. exstillat.) ℔ß.

Infundantur per 8. ♂ in ciner. & agitentur bis aut ter singulis diebus, tinctus 🜍 aureo colore depleatur serveturque. Ejus cochl. j. M. cum ℥ß. syr. rof. pallid. viol. aut limon. acefacti cum 🜍 ⊖li.

Benignè admodum corpus à saburrâ phlegmaticâ aut seroiâ vindicat & repurgat.

CAPUT LXXXVI.

De Trochiscis.

Materia Trochiscorum sunt omnis generis Medicamenta, quæ pulverisata, liquore conveniente, (viscoso,) suscipi, compilari ac impastari queunt.

Parantur autem in Officinis Trochisci, partim ut pulveres viscoso aliquo liquore compacti ab injuria aëris eò melius asserventur, exigenteque necessitate adhiberi queant, partim quoque, ut per se applicentur, e. gr. Trochisci bechici, sublinguales,

prophylactici, trochisci pro fumo, & simil.

Modus fiendi.

℞. Medicamenta subtiliter pulverisata, redige in massam cum liquore convenientе mucilaginoso, e.g. cum mucilagine aliqua (Tragac.) cum succo, syrupo, & simil.

Ex massa impastata formantur trochisci, seu parvi pastilli, (quibus character pro libitu imprimitur,) vel fiunt inde bacilli oblongi.

Trochisci usitatiores alterantes.

Trochisci,

de Absynthio, Mesuæ, *August.*
de Agno casto, Rhasis, *Aug.*
Alexiterii s. contra pestem, 1.
Aliptæ moschatæ, cum ambra ac moscho, A.
Aliptæ moschatæ, sine ambra & moscho.
de Alkekengi, cum opio, A.
sine opio.
de Aniso, Mesuæ, A.
Bechici albi, cum moscho, A.
sine moscho.
nigri,
rubri, sive è bolo.
de Benzoin.
de Berberis.
de Camphora, Mesuæ.
N. *Renodæus alios è Myrepso substituit.*
de Capparibus, Mesuæ.
de Charabe, s. succino, Mesuæ
de Corallio, Nicol.
Diacorallii, Gal.
Cypheos Damocratis
de Eupatorio, Mesuæ
pro fumo vulgares, 2.
optimi, s. cum moscho, 3.
de Gallia moschata
Gordonii
Hedychroi
de Violis, Nicol.
de Lacca, Mesuæ
Moschardini. 4.
de Myrrha Rhas.
Pectorales. Baculi pectorales, 5.
Prophylactici cum mithridatio, 6.
Ramich Mesuæ
Diarrhodon. Nicol.
de Santalis, Mesuæ
Diaspermaton Gal.
de Spodio
de Terra sigillata, Mes.
de Vipera, Gal.
de Xyloaloë, Mesuæ.

Huc referendi sunt. 1. Trochisci ophthalmici, quibus imponitur nomen Sief. 2. Candelæ pro fumo. 3. Sapo odoratus; ac 4. Poma Ambræ, de quibus partim suis locis, partim hoc loco.

Collyria sunt usitatiora.

Sief. album cum sine & Opio
album Galeni.
citrinum Mesuæ
de plumbo Mesuæ
de rosis siccis
de thure Rhasis.

} Vide Dispensator.

Tro-

Trochisci purgantes.

Trochisci de Agarico, Mesuæ.
Agaricus Trochiscatus,
Alhandal. s. de Colocynthide,
de Rhabarbaro.
de Violis solutivi.

1. *Trochisci Alexiterii, Renodæi.*

℞. Rad. Zedoariæ.
Gentianæ.
Tormentillæ.
Rad. Ireos flor. à ʒj.
Angelic. ʒij.
Cinamomi.
Caryophyllor.
Macis, ana ʒß.
Zinziber. ʒj.
Coriandri præp.
Rosar. ana ʒj.
Cort. citri. sicc. ʒij.

F. Pulvis subtilissimus, & cum succi Glycyrrhizæ ℥vi. f. pasta mollis, de qua formentur trochisci, vel potius bacilli oblongi.

Vires. *Pesti præcavendæ multum conferunt, si in ore detineantur, vel & in ventriculum demittantur.*

2. *Trochisci pro fumo vulgares.*
F. F.

℞. Santal. citrin.
Rosar. rubr.
Caryophyll.
Cinam. à ʒvi.
Benzoin ℥iß.
Styrac. calamit. ℥i.
Sacchar. pulv. ℥xii.

Cum mucilag. Tragac. in ▽ ros. fact. f. trochisci.

3. *Trochisci pro fumo cum moscho.*
F. F.

℞. Benzoin. ℔. i.
Styrac. calamit. ℥vij.
Rosar. rubr. ℥i.
Ligni aloës. ℥ß.
Caryophyll.
Santal. citr. à ʒij.
Sacchar. alb. ℥viij.
Mosch.
Zibett. ana ʒß.

M. & cum infusione tragacanth. in ▽ rosar. formentur trochisci.

4. *Trochisci moschardini alias confectio moschardina: corpus sine anima.*

℞. Moschi ex ▽ rosar. dissolut. ℈j.
Sacchari albiss. ʒvi.
Amyli. ʒv.

Atterantur pistillo, & cum mucilagine tragacanth. (ex ℥i.) in ▽ rosar. facta., f. grana instar. hordeaceorum, quæ exiccentur in umbra, pro usu;

N. *Sunt qui sanguinem Draconis ʒij. addunt.*

Vires. *Graveolentiam oris emendant, si pastillus unus ac alter in ore detineantur.*

5. *Baculi pectorales.*
F. F.

℞. Spec. Diatragac. frigid.
Diaireos simpl. ana ʒi.
Rad. Liquirit ʒß.

Sacchar. albiss. ℥vi.

Cum mucilagin. Tragacanth. F. Baculi

Vires. *Tussim leniunt, asperitatem demulcent.*

6. Trochisci Prophylactici cum Mithridatio, F. F.

℞. Boli armen. in succo citri infusi & exiccati. ℥i.
Corall. rubr. præpar. ʒij.
Rasur. c. c. ʒi.
Succin. alb. ℈ij.
Rad. Tormentill.
Pimpinell.
Imperator.
Angelic.
Zedoar. ā ʒiij
Cinamom. ʒij.
Croc. ℈j.
F. Pulvis subtilissimus.

℞. hujus pulveris. ʒij.
Mithridatii opt. ℥i.
🜍 Cinamom.
Angelic. ana gutt. ii.
Sacchar. albiss. ℥iij.

Cum infusione G. Tragac. in 🜄 angelicæ facta, F. Trochisci.

Vires. *Frequenti hic in usu sunt ad pestem præcavendam.*

Hujus quoque loci sunt, candelæ & baculi fumales, quæ fiunt ex pulveribus odoriferis, impastatis mucilagini Tragacanth. Styrac. & simil. uti trochisci pro fumo, à quo non differunt, quoad modum fiendi.

Sic sunt.

7. Candela fumales. F. F.

℞. Benzoin. ℥vi.
Lign. Aloës.
Ahad.
Santal. citrin.
Ladan. ana ℥iv.
Oliban.
Mastich.
Caryophyll. ā ʒiij.
Sacchar. alb. ℔. ij.
Carbon. tiliæ. ℔. iv. ß.

F. Omnium pulvis subtilissimus & cum mucilagine tragacanth. in 🜄 rosar. majoran. & corr. citri facta, formentur candelæ, addendo parum styracis liquid. & terebinth.

8. Massa seu baculi pro fornace.

℞. Benzoin.
Storac. cal. ā ℥i.
Ladan. opt. ʒvi.
Balsam. indic. ʒiij.
Lign. aloës ʒiij. (præstat. Extract.
Mosch. Alexandr.
Zibett. ana ℈j. M. f. a. f. Massa.

Formenturque instar ceræ Hispanicæ bacilli fornaci affricandi.

CAPVT LXXXVII.

De Balsamis inunctoriis, Linimentis, Vnguentis.

BAlsami Inunctorii, Linimenta & Unguenta, vix præparatione, & ferè, non nisi consistentia, inter se differunt, quam illi liquidiorem habent instar mellis; ista paulò duriorem, ac vix fluidam; hæc crassiorem adhuc, minusque fluidam: ubi tamen notari velim, in praxi plerumque Linimenti ac Unguenti nomina confundi.

Materiæ ex quibus parantur, sunt olea, butyrum, adipes, sæva, medullæ, resinæ, mucilagines, succi; ut & res aliæ, quæ aptæ sunt dictis materiis, vel sub forma pulverum immisceri, vel in iisdem colliquari, &c.

N. 1. *Sumitur ad Olei ℥j. pinguedinis ferè* { *ʒj. vel ij. in linimentis ʒj. vel iß. in balsamis. ʒiiß. vel ℥ß. in unguentis addita insuper pulveris, ʒj. &c.*

N. 2. *Balsami ob molliusculam consistentiam Cera carent. Linimenta vel nihil, vel parum admittunt, (scil. ad Olei ℥j. Cera ʒj.) Vnguenta vero uti consistentiam requirunt crassiorem, ita & materiam volunt puriorem, adeoque Ceram copiosiorem & nonnunquam gummata.*

Modus parandi.

Recipiuntur Olea, hinc adduntur quæ crassiorem inducunt consistentiam, idque vel sola mistura, vel si opus sit liquefactione interveniente.

N. 1. *Fieri potest quoque linimentum unguentumvè ex pulveribus, melle oxymelite, syrupo, & simili susceptis, in forma scil.* Electuarii.

N. 2. *Succi aquei si addendi sint, coquendi illi sunt cum oleis ad humiditatis illius aqueæ consumptionem, cujus indicium est, si instilletur guttula super prunas, sine strepitu.*

Balsami usitatiores sunt.

Balsamus Balsaminæ, 1.
Hispaniæ, 2.
Hyperici magistralis, 3.
Mirabilis s. compos. 4.
Uterinus. 5.
Vulnerarius, 6. 7. 8. 9. 10.

Linimenta usitatiora sunt.

Linimentum ♄ i, id est, Balsamus ♄ i, dictus, 11.
Linimentum de Amianto, 12.
dentrificium, 13.
Errhinum, 14.

Vnguenta usitatiora.

Vnguentum.
Agrippæ Mesuæ, *Aug.*
Ægyptiacum, A.
Alabastrinum, A.
Album Avicenn.
Album Camphoratum, A.

Unguentum.
Altheæ simplex, Dialthæa, 1.
compositum, A.
Anodinum, Cord.
Anodinum, 15.
Anodin. Podagricum, Croll. 16.
Apostolicum Avicenn. A.
Aregon. A.
Arthanitæ majus,
minus.
Aureum, Mesuæ.
Basilicum.
de Bdellio.
Butyraceum nervale, 17.
de Calce.
ad Carunculas penis.
de Cerussa Avicen.
Citrinum.
Clysmaticum.
Comitissæ.
Cardiacum, 18.
Cordiale, 19. 20.
de Cyclamine.
de Cynoglossa.
Fuscum.
de Glycyrrhiza.
ad Hæmorrhoides.
Noribergense.
Infrigidans Galeni.
Jovis, s. de Verbena.
de Lithargyrio.
Martiatum magnum,
parvum.
Mercuriale.
de Minio camphoratum.
Narcoticum, 21.
Nervinum.

Unguentum.
de Nicotiana.
Nihili ad Oculos.
Ophthalmicum, 22.
Pectorale.
Pediculorum.
ad Perniones, 23.
Pomatum.
Diapompholygos s. Nihili,
Nicolai, A.
Populeum.
Potabile.
Resumptivum.
Rosatum.
Rubeum camphoratum.
ad Scabiem, 24.
Spleneticum,
de Succ. Arantii.
Sympatheticum, 26.
Terebinthinæ, 27.
ad Tineam.
de Tutia.
ad Vermes.
Violatum.
Viride Reginæ.
Viride potabile. Butyrum Viride, 28.

1. *Balsamus balsaminæ sic fit.*
℞. Fol. florum & fructuum balsamin. ana ℥ iv.
Rad. consolid. major.
Ophiogloss. an. ℥ ij.
Aristol. rot.
Zedoar. an. ℥ ß.
Visci in folliculis Ulmi reperti ℥ iß.

Succi

Succi astacor.
Fol. pervinc. &
Sanic. an. ℥j.
Infund. in Ol. oliv. q. s. & insolentur.
Colato oleo ad libr. sing. adde Ol. vernic. liquid. ℥j.

Hic Balsamus inservit nervosis partibus vulneratis aut ambustis, dolorem hemorrhoidum sedat & mammillarum inflammaturam, addito camph. tantillo, cicatricibus delendis prodest cum ol. ovorum mixtus.

Balsamus Hispania.

℞. Olei vetustiss. ℥iv.
Hyperic. ℥ij.
Terebinth. puræ, ℥viij.
Frumenti integr. ℥iß.
Rad. card. bened.
Valerian. a ℥i.
Thur. pulverisat. ℥ij.

Radices & herbæ crasso modo contusæ, ponantur in olla, infundanturque in Vini albi generosi, q. s. ut omnia in Vino mergant, per ♂ (2.) hinc adjiciantur oleum & frumentum, coquanturque omnia ad Vini consumptionem. Mox facta forti expressione, addatur Terebinth. & Thus, & iterum parum ebulliant, serventurque in vase vitreo.

Vires. *Sanat vulnera partium etiam nervosarum spatio, ut ajunt, viginti quatuor horarum.*

Modus utendi talis est.

Abluto prius vulnere Vino albo frigido, statim inungitur totum vulnus oleo prædicto calente: quod si hoc commodè fieri nequeat, per syphonem intra vulnus, tanquam per clysterem immittitur & confertim labra vulneris ad mutuum contactum adducuntur ligatura, aut futura, aut glutine. deinde partes circumstantes prædicto oleo similiter inunguntur. Supra vero vulneris labia jam reducta, linteum imponitur, prædicto oleo madens, & supra hoc aliud Vino nigro expressum, mox alia lintea sicca: deinde fascia superligatur. *Vide Hyeronimum Fabricium ab Aquapend. secundo Opere Chyrurg. part. 2. c. 7.*

3. *Balsamus Hyperic. Magistralis. s. oleum hyperici magistrale.*

♃ Ol. oliv. ℔ i.
Vini rubr. odor. ℔ß.
Lumbricorum sale communi aspersorum ℥iv.
Terebinth. Venet. ℥ij.
Granorum matur. Matrisylv. septembri collect. Mij.
Florum hyperic. p. iv.

Insolentur per æquinoctium æstivum aut paulo post, colato liquori adde spiritus thereb. in quo salis ♄ ni quantum capere poterit solutum sit ℥ij.
Ol. Myrrh. ℥j. M.

Per se vulnera curat.

4. *Balsamus mirabilis sive Compositus.*

♃ Balsam. Momord. seu Balsamin. sequent. ℥iv.

Sulph per

Sulph. per ♄um thereb. extract. ℥iß.
Ol. hyperic. magistral. seq. ℥ij.
Tinctur. ♂tis.
Magnetis alb. pulverif. ana ℥ß.

Digerantur per mensem. Instillentur guttulæ aliquot in vulnus calidè, apposito desuper Empl. diaSulph. Rulandi.

Ex communicatione S. Closs.

5. *Balsamus Uterinus.*

℞. Galban. puriss.
Serapin. elect. ana ʒvi.
Assa fœtid. ʒß.
Ammoniac. ʒi.

Dissolve in oleo destillato Juniper. & Terebinth. addendo olei Lauri stillat. ℈ß. succin. ℥ß. M.

Vires. *Uteri suffocationes insigniter sistit, menstrua ciet, si umbilico inungatur, vel abdomen deorsum eo confricetur.*

6. *Balsamum vulnerarium, Crollii.*

℞. Flor. Hyperic. ℔. i.

N. *Colligantur cum Solis ortu, balsamico tempore, in exaltatione; videlicet circa Festum Johannis ante novilunium.*

Flor. Cheiri.
Centaur. min.
Chelidoniæ.
Prunell.
Chamomill.
Rad. Aristoloch.
Consolidæ mediæ vel majoris, à ℥iß.
Rosar. rubr. ℥iiß.
Mumiæ transmar.
Myrrh.
Thuris à ℥iß.
Mastich. ℥i.
Storac. liquid. ℥ij.

Incisis incidendis & tritis terendis F. infusio in 🜄 boni, ℔. viij. ♂. aliquot, hinc decantetur cum forti expressione. Spiritui huic tincto (nisi velis majoris efficaciæ ergo reiterare infusionem florum,) addatur olei olivarum recentis, quod supra ramenta pinguia abietina per octo dies, in digestione stetit, ℔. v. Terebinth. claræ commun. & resinæ laricea lotæ in ▽ hyperic. ℔iß.

Iterum per ♂ 14. omnia digerantur: ultimo abstrahatur 🜄 in MB. tunc balsamum manebit in fundo rubeum, instar sanguinis.

Vires. *Balsamum est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum. Confert & in omnibus tumoribus, inflammationibus, contractis & contusis membris, rupturis ossibus.*

Usus idem qui præcedentis esse potest.

7. *Balsamus vulnerarius.*

℞. Galbani.
Ammoniac.
Bdell. à ʒß.

Macerentur in ✤ per ♂ 3. hinc colentur & inspissentur ad consistentiam mellis.

Postea.

℞. Myrrh. rubr.

Mastich.

Mastich.el.ā ℥ß.
Oliban.℥j.

Pulverisata solve coquendo igne lento in Ol. Olivar. ℔. 1. oleum sc. per vices affundendo, semperque agitando, donec posteriora hæc bene fuerint eliquata.

Tandem gummata illa priora inspissata (uti dictum,) admisce simili modo agitando, & dein recens oleum olivarum per vices affundendo, donec & altera quoque ℔. olei adjecta fuerit, & Balsamus aliquid flavedinis contraxerit.

Vulnera recens punctim & cæsim facta, citissimè curat.

Usus idem est qui præcedentium.

N. *Fortior erit in mundificatione vulneris, si æruginis* ʒj. *addideris, & per mensem insolaveris, qua ratione feces subsidentes rejici queunt. Hartm. in praxi.*

8. *Alius Balsamus Vulnerarius.*

℞. Ol.Olivar. ℥iv.
Therebinthin. ℥vi.
Mastich. ʒv.
Thur. ℥j.
Myrrh. ʒvi.
Galban. ℥j.
Ærugin. ʒiij.
Camphor. ʒj.
Acet.opt. ℥iiß.
Sp. vini ℥ß.

Coq. ad consumptionem aceti. Colatura servetur pro usu.

9. *Balsamus Vulnerarius Metensium.*

℞. Ol.oliv.
Sem. lini purif. an. ℔ß.
Laurini ℥j.
☋ Baccar.junip still. ℥ß.
Garyophill. ʒj.
Aloës succotr. ʒij.
Thereb.Venet. ℥ij.
Virid. æris ʒiij.
⊕ alb. ʒiß.

Pulverisanda & pulverisentur & coquantur simul △ lento dum virorem acquirat oleum. F. Bals.

Lavetur vulnus recens sive cæsim, sive globulo sclopetico inflictum vino tepente, deinde Balsamus ex tomento lineo, quantùm fieri potest calidè instilletur & Empl. stictico Croll. obtegatur pars vulnerata. Brevi admodum tempore curat, symptomata vulnerum, inprimis vero Synoviam arcet, morsuum venenatorum malitiam corrigit. Ex communicatione S. Closs.

10. *Balsamus vulnerarius Samaritanus.*

℞. Ol.olivarum, vel hyperic.
Vini alb generos. an.

Coquantur ad ignem ad consumptionem vini.

Vires. *Insignis est ad vulnera recentia mundificanda, & consolidanda.*

11. *Linimentum de* ♄. *Balsamus.*

♄.

Solve Sal ♄i in ⋇, ut optimè eo imprægnetur, hinc abstrahe aliquantulum

Sulph. per ~um thereb. extract. ℥iß.
Ol. hyperic. magistral. seq. ℥ij.
Tinctur. ♂tis.
Magnetis alb. pulverif. ana ℥ß.

Digerantur per mensem. Instillentur guttulæ aliquot in vulnus calidè, apposito desuper Empl. diaSulph. Rulandi.

Ex communicatione S. Closs.

5. Balsamus Uterinus.

℞. Galban. puriss.
Serapin. elect. ana ʒvi.
Ass. fœtid. ʒß.
Ammoniac. ʒi.

Dissolve in oleo destillato Juniper. & Terebinth. addendo olei Lauri stillat. ℈ß. succin. ℥ß. M.

Vires. *Uteri suffocationes insigniter sistit, menstrua ciet, si umbilico inungatur, vel abdomen deorsum eo confricetur.*

6. Balsamum vulnerarium, Crollii.

℞. Flor. Hyperic. ℔. i.

N. *Colligantur cum Solis ortu, balsamico tempore, in exaltatione; videlicet circa Festum Johannis ante novilunium.*

Flor. Cheiri.
Centaur. min.
Chelidoniæ.
Prunell.
Chamomill.
Rad. Aristoloch.
Consolidæ mediæ vel majoris, à ℥iß.
Rosar. rubr. ℥iiß.
Mumiæ transmar.
Myrrh.
Thuris à ℥iß.
Mastich. ℥i.
Storac. liquid. ℥ij.

Incisis incidendis & tritis terendis F. infusio in 🜄 boni, ℔. viij. ♂. aliquot, hinc decantetur cum forti expressione. Spiritui huic tincto, (nisi velis majoris efficaciæ ergo reiterare infusionem florum,) addatur olei olivarum recentis, quod supra ramenta pinguia abietina per octo dies, in digestione stetit, ℔. v. Terebinth. claræ commun. & resinæ laricea lotæ in 🜄 hyperic. ℔iß.

Iterum per ♂ 14. omnia digerantur: ultimo abstrahatur 🜄 in MB. tunc balsamum manebit in fundo rubeum, instar. sanguinis.

Vires. *Balsamum est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum. Confert & in omnibus tumoribus, inflammationibus, contractis & contusis membris, rupturis ossibus.*

Usus idem qui præcedentis esse potest.

7. Balsamus vulnerarius.

℞. Galbani.
Ammoniac.
Bdell. à ℥ß.

Macerentur in ♃ per ♂ 3. hinc colentur & inspissentur ad consistentiam mellis.

Postea.

℞. Myrrh. rubr.

Mastich.

Mastich.el.à ℥ß.
Oliban.℥j.

Pulverisata solve coquendo igne lento in Ol. Olivar. ℔. 1. oleum sc. per vices affundendo, semperque agitando, donec posteriora hæc bene fuerint eliquata.

Tandem gummata illa priora inspissata (uti dictum,) admisce simili modo agitando, & dein recens oleum olivarum per vices affundendo, donec & altera quoque ℔. olei adjecta fuerit, & Balsamus aliquid flavedinis contraxerit.

Vulnera recens punctim & cæsim facta, citissimè curat.

Usus idem est qui præcedentium.

N. *Fortior erit in mundificatione vulneris, si æruginis ℥j. addideris, & per mensem insolaveris, qua ratione feces subsidentes rejici queunt.* Hartm. *in praxi.*

8. *Alius Balsamus Vulnerarius.*

℞. Ol.Olivar. ℥iv.
Therebinthin.℥vi.
Mastich.ʒv.
Thur.℥j.
Myrrh.ʒvi.
Galban. ℥j.
Ærugin.ʒiij.
Camphor.ʒj.
Acet.opt. ℥iiß.
Sp.vini ℥ß.

Coq. ad consumptionem aceti, Colatura servetur pro usu.

9. *Balsamus Vulnerarius Metensium.*

♃. Ol.oliv.
Sem.lini purif. an.℔ß.
Laurini ℥j.
🜄 Baccar.junip still.℥ß.
Garyophill.ʒj.
Aloes succotr.ʒij.
Thereb.Venet. ℥ij.
Virid. æris ʒiij.
⊕ alb. ʒiß.

Pulverisanda & pulverisentur & coquantur simul △ lento dum virorem acquirat oleum. F. Bals.

Lavetur vulnus recens sive cæsim, sive globulo sclopetico inflictum vino tepente, deinde Balsamus ex tomento lineo, quantum fieri potest calidè instilletur & Empl. stictico Croll. obtegatur pars vulnerata. Brevi admodum tempore curat, symptomata vulnerum, inprimis vero Synoviam arcet, morsuum venenatorum malitiam corrigit. Ex communicatione S. *Closs.*

10. *Balsamus vulnerarius Samaritanus.*

℞. Ol.olivarum, vel hyperic.
Vini alb generos. an.

Coquantur ad ignem ad consumptionem vini.

Vires. *Insignis est ad vulnera recentia mundificanda, & consolidanda.*

11. *Linimentum de ♄. Balsamus.*

♄.

Solve Sal ♄i in ⋇, ut optimè eo impraegnetur, hinc abstrahe aliquantulum

Qq

tulum ※, miſceque hujus ℥viij. cum olei roſat. ℥iv. vi. &c. agitaque ut f. Linimentum.

Vires. *Confert inflammationibus, & ambuſtis illitum.*

12. *Linimentum ♄ i compoſitum, ſeu Linimentum de amianto.*

℞. Amiant. ℥iv.
Plumb. uſt. ℥xij.
Tut. præparat. ℥ij.

Calcinentur, deinde pulveriſata macerentur cum ※, ac quotidiè per menſem materia agitetur ſemel: poſt menſem ebullienda eſt unius horæ quadrante, ac quieſcere ſinitur, donec clareſcat.

Deinde,

℞. Aceti hujus clari.
Ol. Roſac. ana

Miſc. optimè, donec F. Linimentum.

Vires. *Miraculoſum eſt, ad tineam puerorum, & ad ulcera tibiarum ſananda. Innngitur ſcil. pueri caput totum ac ſcabiem Ulcera veſperi inunguntur. Boëthius de* Boodt.

13. *Linimentum dentrificium.*

℞. Rad. Ireos. ʒi.
Pumic. ʒiß.
Alum. uſt. ʒß.
Oc. ♋.
Corallor. rubr. ana ʒi.

Pulveriſata excipiantur melle roſato F. Linimentum.

14. *Linimentum Errhinum.*

℞. Succ. Ireos.
Cyclamin.
Majoran.
Betæ ana ℥ij.
Ol. Irin. ʒvi.
Elaterii gran. vij. cum Cera.
F. Linimentum. *Crato.*

15. *Unguentum C. C. Anodynum Guilhelmi Simonidis.*

℞. C. C. dimidium minutim inciſum ponatur in cacabo vino pleno, addito ſemper vino q. ſ. bulliant ad vini conſumptionem. Deinde abjecta craſſiore C. C parte, medulla remanens fricetur manibus, adde poſtea

Ol. Abrotan.
Hyperic.
Aneth.
Scorpion.
Lumbricor. terr
Nucum.
Laurin.
Rut.
Spic.
Sabin. an. ℥iß.
Axung. human. ℥iß.
Caſtor. ʒii.
Nitri ʒiß.
Euphorb. ʒß.
M. F. l. a. Ungent.

Vires. *Summe prodeſt in doloribus ſcorbuto-colicis atrociſſimis, tum & in pareticis & podagricis, aliiſque torminibus.*

16. *Unguentum Anodynum in Podagra.*

℞. Flor. Roſar. ſylveſtr. M. x.

Herb.

Herb. & Cortic. exterior. hyoscyam. recent. M. VI.

Concisa coquantur in Vini mensur. f. hinc exprimantur & colentur. Colaturæ l. △ ad mellis consistentiam inspissatæ, adde pingued. suill. castrat. ℔. ij. misce optime ad △, tandem ubi parum refrigerata fuerint: admisce,

Opii in vino solut. ℥i.
Croci pulv. ad magnitudinem avellanar. duarum.
Extract. flor. verbasci. ℥ß.
F. Unguentum.

Vires. *Singulare est in sistendo dolore Podagrico & Nephritico, si calide affectus illo inungatur.*

N. *Ubi dolori nephritico velis applicare, operæ precium feceris, si manipul. duos vel tres baccarum Iuniperi ab initio compositionis cum hyoscyamo teras & exprimas. Croll.*

17. *Unguentum butyraceum nervale S. Closs.*

℞. Herb. absynth. virid.
Majoran.
Sisymbr.
Hyssop.
Melis.
Calamenth.
Orig.
Basilic.
Hyperic.
Rut.
Calend.
Sabin.
Tanac.
Arthemis.
Abrotan.
Flor. Chamæm.
Melil.
Hyperic.
Bethon.
Agrimon.
Centaur. min. a. M. I.

Concidantur minutim & in magno fictili bull. in butyr. Majal. ℔. VII.

▽ ℔. VI.

Percoctis herbis & consumpto ▽ exprimantur per torcular, & coquantur simul cum butyro, admiscendo succi nicot. depurat ℔. ij.

Thereb. lot. ℔. I.
Ceræ ℥VI. F. Unguentum.

Vires: *Valet ad omnes affectus frigidos nervorum spasmum Cynicum, præsertim si spondyli cervicis & partes illæ quæ movent musculos faciei eo inungantur, si verò totum pectus & cartilago Xyphoides, tunc sedat singultum, tuncque sic præscribitur.*

♃ Bals. Peruvian. ℥I.
Butyrosi nostri ℥II.
▽ ℥I. M. omnia ad exhalationem usque ▽.

18. *Unguentum Cordiacum*, Hertzgespan-Salb / *F. F.*

℞. Herb. Cordiac.
Chamædr.
Malv.
Senecii.
Jaceæ.

Amar dulc.
Scabiof.
Semperviv.
Morsus gallin. ana. M. ij.

Incidantur & coquantur in ℔. viij. butyri recentis, ad consumptionem aquositatis, dein exprimantur, & F. Unguentum.

Vires. *Frequentis usus est in affectu infantum, quem Cardiacam appellant. Fricant eo hypochondria & locum cardiæ, &c.*

19. *Unguentum Cordiale, D.D. Arnold. Weickhardi pro Officinis.*
F. F.

℞. Ung. rosat. Mes. ℥iij.
Ol. Scorpion. simpl. ℥iß.
Nucist. express.
Stillat. cort. citri.
camphor. ana ʒi.
Antidot. Matthiol.
Theriac. Andr. ana ʒiß.
Aloës rosat. ʒij.
M. F. Linimentum.

Vires. *Corroborat Balsamum vitæ, languidisque viribus subvenit, Cordi inunctum.*

20. *Unguentum Cordiale Cl. Ludovic. ab Horning.*

℞. Ung rof. opt. loti ℥iij.
Balsam. Apoplect. ℈j.
Ol. nucist. express. ʒj.
Still. cort. citri ℈ß.
Cinam. g. v.
Rosar. g. vi.
M. optimè.

Usus idem qui prioris.

21. *Unguentum Narcoticum.*

♃ Sacchar. ♄ni ʒij.
Opii ʒj.
Camphor. ℈j.
♈ express. nuc mosch. ʒj.
nucleorum persic. ʒij.
ambr.
Mosch. an. ℈j. F. l. a. Unguentum.

Vires. *Non tantùm tolluntur ardores & dolores Capitis, sed etiam suaviter conciliatur somnus, si utraq; tempora eo illinantur.*

22. *Unguentum Opthalmicum, F. F. D. D. de Spina.*

℞. Tut. præparat. ℥ß.
Camphor. ℈j.
Aqu. rosar. alb. ʒi.
Butyr. rec. ℥i.
Virid. æris parum.
M. F. Unguent.

Usus. *Applicatur ciliis, in inflammatione ac rubedine oculorum.*

23. *Unguentum ad perniones mirandum.*

♃ Cer. flav.
Picis resin.
alb.
Ol. oliv. &
Sem. lin. ana ℔ß.
Sævi bovini.
Vervec. liquat. ana quart. iij.
Thur. albis. ℥ij.
Minii ♄i officinarum ℥iv. F. Unguentum.

De quo

De quo illinatur calidè cum pluma pernio ulceratus supposito linteolo mundo. Non ulceratus v. fortiter petreolo ante △ confricetur. Tanta utilitatis est, ut quotannis plures istius Ung. libras in pauperes eroget. S. Closs. Fissuras insuper mammillarum & Erysipelata leviora sanat pracedente fotu cum ▽.

24. *Unguentum contra scabiem.*

℞. Lithargyr.
Ceruss. alb. an. ℥iß.
Acet. rosar. ℥iß.
Ol. rosar. ℥vi.
Sulphuris viv. ℥vi.
Sal. comm. ℥iij.
Butyr. recent. ℥iii.
Terebinth. ℥iß.
M. s. a.

25. *Unguentum somniferum, F. F.*

℞. Opii thebaic. ℈ij.
Croc. ʒß.
Ung. rosar.
alabastr. ana ℥ij.
Ol. nucist. ʒv. ℈j.
Acet. sambuc. parum.
F. l. a. Unguent.

Vires. *Inungetur temporibus, fronti, & cervici pone aures, ad conciliandum somnum.*

26. *Unguentum splenticum.*

℞. Ol. Amygdal amar. ℥i.
Cappar. ℥ij.
Nucl. persic. express. ℥ß.
Succ. Rad. Bryon.
Cyclamyn.
Cicut. ana ℥ij.
Gumm. Ammoniac. in ✠ dissolut.
Bdell. ana ℥iß.
Pulv. Cort. cappar.
Tamarisc. à ℥ß.
Fraxin. ʒvi.
Ceterach.
Summ. centaur. min. à ℥ß.
Sem. Cymin. aceto macerati, & iterum exiccati. ℥ij.
Ceræ novæ, q. s. F. Unguent.

Vires. *Vim habet calefacientem, emollientem, resolventem, aperientem, roborantem.*

N. *Penetrandi gratia potest addi ʒj. vel ij. Ol. spic. vel Ol. stillatit. absynth. ℈iß.*

27. *Unguentum Sympatheticum, Crollii.*

℞. Adip. Verris aprugn.
Ursin. ana ℥iv.
Bulliant per horam dimidiam, in Vino rubro, fundanturque super aquam frigidam, colligaturque pinguedo supernatans.

Dein.

℞. Lumbricorum lotorum pulveris.
Cerebri aprugni
Santal. rubr.
Mumiæ
Hæmatit. ana ℥i.
Usneæ è cranio hominis interempti, ʒi.

F.l.a. Unguentum cum pinguedinibus illis.

N. 1. *Animalia illa quò seniora, eò adeps melior.*

N. 2. *Usnea colligenda ☾ crescente, & in bona domo existente, ♀ scil. si fieri possit non ♂. aut ♄i. Parandumque Unguentum ☉ in libra existente.*

N. 3. *Sunt qui omittunt Usneam & Mumiam.*

Usus.

Hoc Unguento sanantur omnia Vulnera, (modo nervi, arteriæ, &c. non sint læsæ.) Ungatur telum, quo vulnus inflictum, quotidie semel, si necessitas urgeat, & vulnus sit ingens, alioquin secundo vel tertio die inunxisse sufficit.

N. 1. *Telum servetur in linteolo mundo, & loco non nimis calido, ne damnum inferatur Patienti. Cavendum etiam ne pulvis super telum cadat, nec ventus afflet in loco frigido, alioquin Patiens mirè affligeretur.*

N. 2. *Si vulnus punctim inflictum, ungatur telum versus mucronem descendendo.*

N. 3. *Si telum desit, sangnis ex vulnere lignello suscipiendus, quod dein ut de telo dictum, tractandum. Hac ratione dolor dentium mitigari quoque potest, si nimirum lignellum sanguine Gingivarum imbutum, eodem unguento inungatur.*

Operatio hujus Unguenti perficitur identitate Balsami, sive spiritus illius Balsamici, qui in homine & cruore idem est. Inter hos enim spiritus non alia est differentia, quam quod in homine Spiritus ille adhuc vitali actu vigeat, in cruore autem coagulatus sit. Quare cum experiamur, affinitatem sanguinis tantum posse, ut uno fratre, vel consanguineo proximo, peste correpto, & alter etsi longo vix intervallo absit eâdem afficiatur; quid non fieri posse autumabimus, sanguinis identitare.

28. *Unguentum Terebinthinæ, vulgò* Eyterſälbichen.

℞. Terebinth. ℔.ij.
Vitell. ovor. num. VI.
Mastich.
Myrrh.
Oliban. ana ℥ I.
F. Unguent.

Vires. *In vulneribus generationem puris promovet.*

29. *Unguentum Viride potabile, Butyrum viride.*

F.F.

℞. Herb. Salv.
Hyssop.
Prassii.
Menth.
Betonic.
Scolopendr.
Scabios.
Cichor.
Fœnicul.
Meliss.
Veronic.
Matrisylv.

Aqui-

Aquileg.
Rut.
Petrosel.
Millefol.
Centaur.min.
Agrimon.
Aristoloch.rot.
Plantag.c.toto ana M.ij.
Butyri Majalis, ℔.viij.

Infunde herbas omnes recentes suo quamlibet collectionis tempore in butyro, stentque donec omnes collegeris & infuderis, postea exprime, expressum coque ad consumptionem aquositatis, F.l.a. Unguentum.

Vires. *Expetitur à vulgo, assumiturque ad sanguinem coagulatum resolvendum, dolores leniendos, pulmonum mucilaginem demulcendam & expellendam. Quin & extrinsecus ad dictos affectus adhibetur.*

NB. Cùm maturante prælo sequentia medicamenta suis locis non fuerint inserta, ea hîc subjungere placuit, quod ne ægrè feras, Lector optime, te amicè rogo. Referatur igitur ad Caput XXXIX. de Aquis reliquis. p. 152.

1. *Aqua ophthalmica.*

℞. Aq.rosar.alb.
Lil.alb.
Fœnicul.an.℥x.
Bacc.Laur.contr.ʒij.
⊖-i alb. ʒiß.
Camphor. ℈ii.

Bulliant in diplomate & stent per noctem bene clausa, manè colentur & conserventur pro usu.

Ad Cap. XLIX. de Decoctis. p. 176.

2. *Decoctum laxativum P. de Spina.*

℞. Rad.Sarf. parill.
Alth.
Borrag.an.℥ß.
Glycyrrhiz. ʒiß.

Digerantur hos.24.in ℔. iv. ▽æ ferventis. Dein coquantur ad ℔. iij.
Postea adde
Rad.Polypod.℥ß.
Epithym. ʒiij.
Fol.Sen.el.℥ß.
Agaric.troch.ʒiß.
Mechoacan.opt.ʒii.
Flor. Borrag.
Buglosſ.
Violar.an.p.i.
Tamarind.ʒvi.
Passular.min.℥ß.
Dactyl.recent.N.iv.
Sem. Cartham. contus. ʒij.
Anis.
Fœnicul.an.ʒß.

Carvo-

Caryophyll.
Zinzib. an. ℈j.
Coque adhuc parum f.a. dein exprimantur & colentur pro potu.

Vires: *Blande movet album, acreque humores obtundit, adeoq; convenit quam maxime in doloribus colicis.*

Dosis. ℥iv. *mane, & si libet post meridiem.*

Ad Cap. LXXIII. de Pilulis, p. 255.

3. *Pilulæ hystericæ. Greg. Horstii.*

℞. Aloës succotr. ʒiii.
Myrrh. opt. ℈j.
Extr. cal. ar.
Card. bened. an. ℈ß.
Croc. g. iii.
Rad. Gentian.
Aristol. long.
Dictamn. an. g. v.
Cum Rob. sambuc. f. Massa.

Vires: *In impuritate uteri, & mensium obstructione à crassis & pituitosis humoribus proveniente, cum successu exhibentur.*

Dosis: ʒß. *per dies aliquot continuando.*

Et sic Finis esto Libri secundi.

PHARMACOPOEIÆ

MEDICO-CHYMICÆ,

LIBER III.

DE MACROCOSMOLOGIA, SEU MINERALOGIA.

Caput I.

De Mineralogia in genere.

Libris superioribus medicamentorum tractationes generaliores fuerunt cum subjunctis compositis, quæ non passa sunt speciali alicui certove nativo accenseri, qua ratione Pharmacopœja generalis dici posset: specialior sequitur, qua nativa singula cum annexis præparatis perstringuntur.

Pharmacopœjæ specialis partes sunt, *Macrocosmologia*, *Pythologia*, *&* *Zoologia*. Tot enim numerantur Mundi universi regna: Macrocosmicum scil. vegetabile & animale, eaque inter se summa cognatione conjuncta.

N. *Regna hæc vocat Hippocrates*; (lib. 1. de Diæta,) *tres concentuum harmonias, similitudine ex musicis desumpta. Nimirum sunt instar trium sonorum, perfectam & absolutam universitatis harmoniam constituentium. Basin Macrocosmus perhibet, qui reliquis duobus substernitur ceu fundamentum, sine quo ea nec concordare invicem, nec subsistere queunt. Regnum vegetabile refert tertiam in musicis dictam, videlicet, ut latitudo hujus semitoni inter tertiam majorem & minorem circumscribitur: ita & in regno vegetabili latitudo deprehenditur, qua alia ad naturam macrocosmicam propius accedunt, alia longius ab eodem recedunt.*

Latitudo hæc vegetabilium juxta Mosen triplici terminatur classe. Prima continet germen pumilum, sponte nascens (רְשָׁא) *Secunda herbam seminificam* (עֵשֶׂב) *Tertia plantam lignosam* (עֵץ) *Regnum porro animale, quintam & sextam exhibet. Hæ enim uti longius à basi recedunt, ambitumque integri toni continent: ita & regnum animale non modo longè à natura macrocosmi distat, sed & latitudine majori circumscribitur. Sunt nimirum in hoc regno animalia aquea* (נֶפֶשׁ הַיִהֲהַמַּיִם *i. e. anima, seu spiraculum vivens aquarum.*) *Sunt & terrena* (נֶפֶשׁ הַיִהֲהָאָרֶץ *i. e. anima seu spiraculum vivens terræ.*) *Est & Homo* אָדָם *ex Adama, i. e. terra & aqua exaltatis creatus, qui præterquam quod est cum reliquis animalibus* הַיָּה נֶפֶשׁ *i. e. anima vivens, inspiratum habet insuper* נִשְׁמַת סַיִּיה *spiraculum vitarum, adeoque reliqua omnia antecellit.*

Macrocosmologia est rerum macrocosmicarum enodatio.

Res macrocosmicas voco; quæcunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur, sive primariæ eæ sint, i. e. macrocosmi membra, sive secundariæ, i. e. ex perittomate macrocosmico productæ.

N. *Constitutionem rerum macrocosmicarum generalem libro primo passim descripsimus, quo Lectorem remittimus.*

In usurpatione generaliter hic pensitandæ veniunt vires, ut & modus utendi.

Vires. *Mineralibus fortiores, ac magis radicales inesse quam reliquis, ex eo convincitur, quod primæ origini sint propiora, idcirco & unitiora, & consequenter fortiora. Virtus enim unita fortior.*

N. 1. *Fortitudo hæc secundum latitudinem demetienda est, quâ à primo illo principio distant. Sunt enim è mineralibus, quæ vel ad naturam vegetabilium progressa sunt. Horum virtus ut magis est explicata & extensa, ita minus fortis. Sic sunt bitumina.*

Sunt econtra, quæ à natura Universali haut ita longè recesserunt. Horum igitur virtus ut unitior, ita & fortior. Sic sunt Salia, Metalla, & simil.

N. 2. *Habent & vires mineralia superficiarias, quæ facilè in actum deducuntur, e. g. sal vires habet, quas exercet in substantia, interna enim Sal. communis vires non apparent, nisi sal sit inversum, e. g. in spiritum redactum.*

Modus *utendi* mineralibus, tam internus; quàm externus esse potest.

N. *Sunt qui usum internum mineralium præcipuè mercurialium, metallicorum & salinorum ex medicina deturbant.* 1. *Quia sint venenata.* 2. *Quia δυσθέσιν perniciosam post se relinquant.*

℞. Ad 1. *Non adhibentur quatenus venenata, sed quatenus saluti conferentia, sive hoc sit acquisitum veneni ablatione,*

tione, sive correctione, &c. Constat nimirum rem, quò nobilior primitus fuit creata, eò deteriorem postmodum vi corruptionis evasisse: Corruptio autem quia accidentarium est, essentiam & radicem prorsus non abstulit, sed occultat ac detinet sub suo dominio. Exemplo sit serpens venenatus, qui sub veneno salutarem circumfert antidotum: adde quod nec omnia quæ veneni accusantur, venena revera sint.

Ad 2. *Non adhibentur quatenus acrimonia illa noxia est, sed quatenus reliquis mista intentioni Medici convenit, vel & quatenus mitigata est eadem & emendata: Sic ingreditur Theriacam chalcitis, sic ornat allium culinam, &c.*

Ad 3. *Particulariter concluditur, & non nisi adversus ea, de quibus constat, quod pernitiosam dispositionem introducant. In his autem constituendis uti iniquum esse duco limites transcendere: ita temerarium reputo, mineralibus vel solis, vel citra necessitatem velle inhærere.*

Res macrocosmicæ seu minerales sunt tum primariæ, i. e. ad naturam Elementorum ceu macrocosmi membrorum propius accedentes, ut Terræ & Aquæ: tum secundariæ, i. e. è peritomate macrocosmi prognatæ, ut: Lapides, Metalla, Metallis finitima seu semimetalla, metallica excrementa, Salia, Sulphura.

CAPUT II.

De Terris.

De Terra incipimus, non quatenus Elementum audit simplex, soloq; conceptu comprehensibile, sed quatenus macrocosmico semine, imprægnata est. Mortua enim rectè à Paracelso perhibetur, vivere autem Elemento invisibili, id est, vapore seu spiritu universali infuso: quippe hujus virtute, terra aliàs mortua vivificatur, sterilis fœcundatur, vegetatur, inque naturam variam, tùm mineralium, tùm vegetabilium, tùm animalium facessit. Ex mineralibus sunt, quæ terræ faciem adhuc quidem retinentes, à communi tamē terra quodammodo recedunt, atque medicarum terrarum classes subeunt. Hæ pro diversitate matricum, colorum, proprietatum, regionum vel aliarum etiam circumstantiarum, diversa nomina sortiuntur. Sic dicitur 1. Ratione soli natalis; Terra Lemnia, Turcica, Armenia, Chia Melitea, Strigensis, Brundusiaca, seu Bohemica, Labacensis, sive Wetteravica. 2. Ratione proprietatum & colorum: Terra, ☉ris, ☾ris, ♀rea, ♂ialis, ♄nina, & 3. ratione signi impressi; Terra sigillata, &c. Nos reliquis Terrarum speciebus omissis, Officina-

rum nostratium terras solummodo enodabimus.

N. *Dicitur Arabicè Teri, Græcè Γία vel Γῆ, German.* Erd.

Vires. *Terram in genere frigidam communis statuit opinio, nixa Elementorum quadruplici combinatione, quippe quâ terra per frigiditatem ad aquam accedit, aqua per humiditatem ad aërem, aër per calorem ad ignem, ignis per siccitatem ad terram. Verum, licet hæc de Terra dici queant, quatenus ut Elementum simplex illa consideratur, id est, quatenus cum reliquis Elementis, Elementorum generationem ingreditur; Attamen quatenus nobis terra offertur, minimè talis censeri poterit, quippe (teste Hippocrate libro περὶ σαρκῶν potius περὶ ἀρχῶν) multum calidi (spiritus illius de quo suprà) terra inest cujus vigore fœcunda ipsa redditur. Fœcunditas enim non nisi à principio spirituoso procedit, eoque calido, licet in caliditate ea, maxima scilicet latitudo ac diversitas deprehendatur. Quoad qualitates reliquas astringentis censetur naturæ, ac putredini resistentis.*

PRÆPARATA.

Præparationes quibus Terræ subjici possunt, & inde Medicamenta producta sunt.

1. Purificatio seu Lotio: unde Terra lota.

2. Præparatio officinarum: unde præparata.

3. Præcipitatio: unde Magisterium.

4. Destillatio: unde Spiritus, &c.

1. *De Lotione.*

Quia Terræ, ut plurimum sabulo ac calculis scatent; lavari communiter solent, id est, in aqua dissolvi, qua solutione sabulosa ac lapidosa substantia, utpote quæ terra utili ponderosior est, subsidet. Hinc aquam terra turbidam decantant, exhalandoque exiccant: verum lotio hæc, meo quidem judicio citra aliqualem, imò magnam virium jacturam fieri vix poterit; Nimirum pars quædam subtilis, (qua magna ex parte terræ perfusæ sunt) lotione illa recedit: Volatilis itidem terræ pars (quâ imprægnatæ terræ sunt) exhalando evanescit. In præparationibus itaque præstat terram crudam non lotam recipere.

N. *Non improbamus imbibitionem seu impregnationem, qua terra succo aliquo medicamentoso iteratis vicibus humectatur, rursum exiccantur, atque ita viribus confortantur novis.*

2. *Præparatio.*

Præparandi modus non est diversus à modo præparandi generali, c. 76. Lævigantur nimirum terræ, subindeque irrorantur aquâ appropriatâ (v.g. Tormentillæ,) rediguntur que in pulpam per se exiccandam.

3. *Præcipitatio.*
unde
Magisterium.

Solvi-

Solvitur Terra in Spiritu aliquo acido, e.g. Spiritu Sal com. vel simili, solutio decantatur, præcipitaturque cum oleo Tart. per del. vel cum △, communi largiter affusa, præcipitatum edulcoratur aquâ fontanâ.

4. *Destillatio ac Sublimatio,* unde

1. *Spiritus simplex.*

℞. Terræ orbiculos formatos, ac destilla igne nudo ex Retorta. *Vide infra de Terra sigillata.*

2. *Spiritus cum Vino.*

℞. Terræ, (e.g. Strigensis, de minera antequam lavetur,) q. v. affunde aquam destillatam: inde Retortæ, ac destillata lente, ut aliquantulum aperiatur corpus. Hinc superfunde V, digere & destillata.

3. *Spiritus Alcalisatus seu Balsamus.*

℞. Terræ Strigensis, (crudæ non lotæ,) q. v. affunde aquam tonitrualem, macera aliquot septimanas ad putrescendum. Hinc destilla per XX. Ex materia superstite extrahe Sal com. idque destillato liquori junge, circula per mensem. Postea destilla iterum. Si liquor secum rapiet Sal, nanciscerisque subtilem Balsamum.

Aliter.

℞. Terræ crudæ vel lotæ, e.g. lib. xx. &c. destilla per cucurbitam vitream loricatam ad latus inclinantem (vel per Retortam) calore sat forti gradatim adhibito. Primum extillat Aqua, hinc Spiritus; Spiritibus animadversis augeatur ignis, & sublimabitur Sal: Conjunge salem hunc aquæ destillatæ, ac destilla denuo semel ac iterum, ut post destillatum liquorem Sal sublimetur: vel digere simul: sic Balsamum habes pretiosum, Cunrad, Kunraht / *in Medulla destillat.*

N. *In copia Terram destillare oportet, alias parum Sal. com. nancisceris.*

I. TERRÆ ARGILLACEÆ, SEU SIGILLATÆ.

Omnibus Terrarum generibus laudem merito præripit argilla, quæ à sigillo quo ferè notatæ venditur, sigillata dici solet, Arabicè Terimachtim German. Siegel Erd. Hanc varii generis Officinæ exhibent.

Sunt enim Terræ sigillatæ, 1. Turcicæ (Turcicis Characteribus insignitæ) quas pro Lemniis terris communiter venditant, cum veræ terræ Lemniæ Galeni minimè respondeant: Verum enim verò si sint qui Terram sigillatim in placentulis cinericei coloris Constantinopoli advectam, pro vera Terra Lemnia usurpare velint, utpote quæ inter modernas præstantissima sit, ipsis bellum propterea non indicam.

2. Est Terra Melitea, sic dicta, à Melita seu Maltha Insula, in qua eruitur, alias Terra sigillata Sancti Pauli.

3. Est & officinalis, terra sigillata Germanica, eaque duplex, una dicitur Strigensis lutei coloris, quæ in

Scaptensula auri Swenicensi reperitur, dicitur Officinis Terra sigillata Strigensis, à Striga Silesiæ Oppido, ubi præparari ac sigillari cœpit: dicitur & Medulla vel axungia ☉lis, eò quod Sulphure Solis imprægnata credatur: Altera Lignicensis vocatur, estque tripl x, coloris scil. rubei, albi & cinerei. Hanc vocant axungiam Lunæ, quippe quæ Sulphure ☾æ sit perfusa; Item Unicornu minerale, quod viribus vero Unicornu respondeat.

N. *Similiter & in reliquorum metallorum cuniculis inveniuntur terræ. Sic & in Wetteravia, haud longè à Labaco oppido, species quædam terræ datur, quæ ad axungiam ☉lis accedere videtur: Et Hassana prope Marpurgum.*

Delectus; Præstantissima omnium, quæ modernis in usu sunt, censetur Lemnia, rubri, hinc cineritii coloris, quæ Constantinopoli ad nos pervenit. Huic succedere potest axungia Solis, in affectibus cordis, vel axungia Solis, in affectibus cordis, vel axungia Lunæ, in capitis & Epatis morbis: Ex Lunari autem antecellit ea, quæ cineritii coloris est.

Nota. *Bonitatis in terris est, 1. si linguæ adhæreant. 2. si salva aut humore humectata, in bullam sese elevent, vel in ▽ m conjectæ bullas excitent.*

Vires. *Exiccat, astringit, resistit, putredini venenoque, resolvit, sanguinem dilatat, adeoque ciet sudorem. Usus præcipuus in peste, febribus malignis, Diarrhæa, Dysenteria, in morsibus animalium venenatorum. Extrinsecus in vulneribus malignis mundificandis, in ictu venenato.*

N. 1. *Terra Labacensis, Terra sigillata vires æmulari videtur: sudores largiter movet nec vi adstringendi reliquis cedit.*

N. 2. *De axungia Solis experientia comprobavit; 1. Quod cruda, (qualis scil. ex minera eruitur) sæpissimè Epilepsiam curaverit. 2. Quod in Philtris maxime profuerit.*

Dosis à ʒß. ad ʒij.

PRÆPARATIONES ET PRÆPARATA TERRARUM ARGILLACEARUM AC INPRIMIS SIGILLATÆ.

1. *Terra sigillata præparata.*

N. *Vt plurimùm terra sigillata sine præparatione vulgari in usum venit.*

2. *Magisterium.*

℞. Solve in spirit. Sal. nit. præcipita ol. Tart. p. d. vel ▽. comm. ita Magisterium sub colore terræ nativo nancisceris.

Dosis à ℈ß. ad ʒß. & ultra.

3. *Spiritus Terræ sigillatæ simplex.*

Destillatur terra, per se ex Retorta; Nimirum,

℞. Terræ Silesiacæ flavæ (optima est, quæ duobus monticulis insignitur) libr. 1. frange in particulas duas, ac destillata per Retortam, igne nudo, hor. 6. vel plures, (ad ♂ integrum,) in Receptaculum capax. Primum extillat Phlegma, dein Spiritus albi-

albicantes in parva quidem copia, sed grati acoris ac saporis.

N. *Terra restans, ejusdem etiamnum figura extrahitur, sed qua non amplius linguæ adhæret, nec saliva humectata in bullas exurgit.*

Usus: *Non opus habet rectificatione, sed in usum venit una cum Phlegmate.*

Dosis ℈ß. *Vide Horstium in Problematibus.*

4. *Spiritus Terræ sigillatæ cum Vino.*

Fit macerando Terram cum ▽ & destillando. Hinc digerendo eandem cum V atque destillando. Vide supra.

5. *Spiritus Terræ alcalisatus, seu balsamus Terræ.*

1. Fit si cum ▽. maceretur ac destilletur, & postea cum sale suo alcalisetur. Vide supra.

2. Destilletur sine ▽, floresque forti calore propulsi, cum liquore destillato conjungantur.

Vires. *Vires ex terræ viribus judicari poterunt, præter quas vim quoque habet arthriticos dolores summè mitigandi, malignitatem scabiei corrigendi, &c.*

N. *Solvit quoque* ☉.

6. *Oleum Terræ Strigoniensis.*

℞. Terræ Strigoniens. ℔. 1. Affunde aq. pluvialem destill. colloca in locum temperatè calidum per mensem vel amplius, & oleositas à corpore suâ sponte separabitur, & aquæ innatabit, aquam separa per infundibula & oleositatem cum part. VI. V destilla & egredietur Oleum aurei coloris ∽ ui innatus. Materiam autem instar perlæ albam in fundo relictam exime, cum aq. pluviâ Sal. commrunem ut moris est, extrahe, hunc oleo redde, majorumque virium ergò circula, & ex ◯ vitrea in Arena destilla.

Dosis gutt. vj. in vehic. convenit in febribus malignis, variolis, calculo.

Q. E. terra sigillata vide in Hodegetico Popp. p. 120.

II. BOLUS.

Bolus terræ genus est, ex pallido rubrum, vaporibus ♂alibus inprimis imprægnatum.

Dicitur Medicis Bolus armena, vel orientalis, eò quod ex Armenia finitimisque locis, præcipuè advehatur. Præcipuè dico, ne excludam & alia loca in quibus ea foditur, & ad nos transportatur, quibus nec Germania nostra caret, unde nobis Würtebergica usualis est.

Delectus. Præstat pura (non arenosa) quæ in lævorem calcis instar affuso humore, promptissimè solvitur ac commanducata butyri modo liquescere videtur. Reliquis tamen præstantior censetur, quæ ex Armenia vel locis finitimis apportatur.

Vires. *Valde siccat, astringit, roborat. Hinc usus ejus saluberrimus est in fluxu sistendo, in humore inspissando, in pu-*

in putredine arcenda, veneno obtundendo, &c. qua ratione convenit in Diarrhæa, Dysenteria, fluxu menstruo; Catarrho sputitione sanguinis, Hæmorrhagia narium & vulnerum, &c. Externus ejus usus creber est in Cataplasmatis, pulveribus astringentibus, &c.

PRÆPARATA.

1. Bolus armena præparata, fit modo generali.

N. *Ut de Terra sigillata monuimus, cruda potius, quam præparata terra armenia in usu est.*

2. Magisterium: fit ut Magisterium terræ sigillatæ.

III. CRETA.

Creta, Kreid / à Creta Insula sic dicta, ubi in copia invenitur, (licet Dania, Gallia, & aliæ regiones quam plurimæ ea scateant) terræ species nobilissima est, durior & candida.

N. *Renodæus triplicem hujus facit speciem, candidam, virescentem & nigricantem; Verùm, nobis non nisi candida in usu medico est, eoque rarissimo.*

Vires. *Siccat, abstergit, emplastica est.*

Usus *ejus internus nonnunquam in ardore Stomachi est, externus in vulneribus, ulceribus, &c. siccandis.*

IV. TERRA JAPPONICA.

Est & terræ genus, &c. huc referatur ex fine hujus libri pag. 172.

V. MARGA.

Marga, est portio quædam pinguis & quasi medulla, in saxis nonnullis, dum franguntur reperta, unde & Medulla Saxorum dici solet, German. Steinmarck.

Vires. *Siccat, adstringit, consolidat, socratica est, tartarum sanguinemque coagulatum resolvit, (intus exhibita.)*

VI. OCHRA.

Ochra terræ species est durior, coloris flavi, seu lutei. Germ. Ockergeel.

Vires. *Siccat, astringit, discutit, excrescentias reprimit.*

Usus. *Ejus rarissimus est, & non nisi externus ac præcipuè in vibicibus & collisis, tum quoque in tumoribus duris discutiendis* (Emplastr.)

VII. RUBRICA.

Rubrica terræ species est lapidosa rubea, &c. dicitur & rubrica fabrilis, quòd fabris lignariis crebrò inserviat, in ducendis lienis, German. rothe Kreide / Rötelstein.

Vires. *Siccat astringit.*

Usus ejus Medicus est in sputo sang. & in Emplastris vulnerariis & siccantibus.

VIII. TRIPOLIS.

Tripolis terra est coloris Citrini intense, speciesque videtur Ochræ.

Vires. *Usus ejus in Pharmacopœja vel nullus, vel rarus est, nisi quod pro destillandis Spiritibus salinis, salibus admisceatur, quò minus ea fluant.*

CAPUT III.

De Aquis.

Aquæ nativæ, quæ usui Pharmaceutico inserviunt, tum simpliciores sunt, tum minerales.

Præparationes utrarumque sunt: 1. Purificatio. 2. Destillatio. 3. Inspissatio. Hinc aquæ depuratæ, destillatæ & salia.

1. *Purificatio.*

Scatent nonnunquam aquæ crassis & heterogeneis fecibus, unde depuratione opus habent. Depurationis hujusmodi sunt. 1. Filtratio per chartham bibulam. 2. Digestio, qua partes crassiores ad fundum secedunt.

2. *Destillatio.*

Destillatio aquarum in genere, pro variante volatilitate, fixitateve eliciendi liquoris, erit instituenda in VB, MB, cinere, tum quoque in arena, convenientiora autem hic sunt destillatoria vitrea.

3. *Inspissatio.*

Inspissatio partem fixiorem reddit conspicuam, quæ si salinæ naturæ fuerit, elixiviari potest, l.a.

Vires. *Aqua quatenus aqua seu liquor est, summè humida censetur, frigida remissè. Verùm, quatenus aliis rebus immixtus vehiculum præbet, eatenus pro harum diversitate qualitatibus prædita judicatur.*

AQUÆ SIMPLICIORES.

Aquæ simpliciores sunt aqua 1. fontana, 2. putealis, 3. fluvialis, 4. palustris, 5. pluvialis, 6. nivea. Ex his usitatior fontana & pluvialis, quibus quoque 7. ros majalis addi poterit.

1. *Aqua fontana* est omnium purissima & usitatissima. Purissima est, quia per terram ceu colatorium colatur. Usitatissima est, quia ad omnia recipitur, ad quæ aqua sine peculiari mentione alterius, e.g. pluviæ, &c. recipi jubetur.

N. *Præfertur inter fontanas quæ fluit ab Oriente ad Occidentem, quæ decurrit à montanis locis altioribus, item quæ Visu, Gustu & Olfactu, pura, clara, tenuis, levis, ac sincera deprehenditur, ut &, quæ citò incalescit, & citò refrigeratur, quæ Hyeme calidior; Æstate frigidior. Aquam hanc injecto pane tosto corrigere, ægrotisque, loco potus sat grati concedere nostrates consueverunt. vulgo* Brodwasser.

2. *Putealis* fontanâ vilior, & crudior ut plurimum habetur, eò quòd ponderosior plerumque sit ac linguam magis feriens (ein hart Wasser.) Verùm si ex vivis scaturiat scaturginibus, reliquisque bonitatis signis abundet; illius vices subire haud inepta est.

3. *Fluvialis*; quod radiis Solaribus exposita fuit, magis habetur digesta quidem, quàm putealis: Verùm tamen in usurpatione ejus, non erit inutile, spectare, unde originem trahat, quoque perlabatur.

4. *Palustris* pessima omnium censetur

setur, adeoque è Medicina eliminanda.

5. *Pluvialis*, est aqua levis linguamque minus feriens, (ist ein weich Wasser.) fontanæ vicaria, utimur ea ut plurimum destillata. Sunt qui præferunt imbres à Meridie advolantes, vel ab Oriente, utpote quas radiis Solaribus magis impregnatas & digestas arbitrantur.

6. *Nivea*, pluviali affinis est, magisque penetrans, adeoque & ad sudorem movendum non inefficax, quas vires naturæ salinæ acceptas refert, quâ præ reliquis abundat, vi frigoris condensata.

N. 1. *Prefertur collecta circa solstitium Hybernum & Æquinoctium Martii.*

N. 2. *Odontalgiam pertinacissimam aquâ niveâ fuisse domitam, vide Zacut. l. 1. Hist. med. observ. 46. De usu vid. d. l. dub. 42.*

7. *Ros*, reliquas omnes subtilitate, adeoque & penetratione antecellit: Constans liquore volatiliori, saleque acriori, præfertur Majalis.

PRÆPARATA.

Aquæ fontanæ plerumque crudæ in usum accersuntur; Meteoricæ autem plerumque destillatæ. Præter has sunt qui & Essentiam seu Spiritum alcalisatum inde parant, idque mediante destillatione & salificatione.

Destillatio.

℞. Aquæ pluvial. vel niveæ bonam quantitatem, destilla ex cucurbita vitrea leni MB calore, ut solummodo pars spirituosa colligatur, hinc subsiste. Alii, ut eò felicius pars spirituosior à reliqua sequestretur, præmittere solent digestionem seu putrefactionem, (per mensem 1. aut 2.) in vase Herm. clauso, quâ fit ut non modo feces subsideant, sed & liquor quodammodo ad sequestrationem disponatur.

Hinc paratur.

Spiritus alcalisatus, seu Essentia.

℞. Spiritum jam elaboratum; adde Sal. comm. circula simul vase Herm. clauso, per mensem. destill.

Salificatio.

℞. Aquæ quantitatem maximam (mensur. 20. 30.) exhalet aliquantulum, (si opus sit interposita filtratione,) hinc reponantur, evaporetque ad siccitatem; sic nancisceris feces salsedine impregnatas. Elixivia crebris solutionibus, habebis sal purum.

N. 1. *Sunt qui feces calcinant, sed metuo ne quid pereat. Continet enim & Sal. com. volatile.*

N. 2. *Sunt & qui Sal. com. volatile ex spiritu sibi spondent, sed successu mihi irrito.*

N. 3. *Terra illa residua ex evaporatione, si per ♋ pellatur, oleum quoque supernatans exhibet, sed parum.*

Tartarum Philosophicum S. Closs.

Ros vel aq. pluvia levi artificio reduci-

ducitur in Terram subalbam, si scil. matracium rore semiplenum H. S. immergatur in Aq. Thermalem calentem vel retrò clibanum aut in hypocausti ergastulo digerantur longo temporis intervallo, sic n. de die in diem vi △ lenti atque continui generantur Atomi splendentes, quæ ad fundum vasis agglomerantur, & à cœruleâ aq. supernatante separari debent.

Spiritus aq. pluvialis acidus & ardens Ioh. Fabri.

Imbibe hanc Terram decimâ parte alterius aquæ pluvialis, digere dum spissescat, idque septies reitera, habebis materiam pinguem & ad syrupi consist. accedentem, è quâ △-⊥ primo ∽-um acidum, deinde △ Arena ∽-um igneum propelles. Utrumque rectifica & super ☉ sive gummi restans plures cohoba, intercedente semper digestione, quod superferit calcina △ reverberii ad albedinem, & ex calce hac Sal naturæ extrahe. Jam liquores illos sali fixo reaffunde, digere, cong la in MB, tandem sublima in salem crystallinum, quem in matracio H. S. furnoque secreto in terram fixam rubentemque figere non dubitabis.

Hanc pro Panaceâ Universali habent plures Philosophi.

Aquæ minerales.

Sub aquis mineralibus comprehendimus acidulas & thermas, quæ nihil aliud sunt, quam aquæ mineralibus essentiis in terræ abysso imprægnatæ.

Duo ergo & his insunt; Mineralis sc. substantia, ceu pars potior, & Plegmaticus liquor, seu aqua, substantiæ illi Minerali vehiculum præbens.

Mineralis illa essentia nihil esse videtur aliud, quam Spiritus mundi in terræ gremio conceptus, inibi pro varietate matricis vel locorum in hanc vel illam naturam mineralem, prout illa à natura naturante naturata fuerit, transplantatus, aquæque liquori ceu vehiculo commixtus.

Estque substantia hæc mineralis varii generis, metallina, salina, bituminosa, terrestris, &c. tum ratione volatilitatis; fixior, volatilior, &c.

Vires. *Vires aquarum mineralium, pro diversitate commixtorum mineralium decernendæ, in quibus tamen, cum impossibile sit, in accuratam & penitiorem earum devenire mixtionem, experientia potiores partes dandæ sunt.*

CAPUT IV.

De lapidibus in genere.

LApides sunt corpora terrea, dura ductilia, vi lapidificâ ex materia lapidescente, id est, viscosa terrestri seu tartarea, coagulata.

N. *Generantur lapides ex peritomate salino terrestri, quod in nutritione*

rerum redundat, viaque suâ lapidificâ in duritiem lapideam coagulatur.

Suntque vel pretiosiores, vel minus pretiosi: Illi gemmæ nomen adsciscunt, præcipue si diaphanæ fuerint; hi nomen lapidis retinent.

PRÆPARATA.

Præparationes seu operationes quibus lapides in usum Medicum veniunt, præcipuæ sunt 1. Pulverisatio & præparatio in specie sic dicta. 2. Calcinatio, cui subjunguntur. 3. Solutio, Coagulatio, & Purificatio seu Edulcoratio. 4. Liquatio seu Deliquium. 5. Destillatio seu Volatilisatio. His accedit interdum 6. Syrupisatio.

N. *Integrum & insignem tractatum de lapidibus conscripsit Nobiliss. Anselmus Boetius de Boodt / Medicus Rudolphi Secundi, quem in describendis lapidibus potissimum sum secutus. Præter hunc inservit Cunradus Kunrath / medulla sua destillatoria, integrum ferè Tractatum de Lapidibus pretiosis ac minus pretiosis, utrorumque præparationibus ac facultatibus, part. 1. tr. 10.*

I. Pulverisatio & Præparatio.

Pulverisatio lapidum commodissima fit primùm tritura, quam dein suscipit lævigatio. Præparatio fit si inter lævigandum ▽ conveniens stillatitia aspergitur, inque pulpam massa redigitur, in umbra exiccandam.

II. Calcinatio.

Calcinatio cui lapides subjiciuntur, vel ministra est, vel principalis. Ministra est, quâ lapides ad principalem illam suscipiendam, disponuntur; diciturque strictè loquendo calcinatio. Principalis est, qua lapides propius in usum Medicum veniunt, dicitur solutio potius quam calcinatio, adjunctamque habet coagulationem cum annexa edulcoratione.

Calcinatio qua lapides ad solutionem disponuntur, perficitur vel ignitione tum simplici, tum restinctoria, vel corrosione, eaque aut cum Sal com. aut cum Sulphure, &c.

Ignitio simplex fit, si lapis vi ignis nudi, tum liberi, tum reverberio inclusi comburitur, donec in calcem redigi queat. Exemplo sit calcinatio illa vulgaris lapidum calcinariorum, unde calx viva murariis expetita.

Ignitio restinctoria: quando lapis ignitus in liquore aqueo extinguitur, idque vicibus repetitis, donec in calcem redigatur.

N. *Est & alius modus calcinandi: Nimirum pulverisati miscentur cum duplo carbonum pulverisatorum, (præstant fagini) inque fornace figulina ♂ 24. ✠ bulo cooperculato cremantur.*

Corrosio 1. cum Sal nit. Lapis grossè (saltem) ad minimum contusis, miscetur cum Sal nitri portione æquali, duplo, plus minus, ignique committitur fortissimo, ut Sal nit. fundatur & concremetur.

N. *Peragitur & hoc modo: Nitrum funditur primùm, hinc fuso super injicitur*

tur paulatim lapis calcinandus pulverisatus.

Corrosio 2. cum Sulphure: Lapis cum Sulphuris duplo, triplo, ter, quater, pluriesve in ♣ bulo aperto ad Sulphuris exhalationem uritur.

N. *Praestat Sulphur vivum, vel flores Sulphuris adhibere.*

De Calcinationibus hic notandum in genere.

1. *Si quidem calcinationes id finis prae se ferunt, ut lapides fiant solubiles, parum interest, utrum uno pluribusve calcinationum modis finem dictum consequaris. Sic perficiunt calcinationem alii uno calcinationis genere (v. gr. Basilius ignitione sola Corallia calcinat:) alii duobus, (sic calcinat Crollius gemmas &c.) 1. Cum Sulphure. 2. Cum Sal nit.* Kunrath / *è contra, 1. cum Sal nit. 2. Cum Sulphure: alii praemittunt quoque calcinationem ignitionis & praecipuè restinctoriam.*

2. *Si quid indissolutum remanserit, denuo calcinandum est, idque vicibus toties repetitis, donec tota substantia, rejectis fecibus sit dissoluta.*

III. Solutio.

Solutio Lapidum tàm pretiosorum, quam vulgarium variis potest administrari menstruis, quibus lapides ut plurimum calcinati injiciuntur, locoque tepido reponuntur, ac subinde f. a. id est, toties repetitis novi menstrui affusionibus & decupelationibus, donec opus fuerit, & nihil amplius solvatur.

Menstrua idonea solutioni vide sis in solutione Coralliorum, praecipua tamen sunt Acet. destill. vulgare ac imprimis alcalisatum, terebinthinatum, Acet. destill. mellis, Spiritus ⊖-li Sal nitri. Ol. Sulphur. per C. &c.

Coagulatio.

Coagulatio solutorum lapidum fieri potest, vel menstrui abstractione, vel solutionis praecipitatione.

Abstrahitur menstruum, tum evaporando, tum destillando.

Praecipitatio fit instillatione Sal com. fusi, Ol. Tart. p. d. &c.

Edulcoratio fit iteratis solutionibus, ac coagulationibus, vel ablutionibus.

N. *Purificatio, quò saepius iteratur, eò sal praestantius ac purius evadit.*

IV. Liquatio.

Liquatio seu dissolutio per deliquium fit, quando Sal lapidum in vitrea marmoreave patina, vel simili, in locum humidum exponitur, ut in liquorem dissolvatur.

V. Volatilisatio.

Volatilisatio fit: si salia saepe solvantur coagulenturque; atque tandem cum ♈ (vel ▽. dest. appropriata seu quod melius cum Spir. herbae appropriatae) ♂ ℘ 14. in fimo equino digerantur, multotiesque per cucurbitam humilem vel retortam destillentur, quippe post quamlibet putrefactionem aliquid Sal com. cum menstruo ascendit.

N. 1. *Destillatum hoc constans ex*

Menstruo ac Essentia lapidis, (id est, ex sale lapidis volatilisato) dicitur Elixyr : verum si menstruum calore (leni) abstractum fuerit, remanet Essentia in fundo.

N. 2. *Praestat Vini essentiam cum salis liquore conjunctam, sine separatione asservare, quippe utraque sese mutuo perficiunt, adeoque vis salis resolutiva, qua calculum seu Tart. resolvit Essentiae illius vinosa viribus exaltatur, quin & Vini Spiritus fit magis penetrativus, & ad calculi resolutionem operativus.*

VI. Syrupisatio.

Syrupisatio fieri potest, si solutionem (factam cum succo assumptioni internae idoneo, v. gr. succo citr. berber.) cum sacchuro in syrupum redegeris, affusa si libet aqua stillat. conveniente.

Operationibus hisce fiunt ex Gemmis.

1. Gemma Praeparata.

Praeparantur modo dicto ; laevigando, subindeque irrorando, cum ▽. cordiali (rosarum, buglossae, & sim.

2. Sal.

Gemmae calcinatae solvuntur interveniente digestione in Acet. destill. vulgari (vel terebinthinato:) solutiones filtrantur: hinc abstrahitur menstruum, salque relictum purificatur eluendo cum ▽ destillata. Croll.

N. 1. *Sunt qui malunt Acet. destill. à sexta parte cineris herbae Kali ternis cohobiis destillatum. Nimirum hoc sub dulce nec adeo mordax est. Hartm. in Croll.*

N. 2. *Calcinatio hic fit, vel sola ignitione, scilicet ustione; vel corrosione. Placet hic modum Crollii inserere, qui est: Gemmae laevigatae cum Tart. (flor. Sulphur.) ter quaterve comburuntur, idque igne rotae ✠ buloque operculato : ultimo tegitur totum crucibulum carbonibus. Calx gemmarum lotione à Sulphure repurgata miscetur cum Sal. nit. ana. & calcinatur denuo in tigillo clauso igne rotae ut fluant. Tandem abluitur optimè Sal. nit. calxque gemmarum exiccatur. Sic parata est ad solutionem.*

N. 3. *Si quid indissolutum manserit, id nova calcinatione comburendum & solvendum idque toties, donec tota ferè gemmarum substantia dissoluta sit.*

3. Magisterium.

Praecipita solutionem dictam cum Ol. Tart. p. d. vel Spir. ⊖-i.

N. *Fiunt quoque Magisteria gemmarum, solvendo eas in spiritu Sal. nit. vel Salis Naturae, & praecipitando cum Ol. Tart. Vid. Quercet. in Pharmac. rest. cap. 24. & 26.*

4. Oleum gemmarum seu liquor.

Sal Gemmarum optimè solutionibus ac coagulationibus purificatum reponitur in cellam supra marmoream tabulam, ut liquescat.

N. *Felicius fit mensibus Iulio & Augusto, Croll.*

5. Tinctura seu Essentia: Sal gemmarum exaltatam.

Liquori sive Oleo (Magisteriove) gem-

gemmarum affunditur ♈ alcolisatus. F. Extractio s. a. separatur solutio, abstrahiturque menstruum ad formam usque crassiorem: Hartm. *Quercet. in Pharmac. rest. c. 24.*

6. *Oleum per destillationem, Essentia elaboratior.*

A liquore gemmarum evoca ♈ cumque recentis ♈ atque Acet. destill. terebinthinati ana. destilla denuo per retortam: post evocatum menstruum prodeunt sales in forma Olei. *Hartman. in Croll, sect. de liquoribus gemmarum.*

7. *Extractum Gemmarum, crystalli & lapidum S. Clos.*

℞. Pulv. impalbabilem cujuscunque gemmæ. lapid. aut crystalli, tere cum tantundem Sal. mar. decrepit, & reverbera vase tecto in furno figuli per 24. horas materiam resolve in aqu. font. calidâ, agita aquam fortiter & quod solutum erit, affunde per inclinationem in vas aliud vitreatum, ita vicissim procede aliam aq. calidam affundendo & decantando, donec calx in fundo restet insolubilis, quæ novæ remixtioni & reverberationi erit submittenda. Decantatas a. aquas residere permitte, & separa à limo subsidente in illas projice guttatim ♉ Tart. ut lactescant, filtra per chartam, crassamentum illi adhærens separa, & limo superiori permisce, idemque de novo age præcipitando, colando, dum nullum amplius limum dederit. Omnes has viscosas substantias in unum junctas per ablutiones plures à salsedine vindica, iisque Acet. destill. affunde, digere donec dulcescat Acet. destill. abstrahe ad siccitatem, restabit sal griseum, è quo Tincturam trahes cum ♈ opt. eoque revocato per destillationem apparebit sapa sive Syrupus Lapid. aut gemmæ dissolutæ ulterius in Essentiam (si velis) provehendus.

8. *Syrupus.*

Fit dicto modo ex solutione & Sacharo. Vide Syr. corall.

Et hæc de Lapidibus in genere, sequuntur jam Gemmæ.

CAPUT V.

De Gemmis.

1. *Chrysolithos.*

CHrysolithos (*veterum*,) Topasius *Gemmariorum modernorum*) est gemma aurei coloris. Germ. **Chrysolith.**

Duo ipsius sunt genera, Orientalis & Europæus, ille ut colore, ita duritie Europæum superat: hic enim instar Crystalli mollis est, & cum aureo colore vel multum vel parum nigricat.

Inveniuntur in Bohemia passim.

Vires. *Natura solaris ex signatura judi-*

Latitudo hæc vegetabilium juxta Mosen triplici terminatur classe, Prima continet germen pumilum, sponte nascens (רֶשֶׁא) *Secunda herbam seminificam* (עֵשֶׂב) *Tertia plantam lignosam* (עֵץ) *Regnum porro animale, quintam & sextam exhibet. Hæ enim uti longius à basi recedunt, ambitumque integri toni continent: ita & regnum animale non modo longè à natura macrocosmi distat, sed & latitudine majori circumscribitur. Sunt nimirum in hoc regno animalia aquea* (נֶפֶשׁ הַיְהַהמַּיִם *i. e. anima, seu spiraculum vivens aquarum.*) *Sunt & terrena* (נֶפֶשׁ הַיְהַהאָרֶץ *i. e. anima seu spiraculum vivens terræ.*) *Est & Homo* אָדָם *ex Adama, i. e. terra & aqua exaltatis creatus, qui præterquam quod est cum reliquis animalibus* הַיָּה נֶפֶשׁ *i. e. anima vivens, inspiratum habet insuper* נִשְׁמַת חַיִּים *spiraculum vitarum, adeoque reliqua omnia antecellit.*

Macrocosmologia est rerum macrocosmicarum enodatio.

Res macrocosmicas voco; quæcunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur, sive primariæ ex sint, i. e. macrocosmi membra, sive secundariæ, i. e. ex perittomate macrocosmico productæ.

N. *Constitutionem rerum macrocosmicarum generalem libro primo passim descripsimus, quo Lectorem remittimus.*

In usurpatione generaliter hic pensitandæ veniunt vires, ut & modus utendi.

Vires. *Mineralibus fortiores, ac magis radicales inesse quam reliquis, ex eo convincitur, quod prima origini sint propiora, idcirco & unitiora, & consequenter fortiora. Virtus enim unita fortior.*

N. 1. *Fortitudo hæc secundum latitudinem demetienda est, qua à primo illo principio distant. Sunt enim è mineralibus, quæ vel ad naturam vegetabilium progressa sunt. Horum virtus ut magis est explicata & extensa, ita minus fortis. Sic sunt bitumina.*

Sunt econtra, quæ à natura Universali haut ita longè recesserunt. Horum igitur virtus ut unitior, ita & fortior. Sic sunt Salia, Metalla, & simil.

N. 2. *Habent & vires mineralia superficiarias, quæ facilè in actum deducuntur, e. g. sal vires habet, quas exercet in substantia, internæ enim Sal. communis vires non apparent, nisi sal sit inversum, e. g. in spiritum redactum.*

Modus *utendi* mineralibus, tam internus; quàm externus esse potest.

N. *Sunt qui usum internum mineralium præcipuè mercurialium, metallicorum & salinorum ex medicina deturbant. 1. Quia sint venenata. 2. Quia διαθέσιν perniciosam post se relinquant.*

℞. Ad 1. *Non adhibentur quatenus venenata, sed quatenus saluti conferentia, sive hoc sit acquisitum veneni ablatione.*

tione, sive correctione, &c. Constat nimirum rem, quò nobilior primitus fuit creata, eò deteriorem postmodum vi corruptionis evasisse: Corruptio autem quia accidentarium est, essentiam & radicem prorsus non abstulit, sed occultat ac detinet sub suo dominio. Exemplo sit serpens venenatus, qui sub veneno salutarem circumfert antidotum: adde quod nec omnia quæ veneni accusantur, venena revera sint.

Ad 2. *Non adhibentur quatenus acrimonia illa noxia est, sed quatenus reliquis mista intentioni Medici convenit, vel & quatenus mitigata est eadem & emendata: Sic ingreditur Theriacam chalcitis, sic ornat allium culinam, &c.*

Ad 3. *Particulariter concluditur, & non nisi adversus ea, de quibus constat, quod pernitiosam dispositionem introducant. In his autem constituendis uti iniquum esse duco limites transcendere: ita temerarium reputo, mineralibus vel solis, vel citra necessitatem velle inhærere.*

Res macrocosmicæ seu minerales sunt tum primariæ, i. e. ad naturam Elementorum ceu macrocosmi membrorum propius accedentes, ut Terræ & Aquæ: tum secundariæ, i. e. è peritomate macrocosmi prognatæ, ut: Lapides, Metalla, Metallis finitima seu semimetalla, metallica excrementa, Salia, Sulphura.

CAPUT II.

De Terris.

DE Terra incipimus, non quatenus Elementum audit simplex, soloq; conceptu comprehensibile, sed quatenus macrocosmico semine, imprægnata est. Mortua enim rectè à Paracelso perhibetur, vivere autem Elemento invisibili, id est, vapore seu spiritu universali infuso: quippe hujus virtute, terra aliàs mortua vivificatur, sterilis fœcundatur, vegetatur, inque naturam variam, tùm mineralium, tùm vegetabilium, tùm animalium facessit. Ex mineralibus sunt, quæ terræ faciem adhuc quidem retinentes, à communi tamẽ terra quodammodo recedunt, atque medicarum terrarum classes subeunt. Hæ pro diversitate matricum, colorum, proprietatum, regionum vel aliarum etiam circumstantiarum, diversa nomina sortiuntur. Sic dicitur 1. Ratione soli natalis; Terra Lemnia, Turcica, Armenia, Chia Melitea, Strigensis, Brundusiaca, seu Bohemica, Labacensis, sive Wetteravica. 2. Ratione proprietatum & colorum: Terra, ☉ris, ☾ris, ♀rea, ♂ialis, ♄nina, & 3. ratione signi impressi; Terra sigillata, &c. Nos reliquis Terrarum speciebus omissis, Officinarum

rum nostratium terras solummodo enodabimus.

N. *Dicitur Arabicè Teri, Græcè* Γέα vel Γῆ, *German.* Erd.

Vires. *Terram in genere frigidam communis statuit opinio, nixa Elementorum quadruplici combinatione, quippe quâ terra per frigiditatem ad aquam accedit, aqua per humiditatem ad aërem, aër per calorem ad ignem, ignis per siccitatem ad terram. Verum, licet hæc de Terra dici queant, quatenus ut Elementum simplex illa consideratur, id est, quatenus cum reliquis Elementis, Elementorum generationem ingreditur; Attamen quatenus nobis terra offertur, minimè talis censeri poterit, quippe (teste Hippocrate libro* περὶ σαρκῶν *potius* περὶ ἀρχῶν) *multum calidi (spiritus illius de quo suprà) terra inest cujus vigore fœcunda ipsa redditur. Fœcunditas enim non nisi à principio spirituoso procedit, eoque calido, licet in caliditate ea, maxima scilicet latitudo ac diversitas deprehendatur. Quoad qualitates reliquas astringentis censetur natura, ac putredini resistentis.*

PRÆPARATA.

Præparationes quibus Terræ subjici possunt, & inde Medicamenta producta sunt.

1. Purificatio seu Lotio: unde Terra lota.

2. Præparatio officinarum: unde præparata.

3. Præcipitatio: unde Magisterium.

4. Destillatio: unde Spiritus, &c.

1. *De Lotione.*

Quia Terræ, ut plurimum sabulo ac calculis scatent; lavari communiter solent, id est, in aqua dissolvi, qua solutione sabulosa ac lapidosa substantia, utpote quæ terra utili ponderosior est, subsidet. Hinc aquam terra turbidam decantant, exhalandoque exiccant: verum lotio hæc, meo quidem judicio citra aliqualem, imò magnam virium jacturam fieri vix poterit; Nimirum pars quædam subtilis, (quâ magna ex parte terræ perfusæ sunt) lotione illa recedit: Volatilis itidem terræ pars (quâ imprægnatæ terræ sunt) exhalando evanescit. In præparationibus itaque præstat terram crudam non lotam recipere.

N. *Non improbamus imbibitionem seu impregnationem, quâ terræ succo aliquo medicamentoso iteratis vicibus humectantur, rursum exiccantur, atque ita viribus confortantur novis.*

2. *Præparatio.*

Præparandi modus non est diversus à modo præparandi generali, c. 76. Levigantur nimirum terræ, subindeque irrorantur aquâ appropriatâ (v. g. Tormentillæ,) rediguntur que in pulpam per se exiccandam.

3. *Præcipitatio.*
unde
Magisterium.

Solvi-

Solvitur Terra in Spiritu aliquo acido, e.g. Spiritu Sal com. vel simili, solutio decantatur, præcipitaturque cum oleo Tart. per del. vel cum △, communi largiter affusa, præcipitatum edulcoratur aquâ fontanâ.

4. *Destillatio ac Sublimatio,* unde

1. *Spiritus simplex.*

℞. Terræ orbiculos formatos, ac destilla igne nudo ex Retorta. *Vide infra de Terra sigillata.*

2. *Spiritus cum Vino.*

℞. Terræ, (e.g. Strigensis, de minera antequam lavetur,) q. v. affunde aquam destillatam: inde Retortæ, ac destillata lente, ut aliquantulum aperiatur corpus. Hinc superfunde V, digere & destillata.

3. *Spiritus Alcalisatus seu Balsamus.*

℞. Terræ Strigensis, (crudæ non lotæ,) q. v. affunde aquam tonitrualem, macera aliquot septimanas ad putrescendum. Hinc destilla per XX. Ex materia superstite extrahe Sal com. idque destillato liquori junge, circula per mensem. Postea destilla iterum. Si liquor secum rapiet Sal, nanciscerisque subtilem Balsamum.

Aliter.

℞. Terræ crudæ vel lotæ, e.g. lib. xx. &c. destilla per cucurbitam vitream loricatam ad latus inclinantem (vel per Retortam) calore sat forti gradatim adhibito. Primum extillat Aqua, hinc Spiritus; Spiritibus animadversis augeatur ignis, & sublimabitur Sal: Conjunge salem hunc aquæ destillatæ, ac destilla denuo semel ac iterum, ut post destillatum liquorem Sal sublimetur: vel digere simul: sic Balsamum habes pretiosum, Cunrad, Kunraht / *in Medulla destillat.*

N. *In copia Terram destillare oportet, alias parum Sal. com. nancisceris.*

I. TERRÆ ARGILLACEÆ, SEU SIGILLATÆ.

Omnibus Terrarum generibus laudem merito præripit argilla, quæ à sigillo quo ferè notate venditur, sigillata dici solet, Arabicè Terimachtim German. Siegel Erd. Hanc varii generis Officinæ exhibent.

Sunt enim Terræ sigillatæ, 1. Turcicæ (Turcicis Characteribus insignitæ) quas pro Lemniis terris communiter venditant, cum veræ terræ Lemniæ Galeni minimè respondeant: Verum enim verò si sint qui Terram sigillatim in placentulis cinericei coloris Constantinopoli advectam, pro vera Terra Lemnia usurpare velint, utpote quæ inter modernas præstantissima sit, ipsis bellum propterea non indicam.

2. Est Terra Melitea, sic dicta, à Melita seu Maltha Insula, in qua eruitur, alias Terra sigillata Sancti Pauli.

3. Est & officinalis, terra sigillata Germanica, eaque duplex, una dicitur Strigensis lutei coloris, quæ in

Scaptensula auri Swenicensi reperitur, dicitur Officinis Terra sigillata Strigensis, à Striga Silesiæ Oppido, ubi præparari ac sigillari cœpit: dicitur & Medulla vel axungia ☉lis, eò quod Sulphure Solis imprægnata credatur: Altera Lignicensis vocatur, estque triplex, coloris scil. rubei, albi & cinerei. Hanc vocant axungiam Lunæ, quippe quæ Sulphure ☾ æ sit perfusa; Item Unicornu minerale, quod viribus vero Unicornu respondeat.

N. *Similiter & in reliquorum metallorum cuniculis inveniuntur terræ. Sic & in Wetteravia, haud longè à Labaco oppido, species quædam terræ datur, quæ ad axungiam ☉lu accedere videtur: Et Hussana prope Marpurgum.*

Delectus; Præstantissima omnium, quæ modernis in usu sunt, censetur Lemnia, rubri, hinc cineritii coloris, quæ Constantinopoli ad nos pervenit. Huic succedere potest axungia Solis, in affectibus cordis, vel axungia Solis, in affectibus cordis, vel axungia Lunæ, in capitis & Epatis morbis: Ex Lunari autem antecellit ea, quæ cineritii coloris est.

Nota. *Bonitatis in terris est, 1. si linguæ adhæreant. 2. si salva aut humore humectata, in bullam sese elevent, vel in ▽ m conjectæ bullas excitent.*

Vires. *Exiccat, astringit, resistit, putredini venenoque, resolvit, sanguinem dilatat, adeoque ciet sudorem. Usus præcipuus in peste, febribus malignis, Diarrhæa, Dysenteria, in morsibus animalium venenatorum. Extrinsecus in vulneribus malignis mundificandis, in ictu venenato.*

N. 1. *Terra Labacensis, Terræ sigillatæ vires æmulari videtur: sudores largiter movet nec vi adstringendi reliquis cedit.*

N. 2. *De axungia Solis experientia comprobavit; 1. Quod cruda, (qualis scil. ex minera eruitur) sæpissimè Epilepsiam curaverit. 2. Quod in Philtris maxime profuerit.*

Dosis à ℨß. ad ℨij.

PRÆPARATIONES ET PRÆPARATA TERRARUM ARGILLACEARUM AC INPRIMIS SIGILLATÆ.

1. *Terra sigillata præparata.*

N. *Vt plurimùm terra sigillata sine præparatione vulgari in usum venit.*

2. *Magisterium.*

℞. Solve in spirit. Sal. nit. præcipita ol. Tart. p. d. vel ▽. comm. ita Magisterium sub colore terræ nativo nancisceris.

Dosis à ℈ß. ad ℨß. & ultra.

3. *Spiritus Terræ sigillatæ simplex.*

Destillatur terra, per se ex Retorta: Nimirum,

℞. Terræ Silesiacæ flavæ (optima est, quæ duobus monticulis insignitur) libr. 1. frange in particulas duas, ac destillata per Retortam, igne nudo, hor. 6. vel plures, (ad ♂ integrum,) in Receptaculum capax. Primum extillat Phlegma, dein Spiritus albi-

albicantes in parva quidem copia, sed grati acoris ac saporis.

N. *Terra restans, ejusdem etiamnum figura extrahitur, sed qua non amplius lingua adharet, nec saliva humectata in bullas exurgit.*

Usus: *Non opus habet rectificatione, sed in usum venit una cum Phlegmate.*

Dosis ℈ß. *Vide Horstium in Problematibus.*

4. *Spiritus Terra sigillata cum Vino.*

Fit macerando Terram cum ▽ & destillando. Hinc digerendo eandem cum 🜄 atque destillando. Vide supra.

5. *Spiritus Terra alcalisatus, seu balsamus Terra.*

1. Fit si cum ▽. macereturac destilletur, & postea cum sale suo alcalisetur. Vide supra.

2. Destilletur sine ▽, floresque forti calore propulsi, cum liquore destillato conjungantur.

Vires. *Vires externa viribus judicari poterunt, prater quas vim quoque habet arthriticos dolores summè mitigandi, malignitatem scabiei corrigendi, &c.*

N. *Solvit quoque* ☉,

6. *Oleum Terra Strigoniensis.*

℞. Terræ Strigoniens. ℔. 1. Affunde aq. pluvialem destill. colloca in locum temperatè calidum per mensem vel amplius, & oleositas à corpore suâ sponte separabitur, & aquæ innatabit, aquam separa per infundibula & oleositatem cum part. VI. 🜄 destilla & egredietur Oleum aurei coloris ~ui innatus. Materiam autem instar perlæ albam in fundo relictam exime, cum aq. pluviâ Sal. communem ut moris est, extrahe, hunc oleo redde, majorumque virium ergò circula, & ex ♉ vitrea in Arena destilla.

Dosis gutt. vj. in vehic. convenit in febribus malignis, variolis, calculo.

Q. E. terra sigillata vide in Hodegetico Popp. p. 120.

II. BOLUS.

Bolus terræ genus est, ex pallido rubrum, vaporibus ♂alibus inprimis imprægnatum.

Dicitur Medicis Bolus armena, vel orientalis, eò quod ex Armenia finitimisque locis, præcipuè advehatur. Præcipuè dico, ne excludam & alia loca in quibus ea foditur, & ad nos transportatur, quibus nec Germania nostra caret, unde nobis Würtebergica usualis est.

Delectus. Præstat pura (non arenosa) quæ in lævorem calcis instar affuso humore, promptissimè solvitur ac commanducata butyri modo liquescere videtur. Reliquis tamen præstantior censetur, quæ ex Armenia vel locis finitimis apportatur.

Vires. *Valde siccat, astringit, roborat. Hinc usus ejus saluberrimus est in fluxu sistendo, in humore inspissando, in pu-*

in putredine arcenda, veneno obtundendo, &c. qua ratione convenit in Diarrhœa, Dysenteria, fluxu menstruo; Catarrho sputitione sanguinis, Hæmorrhagia narium & vulnerum, &c. Externus ejus usus creber est *in Cataplasmatis, pulveribus astringentibus, &c.*

PRÆPARATA.

1. Bolus armena præparata, fit modo generali.

N. *Vt de Terra sigillata monuimus, cruda potius, quam præparata terra armenia in usu est.*

2. Magisterium: fit ut Magisterium terræ sigillatæ.

III. CRETA.

Creta, Kreid / à Creta Insula sic dicta, ubi in copia invenitur, (licet Dania, Gallia, & aliæ regiones quam plurimæ ea scateant) terræ species nobilissima est, durior & candida.

N. *Renodæus triplicem hujus facit speciem, candidam, virescentem & nigricantem; Verùm, nobis non nisi candida in usu medico est, eoque rarissimo.*

Vires. *Siccat, abstergit, emplastica est.*

Usus *ejus internus nonnunquam in ardore Stomachi est, externus in vulneribus; ulceribus, &c. siccandis.*

IV. TERRA JAPPONICA.

Est & terræ genus, &c. huc referatur ex fine hujus libri pag. 172.

V. MARGA.

Marga, est portio quædam pinguis & quasi medula, in saxis nonnullis, dum franguntur reperta, unde & Medulla Saxorum dici solet, German. Steinmarck.

Vires. *Siccat, adstringit, consolidat, socratica est, tartarum sanguinemque coagulatum resolvit, (intus exhibita.)*

VI. OCHRA.

Ochra terræ species est durior, coloris flavi, seu lutei. Germ. Ockergeel.

Vires. *Siccat, astringit, discutit, excrescentias reprimit.*

Usus. *Ejus rarissimus est, & non nisi externus ac præcipuè in vibicibus & collisu, tum quoque in tumoribus duris discutiendis* (Emplastr.)

VII. RUBRICA.

Rubrica terræ species est lapidosa rubea, &c. dicitur & rubrica fabrilis, quòd fabris lignariis crebrò inserviat, in ducendis lienis, German. rothe Kreide/ Rötelstein.

Vires. *Siccat astringit.*

Usus ejus Medicus est in sputo sang. & in Emplastris vulnerariis & siccantibus.

VIII. TRIPOLIS.

Tripolis terra est coloris Citrini intense, speciesque videtur Ochræ.

Vires. *Usus ejus in Pharmacopœja vel nullus, vel rarus est, nisi quod pro destillandis Spiritibus salinis, salibus admisceatur, quò minus ea fluant.*

Caput III.

De Aquis.

Quæ nativæ, quæ usui Pharma- ceutico inserviunt, tum simplicio- [illegible]nt, tum minerales.

[illegible]æparationes utrarumque sunt: [illegible]ificatio. 2. Destillatio. 3. Inspissa- Hinc aquæ depuratæ, destillatæ [illegible]a.

1. *Purificatio.*

[illegible]tent nonnunquam aquæ crassis [illegible]erogeneis fecibus, unde depura- opus habent. Depurationis hujus- [illegible]sunt. 1. Filtratio per chartham bi- [illegible]n. 2. Digestio, qua partes crassio- [illegible] fundum secedunt.

2. *Destillatio.*

[illegible]stillatio aquarum in genere, [illegible]riante volatilitate, fixitateve e- [illegible]di liquoris, erit instituenda in [illegible]B. cinere, tum quoque in arena, [illegible]mientiora autem hic sunt destilla- [illegible]itrea.

3. *Inspissatio.*

[illegible]pissatio partem fixiorem reddit [illegible]cuam, quæ si salinæ naturæ fuerit, [illegible]ari potest, l. a.

[illegible]es. *Aqua quatenus aqua seu li-* [illegible], *summè humida censetur, frigida* [illegible] *Verùm, quatenus aliis rebus im-* [illegible]*vehiculum præbet, eatenus pro ha-* [illegible]*versitate qualitatibus prædita judi-* [illegible]

[A]QUÆ SIMPLICIORES.

[illegible]æ simpliciores sunt aqua 1. fon- [illegible]. putealis, 3. fluvialis, 4. palu- stris, 5. pluvialis, 6. nivea. Ex his usita- tior fontana & pluvialis, quibus quoque 7. ros majalis addi poterit.

1. *Aqua fontana* est omnium puris- sima & usitatissima. Purissima est, quia per terram ceu colatorium cola- tur. Usitatissima est, quia ad omnia re- cipitur, ad quæ aqua sine peculiari men- tione alterius, e.g. pluviæ, &c. recipi ju- betur.

N. *Præfertur inter fontanas quæ fluit ab Oriente ad Occidentem, quæ decurrit à montanis locis altioribus, item quæ Visu, Gustu & Olfactu, pura, clara, tenuis, levis, ac sincera deprehenditur, ut &, quæ citò in- calescit, & citò refrigeratur, quæ Hyeme calidior; Æstate frigidior. Aquam hanc in- jecto pane tosto corrigere, ægrotisque, loco potus sat grati concedere nostrates consue- verunt. vulgo* Brodwasser.

2. *Putealis* fontanâ vilior, & crudior ut plurimum habetur, eò quòd ponde- rosior plerumque sit ac linguam magis feriens (ein hart Wasser.) Verùm si ex vivis scaturiat scaturiginibus, reliquis- que bonitatis signis abundet; illius vices subire haud inepta est.

3. *Fluvialis*; quod radiis Solaribus exposita fuit, magis habetur digesta qui- dem, quàm putealis: Verùm tamen in usurpatione ejus, non erit inutile, spe- ctare, unde originem trahat, quoque perlabatur.

4. *Palustris* pessima omnium cen- setur

ſetur, adeoque è Medicina eliminanda.

5. *Pluvialis*, eſt aqua levis linguamque minus feriens, (iſt ein weich Waſſer.) fontanæ vicaria, utimur ea ut plurimum deſtillata. Sunt qui præferunt imbres à Meridie advolantes, vel ab Oriente, utpote quas radiis Solaribus magis impręgnatas & digeſtas arbitrantur.

6. *Nivea*, pluviali affinis eſt, magisque penetrans, adeoque & ad ſudorem movendum non inefficax, quas vires naturæ ſalinæ acceptas refert, quâ præ reliquis abundat, vi frigoris condenſata.

N. 1. *Præfertur collecta circa ſolſtitium Hybernum & Æquinoctium Martii.*

N. 2. *Odontalgiam pertinaciſſimam aqueâ niveâ fuiſſe domitam, vide Zacut. l. 1. Hiſt. med. obſerv. 46. De uſu vid. d. l. dub. 42.*

7. *Ros*, reliquas omnes ſubtilitate, adeoque & penetratione antecellit; Conſtans liquore volatiliori, ſaleque acriori, præfertur Majalis.

PRÆPARATA.

Aquæ fontanæ plerumque crudæ in uſum accerſuntur; Meteoricæ autem plerumque deſtillatæ. Præter has ſunt qui & Eſſentiam ſeu Spiritum alcaliſatum inde parant, idque mediante deſtillatione & ſalificatione.

Deſtillatio.

℞. Aquæ pluvial. vel niveæ bonam quantitatem, deſtilla ex cucurbita vitrea leni MB calore, ut ſolummodo pars ſpirituoſa colligatur, hinc ſubſiſte. Alii, ut eò felicius pars ſpirituoſior à reliqua ſequeſtretur, præmittere ſolent digeſtionem ſeu putrefactionem, (per menſem 1. aut 2.) in vaſe Herm. clauſo, qua fit ut non modo feces ſubſideant, ſed & liquor quodammodo ad ſequeſtrationem diſponatur.

Hinc paratur.

Spiritus alcaliſatus, ſeu Eſſentia.

℞. Spiritum jam elaboratum; adde Sal. comm. circula ſimul vaſe Herm. clauſo, per menſem. deſtill.

Salificatio.

℞. Aquæ quantitatem maximam (menſur. 20. 30.) exhalet aliquantulum, (ſi opus ſit interpoſita filtratione,) hinc reponantur, evaporetque ad ſiccitatem: ſic nanciſceris feces ſalſedine imprægnatas. Elixivia crebris ſolutionibus, habebis ſal purum.

N. 1. *Sunt qui feces calcinant, ſed metuo ne quid pereat. Continet enim & Sal. com. volatile.*

N. 2. *Sunt & qui Sal. com. volatile ex ſpiritu ſibi ſpondent, ſed ſucceſſu mihi irrito.*

N. 3. *Terra illa reſidua ex evaporatione, ſi per ♁ pellatur, oleum quoque ſupernatans exhibet, ſed parum.*

Tartarum Philoſophicum S. Cloſ.

Ros vel aq. pluvia levi artificio reduci-

...tur in Terram subalbam, si scil. ma...
...um rore semiplenum H. S. immer-
...r in Aq. Thermalem calentem vel
...a clibanum aut in hypocausti erga-
... digerantur longo temporis inter-
..., sic n. de die in diem vi △ lenti at-
...continui generantur Atomi splen-
...es, quæ ad fundum vasis agglome-
...ur, & à cœruleâ aq. supernatante se-
...i debent.

...piritus aq. pluvialis acidus & ardens Ioh. Fabri.

...bibe hanc Terram decimâ parte
...us aquæ pluvialis, digere dum
...cat, idque septies reitera, habe-
...ateriam pinguem & ad syrupi
...st. accedentem, è quâ △-Ꞓ primo
...m acidum, deinde △ Arena
...m igneum propelles. Utrum-
...ectifica & super ☉ sive gummi
...s plures cohoba, intercedente
...r digestione, quod supererit
...a △ reverberii ad albedinem,
... calce hac Sal naturæ extrahe.
...iquores illos sali fixo reaffunde,
..., congela in MB, tandem subli-
... salem crystallinum, quem in
...cio H. S. furnoque secreto in ter-
...am rubentemque figere non du-
...s.

Hanc pro Panaceâ Universali habent plures Philosophi.

Aquæ minerales.

Sub aquis mineralibus comprehendimus acidulas & thermas, quæ nihil aliud sunt, quam aquæ mineralibus essentiis in terræ abysso imprægnatæ.

Duo ergo & his insunt; Mineralis sc. substantia, ceu pars potior, & Plegmaticus liquor, seu aqua, substantiæ illi Minerali vehiculum præbens.

Mineralis illa essentia nihil esse videtur aliud, quam Spiritus mundi in terræ gremio conceptus, inibi pro varietate matricis vel locorum in hanc vel illam naturam mineralem, prout illa à natura naturante naturata fuerit, transplantatus, aqueoque liquori ceu vehiculo commixtus.

Estque substantia hæc mineralis varii generis, metallina, salina, bituminosa, terrestris, &c. tum ratione volatilitatis; fixior, volatilior, &c.

Vires. *Vires aquarum mineralium, pro diversitate commixtorum mineralium decernendæ, in quibus tamen, cum impossibile sit, in accuratam & penitiorem earum devenire mixtionem, experientiæ potiores partes dandæ sunt.*

CAPUT IV.

De lapidibus in genere.

...ides sunt corpora terrea, dura ...ctilia, vi lapidificâ ex materia ...cente, id est, viscosa terrestri seu tartarea, coagulata.

N. *Generantur lapides ex peritto-mate salino terrestri, quod in nutritione*

rerum redundat , vique suâ lapidificâ in duritiem lapideam coagulatur.

Suntque vel pretiosiores, vel minus pretiosi: Illi gemmæ nomen adsciscunt, præcipue si diaphanæ fuerint; hi nomen lapidis retinent.

PRÆPARATA.

Præparationes seu operationes quibus lapides in usum Medicum veniunt , præcipuæ sunt 1. Pulverisatio & præparatio in specie sic dicta. 2. Calcinatio , cui subjunguntur. 3. Solutio , Coagulatio , & Purificatio seu Edulcoratio. 4. Liquatio seu Deliquium. 5. Destillatio seu Volatilisatio. His accedit interdum 6. Syrupisatio.

N. *Integrum & insignem tractatum de lapidibus conscripsit Nobiliss. Anselmus Boetius de* Boodt / *Medicus Rudolphi Secundi, quem in describendis lapidibus potissimum sum secutus. Præter hunc inservit Cunradus* Kunrath / *medulla sua destillatoria, integrum ferè Tractatum de Lapidibus pretiosis ac minus pretiosis, utrorumque præparationibus ac facultatibus , part. 1. tr. 10.*

I. Pulverisatio & Præparatio.

Pulverisatio lapidum commodissima fit primùm tritura, quam dein suscipit lævigatio. Præparatio fit si inter lævigandum ▽ conveniens stillatitia aspergitur, inque pulpam massa redigitur, in umbra exiccandam.

II. Calcinatio.

Calcinatio cui lapides subjiciuntur, vel ministra est, vel principalis. Ministra est , quâ lapides ad principalem illam suscipiendam, disponuntur ; diciturque strictè loquendo calcinatio. Principalis est , qua lapides propius in usum Medicum veniunt, dicitur solutio potius quam calcinatio, adjunctamque habet coagulationem cum annexa edulcoratione.

Calcinatio qua lapides ad solutionem disponuntur , perficitur vel ignitione tum simplici, tum restinctoria, vel corrosione, eaque aut cum Sal com. aut cum Sulphure, &c.

Ignitio simplex fit , si lapis vi ignis nudi, tum liberi, tùm reverberio inclusi comburitur , donec in calcem redigi queat. Exemplo sit calcinatio illa vulgaris lapidum calcinariorum, unde calx viva murariis expetita.

Ignitio restinctoria : quando lapis ignitus in liquore aqueo extinguitur, idque vicibus repetitis , donec in calcem redigatur.

N. *Est & alius modus calcinandi: Nimirum pulverisati miscentur cum duplo carbonum pulverisatorum, (præstant fagini) inque fornace figulina* ♂ 24. ✠ *huic cooperculato cremantur.*

Corrosio 1. cum Sal nit. Lapis grossè (saltem) ad minimum contusis , miscetur cum Sal nitri portione æquali, duplo, plus minus, ignique committitur fortissimo , ut Sal nit. fundatur & concremetur.

N. *Peragitur & hoc modo : Nitrum funditur primùm , hinc fuso super injicitur*

tnur paulatim lapis calcinandus pulverisatus.

Corrosio 1. cum Sulphure: Lapis cum Sulphuris duplo, triplo, ter, quater, pluriesve in ✢ bulo aperto ad Sulphuris exhalationem uritur.

N. *Præstat Sulphur vivum, vel flores Sulphuris adhibere.*

De Calcinationibus hic notandum in genere.

1. *Si quidem calcinationes id finis præ se ferunt, ut lapides fiant solubiles, parum interest, utrum uno pluribusve calcinationum modis finem dictum consequaris. Sic perficiunt calcinationem ubi uno calcinationis genere (v. gr. Basi. ignitione sola Corallia calcinat:) a- duobus, (sic calcinat Crollius gemmas &c.) 1. Cum Sulphure. 2. Cum Sal r.* Kunrath / *è contra, 1. cum Sal nit. Cum Sulphure: alii præmittunt quoque calcinationem ignitionis & præcipuè restinctiam.*

2. *Si quid indissolutum remanserit, de- calcinandum est, idque vicibus toties petitis, donec tota substantia, rejectis fecibus sit dissoluta.*

III. Solutio.

Solutio Lapidum tàm pretiosorum, quam vulgarium variis potest administrari menstruis, quibus lapides ut plurimum calcinati injiciuntur, locoque tepido reponuntur, ac inde s. a. id est, toties repetitis novi menstrui affusionibus & decupelationibus, donec opus fuerit, & nihil amplius solvatur.

Menstrua idonea solutioni vide sis in solutione Coralliorum, præcipua tamen sunt Acet. destill. vulgare ac imprimis alcalisatum, terebinthinatum, Acet. destill. mellis, Spiritus ⊖-li Sal nitri. Ol. Sulphur. per C. &c.

Coagulatio.

Coagulatio solutorum lapidum fieri potest, vel menstrui abstractione, vel solutionis præcipitatione.

Abstrahitur menstruum, tum evaporando, tum destillando.

Præcipitatio fit instillatione Sal com. fusi, Ol. Tart. p. d. &c.

Edulcoratio fit iteratis solutionibus, ac coagulationibus, vel ablutionibus.

N. *Purificatio, quò sæpius iteratur, eò sal præstantius ac purius evadit.*

IV. Liquatio.

Liquatio seu dissolutio per deliquium fit, quando Sal lapidum in vitrea marmoreave patina, vel simili, in locum humidum exponitur, ut in liquorem dissolvatur.

V. Volatilisatio.

Volatilisatio fit: si salia sæpe solvantur coagulenturque; atque tandem cum ♈ (vel ▽. dest. appropriata seu quod melius cum Spir. herbæ appropriatæ) ☌ ℘ 14. in fimo equino digerantur, multotiesque per cucurbitam humilem vel retortam destillentur, quippe post quamlibet putrefactionem aliquid Sal com. cum menstruo ascendit.

N. 1. *Destillatum hoc constans ex*

gemmarum affunditur 🜄 alcolisatus. F. Extractio s. a. separatur solutio, abstrahiturque menstruum ad formam usque crassiorem: Hartm. *Quercet. in Pharmac. rest. c. 24.*

6. *Oleum per destillationem, Essentia elaboratior.*

A liquore gemmarum evoca 🜄 cumque recentis 🜄 atque Acet. destill. terebinthinati ana. destilla denuo per retortam: post evocatum menstruum prodeunt sales in forma Olei. *Hartman. in Croll, sect. de liquoribus gemmarum.*

7. *Extractum Gemmarum, crystalli & lapidum S. Closs.*

℞. Pulv. impalbabilem cujuscunque gemmæ, lapid. aut crystalli, tere cum tantundem Sal. mar. decrepit, & reverbera vase tecto in furno figuli per 24. horas materiam resolve in aqu. font. calidâ, agita aquam fortiter & quod solutum erit, affunde per inclinationem in vas aliud vitreatum, ita vicissim procede aliam aq. calidam affundendo & decantando, donec calx in fundo restet insolubilis, quæ novæ remixtioni & reverberationi erit submittenda. Decantatas a. aquas reside re permitte, & separa à limo subsidente in illas projice guttatim 🝣 Tart. ut lactescant, filtra per chartam, crassamentum illi adhærens separa, & limo superiori permisce, idemque de novo age præcipitando, colando, dum nullum amplius limum dederit. Omnes has viscosas substantias in unum junctas per ablutiones plures à salsedine vindica, iisque Acet. destill. affunde, digere donec dulcescat Acet. destill. abstrahe ad siccitatem, restabit sal griseum, è quo Tincturam trahes cum 🜄 opt. eoque revocato per destillationem apparebit sapa sive Syrupus Lapid. aut gemmæ dissolutæ ulterius in Essentiam (si velis) provehendus.

8. *Syrupus.*

Fit dicto modo ex solutione & Sacharo. Vide Syr. corall.

Et hæc de Lapidibus in genere, sequuntur jam Gemmæ.

CAPUT V.

De Gemmis.

1. *Chrysolithos.*

CHrysolithos (*veterum*,) Topasius *Gemmariorum modernorum*) est gemma aurei coloris. Germ. Chrysolith.

Duo ipsius sunt genera, Orientalis & Europæus, ille ut colore, ita duritie Europæum superat: hic enim instar Crystalli mollis est, & cum aureo colore vel multum vel parum nigricat.

Inveniuntur in Bohemia passim.

Vires. *Natura solaris ex signatura judi-*

indicatur. Proinde creditur timores nocturnos & melancholiam minuere, intellectum confortare, molestisque in somniis adversari, (sinistro sc. brachio alligatus, aut collo suspensus, auroque inclusus) alii commendant ejus assumptionem ad morbum comitialem, & pestem.

II. Granatus.

Granatus est Gemma pellucida, ex flavedine rubens, ignis instar, miniique nativi vel factitii colorem ferè referens. Germ. Granat.

N. *Sunt diversa genera Gemmarum quæ colorem ignis æmulantur, adeoque sub Carbunculis, (quo nomine à Carbonibus sumpto, Gemmas illas in genere vocant,) comprehenditur v. g. Granatus, Hyacinthus, Rubinus, &c. Hinc sunt; qui Granatum faciunt Rubinum colore obscuriore, expositus enim luci aut soli, carbonis imaginem ostendit dilucidius, quam ipsemet Rubinus.*

Sunt granati alii (vel aliæ) Orientales, alii Occidentales. Orientales, ut meliores ita & pretiosiores, proinde provinciam officinalem solis Occidentalibus linquunt. Hi sunt tum Hispanici, tum Bohemici, tum Silesiaci. E quibus Bohemici reliquos antecellunt.

Vires. *Exiccant, corroborant, medentur cordis palpitationi, melancholiæ resistunt & veneno, sputitionem sanguinis sistunt, Tartarum in corpore resolvunt, collo suspensi iisdem virtutibus vulgo celebrantur.*

PRÆPARATA.

1. *Granatus praeparat. Fit l. com.*
2. *Magisterium.*

Igniuntur Granati & in Spir. Sal. com. aliquoties extinguuntur, donec solvantur. Soluti, oleo Tartari, in lacteum cremorem coagulantur, atque ▽ calida dulcorati postmodum usui adhibentur.

N. 1. *Fieri quoque inde possunt & alia præparatorum formulæ ad modum generaliter datum.*

N. 2. *Sulphur granatorum Bohemicorum describit Agric. tomo 2. p. 261.*

III. Hyacynthus.

Hyacynthus est Gemma pellucida, ex flavedine rubens, ignisque flammam imitans. Germ. Hiacinth.

Sunt alii (vel aliæ) Orientales, alii Europæi. Hi inveniuntur ad Iseram fluvium, in confinibus Silesiæ & Bohemiæ, suntque Orientalibus ignobiliores. Quoad colorem, referunt alii colorem minii nativi, aut sanguinis admodum biliosi: & hi sunt præstantissimi: alii rubedine Croci flavescunt, alii exactè ostendunt succini colorem & hi viliores: alii albi pellucidi succini colorem referunt, & hi omnium vilissimi habentur.

Vires. *Vim habet cor corroborandi, & à peste tuendi: Singulare quoque est specificum contra spasmum & contracturas. Amuletum quoque antipestiferum habetur collo appensus, aut annulo inclusus. Quercetan, in Ph. Rest. cap. 26. B. d. B.*

PRÆ-

PRÆPARATA.

. *Hyacinthus præparat.*

. *Sal & Magisterium.*

l. *Harim. in Pract. Calcinat. cum æq. Sulphur. vivi (mineræ adhuc con-r non in magdaleones redacti,) in ✢ forti, cum operculo tecto, (non lutato) rculari: 1. lento. 2. fortiori, tandem 3. simo, donec Sulphur omne exhalet, nec ius Tartaris odorem spiret. Hinc elu-imè & denuò cum ana. Sal. nit. calci-circulari, donec in massam abeat in talli instar rubescentem. Hinc injici-△ in calidam, eluiturq; optimè donec mplius Sal nit. sapiat. Huic pulveri dit Acet. destill. terebinthinatum, sol-e s. a. donec hyacinthi sint soluti re-exiguis fecibus in fundo. Solutionem am exhalare permittit ad siccita-pulveremq; optimè edulcoratum ex-(Sal. com. hyacinthi) aut cum Oleo præcipitat. (Magisterium.)*

osis ℈ß. *vel* ℈j.

IV. Lapis Nephriticus.

ipis Nephriticus est lapis opacus, atus, ex colore viridi, aliisq; per-s. Germ. Griesstein.

rò hic Lapis in se duos colores habet, que viriditatem refert; alius scil. atem ex albedine, alius viriditatem iam, interdum sub cæruleam; ple-te ex viridi albo, flavo cæruleo nigro-olore mixtio est. Poliri exactè test, semper enim ipsius superfi-guis apparet, quasi Oleo inuncta

dfertur ex nova Hispania. In nonnullis etiam Hispaniæ locis, & in Bohemia reperitur. Tantâ invenitur mole, ut pocula inde fieri possunt. Quin imo frustum hic Francofurti conspicere licuit, ultra libras 50. pendens.

Vires. *Commendatur adversus nephritidis aut stomachi dolores, sed ejus præcipua laus est ad nephriticos dolores, calculumque, & arenulas expellandas. Medetur his affectibus brachio vel coxendici alligatus, aut de collo suspensus. Cujus rei gratiâ armillas inde factas gestare solent.* ☉ ♏ *ingrediente insculpunt signum* ♏.

V. Rubinus.

Rubinus est Gemma diaphana rutilans, rubensque, (exigua portiuncula est cœrulei coloris) ac limam respuens. Græcè ἄνθραξ. Arabicè Jacut. Latinè Carbunculus, κατ᾽ ἐξοχήν. Germ. Rubin.

N. *Rubedo ipsius est instar sanguinis, lacca indica aut coloris coccei,* Kermesin.

Nobiliores Rubini in Insula Zeilan nascuntur, alii qui minores, in Coria, Calecut. Cambia, & Bisnagar. Optimi in flumine Pegu. Exploratur bonitas ore & linguâ. Nàm frigidiores & duriores, meliores reputantur. Nascuntur in lapidea matrice rosei coloris, primumque candicant, deinde paulatim maturescentes ruborem contrahunt. Hinc albi immaturi. Nascuntur plerumque in eadem fodina, ubi Saphiri repeniuntur.

Vires. *Tradunt rubinum gestatum, vel ebibitum venenis resistere, ac à peste præservare, tristitiam arcere, libidinem coërcere, malas cogitationes, & terrentia somnia avertere, animum exhilarare, corpus incolume conservare, ac si homini infortunia instent, eâ mutatione coloris in obscuriorem significare, iisque præteritis iterum pristinum colorem recuperare.*

PRÆPAR.

Rubinus preparat. more communi.

VI. Sapphirus:

Saphirus est Gemma cœruleo colore, pellucida & diaphana, German. Sapphir.

Sunt aliquæ colore cœruleo albidæ, aliæ cœruleo saturo: hæ mares, illæ fœmellæ appellantur, aliæ omni colore carent, albæque vocantur.

Orientales inveniuntur in Calecut, Cananor, Bisnagar, Zeilan, & præstantissimæ in regno Pegu.

Occidentales, variis in locis reperiuntur, Confinia Bohemiæ, & Silesiæ satis præstantes ferunt. Præstantiores tamen sunt Orientales.

N. *Color in igne facilè aufertur.*

Vires. *Est frigida & sicca, astringens, consolidans, alexipharmaca, cordialis ophthalmica. Proinde oculorum humiditates exiccat, inflammationem arcet & extinguit (in collyriis adhibita, aut butyro loto excepta, palpebrisque oblinita superioribus,) valet ad omnia alvi profluvia, dysenteriam fluxum hepaticũ, hæmorrhoidum, sanguinisque rejectiones (assumpta cum ▽ plantag. tormentill. &c.) Vlcera interna & vulnera sanat, cor corroborat, & lætificat, pesti omnique veneno, febribusque malignis adversatur: cardiacos ac melancholicos affectus quosvis lenit, tollitque; (intus exhibita.) Integra Sapphirus fronti adhibita, hæmorrhagiam sistit, ac inflammationibus applicata eas extinguit. In orbiculum redacta nisi magnitudine ac perpolita oculis imposita, pulveres, culices, & quicquid in oculum deciderit, aufert, oculos à variolis & morbis tutatur, &c.*

PRÆPAR.

1. *Sapphirus prep. fit modo comm. lævigando cum ▽ cordiali.*

2. *Sal.*

3. *Liquor seu oleum.*

N. 1. ℞. *Sapphirum duplo pondere Sulphuris commixtam calcina, calcem ▽ a stillatitia sæpius ablue, rursusque exicca. Postea spiritu Vini perfunde ac macera, tum rursus exicca, quodque in fundo remanet, iterum calcina, destillaque toties, donec in Vino liquescat, nivis instar, tandem abstrahe, & provenit sal, quod in loco humido in liquorem solvitur, Boët de B.*

N. 2. *Alii solvunt Sapphiri pollinem in Acet. destil. & succo limonũ, solutionemq. cum alio cordiali exhibent mixtam.*

Essentia seu Tinctura.

Calcinatur Sapphirus bis, ac postea oleo ⊕-i solvitur; abstracto deinde oleo ⊕-i cum 🜄 Essentia extrahitur B. de B.

VII. Sar-

VII. Sardius Lapis.

Sarda, Sardius Lapis est Gemma semiperspicua, loturę carnis, seu carni sanguinolentæ similis, unde & Carneolus, vel corruptè Corneolus vocatur, Germ. Carneol.

Non omnes uniusmodi inveniuntur coloris, alii enim sunt rubri, alii exiguâ sanguinis rubedine tincti, alii subflavescentes ex rubedine.

Laudatissimus Carneolus in Sardinia invenitur, hinc in Epyro & Ægypto, sed Babilonius cæteris præfertur, Indici & Arabici etiam non contemnendi, ut nec Europæi. Nam in Bohemia, Silesia, aliisque Regionibus præstantes inveniuntur.

Vires. *Pulvis ad omnem sanguinis fluxum propinatur. Gestatus fertur animum exhilarare, timorem pellere, audaciam præstare, fascinationes prohibere ac corpus contra venena quævis tueri. Inprimis autem sanguinem undecunque fluentem peculiari proprietate sistere: ventrique alligatus partum conservare.*

PRÆPARATA.

Sardius præparat. modo communi.

VIII. Smaragdus.

Smaragdus est Gemma pellucida & diaphana, grato suo virore pulcherrima, omnium gemmarum fragilima, *Arabicè* Zamarrut, nonnullis Prasinus, Germ. Smaragd.

Sunt alii Orientales, alii Occidentales.

Orientales, uti sunt virore amœnissimi, ita & præstantissimi.

Occidentales sunt, tùm Peruviani, tùm Europæi. Hi reperiuntur in Cypro, Britania, aliisque in locis, sed reliquis sunt ignobiliores.

Vires. *Omnem alvi sanguinisque fluxum, & præcipuè dysenteriam ebibitus sistit, nec refert utrum à mordaci humore, an à veneno ortum ea habuerit: venenatis item morsibus, pesti, febribus pestilentibus medetur.*

Dosis gran. 6.8.10.

Inter amuleta præcipuè commendatur ad Epilepsiam. partum accelerat, (alligatus coxæ) eundem retinet, (impositus ventri) Hæmorrhagiam sistit, (ore conditus) dysenterias omnes, ac hæmorrhoidum fluxum indubitatò compescit, (ventri adhibitus; teste Guainerio.) Timores ac Terriculamenta arcere fugareque; ac hamitritæam febrem tollere creditur, (è collo pendulus, &c.

N. *Frangi Smar. in coitu quandoque experimento comprehensum dicunt, Card.*

PRÆPARATA.

1. *Smaragdus præparat.*
2. *Sal & Tinctura Smaragdi.*

Smaragdus pulverisatur, ac per linteum trajicitur, hinc superfunditur Spirit. Urinæ. qui aliquid phlegmatis adjunctum habet, ut colorem extrahat; spiritu dein iterum destillatione abstracto, in fundo remanet Extractum (sal) gryseum, è quo tandem (citra edulcorationem) vi V extrahitur color seu Tinctura summè viridis: abstra-

abstrahe igitur ad aliqualem consistentiam & serva.

Dosis gran. 10.

B. de B. Hartm. in Practic. de Dysent. Tentzel. in Exegesi sua, Finck. in Enchirid.

Vires. *Dysenteriæ & fluxibus alvi quibuscunq; mirificè potest, nec minus utilis est in cordis & capitis affectibus, Palpitatione, Melancholia, Paraphrenitide, Syncope, &c.*

N. 1. *Urina quicquid potest vi sui salis facit: hinc non errabis, si ▽ stillatitiam, convenientem Sal com. urina acuatam loco menstrui adhibueris. In primis quoque, quia Urina simpliciter destillata, nisi sale suo acuata sit, laborem irritum facile reddere potest.*

N. 2. *Tinctura hæc nihil aliud esse videtur, quam Elixyr, constans partim ex Smaragdi substantia, partim quoque ex sale Urinæ, dicta substantia commixto.*

CAPUT VI.

De Corallis.

LApidibus pretiosis subjungimus Corallia & Margaritas, utpote quæ non modo substantiâ & viribus, sed & præparationibus, & inde resultantibus præparatis, Gemmis adsimilantur.

Corallium est frutex sub aqua marina generatus, Græcè κοράλλιον & λιθόδενδρον Arabicè, Bassad, Mergen seu Morgian, Besd. Latinè; Corallium, Coralium, Corallum. German. Corallen.

N. *Corallia generari ex succo lapidescente certum est: utrum autem succus ille per se in fruticem lapideum prorumpat, vel an prius ligneam suscipiat figuram subindeque in lapideam vergat, vel denique an plantam (emortuam) sub marina aqua repertam, penetret, transmutet, adeoque hujus figuram retineat, dubium. Dubitandi occasionem præbet, quod frutice Coralliorum dentur, qui ex parte ligni adhuc referunt substantiam, partim Coralliorum. Nos posthabitis ejusce farina dubitationibus, qualis præter hanc, & illa est, quam habent de fructibus Coralliorum granulatis, quos alii negant, alii perhibent: Item de induratione, quam alii fieri statuunt, simulac Corallii frutex extra aquas esse incipit, alii etiam in ipsa ▽ Corallia indurari volunt: utpote quæ scire parum est emolumenti, ignorare parum detrimenti, pergimus ad ea, quorum Medici interest, differentias scilicet, vires & præparationes.*

Differentia.

Corallii variæ sunt ratione colorum differentiæ: aliud enim rubrum est, aliud nigrum, viride, subflavum, cinereum, fuscum, aliove mixto colore ornatum. Cæteris omnibus præfertur rubrum minii nativi colore, quod masculi nomen obtinet; & hoc recipiendum quoties simpliciter coralli-

rallium præscribitur sine coloris mentione. Pallescens fœminæ nomen habet. Huic succedit corallium album: deinde nigrum, (Antipathes olim dictum.) Nam quod alio colore est, neque in usum adhibetur, neque pro corallio vulgo habetur.

Rubrum, in India & Siene, teste Plinio, reperitur, nunc in Mari Tyrrheno & Siculo passim invenitur, Neapolimque adfertur, ubi politur. Hoc antequam rubescat, & quodammodo maturum fiat, videtur variis coloribus tingi. Nigrum reperitur in Gallicia Hispaniæ. Album reperitur rarò, solidumque est, & cavitatibus caret, quibus signis distinguitur à specie quadam, Hispanis Polo dicta, quæ in Catalonia ab iis qui corallium rubrum quærunt, inventa pro corallio albo pretio viliori divenditur. Caret hoc cortice, crescitque in fundo maris, non in saxis, ut rubrum corallium.

Vires. *Corallium omne exiccat, refrigerat, adstringit. Cor præcipuè, deinde ventriculum & jecur roborat, sanguinem purificat, ac proinde pesti, venenis, febribusque malignis adversatur, hilarem hominem efficit, (nigrum tamen Corallium homines melancholicos reddere perhibetur,) sistit fluxus quoscunque alvi, uteri, penis, Gonorrhœam, Epilepsiam infantum præcavet, (si recens nato ante omnem cibum in lacte materno gran.* 10. *exhibeantur.) Extrinsecus commendatur ad ulcera, quæ carne explet; ad cicatrices, quas extenuat; ad oculos quorum etiam lachrymas sistit, visumque recreat in collyriis.)*

Dosis à ℈i. ad ʒj.

Rutilantia Corallia ex communicatione Paracelsi amuletum exhibent celebre contra terriculamenta, fascinationes, incantationes, venena, Epilepsiam, Melancholiam, Dæmonum insultus, fulmina. Album appensum, ut pectus contingat, hæmorrhagiam sistit mulierum, & fluxum album.

PRÆPAR.

Operationes, quibus Corallia elaborantur, sunt 1. *Præparatio.* 2. *Calcinatio.* 3. *Solutio.* 4. *Coagulatio.* 5. *Liquatio.* 6. *Sublimatio:*

I. Præparatio.

Præparatio nihil à regula communi diversum habet.

II. Calcinatio.

Calcinatio Coralliorum est vel Ignitionis vel corrosionis.

Calcinatio Ignitionis est tum mitior, tum violentior, tum restinctoria.

Calcinatio mitior.

Fit igne reverberii, dando tamen calorem secundi gradus, ne tinctura seu color ipsorum ignis violentia exhalet. *Quercet. de præparat. Medic. Spagyric.*

Ignitio violentior.

℞. Corall. integror. q.v. calcina △ reverberii primùm lento ut saltem viva flamma corallia in furno reverberii posita, superficietenus lambat. Corallia hoc modò; primo

gradu albescentia, tamdiu △ gradatim aucto fatiganda sunt, donec ex albedine in flavedinem, ex flavedine in rubedinem summam reducantur, corpore toto reddito spongioso ac levi, id quod plerumque biduo vel triduo absolvitur.

Sic Corallia facta sunt habilia ad deponendam in ▽ tincturam. *Hartm. in Croll. Sen. inst.*

N. *Si Sal. com. Coralliorum propriè sic dictum desideras, vehementi ustione eadem in cinerem redige, moreque solito, lixivium inde faciendo, salem elixiviando extrahe.*

Calcinatio Ignitionis extinctoria.

℞. Corall. grossè trit. candescant in igne, extinguanturque multoties in Aceu. destill. ut solvantur. Filtra dein abstraheque Acet. destill. & consequentia sal corallorum per deliq. resolubile. *Med destill. part.* 1.

Calcinatio Corrosionis. 1. *Cum Sal nit.*

℞. Corall. tritor. atque Sal. nit. ana crema. ut duodecim horis fusa, liquoris modo fluant: vel combure ad consumptionem Sal. nitri, deinde duas horas candentia in igne consistant. *Less.* 1. *cap.* 8.

Aliter.

℞. Corall. subtiliter trit. ac Sal nit. ana M. injice per vices in retortam tubulatam candefactam cum Excipulo apposito. Tubulum ab injectione statim obtura, & cùm penitus materia injecta fuerit, continuo △ e hor. 18. corallia probè calcin.

Hæc adscribitur Hartmanno, unde Tincturam fecisse dicitur.

2. *Cum Sulphure.*

℞. Corall. trit. p. iij. Sulphur. p. 1. (alii an.) calcina △ circulari per hor. 2. Postea ignita adhuc infunde in Acet. destil. (ad coral. ℥i. Acet. destil. ℔i.) vas mox operculo claudendo. Hinc digere per ♂ 14. abstrahe, &c. *Sennert. Instit.*

3. *Cum Pumice.*

℞. Corallia grossè contusa F. cum pumice usto S.S.S cementaque in vase clauso, △ reverberii, spatio ♂ ℘. 3. Quo opere finito pumex, relicto corpore albo, coralliorum tincturam imbibisse creditur. *Gans. de Corall. verum impugnat idipsum Tentzel. in exegesi, p. m.* 512.

III. Solutio.

Liquores, quorum beneficio corallia solvi possunt, varii occurrunt. Præcipui tamen sunt Acet. destill. commune & radicatum: succus, berber. melon. citri. ros majalis, (spiritus ejusdem cum suo Sal com. acuatus:) liquor betulæ: spiritus mellis, terebinthinæ, ligni guajaci, buxi, juniperi, quercus, summitatum alni, sorbi sylvestris, spir. Sal. com. spir. ⊖, spir. Tart. ut & ▽ iisdem acuatus, spir. coralliorum ardens; Phlegma ♄i, optimus. Spiritus Paris. &c.

Quinimo corallia cum Sulphur calcinata, simplex solvit ▽.

Modus solvendi nihil peculiare habet: Nimirum corallia in liquoris

f.q. solvuntur, f.a. donec penitus ferè soluta sint.

Purificatio & Edulcoratio salis & Magisterii fit plerumque ▽ destill. vel si placet, adhibere poteris rorem majalem è tritico collectum & destillatum, aut aquam aliquam cordialem: *coagulantur* dein vel liquoris abstractione, (tùm destillatoriâ, tùm Evaporatoriâ) vel præcipitatione.

Præcipitatio perficitur instillatione Ol. Tart. p.d. spir. ⊕-i, vel ▽ destillatæ, vel Ol. Sulphur. p.c.

Reliquæ operotiones ex sequentibus facilè innotescent.

PRÆPARAT.

I. Corallia præparata.

Fiunt cum ▽ cordiali (rosarum) f.a.

N. *In usu sunt præparata rubra ac alba.*

II. Pulvis Corallorum ⊕-latus.

℞. Corall. rubr. præp. ℥ij. Ponantur in cucurb. affundendo aq. rof. ℥vi. ⊕-li ℥ij. Statim ebullient & elevabuntur in bullas, quibus cessantibus reponatur vas in MB. per horas aliquot, effundatur aq. per inclinationem, quæ erit insipida, in fundo reperies calcem albam cum acore astrictorio, sed acrimoniâ carentem.

III. Sal Corallorum.

Fit ex rubr. corall. 1. Usitatiùs per Acet. destill. ut moris: vide supra.

2. Per succum berber. & limon. *Queretan. in Pharmacop. rest.*

N. *Nonnulli* ℞. *Succi limonum expressi & depurati* ℔ij. *liquoris betulæ mense Aprili collecti* ℔viij. *coquunt ad casum* ℔vij. *cui denuò addendo succi Limon.* ℔. 1. *destillant aliquoties rectificando. In hoc solvunt corallia, perlas, & simul. solutionemque propinant. Hartm. in Croll. de perlis.*

3. Per spiritum seu liquorem acidum Guajaci. Sic purgat optimè sanguinem in lue venerea. *Hartman. in Pract.*

4. Per spiritum ⊕-i.

5. Per spiritum Sal communis.

N. 1. *Solutiones cum spir. ⊕-i aut Sal. communis factas si citra menstrui separationem in usum vocare volueris, circula aliquandiu & magnam acrimoniæ partem amittent, præcipuè si quoque* ▽*m affuderis.*

Vires. *Ex superioribus repete.*

Dosis à gran. 6 ad 20.

N. 2. *Paracelsus calcinat primo corallia leviter in reverberio cum Sal. nit. ana: hinc solvit digerendo cum* ▽. *Postea* ▽ *abstrahit, salque relictum per deliquium solvit; idque vocat Magisterium, libr. 6. archid.*

IV. Sal dulce corallorum.

Calcinentur per biduum in furno figuli ad albedinem summam, solvantur in Acet. destill. sequenti loco tepido per octiduum. Rubescet solutio, menstruū abstrahe lento △ ad siccitatem usque: sal hoc resolve pluries in Rore majali, filtra & coagula, tandem siccatissimum & al-

& albissimum salem detine per 3. septim. in ♈ calidis, ut majorem acredinis suæ partem deponat.

N. *Acet. destill. pro hac solutione bis aut ter cohobandum est super herbam Kali, ita minus fit mordax & tamen non minus corallorum, ut & perlarū solutivum.*

V. Magisterium.

1. *Magisterium Officinarum.*

Instilletur in solutionem corall. (cū Acet. destill. factam) Ol. Tart. per d. præcipitatus pulvis edulcoretur ▽ a destillata.

N. *Alii præcipitant cum spir. ⊖i.*

Vires. *Ut Magisterium à sale non differt substantia: ita nec viribus, nec dosi.*

2. *Magisterium butyraceum.*

Solve corallia in spirtu magico, (id est, spiritu roris majalis, vel quod idem in Acet. destil.) præcipita cum Ol. Sulphur. per C. præcipitatum edulcora ac digere aliquamdiu cum ♈i, quo iterum abstracta habes magisterium in ore instar butyri liquescens.

Huc referri potest & Galreda Coralliorum. ℞. Corall. præparat. & ✳ Fiat destillatio ex Arena sic ascendit Sal, remanebitque in fundo massa instar Galredæ.

3. *Magisterium plumaceum.*

Solve s. a. corall. in spiritu non dephlegmato, destillato ex Sal. com. & O. ana ℔j formatis sc. cum argillæ ℔ij, vel iij. in globulos, videlicet vel per vices injiciendo corallia in spiritum, vel è contra corallis spiritum eundem per vices superfundendo: decanta solutionem, filtra, [affundendo, ut eo commodius filtrari possit, ▽ destillatam rosatam, si placet:] præcipita cum Ol. Sulphur. p. C. vel spirit. ⊖i edulcora ▽ cordiali & exicca.

N. 1. *Cùm corallia velut ascendere desinunt, menstruum debilitari incipit, subsiste igitur & inspissa aliquantulum.*

N. 2. *Menstruum superius si tandem igne fortissimo fatigaveris, ascendit materia salina rubescens.*

Aliter.

Solve s. a. corall. in spir. Sal nit. filtraque [affundendo ▽ pulv. destillatam,] hinc præcipita cum Ol. Sulphur. p. C. edulcora & exicca.

N. *Hoc modo in magisteria præstantia redigi possunt & perla, ossa, cornua, (e. gr. C. C.) ungulæ, nec non crustacea.*

En Candide Chymiæ cultor, insignes plumaceorum magisteriorum processus gratis tecum communico, magni aliàs emptos, quos cum plurimis aliis ex communicatione obtinui Viri solertissimi Dn. Joannis Saltzwedelii Pharmacopœi apud Mœno-Francofurtenses celeberrimi.

N. *Querc. solvit in spirit. salis Natura Pharm. rest. c. 24.*

4. *Oleum*

VI. Oleum seu liquor corallorum.

N. *Oleum Corallorum propriè oleum non est, sed liquor, vel per deliquium factus, vel per destillationem prolectus, de priori hic agimus, de posteriori paulo post, in spiritu.*

Fit liquor ex sale.

℞. Sal. corallorum repone, ut liquescat per deliquium.

N. 1. *Liquescit felicius mensibus Iulio & Augusto.*

N. 2. *Liquescit promptius si solutio aliquamdiu (♂ 14) digeratur, (ut rubescat) ac dein (Acet destil. abstracto) optimè dulcorata, defecata & purgata fuerit, (solutionibus ac coagulationibus iteratis ut moris) imò si ulterius cum 🜄 circuletur. Verùm hoc Oleum appellandum est potius Essentia, de qua vide Cunrad.* Kunradt/ *in Medull. destill. p 1. p. 215.*

N. 3. *Alij ℞. Corall. trit. ℔ij. Lapid. prunell. ℔ß vel ℔ 1. calcinant fundendo ☿ 3. materiam illam tritam ponunt in cellam ad liquescendum.*

Dosis gran. v.

Vires. *Præter vires corallorum supra descriptas confert & in calculo.*

Dosis à gran. 4. ad 15.

N. *Vide & solutionem Corallorum, cap. 15. in Bezoard. ☉ compos.*

- *VII. Essentia seu Tinctura Corallorum.*

℞. Salem Corallorum [purificatum optimè per iteratas solutiones ac coagulationes, vel magist.] volatilisa nimirum cum 🜄 digerendo, ac destillando,] vide volatilisationem lapidum in genere,] Postea abstrahe leni MB calore 🜄m, ac remanet Essentia corallorum, quam si placet ex arena per retortam propelle.

Vide Quercetan. in Pharmac. restit. cap. 24.

N. 1. *Nihil interest utrum sale receperis per Acet. destill. factum, vel per spirit. Sal. com. per spir. phlogiston acet. destill.*

N. 2. *🜄i felicius essentiam corallorum secum per XX transferet, si addideris aliquid camphoræ, e. g. ad 🜄i, mensur. 1. camphor. ℥ß.*

N. 3. *Cunrad.* Kunradt/ *solvit & digerit 1. cum Acet. destill. quo iterum abstracto solvit & digerit 2 cum ▽ pluv. destill. ita (NB) recentissima, 3. cum spir. Vini.*

Vires. *Ut præparatio Tincturarum operosior est, quam salis ac magisterii; ita & virtus earundem fortior.*

Dosis, gutta aliquot: vj. ad xv. ad & ultra.

2. Tinctura Basilii.

℞. Salis corall. (per spir.) Sal. com. edulcoratissimi ℥viij. Sulphur. ℥ß, mixta: leniter comburantur, donec Sulphur consumptum sit: Postea contere tantillum camphoræ cum corallis, idq; accenso △ e absumes, hinc edulcora & extrahe tincturam l. a. cum 🜄, abstrahe 🜄 ad consistentiam Olei.

N. *Maniaci & Melancholici hâc Tincturâ curati sunt, Dn. D Gans.*

3. Tinctura Quercetani.

Extrahe Tincturam s. a. ex coralliis

 calci-

calcinatis, (e.g. ignitione mitiori,) digerendo vase H. cl. cum menstruo cœlesti, destillato scil. cum proprio suo sacchar o, (id est, cum rore majali, qui cum melle aëreo destillatus,) ad eminentiam digitor. 8. affuso. Menstruo demum abstracto, remanet Tinctura in fundo. *Quercet. lib. de prepar. Med. Spagyr.*

4 *Aliter.*

℞. Magister. Corall. extrahe cum Sulphure bezoardico ex re vegetabili prolecto, (id est) cum 🜄 rectificatissimo) in vase H. cl. ad ignem cinerum. Postea separa & in perfectum Tincturam decoque. *Quercet. Pharmacop. cap. 24.*

5 *Tinctura Hartman.*

℞. Sal. corall. (per Acet. destill.) purificatissimum, impraegna Acet. destill. tantisper, donec nihil istius spiritus amplius retinere velit. Sal ita impraegnatum digeratur, (♂ 20.) in MB. Postea destilletur per Ret. Reverberio clauso vel Balneo sicco, ita tamen, ut prius Phlegma in utile evaporet: Postea prodeuntes spiritus albicantes seorsim capaci recipiente excipiantur, continuando destillationem, donec omnes spiritus cum oleo rubro instar sanguinis prodierint: separetur spiritus (qui ardens instar 🜄) per Retortam ab oleo rubro, quod in Retorta manebit.

Hoc menstruum (spiritus scilicet hic partim ab Acet. destill. partim à corallis productus) extrahit ex recentibus corallis impositis tincturam rubicundissimam, quae si rursus ab hoc spiritu per destillationem liberata, & tandem cum 🜄, vel alia aliqua 🜄 cordiali appropriata digesta perque cohobia volatilis facta fuerit, elegantissima evadit corallorum Tinctura, suavissimi saporis, fragrantissimique odoris.

N. *Impraegnatio illa fit hoc modo:*

℞. *Sal. com. Corall.* ℔. 1. *Acet. destil. opt.* ℥ij. *destilla leniter, ut extillet solum Phlegma insipidum; secundâ vice affunde Acet. destil.* ℥iij. *iterumque destilla, atque ita perge singulis vicibus Acet. destil.* ℥j. *plus affundendo, donec tam acre Acet. destil. inde prodierit, perinde ac affusum fuerit. Hartm. in Croll.*

6. *Tinctura Hartmanni*, 2.

℞. Corall. calcina: (ignitione violentiori,) q. p. injice in 🜄, vel in alcohol spiritus roris majalis, ac paulò post extrahitur tinctura, fecibus, (sine ulla virtute) in fundo remanentibus: Tinctura haec aliquantulum coagulata, fit rubicundissima, cum quadam dulcedine.

Vires. *Est tantarum virium, ut post ejus usum aliquoties repetitum, impossibile sit, ullam impuritatem in sanguine totius corporis superstitem esse posse. Exhibetur in vehiculis convenientibus, à gut. 3. ad 10.*

N. *Haec sanè tinctura medico commendatissima esse debet, ob stupendas ejus vires, ut quae cum spiritibus hominum magnam convenientiam habeat. Hartm. in Croll.*

7. *Alia*

7. *Alia Tinctura, per acetum Coralliorum.*

℞. Corall. contus. ℔ij. eliciatur per retortam acetum, id est, liquor acidulus, quo prolecto urantur corallia vehementer, donec reddatur albissima: exempta dein redigantur in pulverem, ex quo s.a. cum aceto illo, digestione leni, extrahe T. donec Acet. destill. nihil amplius solvere valeat, universisque corallis dissolutis, nihil præter terram utilem remaneat. Decantatos liquores destilla in arena ad siccitatem, ut separetur phlegma: Dein recipiente mutato, fac ut igne auctiori & spiritus sublimis per XX propellatur, qui diligenter colligendus. Tandem relictum pulverem album spiritu ⊖ penitus solve, eundem spiritum ⊖ igne forti abstrahe; corallia relicta fortissimo igne ure, donec colorem ferè nativum recipiant. His affusus proprius ipsorum spiritus tincturam prolicere dicitur.

N. ✠ *ex corall.* ℔ij. *dest. vix solutioni dictæ sufficiet.*

8. *Tinctura per spiritum coralliorum ardentem.*

℞. Corall. trit. q. v. extrahe tincturam s. a. digerendo cum spiritu corall. ardente, [vide infra,] abstrahe menstruum, atque extrahe denuò cum 🜄. *Gans.*

9. *Alia per spiritum seu ▽ mellis.*

℞. Corall. cum Sal. nit. calcin. extrahe s.a. cum spiritu mellis, (vide de melle,) decanta & abstrahe in MB, donec in fundo spissus relinquatur succus, huic edulcorato, extrahe Tincturam cum 🜄, habes Tincturam coralliorum veram. *Hartm. in Croll.*

Dosis à gran. 4. ad 10. vel 12.

10. *Alia per Aquam Temperatam.*

℞. Sal corall. (per spiritum ⊖-i) extrahe s.a. cum ▽ temperata, (ex 🜄 i & spirit. ⊖-i, vide l. 4. in Vino.) decanta, filtra & abstrahe.

11 *Alia, per Phlegma ♄ i.*

℞. Corallia calcinata, superfunde Phlegma ♄ i, cum spiritu acuto ♄ i. digerantur vase cl. & rubescet menstruum: abstrahe in MB, affundeque 🜄, digereque denuò, ac pelle per retortam, sic extillabit essentia corallorum rubicunda: abstrahe 🜄 ad consistentiam. *Ioh. Agricola.*

Vires. *Insigne est cordiale, balsamumque nativum summè exaltat Usus que præcipui est in terrore infantum, Epilepsia, & simil.*

Dosis gran 3. 4. 5.

N. *Eodem modo possunt solvi corallia cruda, sed tardius.*

12. *Tinctura corallorum Holsatica.*

1. Fiat tale Menstruum: ℞. Tartari crud. pulverif. ℔iv. phlegm. ⊖-i (spir. suo volatili adhuc gravidi) ℔iii. ⊖ ung. ℔ 1. stent in digestione ♂ ♀ (3) Dein destilla ex XX per gradus △ aperto, donec nihil amplius exeat. Rectifica optimè.

2. ℞. Corall. subtiliss. pulveris. q. v. Superfunde præcedens menstruum, misceque diligenter. Stent in digestione, sic rubescet saturatò. Filtra & abstrahe ad siccitatem in arena, & remanet pulvis rubens. Ex hoc extrahe Tincturam per ▽ temperat.

N. 1. *In præparatione ▽a temperata unio iteratis sæpius rectificationibus peragenda est.*

N. 2. *In præparatione menstrui prioris verum Tartari Sulphur XX bico adhærescere solet.*

N. 3. *Ex Colcothare elegans Tartarus ⊕atus crystallinus parari potest.*

Hac habe Lector ex communicatione viri celeberrimi Dn. D. Langelots, Chymiatri in aula illustriss. Holsatiæ dignissimi, cui Tinctura hæc familiarissima est, adhibetque in omnibus affectibus ab impuritate sanguinis ortis.

13. *Per oleum citri.*

His jam addi poterit Tinctura per oleum citri, quod è corallis rubris, crudis etiam tincturam elicit. Huic si dempto oleo vehiculum aliud præbere poteris, tincturam corallorum non contemnendam habebis.

14. *Tinctura Corallorum S. Closs.*

Resolve corallos in s. q. ☍ Sal. com. solutionem filtra & abstrahe ☍ forti ▽ ita ut ⌒ omnes separentur à calce, cui affundes Acet destill. ex quercubus novellis mense Martio detruncatis, ad extrahendam Tincturam, quæ erit coloris hyacinthini, evoca menstruum & remanebit pulvis subtilis, cui superfundes V circulatum, digere, decanta, feces separa à tincto V, quem iterum digeres, ut novas feces (si adsint) deponat ad fundum, tandem filtra & V ad medias abstrahe. Parum habebis, sed magnarum virium adversus Contracturas.

Dosis ʒß. per se.

N. 1. *Potest etiam parari Tinctura modo Glauberiano cum sale Tartari instar Tinctura Silicum.*

N. 2. *Fit etiam sublimando corallos cum ✳ & tincturam extrahendo cum V ut est in Myroth. Ioh. Fabri. Adde Rolfinccij tinctur. p. 227. cum sp. lign. Sancti aut Coryl.*

VIII. Floris.

Flores coralliorum parantur ad modum, quo perlarum flores parari dicemus.

N. *Fieri quoque possunt flores corallorum sublimatione tum ✳ instituta.*

IX. Spiritus seu oleum.

1. *Spiritus corallorum ardens*, supra in quinta Tinctura Hartmanni descriptus est, videturque compositum quid esse ex ✚ & corallis, ardereque ratione spiritus ✚ vinosi.

2. Oleum itidem d. l. descriptum est.

3. *Spiritus Corallatus, Spiritus terræ Corallatus.*

Fit ad modum quo perlatus spiritus cum terra sigillata. *Vide ibidem.*

4. Oleum

4. Oleum Corallorum succinatum.

℞. Corall. rubr. pulverisat. ℔. 1. succin ℔. ß. M. & destilla per retortam, vel cucurbitam, sic succinum Tincturam corall· per🜄🜄 attrahet, in forma coloris sanguinei. In fundo vasis resistet pulvis corallorum colore albus.

Vires. *Oleum illud valet in Epilepsia & Apoplexia.*

Dosis gutt. 4. ad 8.

N. *Huic similis est modus quo Corallia sale subdulci salita, pinguedineque aromatica saginata, destillationi subjiciuntur, atque ita tincturam suam dictis comitibus committunt, cum iidem per Retortam pelli aptam.*

X. Syrupus Corallorum.

℞. Corall. rubr. grossè contus. q. v. solve in succo Berberorum vel Limonum optimè deputato, coralliis ad eminentiam digitorum, 3. 4. 5. superfuso. Hinc

℞. Succi illius Essentiâ corallina impraegnati part. ij. Sacchar. cand. (vel commun.) part. 1. coque ad consistentiam.

N. 1. *Colorem dilutiorem si expetis affusa ▽ destillata conveniente, pro libitu conciliare poteris.*

N. 2. *Poterit similiter fieri solutio cum liquoribus acidis destillatis, Iuniperi, scil. aut Guajaci.*

N. 3. *Quercetanus monet solutionem instituere, 1. In vitro subere vel cerâ Hispanicâ occluso, ne Essentia Corallina separetur 2. In ℬ.*

N. 4. *Si quid restiterit nondum solutum huic recens succus affunditur, donec penitus solutum fuerit.*

N. 5. *Similiter fieri possunt & Syrupi margaritarum & lapidum pretiosorum.*

N. 6. *Artificium Quercetani ad concinnandum hunc Syrupum, nullum est aliud, quam evaporatio lentissima in MB tepido solutorum corallorum in succo berb. adjectis ℥vi. sacch. ad libras singulas solutionis, ita ut spatio horarum 12. non exhalet ultra spissitudinem thaleri, aut macrocollonis densioris, alias certo certius soluta corallia à menstruo separabuntur.*

Syrupus Corallorum compositus D. Sam Cl. & D. de Mayerne.

℞. Corall. rubr. subtil. in mort. marm. laevigat. ℥iv.
Succi limon. depurat ℥xii.
Aceti quercin. ℥vi:
Digerantur in B. per octiduum, quotidie vas bis vel ter agitando deinde filtrentur per chartam.
♃. solutionis colatae ℥x.
Succi berber. depurat. ℥v.
Tinctur. ros. ℥iv.
Sacch. alb. ℔ ß.

M. & mediante coctura blandâ in vase argenteo F. Syrupus, cui inter coquendum infundatur Nodolus continens.
Santal. citrin. ʒij.
Ligni aloës ʒj.

Ambr. gris. gr. xv.
Mosch. pr. vi.

Dosis cochl. 1 *. manè ac vesperi longè à pastibus.*

Vires. *Ex viribus Coralliorum suprà allatis & succo Berberorum vires cen-scendæ sunt. Laudatur valde in Diarrhæa. Dysenteria, fluxu hepatico ad restaurationem facultatum naturalium, &c.*

XI. Species Diacorall.

XII. Trochisci Diacorall. Galen.

XIII. Troch. de Corall. Nicolai.

CAPUT VII.

De Margaritis.

MArgaritæ, Perlæ, (Uniones, si magnæ sint) sunt Lapides rotundi, in conchis nonnullis ex perittomate eodem quo testæ generantur, producti. Arab. Lulu, Germ. Perlen.

Duplices censentur, Orientales & Occidentales: Illæ splendidiores sunt, adeoque cæteris præferuntur, & præsertim Persicæ. Hæ lactescunt, minusque sunt splendidæ. Inveniuntur etiam in Europæ locis multis, ut in Scotia, Silesia, Bohemia, Frisia, locisque maritimis aliis, sed vilioris eæ sunt notæ. Majores itidem & quæ perforatæ sunt, censentur minoribus, & non perforatis maturiores & præstantiores.

Vires. *Cordiale præbent nobilissimum, quo balsamus vitæ oppressus; viresq; exolutæ insigniter recreantur ac confortantur, proinde venenis, pesti & putredini resistunt, animum exhilarant. Et hujus rei gratia in tantum ascenderunt honorem, ut vel agonisantium extrema recreatio communiter inde expetatur.*

PRÆPARATA.

Perlarum præparationes iisdem fiunt operationibus, quibus corallia, calcinatione autem ignitionis haut indigent. Supervacanea igitur illarum extinctio in △ vitæ ardentissima, quam vult Quercetanus in Pharmac. rest. cap. 26.

Solutio Perlarum iisdem perfici potest liquoribus quibus coralliorum.

Purificatio quoque & Edulcoratio nihil à coralliorum purificatione peculiare habent.

Præcipitatio, iisdem cedit liquoribus, quibus coralliorum præcipitatio.

Hinc

I. Præparatæ Perlæ.

Præparantur more vulgari, super porphyrio lapide lævigando, subindeque ▽ cordialem, (verbi gratia, rosarum, melissæ, & simil.) aspergendo.

II. Sal Perlarum.

Fit,

Fit, ut in corallis dictum: Solvendo perlas, vel quod [usitatius] in aceto, vel in succo Berber. & Limon. &c. solutionem filtratam ad remanentiam salis inspissando, inspissatamque ablutione, ut dictum, vel in solutione iterata purificando ac dulcorando.

N. 1. *Non opus habent tritura, quippe vel integra atque citra digestionem Acet. destill. obediunt.*

N. 2. *Solutionem in succo Limonum ac Betulæ Destill. vide de Corallis.*

N. 3. *Fit quoque Sal Perlarum, in quovis liquore dissolubile, beneficio succi citrei mali, digestione depurati. Nimirum perlæ lotæ & si placet contusæ, in eodem illo succo ad eminentiam 4. digitorum affuso, digestione interveniente solvuntur, solutioni affunditur ros majalis destillatus, vel ▽ Melissæ, decantaturq; solutio: hinc affunditur novus succus citri depuratus, digeritur, affunditurque iterum ros destill. vel ▽ Meliss. atque decantatur, &c.* Et hic labor toties repe- *titur, donec perlæ penè tota soluta sint, relictis perpaucis fecibus. Demum solutio lento igne inspissatur, ad remanentiam pulveris.*

Dosis à gran. 6. ad ℈ß. Ex aqua roris majalis cum manna destillata, vel ex aq. Cinam. cum ▽ rosar. &c. Hartman. in practic.

N. *Paracelsus, Sali perlarum, ut & reliquis inde paratis maximas vires attribuit: Processus, inquit, harum etsi simplices, tamen, crede experto, mirifica operatio ipsarum (perlarum) est. Non tamen fit per artem hæc virtutum actio, sed in natura ipsarum est, quæ in grossa substantia occultatur, & non potest operari, sicut mortuum corpus, sed resolutione factâ, vivificatur corpus ejus, lib. 6. archid.*

Huic finitimum est.

Sal sive Magisterium Perlarum Riverii.

℞. Perlar. subtiliss. tritar. q. v. impasta cum succo citri vel aurant. & relinque aliquamdiu. Postea solve cum Acet. destill. s. a. donec perlæ ex toto ferè fuerint solutæ. Collectum acetum misce cum tertia parte ▽ fluvialis, destilla in arena igne primum lento, dein fortiori. Destillatum reaffunde capiti mortuo restitanti, & denuo solve, postea filtra, evaporaque admodum lentè, & reses erit perlarum Magisterium.

Vires. *Præter vires supra allatas summum est præservativum Athritidis.*

Dosis ℈j. ad summum.

III. Magisterium Perlarum.

1. *Commune* fit solvendo cum Acet. destill. & præcipitando cum Ol. Tart.

2. *Butyraceum* eodem modo fieri potest, quo Magister. butyraceum corallorum.

3. *Plumaceorum* præparatio itidem ex corallis repetenda. Confer Rolfinc. Chim. p. 347.

Vires. *Vires ex viribus perlarum descriptis facile colligi possunt.*

Dosis:

Dosis à gran. 6 ad 15.

VI. Oleum seu liquor Perlarum.

Fit per deliquium: modum ex superioribus repete.

V. Essentia, Tinctura, Arcanum Perlarum.

℞. Perlas q. v. solve cum Acet. destill. & para sal; Sal ita paratum iteratis in Acet. destil. solutionib. ac coagulationib. [rejectis semper fecib.] purifica, donec nullæ amplius feces ab ultimis solutionib. restiterint, atque adeo ipsæ perlæ ab omni immunditie liberatæ sint. Hinc solve cum ▽ pluviali, vel rore majali, destillandoque abstrahe humiditatem, idque toties repete, donec interveniente destillatione perlæ sint edulcoratæ, [id quod ostendit aquæ postremò destillatæ dulcedo.] Hoc sal ita defecatum, digere vase clauso in MB, (♂ ♀ 8. vel 10,) cum Vi rectificatiss. ad eminentiam 2. digit. affuso. Sic Perlæ cum tempore Essentiam suam instar olei spissi ad superficiem Vi remittent, quam cautè separa, novumque Vi affundendo, laborem repete, quoties visum fuerit. Convertitur enim totum ferè sal, relictis paucissimis feculis, in Essentiam. Hanc de novo cum V aliquamdiu circula, postea leni destillatione MB. Vi separa & serva.

N. *Eadem perlarum Essentia cum V per Retortam, vel per MB seu reverberatorium siccum, institutis cohobiis tandem omnis transit.*

Vires. *De usu constat ex viribus margaritarum, fortissimarum autem virium est propter summam subtilitatem.*

Dosis à gran. 6. ad 14. Hartman. in Croll.

Arcanum, per spiritum Guajaci.

℞. Perlar. subtiliss. trit. q. u. extrahe s. a. tincturam rubicundissimam cum spiritu Guajaci rectificato, residem pulverem calcina leniter, atque extrahe iterum bis aut ter cum novo spiritu Guajaci. Postremò calcina fortius, atque iterum extrahe. Extracta coagula in MB ad apparentiam cuticulæ versicoloris, quippe quæ signum est, abstracto phlegmate, solum arcanum seu* Essentiam perlarum cum spiritu Guajaci, in forma coagulata restare.

N. 1. *Hæc Essentia ac spiritus vix à se in vicem separari poterunt.*

N. 2. *Eadem Essentia seu Arcanum perlarum cum ▽ melissæ, & similibus q. s. subito solvitur, inq; rubentem pellucidum colorem vertitur saporis elegantis.*

Vires. *Optimè sanguinem mundificat, magnarumque virium est in lue venerea.*

Dosis à gutt. 6. ad 14. Hartman. in Croll.

Alia Tinctura.

℞. Perlar. ℥ß. spir. Sal. com. q. s. solve s. a. decanta; abstrahe, ut fiat pulticula, quam elue ▽ stillat. Circula cum V septimanas 6. tandem V abstrahe, le-

he. leni MB. calore. *Libav. in Syntagmate.*

V. Flores Perlarum.

Solvuntur perlæ cum Acet. destill. solutio digeritur aliquandiu (per mensem) dein abstrahitur Acet. destill. & tandem fortiori igne elevantur flores. *Libav. in Syntagm. lib. 2. c. 25.*

N. 1. *Sublimari possunt quoque Margaritæ & Corallia beneficio* ✱.

N. 2. *Flores perlarum per solutionem in* ⌒ *ni describit Hartman. in Croll. p. 474.*

VI. Spiritus perlatus, seu spiritus terræ perlatus.

℞. Sal. vel Magisterii perlarum ℥vi. Terræ sigillatæ ℔j. M. ac imbibe cum s. q. olei perlatum, & fac globulos quos exiccatos, destilla per retortam uti destillatur spirit. Sal. communis Rectifica & serva pro usu.

Vires. *Summum, est secretum in Podagra.*

N. *Eodem modo fieri potest & spiritus Corollatus.*

CAPUT VIII.

De Lapidibus minus pretiosis: qui sunt.

I. ÆTITES.

ÆTites Lapis est veluti prægnans cum quatitur, alio in utero sonante: hujus genera pro diversitate superficiei, (scabræ, scil. vel lævis,) colorum, tum materiæ inibi contentæ, constituuntur quatuor.

1. Est exterius scabrum co'o e vario, plerumque nigricante: continet in se lapidem Collimum dictum.

2. Cinerei coloris est, ac in se argillam vel margam continet.

3. Terram in se concludit.

4. Præter hos addit Plinius: Taphusium nomine, qui nostratibus incognitus.

N. 1. *Dicitur lapis Aquilæ, quod in aquilæ nido reperiatur ad promovendum partum ab aquila cò deportatus. German.* Adlerstein/ Klapperstein.

N. 2. *Primus Orientalis est, raroque pruni magnitudinem superat.*

Secundus & Tertius etiam in Germania juxta Swinfurtum reperietur, pugnique magnitudinem sæpe æquant.

Vires. *Partum promovet, si feminibus alligetur, sin brachio, eundem retinet: observare autem expedit, statim à partu esse removendum, ne & uterum ad se trahat.*

II. ALABASTRITES.

Alabastrites, Ἀλαβαστρίτης. Alabastrum, Onyx, lapis candidus notissimusque est, Germanicè Alabaster-stein.

Species statui potest Marmoris, verùm accuratè pensitatus, ipso mollior est, proinde Marmor incoctum & imperfectum, si ita vis appellare poteris. Hic si ita mollis sit ut cultro

scindi possit, gypsum rectius dixeris & est id lapidis, è quo varia torno finguntur vasa.

Usus *rarior is Officinalis est, nec ingreditur usualia, nisi solum unguentum alabastrinum.*

Vires. ***Combustus resina aut pice exceptus durities discutit, stomachi dolores cum cerato levat, gingivas comprimit. Dioscorid.***

III. AMIANTHUS.

Amianthus (ἀσβεςός) alumen plumosum, est lapis alumini scissili non absimilis, adeo ut nonnullis inter se confundantur, Germanic. Federweiß/ Steinflachs/ Schieferweiß/ (quippe sunt, qui tales ex eo conficere norunt,) Steindacht/ quod elychia ex eodem fiant incombustilia.

Differt ab alumine scissili, quod hoc combustile sit, saporisque astringentis, illud non item.

Vires. *Veneficiis resistere creditur omnibus, præcipuè tamen veneficarum. Præterea abstergit, scabiem sanat; si cum ▽ vitæ & saccharo solvatur, mixturaque ejus exigua portio quotidie mane detur, album fluxum mulieres mox tri sanatum ajunt.*

PRÆPARATA.

Præparata Officinalia quæ amianthus ingrediatur, præter unguentum citrinum, nulla sunt. Commendant tamen nonnulla supra modum Linimentum ad tineam puerorum, & ad ulcera tibiarum, quod vide lib. 2.

IV. LAPIS ARMENUS.

Lapis armenus est lapis maculis viridibus, cœruleis & subnigris relucens, sicut lapis lazuli punctis aureis, adeoque non differunt inter se, nisi solâ maturitate, uterque enim in unis iisdemque scaptensulis reperitur. Lazuli tamen lapis ceu maturior, crebrius invenitur in fodinis aureis; armenus in argenteis.

Dicitur lapis armenus seu armenius λίθ☉ ἀρμενιὸς, quod olim ex Armenia solum ad nos translatus sit, hodie tamen & in Germania producitur, verbi gratia, in Comitatu Tyrolensi sub nomine Melochites. Dicitur Arabicè Hager seu Hagiar, Germ. Armenierstein/ Bergblau.

N. *Præfertur colorato cæruleus.*

Vires. *Desiccat mediocriter, extergit cum levicula acrimonia & levissima adstrictione. Internè propinatus purgat sine noxa humorem Melancholicum, ἄνω καὶ κάτω. Verum si multoties, (12. aliis 50.) lotus fuerit, purgat solum per inferiora. Hinc conducit in Mania, Melancholia, Epilepsia & similib.*

Dosis in substantia ʒj. *ad* ℈iv. *Extrinsecus miscetur Medicamentis ocularibus, uti & Psilothris palpebrarum.*

PRÆPARATA.

1. *Lapis* creberrimè *lotus*, quem præparatum vocant.

2. *Pilulæ* d. l. armeno, *vide Disp.*

3. *Magisterium* fit l. commun. Lapis, calcinatur per fl. Sulphur. hinc solvitur calci-

calcinatus in aceto fortissimo alkalisato aut mellito. *Querc. Ph. restit.*

N. *Mallem equidem lotum adhibere lapidem, vel solutionem cum* 🜄 *perficere, quippe vis purgatrix aciditate infringi apta est.*

V. LAPIS CALCARIUS.

Lapis Calcarius, est lapis ille gryseus ex quo violentia ignis conficitur calx muraria, Germanicè **Kalckstein.**

Officinalis non est, nisi in PRÆPATIS, quæ sunt.

1. *Calx* viva, Græcè ἄσβεστος. Arabicè Herach, Nure, Nura.

Vires. *Est ignea, mordax, adurens, cumque progressu temporis crustam giguens.*

2. *Calx lota*, (è qua sal optimè f. a. elixiviatum.) Exiccat sine mordacitate, adeoque valet ad contumacia ulcera, (verbi gratia, venerea) uti & ad ambusta & alia, quæ non facilè curationem admittunt.

3. *Lixivium*, quod conducit ad vulnera putrida eluenda. Quin imò ex eodem fit 🜄 ophthalmica insignis quam vide lib. 2.

4. *Spiritus.* ℞. ♆ q. v. læviga minutissimè, imbibeque cum 🜄i alcolisato, (qui ab omni Phlegmate purus sit, alias in cassum laboratur,) quantum scil. imbibere illa potest, (non ad eminentiam) abstrahe 🜄 leniss. MB calore, cum cohobiis (8. vel 10. repetitis) sic fortificatur vis ignea. ♆.

℞. Hujus ♆ lævigatæ, ℥x.
Sal. com. Tartari puriss. ℥j.
⊙ Tart. probè prius igniti ℥xi.

Misc. ac destilla ex Retorta lutata, infra medietatem repleta, in excipula duo, quorum unum (in quo sit parum 🜄 rectificatiss.) destinatum sit suscipiendo spiritui, adeoque capacius alterum (quod vacuum) extillanti phlegmati.

Excipulum prius connexum sit cum canali ex alterius illius excipuli collo deducto, posterius sit collocatum, ut phlegma recta delabi possit. Accenso igne stillat primum phlegma, quod delabitur in excipulum vacuum; dein auctiori igne prodit spiritus albicans, qui per canalem in alterum illud excipulum ad 🜄 recta tendit, eique sese commiscet, ut separari ab invicem difficulter possint.

Rectifica aliquoties, & separa leniss. calore 🜄 in phiola, vel accende 🜄 qui effligrabit remanente spiritu ♆ in fundo.

N. 1. *Nisi* ♆ *initio cum* 🜄, *ad modum dictum fuerit impragnata, adeoque exaltata, in cassum laborabitur, quippe defluit in excipulum minus, vique phlegmatis commixti nullius evadit valoris.*

N. 2. *Spir. primo flavus est, verum leniter in cin. rectificatus, clarescit.*

Vires. *Summum est arcanum in atterendo radicitusque pellendo calculo,*

cujuscunque species, aut loci. Confert & Podagritis. Pulmon. nocet.

In usu Pharmacopœtico solvit Chrystallos, oculos ♋, lapidesque durissimos. Kesl. lib. 1. c. 80. spiritus minerales volatiles figit. Basil. in rep. L. P.

N. *Alii miscent ♆ cum bismutho, ac destillant ex ♌ in receptaculum capaciss. aliquot (sex) mensuris ▽æ adimpletum.*

5. *Hinc spiritus ♆ alcalisatus.*

℞. Sal ♆, solve in spiritu ♆, ac forma globulos cum argilla, vel misce cum pulvere laterum, destillaque per retortam.

VI. LAPIS CALAMINARIS.

Cadmia lapidosa, cadmia metalli expers, est lapis fossilis, subflavus, non admodum durus, luteum dum accenditur fumum eructans, Germ. Galmey/ Galmeystein.

Reperitur sæpius in metallorum fodinis.

Vires. *Siccat leniter, extergit, adstringit, ulcera carne replet, cicatricem inducit. Adhibetur solum externè, crebetrimoq; usu infantum excoriationibus exiccationis ergo inspergitur.*

N. *Vtuntur eo & ærarii ad conficiendum aurichalcum, cuprum enim pallere facit.*

PRÆPARATA.

1. *Lap. Calamin. præparatus.*

2. *Emplastr. è lapide calaminari, vulgò* Zeltenpflaster / *August.*

3. *Empl. Gryseum de lapide calaminari August.*

Vires cum lapide calaminari communes habet.

4. *Magisterium lapid. Calaminar. S. Closs.*

Solvitur in part. x. ♌us Sal. com. deinde præcipitatur pulvis rubeus cum Ol. Tart. more vulgari & dulcoratur sæpius aquâ calidâ.

Evacuat per vomitum & secessum, mitius quàm ♉ præparatum.

VII. CALCULUS HUMANUS.

Calculus humanus est, qui in hominum copore generatur, hoc etsi variis accidat in locis, tamen maximè in renibus & vesica, è qua eximitur sæpe lapis, lapidi Bezoar figurâ non absimilis. *Dicitur & Ludus.*

Vires. *Summè valet ad tartarum in omnibus corporis partibus, imò ad calculos etiam grandiores resolvendos, expellendos, adeoque ad obstructiones inde ortas reserandas.*

PRÆPARATA.

1. *Sal. Ludi crystallinum.*

Ludus cum carbone calcinatus ebulliat in ▽ fervente: quod indissolutum manet, calcinetur iterum ebulliatque, idque toties repetitis vicibus, donec ludus penitus sit solutus. Solutiones filtratas coagula, & habebis Sal.

Hoc Sal, quia sulphure scatet impuro, denuo cum carbonibus (anat.) calcinatum solve ut prius, filtraque: hinc

hinc per evaporationem coagula, vel si lubet aliquot solutionibus & coagulationibus purificatum atque in crystallos redactum, serva.

N. *Keslerus solutioni adhibet Acet. destill. l.4.c.26.*

Calcinatio.

Calculum pulverisatum primo leniter ▽ circulari, postea reverberii per gradus, calcina, donec planè videatur in calcem abiisse.

Vel, misce ludum cum duplo carbonum, (precipuè faginorum,) + hucque tegula operto in fornace figulina calcina hor. 24. *Hartm. in pract. Sennert. Institut.*

Aliter.

Ludum calcina hor. (6.) cum Sal. nit. extrahe Sal. com. cum V. Vini spiritum iterum abstrahe, remanetque sal in fundo.

2. *Oleum s. Liquor Sal. com. p.d.*
Elixyr ac Essentia.

Elixyr ac Essentia Ludi ex Sal. com. parari possunt ad modum, qui in genere de lapidibus descriptus est. Videlicet interveniente volatilisatione cum V, cum quo Sal. com. illud optimè calcinatum digeritur, perque ◠ tot cohobiis destillatur, donec penitus Sal com. cum V transierit. Sic habes Elixyr, à quo si Vm in MB leni separaveris, Essentiam in fundo reperies.

Dosis hujus Essentiæ gran. 5. 6. ad 12. singulis diebus in liquore convenienti. Hartm. in pract. Senn. Inst.

VIII. CHRYSTALLUS.

Crystallus, lapis transparens est, aquam in glaciem congelatam, omnino referens. Dicitur Crystallus à κρύος id est, gelu, & στέλλω, id est contraho, Germ. Crystall.

N. *Gemmam, si vocare libet, licet, modo omnium mollissimam dixeris, vel à similitudine coloris, qua gemmas colorata Crystallus refert, pseudo-gemmam verbi gratia, pseudo-berillum, pseudo-topasium, pseudo-saphirum, pseudo-smaragdum, quæ veris gemmis molliores sunt. Sic & Iris vocata gemma à colore quem fronti applicata exhibet, Crystalli species est.*

Invenitur variis in locis, etiam in Germania, Bohemia, Vngaria, Cypro & Lusitania, & nonnunquam in agris

Delectus.

Quanquam coloratæ minimè negligendæ sint, ac præcipuè pseudo-adamas, quæ aliis nobilior, attamen in præparationibus Chymicis recipitur Crystallus propriè sic dicta, quæ eligenda est purissima, pellucidissima, ac eximiè intensa.

Vires. *Facultatis est adstrictoriæ, adeoque confert dysenteriæ, diarrhææ, cæliacæ, choleræ, fluxui uterino præbet lactis abundantiam, atterit calculum totius corporis, hinc prodest & podagricis.*

Si pulveris ℈ij. vel ʒj. pondere cum ♉ amygdal. dulcium exhibetur, curat

eos qui ☿ m hauserunt, *Boet. de* Boodt/ *Matthiol. vid. Heer.*

N. *Sunt qui Crystallum radiis solaribus objiciunt hisque concentratis cutem inurunt, loco cauterii.*

PRÆPARATA.

1. *Præparata in specie sic dicta.*

Fit. leg. commun.

2. *Sal Crystallorum.*

Crystallus calcinata solvitur in Acet. destill. vulgari, Terebinthinato, s. a. solutio filtratur, abstrahiturque ad siccitatem. Materia remanens, Sal. com. Crystallorum ? purificatur ut moris.

N. 1. *Alii calcinant Crystallos primo cum Tartaro dein cum Sal. com. Alii è contra, priorem calcinationem cum Sal. com. peragunt posteriorem cum Sulphure. Alii alterutra saltem calcinatione Crystallum solubilem reddunt. [Exempli gr. Quercetanus & Boëtius de* Boodt / *cum Tartaro.] Quidam præmittunt ignitionem, vel simplicem, vel restinctoriam. Quæ diversitas neminem moveat, modo Crystallus solubilis fiat. Vide Notas de Calcinatione Lapidum in genere.*

N. 2. *Calcinatio vera crystalli extat in Nuisemant. de l' esprit de l' univers. p.* 140. *Ex hac calce elicitur Sal nephriticum per ebullitionem in aq. urtic. major. fortificata suo proprio sale & ℥ ij. spiritus Salis marini, colori virid.*

N. 3. *Si Salis hujus usum sine mora expetieris. ℞. Crystallos grossè contus. candefac ac extingue in ▽. Raphani Ononid. Petroselin, & simil. acuata spir. ⊖i, vel 🜍 Sulphur. idque multoties (decies) repetatur: filtratura si libet adde s. thariq. pl. ac habes ▽ ononidis, & similiter Crystallisatam Boetius de* Boodt.

N. 4. *Alii loco Acet. destill. adhibe ▽ destillatam Urtice minoris, Boetius* Boodt.

N. 5. *Neque confertim, neque contin. Sal Crystalli exhibere licet, præsertim u. natura languidior extiterit. Hartman. Croll.*

Dosis salis à gran 6. ad 16.

3. *Magisterium Crystalli.*

Solutioni [cum ▽ urtic. factæ, &c. instilla Sal. com. fusi aliquid & præcipitabitur, decanta, elue, exicca.

4. *Oleum seu liquor Crystallorum.*

Solvitur Sal Crystallorum per deliquium, ut moris. *Sennert. Institut. libr. 5. part. 3. s. 3. cap. Medull. destillat.*

Dosis gran. xv. ad xx.

5. *Elixyr Chrystalli.*

Fit volatilisatione Salis Crystallorum. Nimirum,

℞. Salis Cryftall. optimè [iteratis solutionibus ac coagulationibus] purificati, q. v. digere in fimo equino, vel ejus vicario MB, cum ▽, vel cum ▽ urticæ, [vel potius cum ▽ supra urticam destillato,] ☍ ♇ 14. Dein destilla per cucurbitam humilem, retortamvè, sic menstruum secum aliquid Sal. com. transferet, remanenti materiæ affunde recens menstruum, idque toties, donec Sal. com. ferè totum ascenderit. Serva pro usu.

Boetius

Boëtius de Boodt/ *Beguin.*

6. Essentia Crystalli.

Destilla Elixyr Crystalli & abstrahe menstruum lento MB calore, ad consistentiam mellis, vel si placet inspissa.

N. *Keßlerus Elixyr Crystallorum parat hoc modo.*

1. Crystallos calcinat ignitione restinctoriâ in Acet. destill.

2. Calcem hanc comburit cum Sal. nitr. horis duodecim.

3. Hujus massæ ℥iv. affundit Acet. destill. ℥x. digerit ♂ ℘ 2. vel 3. in MB abstrahit ad siccitatem Acet. destill. remanentiam resolvit per deliquium, oleumque rubrum seorsim colligit, (neglecto albo quod à Sal. nit.) rubrum illud digerit ♂ ℘ 3. cum vino fecesque subsidentes rejicit. Claram solutionem cum liquore, e. gr. cum vino exhibet, idque quotidie ter, Keßler. lib. 3. cent. 44.

7. Cremor Crystalli.

♃. Crystall. in Alcool redacti, Sal. com. Tart. defæcati ana ℥ij. calcinetur in furno Anem. vel in fornace figulinâ, in testâ vitreatâ cum operculo foramine pervio, donec vasa figuli perfecta sint, postea in aq. Urtic. minor. projiciantur, & omnia solventur in aquam lucidissimam viridis coloris, si quid pulveris in fundo maneat, abjiciatur, liquori vero prædicto immitte parum Sal. com. fusi pulverisati, ubi pulvis fundum petet.

Cujus edulcorati dosis erit à ℈ß. ad ℈j. vel solitariè, vel cum cremore Tart. In hydrope & calculo commendatur. Habuit S. Cl. ex commun. D. Gregor. Horstii fel. memor.

IX. Hæmatites.

λίθ☉ αἱματίτης. Lapis est, vel terra duriuscula, sanguinem colore æmulans. Arabicè Scedenigi. Germanicè Blutstein.

N. 1. *Lapis Hæmatitis nostratibus officinis usitatus, differt à veterum hæmatite.*

N. 2. *Interdum niger est, interdum, flavus, interdum ferri colorem habet.*

Reperitur Lapis Hæmatites Officinarum in variis Germaniæ locis. Sæpè inter rubricas & ferri fodinas, quales propè Joachimicam vallem Bohemiæ, item circa Breslam, aliquando ex Ostracite nascitur, ut propè Hildesheimium contingit. Excoquitur in ferrum lapis hic, adeoque ferri materia existit. Fit etiam hæmatites ex magnete usto.

Optimus habetur friabilis, saturato colore niger, qui per se durus est & æqualis, nulla sorde admista, aut septo intermedio, habetque cinnabari similem colorem, sed saturatiorem; loci natalis ratione, Hispanicus præstat.

Vires. *Refrigerat, exiccat, adstringit, glutinat, adeoque convenit ulceribus oculorum & pulmonum, oculis lachrymantibus, sanguinis expuitioni medetur, profluvia, v. gr. hæmorrhogiam uteri, alvi, &c. compescit.*

Datur pollen internè à ℈j. ad ℈iv.

Ex

Externè modis variis adhiberi potest.

PRÆPARATA.

Hæmatites præparatus fit leg. c. cum ▽ adstringente, verbi gratia, Plantaginis vel Tormentillæ.

N. 1. *Hæmatites per ♌ exhibet spir. odore ac sapore spiritum ⊕-i æmulantem.*

N. 2. *Hæmat. cum ✳ ♎tus pulverem præbet insigniter diaphoreticum, coloris aurei valde jucundum.*

N. 3. *Pollen cum aqu. diaphoretica maximo cum fructu podagricis exhibetur.*

Ex communicatione Clariss. Dn. D. Langelots.

X. Lapis Iudaicus.

Lapis Judaicus olivæ specie subrotundus, tener & friabilis est, striis secundum longitudinem discurrentibus & æqui distantibus, ac si arte (torno) facta essent, colore est albo & subcinereo.

Reperitur in Judæa, unde Ἰουδαικὸς dicitur, hinc & in Silesia.

Dicitur Actio Lapis Syriacus, aliis Phenicites, Tecolithos, Arabicè Hager alieudi, & agiar aliheud. Germ. Judenstein.

Aliqui sexum distinguunt, minoresque fœminas vocatas, ad vesicæ lapidem commendant, majores masculos, inter quos aliqui sunt longiores minimi digiti quantitate, ad renum lapidem expellendum.

Vires. *Medetur difficultati urinæ, calculos vesicæ, præcipuèque renum rumpit. (tritus exhibitus.)*

PRÆPARATA.

1. *Præparatus fit lege c.*

2. *Sal. &*

3. *Magisterium.*

Calcina cum Sulphure, solveque i Acet. destill. mellito, vel spirit. Sal. con hinc abstrahe, habes sal, vel præcipit cum Ol. Tartari, habes magisterium, e dulcorando.

Dosis gran. aliquot. Quercetan. P. resti tut. cap. 26.

4. *Oleum seu Liquor*: fit per deli quium.

N. *Oleum lapid. Iudaici Lyncis & c per deliquium reperies in Cista med. p 112.*

XI. Lapis Lazuli.

Lapis Lazuli, est lapis opacus Saphiri colore, aut florum Cyani, aureis punctulis aut flammulis exornatus, armenio durior.

Dicitur λίθ☉ κυανὸς Lapis cœruleus. Arabicè Hager, Azul.

N. *Ex hoc fit color ille cyaneus, quem ultramarinum vocant; asurum verò ex lapide armenio, vel cyano germanico faciunt.*

Genere tantum duo sunt, fixus, id est, colorem in igne non mutans, qui ferè ex Oriente affertur, & non fixus, qui in Germania reperitur, ac vulgò Lasurstein vocatur, unde color dictus Lasurblau.

Vires. *Viribus convenit cum lapide armenio, sed imbecillius eas exercet. Purgandi facultate præditus est, præcipuè contra Melancholicos omnes affectus,*

8m, *quartanam*, *apoplexiam*, *morbum comitialem*, *lienis vitia*, *aliosque complures*, *à melancholico succo originem ducentes*.

Dosis ℨj. *in polline subtilissimo*.

N. *Pro amuleto etiam de collo gestatur, ut puerorum terriculamenta arceat, oculorum aciem roboret, syncopem & prægnantium abortum præcaveat, verum partu appropinquante, ne fœtum retineat, auferendus est*, *Boetius de* Boodt.

PRÆPARATA.

1. *Lapis* multoties, (in △) *lotus*, quem præparatum dicunt. Lavatur autem ut acrimonia, visque exurendi loturâ auferatur.

2. *Magisterium*.

Fit cum Sp. Sal. com. melius cum ▽̶.

N. *Quercetanus Ph. R. calcinat cum Sulphure, & solvit cum Acet. destill. Vini optimo; hinc præcipitat cum Ol. Tart.*

Dosis ℈j. *&c.*

3. *Elixyr*.

Calcinatur Lapis Lazuli in fornace laterum, deinde Aq. vitæ solvitur calcinatus.

Fiorovantus hac solutione multos morbos & febres malignas se curasse scribit, & ulcera etiam pessima in optimum statum ad miraculum usque redegisse.

4. *Oleum seu liquor*, qui illitus dolores podagricos, inflammationesque levat.

5. *Essentia s. extractum*.

℞. Lapis Lazuli q. pl. igniatur 6. vel 7. extinguatur que in ▽, tandem in pulverem redigatur, & cum ▽m elissæ ipsius recrementa terrea eluantur, (laß abschleichen) redigantur in pulverem tenuissimum, & cum ▽, digerantur in calore septim. 3. vel 4. dein abstrahatur ▽, & remanentiam serva.

Dosis à ℈ß. *ad* ℈j. *Hartm. in pract.*

Crystalli purgantes Lap. Lazuli.

Calcinetur forti ▽ donec albescat, teratur in marmore, bulliat in s.q. Acet. destill. per v. aut vi. horas. Decantatum Acet. destill. injiciatur in vas fictile non vitreatum, strictique orificii, 5. aut 6. unciarum capax, os testæ cerâ occludatur, reponatur in cella, & transudabit lanugo crystallina intra paucos ♂, vasique testaceo adhærebit, hanc collige, aliam expecta, &c.

Dicitur hoc Sal sive flos Lapidis Lazuli acuere panchymagogi vel aliorum Extractorum vires, si illis permisceatur.

XII. Lapis Lyncis.

Lapis Lyncis, Belemnites, (ἀπὸ τοῦ βελέμνου à sagitta, cujus effigiem refert,) seu dactylus Ideus, à figura dactyli & Ida monte Cretæ Insulæ, ubi invenitur,) est lapis teres, pyramidalis, sub variis coloribus repertus. Germ. Albschoß / Schoßstein / Luchsstein / Tappenstein / (si niger sit.)

Inveniuntur albi, nigri, cinerei, pellucidi, vini falerni instar. Et hic forsan est quem veteres LYNCURIUM appellarunt, quem succini speciem fecerunt,

cerunt, ob colorem quo ſuccinum refert, quemque ex urina Lyncis, ſimulac ea excernitur, coagulari, nonnulli fabulantur.

N. *Vetus hic lapis graveolet, & ne uſtus quidem odorem deponit.*

Repeŕiuntur multis in locis Germaniæ, in Boruſſia, Pomerania, Epiſcopatu Hildeſienſi, Helvetia, Ducatu Würtembergenſi, (Gõppingæ,)

Vires. *Adhibetur ad calculos frangendos, non aliter quam lapis Iudaicus, Curat vulnera. Putatur etiam ad pleuritidem (quia mucronem habet,) valere.*

N. *Putant lapidem hunc potum contra Ephialtis ſuppreſſiones, noctisque ludibria valere, ac faſcinationibus ſuccurrere.*

XIII. *Magnes.*

Magnes eſt lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad ſe trahit, ac plagas mundi oſtendit. Græcè λίϑος μαγνῆτις. L. Heracleus, ἡϱάκλειος. Lat. Herculeus, ſideritis ſ. magnetis. German. Magnetſtein.

Reperitur circa ferri fodinas in diverſis locis Germaniæ, Norvegiæ, Sueciæ, Italiæ.

Delectus.

Vegetior plerumque cæteris eſſe ſolet, qui ferri colorem habet.

Vires. *Vires habet hæmatitis, teſte Galeno, adeoque adſtringit, ſanguinemque ſiſtit, (uſtus) craſſos & melancholicos humores educit, ſed uſus eſt rarioris.*

PRÆPARATA.

Vnguentum Magneticum, ſeu *Sympathicum*, vide lib. 2.

N. 1. *Sunt qui ex magnete uſto & cera Emplaſtrum conficiunt, idque ſummè ad podagricos dolores leniendos commendant.*

N. 2. *Corroboratio magnetis inſtitui poteſt, ſi cum ♆△ mediocri cementetur, ac poſtmodum in ſolutione vel oleo ♂ extinguatur.*

XIV. *Marmor & Ophites.*

Marmor lapis eſt inſigniter durus ac ad ſplendorem ſuſcipiendum, ſi poliatur, ita aptus, ut ſtatuæ vel columnæ egregiè nitentes inde ſculpi poſſint, Græcè Μάϱμαϱος (à ſplendore) Germ. Marmelſtein.

Genera multa ſunt, cum nec certa illis figura, nec color certus ſit. Alia ſunt alba, v. gr. Alabaſtrites. Alia rubra, Alia nigra, ut Lydius Lapis. Alia variis coloribus, ut Porphyrites, Ophites, de quo hic.

Ophites eſt marmor inſtar porphyritæ duriſſimus, colore viridi ſaturato, dilutis ejuſdem coloris maculis quaſi aſperſus. Græcè ὀφίτης. Latinè Serpentinus. Germ. Serpentinſtein.

N. 1. *Boetius de* Boodt / *cinereum quoque conſtituit Ophitem, eumque duriſſimum, tum & nigriuſculis maculis aut punctulis variegatum & hunc mollitie alabaſtrite.*

N. 2. *Veteres Ophitæ genera fecerunt. 1. Nigricans durum. 2. Cinereum punctis diſtinctum. 3. Lineis quibuſdam candidis interſtinctum, candidum molle.*

Hinc

Hinc apparet veterum Ophiten à nostrate esse diversum.

Foditur noster in locis variis, Italiæ & Germaniæ, verbi g. in Misnia, quod tamen ob mollitiem, rectius Alabastris accensetur, diciturque Zeblicium.

Vires. *Veterum Ophitæ omnes alligati contra capitis dolores, & serpentum ictus (ex signatura) prosunt, teste Dioscoride. Qui Lineas habent, Lethargo & capitis doloribus auxiliari dicuntur, arcereque pestem petechialem (ex signatura) Galeno lithontripticus est intro assumptus.*

N. *Ophitæ nostrati multa vulgus tribuit, videlicet, poculum inde factum, si venenum susceperit, id sudore prodere. Conducere colica, pleuritidi, torminibus, ac ventriculo refrigerato, doloribus podagricis, nephriticis, si calfactus ophites loco affecto applicetur. Opitulari quartanis, tertianis phthisicis, hepaticis, si poculum quotidiano usui destinetur.*

XV. Ostiocolla.

Ostiocolla lapis est albo cinereove colore, ossisque figuram æmulans. Dicitur lapis Ossisfragus, Lat. Sabulosus, Ostrites, Osteolithus, Holosteus, Morochtus Matthiolo, German. Beinbruch/ Bruchstein/ Beinwell/ Wallstein/ Sandstein/ Steinbein.

Nascitur Darmastatino in agro in Palatinatu, locis arenosis, (an der Bergstraß/) item in Saxonia, in Silesia, &c. crescit per arenam forma Coralli.

Vires. *Celebratur ad ossa citò glutinanda, quippe materiam callo idoneam citissimè suppeditat, adeoque glutinationem maturat. Adhiberi potest internè à* ℨj. *ad* ℨiß. *& externè in catapl. Emplastris, &c.*

PRÆPARATA.

Ostiocolla præparat. lævigando cum ▽ geranii. Cremor Weinlini prodest hypochondriacis.

XVI. Pumex.

Pumex lapis est erosus, porosus, spongiosus, exiguisque cavernulis, seu foraminibus plenus. Græcè Κίσηρις, Arabicè Tanech. Germ. Bymstein.

Invenitur ad Confluentiam Germaniæ.

Probantur, qui candore minimoque pondere, ut & qui quàm maximè spongiosi, aridique sunt, trituque faciles, nec arenosi in fricando, &c.

Vires. *Refrigerat, siccat, extenuat, ulcera leviter purgat, cicatrices explet, & emendat. Farina adhibetur sæpè medicamentis oculorum, & verendorum. Immiscetur item dentifriciis & sternutatoriis.*

PRÆPARATA.

Pumex ustus.

Uruntur trinâ ustione, ita ut torreantur carbone puro, ac toties vino restinguantur albo. Lavantur deinde & siccati conduntur quàm minimè uliginoso loco.

N. *Quidam tertiâ ustione refrigeratos potius quam restinctos terere malunt ex vino. Boetius de* Boodt.

XVII. Lapis specularis.

Lapis specularis est lapis fossilis, instar crystalli pellucidus ac in bracteas tenuissimas scissilis. Dicitur communiter Selenites, aliis alumen Scaiolæ.

Invenitur in Moscovia, copiose item in Hispania, in Saxonia, Thuringia, Marchia, Misnia, &c. Etsi autem ut plurimum candidus sit, attamen reperitur & variis coloribus, melleus scil. niger, fuscus.

N. *Veterum Selenitem, (aphroselenitem) quia noctu lucebat, à nostrate diversum esse, nemo non intelligit.*

Usus est rarioris, nec adhibetur facile, nisi ad mulierum faciem dealbandam, & rugas depellendas. Quidam tamen commendant in Epilepsia.

PRÆPARATA.

Calx & Liquor.

Comburitur igne in pulverem candidissimum, qui per deliquium oleum seu liquorem præbet. Vide Talcum.

XVIII. Silex.

Silex durissimum genus saxi est, vel marmore durius, extrinsecus leve. German. Kießling/Kieselstein.

Differentiæ ejus plurimæ sunt.

Nam alii liquabiles sunt, & plerunque foris albi & pellucidi. Germ. Flußsteine/weisse Kießling/Bachsteine.

Aliqui prorsus diaphani sunt.

Aliqui ita duri, ut ex iis ignis excutiatur, unde & Pyrites dicuntur. Germ. Feuerstein.

Aliqui prorsus opaci sunt.

N. *Qui molliores sunt marmore, non silices, sed lapides simpliciter appellantur.*

Vires. *Silicum communium usus internus esse potest, ad tartaream mucilaginem incidendam, calculum resolvendum, ac proinde ad obstructiones reserandas. Extrinsecus frequenti usu in dentifriciis adhibetur.*

Pyritis vim possidet calfaciendi, siccandi, discutiendi, digerendi, adeoque Emplastris digerentibus admiscetur.

PRÆPARATA.

1. Sal fit leg. comm. calcinatum solvendo in ✣

Dosis gran. 6. ad 10. vel 20.

N. 1. *Calcinatio fit eodem modo, quo Crystallos calcinari diximus.*

N. 2. *Si ex tempore adhibere volueris restingue silices ignotos in vino generoso, aut aceto idque toties, donec plane in pulverem fuerint redacti ac exhibe vinum. Hartm. in pract. Medull. destill.*

N. 3. *Querc. solvit eum Acet. destill.*

2. *Oleum* fit per deliq. (*mellis. Pb. R. Dosis* ℈j. *Medull. destillat.*

3. *Cremor silicum & crystalli* paratur etiam facilimè, ex liquore Silicum descripto in parte secunda furnorum Glauberi p. 136. si scilicet liquor ille diutius in cellâ servetur, tandem Galredam quandam demittit ad fundum, ♉ Tart. supernatante, quod tam diu evacuandum erit à dictâ Gelatinâ quamdiu aliquid liquoris sursum feretur, deinde edulcandum est.

Cremor hic de facili in quovis vehiculo dissolvitur. S. Clossai experientia, add. Spir. aperit. Penotti.

XIX.

XIX. Lapis Spongiæ.

Lapis Spongiæ est lapis prorsus friabilis, in spongiis concretus, colore candido vel gryseo.

Dicitur Cysteolithos (ab usu,) German. Schwamstein.

Vires. *Extenuat absque insigni caliditate, ad calculos renum vesicaq; frangendos utilis est. Valet etiam adstrumas discutiendas, si nempe omni mane fiat haustus propria urina, & postea in ultima ☾ a quadra singulis diebus sumatur in vino, cum Sal. commune Tartari & ☿. Vide Glu[illegible]ath. Idem præstat spongia combusta.*

PRÆPARATA.

I. *Sal.*

Calcinatur cum Sulphure calcinatione levi, solvitur in Acet. destill. vel spiritu Sal. com. Item; ignitus toties in Acet. destill. extinguitur, donec in calcem resolvatur.

XX. Talcum.

Talcum Officinis lapis est, speculari lapidi similis, magis tamen tenuis, squammosus, viridiusculus, igni resistens ac fixus. Dicitur à nonnullis Stella Terræ. Germ. Talck.

N. *Invenitur & Talcum rubrum ac nigrum (Parac. in Chronic. Caryntiæ) verum Officinis minus id usitatum est.*

Electio.

Optimum censetur, quod Venetiis ad nos transportatur, Muscoviticum tamen æque bonum est, probatur autem præcipuè viridiusculum.

Vires ac Usus: *Potissimus ejus usus est externus & cosmeticus, adhiberi tamen nequit, nisi vinculo suo liberatum, preparatum, ac in liquorum redactum sit.*

PRÆPARATIONES.

E præparationibus Talci præcipua est Calcinatio, reliquæ enim operationes, qualis est destillatio & liquatio, per se notæ sunt.

Calcinatio igitur tum est sicca, tum humida.

Calcinatio sicca.

1. Contunditur in pollinem tenuissimum pistillo ferreo, postea forti ollæ committitur, operculo addito, imponiturque furno vitriariorum, figulorum vel calcariorum (in einen Kalckofen) ubi maximæ flammæ sunt. Post triduum aut quatriduum eximitur, & si in calcem redactum sit, servatur; sin minus, reperitur labor, donec perfectè calx dealbuerit.

2. ℞. Talc. opt. q. v. contunde in mortario candenti, (sic melius teritur Talcum,) donec nullum amplius splendorem referat, pulverem trajice per cribrum setaceum, ac cum carbonum Tiliæ ana. Misc. calcinaque in fornace singulina ♂ ♂ 2. vel 3.

3. ℞. Talc. subtilissime pulver. ℔ j. Sulphuri. per Sal. com. calcinat. ana F. S. S. S. ac cementa in ✢ clauso $\frac{1}{2}$. ♂ ut ✢ candeat. Dein exime ac edulcora. Loco Sulph. prodest Tart. per Sal petr. calcina.

4. ℞. Talc. opt. in laminas tenues redacti, q. v. candefac ac extingue aliquoties, (duodecies vel pluries) in ♌ Sulphur. donec fiat candidum instar nivis.

vis. Edulcora ▽ pluviali, & ex ficca. Hinc impasta cum albumine ovi, ac forma globulos, quos in calce viva reconditos, atque ✠ clauso impositos, calcina ♂ ℘ 3. in fornace figulina vel vitriaria & fiet Talcum, instar Chrystallorum; exime.

5. ℞. Talc. opt. part. 1. Sal. com. p. ij. Misc. & calcina per quatriduum, postea tere & ablue, pulverem exficcatum panno involutum, obducito luto crasso, ac sepeli in Tart. crudo, calcinaque ♂ ℘ 15. tere ac solve in ▽ vitæ, solutum coagula.

6. Calcinatur cum Metallis; nimirum injice Talcum argento Orichalco, vel cupro, ad ignem fuso horam dimidiam (hor. aliquot.)

Calcinatio humida.

℞. Talc. Venetian. opt. scinde cultello in particulas subtilissimas, digere in sole ferventissimo, vel fimo equino per mensem, cum Acet. destill. acerrimo Vini Hispanici, quotidie aliquid Acet. destill. superaddendo, donec acetum fiat q. mucilaginosum.

Hinc

PRÆPARAT.

1. ꝏ *Talci destillatum, Cosmeticum Hartmanni.*

℞. Talcum calcinatione humida, (cum ✠,) in mucilaginem redactum, destilla per retortam lutat. △ nudo, in excip. capaciss. Primo prodit Acet. destill. postea oleum album. Hæc separa.

N. *Alii Talci pollinem cum cochleis olla immittunt, ut Talcum devorent, ubi devoraverint, cum testis tusas vitro imponunt, ac ab iis aquam extillant, pro mulierum mangonio.*

Vires. *Aceto possunt manus ablui, ꝏ vero fieri inunctiones.*

N. *Ajunt, si primo facies fuerit diligenter ab omnibus sordibus purgata, succum integrum mensem durare posse. Hartman, in Croll.*

2. ꝏ *Camphora Talcatum.*

℞. Talc. crud. (præstat calcinat.) optimè pulverisati part. 1. ꝏ Camphorat. p. ij. digere ut albescat ꝏ *Vide de ꝏ Camphora.*

3. *Liquor Talci, sive ꝏ per deliquium.*

℞. Talc. optimè calcinatum, (calcinatione 1. 2. vel alia,) F. Extractio cum Acet. destill. filtra & coagulat. Edulcora ac repone postea ad liquescendum in cella.

N. *Alii progrediuntur ulterius, atque ꝏ cum ▽ circulant, abstrahuntque aliquot cohobiis.*

Liquor Talci S. Closs.

1. Talcum in pollinem terendum est, id quot fit 4. modis, vel enim Talcum ex foliatum calculis fluviatilibus integris permiscetur, sacculo oblongo includitur, & ministerio duorum hominum successivis vicibus agitatur fortiter, vel lapidi pumicis continuè affricatur, pulvisque decidens colligitur, qui tamen minus sincerus est, vel in mortario calentissimo contunditur. Ego illud longè facilius, beneficio limæ lævigatoriæ (une lime douce) aurifa-

risabrorum in scobem attero, cujus ℔ ß. confundo cum ℔ 1. Sal. com. ac in furno venti per hor. XII. calcino, calcinatum repono in cellâ, quod liquescit separo à non liquescente, calcem hanc siccatam denuò calcino in tigillo △ vehementissimo cum part. 4. Sal. nit. Ita Talcum colliquabitur in massam albam pellucidam, quæ in cellâ reposita defluit in liquorem glutinosum.

Vires. *lentigines & maculas faciei exest, cutem dealbat, verum non diu relinquendus est liquor, sed aqu. florum fabarum, nenuph. &c. abluenda facies est ne Epidermidem arrodat.*

Alius liquor atq; Magisterium Talci.

℞. Talci grossè triti (subtilis pulvis separatur) q. v. infunde in Acet. destill. ♂ ♀ (3. 4.) Hinc superjiciatur plumbo fuso, calcineturq; ad friabilitatem, Hoc solvatur in Acet. destill. Solutioque abstrahatur. Solvatur iterum aliquoties in aq. destillata, purificeturque à fecibus. Tandem præcipita cum spir. ⊖-i, edulcora & exicca.

N. 1. *Solutum ante præcipitationem per deliq. solvi potest, unde liquor.*

N. 2. *Calcinari itidem potest super aliis metallis, v.g. ☾ are &c.*

Ex communicatione amici cujusdam Hamburgensis.

Cremor Talci.

Pulverisetur uno è modis 4. supradictis affunde Acet. destill. terve, Bull. lento △ in patinâ vitreâ spuma pinguis supernatans colligatur cum cochl. de spumatorio, dum dabitur, Acet. destill. cremori mixtum evaporet, cremor a. resolvatur in phlegmate Sal. com. vel pomatæ alicui permisceatur.

Inservit dealbandæ faciei. Ex comm. S. Closs.

4. *Tinctura Talci.*

℞. Talc. optimè pulverisat. q.v. digere cum ⌒-⊖-i Philosophico, in fimo equino mens. 3. 4. sic solvetur Talcum, protrudetque ad superficiem nonnihil instar pinguedinis.

Huic affunde ▽, digere ac abstrahe cum repetitis cohobiis, & transibit tandem XX.

Alia.

℞. Talc. calcinat. extrahe cum ⌒-u Sal. com. viridi, decanta, abstrahe, ac cohoba aliquoties, sic ascendit tandem & Tinctura, transitque alembicum sub colore rubicundo.

Vires. *Præservativum est efficax in peste, quotidie sumptum. Dosis gran. vj.*

N. *Præstat hic rubrum Talcum sumpsisse, si haberi possit.*

Tincturam Talci rubri vide in Agric. p. 787. tom. secundi.

Alia.

℞. Talc. q. v. affunde Spir. Vitriol. abstrahe aliquoties. m. cum Sulphur. reverbera. Extr. tinctura m. d.

XXI. *Unicornu fossile.*

Unicornu fossile. Cornu fossile. Ebur fossile. Lapis Ceratites, est lapis colore & levore cornu referens, interdum etiam forma ipsa, gegraben Einhorn/gegraben Elffenbein.

N. Sa-

N. *Sæpius tam crassum ac magnum reperitur, ut à nullo nunquam animali produci potuerit. Substantia lapidea semper & vel dura vel mollis est. Exterius ut plurimum dura, intrinsecus plerumque mollis, alba, levis, friabilis, compacta, absque poris, linguæ firmiter adhærens, odore nonnunquam grato. Cortex exterior interdum flavescit, cinereus, albus & subniger est.*

Invenitur in variis locis Germaniæ, prope Elbingerodam Oppidum Comitatus Stolbergensis, prope Heidelbergam, Hildesheimium. Item in Moravia, Silesia, Saxonia, Hassia, multisque locis aliis.

Materia hujus creditur Marga, aquâ subterraneâ lapidescente irrigata & fluida reddita, quæ pro diversitate matricum in quas fluit, vel & pro diversitate rerum, quibus sese insinuat, sc. lignorum vetustorum, cornuum, ossium subterraneorum, varias quoque suscipit figuras & odorem.

Vires. *Non omnia habent eandem facultatem, aut æque validam, sed differunt pro diversitate originis, reique commixtæ. Ut plurimum exsiccant, adstringunt, proindeque sistunt alvi profluvia, gonorrhœam, menstrua alba hæmorrhagiam narium, hæmorrhoides. Quod si insuper odor medullis accedat gratus, cordi imprimis grata sunt, idque roborant, Epilepsiam arcent. Quæ cum rebus aliis sunt commixta medulla, pro earum facultatibus naturæ mixta censentur. Extrinsecus ulcera ad cicatrices perducunt, oculorum lacrymas sistunt, (in Collyriis.)*

N. *Frustum hujus generis Cornu non longe Marpurgo Hassiæ e terra erutum oblatum mihi est, haut ita pridem, brachium crassitie æquans, ebori simillimum, nisi quod corticem arboris extrorsum figura referret & poro mediano destitutum esset. Huc referenda ossa Scharsfeldica.*

CAPUT XI.

De Metallis,

Et primum de Auro.

Metalla sunt corpora dura, ductilia ex succo salino sive mercurio vi sui sulphuris in terra coagulato.

N. *Libro primo diximus, res secundarias ex perittomate rerum primariarum fieri. Perittoma ergo macrocosmicum veniens in matricem, sive locum metallificum, id est, metallorum generationi aptum, sibidem substiterit, suscitatur spiritus seu ignis illius perittomatis, subindeque vi matricis metallinæ in naturam metalli facessit. Duobus ergo ut omnia, ita & metalla constant; humiditate sal. quæ ☿ius dicitur, & spiritu seu igne, qui Sulphur. Duo hæc in sale fundata sunt vitriolato, id est, in naturam talem transmutato, qualem natura ad generanda metalla proxime requirit. Hoc Sal alteratur ulterius paulatim, nec enim statim metallum evadit perfectum. Quare,*

cum

re, cum in natura constitutum sit, ut partes diversæ invicem misceantur atque insuper mixtio & maturatio fiant successive, particulis scil. nonnullis, citius ad maturitatem pervenientibus, aliis tardius, aliis crudis aliquantulum manentibus; & in hac metallorum generatione varietatem quandam esse necessum est, qua particulæ aliæ maturiores, aliæ minus maturæ. Maturiores ergo partes id esse suspicor, quod Philosophi sub titulo seminis metallini eliciunt. Licet enim in Metallis partes adeo compactæ & unitæ sint, ut difficulter invicem separari queant, unde fateri convenit, plerasque laborationes, maximè vulgares, non separatorias, sed solùm preparatorias seu exaltatorias esse, id est, quibus metalla circa separationem puri ab impuro, solùm alterantur, ut eò melius à calore nostro superari, inque actum deduci queant: attamen separationem illam contra multorum experientias hinc inde annotatas, impossibilem statuere, pertinacium potius est, quam virorum cordatorum. Quin imo non modo cuidam ex amicis meis, sed & mihi sors favit, ut oleum rubicundissimum, aqua supernatans ex ☉ elicuerimus.

De viribus Metallorum in genere nihil addo, nisi quod tantæ inibi à majoribus deprehensæ sint, ut principalioribus macrocosmi stellis, macrocosmique membris principalioribus & dicarint, & nomina communia imposuerint, uti patet partim ex sequentibus, partim ex libr. 1. cap. 9.

Metalla non ineptè in classes tres collocantur, idque tàm secundum conformitatem disparitatemvè duritiei, quàm secundum convenientiam præparationum.

Prima continet Metalla nobiliora, ☉ & ☽m.

Secunda ignobiliora duriora, ♂ & ♀m.

Tertia, Ignobiliora molliora, ♄ & ♃.

Preparatio Metallorum sunt.

1. Purgatio.

2. Calcinatio. 1. Immersiva. 2. Vaporosa ac Illinationis. 3. Amalgamatoria. 4. Cementatoria. 5. Reverberatoria.

3. Volatilisatio: unde Metallum volatilisatum, id est, in spiritualem naturam redactum.

4. Extractio: vel potius maturatio, s. exaltatio; unde Tincturæ.

5. Sublimatio: unde Flores.

6. Salificatio: unde Sal.

7. Mercurificatio: unde ☿s.

AURUM.

Aurum Metallorum cunctorum est nobilissimum, solidissimum, colore fulvum, compactum ex principiis summe digestis, adeoque fixis.

Dicitur Chymicis. 1. Sol, quia soli tum macrocosmico seu cœlesti, tùm microcosmico, id est, cordi sympathetice respondere creditur, unde & ☉is signo notari suevit. German. Gold.

2. *Rex Metallorum*, quod principatum inter metalla sibi vindicet.

Præstantissimum censetur Arabicum, hinc Ungaricum, tandem Rhenanum.

Vires. *Balsami seu calidi nativi, cordisque summum corroborans est, unde & in omnibus morbis in quibus vires reficiendæ sunt, cum successu exhiberi poterit. Mundificat insuper sanguinem, noxiorum scil. humorum discussione ac diaphoresi.*

N. *Crudum aurum foliatum veteres multis commiscuere compositionibus, Verum, me hercle, cui bono, præter quam quod oculos pascat, non video, solidior enim & compactior ejus substantia est, quam ut à calido nostro resolvi, inq; actum deduci queat. Nec sufficit, quod nonnulli mutua cordis ac auri effluvia sympathica statuant, atq; ea propter aurum foliatum exhibent. Etenim præterquam quod eadem facilitate id destrui possit, qua citra rationes adseritur, applicari posset extrinsecus majori in copia, atque dubio procul majori cum utilitate, minoreque vel nullo cum dispendio.*

PRÆPARATIONES.

I. PURGATIO.

Purgatio Solis fit, vel à sordibus superficietenus adhærentibus vel à metallis imperfectioribus commixtis.

Purgatione à sordibus sufficit lotio ex ▽, præcipuè quæ Tartaro vel Sal. com. impregnata est, vel ex 🜅 minus spirituosa, id est, aquosiori.

Purgatio ab imperfectis Metallis fit.

I. *Per calcinationem immersivam.*

Solvitur ☉ in 🜆, quæ solum ☉m solvat, relictis reliquis intactis, hinc depletur solutio, præcipitaturque; calx illa denuo fusa, purum exhibebit aurum.

2. *Per fusionem* I. *cum* ♁: Fiat regulus solaris, modo quem habes de regulis in ♁: regulum hunc Solarem ✢bulo impositum, colloca in anemium, adde △ carbonum circularem, (suppressionis quoque si vis) adhibe si opus follem, donec totum ♁ effumarit, & non nisi ☉ penitus purificatum remanserit. Vocant, Vor dem Balge geblasen / sic purgatur ☉ ab omnibus metallis.

2. *Cum* ♄. fit ad eundem modum, quo ☾m purgare docemus, capite sequenti.

2. *Per cementationem.*

℞. ☉ laminatum. F. in olla cementatoria, S.S.S. cum cemento vulgari vel regali, committe igni gradatim horis aliquot, ut metalla imperfecta comburantur.

Cementum vulgare.

℞. Farin. laterum, ℥ VIII.
Sal. com. præparat. ℥ IV.
Sal. Nit. Ærugin. ana ℥ß. M.

Cementum Regale, quod soli ☉ parcit.

℞. Farin. later. ℥iij.

✳. 8.

✳. ♉. Sal. com. præparata. á ℥ I. Misc. humectando Uriná.

Cementum optimum.

℞. ☉ p. 1. ♀ p. ij. fundatur simul, hinc fac lamellas tenuissimas instar papyri. Deinde per horas 40. vel 50. △ forti cemento mixto ex farina later. Sal. Com. colchotare, virid. æris & ✳ irroraque cum Acet. destill. forti, sic perit cuprum. Beguin.

Cementum aliud.

℞. Alumin. plumos. ℥j.
Sal. Com. calcinat. ℥j.
Sal. Nit. ℥ß.
Alum. crud. ℥jß.
Terr. ⊖-i ℥ß.

Cum. Acet. destill. F. pasta, cui involvatur ☉ laminatum.

Primum stratum fieri poterit ex Sal. Com. calcinat & farin. later. cui. ☉ priori cemento involutum imponatur. Tandem ultimo finiri poterit stratum cemento priori; cementetur gradatim primo △ lento hor. tres, plus minus, dein auge ignem, ut ✠bulum candescat hor. 4.

N. *Hac ratione probari possunt floreni, quippe qui integri manent evanescentibus metallis imperfectioribus.*

II. CALCINATIO.

Calcinatio ☉ est 1. Immersiva. 2. Vaporosa. 3. Ama gamatoria. 4. Cementatoria. 5. Reverberatoria.

Calcinatio immersiva.

Calcinationis immersivæ actus duo sunt: Solutio & Coagulatio, seu Præcipitatio.

Solutio. fit per. ▽R. per 🝆 ♀ ij. glaciale, per ∽m Sal. Nit. bezoardicum, per ▽s Sal. Nit. vel. Sal. com. acuatas per ∽m Sal. Com. alcalis. per 🝆 ♄i, Liquorem seu Balsamum Sal. Com. ∽m alcalisatum Acet. destill. per ▽ alcalisat. per spiritum bolarem ♉, ✳, spiritum ⊖-i volatilem, Tartari, sanguinis, □næ calcis vivæ, mellis, ♁ij, ☿j, minerarum ☉, ♀, ♂, ♄ui, roris Majalis, & simil.

Coagulatio fit, vel humiditatis discussione, vel soluti ☉ repercussione 🝆 Tartari, p. d injectione cinerum clavellator, vel salium ex vegetabilibus elixiviatorum.

Præcipitatur itidem solutio Solis per ☿ injectum.

Præcipitatio fit etiam cum soluto ✳co, ∽u □a. Dissolutio cum menstruo aqueo insipido vix est possibilis.´ Potest tamen acrimonia ∽us Sal. Com. solventis aliquo modo occultari. Sic multi asserunt 🝆 Sal. Com. ferè insipidum evadere, si lateres candentes sæpius in eo extinguantur, & postmodum destilletur spiritus dulcescens, in quo postea Solem solvunt. Alii Balsamo Sal. Com. dulci utuntur, quod fit ex Sal. Com. per vices XII. ∽u Acet, destill. imprægnato, deinde destillato, flores Sal. Com. collo 🝭te adhærentes solvuntur in cella in 🝆 auri solutivum.

Hinc

☉ *Sclopetans seu fulminans.*

℞. ☉ luminati & in frusta incisi, q. v. solve digerendo in 🜆, (ex 🜂 ℔. 1. ✳ ℥iv. (solutioni infunde guttatim bonam quantitatem 🜿i Tart. p. d. (vel è contra solutionem ☉, infunde in bonam quantitatem 🜿i Tart. p. d.) donec solutio clara & alba evadat, sic præcipitabitur ☉ instar limi. ☉le omni ex parte præcipitato, elue salsedines ▽ commun. calcemque ☉is calore hypocausti lenissimo exicca vel sponte suâ exiccari permitte; sic paratum est ☉ fulminans.

N. ☉ *hoc fulminans cautè tractes, ne flammam scil. concipiens detrimentum inferat, concipit enim promptissimè ac deorsum vergens, quicquid substratum, non sine adstantium periculo, in frustilla disjicit. Lavigaturus itaque memento singulis vicibus parum sumas, non ferro sed ligno agitand. vel ⌒ u Sal. com. aut Sulphuris guttatim affuso, vim φλόγιςτον ac fulminantem adimas. Figitur quoque vis fulminatoria si calx illa in ⚹l. △ per horas aliquot (24.) continuatâ agitatione coquatur.*

Vires. *Sunt qui hujus gran. iij. vel iv. ad sudores ciendos exhibent.*

Hinc & Diaphoreticum.

℞. Calcis ☉ [🜄 malvat. aliquoties irroratæ; atque iterum exiccatæ] ℥j.

Croc. ℈j.

Ambr. Grys. & mosch. or. ana gran. vi.

Misc. & serva.

Vires. *Cum Vino malvatico, vel alio liquore exhibitum, multos affectus domare dicitur, præsertim ex obstructione ortos: cordiale quoque insigne est, athystericis minus utile, ob moschum & Ambram.*

2. *Calcinatio vaporosa.*

Fit similiter vaporibus ex liquore aliquo corrodente, (uti dictum,) elevatis. *Paracelsus lib. 5. de morte rer. natur. hanc habet; crocumq́; acquisitum* ⊕*m* ☉*is appellat.*

℞. ☉ lamin. suspende super Urinam pueri, mixtam cum uvatum pressarum exuviis, (mit Weintrester) in Aludele sat amplo firmiterque clauso. Hinc pone in exuvias uvarum calidas ♂ ℘ (14.) & adhærescet laminis crocus pede leporino abstergendus.

3. *Calcinatio amalgamatoria.*

℞. ☉ laminat. p. 1. ☿ crudi puri p. vi. circiter F. ããã. nimirum ☉ laminatum (& si vis ignitum,) cum ☿ o ad △ calefacto, ut fumare incipiat misce: misturam in ▽ infunde, ut mistura ea undique fere similis evadat.

Hinc tere cum duplo Sulphuris, continuoque ad △ lentum agitando calcina, donec ☿ & Sulphur. sine liquefactione ac concretione exhalarint, calxque ☉is colore calendulæ remanserit. Sic calcinatur Basilio ad conficiendam Tincturam, vide infra, & conjunge Basil. Chym. Milii tr. 2.

N. Fe-

N. 1. *Felicius procedet calcinatio si [ante combustionem cum Sulphur.] idem ☿ cum ☉ toties amalgamatus, & ab eodem per retortam abstractus fuerit, donec sese invicem amplius amplecti recusent. Vide Hartmann. in practic. de Dysent.*

N. 2. *Beguinus separat ☿um superfluum per corium, post separationem miscet restantem massam cũ duplo Sal. com. decrepitati, reverberatq; sine fusione ☉ is in ✢bulo lutato, & non nisi parvo foramine aperto, ☉em ita calcinatum (& edulcoratum,) amalgamat denuo cum ☿io massam trajectione in corio restantem miscet cum duplo Sulphuris vivi superfunditque ▽ optimum, una cum Sulphure efflagrandum, sic relinquitur ☉ spongiosus valdeque attenuatus.*

4. *Calcinatio cementatoria.*

1. Fit quando ☉, vel cum Sulphure, vel Sal cõ. quopiam stratificatim mixtus, in △ reverberii adhibito caloris moderamine, ne ☉ fluat, subtilissimè pulveratur. *Sala de* ☉.

2 *Cum C. C. usto.*

℞. ☉ limat. q. v. tere diligentissimè cum C. C. usto. dein reverbera (quod in furno figulino quoque fieri potest) donec colorem acquirat incarnatum.

Vires. *Medicina est virib. suis efficacissima dosis proportione C. C. (quæ recipitur fere octupla) est; quæ grana* ☉ *3. 4. &c. contineat, Finck. in Enchir.*

Aliter cum C.C. crudo

℞. ☉ laminat. & C. C. in similes laminas redactum. F. S. S. S. collocetutquè clausa lutataque pyxide in △ calcinationis gradualem, tandemque horis 4. auge △m, ut pyxis incandescat: hinc exime, atque itera calcinationem novo adhibito C.C. donec ☉ reddatur friabile. (fit vice tertiâ.) Tandèm ☉ hunc calcinatum denuo. cum C.C. usto tere ac reverbera △ mediocri, ut colorem acquirat laterum. Sic optimum habes Solis pulverem.

N. *Expedit fundum pyxidis arena vel alum, plumoso tegere, ac stratum eodem claudere. Ioh. Agric. de Sol.*

5. *Calcinatio reverberatoria.*

Reverberari Sol. dicitur, quando in pulverem purpureum seu summe brunneum, subtilem ac levem redigitur, id quod fit per se ignitione solâ, vel etiam flores Sulphuris calci ☉ admiscendo & comburendo.

N. *Supplere reverberationis vices possunt iterata ☉ calcinationes, sive illa per ããã, sive per 🜄 facta fuerint.*

III. *VOLATILISATIO.*

Vnde ☉ spiritualisatum.

Volatilisationem voco ☉is per XX destillationem, qua ☉ velut in spiritualem naturam redigitur, idque fit beneficio volatilis alicujus, ejusque debiti vehiculi, seu menstrui, nimirum

mirum hoc ipsum à ☉ soluto toties cohobatur, donec secum in liquida forma eundem Solem evehat. Vehiculum autem commodum præbet, 1. ℞. 2. ♋ ♁ glaciale, (vide paulo post) 3. ♒ Sal. nit. Bezoardici, (vide ☉ potabile per ♒m Sal. Com. Bezoard.) ♒ Sal. Com. rectificat.

N. *Loco Sal. com. communis, haud sine commodo substitui poterit ♒ ex sale alicujus vegetabilis, v. gr. Cardui benedicti.*

IV EXTRACTIO.

Vide ☉ potabile Tinctura ☉.

N. *Tincturas plerasq; Solis solutiones & exaltationes potius esse quam extractiones non diffiteor; attamen quia vulgariter Tincturæ nomine afferuntur, & nobis visum fuit idem retinere. Aurum itaq; potabile communiter dicitur aurum in liquorem redactum, internoq; usui idoneum, de quo loqui videtur Hippocrates lib. 1. de Diæta text. 47. Qui aurum, inquit, ac opus adhibent, tundunt, lavant, blande igne liquant (neque enim vehementi coit,) quod ubi elaboraverunt, ad omnia utuntur. Scias tamen & extractiones genuinas non esse impossibiles, Nimirum & Amici cujusdam mei & propria mea experientia didici, quod ex Sole oleũ rubicundissimum aqua supernatans extrahi possit. Id quod hic repeto, ne de certitudine dubites.*

1. ☉ *Potabile per ▽ sale urinæ acuatum*

℞. Calcem ☉, (per ℞ factam, reverberationem in summam porositatem & brunitatem redactam, affunde ▽ microcosmic. digere l. calore per mensem vase H clauso; donec sanguinis instar rubicunda tinctura evadat. Hinc decanta, & affunde novum menstruum, idque toties repete, quoties opus. Solutiones collectæ per octo & duodecim dies degerantur. Hinc lenissimo calore menstruum, (in similes usus reservandum,) in MB separetur. Sic remanet tinctura in fundo forma ♋i rubicundissimi, in quolibet liquore solubilis, quæ vicem ☉ potabilis supplere potest.

Eandem solutionem si loco MB in arena per cucurbitam vel retortam destilles: tandem ⊕ tinctura simul per XX transit, rubicunda instar sanguinis, relictâ in fundo terrâ acidâ nigra, spongiosa. Tinctura è menstruo suo in MB saltem tepido liberata ulterius exaltari potest, si aliquoties in ▽ solvatur, ac spiritus idem per destillationem à tinctura abstrahatur.

Dosis à gran. iij ad viij. imo vel ultra. Hartm. in Croll. & in Pract. Senn. Inst. Kesl. 1. Cent. 2. Gluckr. in Beguin. libr. 3. cap. 2.

N. *Sala, Schennemanus & alii loco salis volatilis urinæ, salem naturæ recipiunt. i. e. Macrocosmi Elementorum vesperitum in terra ceu Macrocosmi Generatorio, (ut inibi in fœtuum terrestrium nutrimentum facessat, in corpoream substantiam transplantatum. Hunc arte spargyrica summe depuratum,*

tum, animatione exaltatum, vocant ☿ m Philosophorum.

Consule Hartman. in Croll. pag. 399. *Salam de ☉ potabili. Tentzel. in Exeg. pag. (mihi)* 491. *Scheunemani Hydromantiam, &c.*

Aliter cum 🜄 acuato per Sal. Com. vel 🜹.

Alii 🜄 acuunt, vel sale volatili, seu floribus Sal. Com. aut 🜹, vel Crystallis salis dulcibus, vel spiritu ✳, aut Sal. Nit. atque ut dictum, cum hoc 🜄 acuato; ex calce ☉ summè brunna & porosa, Tincturam digerendo extrahunt: abstracto menstruo remanet tinctura in fundo, quam circulando fixare licet.

Usus.

℞. Hujus Tinctur. ʒj. 🜄 theriac. ℥j. M. pro sudorifero aliquot dies continuando.

Dosis ℈j. *Vide Quercetan. in libr. de Mebicam. Spagyric. preparat. Salam de ☉ potabili. Kesler. lib. 3. c.* 31.

3. *Aliter cum 🜄 alcolisato ☉ vitæ Quercet.*

Primò calcina Solem laminatum per cementat. (cum Sal. nit.) & reverbera. Secundo, cementa per Sacchar. ℔i, super hac mixtura accende aliquoties, 🜄 alcolisatum. Relictam materiam circula (♂ ℘ 14.) cum 🜄 alcalisat. abstrahe & affundendo novum 🜄 alcalisat, iterum circula & abstrahe, idque repete, donec tota ☉ substantia per XX efferatur. Separato menstruo remanebit ☉ vitæ præstantissimū in fundo. *Quercetan. Sala.*

4. *Aliud per Ol. ♁ ij graciale.*

℞. Calcin. Sol. reverberat. conjunge cum Ol. ♁ ii graciali rectificato, digerendoque per mensem extrahe tincturam rubicundam: quod si illud oleum vicissim seu secunda vice destilletur, aurum elevatur in 🜄 solubile, & hoc est ☉ potabile.

Vires. *Valide per diaphoresin movent. Dosis gutt.* 3. 4. *vel* 5.

N. *Oleum ♀ ij quod prima hac destillatione ab auro prodit, purgat leniter, solvitq; omnes obstructiones, & multa alia præstat Hartm. in Croll. p.* 226.

5. *Aliud per Ol. ♁ ij Saccharatum, Basilij Magisterium Solis.*

℞. ☉ volatilisat. affunde oleum ♀ ii Saccharatum, cum tantillo spirit. Sal. com. & extrahetur tinctura, relicto corpore ☉ intacto. *Basil. in Triumph.*

6. *Aliud per spirit. Sal. nit. Bezoardicum.*

℞. ☉ foliat. ac calcinat. solve in spiritu Sal. nit. Bezoardico rubicundo, abstraheque menstruum calore lenissimo, (ne spiritus nimium prodeant,) per XX, vel phiolam oblongioris colli, usque ad pelliculam seu oleositatem. Hinc recens rubicundum menstruum affunde, solve, abstrahe, similiter procedendo tertia vel quarta vice. Tandem hæc ipsa solutio ☉ ex retorta △ fortiori destillatur, ut & spiri-

mirum hoc ipsum à ⊙ soluto toties cohobatur, donec secum in liquida forma eundem Solem evehat. Vehiculum autem commodum præbet, 1. ▽R. 2. ☊ ♉ glaciale, (vide paulo post) 3. ⌒ Sal. nit. Bezoardici, (vide ⊙ potabile per ⌒m Sal. Com. Bezoard.) ⌒ Sal. Com. rectificat.

N. *Loco Sal. com. communis, haud sine commodo substitui poterit ⌒ ex sale alicujus vegetabilis, v. gr. Cardui benedicti.*

IV EXTRACTIO.

Vide ⊙ potabile Tinctura ⊙.

N. *Tincturas plerasq; Solis solutiones & exaltationes potius esse quam extractiones non diffiteor; attamen quia vulgariter Tincturæ nomine afferuntur, & nobis visum fuit idem retinere. Aurum itaq; potabile communiter dicitur aurum in liquorem redactum, internoq; usui idoneum, de quo loqui videtur Hippocrates lib. 1. de Diæta text. 47. Qui aurum, inquit, ac opus adhibent, tundunt, lavant, blande igne liquant (neque enim vehementi coit,) quod ubi elaboraverunt, ad omnia utuntur. Scias tamen & extractiones genuinas non esse impossibiles, Nimirum & Amici cujusdam mei & propria mea experientia didici, quod ex Sole oleū rubicundissimum aquæ supernatans extrahi possit. Id quod hic repeto, ne de certitudine dubites.*

1. ⊙ *Potabile per ▽ sale urinæ acuatum*

℞. Calcem ⊙, (per ▽R factam, reverberationem in summam porositatem & brunitatem redactam, affunde ▽ microcosmic. digere l. calore per mensem vase H clauso; donec sanguinis instar rubicunda tinctura evadat. Hinc decanta, & affunde novum menstruum, idque toties repete, quoties opus. Solutiones collectæ per octo & duodecim dies degerantur. Hinc lenissimo calore menstruum, (in similes usus reservandum,) in MB separetur. Sic remanet tinctura in fundo forma ☊i rubicundissimi, in quolibet liquore solubilis, quæ vicem ⊙ potabilis supplere potest.

Eandem solutionem si loco MB in arena per cucurbitam vel retortam destilles: tandem ⊙ tinctura simul per XX transit, rubicunda instar sanguinis, relictâ in fundo terrâ acidâ nigra, spongiosa. Tinctura è menstruo suo in MB saltem tepido liberata ulterius exaltari potest, si aliquoties in ▽ solvatur, ac spiritus idem per destillationem à tinctura abstrahatur.

Dosis à gran. iij ad viij. imo vel ultra. Hartm. in Croll. & in Pract. Senn. Inst. Kesl. 1. Cent. 2. Gluckr. in Beguin. libr. 3. cap. 2.

N. *Sala, Scheunemanus & alii loco salis volatilis urinæ, salem naturæ recipiunt. i. e. Macrocosmi Elementorum vesperitum in terra ceu Macrocosmi Generatorio, (ut inibi in fœtuum terrestrium nutrimentum facessat, in corpoream substantiam transplantatum. Hunc arte spargyrica summe depuratum,*

tum animatione exaltatum, vocant ☿ m Philosophorum.

Consule Hartman. in Croll. pag. 399. Salam de ☉ potabili. Tentzel. in Exeg. pag. (mihi) 491. Scheunemani Hydromantiam, &c.

Aliter cum 🜄 acuato per Sal. Com. vel 🜹.

Alii 🜄 acuunt, vel sale volatili, seu floribus Sal. Com. aut 🜹, vel Crystallis salis dulcibus, vel spiritu ✳, aut Sal. Nit. atque ut dictum, cum hoc 🜄 acuato; ex calce ☉ summè brunna & porosa, Tincturam digerendo extrahunt: abstracto menstruo remanet tinctura in fundo, quam circulando fixare licet.

Usus.

℞. Hujus Tinctur. ℨj. 🜄 theriac. ℥j. M. pro sudorifero aliquot dies continuando.

Dosis ℈j. *Vide Quercetan. in libr. de Mehicam. Spagyric. preparat. Salam de ☉ potabili. Kesler. lib. 3. c. 31.*

3. *Aliter cum 🜄 alcolisato ☉ vita Quercet.*

Primò calcina Solem laminatum per cementat. (cum Sal. nit.) & reverbera. Secundo, cementa per Sacchar. ℔i, super hac mixtura accende aliquoties, 🜄 alcolisatum. Relictam materiam circula (♂ ℘ 14.) cum 🜄 alcalisat. abstrahe & affundendo novum 🜄 alcalisat, iterum circula & abstrahe, idque repete, donec tota ☉ substantia per XX efferatur. Separato menstruo remanebit ☉ vitæ præstantissimũ in fundo. *Quercetan. Sala.*

4. *Aliud per Ol. ♁ ij graciale.*

℞. Calcin. Sol. reverberat. conjunge cum Ol. ♁ ii gracialirectificato, digerendoque per mensem extrahe tincturam rubicundam: quod si illud oleum vicissim seu secunda vice destilletur, aurum elevatur in 🜄 solubile, & hoc est ☉ potabile.

Vires. *Valide per diaphoresin movent. Dosis gutt. 3. 4. vel 5.*

N. *Oleum ♀ ij quod prima hac destillatione ab auro prodit, purgat leniter, solvitq́; omnes obstructiones, & multa alia præstat Hartm. in Croll. p. 226.*

5. *Aliud per Ol. ♁ ij Saccharatum, Basilij Magisterium Solis.*

℞. ☉ volatilisat. affunde oleum ♀ ii Saccharatum, cum tantillo spirit. Sal. com. & extrahetur tinctura, relicto corpore ☉ intacto. *Basil. in Triumph.*

6. *Aliud per spirit. Sal. nit. Bezoardicum.*

℞. ☉ foliat. ac calcinat. solve in spiritu Sal. nit. Bezoardico rubicundo, abstraheque menstruum calore lenissimo, (ne spiritus nimium prodeant,) per XX, vel phiolam oblongioris colli, usque ad pelliculam seu oleositatem. Hinc recens rubicundum menstruum affunde, solve, abstrahe, similiter procedendo tertia vel quarta vice. Tandem hæc ipsa solutio ☉ ex retorta △ fortiori destillatur, ut & spiri-

spiritus prodeant, quos affunde iterum cohobando, donec ipsum aurum rubicundum instar rubini apparuerit.

7. Aliud ☉ potabile per ☍ ♄i.

℞. Calc. ☉ per ☈ vel ☿ &c.) circula per aliquot dies cum Ol. ♄i flavo; sic compagem ☉ in liquorem solutam videbis.

Vires & dosis. *Usus ejus est contra venena non contemnendus, imo sæpè visum est, gutt. iv. ad viij. in vino exhibitis, etiam eos, qui existimabantur morti proximi, refocillatos fuisse. Multum etiam præstat in Caduco, Apoplexia, Paralysi, & cæteris morbis capitis. Hartmann. in Croll. pag. 474 Keßler. libr. 4. Num. 57.*

8. Aliud per spiritum Sal. communis.

℞. Calcis ☉, [solutionem Solis in ☈ Basilii præcipit. cum ☿,] q. v. affunde spirit. Sal. com. rectificat. digerendo extrahe tincturam, corpore ☉ albo remanente in fundo, [quod est reducibile in ☾am fixam] tincturam exalta cum 🜄 circulando, totiesque cohobando, donec cum 🜄 per ☓☓ deducatur, *Keßler. lib. 4 c. 71.*

9. Aliud per ol. Sulphur.

℞. Calcis ☉ q. v affunde ol. Sulphur. p. c. ad eminent. digit. 7. abstrahe cohobando aliquoties, donec ☉ solvatur. Soluto tandem ☉i affunde 🜄 rectificatiss. ad emin. dig. 4. oleo Sulphuris non separato. Digere septim. (6.) Hinc abstrahe per ☓☓ 🜄, idque reitera, donec ☉ per ☓☓ elevetur. Hoc facto abstrahatur lenissimè 🜄, ut manet in fundo liquor rubicundus.

N. 1. *Post tertiam vel quartam cohobationem separandum est phlegma, novumque etiam affunde.*

N. 2. *Reiteratio cum 🜄 opus est septimanarum aliquot* (10.)

Hinc fit.

Aurum Diaphoreticum compositum Poppi.

℞. Calcis ☉ (à qua Ol. Sal. com. abstractum) ℥j. Ol. ☿ ij. (ex cinnab. nativa) ℥ij. Ol. ♂is (ex scoriis ♂) ℥j. Superfunde Sulphur. vini, aliquoties id abstrahendo, & remanet pulvis paulatim △ calcinandus & figendus.

Prodest in contracturis. Dos. g. viij. Popp. in Thesaur.

10. Aliud per Essentiam Sal communis.

℞. Optimè calcinat. (per ããã, &c.) affunde Q. E. seu Oleum (Balsamum) Sal. com. ac extrahe, (solve) f. a. Decantatis extractionibus, (solutionibus) affunde 🜄 opt. rectificat. sic 🜄 animam Solis ad se trahet, relictâ Essentiâ Sal. com. in fundo, quam separa; Tincturam ☉ in MB à 🜄 libera. *Sala de ☉ potab.*

11. Aliud per spir. Manna.

℞. Calc. ☉ fulminantem, redige in flores per peculiare aliquot instrumentum argenteum deauratum: Ex floribus extrahe tinctur. cum spiritu man-

mannæ abstrahe ad consistentiam pro libitu.

Vires. *Sudorem, eumque fœdissimum pellit, felicissimè morborum quorumcunque malignorum & venenatorum seminarium secum vehens. Cl. Helv.* Dieterich.

Dosis gutta aliquot.

12. *Aurum potabile cum ♎ Sal communis Tartari.*

F. ãã ℥j. cum ℥vi. ☿ more vulg. superfluum ☿ium per corium exprime, globulum restantem tere cum ana Sal Com. fusi, fac evaporare ☿ium mediocri △, salem ablue aqu. calidâ, calcem ☉ tere fortiter cum ℥iij. ♁ communis, pone in tegulâ fulminatoria (eine Treibscherben) coopertâ cum foramine, cementa per 3. horas ad totalem usque ♁ evaporationem idque ementationis opus 5. aut 6. cum pari quantitate novi ♁ reitera donec sc. ☉ in spongiam rubicundam attollatur. 2. Extrahatur tinctura per seq. Menstruum ♃ spiritus Sal Com. Tartari parati, ut indicabitur cap de Tartaro vini part. 1. V part. x i i. Destilla simul ex cucurb. Hunc V Tartari satum affunde calci sive floribus ☉ sublimatis & tingetur rubro colore, abstrahe V, remanebit pulvis coccineus, cujus vires innumeræ.

N. *Si calcem spongiosam aliquoties ♎averis cum part. 8. ✳ci donec sandaracino colore elevetur & postea ab admixtione ✳ vendicaveris, felicius & citius extractio fiet Tinctura.* Ex commun. *S. Closs.*

13. ☉ *potabile Franc. Antonii.*

☉ Purgetur (bis) per ♁. Hinc calcinetur cum ☿. & Sulphur. Extraheque cum Sulphur. ♄i.

N. *Licet & vice secundâ cum Sal com. marino fuso ac tertia cum Sal com. Tartari calcinare.*

Dosis g. 7. 8. &c.

N. *Hoc est genuinum illud adeò decantatum ☉ potabile Londinense, cujus descriptionem mihi servare constitueram. Verùm cum à diversis locis, quin etiam ex aula quadam illustrissima transmitteretur, ut communicaretur, nolui hac in re expectationem frustrari.*

14. *Aliud Quercetan. ☉ vitæ dictum.*

Ex calce ☉ levissima & spongiosâ, elice Tincturam digerendo in MB. per ✳, Tincturam hanc exalta circulando cum V.

Vires. *Ad innumerabiles morbos ferè incredibilis videtur virtutis. Quercetan. in Sclopet. Et ex hoc Sala in ☉ potab.*

15. *Aliud Laudanum ☿riale Bayeri.*

℞. ☉ per Sulphur & ☿m optime calcinat. ℥ß. Olei ☿alis ℥v. (forsan ol. ♄i) Digeranturcalore ciner. in phiola H. C. ♂ octo, sic extrahitur tinctura ☉ rubicunda hanc (relicto albo corpore) in phiola H. C. digerendo coa-

tatum sit. [N. *Cum singulis distillationibus ignis est augendus,*] tandem abstrahe per MB ad oleitatem, reponaturque ad Crystallisandum, s a.

Hinc

℞. Crystall. ☉ p. 1. ☿ii vivi purg. p. iij. agitato optimè, sic apparebunt colores, subsidebitque ããã. Exhalet ☿ & restabit pulvis Solis purpureus in ⚹ solubilis: qui tingit subito instar sanguinis.

Ex hoc pulvere extrahe s. a. tincturam rubicundam cum 🜄i, qui cum spirit. Sal. com. mixtus & dulcificatus sit, (vide spirit. Sal. comm. dulcem ac 🜄 temperatam Basil. in 🜄i,) donec menstruum ulterius non tingatur, & corpus album reliquum sit.

N. 1. *Menstruum nisi caute & rite præparatum sit, pro tinctura rubicunda, extrahit viridem, vel alterius alicujus coloris.*

N. 2. *Corpus illud album in extractione tinctura residuum, inservit Sali & ☿io conficiendo, de quibus infra, videatur Tholdij Halographia, ubi ex testamento Basilij Monachi, prolixè elaborationes hasce describit.*

19. *Paulo secus ex manuscripto testamento Basilij.*

1. Purga ☉ per ♁.

2. Calcina, i.e. solve purgatum ☉ in ℟, coagulaque.

3. Volatilisa cum spir. Sal. com acuato, per spirit. draconis, (⚹) vide supra.

Præcipita cum Ol. Tart. vel quod melius per abstractionem lentam.

5. Reverbera cum flor. Tart. vide supra.

6. Extrahe Tart. Solis per 🜄 igneum, & spirit. Sal. com. vide 🜄 temperatam in 🜄.

7. Digere extractum Sulph. & solve denuo in ☿ Philosophorum, vel in ℟ dicta.

8. Volatilisa cum 🜄.

N. *Basil. repet. lapid. Phil. volatilisat ☉ per spir. Sal communis, hinc conjungit extractum Sulph. cum spir. ⊖ i rubeo (corrosivo) per digestionem cum 🜄 dulcificato solvit & digerit aliquamdiu; tandem cohobat, donec nihil in destillatorio residui remaneat. Sic acquiritur liquor solaris seu ☉ potabile maximarum virium.*

20. *Unicornu Solare seu Manna Solaris.*

R. Calcem Solis optimè reverberatam, imbibe aliquoties, menstruo solari, id est, affunde aliquantulum solaris menstrui (ad eminent. dimidii digiti,) vaseque H. clauso digere, l. △ ut siccescat.

Hinc iterum affunde, ac digere, totiesque repete, ut Sol in pulverem subrubeum transmutetur.

Dosis à gran. 1 ad 5.

N. 1. *Menstruum solare destillatur per cornutam ex minera, repetitis aliquoties destillationibus. Mynsicht.*

N. 2. *Felicius forsan processeris, si Menstruum hoc sale suo alcalisaveris, calcem, cum alcolisato hoc menstruo circulaveris ad modum, quo alias tincturas nomine mannas fieri diximus.*

Hic non possum non monere quod nonnulli tincturam Solis, beneficio oleorum aromaticorum sibi imaginentur. Nimirum calcem Solis optimè elaboratam impastant cum oleo, e.gr. Garyophyllor. Cinamomi, &c.) hinc ♁ rectificatissimum affundunt, atque intercedente digestione tincturam extrahunt.

Verùm, mehercle, loco tincturæ Solis aromaticorum oleorum tincturam nanciscuntur, quæ ♁ rectificatissimo, ceu suo simili (accedit enim ad naturam oleagineam) admixta acquiritur.

V. SUBLIMATIO.
Unde Flores Solis.

℞. ☉ optimè calcinat. (per spirit. Sal. com.) part. 1. ✳ depurat. p. VII. Misce & sublima. Sic elevabuntur flores Solis,, quos eluendo ab ✳ libera.

Dosis gran. 6. & 9.

Fiat peculiare instrumentum argenteum aut cupreum. (pyxidis instar complicatilis) constans ex duabus partibus superiori ac inferiori, ut aperiri possit. Instrumentum hoc in latere tubulum habeat, per quem sclopetans injici possit, (paulatim id fieri necessum est,) tubulum statim obturando. Sic elevabitur ☉ fornicique superiori adhærescit.

VI. SALIFICATIO.
Unde 1. Sal. ☉

℞. ☉ fini p. 1. ☿ purificat. q. v. vel VI. F ããã. abstrahaturque ☿ per retortam. Hinc F. iterum ããã ex relicta scil. Solis calce, & abstracto ☿, idque repetatur toties, donec ☉ assumere ☿ amplius nolit. Tunc affunde ✳ optimum, [vel & spiritum Sal. com. acuatum,] digereque I. △, decanta ac abstrahe menstruum ad siccitatem, & remanebit Sal. com. Solis.

N. 1. *Cum relicto ☉, eodem modo procedere potes amalgamando nimirum ac abstrahendo, donec totus ☉ in Sal. com. convertatur Kesler. lib. 1. c. 4.*

N. 2. *Alii idem meditantur ex ☉ per ♀ calcinato, ac per mensem reverberato.*

2. Aliter.

℞. ☉ foliat. vel quod melius calcinat. ℥ß. Sal. com. Sal. Nit. O, ana ʒj. Misc. ac impone phiolæ cera Hispanica obturatæ, digereque calore arenæ, sic solvetur ☉. Hinc affundendo ▽. calidam præcipitabitur ☉ in forma pulveris purpurei, [maximè si ♋ Tart. instilletur.] Pulveri optimè edulcorato affunde ♁ rectificatiss, stentque aliquamdiu, (menses aliquot, vase clauso,) ut ♁ sale Solis impraegnetur. Hinc decantetur ♁ & abstrahatur, efflagretvè. Sic relinquitur Sal ☉ albiss. in fundo.

Vires. *Insigne est Diaphoreticum.*

Dosis gran. 2. 3. 4.

3. Sal Solis Basilianum.

℞. Corpus illud album, in extractione tincturæ ☉ Basilianæ residuum, reverbera leniter per mediam horam, ut aliquo modo corporale fiat. Hinc affunde ▽ mellis corrosivam, digere, extraheque Sal. f. a. (labor est

est dierum 10, circiter.) Aquam mellis sale Solis impregnatam subjice destillationi MB ut abstrahatur. Sal Solis residuum edulcora, aliquoties ▽ comm. destillatam affundendo, atque destillationibus repetitis abstrahendo; tandem cum V clarifica.

Dosis gran 2.3.4. &c.

N. *In hac extractione Salis remanet materia utilis pro ☿io. Solis conficiendo.*

VII. MERCURIFICATIO.

℞. Materiam in confectione Salis Solis Basiliani residuam, affunde spirit. Tartari digere per mensem, ac destilla à scoriis ♂ per retortam (vitream) in receptaculum ▽æ frigidæ aliquota parte adimpletum, & habebis ☿m Solis.

Tholdius in Halographia ex Testamento Basilii Monachi.

☿ius Solis Paracelsi.

Paracelsus generaliter hunc modum præscribit, quo singula Metalla in ☿ vivum redigi possint.

Nimirum:

1. Calcinat Metallum fumigando i. e. per fuliginem, ☿rii. *Vide libr. 1. cap. 14.*

2. Calcem Metalli amalgamat cum ☿ digerit, abstrahitque.

3 Abstractum ☿m iterum cum calce eadem amalgamat, digerit & abstrahit toties, scil. iterando, donec calx metalli supra candelam instar ceræ liquari possit. Hinc digerendo calcem illam in ☿m convertit. *Vide lib. de resuscitatione rerum naturali, ut & lib. 6. Archidox.* ubi tempus amalgamandi observare monet, quo Planetæ cœlestes correspondentes conjuguntur. *De quo legi potest libri hujus primi cap. 22.*

CAPUT X.

De Argento.

ARgentum Metallum est nobilius candidum, Auro imperfectius.

Dicitur Chymicis Luna vel Cerebrum, eò quod in Macrocosmo Lunæ, in Microcosmo, cerebro sympathicum sit. Germ. Silber.

Vires. *Capitis corroborans perhibetur specificum spiritusque animales confortare, unde & in omnibus capitis affectibus peculiaris efficacia censetur, quales inprimis Epilepsia, Apoplexia, & simil.*

PURGATIO à sordibus superficariis.

Coquatur, laveturque cum ▽, in qua solutum Tart. ac Sal. com.

I. PURGATIO ab alienis Metallis.

1. *Per calcinationem immersivam.*

Solve ☾ per ▽, quæ solummodo solvat ☾, relictis Metallis intactis.

2. Per fusionem cum ♄o.

Immitte plumbum in ✢bulum ignitum, ut liquescat, quo liquefacto, superinjice ☾m, continuando ignem, donec cum plumbo metalla illa imperfecta vi ignis, partim in fumum abeant, partim quoque scoriarum nomine secernantur, relictâ ☾ in fundo.

N. 1. *Ignis sat fortis requiritur, unde è re erit, furnum anemium adhibere.*

N. 2. *♄us hâc purgatione in spumam cum argenti recrementis concretus, dicitur Lithargyrus, de quo infra.*

3. Per nitrum.

Fluat ☾ ad ignem, hinc superinjiciatur per vices Sal. nit. & purgabitur ☾a.

II. CALCINATIO.

1. Immersiva.

Solve ☾m laminat: in liquore aliquo corrosivo, coagula inspissando vel præcipitando, ac edulcora. Præcipitatur autem ☾ soluta, per muriam salsam, ▽ salsam, vel per particulam æris injectam:

N. *Liquor ille corrosivus, vel est ▽R [vide in Sal. nit] vel spirit. Sal. nit. vel his finitimus humor, (ut patebit infra in tincturis, seu ☾ à potabili.) recipitur autem in quantitate tripla, quadrupla sexdupla, &c.*

N. 2. *☾ hac ratione soluta, si more solito ad crystallisandum reponatur, concrescit in Crystallos, quos vitriolum ☾a vocant.*

2. Calcinatio Amalgamatoria.

℞. ☾ pur ac ☿ ana F. ããã. admisce ¼. Sal. com, vel ⊖li. Exhalet ☿ ad △, residuum eluatur.

Calcinatoria Cementatoria.

Fit, per Tart. ⊖lat. per ♉, per ☿, per Sal. com. & simil.

N. *Calcinatio hac fieri debet sine fusione.*

E. gr.

℞. ☾ æ lamin. p. 1. ☿ ♎. p. ij. Misc. exhaletque ☿ ad ignem, & remanet ☾a instar resinæ. *Senn. Inst.*

Sic cementatur quoque cum duplo ♉, vel cum quadruplo Sal. com. hor. 4. 5. 6. 7. 8.

Aliter.

℞. ☾ limat. p. 1. fl. Sulphur. p. ij. Sal. com. p. ß. Misc. sublimaque (septies, ut flores Sulphuris sublimari solent, sublimatum restanti materiæ semper addendo, ultimâ vice sublimatum abjice, restantemque materiam aquâ elue.

Calcinatio ☾æ cæmentatoria fit etiam ut supra dictum est de ⊙ potabili cum ∾u Sal. com. Tart.

Calcinatio Reverberatoria.

Quia ☾ facilius igni ac calcinationi paret, quam ⊙, ulterius operosâ reverberatione opus non habet, nihilominus tamen, cui ita visum fuerit, amplius ☾ calcinatam elacorare poterit, denuo illam cum Sulph. vel cum Sal. comm. (♉) vel simul cum Sulphure & ♉, vel cum

cum Sal. Com.& ✳,&c.aliquoties pro lubitu cementando, ac dein ablutionibus à salsedine liberando.

E.gr.

℞. Calc. ☾ (per 🜄) ℥j.Sal.com. ℥ij.✳ ʒij. Misce & reverbera per ♂ 8.

III. SOLUTIO ET EXTRACTIO unde ☾ æ potabiles & Tinctura.

N. *Luna ut mollior est Sole, ita facilius quoque in potabilem formam reduci potest, adeò ut si optimè calcinata fuerit, soli 🜄 i, optimè tamen rectificato obediat. Quia tamen labor iste aliquo modo laboriosus ac diuturnus est loco 🜄 simplicis, idem ille 🜄 acuatus, vel aliud aliquod menstruum recipi solet, ut patebit in singulis.*

1. ☾ *potabilis per 🜄 simplicium.*

℞. ☾m calcinat. (cum 🜄 in quo aliquid ✳ fit solutum) extrahe cum 🜄 cohobando aliquoties.

Dosis gran. 3. vel 6. Gluckrath.

Aliter.

℞. ☾ calcinat. (per 🜂, seu liquorem corrosivum destillatum ex Minii p.1.✳ p.ij. extrahe cum 🜄 optimè rectificato. *Kesler 1.cap.1.*

2. ☾ *potabilis per 🜄 sale urinæ acuatum & simul.*

℞. ☾m calcinat. (per ∽, Sal.nit. cum cohobiis, vel per ☿,) extrahe per 🜄 rectificatum acuatum, sale urinæ volatili, [i. e. per 🜄 microcosmicum,] filtra & coagula. *Vide de ☉ Kesler. 1. cap. 7. Sennert. Institut. Beguini.*

Aliter.

℞. ☾ calcinat. (scilicet miscendo cum fl. Sulph p.ij. Sal.com. p.1.& sublimando septies, *vide supra cementat.*) p. 1. 🜄 opt. p. iij. Sal.com. Urin.volat. p $\frac{1}{4}$ digerantur in vase benè clauso per dies aliquot.

Hanc destilla per retortam vitream aliquoties, (8.9. aut tantisper) donec materia ascendat cærulei coloris. Sin minus hæc successerint, calcinetur denuò ☾ pluries, & procedatur ut dictum.

Dosis gran. 5.6.7. &c.

N. *Eodem modo fieri quoque potest.* ☾ *potabilis per 🜄 acuatum Sale Naturæ, de quo in* ☉.

3. *Alia* ☾ *per 🜄 Tartarisatum.*

℞. Calcem ☾ æ reverberatum,(cum fl. Sulphur,) affunde 🜄 opt. Tartarisatum, abstrahe cum septem cohobiis, sic solvetur ☾, circula per mensem in MB & habebis liquorem cæruleum. *Kesl. lib. 4. c. 4. 4.*

4. *Alia per 🜄 ⊖-latum.*

℞. ☾ calcinat. q.v. extrahe s.a. tincturam cæruleam cum 🜄 ⊖-lato (*vide Vinum*) decanta ac abstrahe.

N. *Præstat reliquis in Epilepsia.*

5. *Tinctura* ☾ *æ Basiliana.*

Habeatur in promptu.

1. Sal. communiter cum ana ♃ æ calcinatum, *vide calcinat.* Virid.æris.

2. Ad manus sit calx ☾ æ.

3 Paretur: 🜂 ex ⊖-i & Sal. nit. ana.

Ergo.

℞. Calcem ☾ æ, misce cum Sal com. calcina-

calcinato, cum calce viv. & inde phiolæ vitreæ, affunde ▽m, eamque abstrahe destillando, cohobaque vice tertia, ultima vice ignem augendo, ut materia in vitro fundatur. Sic ☾m nanciscceris pellucidam, ex qua cum ⚹ fortiss. extrahatur s. a. tinctura sub colore ultramarino.

N. *Remanebit corpus ☾æ in extractione hac residuum, quod Sali ☾æ conficiendo reservetur.*

Videatur Tholdius in Halographia ex Testamento Basilii.

N. *Plures modos tincturas ☾æ conficiendi, ad imitationem modorum, qui in Solis tincturis descripti sunt, ipsemet Lector colligere poterit.*

E.gr.

Tincturæ cum ♈ acuato per Sal.com. naturæ, &c.

Essentia ☾æ, uti lapidum & crystalli extracta Clossæana sunt, parari potest. *Vid.c.4.*

Luna potabilis S.Closs.

Luna potabilis fiet si primo ☾am laminatam pluries cum Sulph. calcinaveris, & inde per affusionem aqu.communis ⊖lum elicueris, quod resolvendum erit in Spiritum composito ex Sal.com. Sal.nit. & ♈ præscripto Art. de Tinctura Solis, feces segregando per digestionem, tincturam cœruleam cogendo in pulverem, è quo demum per ♈ vera essentia exurgit adversus Epilepsiam optima.

Ex communic. S. Closs.

Alio modo.

Primo āāā &c. pars una ☾ cum part. 8. ☿ii exprimaturque per corium, secundo globulus restans teratur cum quadruplo Sal.com. decrepitati & prunis ardentib. calcinetur per horas 4. in pyxide cæmentatoria, si quid non probè calcinatum supersit, cæmentetur iterum addito novo Sal.com. & calx à Sal. com. per additiones liberetur. Tertio sublimetur hujus calcis ℥j cum ℥iv. ✳ci idque 5. repetatur 4. liquore acido potabili primum (⚹) dein Sulphureo, vegetabili (♈) extrahatur Tinctura, quæ ad siccitatem reducta sal dabit in cella diffluens in Oleum, quod itidem spatio 80. ♂ fixari poterit in Medicinam morbis cerebri specificè dicatam.

Ex communicat. ejusdem.

IV. SALIFICATIO.

☾a in salem ⊖tum quomodo convertatur, ex jam dictis innotuit. Dabimus igitur modum salificandi Basilianum, quem ex testamento ejus manuscripto verbotenus cum plurimis aliis transtulit Tholdius in suam Holographiam.

Nimirum.

℞. Corpus illud ☾æ in extractione tincturæ Basilianæ residuum, affunde ▽ mellis corrosivam s. a. abstrahe & edulcora, ut dictum in Sale Solis.

N. *Supererit materia, ex qua extrahi potest ☿.*

Vires. *Conducibile est morbis capitis, &*

tis & inprimis Epilepsia, Hydropicam aquam exiccat, &c.

Dosis gran. 4. 5.

Spiritus lunaris S Clossei.

Prima opera fit in parando ⊖-lo ☾æ, quod fit per Sulph. instar ⊖-li ♀is, verum ad minus calcinationibus 20. iteratis indiget. Longè faciliori ac meliori methodo extrahitur è limaturâ ☾æ subtilissima beneficio aq. lilii convall. ℥iij. fortificatæ cum ℥j. spiritus ⊖-li ♀is (vel cum ⚹ tenendo per mensem in digestione cinerum, sic spiritus ♀ eus impraegnabitur Tincturâ ☾ ex cyano subvirescente, quâ seposita alium spiritum ⊖-li ♀ ei substitue, totiesque extrahe, donec tota ferè ☾ soluta sit, tandem solutiones evapora ad cuticulam usque, collige crystallos, è quib. siccatis per ♉ more solito primo phlegma & spiritum ♀is pelles, quæ seorsim servanda, deinde auctiori △ spiritum ☾æ & ultimò oleum.

Spiritum hunc Lunarem Idiopathicæ Epilepsiæ ϛηζότομον esse expertus est author qui supra.

CAPUT XI.

De Ferro.

Classis secunda, Metalla ignobiliora duriora continet, Ferrum scil. & cuprum.

Præparationes præcipuæ.

1. Purgatio. 2. Calcinatio. 3. Sublimatio. 4. Destillatio. 5. Extractio. 6. Salificatio. 7. Liquatio.

FERRUM.

Ferrum Metallum est ignobilius, constans ex Mercurio & Sulphure minus liquabili, crudiori, seu si mavis ex Sulphure, ac Sale, quæ partibus terreis crudioribus immixta sunt.

Vires. *Diversis ♂ dotatum est viribus: adstringendi sc. & aperiendi. Vis aperitiva in volatiliori potissimum residet parte, ac proinde in sale: vis adstrictiora in fixiori, adeoqe in terra latitat. De his qui ulterius erudiri cupit, adeat problem. Horst. Decad. 7. q. 2.*

PURGATIO ♂ à sordibus superficariis.

Purgatur ♂is limatura à sordibus quibus forsan scatet, tùm ventilando, tum abluendo ▽ communi.

I. Purgatio ♂ Gradatoria: unde Chalybs.

℞. ♂is in lamellas vel virgulas, (digiti majoris crassitudine) redacti p. 1. Carbonū salicis vel fagi pulver. Rasur. cornu bovis, p. 1. stratifica, ac in vase clauso igni committe furni anemii fortissimo, hor. 4. aut 6.

N. *Chalybs igitur nihil aliud est quàm ♂ optimè purgatum, ideoque loco Ferri Chalybem præstat recipere.*

II. CALCINATIO: unde Crocus.

1. Calcinatio Reverberatoria, unde Crocus ♂ obstructivus.

Limaturam ♂is igne fortiss. eo usq; reverbera, donec in Crocum elevetur leviss. & rubicundissimum.

N. 1. *Sal commune vim habet reverberationem hanc accelerandi. Hinc sunt, qui citioris reverberationis gratia limaturam initio aliquoties urina puerorum (vel ▽ salsa, acetovè) conspergunt, iterum exiccant, postmodum reverberationi subjiciunt. Sic reverberatione unius atq; alterius diei ♂ in florem surgit rubicundissimum, qui quotidie, ne vi ignis pereat vel nigrescat,) colligatur. Hartm. in pract. Gluckr. in Beguin.*

N. 2. *Si qua pars nondum satis reverberata sit, elaboratiorемque separare velis, affunde ▽m, agita, atque antequam penitus subsideat, ▽m leviore sc. & magis elaborato Croco turbidam, in aliud vas effunde, parte graviore, quæ subsidet in priori vase relicta: Abstractâ vel decantatâ dein aquâ, habes Crocum leviorem, crudioribus suis ac gravioribus portionibus spoliatum.*

Alii ℞. Limat. ♂ ℔. ij. Sal. com. decrepit. ℔. iij. (vel ana) mixta reverberant per diem. Hinc ♂ iterum edulcoratum subtilissimè lævigant, denuoque reverberant, [dies octo vel decem] donec elevetur Crocus subtilissimus, quem quotidiè auferunt, atque ▽ plantaginis præparant.

Vires. *Obstructivus hic Crocus est, ac siccativus, confert in Dysenteria, Lienteria, Gonorrhæa & similibus.*

Externus ejus Usus est in exiccandis ulceribus & vulneribus. Quercetan. in Pharmac. restitut. Senn. in Institut.

Dosis à ℈ß. ad ℈j.

N. *Adhærescit & Crocus ♂ is baculis ferreis furni destillat.*

2. Calcinatio fusoria: unde Crocus ♂ aperitivus.

Laminis ♂ seu Chalybis ignitis adeo ut scintillent optime admove magdaleones Sulphuris: sic liquescit ♂ instar ceræ, deciditq; granulatim in frigidam suppositam, teratur subtilissimè & servetur pro usu.

Vires. *Virtutem habet reserandi, aperiendi & attenuandi. Quercet. in Pharmac. rest. Beguin.*

N. *Maximus requiritur calor, ideoque præstat officinam fabrilem adire.*

3. Calcinatio Cementatoria: unde ⊖m ♂ is.

Lamin. (Limatur.) ♂, cementa cum Sulph. pulv. igne paulatim adhibito per horam, ita Sulphure accenso calcinatur ♂: Materiam exemptam ac tritam calcina iterum per se, [non secus ac calcinatur ♁ in præparatione vitri,] ut Sulphur penitus efflagret, diligenter movendo, donec ferro adhærere incipiat.

R. ♂ hujus calcinati ac triti ℔. 1. Sulphur. ℥ß. Misc. exactè, ac calcina iterum per hor. ¼. Dein tere iterum, ac adde

adde tantundem Sulph. idque repete quinquies vel pluries, *Croll.*

Ex hac ♂ calce fit ⊖-m ♂is.

2. *Aliter.*

℞. ♂ laminatum cementa cum Sulphure & Tartariana, Crocum laminis adhærentem absterge. *Parac. l. de morte rer. natur.*

4 *Calcinatio Immersiva.*

Solutio ♂ fit in quolibet liquore corrosivo, etiam minori acrimonia prædito. Ut 🜅 vulgaris ∽ ⊖-i, Sal. nitri, & Sal. communis, Sulphuris, ☉is, ⋇iaci. Coagulatio fit, vel inspissatione, vel præcipitatione, sed rarò.

E. gr. per 🜅.

℞. Limatur. ♂ ℥j. affunde sensim 🜅. ℥viii. digere per noctem, & abstrahe 🜅 in arena. Sic relinquitur Crocus rubicundissimus, per deliquium solubilis.

Per ∽*m Sulphuris.*

℞. ♂ laminat. vel limat. vel croc. ♂ aperit. cum Sulphure præparat.) affunde guttatim 🝆 Sulphuris, simplex vel ▽æ mixtum,) solutioni affunde ▽ calidam, filtra, coagula aliquantulum, ac repone ad Crystallisandum s. a. Crystallos purifica solvendo ac coagulando. *Hartman. in pract. Beguin. Gluckrath. & Kesler. libr.* 1. *cap.* 13. *Tentzel. in Exeges. loco de* 🝆*o Sulphur.*

N. 1. *Similiter fiunt & Crystalli* ♂ *cum* ∽*u Sal. com. p.* 1. *&* ⋇ *p.* 3.

N. 2. *Eodem modo fiunt & Crystalli* ♂ *cum* ∽*u* ⊖*i. Et hi dicuntur Sala.*

Magisterium Chalybis ⊖*-latum.*

Nimirum.

R. ♂ purgatum solve in ∽u ⊖i rectificatiss. coagula. Sic habes Magisterium Chalybis ⊖-latum in forma Vitrioli viridiusc. *Sala in Tartaolog. cap.* 8.

5. *Calcinatio Vaparosa.*

Laminas ♂ supra 🜅 in cucurbita clausa suspende, cucurbitamque in arenam calidam colloca, sic vaporum adhærescet paulatim laminis crocus pede leporino abstergendus.

N. *Labore repetito major copia croci colligi poterit. Senn. Inst. Hartm. in disp. Chymiatr.*

6. *Calcinatio Illinitionis.*

℞. Laminas ♂ illine 🝆 ⊖i, vel Sulphuris, vel limaturam ♂ eodem liquore consperge,) & repone in cellam. Postea ablue aqua, & subsidebit crocus, qui parum ad rubedinem solummodo calcinandus.

N. *Quercetanus infundit* ∽ *Sulphuris, ac* ▽ *ana in cochlear ferreum: omnia bullire sinit ad ignem lentum usque ad consumptionem: Hinc reponit per aliquot dies, pulveremque croceum abstergit, qui facilè liquescit. Hunc verum Epatis restaurativum appellat, eumque in Tragea hepatica ceu basin recipit. Vide Pharm. cap.* 16.

Vires. *Utilissimus est hic Crocus in Cachexia, insigne est aperitivum.*

Dosis gran. 3. 4.

Eodem modo fieri quoque potest

Crocus ♂ beneficio ♁. O. ✳. Sal. nit. *Paracelſ. l. de mort. rer. natur.* Verum hic Crocus non niſi extrinſecus adhibendus eſt.

Aliter.

℞. ▽ (ex ⊖-i calcinat. & Sal. com. ana cum argilla deſtillatæ,) infunde in cochlear ferreum, ut evaporet. Sic ſtatim relinquitur crocus tenerrimus, qui abradendus & in vitro (quia facile liqueſcit,) reſervandus eſt.
Gluck.

III. VOLATILISATIO AC DESTILLATIO.

unde 1. Aqua ♂.

℞. Limatur. ♂is, expone aëri humido in cella aliquamdiu, (ſeptimanas aliquot,) hinc deſtilla, vel ex humili Aludele, vel ex Retorta. Sic nanciſceris aquam ♂is ſal redolentem, ſed paucam.

N. 1. *Deſtillatio hac felicius procedit,* ☾ *a creſcente, & circa plenilunium.*

N. 2. *Poſt abſtractionem reponi denuò poteſt, ut ſolvatur; denuoque deſtilletur ut prius.*

2. ♁ ♂is.

℞. Mineram ♂, deſtilla per Retortam: liquorem deſtillatum reaffunde; digere ac iterum deſtilla.

3. ♋ *Martiale album.*

℞ ♂ q. v. ſolve in ♁u Sal. com. ſolutio deſtilletur per retortam, ſic ♁ prodit, Eſſentiâ ♂is impraegnatus ſapore ſubdulcis.

Vires. *Aperit obſtructiones præſertim Epatis, Lienis, venarumve ſaraicarum, ac Uteri.*

Doſis gran. aliquot.

4. ♋ ♂iale rubrum.

℞. Solutio ♂ præcedens, imprægnetur cum crem. Tartari, deſtilletur ▽ fortiſſimo, ex cucurbit. vitrea humili, varios intus videbis colores inſtar caudæ pavonis, extillatque primò liquor: igne dein fortiori, ♋ grave cum Cryſtallis, quos per del. ſolve & junge prioribus.

Vires. *Leviter adſtringit & roborat. Hinc in Dyſenteria & fluxibus alvi aliisque maximi commodi exiſtit, Clariſſ. Dn. D. Helvicus Dietericus, Archiater. Sereniſſ. Elect. Brandeburg.*

Doſis gran. 3. 4. & ultra.

5. ♋ ♂ *Sulphureum.*

℞. Mannæ ♂ (Tincturæ) circula cum V rectificatiſſ. & ſupernabit ♋ deſtilla per XX, ut transeat & oleum.

N. *Fragrantiſſimum hoc* ♋ *perhibetur ac pingue.*

Vires. *Maximas vires habere cenſetur in obſtructione ac debilitate Lienis, &c. D. D. Paulus Keller.*

6. *Ol. ♂ præſtans.*

℞. Croc. ♂ per Reverb. Spir. ⊖-i, philoſ. q. ſ. Digere, extrahe aliquoties recenti ſpiritu rubedinem. Spiritus tinctos junctos abſtrahe ad mellaginem. Hanc extrahe cum V Sal verò cum ▽ comm. Spiritus tinctos abſtrahe ad

he ad oleaginositatem, cui sal purificatum per digestionem.

Vires. *Summum est obstructivum.*

Dosis gran. 4. 5. *&c.*

Clariss. D.D.I.C. Fauſ.

7. Vitrioli ♂is destillatio.

Destillatio ⊖-i ex ♂ confecti nihil peculiare è destillatione ⊖-i vulgaris habet, iisdem enim modis perficitur, omnesque Medicamentorum formas, quas ex eodem illo vulgati ⊖-lo descripsimus, exhibet, felicioris tamen est operationis, in morbis ad ♂is affinitatem accedentibus.

IV. EXTRACTIO.

unde Tinctura.

℞. Limatur: ♂ ℔.ß. candefiat, & extinguatur aliquoties in vini malvatic. ℔. iv. sic Essentia ♂ ⊖-lata communicatur malvatico.

Dosis ab ʒß. ad ʒij. in jusculo vel haustu aquæ cichorei. Hartm. in pract.

Aliter.

℞. ♂ limat. ⚹ ana ℔. 1. coque in sartagine ferrea l. △. semper agitando donec ⚹ consumptum sit, (quo sæpius, eò melius,) infunde postea in vino malvatico ℔. 4. 5. 6. digere, quotidiè aliquoties agitando, (♂ ℘ 14) postea depleto & adhibeto.

Vires. *Prodest ad omnes affectus Splenis, item ad menstrua, tum provocanda, tum inordinata corrigenda.*

Dosis ʒß. *ad* ʒij.

N. *Potest aromatiscari Garyophill. & simil. Finck.*

2. Tinctura ex ♂ crudo.

℞. Limat. ♂ extrahe rubedinem cum ⚹ acerrimo s. a. decanta & abstrahe. Dein extrahe cum V. Quo tandem iterum abstracto, relinquitur Tinctura seu Essentia ♂ in fundo.

Dosis ad ℈j. vide Senn. Inst.

Aliter.

℞. Limat. Chalyb. q. pl. irroretur ⚹ aliquoties & exiccetur. Hinc extrahe cum V Tartarato. J.C.F.

3. Alia ex Croco ♂ Quercetani.

℞. Croc. ♂ [per ▽ facti,] extrahe Tincturam digerendo cum V vulgari donec rubescat, decanta à fecibus, & abstrahe ad oleositatem.

Dosis: Præmissis universalibus, propinantur mane ac vesperi gutt. 9. vel 10. in decocto juniperi. Hartm. in pract. loco de Hæmorrhag. & de Hydrope.

4. Alia ex Croco ♂.

Sic & ex croco ♂ per reverb. fit Tinctura cum V, cujus eadem Dosis.

5. Alij qua Basilij est.

℞. Limat. ♂ solve in sp. ⊖-i rubr. p. 1. ▽. fontan. p. ij filtra calide & crystallisa, s. a. Crystallos exicca sub tegula continuò agitando, habebisq; crocum purpureum: affunde ⚹ & extrahe s. a. Hinc abstrahe in MB ⚹, ac elue, ▽m font. aliquoties abstrahendo. *Tholdius.*

N. 1. *Eodem modo ex ⊖-o ♂ ad summam rubedinem reverberato extrahitur Tinctura seu Sulph. beneficio ⚹ s. a.*

Quæ abstracto ⚹ in forma pulvisculi rubicundissimi asservanda.

N. 2. *Ex remanente terra extrahitur Sal. com. per ▽m mellis corrosivam.*

5. *Alia ex Scoriis cæruleis.*

℞. Scorias ♂ cœrul. vitrescentes pulverisa. (alii calcinant prius hor. 24.) extraheque tincturam rubram digerendo cum ⚹ acerrimo, filtra & abstrahe, restantem Tincturam edulcora aliquoties ▽ pluvial. Tinctura hæc liquescit sponte in cella.

N. *Efficaciorem habebis Medicinam si per ∀, Tinctura solutionem ac extractionem denuo iteraveris.*

Vires. *Longè efficacior est, quam Crocus vulgaris reverberatione factus. Vim habet sistendi omnes fluxus, sive sint Menstrua, sive Gomorrhæa, Dysenteria, Diarrhæa, Hæmorrhagia, &c.*

7. *Alia ex floribus Croci ♂.*

℞. Croci ♂ (per reverber.) sublima cum ⚹, ex floribus edulcoratis extrahe Tincturam cum ∀, abstracto iterum ∀, relinquitur Essentia in fundo.

N. *Dicitur præcipitare ☿ m, Kesler. lib. 3. c. 71.*

Alia ex calce ♂.

℞. ♂ Limat. à quo ⚹ sexies vel pluries sublimatum sit, extrahe cum ∀ decanta & abstrahe aliquoties cohobando.

N. *Pulvis ille ante extractionem in liquorem resolvi potest, qui ▽ elota etiam intrinsecus exhibetur.*

9. *Alia.*

R. Croc. ♂ probè calcinat. q. v. irrora cum spirit. 🜊 digereque in ∴ calida donec spir. 🜊 exiccatus fuerit: hinc tere super marmore affusaque ▽ fontanâ macera in Arena calida per ♂ (3.) postea filtra per chartam: filtraturam inspissa & extrahe cum ∀ Tincturam.

Ex communicatione Affinis mei dilecti Jacobi Holtzapffel / Pharmacopœi nostratis laboriosissimi.

10. *Alia Tinctura, Manna ♂ is*

℞. ♂ Laminat. q. v. extrahe cum ⌒u ♂ alcalisato, filtra & abstrahe, sic habes Tincturam ♂.

11. *Basium ♂ & ♀ is seu Tinctura extemporanea S. Closs.*

Compara tibi 🜊 ex viridi æris Distillierten Grünspan) pelle per ⌒ △ Arena quicquid phlegmatis & spiritus volatilioris exire poterit. Hoc affunde super limaturam ♂ in vase strictiori. Intra quadrantem horæ absque adjuvamine △ sanguine ♂ tis ♀ us imprægnabitur, abstrahe phlegma atque fusibili croco ∀ superfunde, denuoque extrahe.

11. *Sal saccharinum & Tinctura flava ♂ ejusdem.*

♃ Croci ♂ parati cum Sulph. q. v. Affunde aq. restantem post præcipitationem butyri ♁ ii, quam Spiritum 🜊 li Philosophicum vocant, una cum phlegmate (si hic desit cape ⌒ um Sal. nit. Sal. com. diureticum ut cap. de Sal. com. indicabitur) sine extrahere in ∴ tin-

tincturam flavam cum fœtore quodam Sulphureo, qui mox evanescit. Hanc coagula post filtrationem in Sal. Com. Saccharo dulcius, & majoris virtutis gratiâ V circula.

Vires. *Hepar roborat, unde hydropicis, iisque qui diffluentia in tibiis ulcera patiuntur prodest, menses superfluos & hæmorrhoides siccat, dysentericos juvat sumpta cum ther. rec. lienem deobstruit.*

Dosis sal. (℈ß. cum ol nuc. mosch Tinct. gutt. vj. vij in vino aqu. linariæ.

13. *Tinctura rubra ♂.*

Laminas ♂ subtiles stratifica cum pumice & reverbera per 24. horas. Rubescet pumex, è quo cum ⚹ tincturam poteris elicere & in sal rubrum coagulare.

Ad Calcinationem reverberatoriam pertinet seq.

Limaturam ♂ calcina absque ullâ præparatione aut commixtione △ reverberii, donec ex rubedine summâ in calcem albam transierit.

Dosis ʒß. in vino albo. Frater D. Rondeletii hoc medio ab Ischuriâ curatus est. Ex communic. S. Closs.

14. *Tinctura alia & inde.*

Magisterium ♂is albissimum.

Limatura ♂is △ fortiss. eousque reverberetur, donec elevetur in crocum leviss. & rubicundiss. Irroretur cum Sp. 🜊i atque siccetur. Repetendo hoc (4.) Dein tantum affundatur Sp. 🜊i q. s. ad extractionem. Digeratur usque dum colore rubicundo tingatur, sæpius vero agitetur. Extractio lento calore redigatur ad mellaginem, quæ soluta aq. pluv. destillata & filtrata præcipitetur cum ⊕i. Sic habebis magisterium albissimum, quod probè edulcorandum.

Vires *ex ipsa descriptione cuivis patebunt, prodest in morbis quam plurimis hypochondriacis, hepaticis &c.*

Ex commun. Cl. D. Ioëlis Langelot.

V. SUBLIMATIO.

Hinc

1. *Flores ex ♂ crudo.*

Sublima limaturam ♂ cum ✳, (v[illegible]e in ✳.) & elevatur quoque portio [illegible]. hæc à ✳ elota, habere vim sclopetantem, æque ac ⊙ fulminans dicitur, sed erroneè.

2. *Flores ♂ ex crystallis.*

℞. Crystall. ♂ (cum ▽ nitrosa fact.) sublima cum ✳, & habebis flores rubicundos, quos edulcora. *Kessl. lib. 1. cap. 63.*

Vires. *Vim maximam habent in lienis & mesenterii obstructione.*

VI. SALIFICATIO.

Sal ♂ duplicis videtur esse sortis, subdulce scil. & ⊕latum.

1. *Sal ♂ subdulce.*

℞. Limatur. ♂ irrora ⚹ optimè, ut pasta inde fiat, quæ siccescat: siccatam tere ac irrora iterum, &c. idque repete multoties. Tandem effunde phlegma aceti, coque bulliendo & filtra; humiditate in MB abstra-

ſtracta, digere cum 🜄 Cryſtalloſque ſerva pro uſu.

Vires. *Vim habent incidendi & aperiendi, obſtructiones etiam contumaces, viſcerum & uteri. Vide in Epiſtol. Gregor. Hiſtoriis obſervationibus annexis, lib. 1.*

2. Idem Sal aſſequi poteris vi ▽ ſimplicis, loco ⋇ ac phlegmatis ejuſdem adhibitæ, ſed quantitate minimâ.

N. *Succum ferrum ſale abundantiſſimum eſt, ideoque reliquis in ſalis hujus confectione præferendum.*

2. *Aliter.*

℞. Calcem ſeu croc. ♂ [per ▽R fa[illegible]um] extrahe Sal cum aqua, filtra, coagula, ac repone ad cryſtalliſandum, vel inſpiſſa prorſus. Salem ⊖licum quem nactus fueris ſolve denuo aliquoties & coagula, ſic habebis Sal ♂ ſubdulce.

N. *Filtratio ſiquidem fieri nequit, quin charta vi corrodente corrodatur, dilui poteſt ſolutio aquâ fontana, quo minus acris & filtratura aptior evadat.*

3. *Aliter, Sal Baſilianum.*

℞. Materiam in Tincturæ præparatione reſiduam, (*e. gr. in Tinctura Baſilii,*) affunde ▽ mellis corroſivam, ac extrahe Sal. com. ſ. a. Hinc abſtrahe ▽m mellis, edulcoraque cum aqua fontan. per deſtillationem iteratam abſtracta. Tandem clarifica cum 🜄 *Thold. in Halograph.*

Doſis gran. 6. 7. 8. &c.

3. *⊖m ♂is ex cementato.*

℞. Calc. ♂ (cementatam cum Sulphure, ut ſupra.) extrahe Sal. com. ut moris per ▽ calidam, filtra & cryſtalliſa, ſ. a. *Croll.*

5. *⊖ ♂ ex ſoluto ♂.*

℞. Limat. ♂ ſolve in 8 ⊖i rubr. p. 1. ▽æ font. p. ij. filtra calidè, & cryſtalliſa ſ. a. *Tholdus.*

N. *Simili modo & per alios liquores acres cryſtalli ♂is exhiberi poſſunt, de quibus in Crocorum præparationibus, quippe nihil aliud ſunt quam ipſemet Crocus, quem ipſum vel ſola exiccatione ad ignem referunt.*

Sal ♂is purgans.

℞. ✱i. Limat. ♂is p. æq. miſce, leniter terendo in marmore, inde cucurbitæ fictili & ♎ primo lento △ dein fortiori, ſenſim & per gradus △ augendo. Tandem refrigeſcere ſine, factoque vaſe, partem ſuperiorem albam reſerva, novæ ſublimationi cum recenti limatura ♂ peragendæ; Partem mediam Croceam ſimiliter ſerva (ſunt flores ♂is diaphoretici.) Denique partem quæ in fundo remanſit (🜞) exime & modo vulgari. Sal. com. extrahe, idque ſolvendo & coagulando purifica, clauſoque vitro reſerva.

Vires. *Vim obtinet purgandi.*

Doſis ℈ß ad ℈j in cochl. 1. aut 2. Syrupi violarum laxativi, &c.

N. *Quando Sal. com. prædictum in ſyrupo violarum ſolvitur, neceſſum eſt ut bene agitetur, donec Syrupus totus ſpuma evadat, qui ſtet per noctem, ut clareſcat,*

scat, iterum. Tunc additur pro libitu aliquid clareti laxativi.

Ex commun. amici Hamburg.

VII. LIQUATIO.

♂ per se minimè liquescit, verum si in crocum [calcinatione humida,] redigatur, aliquo modo liquabilis evadit; unde Liquor seu Balsamus, medicamentum in vulneribus aptissimum.

CAPUT XII.

De Cupro.

CUprum, alterum Metallum, ex ignobilioribus duriusculis est, constans (secundum Theophrastum) ex Sulphure purpureo, Sale rubro, ac ☿rio citrino.

Dicitur ♀, quod cum venere Cœlesti in Macrocosmo, cumque generativis partibus in Microcosmo sympathiam obtineat, dicitur & Æs, German. **Kupffer.**

Vires. *Præterquam quod partes generativas peculiariter confortare creditur, variis abundare facultatibus æstimatur, adeo ut sint qui dicere non vereantur, nullum metallorum salubriorem spirare auram quam Cuprum. Et hinc Majoribus ac præcipuè Hippocrati præter reliqua frequentissimo in usu fuit. Nos relicto Cupro crudo, præparationes libabimus, quæ sunt.*

I. PURIFICATIO.

Purificatur à sordibus superficiariis, si imponatur hor. 7. 8. 9. &c. in ▽ ⊖-li mixta cum ⚹.

II. CALCINATIO.

unde Crocus.

1. *Reverberatoria.*

Fit more communi, limaturam, scil. cremando.

N. *Laminæ ♀is reverberantur calore fornacis figulinæ in æs ustum, quod facili contritione in calcem reducitur. Beguin.*

2. *Immersiva.*

Solutio fit in liquore acri.

E. gr.

▽̶. ∽ Sulphuris, ∽ ⊖-i, & simil.

Sic:

Dissolve ♀m in ▽̶, ac præcipita per ▽m tepidam infusam, vel per particulam ♂is, ☾æve injectam. *Beguin.*

3. Vaporosa: unde Ærugo, seu viride æris.

Suspendantur laminæ ♀is. ut vapori Vini & racemorum objectæ sint, sic adhærescet Crocus pede leporino abstergendus.

4. *Illinitionis.*

Illine laminas æris liquore acido seu acri.

N. 1. *Quinimo sola ▽ simplex, tantillo Sal. com. vel ⚹ impregnata æruginem extrahit.*

N. 2. *Paracelsus solvit salia (Sal.com. Sal.nit. & simil.) in vesica, atque solutum liquorem laminis illinit. libr. de mort. rer. natural.*

5. Cementatoria.

Fit cum Sal.com.& Tart.&c.

℞. Laminas ♀is, F. S. S. S. cum Sal. com. præparat. calcina paulatim leviter igniendo. Postea ignitas in aquam injice, atque à nigredine benè elue, iterumque F.S.S.S. calcina, ac elue ut prius. Tandem coque ac repone, ut subsideat crocus, quem edulcora ▽a.

Vires. *Inservit Chirurgiæ, ingreditur Emplastrum Oppodeldoch. Gluckr.*

N. *Eodem modo cementatur quoque cum Sulphure, hor. 3. vel 4. inque æs ustum reducitur Officinarum; calcinatur itidem & limatura ♀ cum Tart. simili modo quo ♂ ad exhibendum ⊕-m calcinare docuimus.*

III. DESTILLATIO.

Destillationibus iisdem ♀ subjici potest, quibus ♂: Unde & ▽m, Spiritum, Olea, Mannam, &c. exhibere aptum natum est, inprimis tamen destillationi subjicitur ⊕-m ♀is cujus spiritus adeo famosus est, ut peculiari nomine Acetosus esurinus Paracelso nuncupetur: Viresq; quæ spiritui ⊕-i vulgaris adscribuntur, huic efficacius competunt.

1. Spiritus & Oleum ⊕-i ♀is S. Closs.

Fiat ⊕-lum ♀is methodo Crollianâ. Hujus ℔. XII. in ♎ conjiciuntur & △ moderato destillatur phlegma omne, id quod horis circiter 6. perficitur; Cohobeturque destillationibus ad minimum super Colcothar proprium, ut mediante hac fermentatione ♒-us volatiliores secedant promptius, tùm demum augeatur △ per gradus per 5. ☌ continuos minimumque corp. fixi in ♎ remanet. Spiritus albos à rubris separa atque seorsim rectifica.

Vires. *Spiritus ♀ summum est adversus Epilepsiam Sympathicam remedium, præmissâ purgatione cum floribus rubris ♀ ij. Dos. à gutt. 8 ad x. in jusculo acidis succis exasperato, alias vomitum excitabit.*

2. Spiritus aurei coloris.

Fit ex ⊕ cui super funditur vel spir. ♀ extillatus, vel ▽ Tartarisatus, digerendo donec Tincturam extraxerit, evoca menstruum, reliquum pelle per ♎, egredietur aureus Spiritus.

IV. EXTRACTIO:

1. Tinctura Basiliana.

℞. Virid. æris q. v. solve in bona quantitate ⚹, filtra. Hinc abstrahe ad siccitatem (alias crystallisabitur) nanciscerisque viride æris purificatissimum extrahe s. a. Tincturam Smaragdinam cum succo ex racemis immaturis expresso, donec nihil amplius coloris exhibeat.

N. *Remanet corpus, quod reservetur ad Salis ♀ confectionem. Tholdius.*

2. Alia seu flores æris.

℞. Ærug. q. v. extrahe cum ⚹, decanta & abstrahe ad siccitatem, edul-

edulcora optimè aquâ calidâ.

Vires. *Mundificativum summum est in vulneribus, unde & Emplastrum Oppodeldoch ingredi solet. Wirtzius in Chirurgia.*

N. *Simili modo fit & ⊖m ♀is per Crystallisationem.*

3. *Alia Balsamus ♀is dicta.*

℞. Lamin. ♀, affunde ⌒ Terebinthin digere & colorabitur colore viridi.

Usus ejus est in Chirurgia.

4. *Alia.*

℞. Limat. vel lamin. ♀ ℔. iij. vel iv. irrora ⋇ siccescat lentè, idque repete multoties. Hinc affunde ▽ calidam, decanta ac filtra per chartam, (& remanebit in charta terra flava, alii usui reservanda.) Filtraturam coagula l. △. ad mellis consistentiam.

℞. Hujus Tincturæ quantitatem satis magnam, inde cucurbitæ atque ⅩⅩo leviter imposito, da ignem lenem, & quando fervescere incipit tolle ⅩⅩ moveque bacillo, ut residcat, idque repete, donec amplius non fervescat. Hinc firma & annecte firmiter ⅩⅩm, (luto, & simil.) destillaque ex arena in recept. capaciss. △ gradatim adhibito, sic prodibit primo, spiritus albus acidus paulatim flavescens, & rubescens cum nebula: urge, donec nihil amplius ascendat, (est opus unius diei.) Destillatum rectifica in cucurbita oblongi colli ad siccitatem, igne moderato, ne quid flavi & rubei ascendat. Ex restante materia extrahe ſ. a. Tincturam cum ∀ rectificato. Hanc destilla, & quia ascendit quoque Tinctura, cohoba, donec figatur: hinc coagula ad consist. mellis.

N. *Ex materia seu terra illa remanenti, ulterius calcinata, extrahi potest Sall. comm.*

Vires. *Tinctur. præstantissimum medicamentum est in Epilepsia, aliisque morbis plurimis, cum liquore convenienti exhibitum.*

Alia Manna dicta.

Manna simili modo parari potest ex Minera ♀is, &c. Sicut Manna ♂, ex minera ♂.

Quinta essentia ♀is.

🜍 post expulsionem ⌒us albi & rubei olei residuum, expone aeri pluvioso, ut humescat, (aliàs parum salis obtinebis) perfundatur phlegmate suo, eliciatur sal ut moris est, cujus pars una confundatur cum part. duabus spir. & olei ♀is, stent in digestione per 14. ☌.

Tingatur colore rubeo.

Vires. *Hæc Tinctura levissimo △ continuo fixata & coagulata, est summum arcanum ad morbos cerebri sang. depurandum, febresq; omnes contin. & intermitt. S. Closs.*

V. SALIFICATIO.

1. *Sal:*

Sal ♀is ⊖tum ex viride æris lixiviari potest beneficio ⋇, nimirum ⋇o aliquantulum abstracto, residu-

um frigori exponitur, sic congelantur Cryſtalli.

2. *Aliter, ſecundum Thold. ex Baſil.*

℞. Reſiduam materiam, ex qua Tinctura Baſiliana extracta eſt, exicca, & affunde ▽m mellis, ut extrahatur: Sal abſtrahe tandem ▽m mellis, & digere cum V.

Vires. *Sal ♀ calfacit intenſius quam reliqua Metallorum ſalia, corroborat ventriculum, cruditatesque inibi emendat, proinde flatibus, aliisque affectibus inde oriundis, v. gr. colico & ſimul medetur; uterum frigidum calfacit ejus ſuffocationem ſanat, menſtrua promovet, renum quoque morbis ſuccurrit.*

Doſis gran. 3. ad 8.

3. *Aliter.*

Calcina limaturam ♀is cum Sulphure, (eodem ſcil modo. quo ſupra ♂m calcinare docuimus,) hinc elixivia ſal coquendo cum ▽ fontana: aqua hac evaporata relinquitur ſal, ſeu ⊖m ♀is.

Vires. *Inſervire poterit loco ⊖i, ac proinde eadem inde Medicamenta parari poſſunt qua in ⊖o dedimus.*

VI. SUBLIMATIO.

Sulph. ♀.

⊖ vel ⊕ ſublimatur cum ✳co edulcor. V. infra.

Flores ♀

Fac lixivium ex ℔. ij. ♆ & ℔. ✳ hoc coagula in ſalem, quem M. cum part. iij. boli communis, & ſpiritus albos educ inſtar ▽, △ per gradus aucto, Rectificentur.

℞ Hujus menſtrui part. iv. limat. ♀is (aut quod melius Virid. Æris. part. 1. pone inter ╬ vaſe obturato, ſolvetur metallum inſenſibiliter, affunde aliud, tantiſper, donec feces nigræ & leves tantum ſuperſint, aq. ſolventem abſtrahe, quod remanſerit urge △ aperto in cucurb. ita elevabitur metallum in flores ſubſidio reſolubiles in Balſamum viride.

Vires. *Uſus ejus eſt in Ulceribus cacoëthicis, ſi verò eoſdem à ~bus ✳ci vindicaris, tunc ſecurè & abſque morſu Vulnera & ulcera quævis exiccant. Empl. & Unguentis permixti.*

Ex commun. ejusdem S. Croſſei. Oleum Virid. Æris cauſticum ejusdem.

℞ Virid. Ætis part. 1. Sal. nitr. part. ij. ponatur in catillo, incendantur carbone donec deflagrarint, quod remanet ſolvatur in cellâ per deliquium, vel in veſicâ ſuillâ diligenter clauſâ in aqu. demerſa. Valet ad puſtulas ♀eas & vertucas abſumendas.

CAP.

CAPUT XIII.

De Plumbo.

AD tertiam progredimur Metallorum Classem, quæ Metalla ignobilia minus dura continet, Plumbum scil. ac Stannum.

Præparationes sunt.

1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Sublimatio. 4. Destillatio. 5. Extractio, quibus addi possunt Mercurificatio, Salificatio & Liquatio.

Plumbum Metallum est vilissimum, constans ex Sulphure indigesto, Sale aluminoso ac ☿io, naturam ♀ialem æmulante.

Dicitur Saturnus, quia tùm macrocosmico, tùm microcosmico Saturno, id est lieni consecratum statuitur. Græcè μόλυβδος. Germanicè Bley.

Vires. *Refrigerat, adstringit, incrassat &c. libidinem reprimit, ulcera carnibus implet, cicatrice obducit excrescentiisque liberat, ulceribus cheroniis, quæ vocant malignis, cancrosis & putredinosis; tùm per se, tùm quibusdam aliis permistum, convenit.*

I. PURGATIO.

Fundatur ♄, dumque fluit, injice aliquid ceræ vel axungiæ aurigarum (Wagenschmier) ut efflagratet, hinc effunde in aquam (calidam.)

II. CALCINATIO.

1. *Incineratoria.*

Funditur plumbum, auctoque igni ut olla candeat, continuâ agitatione reducitur in cinerem, seu calcem cineream.

2. *Reverberatoria.*

Unde Minium Officinarum.

Calx illa ♄i continua agitatione reverberatur ulterius ut rubescat.

N. *In reverberatione cave ne iterum fluat, alioquin in plumbum de novo convertetur.*

3. *Cementatoria.*

Unde Plumbum ustum Offic.

Fiat S.S.S ex ♄i bracteis & Sulphure pulverisato, uraturq; hac ratione ♄: post ustionem sæpius abluatur & reficcetur. Et hoc est plumbum ustum Officinarum, quod lavari potest, ut Cadmia. *Dioscorid.*

4. *Immersiva.*

Etsi ♄us beneficio cujuslibet liquoris acidi calcinari possit, quales sunt, 🜊, 🜍 Sal. communis, Sal. nitri, 🜖i, 🜍 in Officinis contenti rarissimè reliquis utimur.

Unde

1. *Saccharum sive Sal ♄i.*

℞. Calcis ♄i, vel minii, q. v. affunde 🜊, stent aliquandiu, extrahaturque s. a. decantatos liquores filtra, humiditatemque abstrahendo coagula: sic habes Sal ♄i, quod iteratis solutio-

solutionibus ac coagulationibus, (primo in ⋇, dein quoque in ▽,) purificari, & tandem ad crystallisandum reponi poterit, rejectis in operatione fecibus.

N. 1. *Quidam à Sale illo ♄i ⋇ aliquoties (3) cohobando abstrahunt, hinc affundant* 🜄, *cohobantq; itidem vicibus tribus.*

N. 2. *Simili modo & ex ♄ granulato sal elici potest, quod præstat priori.*

N. 3. *Si ⋇ acuaveris* ∽*u* ⊖*i, vel Sal. nitri facilius negotium perficietur.*

N. 4. *Sal ♄i crystallisatum si in cellam reposueris, liquescet paulatim, atque hac ratione* ☋ *♄i per deliquium acquiri potest.*

N. 5. *Fit ex hoc Sale & Balsamus ♄i, quem vide in Lithargyrio.*

Aliter.

℞. Laminas aliquot ♄i tenuissimas, suspende partim in cucurbita supra ⋇, partim quoque ipsi ⋇ immerge. Hinc destilla cum cohobiis: destillatum hoc, cum eo, quod in fundo remansit, filtra, addendoque cerussam, quæ laminis adhæret, digere aliquamdiu: tandem lenissimo calore abstrahe aliquotam ⋇ partem, residuumque repone ad crystallisandum s.a. crystallos collectos purifica solvendo, coagulando. *Kesler. lib. 1. cap. 17.*

2. *Magisterium* ♄i.

Solutioni ♄i instilla ☋ Tart. p. 1. & præcipitabitur.

Vires. *Saccharum & Magisterium* (*utriusque enim eadem ratio est,*) *intra corpus sumptum, frigiditate sua libidinem extinguit.*

Dosis gran. 4. 5. 6.

Extrinsecus, arcet libidinem, si umbilicus & priapus eo inungantur. (N. *Si vicissim mederi velis, utere Balneo Laconico, & inunge umbilico* ☋ *nucis moschata destillatum.*) *Mira quoque præstat in ulceribus corrosivis, malignis, cancrosis, impetiginibus, ambustis ac inflammationibus. Dissolvit tumores duros & scirrhosos, applicatur commodè contusionibus, confertque inflammationibus rubedinią; oculorum, in* ▽ *rosarum & euphrasiæ vel ciliis quoque impositum. Croll. Beg. Senn. in Inst.*

N. *Sal ♄i cum Sal. nitr. in Crystallos concrescit asthmaticis proficuos, vide c. 23. sub titulo Sal. nitri Saturnisati.*

3. *Aliud Magisterium ♄i, Lac ♄i dictum.*

℞. Solve laminas ♄i in ∽ ⊖i rectificat. vel ▽̄, ex Sal. nit. & O ana) decanta: solutioni affunde 🜄 rectificat. vel aquam salsam, (i.e. aquam in qua sal solutum) & præcipitabitur ♄us instar nivis, præcipitatum edulcora & exicca.

4. *Liquor lacteus ♄ni ad ulcera S. Closs.*

Imbibe ℥j. salis ♄ni cum ℈j. Ol. Sulp. campanarii. stet per aliquot ☍ in frigido, iterumque eadem quantitate ☋ irroretur & sulphurari permittatur in phialâ, quam reple ℥iv. aqu. comm. & agita ut lactescat.

Vires.

Vires. Hoc liquore lacteo imbuantur pittacia sive splenia dupl. & applicentur bis aut ter in ♂ calidè super ulcera dysepulotica citò cicatrice quæ obducentur.

5. *Calcinatio Vaporosa: unde Cerusa.*

Suspendantur lamellæ ♄ i supra ✚, ut vapores ab aceto elevati circumeant. Sic adhærescet paulatim Cerusa, quam derade, &c.

N. *Sublimationem in Mercurificatione videre licet.*

III. DESTILLATIO.

Unde

1. ∽ ♄ i ardens.
2. ꝏ flavum.
3. ꝏ rubrum.

℞. Sacchar. ♄ i (vel potius ꝏ ♄ i per deliq. destilla per retortam vitream lutatam in excipul. capaciss. juncturis bene clausis, △ gradatim adhibito, donec rubræ guttæ cadant, nihilque amplius extillet.

N. *Destillatus hic liquor quatuor diversa menstrua exhibere aptus est. Spiritum scil. ardentem, ꝏ flavum, phlegma, & ꝏ rubrum: quorum separatio fit per retortam vitream in MB vel cinere, receptaculis scil. pro diversitate liquoris extillantis, mutatis.*

Cognoscitur autem diversitas liquoris, ∽ ardens prodit sine ullis venulis in collo retorta apparentibus, ꝏ flavum, cum venulis obliquis, seu vinum ardens: phlegma cum venulis rectis: relinquitur ꝏ rubicundum in fundo: phlegma separatur ab ꝏ flavo seorsimque suscipiendum est.

Vires. ∽ sudorificus est, hinc prodest in Peste, Melancholia Hypoch. Febribus ardentibus, Lue venerea, & sim.

Dosis gut. 2. 3. Tentzel.

N. 1. *Venereum appetitum infringit.*

N. 2. *ꝏ flavum ♂ aliquot digestum rubescit.*

N. 3. *Cum spiritu & phlegmate solvuntur & præcipitantur perlæ ad tincturam inde conficiendam. Vide tincturam Perlarum.*

Cum ꝏ flavescente fit solutio. ⊙. vide de ⊙.

ꝏ rubicundum mundificat ac sanat vulnera si illinatur.

⊛ mundificat idem vulnera.

Vide Beguin. lib. 2. cap. 4. Hartmann. in Croll. Sennert. Institut. Kesler. libr. 4. cap. 57.

4 ꝏ ♄ i *balsamicum.*

℞. Balsamum ♄ i Terebinthinatum, destilla per ⊂, igne nudo gradatim adhibito. Prima stillat ∽. Terebinthinæ, tandem ꝏ ♄ i balsamicum, suscipe seorsim.

Vires. *Maximarum est virium in cancrosis, asthiomenis & cæteris malignis ulceribus.*

V. SUBLIMATIO.

Unde

Sal ♄ i volatile.

℞. Min. ♄ i. q. v. solve in ⋇ solve quoque sal fusum in ▽. com. Utrumque confunde. Sic ex templo ⩦ bitur pulvis albiss. qui probè edulcorandus & exiccandus.

N. *Hoc*

N. *Hoc Sal laminæ ferreæ radenti impositum liquescit instar ceræ neque effumat.*

Ex communicatione Cl. D. Ioelis Langelot.

V. EXTRACTIO:

Unde

1. *Sulphur* ♄*i, seu* 🝆 *supernatans.*

℞. Mannæ ♄i, circula aliquamdiu cum 🜈 rectificatiss. abstrahe 🜈 gradatim: sic ascendet tandem & 🝆 ♄i, supernatans.

N. *Si* 🝆 *hoc cum* 🜈 *denuò circules tandem fragrantissimo imbuetur odore.*

Vires. *Maximarum est virium in affectibus pulmonum, phthisi, &c. Dn. D. Paullus Keller.*

2. *Tinctura.*

℞. Crystall. ♄i cum ⋇ fact. extrahe cum 🝆o juniperi, ac rubescet 🝆 abstrahe, si placet, & serva, vel digere cum 🜈, iterumque abstrahe.

N. *Remanet materia post extractionem sali extrahendo idonea.*

3. *Alia.*

℞. Cryſtall. ♄ (cum ⋇ factor. & edulcorator.) q.v. extrahe cum 🜈, filtra, digerendo defeca,) subsident enim feces,) abstrahe tandem 🜈, & remanet Tinctura in fundo rubra. *Kesler. lib.* 4. *cap.* 70.

Dosis 2. 3.

4. *Alia Tinctura* ♄*i elaboratior.*

℞. Sal ♄i cryſtallisat. q. v. affunde 🜄 pluvial. sæpius (8.) destillatam, solveque quoad poteris, & decanta. Decantatos liquores destilla in MB ad siccitatem. Hinc affunde 🜊m mellis, circula per mensem, ac destilla cum cohobiis, multoties repetitis. Tandem abstrahe mellis 🜊m, remanentique Essentiæ, adde Sal. com. ex ⊕ ♄i extractum & cum 🜈 Tartarisato, per mensem unum ac alterum circula. Hinc 🜈 abstrahe, remanebitq; Magisterium seu Tinctura ♄ rubicundissima.

N. *Hic inserere placet quæ Etzlerus de* ♄ *habet in Isagoge sua: Ex plumbo,* inquit, *conficiuntur medicamenta facientia ad longævitatem: Calcinetur plumbum per vapidi attectionem, & per menstruum debitum extrahatur tinctura. Hæc postmodum abstracto menstruo per debitam calcinationem & circulationem convertitur in lapidem rubicundum pellucidum.*

Usus. *Præstantissima est Medicina in Mania, Melancholia, Quartana, Phthisi, Lienem aperit, in Melancholia Hypochondriaca apprimè conveniens est.*

5. *Alia Tinctura, Manna* ♄*i dicta.*

℞. laminat. q. v. extrahe Tincturam cum 🜊u ♄i essentificato, filtra & abstrahe.

6. *Cremor* ♄*ni S. Closs.*
& inde Tinctura.

♃ ⋇ partes x. 🜊 Sal. communis part. ij. mineræ ♄ i in alcool redact. part. 1. Digere per octiduum in 🝗, vel plus donec

donec dulcescat ⚹ solutum filtra & inter exhalandum sæpius cochleari vitreo subleva cuticulam seu Cremorem glaciatum nivis instar splendentem, dum ejus suffic. quantit. habeas, reliquum crystallizetur & ad alios usus servetur.

7. Lapis & Tinctura.

Cremorem hunc indito vasi fixatorio H.S. in capellâ ⫫da △ primo levisf. per 40. ♂, cavendo ne fluat materia (ut in sale ♄ vulgari accidit inevitabiliter) quibus elapsis proba super laminam candentem, an fluat cum fumo, si sic continua △ in eodem gradu, donec fumare desinat, & citrinari incipiat, tùm △ auge dum crocescat, auge fortius ad rubedinem usque totalem pulv. è quo Tinctura cum ▽ non difficulter postea habetur.

Vires. *Valet ad morbos ♄inos.*

8. *Tinctura facilior.*

♃ minii ♄i part. v. silicum calcinat. part. ij. terantur diutissimè, fluant, in tigillo △ per gradus adhibito donec in lapidem Rubini æmulum colliquescat, qui tritus Tincturam suam in ▽ Tartarisatum deponit. Ex comm. S. Closs.

N. *Hoc Rubino ♄ni vel sequenti vitro ♄ni videtur intelligendus Glauberus prima parte furnorum p. 80. ubi calcem politam ♄ni miscet cum Sal. com. Tartari & inde destillat Spiritum gradatorium, & liquorem viridem per deliquium ex ⊕ excipit. Vel fiat Rubinus ex calce ♄ni sive minio ut est in pag. 151. secundæ partis Glauber.*

6. *Tinctura ex Vitro ♄i.*

♄nus vi expressivâ △ follium super testâ probatoriâ redigitur in gummi flavum coloris arantii, transparens, fusile non vaporans in △, estque aqua illa viscosa mineralis quam Rhodianus ait omnium metallorum colores, odores & sapores ad se trahere, cum conservatione facultatis vegetativæ (vide sis Beguinum tit. de spiritu ardente ♄ni) quod sic fit. Spiritus metallorum: Misce calcem cujuscunque volueris metalli cum hoc Gummate Mariæ, mixturam arte fusoriâ redige in Encauston sive Smaltum opacum, quod in pulv. redactum facilè Tincturam suam ⚹ communicat, scil. ☽ & ♃ subflavum colorem, ♄nus ex luteo virescentem, ♀ parasinum, ♂ sanguinem, ☉ hyacinthinum impertitur. Solvente verò abstracto, restitans inde gummi mittitur in ♌ extillaturque fumus albus, opacus, tactu frigidus, quod tandem in Oleum abit naturæ vegetativæ, *Basil. Vigenerius.*

V. MERCURIFICATIO.

Unde

1. *☿ius ♄i.*

℞. Sal. com. ♄i, q.v. ☍ ⚹, p.d ad emin. 2. digit. digere in cinere ♂ ℘ 14. Dein destilla & randem auctiori △ sublima. Flores tere optimè cum ⚹ Saleque com. ac habebis ☿m currentem ♄i. *Kesler. lib. 1. cap. 29.*

2. *Aliter.*

℞. Calc. ♄i, (per 🜄 ex 🜔 & Sal. nit.) optimè edulcorat. Cryftall. Sal. nitr. purif. ana. sublima per cucurbitam tabulatam, flores tere cum ✠.

N. *Antequam affundatur* 🜄, *digerenda est limatura* ♄ ♂ ♀ (14) *cum lixivio, ex* ✳ *Sal. com. Tart. & ♆ in* 🜄 *vel* ⚹ *quo lixivio dein evaporato,* ♄ *terendus est supra Porphyr. Kesler. l.4 c.82.*

3. *Aliter.*

Fiat lixivium ex ciner. clavell. ℔. I. ciner. sarment. vitis. ℔. IV. ♆, ℔. I. silic. ust. ℔. ij. cum ⚹. In hoc lixivio solve ♄ limat. Et quando lixivium lactescit, injice Borrac. $\frac{2}{4}$. (scil. respectu ♄ i injecti) ut solvatur: dein destilla gradatim, extillabit tandem in receptaculum ☿ currens.

4. *Aliter.*

℞ aqu. ✳ ci sublimati & in cella resoluti ℥ij. ol. Tart. spir. Sal. nitr. ana. ℥iß. M. digere per biduum in lapidem.

℞ hujus lapidis pulveris. ℥j laminarũ ♄ ni ℥ij. laminæ solvantur in ℥IV. ⌒us Sal. nit. solutio projiciatur super lapidem putrefiat per mensem aut ultra, abstrahatur ⌒us usque ad liquorem cum cohobio terno, tandem detur △ ⌒atorius ut calx ♄ ni ascendat, quam digere cum 🜅 fortificato ✳ co & sale Tart. per diem naturalem, agita inter digitos, & calx ad vitam excitabitur.

SALIFICATIO.

Sal ♄ i verum.

℞. Materiam quæ remansit post extractionem cum 🝆 juniperi peractam, sicca optimè, ut oleositas penitus consumatur: extrahe Sal. com. cum ⚹ [sic extrahitur Sal. com. quod ante extractionem impediebatur, quo minus resolvi poterat] abstrahe ⚹, ac repone ad crystallisandum, Crystallos clarifica abstrahendo 🜅 serva. *Basilius in Test. & hinc Tholdius.*

Vires. *Refrigerat vehementer & exiccat, proinde semen extinguit.*

Dosis g. 4.

Extrinsecus medetur oculorum rubedini, ulceribusq; totius corporis.

N. *Si Oleum seu Liquorem expetis, per deliquium id ex sale habere poteris.*

CAPUT XIV.

De Stanno.

STannum est Metallum molle, album, splendens cum livore quodam, constans ex ☿ io puriore (in genere ignobiliorum,) molliore fugacioreque quam Metalla duriora, fixiore vero quam plumbum, & Sulphure albo minus maturo.

Dicitur Hermeticis Jupiter, quod Jovi macrocosmico sympathicè conveniat, & proinde Jovi microcosmico, id est, Epati: nonnullis, plumbum album. Germ. Zin/Weißbley.

Vires.

Vires. *Præterquam quod Epati convenit, uteri morbis peculiariter quoque dicatur.*

I. PURGATIO.

Funditur ad ignem, atque inter fundendum superinjicitur aliquid sevi, ceræ, vel mellis, ut comburatur. Hinc effunde in ▽m calidam.

N. *Purgari quoque potest per sublimationem, vide infra.*

II. CALCINATIO.

1. *Incinerationis,* &

2. *Reverberationis.*

Fiunt eodem modo, quo ♄ calcinare docuimus.

3. *Immersionis,*

Fit itidem immergendo, liquoribus acidis ac corrosivis, ut in ♄, usitatissimè tamen per ⚹.

Unde

1. *Sal ♃ is.*

Vide Saccharum seu Sal ♄ i, ad cujus modum ut parari & crystallisari, ita & cum ∇ exaltari poterit.

N. 1. *Nisi ♃ optimè fuerit reverberatus nihil effeceris.*

N. 2. *Simili modo & ex floribus Sal conficere licet.*

Vires. *Præstantissimum ac præsentissimum est remedium in uteri suffocationibus, quas admiraculum compescit, tam intrinsecus quàm extrinsecus adhibitum. Commendatur itidem extrinsecus ad omnia ulcera fœtida, fistulas, cancrum, & alia esthiomena.*

Dosis g. ij. iij. iiij. &c. repetitis vicibus.

2. *Magisterium.*

Fit quoque simili modo per præcipitationem. *V. Mynſ. armam.*

N. *Paravi quondam Magisterium ♃ is solvendo scil. reverberatum in ⚹ præcipitandoque per ⁓m ⊖i, verùm cum alia vice, idem ex calce ♃is, à Stannariis empta meditarer, nihil effeci. Præcipitatio autem subsecuta est instillando urinam.*

Vires. *Eadem sunt cum priori.*

4. *Calcinatio Vaporosa.*

Similiter quoque in ♄ o dictum peragi potest.

III. DESTILLATIO.

Destillationi quoque eidem obedit, cum ♄ o, unde lectorem eò remittimus.

Hinc

1. *♃ Diaphoreticus Beguini.*

℞. ♃. optimè limati vel calcinati, ℥ij. ☿ subl. ℥iv. Misc. & destilla per retortam, ex arena vel igne nudo gradatim adhibito, idque in excipulum ▽ semiplenum & præcipitabitur pulvis, quem lava, exicca & serva.

N. 1. *Cum incipit destillare ignem suppressum adhibe, ut calor sit moderatus.*

N. 2. *Pulveris hujus origo potius ☿ io adscribenda quam ♃ i. Sunt tamen qui statuant pulv. hunc nil esse aliud quam partem puriorem ♃ per ⁓us salinos & ⊖latos calcinatam solutam atque extillantem, cum per fusionem abeat in Regulum ♃ ut ille in Regulum ♁ ij redibat. Hinc Antihecticum Poterij.*

N. 3. *Aqua residua* ♁*-u* ⊖*-i philosophico impregnata, destillationi subjici poterit, ut inde habeatur* ♁ ⊖*-i philosophicus, modo supra in* ♁*-u* ⊖*-i descripto.*

N. 4. *Si post extillatum butyrum Ioviale ignem suppressionis per gradus dederis, tunc in collum* ♁ *sublimabuntur floris argentei.*

Dosis. g. 4. 5. 6. Beg.

2. *Sulphur* ♃ *is, seu* ♁ *supernatans.*

Elici potest ex Manna ♃ is: modum vide in ♄ o.

N. *Eadem ratione quoque fragrans reddi poterit.*

3. *Gummi Ioviale sublimatum & Oleum S. Closs.*

℞. Limat ♃ ℥ij. ☿ ♁-ti ℥vI. M. manu celeri, pone in ♁ collo peramplo instructam, pelle per ∴ ♁-um semper fumosum, postea butyrum, indeque ☿ vivus in copia exibunt tandem adhibito suppressionis igne elevabitur tota ♃ substantia, gummatis grisei ac præduri specie, paucis admodum fecibus rubris in fundo subsistentibus. Hoc gummi statim pulverisandum est, aliàs subsidio humescit, deinde super tabula ♂ stanno obductâ collocandum in vinariâ ubi colliquescet in oleum flavum.

4. *Sulphur* ♃.

Id quod remanet non colliquatum super laminâ ♂. M. cum fecibus superioribus affunde ⚹ digere per quadriduum abstracto ⚹ reperies Sulph. rubrum ♃ is instar Minii.

5. *Sal* ♃.

Resolve hoc Sulph. in aq. communi, vel per se, in humido liquescat, filtra. coagula solve. iterum erit coloris Smaragdini cum quadam dulcedine.

Vires. Oleum numeratur inter solventia metallorum, Sulph. & sal externis tantum usibus inserviunt, spiritus verò ♃ (quem ideò semper fumosum vocavi, quod in nullo vase absque effumatione sensibili possit contineri) Gangrenas solo attactu curat.

6. *Crystalli* ♃ *ejusdem.*

℞. Superioris ♁-us fumantis ex ♃ instar aquæ claræ proliciti quantum videbitur, affunde per vices parum ▽ tincturâ salis Tartari imprægnati, elevabuntur bullæ cum strepitu & fumo, perge instillando, donec cesset tumultuatio, pone vas inter calidos ♁, & fiet coagulatum nigrum picis instar, da ignem ♎ ationis & surgent Crystalli albi fusiles velut cera.

Qui Vlcera scrophulosa cancrosaque curant inurendo profundam Escharam, quâ sublatâ, balsamo Sulphuris ad cicatricem perducuntur.

V. SVBLIMATIO.

℞. Calc. ♃ [e. gr. per ▽] sublima per ollas cucurbitæ tubulatæ impositas, ad modum quo flores ♁ ii parantur. Nimirum calx illa per vices injicitur, tubulique foramen ab injectione obturatur.

N. 1. *Pa-*

N. 1. *Parum intereſt, an calcem vel limaturam ♃ is receperis.*

N. 2. *Flores hi nihil aliud ſunt, quam ♃ depuratum.*

V. EXTRACTIO:
Unde
Tinctura Baſiliana.

℞. Laminas ♃is, cementa cum pumice, (terna calcinatione reſtinctoria in Vino,) calcinato, ſubtiliſſimeque pulveriſato, in ✠bulo benè lutato & clauſo, ☌ ℘ (5.) per gradus △. Deinde derade pulverem de laminis, eique extrahe ſ.a. Tincturam cum ⋇. Poſtmodum abſtrahe ⋇, & habes Tincturam ♃i. *Tholdius.*

VI. SALIFICATIO.
Unde
Sal verum.

℞. Reſiduum ex quo beneficio ⋇ Tinctura prior Baſil. extracta eſt, affunde ▽m mellis, ſtentque per aliquot ☌ ℘. Sic elicitur Sal, quod abſtracta poſtmodum ▽a mellis, fit conſpicuum. *Tholdius.*

Vires. *Conducit ad Epilepſiam, Melancholiam, Vertiginem: Catarrhos exiccat, præcipuè qui ad oculos deſtillant.*

Doſis. 6. ad ℈j. vel ℈ij.

VII. MERCURIFICATIO.

Miſſa eſt mihi deſcriptio ☿ii ♃ Mompelio pro certiſſimâ, quam in Cent. 1. Kesleri artic. 22. poſtmodum reperi, ideoque eam non adſcripſi. Si quid ☿iis metallicis tribuendum eſt, hæc certè non erit momenti minimi, cum in eâ Sulph. impurum comburatur cum Sal. nit. deinde pars ☿alis aſcendat per ♎ationem, quæ tandem putrefactione & ebullitione in ☿um currentem reducitur. *S. Closſ.*

CAPUT XV.

De Mercurio.

Metallis ſubjungimus Mineralia Metallis finitima, quæ ſi Semi-Metalla appellare libet, non magni refert. Suntque ☿ ♁ ♁.

Mercurius nihil aliud eſt, quam liquor mineralis, ſeu metallicus volatilis, metallis & præ aliis ☉i avidè adhæreſcens.

Dicitur Argentum vivum, Hydrargyros. Arabicè Zaibar, vel Zibach. Barbarè, Azock, Azoth. Germ. Queckſilber.

Eſt nativus (*de quo hic,*) & artificialis, è metallis extractus, qui & Mercurius corporum dicitur.

Nativus Virgineus etſi nonnunquam per ſe ipſâ naturâ operatrice, ſeparatus inveniatur; plerumque tamen ex terra minerali, quam cinnabarim vocant, vi ignis evocatur. Vide ☿ ex plantis apud Borell. c. 3.

Delectus.

Mercurius non æque bonus omnis existit, sed variat, tùm ratione matricis, seu loci natalis, tùm ratione inquinamentoruum quibus nonnunquam per se in terrâ conspurcatus est, nonnunquam & à malevolis adulteratus venditur.

Natali loco censetur optimus, qui eruitur è mineris vicinis auro vel argento, & hinc præfertur Hispanicus & Ungaricus.

Inquinamentorum ratione prævalet, qui minus scatet commixtione arsenicali, antimoniali, saturnina, cadmiosa, quibus nonnunquam in terræ cuniculis venenosus redditur, hinc & qui minus falsaria artificis manu adulteratus est: adulterare enim eum adeò exactè norunt, (plumbi scil. & ☿ii beneficio Bismuthique commixtione,) ut quoque simul per corium transire æquè ea queant, adeoque difficile sit fucum cognoscere. Ea propter ne qua incautus decipiaris, non è re erit, hæc bonitatis signa observare.

1. Mercurius censetur bonus, qui per retortam propulsus nihil recrementi relinquit.

2. Qui in cochleari argenteo evaporationi super prunis expositus maculam cochleari relinquit flavam, aut albicantem, non nigram aut fuscam.

Vires. *Internè mundificat sanguinem ab inquinamento, præcipuè venereo: Fugat lumbricos, difficilem promovet partum, &c. Externè inunctus, sanat scabiem omnis generis, fugat pediculos, resolvit duros tumores. De collo suspensus, præservat à peste, & (ut nonnulli volunt,) ab incantatione, fascinationeque. Imo quòad ejus præparata, nulla res in Officinis est, si ♁ excipias, ex qua major medicamentorum supellex elici possit, quam ex ☿io. Suppeditat enim purgantia, sudorifera, mundificantia vulnera, acrimoniam, (præcipuè in Gonorrhæa,) lenientia, ut patebit in formis medicamentorum inde paratis.*

Usus ☿ii crudi internus & externus est. Intrinsecus tamen rarius adhibetur, extrinsecus sæpius. Modus applicandi intrinsecus est in pilulis, e. g. Barbarossæ. Quinimo cum certo quodam succo pulverisari ac exhiberi potest.

N. *Si ☿m, (sive crudum, sive præparatum,) exhiberi intrinsecus volueris, convenientius in pilulis exhibetur, quam in alia aliqua medicamenti forma, ne dentes scil. quibus noxius est, tangat.*

Usus externus est in unguentis, (in quibus penitus disparet,) in Emplastris (quæ in scabie) complicaturis saltem articulorum adhibentur. Sed cave ne nimium adhibeas. Etenim cum salivatione oris putredinem inducit, loco quocunque applicatus, id quod de præcipitato similiter observatum est.

Præcipitationes ☿ii sunt.

1. Purgatio. 2. Calcinatio & Præcipitatio. 3. Sublimatio. 4. Destillatio. 5. Extractio. 6. Liquatio. 7. Salificatio.

I. *PUR-*

I. PURGATIO.

Purgatur ☿. 1. *Expressione*, per corium, qua fecibus crassis in corio remanentibus ☿ transit.

N. *Et metalla si benè admixta sint simul transeunt.*

2. *Lotione.*

Lavetur autem vel per ✠ simpliciter, aut cum Sal. comm. mixtum, vel per lixivium calcis vivæ, & cinerum clavellatorum, vel etiam per lixivium saponariorum, sæpius nimirum cum his agitando, & vicissim à sordibus eluendo.

Quinimo purgatur quoque agitatione forti cum ∀ in vitro obturato, separatur enim nigredo ad latera.

3. *Destillatione.*

Nimirum destillatur in arena per retortam igne sat forti, idque per se, id est, sine additione, vel addito sale Tartari, calce viva, & simil. Optimè vero purgatur amalgamando cum metallis perfectis, ac postmodum per retortam, à corpore admixto separando.

N. 1. *Sequestrari quoque potest ☿ purissimus, per reductionem ex ☿io.*

N. 2. *Purgationes quò sæpius iteraveris eo puriorem ☿m colliges.*

N. 3. *Optima purgatio fit à metallis perfectis aliquoties cohobando.*

II. CALCINATIO & PRÆCIPITATIO.

Calcinatio ☿ii comuniter præcipitatio dici solet, voce tamen minus accurata, & nimis stricta, quippe quæ solam secessionem ad fundum sonat: nihilominus tamen morem hunc sequar, calcinationemque Præcipitationis voce exprimam, adeoque ☿ s calcinatus nomine Præcipitati veniet, qui vel sine Metallis vel cum Metallis.

Est itaq; sine Met.

1. *Præcipitatio ☿ ij per se.*

℞. ☿ puriss. ℥ij. vel q. v. injice in phiolam, (peculiariter in hunc usum factam, infernè scil. latam, supernè compressam, intus rostro angustissimi orificii in ventrem usque producto,) ut tantummodo fundus operiatur: phialæ exactè ad æquilibrium in arenam collocatæ, [ut ☿ æquali crassitie ubique fundum tegat,] subdatur △ primo lentus, post fortior, donec ☿ in pulverem rubicundissimum instar cinnabaris conversus sit: hunc ablue △is cordialibus, vel ∀.

N. *Labor est multorum dierum (30.)*

Vires. *Sudores valde movet, luem ♁ sexies vel septies exhibitus penitus eradicat. Febres omnes tollit. Lumbricos eliminat.*

Dosis à g iv. ad vj.

N. 1. *Ut plurimum vomitum quoque movet sat violentum.*

2. *Præstantior erit præcipitatus, si fiat cum $\frac{1}{8}$. ☉is, vel ☾æ.*

Sennert. Instit. Hartman. in Croll. Tentzel. Beguin.

3. *Potest quoque præcipitari eadem ratio-*

ratione & amalgama ☉is & ☾a, de quibus Crollius. Præcipitavi aliquando, inquit, *amalgamata ☉is & ☾a, seorsim per duos annos, & quamvis pulverem rubicundum nanciscerer, tamen nondum erat debitè fixus, nec usum Medicum commodè adhiberi poterat, sine ulteriori præparatione. Hæc Crollius.*

Verum me hercle quia præcipitatus per se exhibetur, quid vetet, quo minus præcipitatus hic ☉ris, ☾risvè exhiberi possit, non video.

2. ☿ *præcipitatio per silices.*

℞. ☿ii puri ℥ij aut ad summum iij.

Silicum magnitud. fabar. ℔.ij.

Detine in △e arenæ, [aliquoties circumvolvendo, ac ☿m lateribus adhærentem detrudendo,] donec ☿ planè fuerit præcipitatus, & silicibus adhærescat: Hinc ☿m à silicibus concussione separa ac serva.

Vires ac Dosis convenit cum præcedenti.

Hartman. in Croll. Kesler. lib. 1. centur. 50.

3. ☿ *fixatus, Panacea.*

℞. ☿ viv. purg. ℥iij. Sulph. citrin. ℥ij. ✳℥iß. Misce exactè; donec nihil ☿ appareat. Postea sublima, sublimatũ semper de novo cum fecibus tritum sublima iterum, tandem auge △, ut candescat: Id quod in fundo remanet fixum, medicina est secretissima.

Vires. *Omnes humores noxios exiccat, perque diaphoresin expellit.*

Dosis ℈ß. ℈*i*. ʒß.

4. ☿ *præcipitatus per* ♋ *Sulph.*

℞. ☿ii, purgat. ℔. 1. ß. affunde ♋ Sulph. per camp. ℔. 1. digere per dies (2.) in arena, ac destilla postea per ⌒m vitream, cum cohobiis tribus. Quarta vice, si libet aliquid recentis ♋ Sulph. affunde, △mque in fine auge, ut ⌒ incandescat: sic massam habes albam, quam postquam aqua calida abluta fuerit, tere, inque phiola saltem gossypio obturatâ, △i arenæ vehementissimo per ♂ ♀ (octo) committe, ut si quid vivi supersit ☿ii, sublimetur. Hunc denique ☿m fixum trina desuper ▽ incensione ulterius correctum serva.

N. *Eodem modo poterit quoq; ☿ præcipitari cum* ⌒*u* ⊕*i.*

Vires. *Purgat omnes vitiosos humores, resolvit catarrhos, contra infirmitates ex humorum putredine remedium est, quo in morbis deploratis vix experiri licet præsentius: Hinc utile est in Hydrope, Podagra, Lue Venerea, Venenis, Peste, Febribus, Vlceribus malignis, Scabie.*

Dosis à gr. 3 ad 6.

Croll. Sennert. in Institut. Beguin. Vnzer. de ☿.

5. ☿ *præcipit. per* ♋ ⊕*i rubic.*

℞. ☿ purific. q. v. digere cum ♋ ⊕i rubicundo, donec sub forma liquidâ penitus ☿ lateat: Abstrahe ♋ per

per ♒m in arena, & restabit præcipitatus in fundo.

N. *Ex hoc fit vitrum ☿ ii, quod vide infra.*

Disput. Chymico-Med. Hartmann. 7. th. 127. Basil.

6. *☿ præcipit. per ♒m Sal. nit. ☿ ius Corollatus.*

℞. ☿ purificat. ♒m Sal. nitri, optimè rectific. ana ℥iv. digere, ut solvatur penitus ☿. Hinc abstrahe ♒m Sal. nitri [in arena per phialam longi colli,] ☿io relicto trito affunde denuo tantundem novi ♒ Sal. nit. ac abstrahe, idq; vel tertiâ vice, videbis in fundo ☿ m corallatum elegantem, quem △ l. paululum igniendo calcina.

Dulcis est & sine corrosiva facultate.

Usus idem est, qui Corallini & quidem felicior. Croll. Hartm. in Croll.

7. *☿ præcipitatus per ▽ ovorum.*

℞. ☿ purific. q.v. affunde ▽ destillatum ex ovis ad duritiem coctis, & præcipitabitur in pulverem. Huic pulveri affunde sæpius ▽ eandem, destillatam scil à putaminibus ovorum calcinatis, cohobaque igne cinerum, donec ☿ sit conversus in pulverem rubrum & dulcem.

N. *Paracelsus vocat Balsamum.*

Vires. *Curat ulcera colli vesicæ, etiam quæ æstimantur incurabilia, sanat vulnera & ulcera externa. Vntzer.*

8. *Præcipitatus per Tincturam Smiridis, Præcipitatus miraculosus dictus.*

Calcina Smiridem △ violentissimo, donec virescat, & lateribus ✚buli adhærescat, [aliquot horarum spatio fiet,] Extrahe dein Tincturam per ⋇ vel ▽ opt. decanta & abstrahe ad oleositatem.

℞. Hujus Tincturæ ℥j. ☿ii ℥iv. confunde, & præcipitabitur ☿ in momento: ☿m hunc, l. △ in ✚bulo candefac per horam, postea edulcora.

Vires. *Purgat leniter ἄνω καὶ κάτω.*

Dosis gran. 3. 4.

N. *☿ ius hic purgat tantummodo per inferiora, si horis duabus igniatur, sin vero horis quinq; vel sex, evadit fixus ac diaphoreticus.*

2. *Aptior erit Smiris ad Tincturam eliciendam, si aliquoties in ▽ antea extinguatur.*

Beg. Gluckr. Kes. lib. 3. c. 42.

De solutione in 🜅 communi.

9. *Præcipitatus communis.*

℞. ☿ puriss. p. 1. 🜅 p. ij. solve ac præcipita, affundendo scil. ▽am salsam vel abstrahendo 🜅 per destillationem cum cohobiis tribus. Præcipitatum edulcora iteratis ablutionibus, vel reverbera, ut à spiritibus 🜅 liberetur.

Vires. *Purgat per inferiora & superiora.*

Dosis à g. 6. ad 12.

Beg. Hartm. in pract.

10. *Præcipitatus albus S. Closs. Vomitivo Catharcticus.*

Solve ℥ij. ✳ci in ℔ß. aq. font. & in eam projice ☿ii ♎ti in pulv. redacti ℥ij. Stent in loco calido, & intra bihorium fiet dissolutio integra. ☿ ✳ti. cui guttatim superfundes ☋ Tart. deliquiosi ℥j. aqua evadet lactea, sine subsidere, aquam decanta à pulvere albissimo, quem phlegmate mellis bis aut ter elues aut aq. communi calente dulcorabis.

Dosis ℈ß. gr. xij. cum ℥ij. Confect. Hamech. in Syphylide, elephantiasi tineâ. sorphulis, decantatâ aquâ laventur loci scabiosi & Erysipelata præsertim ♀ea, sic citò curantur.

11. *Præcipitatus dulcis.*

Miscetur ☿us crudus cum an. præcipitati rubri, superfuso 🜍 ex arte dulcificati & in calore arenæ detinentur per 20. ♂, sic enim sese mutuò coagulant & mitescunt.

CORRECTIO seu RECTIFICATIO PRÆCIPITATI.

1. Dissolve præcipitat. bulliendo in ✳ acri per hor. 6. &c. [ut totus dissolvatur,] dissolutioni superfunde 🜍 vel ☋ Tart. & præcipitabitur denuo, ablue igitur & sicca.

Dosis. g. 4. 5. 6. Vutzer.

2. Digere præcipitat. per diem cum spiritu 🜔i, hinc abstrahe △ forti, (alii cohobant aliquoties,) super ☿m affunde 🜍 ad eminent. digit 2. digere (2.) ♂ decantaque alium 🜍 denuo affunde, idque tertiâ vice repete. *Sennert. Institut.*

Vires. *Purgat per inferiora.*

N. *Alij abstrahunt 🜍 & cohobant aliquoties.*

3. Imbibe præcipitatum communem, [flavum vel album ▽ a rosarum aliquoties ablutum,] cum 🜍 opt. ac camphora ana, vicissimque 🜍 l. △ evoca.

Vires. *Purgat per inferiora, præcipuè materiam febrilem. Utilis quoque est in Peste morbisq; Epidemiis.*

N. *Ante Paroxysmum cum Theriaca exhibetur.*

Dosis à gr. 3. ad 6. Hartm. in Croll.

4. Vis vomitiva Præcipitatorum ☿orum infringitur etiam, si in ✳ fluminis solvantur, reverberentur leniter & per aq. ovorum sæpius cohobatam figantur.

12 ☿ *præcipitatus incarnatus.*

℞. ☿ ℥j. solve in 🜂 ℥ij. solutioni adde ▽ calidæ ℥iij. ac infunde postea urinam sani hominis recentem, & præcipitabitur ☿ incarnatus ▽â eluendus. *Hartm. in Croll.*

Vires. *Solum secessum movet.*

Dosis à gran. vj. ad x.

14. ☿ *Præcipitatus luteus.*

Fit, si loco urinæ, solutioni priori instillaveris ☋ Tart. p. d. sic præcipitabitur ☿ luteus, quem similiter lotione edulcora. *Hartm. in Croll.*

Vires.

Vires. *Vires & Dosin eandem cum priori obtinet.*

14. *Alius ☿ præcipitatus ⊕-latus fixus, dulcificatus.*

℞. ☿ purific. solve in 🜅 [ex ⊕- ℔ ij. & Sal.Nit. p. 1.] abstrahe & cohoba vice tertiâ: Hinc affunde ∽m ⊕-i rectifica, destillaque cohobando, (6.) postea affunde 🜊, cohobaque itidem aliquoties (decies) præcipitatum edulcora ▽is cordialibus ac serva. *Kesler. lib. 1. c 2.*

15. *Præcipitatio ☿ ij egregia.*

Fac 🜅 ex Sal. Nit. ℔. ij. ⊕-, ℔. 1. O non calcinat ℥x. Sal.Com. ℥v 1. In hac vel communi 🜅 solve ☿ ii purgat. quantum 🜅 solvere potis est, [alioquin non libenter fit præcipitatio,] solutioni affunde ▽ fontan. frigid. ℥ii. iij. stent aliquot horas extra △, ut præcipitetur ☿ post affunde multum ▽ æ frigid. atque repone ad subsidendum, præcipitatum edulcora, iteratâ ablutione, ac digere in vitro lati orificii sive XXl. △. ad siccitatem. Exiccato huic præcipitato affunde denuo ⁜ acerr. p. 1 v. digere in MB per diem unum ac alterum in cucurb. probè obturata, tandemque ut ante in virto lati orificii exicca. *Hartman. in Croll. Sennert. Instunt.*

Dosis gran. 1. ad v. vel vj.

De Præcipitatis cum metallis.

1. *Præcipitatus ⊙laris.*

℞. 1. ⊙ puri & limat. vel lam. redacti ℥ß. solve in 🜅 ex Sal.Com. [sine ✳] facta.

℞. 2. Vitr. ♁ ii hyacinthi. ℥ß. solve in 🜅.

℞. 3. ☿ ii purgat. ℥iij. solve similiter in 🜅.

Solutiones omnes confunde, abstraheque ▽ per XX: hinc novam 🜆 affunde, sæpiusque identidem evoca, idque tantisper, donec præcipitatus in ignita ferrea lamina nullum penitus fumum de se emittat. Postea præcipitatum rotum calcina sub tegula, ut ∽ 🜆 omnes dissipentur. Tandem ab eodem 🜊 sexies destilla, atque denuo ☿ m sub tegula lentè igniendo calcina.

Vires. *Summum est remedium mundificativum sanguinis ac totius corporis in lue venerea. Magnum quoq; fert solamen in Hydrope, pellit aquam per urinam, exiccat fontem. Prodest quoque in caduco, colica quartana: ulceribus malignis ac cancrosis subvenit, & simil. Hartm. in Croll.*

2. *Præcipitatus ⊙laris regulinus, seu diaphoreticus.*

℞. 1. Regul. ♁. ℥j. solv. in 🜅 vel 🜆.

Confunde & abstrahe ad siccitatem in arena. Hinc edulcora aquâ & spiritum ♉ aliquoties (septies) desuper cohoba, subinde novum spiritum affundendo. Tandem edulcora denuo, ac 🜊 ternâ vice inde destilla, ad siccitatem pulveris flavi.

Vires. *Præstantissimum est sudorificum in omnibus morbis, qui diaphoresin requirunt.*

Dosis gran. 3.4.

N. *Ut regulus eò felicius solvatur, imbibe aliquoties ejus pulverem* 🜆, *hinc solve.*

3. *Hercules Bovii.*

Huic finitimus est Hercules [potius aurum vitæ,] Bovii qui nihil est aliud quam ☿ præcipitatus ☉laris cum vitro ♄ii conjunctus.

Nimirum.

℞. ☉ purific. ℥j. ☿. purific. ℥iv. utrumque solvit seorsim in 🜆. Solutionem utramque confusam destillat (△ graduali, & in fine aucto (per retortam: præcipitatum quod in fundo remansit, ut & sublimatum, quod parietibus, vel collo retortæ adhæret, solvit iterum in 🜆 nova, & destillat, idq; repetit tantisper, donec tota materia in præcipitatum convertatur: Postea calcinat supra ferrum ignitum ad figendos spiritus corrosivos, & denique edulcorat.

Vires. *Ex mente Bovii omnibus aliis catarcticorum speciebus, antecellit: Estq; domitor vermium, Luis ♀, Petechiarum, Pestis, Quartanæ, & aliorum incurabilium morborum.*

Dosis à g. 3. ad 6. vel 8. cum Sacchαro rosato, & in ovo vel brodio, vel in pululus, imprimis, si conjungatur cum Scammonio, & humectetur ▽ vitæ, quæ desuper comburatur. Tentzel. sect. 3. panchymag. Mercuriali.

4. *Aurum vitæ, Hartmann.*

1. ℞. ☉ purgat. ℥ß. solve in 🜆 ℥ij. servando solutionem in calido.

2. ℞. Mercurii crud. purific. ℥vi. solve in 🜅 commun. ℔. 1. utramque solutionem mixtam, [quâ mixtione apparebunt omnia nigerrima,] ex arena per XX, l. △. gradatim aucto, destilla, donec, quæ in fundo, rubescant, & cucurbita tandem subtus candeat: Exemptum dein pulverem sub capula in catillo, subinde cum ferreo baculo calcina, donec ∽ ab 🜅 probè evanuerint: Ablue postea △a dulci omnem salsedinem & extremò 🜈 correctum ab eodem sæpius per cohobia destilla.

Usus ejus egregius est in Peste, ut & aliis morbis quàm plurimis.

N. *Fit* 🜆 *ad hoc opus.*

℞. ▽ is ex ⊖: Sal. Nit. & O ana factę ℥iv. ✳ ℥j. Misc. & destilla per alemb. ex arena.

5. *Aurum vitæ S. Closs.*

Fac ããã ex Regulo ♂tis stellato & ☿io, lava hunc pluries, & exprime per pannum, secundo fac aliud ããã ex ☉ & superfluum ☿um itidem exprime, tertio ambo ãããta commisce, ita ut sint Reguli ♂tis & ☉ ana ℥ß. ☿ii ℥ij. aut circiter, quarto superfunde Ol. ⊖li. digere dum colorem ruberrimum acquisierit, quinto Tincturam inde extrahe cum 🜈 extractam, circula per mensem, tandemque rectifica.

Vires.

Vires. *Purgat suaviter & sudores copiosos movet.*

Dos. à gr. 8. ad ℈ß. gr. 12.

6. Aurum vitæ aliud.

℞. ☿ purific. ℥v, ☉ puriss. laminat. ℥ß. F. amalgama quod abluatur ✣, donec omnis nigredo ablata sit.

Postea impone in ♒m, & affunde ▽m, [ex ⊕-p. ij. & Sal. Nit. p. 1.] digereque [in cineribus vel arena,] ut solvatur ☿ & ☉ in fundo sub forma pulveris remaneat: dein destilla augendo in fine △m, ut fundus retortæ incandescat, omnesque spiritus corrosivi prodeant. Vasis refrigeratis, tere materiam, abstractamque ▽m iterum affundendo cohoba, & inveniens in fundo pulverem rubicundum, quem collige, abjiciendo quod ad latera retortæ fortè fuerit sublimatum. Hinc candefac laminam ferream, cui optimè candescenti, insperge pulverem illum Mercurialem, non modo ut optimè exiccetur, sed & ut id quod volatile restat, evaporet. Hinc aufer & reserva in vase clauso.

Vires. *Purgat per secessum lentè sine omni etiam vomitu, nisi scil. ventriculus, impuritatibus refertus sit. Summum arcanum est in Hydrope. Lue gallica & omnibus cutaneis affectibus, atque defluxionibus, ut & ubi corpus scatet pituitosis humiditatibus.*

Dosis à g. 3. ad 8. cum Terebinth. pauxillò aut extracto aliquo. Hartmann in pract. p. 12. Confer. Sennert. in Institut.

7. Præcipitatus viridis seu venereus.

℞. Mercurii purificat. ℥iv. solve in ▽R commun. in eadem ▽ solve & ♀ is ℥ß. conjunge solutiones ac abstrahe in arena, urgendo in fine △m, ut maxima pars spirituum tollatur. Præcipitatum exicca ac digere cum ⚹, in MB ♂ ac ♀: ultimo fac bullire, ut purissima pars Mercurii in ⚹ solvatur. Hinc decanta & abstrahe atque sicca sine lotione.

Vires. *Est specificum in Gonorrhæa virulenta, quam nimiam tollit, insufficientem promovet, ideoq; singulis diebus continuandus ejus usus est, donec omnis fluxus sedatus sit.*

Dosis à g ij. ad viij. Hartmann. in Croll.

N. *Signum boni præcipitati est, si aurum fortiter cum eodem fricatum, non dealbetur, ut solet ex contactu Mercurii.*

Huc

8. Vitrum Mercurii ☾nare.

℞. ☿ præcipit. [per ☍ ⊕-i rubic.] ℥ij. ☾æ calcinat. & ⚹ ana ℥j. Misc. & sublima. Sic ascendit ⚹, relictis in fundo Mercurio & ☾a instar auri purissimi, inde ✣ bulo & da ignem fusionis, ut in vitrum simul abeant. *Vid. Disput. Chym. Med. Hartmann. 7. th. 127.*

9. Vitrum ex ☿ vitæ, sive Succinum ♀ ij.

℞. ☿m vitæ, abstrahe per ♒m partes

 tes

tes minus fixas, reliquum fundatur igne forti in vitrum, quod transparens opacum, vel si diutius in igne contineatur, Hyacinthinum evadit.

N.1. *Dicitur alius succinum ♉ ij, quia nihil aliud esse videtur quam vitrum ♉ ij, non ☿ ij.*

2. *Si abstractio partium minus fixarum fortius urgetur, extillat vicissim liquor instar butyri ♉ talis.*

III. SUBLIMATIO.

1. *Mercurius sublimatus Officinarum.*

℞. ♀ in 🜄. solut. ⊖-i exiccat. Sal. Com. decrepit. ana Misc. exactè & sublima ex cucurbita humili. *Gluckrath. in Beguin.*

2. *Aliter optimus pro ☿ dulci conficiendo.*

℞. ☿ purific. ⊖ rubific. Sal. Com. decrepit. ana ℔. 1. Sal. Nit. ℥ ix. Misc. exactè aspergendo modicum ⚹, sublimaq; ut dictum.

Jam denuo.

℞. ☿ ♎-ti illius ℔. 1. Sal Com. decrep. ℥ xii. ⊖ rubific. ℥ iv. M. sublima.

Iterum.

℞. ☿ ♎-ti illius, ℔. 1. Sal. Com. decrep. ℥ xii. M. sublima.

N. *Puriorem Mercurium ♎-m si desideras, reitera adhuc sublimationem, sed sine additione. Beg. Untzer.*

3. *♎-tus Regulinus.*

℞. ☿ purificat.
Regul. ♉ ii ana ℔. ß.
⊖-i rubific. ℥ iv.
Sal. Com. fus. ℥ vi.

Misc. & sublima ex sublimatorio vitreo, desuper defundendo 🜄: sublimatum misce cum ⊖, ac sublima denuò, idque vice tertiâ.

Vires. *Inservire commodè potest Mercurio dulci, aliisque Medicamentis, ex ☿ ♎, preparandis.*

4. *☿ dulcis vulgaris: Draco mitigatus.*

℞. ☿ ♎-ti ℥ viii. ☿ crud. purific. ℥ vi. Misc. exactè in mortario lapideo, vel super porphyrite, donec Mercurius vivus amplius conspici nequeat. Hinc sublima calore arenæ in Phiola leniter saltem obturata & sublimabitur totus ferè Mercurius, adhærescitque lateribus Phiolæ, remanentibus in fundo fecibus, quas una cum nigricante materia collo phiolæ adhærente rejice. Hinc sublima denuo, idque vice tertiâ, rejectis semper fecibus, ut dictum.

N. 1. *Si purum insipidumque secundâ sublimatione obtinueris, acquiesce, multâ enim sublimatione infringitur vis purgatrix.*

N. 2. *Alij addunt quoque Colchotar.*

N. 3. *Optimum Mercurium dulcem conficies ex ☿ ♎-to regulino, & Mercurio ♀ ij.*

Hartmann. in Croll.

Vires. *Omnes humores noxios sine perturbatione blandè expurgat, unde vel infantibus exhiberi poterit.*

Dosis: Dari quidem potest ad ℈ ß. *Verùm ut eò citius operationes suas perficiat, nec diu in corpore delitescat, acui solet*

solet purgantibus aliis fortioribus, e. gr. Diagrid. Trochisc. Alband & simil. Daturque cum iisdem à gran. 8. ad 15. & plur.

Hartmann. in Croll. Sennert. in Instit. Tentzel.

5. Alius.

℞. Mercurii in ⊶u ⊕-i soluti & edulcorati.

Mercurii crudi ana.

Sublima aliquoties ut dulcis fiat.

Vires. *Lentè purgat per inferiora, Dosis à g. 6. ad 12.*

N. 1. *Eodem modo dulcescit & Mercurius præcipitatus luteus si per se sublimetur, dulcificatusque leniter alvum movet. Dosis g. 8.*

2. *De usu: Ex omnibus hisce Mercuriis dulcibus potest parari ▽a utilissima ad inflammationem, fistulas & ulcera maligna, non tantum detergenda, sed etiam cicatrisanda, præcipuè in Lue venerea, valet etiam ad scabiem, sine noxâ penitus curandam.*

Nimirum:

Projicitur ♆ recens, in aquam bullientem, relinquiturque aliquamdiu, hinc filtratur, in filtraturæ ℔. 1. dissolvitur bulliendo Mercurii dulcis, q. s. colatur & servatur. Fallopius vocat ▽m aluminis. *Hartm. in Croll.*

6. Sublimatum dulce Talcosum S. Closs.

Fit si M cum Sal. Nit. irrorando guttulis aliquot ☍ Sal. Com. hæc tria constituunt Axungiam Talcosam fluentē.

Vires. *Suaviter purgat absq; vomitu deobstruit & refrigerat, estq; securum febrium intermittentium solamen.*

7. Lanugo perlata sive ☿ argentei ex inventione S. Closs.

1. Facta est 🜂 ex ana Sal. Com. & Sal. Nit. triplo boli communis ad modum ▽F 2. in ℔. 1. hujus spritus solutæ fuere ☿ crudi ℥x. & abstracta 🜂 ad duas tertias, collecti fuere crystalli probèque edulcati 3. perfusi sunt iidem ▽ Tartarisato ad 3. digit. supereminentiam sicque per mensem in putrefactione, MB stetere. 4. materiâ in ⌒ conjectâ eductoque ▽ pars quædam ☿ij. sublimabitur △ auctiori, pars in rubrum abibat Præcipitatum. 5. ambobus iterum confusis ⋇ affundebatur, & post digestionem unius diei ac filtrationem calidam, tota materia soluta in floccos argenteos gossypio perlato fulgentique similes fuit conversa inclarescente menstruo. 6. hos flores cochleari vitreo detraxi & in chartâ bibulâ quadrupl. exiccavi, ita enim splendorem non amittunt. 7. cum alio ⋇ super restitantem materiam conjecto novos flores collegi, idque ter quaterve repetii.

Vires *ex Untzero repetendæ, qui longè operosiorem nobis methodum aliam reliquit in Anat. ☿ij p. 255. Ubi enim illic per grana & scrupulos abraduntur flores, hic per uncias & libras congeruntur.*

Dosis eorum est gr. vj. in formâ pilul. cum pauxillo Extracti liquir. Eductū absq;

absq; violentiâ humores vitiosos in febre quotid. scabie, Leprâ.

8. *Mercurius ♎tus rubens non corrosivus, Arcanum Coralli-num.*

℞. Mercurii optimè purgati, ℔. 1.
Sal. Nit. optimè purificat.
⊖i, ad rubed. calcinat. ana. ℔. ij.

Pulverisentur & misceantur optimè, subinde irrorando & incorporando cum ⋇ acerrimo, donec dispareat penitus Mercurius. Hinc sublima ex arena, in cucurbita lutata, cum capitello, & exit primum phlegma, dein auctiori △, viginti quatuor horas continuato, sublimabitur, sublimatum proximè à materia rubeum, paulo altius flavum. Utrumque rubeum ac flavum, cum Sal. Nit ℔. 1. & ⊖ leniter calcinati, ℔. 1. misce impastaque cum phlegmate ✚, sublimaque denuo ut prius (horis duodecim,) & ascendit iterum sublimatum rubicundum ac flavum, collige singula seorsim, rubicundum elue ▽is cordialibus, ac ab eo efflagrare sine 🜄; flavum calcina igne mediocri, ut rubescat, hinc elue similiter ac corrige cum 🜄 desuper accenso.

N. *Feces nigricantes cum Mercurio in capitellum ascendentes, abjiciantur in singulis sublimationibus.*

Vires. *Purgat, per inferiora praecipuè magnumque secretum in Hydrope, morbo Gallico, Podagra, Scabie, Ulceribus, Cancro, &c. Crollius.*

9. *Modus compendiosior, Laudanum Mercuriale, sive Metallicum.*

℞. Salis extracti ex ⊙o ▽is, (ex ⊖ & Sal Nit. ana fact.) ℥vi.
☿ purific. ℥ij.
Sal. Nit. purific. ℥ij.

Pulverisa ac misce optimè impastando cum ✚ sublimaque, ut dictum, sic ascendit pars quaedam alba, quaedam lutea, quaedam crocea, quaedam rubicundissima, collige croceam ac rubicundam, abjectis caeteris, sublimaque denuo per se ex arena igne sat forti, ac omnia rubefient: hinc elue ac corrige 🜄 supra accendendo.

Vires. *Easdem habet cum praecedenti. Hartm. in Croll.*

10. *Manna Mercurij, seu Mercurius dulcis ⊙laris.*

℞. Mercurius dulcis vulgaris, q. v. tantisper sublimationibus iteratis eleva, donec in fixos abierit Crystallos, postmodum in liquorem solvito.

℞. Hujus part. iij. ⊙ calcin. p. 1. Misc. ac digere per mensem, cohoba donec in cucurbita instar cerae fluat.

Vires. *Ad summum Medicinae gradum Mercurius ita redactus est, & in Epilepsia, & morbis Veneris admirandae virtutis. Tentz.*

N. *Egomet Mercurium dulcem ter sublimatum miscui quondam cum ☽a solta-*

filiata; sublimationemque adhuc quarta vice iteravi, quibus peractis sublimationibus, restantem materiam igni subjeci fusorio, ut quid ☾a restaret colligerem, verum sine commodo, quippe ☾ cum ☿ penitus fuit sublimata, vis autem illius sublimati sudorifera potius fuit, quam dejectoria.

11. *Arcanum corallinum correctum S.Closs.*

♃ ⊕ & Sal. com. ana ℔ ij. O calcinati & ☿ii ana ℔. 1. Omnibus arte mixtis detur △♎mationis in fine benè fortis, quod rubescit sublimatum collige, benè edulcora, tere, & digere in ⚹ ad 4. digitorum extantiam per 2. aut 3. ♂ evacua per inclinationem, aliud affunde, digere, donec nil amplius solvatur: tandem evapora, remanebit pulvis luteus, quem lavabis sæpius aq. calidâ.

Dos. mitificatæ hujus Aquilæ est à gr. v. ad ℈ß. cum Panchymag. Felicius adhuc operabitur, si ejus gr. viij. cum auri sclopet. & croci ♂ ana gr. iij. in conf. florum borrag. aut pill. de aloë lotâ exhibeantur.

Ad ☿♎ pertinet quoque.

12. *Cinnabaris Officinarum artificialis.*

℞. Sulphuris commun. ℥iij. vel iv. Huic liquefacto infunde Mercurii vivi ℔. 1. spatulâ ligneâ benè agitando incorpora, donec Mercurius à Sulphure planè consumptus videatur. Hinc massam refrigeratam tere super marmore, atque sublima, ex sublimatorio lutato; igne primo leni, dein auctiori, &c. Primo ascendit fumus citrinus, paulatim rubescens. Quando itaq; fumus nigrorubeus ascendere incipit, urge igne violentissimo horas quatuor vel quinque, & sublimabitur cinnabaris, adhærescetque lateribus, quàm exime, rejectis fecibus in fundo & capitello.

Paracelsus in Chirurg. lib. 1. manual. pag. l. 702. Brendel.

Aliter.

℞. Sulphur ℥iij ☿ ℥iv. M. ac Sulphur aliquantulum efflagrare sine, ut pulvis remaneat niger; hinc sublima semel ac iterum, ut cinnabarim nanciscaris rubeam.

13. *Panacæa ☿ii purgans.*

℞. ☿ii vitæ b. ij.
☿ii vivi in destill. butyri ♀ii provenientis p. 1.
Sublima ut ☿m dulcem.

Dosis gr. v. ad viij.

N. ☿. *vitæ ad hoc opus fit ex ☿ p. ij. ♁ optimi vel reguli p. 1. destillatur & ♎tur ▽ com. ut moris & de supra flagret aliquoties Spir. Junip.*

Cl. D. D. Joh. C. Faus.

IV. DESTILLATIO.

1. ♋ ♁ ij *Mercuriale, seu Butyrum ♁ ij: Liquor gummosus.*

℞. ♁ii purifs. ☿ ♎ti ana Misc. exactè in mortario lapideo, & destillentur per 6m vitream ex arena △ primo mediocri: sic liquor seu butyrum ♁ii instar glaciei egreditur, qui si concrescat in collo, ne id obstruat, admo-

ve cautè carbonem, ut liquescat. Finitâ destillatione liquoris, auge △, daque ignem suppressionis, (id est, supra ∴m,) & sublimabitur cinnabaris ♁ ii, (de qua vide suo loco, in sublimatione ♁ ii:) Liquorem egressum rectifica per retortam vitream.

N. 1. *Præstat hoc ☍ Cinnabari sua ante rectificationem impregnare. Nimirum, Cinnabarim tritam adde dicto ☍o, stentque in digestione (hor. 24.) vitro clauso in cinere, sic fiet unitio, hinc rectifica per ♌m.*

N. 2. *Felicior procedit destillatio △ aperto, sed sensim & successivè aucto. Item si ♌m cum materia ante destillationem in cellam per triduum reposueris.*

N. 3. *Alii ℞. Reguli & ☿ ♎ti ana singula seorsim trita miscent, & ut concretionem in collo præcaveant, ad liquescendum in cella reponunt, Liquoremque deinde destillant.*

N. 4. *Beguinus eodem modo ex ☿ ♎ti p. ij. ♃ limat. p. 2. ☍ elicit, unde pulvis fit præcipitatus, quem vocat ♃ diaphoreticum. vide in ♃.*

Vires. *Usus hujus Olei glacialis per se est externus solum, in gangræna & sphacelo, in quibus si pars mortua illinitione hujus Olei circumlinatur, non serpit ulterius putredo, sectioque felicius peragitur. Simili ratione Carbunculus pestilentialis oleo hoc circumlitus paulatim emoriendo excutitur, adeoque aptus redditur, qui postmodum Emplastris aliis obediat. Usitatum itidem corrosivum Chirurgis existit.*

Ex hoc ☍o fit & MERCURIUS VITÆ & BEZOARDICUM MINERALE.

I.

Mercurius vitæ.

☍o præcedenti sive Butyro ♁ii. infunde aquam ac statim pulvis albus præcipitabitur, qui abluatur donec nullam amplius acrimoniam sapiat, deinde exiccetur.

N. 1. *Candidior ac purior erit.* 1. *Si ad destillationem butyri, loco ♁ ii crudi, regulum ejus receperis.* 2. *Si per ♌m illud rectificaveris.*

N. 2. *Appellatur & Pulvis Angelicus, Pulvis Algoreth, Aquila alba.*

Vires. *Totius corporis, & præcipui primæ regionis humores noxios, per secessum ac vomitum expurgat, Ususque insignis est in Peste, Capitis morbis, Lue venerea, Ulceribus malignis, Febribus, Arthride, Hydrope, ubi & plurimum sine vomitu operatur.*

Dosis à gran. ij. ad iv. Macerare quoque licet gr. ij. ad iv. in haustu vini, eumque filtratum exhibere.

Sunt qui infusionem Mercurii vitæ in promptu habent.

Nimirum:

℞. ☿ vitæ ℈iß.
Vini generos. ℥xviii.
Dosis ℥j.

N. 1. *Vis purgatrix hujus ☿ ut & vitri ♁ ij nunquam exhauritur.*

N. 2. *Tridianum ejus usum sæpe procidentiam ani periculosam excitasse comper-*

per-

pertum est, cavendus itaque nimius ejus usus.

Croll. Senn. in Instit. Beguin (qui ℞. ♁ p. 1. ☿ p. ij.) Sala in Ternar. Emet. Kesl. 1. c. 26. Tentzel.

Quia autem hic Mercurius vitæ sat violentur operatione, suas, ac inprimis per vomitum perficere solet, solliciti fuere Medici de hac violentia certis modis corrigenda, deque vi ejus vomitoria mitiganda.

Hinc

1. ☿ *vitæ correctus.*

℞. ☿m vitæ in phiola △ arenæ fove, donec rubere inceperit, postmodum 🜄 sæpiùs ab eo abstrahe.

Vires. *Purgat sat commodè per alvum, impuritatesque quascunque educit.*

Dosis g. 4. 5. 6.

2. ☿ *vitæ Catharcticus.*

1. ☿ vitæ cum Sale commun. aliquoties diutiusque teratur, & salsedo postea per ▽ commun. abluatur; sic solam vim per secessum purgandi obtinet. *Hartm. Senn. Tentzel. Agricola.*

2. Sal. nit. ad △ fuso adde ☿m vitæ, sensim injiciendo & agitando; post refrigerationem, Mercurium in fundo instar Reguli invenies, quem è dulcora.

Alii hanc Correctionem paulò aliter absolvunt.

Unde

3. *Laxativum minerale.*

Fit, si Sal. nit. fusi ad △. ℥ij. Mercurii vitæ, ℥ß. circiter, vel ℥j. paulatim injeceris: & postea omnem salsedinem ▽a ablueris. Pulveri huic exiccato denuo adde Sal. commun. duplum & tere diligenter in marmore per horas duodecim. Tum rursum aquâ dulci elue.

Dosis à g. 6. ad 12.

N. *Injice primo* ℥. 1. *atque cooperi statim, donec fumus cesset, posset perge injiciendo.* ℥j. *&c.*

N. 2. *Habetur egregius* ☿ *ius vitæ* ☉*aris per inferiora purgans in Anatomiâ* ☿ *ij Untzeri qui fit ex Oleo* ☿ *ij &* 🜕*n Sal. nit. super calcem* ☉ *affuso, donec Tincturam attrahat quod postmodum cum* ✳*co aut* 🝆 *Tart. præcipitatur.*

II.

Bezoardicum minerale.

1. ♁ *Diaphoreticum Crollij seu Bezoardicum Minerale simplex, seu Officinarium.*

℞. Butyr. ♁ ii rectificat. e. gr. ℥iv. affunde guttatim 🜕 Sal. nit. rectific. ℥iv. (alii 🜅,) abstrahe deinde 🜕. Sal. nit. iterumque affunde 🜕 Sal. nit. novi, ℥j. idque tertiâ vice repetatur. Præcipitatus hic postea teratur, abluatur & igniatur.

N. *Crollius butyrum hoc facit ex* ♁ *ij p. 3. &* ☿ ♎*ti, (nempe* ☿ *parati per* 🜔*m & Sal. com.) p. 1. sed sufficit proportio anatica.*

Vires. *Magnum est Alexiterium saluberrimumq; remedium Bezoardicum, quod sudores provocando magnos effectus monstrat in omnibus pestilentialibus & venenatis affectionibus.*

Dosis à g. 6. ad 12. vel ultra.

Quercet. in Pharmacop. restit. Croll. Sennert. Institut. Kesler. 1. c 70. Hartm. in pract. ut & in Croll.

De Controversia: Utrum Medicamenta ex butyro ♁ii facta sint Mercurialia, an ♁ialia? *legat qui velit Tentzelium in Exeg. titul. de Bezoard. Salam in Ternar. Bezoardicor.*

Probabilius videtur, natura id esse ♁ialis.

2. *Bezoardicum ☉lare compositum.*

℞. Bezoard. mineral. solar. ℥j.
Sal. Rut.
Guajac. à ʒij.
Solut Corall. rubr. ℥iß.

Misc. optimè per horam in mortario vitreo.

Hinc adde subinde.

Spir. Sulphur. ʒß.
Tinctur. s. extract. Croc. or. ʒiß.
Ol. Caryophyll.
Succin.
Cinamom. ana ℈j.
Lep. Bez. or. ℈ß, vel ℈j. si placet.

Stent in cinere tepido, clauso vitro, ♂ ♀ 3.

N. 1. *Bezoardicum minerale solare ad datam compositionem fit.*

1. ℞. Butyr. ♁ ℔. ß. ♁ factit. praeparat. (vel ♁♁,) ℥j. F. solutio in Phiola oblongi coli, △ arenae mediocri, (ut leniter bulliat,) sic rubescet Solutio. Hanc ▽ta affundendo ▽ calidae ℔. aliquot, & ▽bitur ♁albus, quem decantato sensim liquore flavescente edulcora optime in ▽ abluendo, tandem exicca blando calore solis vel hypocausti.

2. ℞. ☉ Ungar. laminat. ʒij. solve penitus in ℥ij. ▽R, [destillatae ex ▽, cum Sal. com. ¼.] Hinc abstrahe ▽R, cohobaque vicibus. 4. Dein solve denuò: Solutionem funde super pulveris prioris ℥iij. digere 8 vigint. postea abstrahe sensim, cohobaque vice tertia. Tandem auge ▽ ut ∽ ▽R prorsus evanescant. Postmodum affunde ▽ eumque aliquoties iterum abstrahe: sic paratum Bezoard. miner. solare.

N. 2. *Solutio Coralliorum fit:*

℞. ✳ purificati, [id est, sublimati, 1. à tantundem Sal. com. decrepitati. 2. sine Sal com. per se,] Corall. rubr. pulv. ana ℥℥. Misc. & ♎a denuò: sic relinquetur in fundo ♎torii Calx Corallorum, quam pone supra tabula vitrea ad liquescendum. Residuum quod in solutione superetit, denuò cum ✳ purificato submitte sublimationi & solutioni, donec tota Corallorum substantia sit soluta.

N. 3. *Tinctura Croci fit cum ▽i, qui iterum abstrahitur ad consistentiam mellis.*

Vires. *Sudores validè ciet, adeoque confert in Apoplexia, Paralysi, Arthritide, Podagra, Tremore artuum.*

Dosis à gr. 4. ad 8.

Ex communicatione Affinis mei colendi, Dn. JOHANNIS GRASERI, Chymici industrii & Pharmacopoei hujus Reipubl. meritissimi, qui & hoc inter Chymica sua extare voluit.

3. *Be-*

3. *Bezoardicum Solare Crollianum.*

℞. Butyri ♁ ii. ℔.ß. solve affundendo sensim ⌒ Sal.com.

℞. ☉ fin. ℥ß. solve in ▽R.

Utramque hanc solutionem claram confunde, abstraheque menstruum gradatim, abstractum iterum affunde, cui adde ⌒ Sal.com.nov.℥j.abstrahe, idque repete aliquoties.

Calx hæc dulcoranda & ignienda est.

Vires. *Vires hujus Bezoardici summis Crollius effert laudibus in Lue venerea, Peste, Podagra, Hydrope, Febribus, obstruct. Lienis.*

Dosis à gr.3.ad 8.

N. *Hoc Bezoardicum licet suis haud careat viribus, attamen ob corporeitatem, quam ☉ adhuc obtinet præstantius censetur, quod sequitur. Videlic:*

4. *Bezoardicum Solare verum.*

Fit eodem ferè modo.

Nimirum:

Si loco ☉ illius corporei, substituatur ☉ in spiritualem substantiam exaltatus? *de qua exaltatione vide in ☉lis Volatilisatione, vel Tinctura ☉.*

Nempe:

℞. 1. ☉ illius spiritualis ℥ß. solve in ▽R.

2. Solve in eadem butyri ♁ ii. rectific. ℥iv. (vel ut alii vj.) utramque solutionem confunde, abstrahe menstruum per ♒m, destillationibus sæpè repetitis: Postea per calcinationem sub tegula (**unter einem Muffel**) reduc in ✠erem violaceum, si lenis, vel in purpureum, sin intensior calcinatio instituatur.

Vires. *Vires eadem obtinet, quas prius, sed efficaciores.*

N. 1. *Hartman. in Croll. Sennert. in Institut.*

℞. Aurum (per ⌒m Sal. com. bezoardicum,) spirituale redditum, junge cum butyro ♁ii, in ⌒u Sal. com. vel ▽R soluto repetitis destillationibus unientur ac figentur: abstrahe tandem, & habebis interveniente calcinatione Bezoardicum solare purpurei coloris magnarum virium.

Dosis eadem quæ priorum. à gran. 2. *ad* 10.

N. 2. *Zentzelius solutionem illam ☉ olei formem edulcorat, superfundendo & abstrahendo aliquoties acetum forte. Postea extrahit Tincturam, Menstruo Basilii affuso digerendo per mensem, &c.*

Hinc

℞ *Tincturæ hujus à menstruo separatæ p.1. Butyr. ♁ ii in ⌒ Sal. com. solut. p vj. vel viij. Miscet ac unit cohobando ultimo calcinat.*

5. *Bezoardicum Lunare* 1.

℞. Butyri ♁ ii. in ⌒ Sal.com. solut. ℥iv.

Tinctur. ☾æ viridiusculæ ℥ß.

Junge ac destillando aliquoties ad siccitatem fige.

Vires. *Bezoardicum hoc viridiusculum utilissimum est, ad capitis affectus, præser-*

præsertim ad Erysipelas capitis muliercularum.

Dosis à g.6.ad 12.

Tinctura ☾æ fit.

☾m solvendo in ▽, hanc rursus abstrahendo, & Tincturam per Vi extrahendo, *vide suo loco.*

6. Bezoard. Lunare 2.

℞. Extracti Cœrulei ☾æ, (ex ☾ cum Sulph. calcinata per ∽m urinæ extracti,) soluti in ▽, p.1.

Butyri ♁ii, itidem in ▽ soluti, p.x.

Junge ac destillando vel circulando uni.

Habes Bezoardicum Lunare ejusdem, vel etiam majoris virtutis.

7. Bezoardicum Lunare 3.

℞. Extracti seu Tincturæ ☾æ, (mediante ⚹ extractæ ex ☾a in ▽ soluta & instillatione ol. Tart. p. d. præcipitata.

Et Butyr. ♁ii, *procede ut supra.*

8. Bezoard. Lunare 4.

Præstantissimum fit Bezoardicum ☾are, si ☾a cum ∽u Sal. nit. in ⊕m redacta & cum butyro ♁ii, s.a. in pulverem fuerit fixata.

9. Bezoardicum venereum.

Ex squama æris elicitur Tinctura cum butyro ♁ii rectificato, dein figitur per ∽m Sal. nit. ut in prioribus dictum.

10. Bezoardicum ♂tiale.

Ex croco ♂ per reverberationem extrahe cum butyro ♁ii Tincturam dein fige per ∽m Sal. nit. more usitato.

Vires. *Est specificum in omnibus fluxionibus ventris, præsertim ab Epate originem capientibus.*

Scheunemann in Hydromant.

11. Bezoard. ♃iale.

℞. Reguli ♁ii sine ♂ facti ℥iij. huic fuso, (in ✝bulo,) adde Jovis Anglici puriss. similiter fusi, ad ℥ij, ut fiat de novo Regulus, postea læviga, & admisce diligenter ☿ ♎ti, ℥v. Destilla ex ⌒, Butyrumque inde destillatum cum ∽u Sal. nit. ternis destillationibus fige, postea calcina, ignitumque in V extingue, & exicca, fit pulvis Grysens.

Vires. *Potentissimè movet sudores, insuper ad obstructiones Epatis Polychreston non contemnendum est.*

Dosis à g.2. ad 6. vel 8.

12. Bezoard. ♄ninum.

Cum Butyro ♁ii non rectificat. extrahe Tincturam ex vitro ♄, atque cum ∽u Sal. nit. dicto modo fige.

Vires. *Prodest in affectibus Lienis.*

Dosis ad g.6.

N. *Vitrum ♄i fieri potest ex minio & silicibus.*

13. Bezoard. Mercuriale.

Fit eodem modo qui Bezoardicum Saturni, ex vitro scil. ☿ii vitæ & butyro ♁ii.

De omnibus hisce Bezoardicis legi potest. Hartm. in Croll. Tentz. in Exeg.

Nos ad destillata revertimur, inter quæ sequitur.

2. ∽ sese

2. ∽ *seu* 🝆 ☿ *ii album diaphoreticum.*

℞. ☿ ♎ti tenuiter pulverisati, p. 1. Argillæ rubr. p. iij. Misc. & fac cum ▽ communi globulos in umbra exiccandos, destilla dein ex ⌒ vitrea per ∴m △e suppressionis, (gradatim tamen) horis duabus adhibito, prodit elegans ∽, quem serva.

N. *Si quid ☿ ii sublimetur, cum recenti argilla misce, & procede ut antea.*

Vires. *Diaphoreticus est. Dos. gr. 1. 2. 3. vide spiritum sequentem.*

Rhenan. chymotech. l. 1.

3. ∽ *seu* 🝆 ☿ *ii rubrum.*

℞. ☿ ♎. tenuiter pulverisati. Limatur ♂ ana, Misc. ac resolve per deliquium in 🝆 flavum, quod diligenter collige. Residuo (quod non solutum,) affunde △m comm. ac extrahe Sal. com. Sal purificatum & coagulatum denuò 🝆o junge, fietque auri vel crocei coloris. Destilla in ∴ ex cucurbita humili per XX brevis rostri, primo exibit phlegma, quod seorsim colligatur, auctiori deinde △ ascendit rubedo, quæ partim in excipulum (quod mutatum sit,) destillabit, partim in XXo & rostro, butyri instar adhærescet: Urge △m, donec nihil amplius ascendat, tunc cessa.

Phlegma destillatum una cum rubedine ad spondilia cucurbitæ elevatæ, redde capiti suo mortuo, reiteraque destillationem per XX eundem vix incalescente XXbico, (imo vel à vaporibus,) liquescet rubedo in XX, hærens; extillabitque rubicundissimè in Excipulum: postquam rubedo hæc extillaverit, mutato Excipulo suscipe phlegma subsequens, ac postea rubedinem reliquam igne auctiori, ut ante collige, idque repete tot vicibus, quot opus fuerit.

Vires. *Utriusq; hujus spiritus magnus est usus inprimis verò rubei: expediunt per sudorem quodcunque in corpore noxium fuerit, aliisque Medicamentis difficulter cedit. In Lue Gallica pustulæ hujus usu sponte cadunt, tubercula minuuntur, dolores sopiuntur, ulcera fœtida manantia exiccantur & consolidantur.*

Dosis gr. 1. 2. &c. in ▽ Theriacali mistura simpl. ∽u Guajaci. Decocta, & simil.

Hartm. in pract.

4. 🝆 *Mercurii diaphoreticum dulce.*

℞. ☿ t. q. v. solve in ⋇, digere ac abstrahe ⋇ ad siccitatem, residuum in ⌒ digere cum V rectificatiss. donec fiat crassus liquor. Hinc destilla ex ∴ △forti, & prodibit liquor instar lactis. Lacteum hunc liquorem reaffunde materiæ in fundo relictæ, destillaque denuò. Sic extillat 🝆 album ac fragrans sine corrosione. *Kesl. lib. 2. c. 30. lib. 4. cap. 35. vide etiam Liquores Mercurii.*

N. *Alii contenti sunt solâ digestione ac destillatione cum V peracta. Kesl. lib. 2. c. 29. lib. 4. c. 34.*

Vires. *Curat ulcera maligna, cancrosa, præsertim Renum & Vesicæ.*

Usus,

Usus, *tam internus, quàm externus est.*

5. Oleum fragrans. Astrum dictum.

℞. Mercurii septies sublimati, totiesque per ♆ revificati. q. v. solve in ♒ Sal. com. calore mediocri: dein abstrahe ♒ m Sal. com. edulcora optime coquendo in ⚹, ut corrosivus sapor eluatur: postmodum abstrahe quoque ⚹, & denuò elue, affundendo 🜄 m pluviam stillatitiam, hinc exicca, & digere aliquandiu cum 🜅 rectificatiss. ana. Postea pelle simul per ♌ m △, initio leni, dein fortiori: corpus residuum serva pro conficiendo inde sale: Extillato vero deme 🜅 in ♍. Et remanebit in fundo Mercurii fragrantissimum, quod est astrum Mercurii. *Basilius.*

Vires. *Diaphoreticum est & peculiare curativum Luis venereæ: easdemque vires obtinet, quas Sal. com. ☿ i ex corpore residuo paratum. vide infra.*

6. Aliud Oleum ☿ diaphoreticum fragrans.

℞. ☿ ♎ ti p. 1. ✳ fixi, (in liquorem, p. d. redacti & mundificati,) p. iij. solve p. d. Liquore imbuatur charta bibula: Charta sic perfusa matracio vitreo includatur cum suo XX & recipiente: destillando liquorem Mercurialem △ arenæ elice. Hunc si rectificaveris, dulcissimum odorisque fragrantissimi ac gratissimi, moschum redolentis, nancisceris oleum.

Vires. *Aptissimum est in sudoribus ciendis.*

Quercetan. in Tetrad. In descriptione Panaceæ ♄ ialis.

7. Oleum Mercurii Saccharatum, Spiritusque.

℞. ☿ ♎. 1. Sacchar. p. iij. Misc. optimè ac destilla per ♌ m vitream luto obductam in receptac. capax. Primo accende paulatim carbones supra ♌ m, ut calescat: hinc accende & infra ac continua △ m lentum dies 2. aut 3. Quod extillavit committe destillationi ♍. Exibit ♒ Mercurii subacidus, ☍ o Sacchari remanente in fundo.

N. *Lente procedas memento, ne operam ac oleum perdas. Saccharum enim æstu nimio irritatum, vi sibi exitum quærere solet.*

Usus. *In Ulceribus, Vesicæ, aut aliis Affectibus, ex morbo Gallico relictis, magnis est solatii.*

Dosis: spiritus exhibetur gut. 3. 4.

V. EXTRACTIO.

Unde

1. Sulphur seu Tinctura Mercurii Aquila cœlestis.

℞. ☿ t. (cum Sal. com. & ⊕ o elevar.) q. v. affundo ⚹, stent per septimanas aliquot, ut extrahatur flavedo. f. a. Decantatos liquores destilla ad siccitatem, & habebis pulverem rubeum, qui verum Mercurii Sulphur.

Vires. *Paracelsus maxima huic attribuit præconia, in curanda Podagra. Epi-*

Epilepsia, morbo Gallico, &c. Quorum radicem per sudorem expellat.

Dosis g. 3. 4.

2. Alia.

℞. Vitri Mercurii (quo succinum ♁ii vocatur,) extrahe cum ⚹ decanta & abstrahe.

Vires. *Sudorem movet.*

Dosis g. 2. 3.

N. *Uti vitrum illud, non est nisi vitrum ♁ ij: Ita Extractio hac non nisi ♁ ij. censenda erit. Vid. Bittich.*

3. Oleum Mercurii ♁ialis·
Tinctura.

℞. Mercurii ex ♁ fact. part. 1. ☊ ⊖-i rubr. rectificatiss. p. 1 v. abstrahe leniter, ut ∽ cum Mercurio maneant, dein auge △, & sublimabitur aliquota Mercurii pars. Sublimatum redde Mercurio in fundo, tantundemque novi ☊i ⊖-i adde abstraheque & sublima, idque vice tertiâ: tandem tere, & affunde triplum 🜄 rectificatiss. circula, sic fiet separatio, & Mercurius in ☊ abibit supernatans. Hinc separa ☊ idque circula ♂ ♇ cum ⚹ acerrimo. Sic ☊ recipiet ponderositatem, fundumq; petet, & quod noxium in ☿ erat ⚹o immixtum manet.

Vires. *Basilius maximis encomiis ☊ hoc celebrat, vimque ei attribuit corroborandi Cerebrum, curandi Apoplexiam, imò loco Panacaea habet.*

VI. LIQVATIO.

1. Unde Liquor.

℞. ☿ ♎ti q. v. digere in phiola vitrea calore mediocri, ♂ (40.) hinc solve per deliquium.

Vires. *Curat Ulcera ac Vulnera maligna, instillatus.*

Alius Liquor Mercurii praecipitati.

℞. ☿ per 🜅 praecipitat. q. v. affunde 🜄 opt. digere & cum acer factus fuerit, decanta. Hinc affunde alium, donec acrimonia sublata, & calx attenuata sit. Tunc affunde ⚹ digere, decanta, affunde novum ⚹ idque toties, donec totus pulvis in ⚹ abierit: abstrahe ⚹, pulveremque repone in cellam ad liquescendum cum aqua Chelidoniae.

N. *Quod si ⚹ calci huic insufficiens fuerit, denuo calcina.*

3. Alius.

℞. ☿ ♎t, q. v. solve in 🜅, (ex Sal. Nit. p. ij. & ✳, p. 1. destillata,) digere vase clauso, postea destilla: residuum tere, rursusque aquam affunde, idque tantisper reitera, donec omne sublimatum in fundo fixum remaneat. Fixum hoc sublimatum per 8m unam ac alteram leviter reverbera, dein tere, digere cum 🜄, abstraheque cohobando, donec in ☊i formam abeat. *Untzer.*

Vires. *Confert Podagricis, lue venereâ infectis, Cancro, Fistulis, & omnibus ulceribus sordidis, putridis atque inveteratis, sive intrinsecus, sive extrinsecus adhibeatur.*

N. *Sic quoque figitur per ⚹, fixumque per 🜄 dicto modo in mucosam*

pinguedinem abit: quæ si ex arena gradatim destilletur igne fortissimo lacteum humorem sudat, digere hunc ac destilla, accipiesq; 🝆 candidum & suave.

Vires. *Usus ejus tam internus est ad Renes exulceratos, atque calculum, tum externus ad ulcera.*

4. *Alius, 🝆 ☿ij diaphoreticum dulce*

℞. ☿ti puriss. q. v. tere & solve, p. d. super tabulis ferreis stanno obductis. Liquori affundatur V, fiat destillatio, cohobiis toties repetitis, donec V acescere incipiat. Tandem abstrahe leniter V, manebitque in fundo 🝆 Mercurii dulce. *Hartmann. in pract.*

Dosis à g. 2. ad 6.

N. *Alij pellunt igne fortiori ex arena, nanciscanturque lacteum liquorem, qui rectificatus per ♌m evadit fragrantissimus sine corrosione. Vide supra in destillatis.*

5. *Liquor ☿ Jovialis.*

℞. ☿ crud. ♃is ana ℥ij. F. ããã. Huic adde Mercurii aliquoties sublimati ℥iv. Tria solvantur per deliq. Liquorem digere cum V per mensem. Postea abstrahe Vm △e lenissimo in MB ne 🝆 simul ascendat. F. cohobatio quater vel quinquies. Ultimò remanebit in fundo 🝆 ☿ ♃iale.

Vires. *Potest adhiberi intrinsecus & extrinsecus.*

Dosis g. 2. ad 6.

6. *Liquor. ☿ ♎ti.*

Sublima ☿ti ℥j. cum ana ✳ci adde V ad eminentiam 3. digitorum, digere simul per 6. ♂ & per ♌ pelle. Post V egredietur Oleum, quod in frigido coagulabitur in massam albam quæ in cellâ posita resolvetur in liquorem ⊙em dissolventem, eumque in volatilitatem adducentem.

Ex S. Closs.

VII. SALIFICATIO.

℞. Corpus ex præparatione 🝆i ☿i fragrantis residuum (*vide suprà*) affunde idem illud 🝆 fragrans, digeretutq; & extrahetur sal ☿. Extractioni decantatæ, affunde V quantitatem bonam, demum abstrahe V in cinere, & ascendet post V & 🝆 ☿ii relicto sale in fundo.

Vires. *Summum est & efficacissimum arcanum in extirpanda Lue venerea, etiam radicata & inveterata, sanguinem mundificat, adeoque omnis generis ulceribus sine & cum malignitate conjunctis medetur, scabiei confert, impetigines sanat.*

Dosis g. 1. ad 2. vel 3.

CAP.

CAPUT XVI.

De Cinnabari.

Cinnabaris duorum generum Officinis in usu est, factitia scilicet & nativa, sive mineralis. Factitiam descripsimus in sublimatione Mercurii. Nativa est terra mineralis lapidescens, rubicunda, constans ex Sulph. & ☿io vivo cum terrestri materia instar lapidis, compactis Germ. Zinober.

N. *Dioscoridi dicitur Minium: quippe ex Minio Mercurium vivum elici, affirmat. Nec obstat, quod contrarium verbotenus dicat, nimirum suam Cinnabarim à Minio diversissimam esse. Etenim quid Dioscoridis Cinnabaris fuerit, nondum certo constat. Sunt enim qui sanguinem Draconis intelligunt, alij Minium Officinarum ex plumbo factum.*

Reperitur in diversis Europæ locis, in Ungaria, Germaniæque locis variis; Prope Alsheimium Palatinatus, &c. Modusque ☿ inde eliciendi, vel rusticis non ignotus est. Ollam cinnabari implent, eamque ollæ alteri, interposita pertusa lamina ferrea, ore converso imponunt, lutoque circumlito vi ignis circularis Mercurium vivum ex olla superiori in inferiorem defluere faciunt, ad modum quo destillatio per descensum dicta perficitur.

Eligenda quæ gravida Mercurio & Sulph. præstantioribus, adeoque Ungarica, utpote quæ naturæ solaris.

Vires. *Usus ejus internus, præterquã quod Antilepticis (pulv. Cratonis) nonnunquam permixta deprehenditur, quod sciam nullus est. Extrinsecus autem adhiberi potest ad sanandam Luem veneream, scabiemque aliam, in suffimentis, &c.*

PRÆPARATA.

Præcipitatus Diaphoreticus Hartmanni.

1. Cinnabaris solvatur in sua principia.

2. Principia illa purificata denuo conjungantur, reducanturque in pulverem.

Processum Hartmannus satis prolixum exhibet, in fine Commentariorum in Croll.

Hunc brevioribus sic habe.

Solve sensim Cinnabarim, (Ungaricam,) in magna quantitate. ⁓ Sal. Com. is supra ♉ ana △ fortissimo cohobati: (coloris hic erit rubicundissimi,) Solutionem à Sulphure combustuli supernatante, ut & à fecibus residentibus separatam destilla ex cucurbita in ∴, & extillabit menstruum principiis Cinnabaris in cucurbita relictis, quæ hac operatione apta reddita separationi: Abstracto igitur menstruo, △que aucto, Mercurius albissimus ascendens lateri-

bus cucurbitæ adhærescet, manentibus in fundo Sulph & Sal. Com. Collige Mercurium dictum seorsim, purificaq; quam optimè; videlicet

1. Solvetur ☿ ebulliendo in ⚹, hinc solutio à fecib. suis decupelata committatur destillationi, ut ⚹ abstrahatur.

2. Procede eâdem ratione cum Mercurio remanente, adhibeque loco ⚹ pluviam vel rorem majalem stillatit. idq; 3. vel 4. donec nimirum ☿ plane albissimus remanserit. Hunc digere cum 🜅 rectificatiss. per mensem.

Interea separa reliqua principia, (Sulph. & Sal. com.) & clarifica. Nimirum Sal. Com. elixivietur, s.a. affusâ ∇ pluviâ stillatit. calidâ, depuratumq; digeratur cum 🜅, tandem 🜅 ad apparentiam cuticulæ supernatantis abstracto sinatur coagulari.

Sulph. itidem aliquoties cum ∇ stillatit. calida, lotum & exiccatum, simili modo cum 🜅 digere, eundemque postea abstrahe.

Posteaquam itaque Mercurius, in 🜅 sufficienter fuerit digestus & solutus, (rubescit enim totum illud compositum eleganter,) destilla ex ♌ in Excip. capaciss. △ ∴ gradatim adhibito, eliceque primo 🜅, hinc urge, & prodibit ∽ Mercurii (hinc inde sese extendens & sublimans instar Crystalli.) Peractâ destillatione relinque per ☌ viginti quatuor. Sic solvetur ∽ Mercurii Crystallisatus in 🜅. Separato tandem 🜅 in MB, remanet ∽ Mercurii in fundo cinericei coloris.

Habitis his principiis, ad conjunctionem progredere.

Solve Cinnab. Ungaric. ℥vi. ∽. Sal. Com. cum ♉ acuato ut supra, sequestratisque fecibus solutionem decantatam destilla ad oleositatem: hinc affunde recentem ∽m, vicissimque destilla, idque fac 5. vel 6. vicibus. Postea digere in MB ♂ ♀ (14.) Tandem abstrahe △ l. ∴ donec ∽ albicantes prodire inceperint, tunc mutato Excip. cape eos simul cum ∇, urgeque ∇m, usque ad ignitionem vasis, ∇m hanc serva. In hujus ∇æ ℥vi. solve Sal. Com. suprafacti ℥ij. ac circula aliquamdiu in MB. Postea imprægna Sulph. ℥ß. ∇ illa, in qua Sal. Com. solutum, idque per vices, (semper affundendo ℥iß) donec Sal. Com. ℥j. cum Sulphure fuerit copulata (ex pondere id cognoscere licet,) ac ex ambobus factus sit viscosus quidam liquor. Hujus ℥ß. adde ℥ij. ∽. Mercurii supra præparati, inque Phiola H. cl. digere in Athanore, prudenter adhibitis △ gradibus, donec omnia in pulverem rubicundum fuerint versa, id fiet mensib. trib. vel quatuor. Pulverem hunc corrige cum 🜅 & serva.

Vires. *Est Medicina universalis, in quolibet morbo exhiberi idonea, balsamũ internum ad expellendum intro hospitantem hostem, vel per alvum, vel per sudores mirificè adjuvans.*

Dosis g. 1. vel 2.

CAP.

Caput XVII.

De Antimonio.

ANtimonium est corpus minerale, naturæ Metallinæ finitimum.

Constans 1. ex Sulphure minerali, partim purissimo naturæ solaris, eoque in rubedine fundato, partim combustibili, (instar alterius sulphuris.)

2. Ex copioso Mercurio metallico indigesto, fuliginoso, (coagulato tamen, magisque cocto, quam est Hydrargyrum,) participitante de natura ♄nina.

Et 3. ex substantia quadam terrestri & salina perpauca.

N *Quod in Officinis prostat, liquefactione ex minera est fusum, inq; formas pyramidales ut plurimum effusum. Minera quoque etsi interdum prostet venalis, attamen rara est.*

Dicitur Hebraice Zaddah. Græcè ςίμμι ςίβι. Arabicè Aitmad seu Atimad. Latinè Stibium, Antimonium. Germ. Spießglaß/ Ratvspießglaß. Barbar. Antistini, Alcosol Orhi. Ænigmatic. Lupus, quod scil. omnia metalla præter Solem absumat. Proteus, quod omnes colores Vulcani beneficio induat. Radix metallorum quod omnibus metallis q. adjaceat vel quod à nonnullis minera statuatur metallorum. Saturnus Philosophorum à devorando, tùm quod ♄i, id est, Plumbi naturam redoleat, tùm quoque quod lapidem Philosophorum inde parare somnient. Magnesia ♄i, eâdem ratione.

Delectus.

Variis in Regionibus eruitur ♁. Nostraque Germania ejus ubertatem passim præbet. Maximè tamen laudatur Ungaricum & Transsylvanum, utpotè quod Sulphure puriori dotatum, aurique minera imbutum est. Striis id splendidioribus & longioribus, obscurâque rubedine, (quæ bonitatem ejus arguit ob Sulphuris abundantiam,) reperitur. Hujus nimirum meminit Paracelsus sub titulo rubentis Leonis, & Basilius Monachus in Curru triumphal. sub Orientalis nomine Et hoc maximè ad Medicamentorum elaborationes eligendum est.

Artifices insuper variis modis bonitatem Antimonii explorant. Quidam Chartæ luteo colore in Pharmacopolijs tinctæ, denteque apri rite lævigatæ id affricant, certitudinisque notam, rubram lituram, inductione illa post se relictam statuunt: Alij forti-

tissimo aceti ♒u drachmas aliquot benè pulverisati Antimonii imbibunt, inq; lamella ferrea vel figulina ad lentum ignem, ne ♁ fluat, evaporare sinunt: quod si post evaporationem pulvis Antimonii rubens relinquatur, ulterius de ejus certitudine non dubitant. *Vide Basilic. Antimonii Philippi Moltheri, qui se Hammerum vocat.*

Vires. *De viribus Antimonii audiamus Quercetan. in tetrad cap. 31. In Antimonio,* inquit, *sunt sexcenta proprietates, variæ ac præstantes, ut præparantes, expurgantes, vomitiones concitantes, & id genus alia, ut nunquam satis laudari queat hoc Medicamentum. Crudo adhibuerunt Veteres vim adstringendi exiccandi, meatus corporis obstruendi, excrescentias carnis absumendi, cicatrices obducendi, oculorum ulcera & sordes mundificandi, unde & ad Collyria inprimis commendatur. Sunt & qui ad Epilepsiam arcendam exhibent, etiam in ipso paroxysmo. Unde pulv. niger Waldecc.*

PRÆPARATA.

Præparationes quib. ♁ subjicitur sunt: 1. Calcinatio. 2. Sublimatio. 3. Destillatio. 4. Liquatio. 5. Extractio. 6. Infusio. 7. Salificatio. 8. Mercurificatio.

Calcinatio est tum sicca, tum humida.

CALCINATIO SICCA.

Unde

1. Vitra, Croci, 3. Diaphoretica. 4. Reguli.

1. VITRA ANTIMONII.

1. Vitrum Antimonii Hyacinthinum.

℞. ♁ pulver. calcinetur in vase figulino amplo ac lato non vitreato continuò scil. materiam rudiculâ movendo, ne concrescat, quod si id præter spem evenerit, denuo pulverisare oportet. Deducendus est hic labor △que augendus, vel in tantum, ut vas paulatim igniatur, materiaque cinereum seu griseum acquirat colorem, nec fumum (à quo diligenter cavendum,) amplius emittat.

N. *Ex hac calce fit diaphoreticum laudabile ac singulare pestis præservativum. Si ulterius in ✣ igniatur, ut ex albescente colore fiat pulvis ad flavedinem inclinans.*

Dosis g. 3. infusa in vino, datur cum succo calendulæ.

Calx illa in ✣ benè & satis fusa, (quod immisso stylo ferreo, experiri licet,) effundatur in tabulam lapideam, vel pelvim æneam, ut in vitrum abeat. Vitrum si adhuc nigrum ac opacum fuerit, reiteranda est fusio, donec pellucidum ac hyacinthinum colorem nanciscatur, in qua fusione aliquid Antimonii crudi Matthiolus admiscet. Sed vereor ne pelluciditatem depravet. *Vide Basilium in curru triumphali Antimonii.*

N. 1. *Calcinationem maturandi gratia licet Sal. Com. dimidium (vel ana) addere, id quod post absolutum calcinationem*

nem aqua fervente & dein ✱ insuper affuso abluendum.

2. *Fusionem ut promoveas Borracem addere potes, nempe ad* ℔. 1. *Borrac.* ℥ß. *nec est quod inde periculum metuas: Etenim posthabito, quod Borrax exhalet, constat quod Borrax sine noxa intro ad* ʒß. *exhibeatur.*

3. *Tempus vitrificandi eligunt nonnulli, quo* ☉ & ☾ *in* ♒ *vel* ♓ *(signis aqueis) existunt.*

4. *Accenseri potest vitrificationi & illa operatio, qua* ♁ *levi opera ignis, vitri formam, licet absq; perspicuitate induit,* ♁*io scil. in* ✢*bulo liquato intinguntur ferrei baculi, decutiturque quicquid adhæserit, atque hac ratione totum* ♁ *extrahitur. Extractum & contusum denuo liquatur, extrahiturque ut ante, idque toties, donec* ♁ *optime pulverisatum rubicundo, purpureum colorem acquirat.*

Dosis & usus cum simplici vitro communis est.

Rectius tamen ∽u Sulphuris, 🜍*li, vel proprio aceto aliquoties cohobatum, ut evanescente purpureo colore, albicans evaserit, exhibetur. Valde enim ejus vis emetica hac correctione emendatur, ut solam per alvum deturbandi vim postea obtineat. Verum febrium curativum.*

Dosis g. 3. ad 5. in ▽ *centaur. min. vel simili. Molth.*

2. Vitrum ex Minera.

℞. Mineræ ♁ opt. Sal. Nit. puriss. ana calcinentur optimè ac fundantur in vitrum. *Basil.*

3. Vitrum Antimonij flavum.

Fit ex Regulo. *Vide suo loco.*

V. Vitrum Antimonij rubeum.

NB. Si vitrum antimonii miscueris cum Sulph. citrino, ac fuderis in vitrum, hoc ipsum rubescit. Alii fundunt cum ☌, sed præstat ab hoc abstinuisse.

5. Vitrum album.

℞. Antimonii, p. 1. Borracis, p. ij. vel iv. funde aliquamdiu, sic assumit primo colorem citrinum, postea album. Effunde ut in vitrum abeat. *Basil.*

Vires. *Vitrum Antimonii humores crassos, viscidosque ejici, in ventriculo viciinisq; locis superfluos, idq; per vomitum ac per alvum. Resistit quoque venenis in peste, præcipuè si cum* ✢ *propinetur, quippe hac ratione & sudorem ciet utile quoq; est in febribus putridis ac malignis, Hydrope, &c.*

Usus & Dosis. *Datur à g. 2. ad 4. in infusione à g. 3. ad 6. vide de hac infusione infra.*

6. Vitrum ♁ *nigrum extemporaneum S. Closs.*

♃ mineræ ♁ii ℥ij. Liquescat in ✢tum injice per cochlearia aliquid de mixturâ ex Sal. Com. decrepit Sal. Nit. & 🜍 🜂 communis compositâ ana ʒij. absumptis pulver. affundatur ♁ in pelvim aut mortarium calens. Habebis vitrum nigrum purificandis metallis aptiss. Si ♄ni ℥ß. addatur, repurgabit ☉ instar Reguli ♁ ii.

7. Vi-

7. Vitrum Antimonij Diaphoreticum.

Vitrum ♁ ii Diaphoreticum evadit, si pulveratum sæpè maceratur, cum ⋇ sæpèque fundatur. *Libav. lib. 2. Alch. tract. 1. c. 23.*

8. Vitrum Regulinum.

Calcina Regulum pulverisatum, (continuo agitando, ne fundatur,) donec fumus cesset, hinc funde & effunde. Sic in vitrum evadet quam elegantissimum.

N. *Si Com. Salem addideris, citrinescit vitrum.*

Hujus dosis major exhiberi potest quam præcedentium.

9. Vitrum Antimonij Solare ☉ transparens.

℞. ☉ purifs. ℥ß. ♁ Ungar. ℥viii, Funde ad △, ac effunde (cavendo ne in Regulum abeat,) mixturam pulverisatam calcina per se, (ut calcinetur ♁ in præparat. vitri,) donec non amplius fumiget. Deinde funde fortifs. △, effundeque in pelvim, ut abeat in vitrum transparens rubicundum.

N. *Invenies in fundo ✠ buli ☉ m dimidiâ parte diminutum.*

Hartm. in Croll. Kesl. 3. c. 30.

Ex hoc fit infusio cum 🜅, quam Tincturam vocant.

10. Aliud ex Regulo.

℞. ☉ opt. ℥ß. Reguli ℥viii. Fundantur, pulverisentur ac calcinentur sine fusione, donec fumus cesset. Dein liquescant △ fortiss. effundanturque ut vitrescant.

N. *Huic calcinationi finitima est calcinatio Antimonii crudi, cum C.C. usto. Nimirum levigantur simul optimè ♁ & C. C. ustum, proportione anaticâ. Hinc comittuntur igni, ut calcinentur.*

Vires. *Sudores prolicit.*

Dosis gran. à 3. ad 5. vel 6.

Quoniam Vitra ♁ ii violentius ut plurimum operationes suas proficere, adeoque corpus anxiè affligere solent diversæ institutæ sunt correctiones, quibus violentia ea aliquo modo infringi mitigarique queat; ideoque.

2. *Corrigitur vitrum Antimonij.*

Correct. 1.

℞. Vitrum antimonii teratur subtiliter, aliquotiesque affundatur ⋇ atque iterum exiccetur. Hinc fit Electuarium Antimoniale, seu Pilulæ Antimoniales Crollii. *Vide. lib. 2.*

Correct. 2.

℞. Vitrum ♁, digeratur aliquamdiu in ∽. Sal. Com. extractioni decantatæ, affunde ▽ commun. ac residebit ♁ sine violentia vomitum ac secessum ciens.

Dosis g. 2. 3. ad 6. Clariss. Dn D. Petrus de Spina.

Correct. 3.

℞. Vitrum ♁, q. v. solve in ♉ Tart. per deliq. solutioni instilla ∽ ⊖i, ac concrescent illico Crystalli exiccandi.

Dosis. g. 3. 4.

Correct.

Correct. 4.
Vitrum ♁ purgans.

℞. Vitri ♁. pulv. ℥j. ∽ vel 🜍 ⊖-i, (vel Sulph. per camp.) ℥j. Misc. exactè ac exiccà lento △. Repetatur id septies vel ultra, semper ∽ ⊖-i ℥i. admiscendo.

N. 1. *Præstantior fit hic pulvis, si in extracto Mastich. (ex Mastich. & ∀) per ♂ 3. maceretur, ac ∀ postmodum desuper accendatur, penitusque exhalet. Pulvis residuus l. △ cinerum in patella vitrea (horis 12.) exiccetur.*

Vires. *Purgat per inferiora.*
Dosis à g. 3. ad 5.

N. 2. *Si pulveris hujus ℈iij. vel pulveris prioris non macerati. ℈ij. in Electuario Antimonii Crolliano vitro ibidem substituantur, præstantius id ipsum evadet.*

N. 3. *Fiunt & inde Pilulæ Antimoniales ad febres. Hartmann. vid. libr. 2.*

Correct. 5.

5. Fit per separationem Sulphuris ○⊂ calis. *Vide in infusione ▽ bened. Brendelii.*

Correct. 6.
∽ ⊖-i purgans.

℞. Vitrum ♁ pulv. q. v. affunde ∽-m ⊖-i non rectific. ad eminentiam duorum digitorum. Digerantur aliquamdiu calore leni, sic fit extractio nigropunicea.

Vires. *Purgat per inferiora.*
Dosis gut. 6. 7. 8. 9. 10.
Hartmann. in Croll.

N. 1. *Eodem modo corrigi potest per ∽-m Sulph. vel 🜊 proprium.*

N. 2. *Ex Tinctura illa nigropunicea (sc. per ∽-um ⊖-li extractâ) paratur Tart. album ⊖-latum purgans, quippe virtute ♁ ali impregnatum, affundendo ei duplum olei Sulph. coagulumque siccando.*

II. CROCI Metallorum.

I. Crocus Metallorum vulgaris.

℞. ♁ ii Electt. Sal. nitr. puri an. sigillatim trita atque exactè mixta inflammentur in 🜊, vel mortario æneo, remanebit materia ob colorem hepati haud dissimilem, hepar ♁ ii dicta. Hæc edulcorata ▽ calida, dicitur Crocus Metallorum.

N. 1. *Si ▽æ, in qua hepar ♁ ii edulcoratum, acetum instillaris, præcipitem dabis Crocum subtiliorem, seu ut aliis placet, Sulph. auratum.*

N. 2. *Inflammatio (quam & detonationem vocant) fieri commodius poterit, si materiam paulatim ac per vices injeceris primaque vice vel carbone vivo, vel ferro ignito materiam incenderis.*

N. 3. *Ex ▽, edulcorationibus illis impregnata si aliquantulum evaporaverit, Crystallos Sal. nitr. vel lapidem Prunellæ ♁ ialem colligere potes. cujus usus idem qui lapidis Prunellæ dicti: Exhibet itidem insigne causticum.*

N. 4. *Sunt qui Sal nitr. Tart. ac ♁ inclusa, crucibulo comburunt, relicto solo foramine, combusta conjiciunt in ▽ calidam, ut impregnetur. Hinc decantant atque inasperso 🜊 præcipitant. Sic Cro-*

cum Metallorum nanciscantur subtilem, magis fixum, quem ulterius in ▽ macerant.

2. *Crocus Metallorum Rulandi.*

Crocus Metallorum Rulandi quisnam sit & quomodo conficiatur? variè agitatur. 1. Quercetanus ferè in opinione est, Crocum illum Rulandi non esse diversum à Croco Metallorum vulgari: Hartmannus ab hoc non nisi levi discrimine distat, quod in præparatione situm est: nempe Sal. nit. fluenti & ab △ remoto, sine inflammatione admiscet ♁ spatula ferrea continuo agitando, donec omnia probè sint mixta, quæ tandem accendit.

N. *Si qua inflammatio acciderit, subsiste, justam Sal. nit. refrigerationem expectans.*

2. *Tentzelius in sua Exegesi ex Libavio hunc prefert, quem & Mylius in Basilica Chym. pro sincero habet.*

℞. ♁ij. Sal. com. Sal. nit. ā.

Minutissimè seorsim trita indantur catino, luto probè minuto, (foramine tamen parvulo, in media summitate, spirituum arsenicalium exhalandorum gratiâ, relicto:) inque furnum anemium collocentur, △e follium, si libet, adhibito, donec omnia sufficienter fluant, tamdiu continuando, quamdiu fumus per foramen prorumpere non desinit. Quando vero desierit, △m probe ad ¼ horæ adauge, dein exime ubi ♁ forma vitri cinnabetini in fundo à salib. supereminentibus instar Reguli à scoriis sequestratum sese, malleo facilè detruncandum atq; terendum dabit. *vid. Hartm. disp. Chymiatrico Medicas.*

N. *Ejusdem cum superiori est usus, nisi quod deorsim colluviem vitiosorum humorum deturbare potissimum solet.*

3. *Brendelius* Vitrum Antimonii pro Croco Metallorum Rulandi venditat.

4. Alii Regulum, quippe qui nonnunquam, vel sponte sua in præparatione vitri ♁ in globulos parvos abit. Sit ut sit: quodlibet horum haud citra magnam utilitatem in usum Medicum vocari aptum est.

Vires. *Utriusque Croci idem esse poterit usus. Nimirum in doloribus capitis ab impuritate ventriculi, (qua non raro concitantur, (Epilepsia, pleuritide, Melancholia, Hypochondriaca, Febrib. tum continuis, (ac præcipuè Ungarica dicta, (tum intermittentib. In peste, præservatione ab Arthridide, coagulatione sanguinis, &c. In quibus omnibus cum convenienti ▽a exhibitus purgat per vomitum, ac nonnunquam per secessum.*

Usus præterea ejus insignis est in Clysterib. Nimirum ʒß. vel ʒj. ebullire sinitur, in aqua convenienti vel vino: Colatura admiscetur brodio vel decocto simplicium mollientium, optimumque Medicamentum in colica exhibet.

Dosis interna est à g. ʒ. ad ℈ʒ. Ego vix 6. gr. transcendo.

Crocus ♁ii Regulatus.

Fiat regulus ♁ii cum pari pondere Sal. nit. fusaque materia remotis scoriis in lateribus eluatur à nitrosa salsedine, postea exiccetur, & cum affusione 🜄 aliquoties humectetur & decantetur. Ex comm. Greg. Horstii.

Vires. *Longè minus per vomitum, magis vero per alvum movet ad gr. x. cum Zibebis laxat tribus exhibetur, vel cum diagrid. correcto per fumum Sulph. & ☿ o dulci.*

III. DIAPHORETICA.

1. ♁ *Diaphoreticum vulgare.*

℞. ♁ii opt. Sal. nit. pur. ā. Exactè mixta calcinentur detonatione, [ut in Croco Metallorum vulg. dictum,] ternâ, seu donec amplius detonationem recuset, (post singulas detonationes materiam edulcorare oportet, edulcoratumque & exiccatum denuo cum Sal. nit. ān. miscere.) Tandem ♁ium diaphoreticum candidissimum exicca pro usu.

N. 🜄 *illa edulcoratoria si evaporet, reddit Lapid. Prunellæ ♁ialem, de quo in Sal. nit.*

Modus compendiosior.

℞. 1. ♁ crud. Sal. nit. puri ān. Immitte in 🜍 cui aliud 🜍 inversum in fundo perforatum imponatur, luto inferiori 🜍 o annexum: ignem da circularem, quo materia accensa paulatim calcinetur, fumumque per foramen expiret: ignem per horam continua, qua præterlapsâ, materiam pulverisatam 🜄 calida edulcora.

2. ℞. Materiæ hujus edulcoratæ part. ij. Sal. nit. puri p. 1. vel ana. impone crucibulis, ut in priori operatione:

N. *Sic ♁ diaphoreticum præparavi aliquoties sine ulla molestia sudorem movens.*

Alii Sal. non abluunt, sed massam tritam cum pondere æquali Sal. nit. ut ante miscent: Alii addunt Tart. vel Sulph. $\frac{1}{4}$ miscent.

Basilius circulat insuper hoc ♁ diaphoret. cum 🜄, quem dein desuper incendit, &c. dein reverberat atque pulverem restitantem per deliq. resolvit.

Vires. *♁ hoc diaphoreticum resistit corruptioni, mundificat sanguinem, conducit adversus omnes obstructiones licet inveteratas, Hepatis, Lienis, Mesenterii, aliarumque partium internarum: adversus retentionem mensium, cachexiam virginum, suffoc. hyster. Hydropem, Melanchol. hypochondriacam, Luem ♁ ulcera tàm interna, quàm externa, Scabiem: præsertim confert & in febrib. malignis, Exanthematib. & variolis, rumpit interna apostemata, verùm non subito, sed paulatim operationes suas exerit.*

Dosis à g. 10. ad 25.

2. Flores ♁ii fixi, seu diaphoreticum.

Fit si ♁ Diaphoreticum procedens in 🜄 horis aliquot coquatur, deco-

ctumque filtretur, sic præcipitabitur nempe pulvis subtilissimus ad fundum (maximè si ⚹ inspersetis) virtute priorem superans.

N. *Hic pulvis Basilio Valentino in curru suo triumph. dicitur Flores ♁ii fixi seu pulvis albus ♁ii quem commendat ad interiora apostemata, ut & in Lue venerea, in qua cum spiritu Guajaci exhiberi poterit.*

Præterea in iisdem affectibus convenit precedens diaphoreticum pulvis hic majori cum utilitate exhiberi aptus est.

Dosis g. 15. quam dosin vel quinquies Valentinus singulis diebus exhibet.

3. ♁ *Diaphoreticum Tartarisatum. Flores ♁ii Tartarisati, FF.*

℞. ♁ Diaphoret. vulgare. Sal. Tart. ℥iij. M. fluant in tigillo hor. 4. dein tere ac dissolve per deliq.

Hinc

℞. Olei hujus ℥ij. spir. ⊖i ℥j. instilla guttatim & præcipitabitur pulvis, quem sicca & serva.

Dosis à g. 5. ad 10.

IV. REGULI.

1. *Regulus Antimonii simplex.*

1.

℞. Sal. nit. ac Tart. ana, calcinentur seu fluant in ✠ vi ignis.

℞. Materiæ hujus calcinatæ, ac Antimonii ana misce ac committe iterum in ✠ igni fortissimo, quo instar aquæ fluant.

Funde postea in calicem fusorium vel mortarium æneum sevo illitum, idque movendo, Reguli separationem & subsidentiam promove. Omnibus refrigeratis Regulum à Scoriis separa.

2.

℞. Antimonii elect. ℔ ij. Tart. alb. ℔ j. Fundatur ♁ & postea adjiciatur paulatim Tart. ℔ijß. circiter, linquatur in fluxu per tempus. Dein fac Regulum, separaque Scorias. Regulum purifica, iterum fundendo, & dum fluit, reliquum Tart. addendo.

3.

℞. Calcem Antimonii cineream per se factam, (vide in præparatione vitri ♁) fluat ad △ ☿ integra, dein moveatur ab igne & reponatur ut refrigescat. Agiteturque refrigescendo, ut Regulus deorsum vergat ad fundum secedens.

N. 1. *Alii admiscendo carbones pulverisatos majorem Reguli quantitatem sibi pollicentur.*

N. 2. *Ex Scoriis fit Sulph. auratum; suo loco.*

N. 3. *Regulus quomodo figatur, vide de floribus ♁ vel in destillatione ⁓ Reguli.*

N. 4. *Tempus fusionis optimum censetur, ☾ crescente præsertim ☉e in ♌ constituto, atque insuper sereno Cœlo. Experientia enim docuit tunc temporis majore felicitate Stella fusionem succedere.*

2. *Regulus ♂ alis.*

℞. ♂. ℥ix. circiter, appone igni donec

nec incipiat liquescere. Huic adde Antimonii ℥viii. auge ignem ut fluant. Post injice Sal. nit. M. f. & cum cessaverit strepitus, funde in vaginam fusoriam, (Gießpoucfel) vel in mortarium, si ♂ & Regulus simul uniti in fundo coalescent.

Fit & si in secunda fluxione, ♂is limaturam vel frusta injeceris.

N. 1. *Regulus hic si aliquoties fundatur (in quibus fusionibus semper aliquid Sal. nit. vel & Tart. injiciendum.) & à scoriis separetur, tandem stellam contrahit solis radiantis instar, imo vel multis stellis ac si terra aquis circumdata esset Regulum signatum vidi.*

N. 2. *Plures regulum præparandi modos habet. Sennert. in Institut. l. 5. p. 3. f. 3. n. c. 19.*

N. 3. *Ex Scoriis fieri potest vitrum Sala.*

N. 4. *Si Regulum in ~~u ♉ solveris, solutionemque aliquoties maceraveris ac destillaveris, tandemque inspissaveris, optimum habebis catharticum ἄνω καὶ κατὼ blandè noxia expellens.*

Dosis gran. 2. 3.

Tentzel. de ~~u ♉.

Vide sis etiam Tincturam ex Regulo ♂ & ♀.

3. *Regulus Iovialis.*

Fieri potest, si Regulum sine ♂ factum, denuo ad ignem fuderis, duranteque fusione ♃ adjeceris.

4. *Regulus ☉aris.*

℞. ☉ part. 1. ♉ p. iv. vel vi. fundantur & effundantur ut moris in Regulum à scoriis separandum. Scorias adjecto ♉io crudo, funde iterum superinjiciendo cum fluxerint parum de scobe ♂ ac affundendo denuo, ut Regulus subsideat. Sic potes vice tertia procedere, vel donec nihil amplius Reguli appareat.

N. *Similiter fit & Regulus ☾aris.*

5. *Diaphoreticum Regulinum seu Cerusa ♉ialis & exinde Cerusa ♉ialis diaphoretica.*

℞. Reguli p. 1. Sal. nit. Crystall. p. iij. al. i añ.] fluant super carbones per ℥m, dein edulcora, separando Reguli grumos, qui in fundo colliguntur. Pulvis l. △. exiccatus dicitur Cerusa ♉ialis. Hunc pulverem si denuo cum Sal. nit. calcinaveris, vel sine fusione ad citrinum colorem reverberaveris, planè fit diaphoreticus, diciturque cerusa diaphoretica.

Vires. *Cerusa Intrinsecus maxima cum utilitate assumi potest in curatione ulcerum inveteratorum, scabierum aut pustularum pertinacium, continuis 3. 4 aut pluribus septimanis, quotidie sc. assumendo. Diversimodè operari consuevit. Nam in quibusdam duabus vel tribus primis diebus nauseam aliquam producere solet, cum crebra expuitione, reliquo tempore insensibiliter operatur: Aliis alvum laxat moderatè, aliis sudorem ciet, aliis prorsus insensibiliter, & non nisi in fine tandem manifestas operationes edit. Extrinsecus desiccat, stringitque moderatè abstergit & aperit.*

Dosis intro ℈ß. *ad* ʒß. 4. *aut* 5. *hor. ante prandium.*

℞. *Cerussa Antimonii diaphoretica citra nauseam easdem operationes & quidem majori cum fructu operatur.*

Dosis eadem. Vide Salam. in Anat. Antimonii.

6. Cerussa Antimonii Solaris.

℞. Regul. Antimonii ℥j. ☉ purg. ʒj. Sal. nit. ℥iij. calcinentur in ✢ bulo sine fusione. S c Regulus abit in pulverem citrinum, ☉ vero pondere imminutus invenietur. Pulverem edulcoratum, si libet, denuo calcina.

Vires. *Sudorem ciet.*

N. *Curiositas humana adinvenit quoque calcinationem per calorem Solis cœlestis, quem Magicum appellant.*

Nimirum.

Concentrentur radii Solares in ♁ pulverif. beneficio speculi incensorii sic brevi tempore fumus ex ♁ ascendet. Antimoniumque album evadet.

N. 1. *Pondus Antimonij post calcinationem auctum potius, quam imminutum deprehenditur.*

N. 2. *Flores Antimonij hac ratione facilius calcinantur, quam ♁ crudum.*

CALCINATIO HUMIDA

Unde.

PRÆCIPITATA.

1. ♁ *Rubeum fixum.*

℞. Antimonii elect. q. v. affunde ▽R, stent aliquandiu in digestione, donec calx in fundo alba appareat. Postea abstrahe ▽R per destillationem, (vel decantationem,) vel & affundendo △ præcipita, calcemque elue ▽ tepida, donec ⌒ ▽R non amplius sentiantur. Pulverem siccatum reverbera in ✢ clauso hor. 6. (♂ 3. *Basil.*) fietque rubeus.

N. *Reverberatio hac minori molestia in fornace figulina absolvi poterit.*

Vires. *Felicissime purgat aque deorsu quam sursum, idque non tam natura sua, quam humoris biliosi circa ventriculum stabulantis, quinimo in nonnullis per diaphoresin operatur,*

Dosis g. 2. 3. 4. & plura.

Basilius decantat solutionem ▽F, decantatam destillat ad siccitatem pulveris, cui affundit ▽ pluviam; digeritq; ut fiat extractio rubicunda: hanc iterum filtratam destillat ad siccitatem: Ex pulvere rubeo remanente extrahit cum ⚹ tincturam rubicundam, abjectis fecibus albis, ⚹ iterum abstrahit, pulveremque relictum reverberat ♂ 3. postremo extrahit tincturam cum V, fecibus itidem rejectis tandem abstrahit V ad siccitatem.

Vires. *Summarum est virium in resolvendo cruore coagulato, in rumpendis Apostematibus, in curanda Lue venerea. Basil.*

1. *Præcipitatum vitrum.*

Solvatur vitrum Antimonii in ▽R seu in ▽F, vel in ☍ Sulph. aut in ⌒ ▽ Sal. com. dein menstrui abstractione fiat præcipitatio.

N. 1. *Ex præcipitato illo ♁ antequam reverberetur, extrahi possunt Sulph.*

& ☿

& ☿ Antimonii de quibus suis locis. Sala de ♁.

N. 2. *Si Antimonio grosse contuso affuderis ℞, & reposueris aliquamdiu, extrahetur Sulph. Antimonii, partim supernatans, partim frustula Antimonii obducens. Hoc Sulph. in lixivio Tart. solvitur, si inibi decoquatur.*

3. Præcipitatum Antimonii diaphoreticum.

℞. Croc. Metall. ℥ij. impone destillatorio vitreo oblongi colli, quod calenti ▽ immergatur, hinc affunde sensim ⏜m Sal. nit. ℥xii. moveque sæpius ne ♁ fundo adhæreat. Conserva id calidum, donec ⏜ Sal. nit. non amplius laboret, & ♁ redactam sit in pulverem album. Dein vase exactè clauso, digere in MB septiman. 4. aut 5. ac tandem separa ⏜. Sal. nit. in ∴r pulveremque spatula lignea agitando, exicca ad △, donec nullus amplius fumus exhalet. Hinc ablue & relue ▽is cordialib.

Dosis à g. 4. ad 12. Sala de ♁.

4. Præcipitatus Regulus. ♂.

℞. Flor. Regul. ♂ (cum ✳ sublimat. & edulcoratos) solve in ℞, (ex Sal. nit. & ✳ destillat.) digere ac tandem per itefatas cohobationes præcipita. Præcipitatum ablue & reverbera ut ⏜ ℞, separentur, continuo spatula ferrea agitando, donec acquirat colorem flavum. *Quercet.*

II. SUBLIMATIO.

Unde

FLORES & CINNABARIS.

1. Flores Antimonii Crudi, vel minera Antimonialis.

℞. ☿ crudi triti, q. v. pone in cucurbitam fictilem, quæ in ∴m ponatur satis profunde. Cucurbitæ adapta alembicum cæcum vel rostratum cum excipulo, aut si mavis connecte ollas aliquot (Num. iij. vi. vel plures,) sese invicem excipientes: Ignem gradatim admove, ne sit nimium fortis, nec debilis nimis. Si enim fortior sit, funditur Antimonium, nec sublimatur, sin vero debilior, non ascendunt flores. Si rectè △m rexeris, colliges triplices flores, albos, flavos & rubros. *Sen. Instit.* Phlegma antimonii in appositum excipulum colligi poterit.

N. 1. *Felicius ac compendiosius proceditur.*

Primo si cucurbita tubulum seu canalem in latere habeat, per quem ♁ tritum paulatim & per vices, (singulis horis parum,) in cucurbitam (gradatim ignitam,) injiciatur. Liquescit enim statim ♁ abitque ferè penitus in flores.

Secundo, si cucurbita obliquè fornaci imponatur, ut tubulus perpendiculariter ascendat.

Tertio, si in anemio sublimatio instituatur, ac Antimonii ℥ij. ∴e ℥iij. admisceatur. Alii admiscent carbones contusos, eliciuntque Sulph. remanente in fundo materia cærulea, in qua ☿ Antimonii.

Quarto, alembici vertex foraminulo sit pervius. Et hoc benè notandum est nisi fine frustrari velis.

N. 2. *Pa-*

N. 2. *Parari possunt & flores Antimonii per ⚗m binis rostris ante scil. & retro connexam, quorum rostrorum antico apponitur excipulum amplum, per posticum autem inflatur ventus, vapores seu flores ab ♁ elevatos in excipulum deducens. Kesl. 1 cent. 31.*

N. 3. *Non è re foret, si excipulum foramen haberet canalemvè, quo acidum phlegma in aliud excipulum suppositum deflueret. Quinimo excipulum nisi pervium fuerit, foramine flatibus egressuris idoneo in cassum laborabitur.*

2. Flores Reguli.

Ex Regulo eodem modo quo ex ♁ crudo flores elevari poterunt.

3. Flores cum additamento, s. compositi.

Ex ♁ crudo, regulo & vitro.

℞. Antimonii ✳ an. misceantur exactè & sublimentur per ∴m.

N. *Sufficit alembicus sine ollis: elevanturque flores rubei, qui ▽ a calida edulcorati albescunt.*

Vires. *Vomitum movent, mitius tamen quam simplices flores.*

Dosis g. 4. ad 6.

N. 1. *Restituit horum florum usus Maniacos, Melancholicos, Quartanarios, vide Epist. tract. 1. observ. Horstii annexas.*

N. 2. *Si ☿ ij dulc is gr. 12. gr. 2. horum flor. addideris, fortiterq; simul contriveris, ferè sine vomitu per secessum serosa & biliosa edunt.*

N. 3. *Eodem modo fiunt & flores ex Reguli & ✳, vel ex vitri ♁ & ✳, æqual. partib. Basil.*

N. 4. *Quod in summitate cucurbitæ invenitur, adde fecibus in fundo relictis, additoque pauxillo ✳ sublimationem repete, habebis flores flavos.*

4. Aliter, Sulph. Antimonii secundum Basilium.

℞. Antimonii opt. ℔. 1. ✳. ℥iv. sublima, sublimato admisce antimonii ℥v. sublima iterum: hinc edulcora & habebis Sulph. combustibile. *Basil. in Cur. Tr. p. 217.*

N. *Sunt qui loco ✳. ℞. Sal. com.*

5. Flores ♁ ⊖lati.

℞. Florum antimonii rubeor. ℥iv. Flor. Sulph (sublimatorum ad perfectam albedinem) ℥ij Colchotar. ℥xii. mixta sublimentur ter, & habebis flores rubicundissimos. *Quercetan. in Tetrad.*

N. *Basilius non addit Sulph.*

6. Flores Reguli spiritu ♂ ac ♀ is. impragnati.

℞. Reguli stellat. atque ✳ [à ♂ ter sublimat.] ān. sublima bis terve, hinc edulcora & exicca, tandem denuò à colchotare tertiò eleva.

Vires. *Purgant blandè, conservantque ad omnes febres intermittentes.*

Dosis aliquot gr. Querc. in Tetr.

N. *Flores hi cum ✳ sublimati, & nondum ab eodem edulcorati, resolvuntur in liquorem magnarum virium in vulneribus. Basil.*

De usu florum antimonii in genere nota-

nere notare expedit, quod sc. quoniam violentos vomitus ferè proritant, optima correctione opus habeant, sine qua non facile ac tutum erit, eos in usum Medicum vocari.

Sunt nihilominus qui exhibent g. 2. 3. 4.

Sic igitur
Correctio florum Antimonij.

℞. Flor. Antimonii alb. ℥j. Sal Com. Tartari ∽u ⋇ impraegnati ℥iß. Liquescant vi △ in massam rubram. Affunde massae huic tritae 🜄 (▽ vitae,) aromatisatum, additis Salis vel Magisterii Perlarum ac Corallor. an. ℥ii. Digerantur calore cinerum ♂ ♇ 2. postea abstrahatur 🜄 ad siccitatem, remanebit in fundo ♀ optimè depuratum, servetur in vitro clauso, quia in aëre resolvetur.

Vires. *Opitulantur morbis, ab atra bile oriundis, per alvum, per superiora, per insensibilem respirationem noxia copiosè expurgantes.*

Sal. Com. Tart. ⋇ impraegnatur hoc modo.

℞. Sal. Com. Tart. [frequenti solutione ac coagulatione summè depuratum] solve in ⋇. Hinc abstrahe humiditatem lento igne, novumque ⋇ affundendo, iterum solve ac abstrahe. Operationes solutionis ac abstractionis repetendo, donec ⋇ extillet aciditate sua non amplius spoliatum, (quod octava vel nona imbibitione ac destillatione fiet.) Exiccetur postmodum; sic habes Sal. Com. Tart. impraegnatum.

N. *Hujus usus quoque est in Magisterio Tart. purgante.*

🜄 aromatisatus, seu ▽ vitae aromatisata.

℞. Galang.
Galliae mosch.
Garyophyllor.
Cinamom.
Macer. an. ℥ß.
Croc. ℥iij.

Ex mediocriter tritis fit extractio cum 🜄 optimè rectificato, donec amplius non tingatur. Tinctura decantata est 🜄 aromatisatus.

Vide de his Crollium.

Correct. 2.

Circulentur per mensem cum 🜄 mellito, sic omnem deponunt violentiam, retinebuntque solam dejicendi facultatem.

Dosis à g. 5. ad 7. vel ad summum 10.

🜄 mellitus.

🜄 affundatur melli, stet aliquamdiu, postea destilletur: In fine augeatur △, ut ∽ quoque mellis transeat & jungatur. 🜄.

Correct. 3.

Exponantur flores in scutella vitrea, charta supernè duntaxat tecta, mediocri calori (fornacis) per mensem unum ac alterum, quotidiè bis (ne non agitati nigrescant) agitando: Flores manent quidem rubei, sed tamen benè porosi & leves, Sulphure foetido ad papyrum elevato.

Vires. *Movens sedes duntaxat sine vomitu satis benignè.*

Dosis à g. 5. ad 8. vel 10.

Correct. 4.

Mitiores etiam fiunt, si aliquamdiu cum Sal. Com. conterantur & postea iterum ▽ dulci dulcorentur.

7. Flores Antimonij diaphoretici.

℞. Flores ♁ irriga ♁ Sulphuris & calcina in ✠ clauso △ carbonum.

Sala in anat. Antimonij, f. 3.

N. *Alij affundunt ~m ⊖i, quo iterum abstracto edulcorant ac calcinant, ut materia igniatur,*

8. Flores fixi.

Flores Cheiri Paracelso.

℞. Flores Antimonii fige sublimationibus, toties iteratis, donec nihil amplius sublimetur.

N. 1. *Flores relicta in fundo, materiæ, denuo in singulis sublimationibus semper admiscendi sunt.*

N. 2. *Hi flores in cella per deliquium in ♁ solvuntur, quod ▽ destillata quinquies eluendum.*

Fixantur flores hoc modo

Formetur pila rotunda terrea cum foramine, per illud immitte ☿ & reple ad medias, postea immitte quoq; Nodulum floribus ♁ albis repletum, tum circum circa novam ☿ vivam agglomera, ad plenitudinem usque globuli integram, tum ostiolum luto obducito, globulumque in furno lateritio ad reverberandum collocato, & per biduum urito.

Vires. *Flores fixi clementius purgant & sudores copiosos movent.*

Dos. gr. 8. ℈ß. Est S. Closs.

9. Cinnabaris Antim.

Fit, si post butyri Antimonialis destillationem △ fortis & suppressionis quoque, (i. e. super ∴m) horis aliquot detur. Quippe cinnabaris Antimonii hac ratione collo ~æ adhærescit, quam collectam sublimatione una ac altera purificare poteris.

N. 1. *Si desideras potius cinnabarim, quam butyrum Antimonij, da statim △ fortem.*

N. 2. *Ex hac paratur ♁ diaphoreticus, qui in Epilepsia & vertigine præstantissimus. Vide lib. 2.*

III. DESTILLATIO.

Vnde

ACETA, OLEA, SPIRITUS, &c.

1. Acetum Antimonij.

℞. Mineram Antimonii tere ac elice ✠ per ~m, prolectum funde super mineram novam, digere ♂ (23.) hinc destilla iterum per ~m, idque repete, donec quantitatem cupitam acquisiveris.

N. *Parum ✠ fundit, adeoque labor sat tædiosus est.*

Aliter.

℞. Miner. ♁ lævigat. affunde ▽ pluvial. destillat. ad eminent. digit. aliquot, digere vase H. cl. in fimo equino, donec incipiant fermentari ac spumam ejicere: Dein abstrahe ▽m, augendo ▽m in fine, sublimatum redde capiti suo mortuo, & reaffusa ▽, quæ abstra-

abstracta erit, fiat cohobatio toties reiteranda, donec prodeat liquor acidus, instar 🜊.

Vires. *Inservit Tinctura Antimonii extrahenda, refrigerat efficaciter sanguinem, in febri pracipuè maligna & Ungarica, si cum Lap. Prunella & 🜄 destillata conveniente misceatur: curat inflammationem ex pulvere nitrario ortam cum saccharo ♄i.*

N. 1. *🜊 hoc ♁ij melius evadet, si pulverisata nova minera ♁ij id affuderis ad emin. dig. 3. circulaveriſq; (☌ 12.) sic tingetur rubro colore magisq; acescet: tum effunde & abstrahe per MB, sic 🜊 ♁ij exhibet clarum, & rubedinem post se relinquet in fundo. V. Basil. p. 223.*

N. 2. *Acuari potest hoc 🜊 suomet Sale.*

Nimirum.

℞. 🜊. antimonii ℥iv. Sal. Com. antimonii ℥j. solve ac destilla per 🜍.

Dici poterit ⚹ antimonii alkalisatum, sive radicatum.

N. *Felicius forsan processeris, si Sal ♁ in 🜊 solveris atq; ex argilla & solutione hac massam & exinde globulos formaveris, eosque per ♌m, ut 🝡 Sal. Com. solet, destillaveris. Bas. p. 222.*

Aliud.

Acetum ♁ii in majori copiâ obtinebis, si super cratem ferream mineram ♁ ii frustulatim imponas, superstructo Aludele cum pluribus ollis petviis & XX, subministrando carbones in aliâ focariâ accensos, ne acetum à carbonũ vaporibus inquinetur. *Ex S. Closs.*

N. *Cum hoc aceto ♁ ali parari possunt flores fixi sive ♁ diaphoreticum de quo Poppus in Hodoget. pag. 145. & sequentibus.*

2. *🜍 Antimonij per se.*

℞. ♁ quantitatem satis magnam pone in putrefactionem, dein educ 🜄m, quam vicissim affundendo, putrefactionem ac postea destillationem reitera, idque toties donec exurgat tandem 🜍, seu liquor oleagineus.

N. *Nanciſceris potius 🜊 quam liquorem oleagineum.*

Vires. *Dissolvens est egregium. Poter. in Pharmacopœia.*

3. *Aliter.*

℞. Miner. antimonii, q.v. misce cum ∴ pelle per ♌m.

4. *🜍 ♁ Saccharatum.*

R. ♁ ℔.ß. Sacchar. cand. ℥ij. M. opt. & destillentur per ♌m in ∴ F. 🜍.

Beguinus.

℞. Antimonii, sacchari candi ana ℥iv. O. ust. ℥j.

Utile est ad externos & internos morbos.

N. *Ex hoc 🜍 o fiunt Pilula febriles ad Quartanam, quas vide l. 2.*

5. ♁ 🜍 *Saccharatum Sennerti.*

℞. Antimonii ℔. ij. Sulph. ℥iij. M. pone in △ circularem ut liquescant, atque ita △ per hor. 4. vel 5. continua: dein auge △, ut Sulph. accendatur

tur & exhalet; hinc pulverisa ♁, affundeque ⚹ digeranturque ♂ ♇ 8. dein destillentur, donec guttæ rubræ ascendere incipiant, tunc muta recipiens.

℞. ♁ relictum in fundo ℔. I. sacchar. cand. ℥VI. 🜄 opt. ℥IX. Destilla per ♋m, (in receptaculum in quo sit 🝆, quo primo extillarit.) △ forti, donec nihil 🝆i vel vaporis amplius appareat. 🜄 in B. abstrahe ad remanentiam. 4æ. partis.

Vid. Sennert. Institut.

N. 1. *Melius fit hoc 🝆, si digeratur aliquamdiu cum 🜄 novo, fecibusq; per colaturam separatis à colatura 🜄 per destill. abstrahatur.*

N. 2. *In eliciendo 🝆o facchararo lente procedere memineris, ne nimia ebullitione fine optato frustreris.*

N. 3. *Si cum ▽ vita aliqua, vel ▽ rosarum, in qua moschus vel ambra soluta sit, addita ▽ cinam. digeratur, atque aliquot cohobiis cohobetur, movet alvum sine vomitu ac molestia, utileque Medicamentum exhibet in Hydrope.*

Dosis p. 3. ad 6.

6. *Oleum Antimonij Saccharatum Quercetani.*

Antidotus Panaretos.

℞. Miner. ♁ ad albed. calcinatæ ℔. ß. sacchar. cand. in formam syrupi cum circulato minore (🜄 opt.) transmutati ℔. I. Misc. Digerantur ♂ ♇ (4. vel 5.) in VB, dein per gradus △ destillentur.

Elicitur primò circulatum minus, secundò liquor albus, tertiò flavus, quartò rubicundissimus, instar sanguinis, dulcisque Balsamus; collige singula seorsim vel separa ab invicem.

Vires. *Liquor albus opitulatur cancrosis ulceribus & externis morbis.*

Liquor flavus idoneus est vacuationi per alvum & vomitum.

Liquor rubicundus ternis aut quaternis cohobitationibus rectificatus & ablutus ▽ cordiali, admirandas præstat curationes in Lepra, Morphæa, Apoplexia, Epilepsia, Peste, in ▽ appropriatis exhibitus.

Dosis à gr. 3. ad 6. Quercetan. in Tetr.

N. *Eodem modo & ex Croc. Metall. & Sacchar. ana cum 🜄 digestis, 🝆 præparari potest.*

Dosis gr. 4. 5. 6. 7.

7. *Oleum ♁ ij Saccharatum Fausti.*

℞. Croc. metallor. pulverisf.
Sacchar. cand. an. ℥IV. vel Sacchar. ℥VI.
Spir. 🜔i rectific. ℥ij.
Vini ℥ß.

Digere ♂ ♇ (8.) postea destilla in ♋ per gradus Aufer phlegma in MB lento.

N. *Eodem modo extrahitur oleum ex Sulph. ♁ ij ⊙rato, prodit liquor crassus, qui extrahendus aliquoties affuso rec. 🜄 quo rursus ad mellaginem separato, ea demum*

demum per 🝭 pellenda in oleum.

Dosis à g. 8. ad ℈ß. in morbis fluidis. Cl. D. D Ioh. C. Fauſ.

8. *Oleum Antimonij Saccharatum Baſilij.*

℞. Vitr. ♁ lævigat. affunde agreſtam, digere aliquot ♂, dein (abſtracta agreſta ad ſiccitatem,) admiſce ſacchari cand. æquali pond. cum modico 🜿ti, deſtilla per 🝭m gradatim, tandem △ fortiſs. prodibit 🝆 rubicundum, cum V exaltandum.

Vires. *Prodeſt adverſus Epilepſiam.*

Doſis gut. aliquot. Baſilius in curr. triumph.

9. *Oleum ſeu Liquor ♁ mellitus.*

℞. ♁ crud. pulv. ℔. Mell. opt. ℔. iij. Bulliant. ſimul, moveanturque ſpatula, uſque dum ſubſtantia aquoſa mellis evaporaverit, & remanſerit materia quædam nigra. inſtar picis, quæ digitis friari queat. Hanc deſtilla per 🝭m △ nudo gradatim, in excip. amplum, hor. 24. & prodibit liquor imprægnatus facultatibus antimonii, cum aliquot floribus à liquore ſeparandis

Vires. *Liquor iſte eſt corroſivus & penetrans, ſummopere mundificativus præſertim in ulceribus, abſumit enim excreſcentias, &c. Adverſus gangrænas præſtantiſſimum quoq; exiſtit remedium. Uti eo poſſumus aut ſolo aut commixto melli roſato, unguentis, pulveribus ▽, &c. Sala de ♁.*

N. *Liquor hic 🜿 Philoſophici vices ſupplere poterit, in præparatione Tincturæ Antimonij ζωόφιλ⊕ dicta*

10. *Aliud Magiſt. ♁ ij.*

℞. ♁ opt. ℔ ß. O. uſt. ℥iv. Bol. arm. ℔. ß. Sal. Com. ℔. ß. omnia ſeorſim trita miſceantur, deſtillenturque △ nudo. Sic prodibit primò phlegma, ſecundo 〜 albicans. tertio 〜 rubeſcens. Si quid collo adhæreat glaciei in ſtar, admove cautè ferrum candens, ut ſolvatur. Rectifica per 🝭m: In rectificato hoc 🝆o ſolve ☉ foliatum: Solutioni poſtmodum affundes V circulabiſque ſept. 6. circiter, & ſubſidebunt feces, à quibus decanta V, cui ſi affuderis ▽ deſtillatam præcipitabitur ♁ albus, edulcorandus & reſervandus. Dicitur Magiſterium Antimonij.

Vires. *Purgat ſuaviter per vomitum.*

Doſis g. 3. Keſl. 1. c. 68.

N. 1. *Pulvis ille correctus cum 〜 Sal. Com. evadit ſudorificus: vide infra Tincturam Regulo ♂, N. 13.*

N. 2. *Magiſterium hoc ♁ ij Kesleri nil eſt aliud quam ☿ ius vitæ ex butyro. Ita Hartmmannus in Croll. parat. ex floribus albis & 🝆 Sal. Com. & Glaub in ſecunda parte p. 93. aliud concinnat ex Sal. Com. & ⊖lo, Hi omnes modi in unum recidunt certo experimento.*

11. *Oleum Antimonii glaciale, ex ♁ & ☿ io.*

Vide in deſtillat. ☿ ij.

12. *Aliud*

12. *Aliud Oleum Antimonii glaciale, seu Butyrum ♁ij, & exinde Antidotus πολύχρηστος ♁ij.*

℞. Reguli ♂ stellat. ℔.1. ☿ ♁t. ℔iß. M. exactè destilla per ◯m, (*vide in destillatione ☿ ij.*) ☊ glaciale destillatum rectifica una ac altera destillatione, feces semper rejiciendo. Hinc affunde ∽m hydromelitis vinosi, cohobaque, ut tandem crebris istis cohobationibus ☊ illud dulcescat. Tandem abstrahe ▽ ad consistentiam ☊i.

Vires. ☊ *hoc exquisitissimum, ac pretiosissimum est Remedium, multis curandis ægritudinibus, iisq; gravissimis aptissimum. Quin & domitior est febrium tertianarum, quotidianarum ac in primis quartanarum. Blande enim vomitum multis concitat, aliis alvi solutionem citra vomitum, eamque vim habet, ut radices & seminaria mali prorsus eruncet & evellat.*

N. ∽ *hydromelitis vinosi separatus, si vitriolica aciditate (∽ ⊕i) impregnetur, summum est diaphoreticum, & longè ab aliis vulgaribus aliud.*

Dosis cochl. ß. vel 1. per se vel in liquore conveniente. Querc. in Tetr.

13. *Aliud Oleum Antimonij Crystallinum ex floribus.*

℞. Flores antimonii, ▽is, (ex ⊕ ad flaved. calcinato & Sal. Com. an. ℔. iij. argillæ ℔. vel vi.) dephlegmato à M. & destilla in MB, sic tantum prodit phlegma, ∽sque cum floribus coëunt. Affunde novam ▽ atque denuo evoca, idque repete, donec flores nihil spirituum amplius retinere queant. Tunc destilla per ◯m primo excipiendo seorsim humiditatem aqueam, dein mutato Exciputo ☊ albicans, ac ponderosum, instar butyri antimonii relicto ⊕ inutili.

Vires. *Idem ferè est cum butyro Antimonii: Inservit solutioni ☉is, & est basis præcipitati purgantis, ut & vomitorii. Hartm. in Croll. p. 224. Sennert. Instit. l. 5. p. 3. s. 3. c. 17.*

Nimirum.

Rectificatur oleum hoc per Retortam: hinc duplex inde paratur præcipitatum, alterum ἄνω καὶ κάτω, alterum κάτω solum purgans: prius fit; oleum id instillando in ♁ ▽m pulv. pulveremq; ab acrimonia sua lotionis beneficio liberando: posterius fit oleum id cum an. ol. Tart. p. d. mixtum (♂ 2.) reponendo & hinc similiter flores edulcorando.

Dosis à g. 1. ad 4.

14. *Oleum Antimonii compositum ad Vulnera.*

℞. Antimonii Sulph. an. p. ij. ✳ vel Sal. Com. ⊡ p. 1. ♆ p. iv. destilla △ forti cum tribus cohobiis, quod sublimatum erit, semper ⊕ reddendo.

Vires. *Mundificat optimè vulnera inveterata. Basil.*

15. *Aliud Oleum.*

Fit ejusdem qualitatis ☊, si ♉ cum ∽ u Sal. Com. imbiberis, ac postea destillaveris, *Tentzelius.*

16. *Ali-*

16. *Aliud, Balsamus Antimonij dictum.*

℞. ♁ ℔. ij. Sal. Com. Tart ℔ß. Sal. Nit. ℥iv. Fluant in ✚ forti, effundanturque in tabulam lapideam.

℞. Massam hanc & ♆ ℥iij. misce & affunde ⌒m terebinth. ad eminent. 4. Digit. Digere vase clauso ♂ ♀ aliquot, sic ⌒ Terebinh. rubro colore tingetur. Postea adde silices contusos ad spissitudinem aliquam, destillaque per ♉m.

NB. Ubi guttæ flavæ apparere incipiunt, muta receptaculum, & auge △ atque extillabit ☋ rubrum. *Sennert.*

Vires. *Magnarum est virium in diuturnis ulceribus.*

N. *Vide etiam Balsamum Antimo- Reguli. In Tincturis ex Regulo,*

17. *Balsamus Vulnerarius Basil.*

℞. ♁. opt. ℔ 1. Salis Communis vel ♉ ℔. ß. Argil. ℔, vi. M & destilla △ fort. per ♉m, & prodibit tandem ☋ quod dephlegma ad remanentiam ♁ veris rubei, hunc solve per deliq.

Vires *Summarum est virium & arcanum summum in vulneribus inveteratis. Basil. in C. Triumph. vide etiam Balsamum Reguli in Tincturis.*

N. 1. *Keslerus.*

℞. Antimonii ♉, (vel Sal. Com.) ana. O ust. ℔. ß. destillaque sine argilla.

Alii.

R. Solum ♁ & ♉, (sine O & argilla) vel Sal. Nit. *Vide Basil. in repetit. lapid.*

Alij.

℞. Antimonii, partj 1. Sal. Com. p. 1. Bol. armen. p. ij.

N. 2. *Processus est plurium (3.) dierum, instituendaque est destillatio per gradus.*

N. 3. ☋ *hoc precipitari potest cum* ▽. *Precipitatum elotum exhibetur, à g. 3. ad 6.*

18. ⌒ *ex Regulo.*

1. Figatur Regulus, [quod fieri potest multoties iteratis sublimationibus, sive in ovo Philosophico id fiat, sive in cucurbita, quotidiè scil. id quod sublimatum est ad fundum detrudendo.)

2. Regulus fixus ponatur aliquamdiu (☒ 6.) in cellam ut solvatur, ☋ illud filtra & coagula ad spissitudinem. Hinc repone iterum ad liquescendum, filtra coagula ac solve iterum ac cum triplo Tripolæ mixtum destilla per ♉m. Sic primo prodit ⌒ albus, dein rubeus: rectifica.

Vires. *In febribus omnibus intermittentibus, ut & in quartana virium est summarum, mundificat ac sanguinem per diaphoresin, atterit calculum Renum & Vesica, materiam Podagricum discutit, dolores vel extrinsecus applicatum lenit. Dosis à g. 3. ad 5.*

19. *Aqua Antipileptica ex Croco Metall. Quercet.*

℞. Croc. Metall. misce cum cru-

sta

sta panis pulverisata, ac elice ▽m per cornutam ad △m satis magnum.

Vires. *Hanc pluris facit Quercetanus in Epilepsia, quam reliquas suas Antepilepticas omnes è vegetabilium familia desumptas.*

Ego huic labori ♂ ac ♄ 3. integras frustra impendi, primò exivit phlegma, secundò ∽ nebulosi prodierunt, tertiò striæ seu ☋ rubicundum, omnia autem in parva quantitate.

20. ▽ *Stimmi Sulphurea. Clyssus alias.*

℞. ♁ elect. Sal. Nit. pur. Sulph. pur. à (℔.1.) propellantur per ♌m, in ventris capacitate superiori tabulatam, in receptaculum amplum ac capaciss. rostro firmiter annexum, in quo infusa sit aliquota ▽æ pars: Injice materiam sensim per vices, tubulumque propediem obtura, videbis materiam injectam paulo post incendi, receptaculumque nebulosis vaporibus repleri, quibus sensim ▽æ illi comixtis receptaculum pellucidum redditur, quo apparente, injice iterum, &c. ▽m spiritibus destillatis imprægnatam filtra, vel si placeat, & adustionem sapiat à phlegmate in MB libera. Glauberus ℞. ♁ ℔j. ⊕ ℔iij. Sulph. ℥iij.

Vires. *Crassam Tartaream que mucilaginem ubicunque locorum delitescat in corpore attenuat, ac per emunctoria convenient a expurgat, per alvum scilicet, per ⊡m, per sudorem, per salivationem: Unde utilissimum Medicamentum audit in obstr. Epatis, Lienis Mesenterii, Uteri, in affectu Hypochondriaco, Colico, & simil. præsertim si cum Crystallis ♂ acuatur. Miscetur, cum ▽ font. vel alio liquore convenienti, ad gratam aciditatem, bibiturque pro libitu.*

21. *Aqua Stimmi Tartarea.*

Fit eodem modo ex ♁. Tart. & Sal. Com. an. quibus si aliquid Sulphuris admisceatur, melius destillatio procedit.

Vires. *Prodest itidem in obstructionibus, maximè autem expellit per sudorem materiam in habitu corporis delitescentem.*

N. 1. *In utriusque ▽æ destillatione colligi possunt flores qui à Sulphure per sublimationem liberati in usum venire quoque possunt.*

N. 2. *Ex ⊙o fit ♁ diaphoreticum, si semel ac iterum cum Sal. nit. ana calcinetur & dulcoretur, vel ex eodem Sulph. auratum extrahi potest, si cum lixivio forti coquatur. Vide Sulphur. Antimonii.*

22. *Spiritus ♁ ij compositus S. Closs.*

℞. Sulphuris ♁ alis (Clossæan. vid. infra) part. 1. colchotaris ⊖-si p. ij. M. & ter aut quater aceto perfunde destillando cum cohobio. Tandem ultima vice repone pulveris in amphoram terream tabulatam (vitrea enim disrumperentur) cum Recip. amplo, urge △ in reverberio clauso spacio tridui integri, ut fieri solet in destillando ☋ ⊖-li & spiritum ab ☋ separa atque rectifica.

Vires.

Vires. *Inservit utrumque figendo ☿o & ♁ri.*

IV. LIQUATIO.

Liquor seu Balsamus ex scoriis Reguli.

℞. Scorias Reguli, (sive simplicis; sive compositi,) expone aëri humido, sic solventur propter Salia Tart. & Sal. nit. admista.

Vires. *In Chirurgia usus est insignis, præsertim in fistulis & ulceribus fœtidis.*

2. Liquor ex Sale vitri Antimonij.

Fit si id in albumine ovi ad duritiem cocti, vel Raphano, vel Bryonia excavata in cella resolvatur.

Vires. *Liquor hic assumptus intrinsecus Quartanam, Podagricas defluxiones, & Paroxysmos efficaciter compescit: In Chirurgia, vulnera, fistulas absque mordacitate tamen à putredine conservat & sanat.*

Dosis ℈ß. ad ℈i.

V. EXTRACTIO.

Unde

SULPHURA & TINCTURÆ.

SULPHURA sunt Extracta crassiora.

TINCTURÆ sunt Extracta magis elaborata.

DE SULPHURIBUS.

Sulphura hæc extrahuntur ut plurimum cum lixivio forti, vel & cum ⚹. *Bas. p. 218.*

Lixivium forte ad Extract.

1. ℞ Sal. com. Tart. ♆ & Sal. com. ust. ana. F. lixivium filtratione clarificandum.

2. ℞. ⚳ clavell. ♆. & ⚳. comm. F. lixiv.

3. ℞. ♆ ℔ ▽. ℔. xv. F. lixiv.

1. *Sulph. ex Minera Antimonij, vel ♁ crudo.*

℞. Mineræ ♁ ℔. iij. v. &c. vel in defectu mineræ.

℞. ♁. crud. tere minutiss. & superfunde lixiv. forte, (ex ♆ & ▽) digere ♂ ♇ 6. vel 7. ut fiat Extractio: Extractionem filtra, & leniter bulliendo reduc in ♁verem rubeum. *Hartman. in pract. Kesl. 2. c. 18.*

N. *Si experiri volueris, an aliquid Sulph. supersit in materia, transfunde nonnihil extractionis in vas aliud, instillaque ✢ sic præcipitabitur Sulph. ad fundum.*

Vires. *Inservit extrahendæ tincturæ, purgat itidem supra & infra.*

Dosis g. 2. 3. 4. 5.

2. Aliter.

℞. ♁ pulver. p. s. coque in lixivio forti, præcipitaque ▽ pluviali (imprægnata ⚹ hinc edulcora.

Vires. *Tutius agit per vomitum quam crocus Metallorum.*

Dosis g. 3. 4. 5. Beguin. & Quercetan.

Nix Diaphoretica ♁ ij
S. Closs.

℞ Sulph. ♁ ii hujus descript. vel Sulp. aurati diaphoret. ℥j. Ol. ⊖-li ℥ij. M. in ♌, fiet massa nigra ut pix, fermentetur per noctem, postea per reverberatorium exibit aqua acidula & in fundo manebit pulvis albissimus excellens Diaphoreticum, valet etiam ad vermes, cum pomatâ vero sequenti fit inde Cosmeticum præstans hoc modo.

℞. Axung. porci ℔. j. sevi vervec. circa renes collect. ℔. ij.
Ireos flor. ℥ iv.
Garyoph.
Coriandr.
Benzoin.
Styrac. calam.
Calam. aromat. an. ℥ij.
Florum lavend. quart. vi.
Bull. cum rasur. pomorum curti pendul. cum pellic. ℔. j.
Aq. ros ℔ iij. in MB per horas xii. in vase vitreo.

Colentur in vas vitreatum ubi refrixerint, aqua & feces diligenter amoveantur, cum calore miti iterum liquescat, effundatur in mortarium calens, ubi tamdiu agitetur, donec in Pomatam albam, levem & boni odoris (addito moscho) abierit, cujus singulis unciis immiscebis ♁ ii Cosmetici ʒj.

3. Sulph. ex ♁ calcinato.

℞. Antimonii, Tart. ā, mixta liquescant ad △ postea effunde in ollam plenam ▽ calida, stentque per ♄m, dein decanta ac præcipita Sulph. instillatione ✚i, vel sola coctione adhibita.

N. 1. *Alij fundunt solum ♁, idq; fusum effundunt dicto modo in ⚹ acerrimum, vel ♌m Sal. nit. acuatum: Hinc decantant, præcipitatumq; ♁e rem colligunt.*

N. 2. *Nisi me felicior fueris, nihil efficies, cum nihil sit quod Sulph. ♁ ij foras attrahat.*

Alij.

℞. ♂ p. 1. fundunt, fusoque injiciunt antimonii p. ij. atque dicto modo effundunt in ⚹.

4. Aliter.

℞. Antimonii p. ij. scor. ♂ (Hammerschlag/) p. 1. & Sulph. ā. M. & injice sensim super Sal. nit. & Tart. ad △ fluentia, hinc fluant simul optimè, dein extrahe Sulph. coquendo in lixivio forti, præcipitaque instillatione ⚹.

Vires. *Purgat per alvum.*

Dosis g. 4. 5. 6. 7. 8.

5. Sulph. ex Croco Metallorum.

Fit eodem modo: Hepar scil. antimonii coquatur in lixivio forti, vel sola ▽, (ut in edulcoratione Croci Metallor.)

6. Aliter

℞. ♁ & Tart. pulveratorum an. ℔ ii j. cæmententur per 4. aut 5. horas, vase probè incandescente, quod tandem projicies in mensur. 2. aceti & per horam unam aut alteram ebulire sines, cola ✚, & coagula in pulverem.

Ex S. Closs.

7. Sulph.

7. *Sulph. ex scoriis Reguli: Sulph. auratum Antimonii.*

℞. Scorias à Regulo separatas, easque coque in lixivium, trajiceque per chartam, colaturæ insperge ✢, & præcipitabitur Sulph. auratum antimonii, quod decantato lixivio edulcorandum.

Vires. *Movet vomitum, ac interdum secessum.*

Dosis g. vj.

8. *Sulph. ex Regulo Antimonii ♃ali.*

Fiat Hepar ex Regulo ♃iali & Sal. nit. Hoc Hepar sine ablutione coque in lixivio forti, ut abstrahatur Sulph. decanta & præcipita instillatione ⚹.

Quercet. in Tetrad.

9. *Aliud.*

2. ℞. ♁ crud. per 🜄 præcipitatum & edulcoratum, coque bulliendo in lixivio Tart. decantaque, lixivium tinctum evaporet, sic remanebit in fundo Sulph. antimonii cum Sal. com. Tart. sublima illud Sulph. addito sabulo, & sublimabitur Sulph. antimonii purum. *Sala de ♁.*

10. *Sulph. ex Cinnabari Antimonii, Sulph. Antimonii verum.*

Cinnabaris antimonii pulverisat. coquatur ebulliendo in lixivio fortissimo, (ex cineribus clavell. & ♆ á, vel ex Sal. com. Tart. & Sal. nit. ♆æ,) per ℔. 3. vel 4. Decantetur dein lixivium à ☿ vivo, qui currit in fundo, filtreturque, hinc reponatur, ut Sulph. subsideat coloris rubei, quod à lixivio separatum edulcoretur sæpius ▽ a commun. calida; dein leni calore exiccetur, habes Sulph. antimonii genuinum.

Hinc paratur.

Panacea Sulph. Antimonii veri.

1. ℞. Sulph. jam descript.
Regul. antimonii an. ℥j.
♉ Sulph. per C. vel ♉ ⊕-i rectificatiss. ℥iij.

Digere per aliquod ♂ (8.) in loco calido, deinde destilla ex ⁂, per ♌. vitream, ter ad minimum cohobando; urge postremo △ e quarti gradus ℔ 12. & erit totaliter fixum, quod exime & cum ▽ rosar. lava & exicca.

N. *Præstat materiam ♌ fracta exemptam sub tegula ℔ 5. 6. reverberare.*

℞. Hujus pulver. ℥j.
2. Mag. vel Sal. com. Coral. ℥ij. M. exactè.

Vires. *Est instar panaceæ: habet nimirum in se vim diaphoreticam ac sanguinem mundificandi, ideoq; quibuslibet morbis per sudorem sanabilibus inservire potest, præcipuè Lui venereæ, fœditatiq; cutis. Repetenda est Dosis sæpius in quibuslibet morbis, præsertim vero in Epidemiis, & malignitatem aliquam secum vehentibus.*

Dosis à gr. 10. ad 15. & 20.

Hartman. in Croll. in pract. Agricola de ♁.

DE TINCTURIS.

De Tincturis ♁ii notare in genere expedit, quod monente Basilio, ⚹ in

Integrum equidem adscripsissem Processum, verum cum id forsan Dn. D. Paulo Keller, cui illum acceptum fero, ingratum foret, descriptionem quam dedi, eamq; vel Tyroni Chymiæ satis perspicuam, aqui bonique consule.

Ex ♁ calcinatio.

5. *Tinctura ex vitro Antimonij, Magisterium Antimonij Sala: ☍ vitri Antimonij Basil.*

℞. Vitr. ♁ ℥ß. lævigato, affunde 🜊 acerrimum, vel acuatum 🜔 u Sal. com. (alias in cassum laboraveris,) ad eminent. 2. aut 3. digit. digere in ∴ calore, qui manu absque adustione tolerari possit ♂ ♀ 30. circiter) quotidiè semel aut bis agitando, &c. Tinctum liquorem decanta & abstrahe 🜊 ad coagulationem usque subfuscam & acrem, (ad siccitatem ♁eris, *Basilius*) Hæc exposita Aetri dissolvitur in liquorem, qui vitreo vase probe obturato servetur, ne liquescat & evaporet. *Sala, Tholb. in Halograph. pag. 196.*

Huic affunde 🜅 ac extrahe iterum, decanta à fecibus, tandemque 🜅 abstrahe. Dicitur Alexiterium antimoniale. *Basilio in Curr. Triumph.* qui ♁erem ante 🜅 affusionem edulcorat 🜄æ destillatæ iteratis abstractionibus.

N. *Hæc Tinctura quandoquidem difficulter retineri queat, quin liquescat, paratur exinde Bezoardicum quod.*

℞. 🜔 hujus antimonialis, ad mellis consistentiam inspissari ℥ij. C. C. ust. præparat. ℥j. M. exactè & exicca lentè.

Vires. *Utrumque conducit ad obstructiones omnes inveteratas Hepatis, Lienis, Pulmonem, &c. Item adversus mensium retentionem, Leucophlegmatiam virginum, Icteritiam utramque, Hydropem, Phthisin, Asthma, Pleurisin, Cachexiam. Melanch. Hypochondriacam; Itemque ad ulcera, tam externa, quàm interna, Scabies quascunque & prurigines, Luem ven. Febres pestilentiales, continuas, putridas, &c. Morbillos, variolas: noxia expurgat per sudorem, ⊡m, salivationem: usus ejus continuari potest Basil. Tentzel.*

Dosis Tincturæ à g. 3 ad 9. in vino malvat. vel alio liquore. Bezoardici à g. 4. ad 12. &c.

Acetum ad hoc opus idoneum, huc refer ex destillatione ✠. Eodem modo eadem Tinctura parari potest, si loco 🜊 sumatur 🜂 ex 🜕 Sal. nit. ♆ à ℔.1. ✳ ℥iv. 🜊 ℔iij. qua digesta ♎antur per 🝞m, ut 🜂 ♎i solet. Liquor rectificatur ab æquali pondere Sal. com *Kesl. 1. c. 30.*

N. *Pulvis ille, ante affusionem 🜅 albumini ovorum coctorum impositus, in liquorem convertitur, vulneribus recentibus & inveteratis malignisque sanandis utilissimus Basilius.*

6. *Alia Tinctura ♁ vitri, ex mnera facti.*

Extrahe primò cum ✠ proprio; decanta ac abstrahe.

Extrahe secundò cum ▽ opt. decanta (rejectis fecibus,) ac circula.

N. *Si Tincturam hanc per ☒m unum ac alterum circulatum ♐ verus, consequeris ☋ seu Essentiam Antimonii omnium fere morborum Panacaam, ex qua lapis ignis.*

Dosis gutt. 8. Basil.

7. *Alia ex vitro ♁ ii ☉ari.*

℞. Vitri antimonii Solaris, q.v. affunde ▽ rectificatiss. ad eminent. digitorum 4. digere in vase clauso, & extrahetur Tinctura rubicundissima, quam serva, & adhibe sine abstractione.

Vires. *Movet sudorem citra vomitum ac nauseam, mundificat sanguinem ab omnibus impuritatibus & feculentiis Tart. Salem microcosmicum resolutum (ex quo hydrops) coagulat, & phlegmate noxia ex corpore exterminat, Podagricos juvat, præsertim, si cum arcano Filicis fuerit propinata. Dolores artuum ex Lue Vener. tollit, ut & ipsam Luem Ven. cum decoctis convenientibus; curat ulcera. In Peste & aliis morbis Epidemiis magnum exhibet solamen.*

Dosis à ℨij. ad ℨiij. vel plures.

N. 1. *Post Extractionem qua ♂ ℘ fieri ferè potest, remanentia denuo fundi potest in corpus Solare album. Hartm. in Croll. Kesl. 2. c. 30.*

N. 2. *Quandoquidem vis dejectoria ⋇v. refranatur, non abs re foret, primo hanc Tincturam cum ⋇ (ut in præcedenti præparatione) extraxisse.*

8. *Alia, ex vitro Antimonii solari.*

℞. Vitri antimonii part. ij. ☉ per ♁ purgat. p 1. fundantur simul, dein extrahatur Tinctura cum ⋇ radicato; quo iterum abstracto, circuletur Tinctura cum ▽ per ♂ ℘ (8.) abstrahe vicissim ▽, ac si placet auctiori △ Tincturam per ♉m propelle depressiorem, eamque seorsim collige.

Vires. *Medicina Diaphoretica est longè excellentissima. Purgat etiam satis promptè si Basilio credimus, addito Extr. Rhabarb. Hartm. Tentzel.*

9. *Tinctura ex Croco Metallorum Bickeri.*

℞. Croc. Metall. q. v. extrahe Tincturam s. a. cum ⋇ acerrimo, decanta tinctos liquores & abstrahe ⋇ ad spissitudinem mellis.

Vires. *Purgat & movet sudorem vehementer.*

Dosis à g. 6. ad 12.

N. *Ex remanente Antimonio, ex quo Tinctura scil. prolecta est fit Sal. com. Antimonij dulce. (vide suo loco.) Hoc Tinctura admixtum, efficaciorem eam reddit. Bicker. in Epist. Clariss. Horst. vide hujus observ. l. 1. f. 1.*

10. *Alia.*

℞. Hepar antimonii, (i. e. Crocum Metallorum à Sal. nit. suo nondum edulcoratum,) calcina per ℥as aliquot, (12.) & evadit pulvis albus, dein expone in cella, ut in liquorem abeat. Ex hoc liquore extrahe Tincturam cum

cum 🜄 opt. rectificat. decanta & abstrahe.

N. *Sal. nit. Partim sponte in cella coagulatur partim quoq; in extractione subsidebit, ubicunque ergo separa.*

Vires. *Vires & Dosis eadem cum precedenti.*

N. *Tinctura hec est Viri Experientissimi ac benè de Rep. Chymica meriti, Dn. August. Weis, Pharmacopai apud Wormatienses spectatissimi.*

11. *Alia S. Clossai, quam vocat Oleum ♁ ij febrifugum & Antipleuriticum*

℞ Reguli ♁ per speculum ardens incinerari q v. Superfundatur 🜍us 🜔-li ad exstantiam unius digiti, digere per biduum, solutionem inclina, alium 🜍um 🜔-li affunde, evacua omnes solutiones M. & ex 🜄 phlegma extrahe, restabit Ol. liquidum quod in 🜄 dissolves, alterâque vice extrahes.

Dosis. gr. 4.

12. *Tinctura ex ♁ Tartarisato.*

℞. ♁ crud. Tart. ā misce & calcina in anemio, donec Tart. penitus combustus sit, elue dein Tart. 🜄 calida, ac extrahe ex ♁ remanente Tincturam s. cum 🜄: abstrahe 🜄 & remanet Tinctura ♁ in fundo. *Basil.*

N. 🜄 *abstractus cum Tinctura non potest iterum misceri, sed supernatat semper.*

13. *Rubinus Antimonij ☿ alis.*

℞. ♁ elect. Tart. ā fundantur simul. Dein.

℞. Hujus massæ ℥ij (potius Reguli) ☿ ii opt. purgat. ℥j. 🜔 🜔-i ℥ij. M. diligenter, digeranturque l. calore, donec siccescant: Dein extrahe s.a. Tincturam rubicundissimam cum 🜄: decanta & abstrahe 🜄m ad consistentiam mellis, sic habebis materiam, quæ frigori exposita indurescit in lapidem instar rubini. *Clodius.*

14. *Tinctura ex Regulo ♂ aut ♁ Antidotos Pantagogos.*

℞. Calcem Reguli ♂, aut ♁, solve digerendo aliquot ♂ cum 🜍u 🜄 tandemque destilla 🜄 fortiss. & prodit 🜔 crassum, cui rectificato affunde 🜄, opt. circula, destilla cum cohobiis tribus, semper feces rejiciendo. Tandem liquor servetur accuratissimè.

Vires. *Repurgat sanguinem, appetitum excitat, viscera corroborat, eradicat cachexiam, malanchol. hypochondr. Icterum, hydropem, idque leniter purgando.*

Dosis gutt. aliquot 2.3. &c. Quercet. in Tetrad.

Potest etiam in præcipitatum, & calcem albam, rubram, imò etiam flavam redigi.

Cujus Dosis gr. 3.4.

15. *Alia Balsamus Reguli, & exinde Tinctura.*

℞. Regul. pulver. q.v. vigere in MB. cum 🜍u Terebinth. & rubescet, decanta, abstraheque affundendo 🜄.

do ▽. (*vide Basil. Sulph.*) dein solve in ♈ digere & abstrahe.

Vires. *Optimum est remedium in affectibus pulmonũ, phthisi, asthmate, tussi, si frequenter adhibeatur.*

Dosis g. 3. 4.

16. *Tinctura ex ♉ calcinato cum lap. prunella.*

℞. Lap. prunell. ad porositatem usque per Sulph. depurati, Antimonii ān. M. & committe igni reverberatorio ♂ (5.) ut ✠bulum semper sit ignitum. Ex antimonio hoc edulcorato extrahe Tincturam s. a. per ⚹, hinc decanta, & abstrahe ⚹. Tincturam remanentem exalta, ut moris, per ♈ *Kesler.*

Vires. *Purgat per secessum, (potius per sudorem.*

Dosis g. 2. 3. 4.

N. *Aër in extractione cum ⚹ residua, si dulcoretur, sistit omnes alvi fluxus.*

Dosis g. 8. 10.

17. *Tinctura ex ♉ rubeo fixo.*

℞. Antimonii rubei fixi, (*vide in calcin.*) q. v. extrahe Tincturam rub. digerendo cum ⚹, decanta & abstrahe ad siccitatem. Postea extrahe cum ♈ similiter procedendo uti cum ✠.

N. *Basilius reverberat materiam antequam secundam extractionem cum ♈ scil. aggrediatur.*

Vires. *Summarum est virium in resolvendo cruore, in rumpendis apostematibus, in curanda Lue Ven. &c.*

Dosis g. 3. 4. *Basil. in curr. Triumph. Baco de ♉, qui vel pro Panacæa ferè venditat.*

18. *Tinctura ex Floribus Antimonii Lilium Paracelsi.*

℞. Antimonii ⚹ an. propellantur per ⚹m, ut nil nisi feces remaneant. Ex floribus his optimè edulcoratis, & in reverberatorio aliquamdiu vase clauso per colores ad rubedinem reverberatis, extrahe Tincturam s. a. cum ♈ rectific. eamque rursus tandem abstrahe ad consistentiam olei.

Vires. *Medicamentum est restaurativum totius corporis, sola humorum correctione agens, mundificat corpus hominis supra omnia arcana: utile insuper in obstructionibus Epatis, Hydrope, Morphea, Lepra, in morbis Lienis, uti Scorbuto, & simil. movet menses, & si Basilio credimus, purgat leniter per alvum, cum extr. Rhabarb. ac Tinctura Corallorum.*

Dosis g. 3. 4. 5. 6. 7. 8. *Paracels. l. 2. magna Chirurg. Basil. in curru triumph. (vocat Elixyr Antimonii,) Hartm. in disp. Chymico-Medic. 7 thes. 129. Querc. Poter. Sala in Anat. ♉ (qui quoque flores rubeos obscuros cum ⁘ sublimatos æque efficaces censet, ut & flores reverberatione ad eundem colorem redactos.*

19. *Aliter, Arcanum Antimonii Basil.*

℞. Flores illos edulcoratos (etiam nondum reverberatos) affunde ⚹ ⊖i

☉i rectific. circula, donec benè uniantur: dein propelle simul, ac affunde V. circulaque subsidentibus fecibus separatis, Tincturam adhuc semel rectifica.

Vires. *Confortat ventriculum, noxios humores consumendo, appetitum excitat, tollit melanch. hypochondr. suffocationem uteri, colicam & simil.*

Dosis g. 1. ac altera. Basil.

20. *Aliter.*

Elixyr ☉are ♁ii alias Electrum. seu Lili. Parac.

℞. Reguli ♁ii (ex ☿io vitæ cum pari pondere Tart. & ana Sal. Nit. per detonationem facti) par em 1. auri purgati tantundem, fluant simul & pulverentur, adde ✳ci quadruplum pondus, sublima toties donec Astrum ♁ii ascenderit, in fundo autem terra fatua & inutilis remanserit, elue salsedinem ✳ci & restantes in fundo ☉ & ♁ii flores pone in Ovum Hermeticum in capella fixatoria, da △ talem ut in fluorem non ad lucantur, sed ex flavis citrini, tandem verò ex citrinis castanei coloris fiant. Hisce fixatis floribus affunditur ⚹ Alkalis. & postmodum V ad extrahendam Tincturam uti latius traditur Artic. de Tincturis ♁ii & in Antidoto ζωοφιλω Querc.

Vires. *Summa Medicina perhibetur esse in Ictero nigro, podagra, hydrope.*

Dosis instar grani coriandri bis in die ad curationem in Syrupis, ad præservationem semel in mense.

21. *Alia, Basil.*

℞. Flor. Antimonii rub. q. v. extrahe digerendo cum V ac abstrahe.

Vires. *Purgat leniter, tollit febres tertianas & quartanas.*

Dosis gr. j. & ij.

22. *Alia ex floribus:*

Antidotus ζωόφιλ☉. Quercetan.

℞. Flores Antimonii, (nimirum qui ex Antimonio Ungatico per se ad albedin. calcinato, cum ✳ sublimati sint & edulcorati,) q. v. extrahe cum ⚹ Philosophico. Tincturam rubic. s. a. tempore sat longo. Decantatos liquores tinctos destilla ad siccitatem. Ex pulvere edulcorato extrahe iterum Tincturam pellucidam cum ▽ vitæ Coralliorum (♒. Corall. inflamab.) tandemque propelle fortissimo igne per ♌m ♌ rubrum cum ipsa ▽ vitæ, reserva citra separationem.

Vires. *Est verum vitæ Balsamum, nunquam satis laudandum. Exhibetur cum appropriatis, in Epilepsia, Apoplexia, Paralysi, Pestiferis morbis, Lepra, Morphaa, mundificat totum sanguinem.*

Dosis guttæ aliquot. Quercet. in Tetr. ⚹ Philosophicum pro hoc opere vide de ⚹.

23. *Tinctura ex floribus Antimonii ☉latis.*

Antidotus Lysipyretos.

℞. Flor. ♁ ☉lator. rubicundiss. Extrahe cum ♒u ☉i ♀is, deinde cum vero ♄i æthereo ♒u.

Vires. *Vera est Antidotus contra febres omnis generis, uti & pestiferas.*

Dosis gutt. 4. 5. in liquore convenienti. Quercet. in Tetr.

24. *Tinctura ex floribus Reguli Antidotus πάγχρηστος.*

℞. Flores Reguli rub. q. v. reverbera vase clauso vitreo ♂ ℘ 3. 4. continuos. Deinde extrahe tincturam s. a. cum ⋇ radicato. Decantatos liquores libera à suo menstruo per destillationem. Postea nova fiat extractio cum ∀. Tandem denuò ∀ ac siccitatem usque abstrahatur.

Vires. *Totam sanguinis massam emendat, Morphaeam, Lepram, Scrophulas, Luem Ven. persanat: instaurat & auget nativum calorem, viscidiitates ventriculi absumit, ac corpus omnibus excrementis expedit. Colicis est aptissima medicina, nec non praefocationibus matricis si Reguli ♂ loco, Regulus ♃ ad parandos flores substituatur. Quercet. in Tetrad.*

25. *Alia ex floribus Reguli ♂ praecipitatis. Antidotus Isochrysos.*

℞. Praecipitatos fl. Reguli. ♂ ad flaved. reverberatos, extrahe Tincturam cum ⋇ Philosophorum s. a. relictis quibusdam fecibus albis in fundo. Menstruo per ♆ separato remanebit in fundo ♁ levissimus rubei coloris, quem reverbera ☿ 2. aut 3. Dein affunde ⌒m Junip. digere. Sic ferè ♁ convertetur in Tincturam rubicundissimam.

Vires. *Admirandarum virtutum est, adeoque ipsi auro potabili aequiparanda. Apostemata interna omnia aperit atque curat, sanguinem concretum dissolvit, corruptumque purificat, ad Lepram, Scrophulas, L. Ven. Pestem, infinitosque alios morbos magnum remedium exhibet.*

Dosis gutt. 6. 7. 8. 9. 10. *Quercetan. in Tetrad.*

26. *Tinctura ex Ol. Antimonii Saccharato.*

℞. ☋i illius q. v. affunde ⋇ ad eminent. 3. aut 4. digitor. digere ac tandem abstrahe, sic relinquitur Tinctura in fundo rubicundissima. *Gluckraht.*

N. *Kesler. l. c. 4. extrahit cum* ∀, *eumque vicissim abstrahit.*

Vires. *Purgat per inferiora.*

Dosis g 3.

27. *Tinctura ex Sulph. Antimonii.*

℞. Sulph. ex ♁ crud. (primi modi) q. v. extrahe s. a. cum ∀ non usq; adeo forti. (Alcohol non extrahit) Decanta & destilla cohobationibus 7ies repetitis per XX. Tandem propelle per ⌒m vitream ex ∴, addito quoque igne suppressionis, ac prodibit in forma rubicundissima ☋ antimonii dulce: abstrahe ∀ per MB ac remanet in fundo Tinctura.

Vires. *Confortativum est summum, movet sudorem, praeservat à Podagra.*

Dos. g. 1. ad 4. Hartm. in Pract.

N. *Operatio haec, quia expertis non successit, aliud eligere menstruum suadeo,*

deo vel acuere ⚹ *addito* ♒*u Sal. Nit. aut* ⊖*-i, & simul*

28. *Aliter.*

℞. Sulphur ex ♁. (secundi modi,) q. v. extrahe s. a. cum ♒u Sal. Com. quo iterum abstracto, digere cum V, cumque denuo vicissim abstrahe.

Vires. *Sudorem ciendo contracturam artuum, imprimis ex colica causatam, feliciter curat.*

Dosis gr iij.

29. *Tinctura ex Sulphure Antimonii Aurato.*

Extrahe cum V, decanta & abstrahe ad consistentiam mellis.

Vires. *Sudorem provocat, purgatq; inprimis per alvum absque molestia, non primo, sed tertio demum die.*

Dosis g. 4.

30. *Tinctura ex Sulph. Reguli ♃ialis Antidotus Soterios Querc.*

Ex Sulphure dicto edulcorato extrahe tincturam s. a. cum vitriolica hydromelitis vinosi aciditate, alkalisata scil. proprio Sale Com. (i. e. cum ⚹ ex melle ✣ & dein acuato cum suo Sale,) abstrahe menstruum & circula ad aliquot ♂ cũ flagrante Juniperi ♒u. Deinceps per ♒m crebris cohobationibus destillabis, & ♒m Juniperi, separabis, ut restet in fundo Destillatorii liquor suavissimus.

Vires. *Omnium affectuum Pulmonum æque salutaris Medicina ac Balsamus utilis in Phthisi Dyspnœa, Asthmate, Pleurisi, Peripneumonia, &c. In summa, saluberrima est Medicina, quam plurimis, gravissimisque morbis profligandis apta.*

Dosis à gutt. 3. ad 6. plures. Querc. in Tetr.

31. *Tinctura ex* ☿ *Antimonii cum* ☉ *Antidotus θεόπεμπτος.*

℞. ☉ per ♁ purgat. p. 1. ☿ antimonii p. vi. F. ããã Ex hoc ããate abinto & purgato extrahe Tincturam pellucidissimam instar rubini s. a. variis cohobationibus cum circulato minore Paracelsi eam exercebis, circulatumque postea separabis, ut Tinctura restet sola.

Vires. *Pretiosissimum est donum Dei adversus Pestem, Lepram, Morphaeam, & id genus alios morbos gravissimos.*

Dosis gut. 3. 4. 5. ex theriacali. Quercet. in Tetrad.

32. *Tinctura ex* ⊖*-o seu Crystallis Antimonii.*

℞. ⊖-m seu Chrystallos antimonii viridiusculos, superfunde ▽m frigidam copiosam, & præcipitabitur ♁ albus, qui reverberatione evadit citrinus ac dein rubeus. Ex hoc extrahe s. a. Tincturam rubicundam cum ⚹ Hoc iterum abstracto, reiteratur solutio cum V, quem quoque vicissim tandem abstrahe. *Thold. in Halograph.*

33. *Tinctura magisteriata Lapis* △*is Basilii.*

℞. Tincturæ Antimonii, (ex vitro quod è minera factum.) ℔.ij. Sal.com. antimonii. ℥ij. Misce ac fac coire circulan-

culando cum ▽, (per ⊠m ad minimum,) dein abstrahe in MB ▽ ad siccitatem, & postea fortissimo △, elice per ♉m ☍ rubicundum, ☍ hoc rectifica iterum MB, ut quarta pars exhalet.

℞. Hujus ☍i rectificati.

☿ ii antimonialis præcipitati, (scil. per ♉m ⊕i ♂is.) an.

Digere in vase H. clauso aliquamdiu, sic solvetur primum præcipitatum, dein unientur omnia, & exhibebunt, ♄erem rubeum fixum & fusilem.

Vires. *Tinctura hæc æquipollet viribus ☉ Basil. in C. Triumph.*

N. ☉ *præparationem habes infra.*

VI. INFUSIO.

1. *Infusio ♁ crudi.*

℞. Antimonii crud. lævigati ℥ß. △æ ♌æ vel Vini ℥iij. iv. macerentur per noctem, colenturque.

Vires. *Colatura illa purgat supra & infra Poter. in Parmac.*

2. *Infusio Vitri Antimonii* Speyswasser.

℞. Vitr. ♁. ℥j. vel ℥ij. vini generos. ℔. iij. vel iv. vitro benè firmiterque cooperculato, aliquamdiu insolantur, donec nempe liquor citrinum colorem induat, postea filtretur liquor, & vicissim in vitro benè clauso asservetur.

Vires. *Datur ad vomitiones ciendas, magno cum fructu, præsertim in iis morbis, qui non aliter quam vomitionibus curari possunt & volunt, quales sunt tusses pleuritides, angina, anorexia, ructus, atque infiniti alii in prima regione ventris hospitantes. Vide & in Vitro. ♁.*

Dosis à ℈j. ad ℈v. Hartmann. in Croll.

N. *Sunt qui frustum vitri ♁. pondere ℥ij. ad ℥ß. sine pulverisatione in Cerevisia vel Vini haustu aliquot ♉as, prout scil. operationem magis vel minus efficacem expetunt, macerant, decantatumque liquorem propinant.*

N. 2. *Admirandum est in infusione Vitri Antimonii non exhauriri ejus vim emeticam, sed pene in infinitum vitrum id posse infundi, ut nihil planè virium vel admodum pauxillum decedat. Quinimò, quod idem, si qua imbecillius redditum sit, nova fusione pristinas vires recuperet. Vide Straussii Pulv. Sympathet.*

3. *Alia infusione vitri ♁, quam pro Aqua Benedicta Rulandi habet Brendelius.*

℞. Vitr. ♁ (per se sine addit. facti,) ʒj.

Vini generos. vel Malvat. ℔. i. vel ad summum ℔iß.

Macerentur in loco non admodum calido, donec cutim contrahat vinum. (Hæc cutis nihil aliud est, quam residua portio Sulph. ♉calis, à qua oritur illa vehemens vomitio, relicta à calcinatione antimonii,) cute ea per filtrum ab infusione separata & abjecta, longè mitius quam ante hac, ope-

operationes suas exercet aqua benedicta. *Brendel. in Chymia.*

4. *Infusio Croci Metallorum, Aqua benedicta Querc.*

℞. Croc. Metall. Ungar. ℥j.
Aqua Card. bened. ℔. ij. vel iij.
Cinam. ℨß.

Macera per biduum aut triduum, dein transcola & serva usui.

Dosis ℨß. *aut amplius.*

5. *Aqua benedicta Rulandi.*

Rulandus ▽ suam benedictam ita describit: Crocus noster Metallorum maceratur per ℘m, vel urgente necessitate ebulliat à lentis magnitudine ad pisi quantitatem in ▽ vel Vino, vel Cerevisia, vel ▽ mulsa, vel denique in liquore morbo conveniente, de quo capitur post infusionem ab ℨß. ab ℨij. colatum deinceps bibitur frigidè vel calidè.

Verum quis ille Crocus Metallorum Rulandinus sit, ambigitur, *de quo vide in Croc. Metall.*

Sit ut sit, sufficere tibi potest illa Quercetani, vel si mavis.

℞. Croc. Metall. (sive vulgaris ille sit, sive Hartmanni) gran. iij. ad ℈ß.

Vini generos. vel Vini malv. vel Hydromel. vel Cerevis. vel convenientis liquoris ab ℥ß. ad ℥ij.

Macerentur & necessitate urgente bulliant, colenturq; per chartam. Nota *Walai* observ.

Vires. ▽*a benedicta utriusque usus proficuus est in dolore capitis, ab impuritate ventriculi, (sæpè enim is accidere solet, in Epilepsia, Pleuritide, Melancb. Hypochondria. Febribus, Peste, Arthritide, coagulatione Sanguinis, &c. In quibus omnibus cum liquore appropriato exhibeatur.*

Usus præterea ejus insignis est in Clysteribus.

Nimirum.

ℨß. ad ℥j. ebullit in ▽ convenienti vel Vino, colatura admiscetur Juri vel Decocto simplicium mollientium. Optimum Medicamentum est in Colica. Vide *Riverium.*

Huc

6. ▽ *Ophthalmica ex Croco Metall. vide l. 2.*

7. *Syrupus Vomitivus. V. l. 2. c.* 64.

8. *Vinum Hippocraticum purgativum. V. l. 2. c.* 84.

9. *Oxysaccharum Vomitivum. V. lib. 2. c.* 84.

10. *Spiritus vitæ aureus Rulandi.*

N. *De hoc* ⌒⌒*u, variæ Medicorum opiniones:* Quercetanus *è familia Metallica desumptum illum existimat, in Pharmac. rest. c.* 17. *Alii nihil aliud esse opinantur quam infusum Trochiscorum Alhandal, quod vide in Colocynth. Tenzelius Spiritum Vitæ aureum à rubro diversum facit, aureum constituens Infusum Troch. Albandal: Rubeum verò*

ex terra sancta (Antimonii) paratum autumat.

VII. SALIFICATIO.

1. Sal ♁ii.

℞. ♁. Ex quo Tinctura prolecta est, sive ex Croco metalli, sive ex vitro,) calcinetur in fornace figulina ♂ 4. donec in 🜔m penitus vertatur. Ex 🜔e hoc extrahe Sal. Com. cum 🜄 decantaque. Hinc abstrahe 🜄 & clarifica solutione ac coagulatione, ut moris iterata.

N. 1. *Nisi ♁ primâ vice probè calcinatum fuerit, adhuc semel calcinari poterit.*

N. 2. *Eadem calcinatio absolvi potest, si ♁ cum Sulph. ana misceatur & comburatur, donec Sulph. penitus efflagrarit.*

N 3. *Quinimò ✚ Antimonii super ♁ fusum Sal subdulce elicit.*

Vires. *Æquipollet viribus Sal. Com. ex ⊙; mundificat sanguinem, expurgat corpus ab omnibus impuritatibus, curat Luem Ven. prodest in Podagra, rumpit Apostemata, fugat Febres, extrinsecus mundificat ulcera maligna.*

Dosis g. 4. Thold. in Halogr. vide etiam observ. Horst. l. 1. in Epist.

2. Aliter.

℞. Reguli pulv. q. v. præcipita per se, in sublimatorio semper quod sublimatum est, materiæ quæ in fundo est, reddendo. Regulus ita in ⚱erem rubeum conversus ponatur in cellam ad liquescendum: liquorem dephlegma aliquantulum, ac repone ad crystallisandum: Crystallos purifica.

N. *Hi Crystalli cum triplo tripolæ per* ⌒m *destillati, exhibent primo* 🜅m *album, dein rubeum, quem rectifica in* MB *vel* VB.

Vires. *Prodest hic* 🜅 *in febribus, præcipuè quartana, atterit calculũ vesicæ, promovet* ⊡m, *præservat à Podagra, extrinsecus illitus, mundificat ulcera maligna Basil. 3. Aliter.*

℞. 🜅 🜍i rectificatiss. funde super mineram Antimonii, stent in digestione septimanas aliquot, (6.) sic solvetur ♁ in massam rubram, teterrimi fœtoris. Hanc inde ⌒æ, pelleq; igne nudo in receptaculum sat amplum, (uti fit in 🜔atione 🜅. 🜍i,) sic prodibit primum ☋ 🜍, hinc 🜅 antimonii rubeo colore. Receptaculum tandem vesica probe occlusum repone in cellã ♂ (14.) sic concrescent Crystalli rubicundi, quos exime & sicca.

N. 1. *Aquam residuam rectifica, & habebis* 🜅m 🜍i *ut ante.*

N. 2. *Ex Crystallis his fieri potest* 🜅 *ut ex Sale communi.*

Vires. *Crystalli hi obstructiones reserant, à viscosa ac tartarea mucilagine subortas, purgantque per alvum. Hinc usus præcipuus in effectu hypochondriaco, tertiana, pleuresi, & simil.*

Dosis g. 4. 5. Agricola.

VIII. MERCURIFICATIO.

☿ Antimonii.

℞. Sal ⊡ volat. ✳ Sal. Com. Tart. ã. ℥j. M. & affunde 🜄 acerrimum, digere vase H. cl. per ⊠m, dein destilla in 🜔e ad siccitatem: Siccis his salibus adde Tri-

Tripolæ triplum, eliceque 🝐m per 🝭m △ forti.

℞. Ergo Regul. levigat. ʒviii. affunde 🝐m tuum destillatum, digere 8ies 3. dein abstrahe l. △ phlegma, restantique materiæ admisce quadruplum limatur. ♂, destillaque △ fortissimo ex 🝭 in excipulum ▽a semiplenum ac videbis ☿m in fundo currentem. *Basil. in curru Triumph.*

Ex hoc fit 🝆 seu Butyrum ♁, *de quo in ☿to.*

N. *Alium modum exhibet Basilius in repet. Lap. Phil.*

Nimirum:

♁ macerat aliquamdiu in Spir. Sulph. imprægnato ✳. Hinc sublimat, sublimatumque in sartagine ferrea agitat ad acquirendum ☿m.

Alius modus.

℞. ▽. Pluviæ destillatæ cum ✳ affunde antimonio crudo pulverisato digere per ☌ (8.) Hinc decanta & evaporare finito, habebisque ♅erem albicantem dulcem, qui ad △m fusus ♄m exhibet nobilissimum, nihilque aliud est quam ☿ius antimonii, *de quo Joh. Agricola.*

CAPUT XVIII.

De Recrementis Metallicis Naturalibus.

Metallinorum corporum enodationem excipit anatomia Recrementorum Metallicorum.

Duplicis hæc sunt sortis; Naturalia & Artificialia.

Naturalia voco, quæ Natura operatrice, dum in gremio terræ Metalla generabantur, ex materia ad generationem eorum inidonea, extiterunt.

Talia sunt:

Cobaltum, Chalcitis, Misy, Sory & Marcasita, seu Bismuthum.

1. Cobaltum.

Cobaltum, cadmia nativa, fossilis, metallica, est minerale terreum, colore ferè nigrum, æris vel argenti particeps. Germanicè, Kobold/ Mucken-pulver / quia Muscæ ejus gustu perimuntur.

Foditur copiosè haud procul Goslariâ.

Vires. *Vi caustica & erodendi pollet tanta, ut fossorum manus & pedes exulceret: adeoque inter Venena recensetur, quippe intus haustum animalia queque perimit.*

2. Chalcitis.

Chalcitis est minerale simile æri, friabile nec lapidosum, Sory tenuius, Misy vero crassius, tractu temporis ex Sory factum.

3.

Misy est minerale, colore aurum imitans, aureisque scintillis dum frangitur, splendens, natum super chalcitim & ex chalciti, non secus ac ærugo nascitur super æs & ex ære.

N. *Misy*

N. *Mysi est efflorescentia chalcitis.*

4. *Sory.*

Sory est minerale lapidosius, & vehementius compactum, crassissimum, friatum scintillas miseos emittens.

N. *Chalcitis, Mysi & Sory mineralia sunt, inter se origine & viribus conjunctissima. Nimirum, ex Sory fit Chalcitis, ex hac Mysi, videatur Matthiolus in Dioscoridem, qui inter recentiores primus quid illa sint, demonstravit. Verum adhuc dum Officinis nostratibus in usum non veniunt, qua Chalcitis loco Colchotar Theriaca immiscent, cum tamen genuinum Misy, adeoq; & genuinam Chalcitin, monente eodem Matthiolo, Ducatus Brunsuicensis suppeditet.*

Vires. *Adurunt & Eschara efficiunt, attamen & nonnihil quoque adstringunt. Differunt tamen inter se tenuitate & crassitie, Sory partium est crassarum, & proinde minus penetrat, Chalcitis tenuiorum, Mysi tenuissimarum.*

5. *Marcasita s. Bismuthum.*

Marcasita est περίπτωμα Metallicum, in generatione metalli ex portione aliqua ad generationem Metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum ac fragile mutatum. Germanicè Wißmuth/ Marcasith.

N. *Differt à Cachymia, quod illa ex parte magis volatiliori constet, qua primo scilicet, dum Metalla generabantur, sequestrata fuit, hæc ex portione magis fixâ atque ultimo segregata.*

Vires. *Recremento ♄ respondent.*

Usus rarissimus & non nisi externus.

PRÆPARATIONES ET PRÆPARATA.

I. CALCINATIO.

Unde

Magisterium Marcasitæ.

℞. Marcasitæ pulverif. q. v. solve in ▽, [ex Sal. nitr. & Sal. Com. ā. fact.] præcipitata cum ∀, præcipitatum edulcora & exicca. *Beguinus.*

Vires. *Confert ad cutis vitia, lychenes scil. impetigines, scabiem manuum, & simil.*

II. DESTILLATIO ET SUBLIMATIO.

Unde

Oleum sive Liquor, Sal & Flores Marcasitarum.

℞. Marcasitæ crudæ qualis ex fodinis eruitur, q. v. e. gr. ℔. x.) pulverisa maceraque cum Vino albo generoso q. s. ♂ ♀ (3.) hinc deple, atque novum vinum affundendo, iterum macera, toties id repetendo, donec mens. 20. affuderis: Decantationes omnes tandem affunde Marcasitis ac destilla ad siccitatem, hinc obtura rostrum alembici, daque △m fortiorem & sublimabuntur Flores argentei.

N. *Li-*

(N. *Liquor fit, si flores argenteos per deliquium in cella solveris.*)

Destillatum porrò lento calore coque, vel, si ⌒m appetis, destilla ad remanentiam mensuræ 1. reponeque aliquamdiu. Hinc coque iterum ad medietatem circiter, reponeque ad crystallisandum.

N. *Crystallisationem promovere potes imponendo stramina.*

Vires. *Utrumq; & ♃ & sal magnarum sunt virium in ulceribus cancrosis, fistulis, aliisque affectibus malignis, Paracels. l. de 5. essentia metallorum.*

Aqua Marcasitæ.

℞. Miner. Magnesiæ, i.e. Bismuthi crudi ignem non experti, q. v. destilla per ♉m, & nancisceris ▽m albam, quam vel tertia vice rectificatam serva.

Vires. *Perhibetur extrahere animam auri, relicto corpore albo. Revificare item dicitur herbam quamcunque aridam, si radice ei imposita maceretur. Quinimò si cum ▽ destillata herba cujuscunque confundatur, atque cum modico salis ejusdem herbæ maceretur, formam herbæ ejusdem apparere ajunt. Eadem ▽ cum proprio sale (ex ⊕o) alcalisata dicitur ☉m ad miraculum usque resolvere. Fides sit penes expertum.*

N. *Aqua Marcasitæ clauso vase asservata, novilunio dicitur augeri, plenilunio econtra imminui. Andr. Orthelius in Lumine suo Chymico.*

III. EXTRACTIO.

Unde

Extractum Marcasitæ aureæ

S. Closs.

℞. Marcas. auri (leucophæa obscuris punctis trajecta optima censetur) pulverisetur & imponatur testæ vitreatæ, calcinetur vi △ hinc & inde materiam radiculâ ferreâ agitando, donec non fumiget amplius & Sulphur ejus impurum omninò combustum sit, tùm per incerniculum agatur, & inde tinctura per aren. destill. alkalisatum prolicíatur. Evaporato menstruo restabit materia mellita.

Vires. *Cum mica panis subigitur, formanturque pilulæ ad pisi magnitudinem. Detur unica pilula pondere gr. vj. ad repurgandum corpus in febribus intermittentibus.*

2. Extractum aliud valdè nobile.

Eadem Marcasita præparata uti dictum M. cum part. XII. cremor. tartar. Bull. in cacabo ferreo cum magnâ quantitate aq communis, dum tingatur aqua, quæ postea filtranda & evaporanda est ad consistentiam sapæ, & cum 🜅 denuò circulanda in Essentiam.

Vires. *Serum purgat potentissimè, hydropicos ad miraculum juvat.*

S. Closs.

N. 1. *Infusio simplex ℥j. Marcasit. in ℥v. vini albi adhuc fortius hydropicos evacuat instar ♄ ij.*

N. 2. *Si ex floribus Marcasit. vel ex vitro ejusdem concinnatis ad normam florum vel vitri ☿ ij fit extractio, res felicius erit successura.*

CAPUT XIX.

De Recrementis Metallorum artificialibus.

Recrementa Metallorum artificialia voco, quæ separantur è Metallis, dum in fornace funduntur & purgantur.

Suntque:

1. Cadmia. 2. Diphryges. 3. Lithargyrium. 4. Molybdæna, s. Plumbago, 5. Tutia, s. Pompholyx & Spodium.

I.

CADMIA.

Cadmia { Nativa { metallica, *v. Cobaltum.* / metalli expers, *v. Lapis calaminaris.* } / Factitia, *de qua hic.* }

Cadmia factitia est corpus densum, ex fuligine æris, dum in fornace conficitur concretum, adhærens lateribus, camerisque fornacum, vel & in partem infimam delabens.

Dicitur Καδμεία, Arabicè Climia, vel Chlimia.

Triplicis id fit generis, nominibus à re quam repræsentare videtur sumptis.

Botritem appellant, quæ uvæ speciem refert: Ostraticem, quæ testis similis est: Placitem quæ crustis.

Botritis reperitur in fornacis parte media: Ostracitis in infima: Placitis in editiore.

N. 1. *Sunt qui Capnitem & Calamitem addunt.*

Capnitem, quæ in ipso fornacum ore reperitur, tenuissima, exusta & nimia tenuitate simili favillæ. Verùm hæc à Pompholyge vix vel parum differre videtur.

Calamitem vocant, figura Calami, quam à pertica ferrea acquirit. Nimirum decutitur hæc à ferreis perticis, quibus Cadmia, dum as fusum iis agitatur, adhærescit.

N. 2. *Quin & Cadmia paratur ex Pyrite Lapide in fornace usto.*

Optima est Botritis, densa, modicè gravis, & in lævitatem magis clinans, racemosa facie, quæ fracta cinerulenta est. *Diosc.*

Vires. *Leniter desiccat, abstergit, ulceribus humidis & putrescentibus confert, eademque ad cicatricem ducit. Adhibetur autem Botritis & Placitis inprimis in affectibus oculorum, reliqua in ulceribus aliis.*

PRÆ-

PRÆPARATA.

1. *Tutia (potius Cadmia) præparata Officinarum.*

Igniatur & extinguatur cadmia in ▽ rosarum, idque ternâ vice, hinc lavetur ut Pompholyx.

2. *Collyrium album Galen. v. Dispens.*

N. *Præstat in Collyrio hoc, ut & in aliis loco Cadmiæ adhibere Pompholygem seu Tutiam. Nec audiendi sunt, qui Cadmiam & Tutiam confundunt, Tutiamque faciunt quæ Tutia minus legitimè, rectius autem Cadmiæ species est.*

3. *Unguentum de Tutia Nicolai. V. D.*

4. *Emplastrum de lapide calaminari. V. D.*

II.

DIPHRYGES.

Diphryges est genus recrementi metallici, quod subsidet, dum in æs fornace fusum ▽ frigida perfunditur.

Vires. *Mistam habet facultatem, continet enim in se quiddam & mediocriter astringens & mediocriter acre: quamobrem ulcerum rebellium optimum medicamentum est.*

Usus in officina est rarissimi.

III.

LITHARGYRIUM.

Lithargyros, Lithargyrium Officinis, spumosum excrementum est, è purificatione argenti, quæ per plumbum fit, residuum.

Duo ejus genera communiter statuuntur, videlicet Lithargyrium argenteum, quod coloris albi, & aureum, quod flavi coloris existit. Verùm non nisi coctione differunt, aureumque magis coctum est, quàm argenteum. Germ. Glett.

N. *Nihil aliud est, quàm ♄.*

Vires. *Siccat & refrigerat moderatissimè adstringit, reprimit, occludit, cava explet, extergit, sarcoticum est.*

PRÆPARATIONES.

Præparationes easdem cum ♄ pro re nata tamen suscipit. Unde Medicamenta quoque eadem suppeditat, quorum tamen præcipua sunt.

1. *Sal Lithargyrii, Alumen ♄i Paracelso.*

Paratur beneficio ⋇, non secus ac Sal ♄i: decantatur solutio, filtratur ac inspissatur.

Vires. *Ex præcedentibus collige, & si libet respice ad Sal ♄i: Internè exhiberi quoque poterit in diarrhæis, dysenteriis, reliquisq; morbis resolutis. Intestina læsa ac ulcerata sanat ac consolidat, sanguinem æstuantem refrigerat.*

Dosis ℨß. cum Theriaca vel alio Electuario sudorifico sine anodyno.

2. *Magisterium.*

Præcipitetur solutio cum ☍ tartari.

3. ☍ *Lithargyrii rubrum.*

℞. Sal Lithargyr. Sal. com. decrepitat. ā. M. ac destilla per ♎m.

Vires. *Curat vulnera oculorum, ☉ nigrum inspergitur vulneribus.*

4. *Extractio seu Tinctura Lithargyrii Therebinthinata, aliàs Balsamus Lithargyrii Therebinthinatus.*

℞. Sal Lithargyr. ℥ij. ~ Therebinth. ℥iv. macera in ⊥ibus calidis & rubescet.

Vires. *Mirarum existit virtutum in Chirurgia, convenit ulceribus inveteratis, ut & tumoribus: curat vulnera, eadem ab accidentibus praeservat, praecipuè si addatur Camphora ℥ß. succurrit itidem fistulis, cancro, morphais & aliis.*

5. *Balsamus seu unguentum.*

℞. ✠ Sale Lythargyrii impraegnatum, misce cum ♋ (praestat in mortario plumbeo,) sic coagulatur in linimentum.

Vires. *Confert inflammationibus, ambustis, podagraque calida, & simil.*

N. *Eodem modo fit & Balsamus ♄ i, ex ✠ o sale ♄ i impragnato, & ♋ olivarum.*

6. *Liquor.*

℞. Sal vel magisterium Lithargyrii, solve per deliquium.

IV.

MOLYBDÆNA seu PLUMBAGO.

Molybdæna s. Plumbago duplex Dioscoridi est: nativa & factitia.

Illa nihil aliud esse videtur, quam lapis s. Minera plumbi, seu potius Minera plumbi & argenti simul.

Factitia est species Lithargyrii, videlicet est illud recrementum quod in argento, aut quae purificatione cum plumbo, mineravè plumbi instituta, fornacis solio concretum & perustum adhaerescit.

Vires. *Similem Lithargyro vim possidet, ad frigidum paululum recedens, sed nec abstergentis facultatis est particeps.*

N. *Utraque celerrimè funduntur.*

V

TUTIA seu POMPHOLYX & SPODIUM.

Pompholyx est favilla tenuissima & volatilis, quae dum aes in fornacibus perficitur, supernae earum parti adhaerescit. Arabicè Tutia, Latinè Bulla, Offic. Nil, vel nihili album, German. Weiß nicht/ Augen nicht.

N. *Cum ibidem in glomusculos vellerum similes, contactaque farina modo dispergitur. Eodem modo & Cadmia, vi ignis violenti in favillam seu tutiam redigi potest. Vide Diosc.*

Spodium est favilla eadem ob gravitatem in pavimentum decidens. Graecè σπόδιον & σποδός. Latinè spodium Graecorum Offic. Nil vel nihili griseum. Germ. Graw nicht.

N. *Dicitur Spodium Graecorum ad differentiam Spodii Arabum, quod nihil aliud esse, ait Avicenna l. 2. canon. tract. 2. c. 617. quam radicem alcanna combustam, cujus vires refrigerent & exiccent stypticae sint & confortent cor, conferant tremori cordis & syncopae ex cholera suborta, &c. Hoc igitur cum nobis desit,*

desit; Officinæ nostrates. Ebur ustum ejus loco vendunt, cen viribus similibus præditum.

Vires. *Pompholyx Medicamentorum prope omnium, quæ citra morsum desiccant, (si lota fuerit,) præstantissimum est, quamobrem ad ulcera cancrosa idonea existit, ut & ad alia omnia maligna. Inditur Collyriis, quæ ad oculorum imponuntur fluxiones, quæque bullas seu pustulas in eis natas curant.*

Spodium Græcorum uti specie à Pompholyge non differt, ita & viribus inter se conveniunt.

N. *Legitima hæc Pompholyx ac Spodium raro in Officinis nostratibus extant, unde ejus loco Cadmia uti solent, verùm operæ pretium est, de legitimis comparandis esse sollicitum.*

PRÆPARATA.

1. *Tutia lota.*

℞. Pompholygis q. v. inde linteolo modicè raro agitaque in limpida, ut tenuior ac utilior tutiæ pars aquæ immisceatur, & nil in linteolo remaneat, præterquam quod inutile est. Hinc residere permittitur, ac aqua decantatur.

2. Unguentum nihili ad oculos. *V. Aug.*

3. Aliud ad oculos. *V. Aug.*

4. Diapompholygos Nicolai. Nihili dictum.

De Tutia.

N. *Hic recipienda Cadmia.*

CAPUT XX.

De Salibus in genere.

SAlia nihil aliud esse quàm corpora mineralia in ▽ solubilia ac denuò in salinam crystallinamque formam coagulabilia, libro primo dictum est: hoc loco ulteriorem eorum enodationem aggredientes, quatenus ea medicam provinciam subeant, referemus.

Salia quæ medico usui inserviunt, adeoque præparatis inde parandis materiam suppeditare apta sunt, triplicis quidem sunt generis, pro triplici scil. mundi regno, minerali, vegetabili animali; attamen hoc loco primariò non nisi de mineralibus agere convenit, iisq; nativis solis, ad quorum normam tamen & artificialia; sive è mineralibus, sive vegetabilibus, sive animalibus elixiviata illa fuerint, facilè dirigi poterunt.

De horum Salium origine sic sentio: Macrocosmus non minus ac reliqua duo mundi regna sua sustentatur vivitque nutritione. In hac redundat perittoma salinum, respondens salsuginosis excrementis, in animalium

urina, ſudore, catharro, & ſimil. deprehenſis. Dictum perittoma macrocoſmicum ſalinum, in globo hoc inferiore congregatum, variam pro varietate matricum inducit ſpeciem, non ſecus ac excrementum illud ſalinum in animalibus differens evadit.

Hinc

Sal { Commune, Gemmæ, Nitri, Alumen, Ammoniacum, Vitriolum.

Quibus & arſenicum addere licet, quod tamen inter Salia & Sulphura ambigit.

Eligenda ſunt Salia hæc in genere loco natali celebriora, tum puriora, nitidiora, & ſi natura ferat cryſtallina.

PRÆPARATIONES.

Præparationes quibus Salia ſubjiciuntur, ſunt 1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Deſtillatio. 4. Sublimatio. 5. Fixatio. 6. Liquatio.

I. PURIFICATIO.

Salia, quia plerumque heterogeneis ſcatent, minusque ſyncera exiſtunt, depurari opus habent. Depurationis hujus modus pro varietate ſalium varius quoque inſtitui poteſt. Potiſſima tamen ratio ſalium purificandorum conſiſtit in ſolutione, ſoluti filtratione, filtrati exhalatione adeoque ſalis concretione vel cryſtalliſatione.

Solvuntur Salia non niſi in liquore aqueo, (non ſulphureo aut pingui, & proin nec in 🜄 rectificatiſſ.) Liquor hic, niſi ſpecialis acceſſerit admonitio, adhibetur vulgariter ▽ fontana, in qua ſal quodlibet maximè ſi tepefiat, diſſolvitur; diſſolutum per chartam trajicitur, ut fecibus in charta relictis ſyncerum tranſeat; Hoc poſtmodum humiditate, ad ſiccitatem uſque abſtracta, condenſatur, vel ſ. a. cum aliquota liquoris portione cryſtalliſatur.

II. CALCINATIO.

Calcinantur Salia per ignitionem, idque vel ſine, vel cum fuſione: & interdum accedente ſubindè materia ſervili, de quibus ſpeciatim in ſingulis.

III. DESTILLATIO.

Salium deſtillatio, quia ut plurimum ⁓u fixiori gravida ſunt, per ♎m peragitur, eamque vel ſimplicem, vel tubulatam: vitream, vel terream, idque igne tum arenæ, tum nudo, pro fixitate ſcil. majore vel minore liquoris eliciendi adhibito.

Per ♎m tubulatam deſtillatio hoc modo peragitur.

Ad manus habere decet ♎m terream fortem, quæ in ſuperiore ventris ſui medietate tubulum habeat foramine pervium, quo materia per vices injici, quodque poſt injectam materiam obturari firmiter poſſit. ♎m hanc (ſi lubet loricatam) luto in fornace deſtillatoria obfirma, ut tubulus

emi-

emineat, fumariis tamen uno ac altero relictis. Hinc rostro appone receptaculum capacissimum, (quia ∽ cum impetu irruentes amplum requirunt spatium,) juncturis firmiter luto firmatis. Luto lento exiccato accende primò lentum ignem, hinc fortiorem, ut ♌ incandescat. Tum injice materiam paulatim per tubulum, fotamenque vel luto, vel bacillo stupha humida circumdato obtura, donec ∽ illi impetuosi coagulati [aquæ in receptaculo immixti] sint, receptaculumque clarescat. Hinc iterum injice, obturaque ut dictum. Et sic paratur Clyssus.

Vide de his figuram appositam.

N. 1. *Commodum erit aliquotam aquæ partem receptaculo infundere, cui scilicet impetuosi illi ∽ immisceri, adeoq; condensari possint.*

N. 2. *Salia simpliciora citra fluxum seu fusionem destillari volunt, quare res inter destillandum vi caloris fundantur, duplum, triplum, &c. vel arenæ, vel farinæ, laterum, vel argillæ siccæ, humidævè commisceri solet, quorum beneficio fusio illa præcaveatur.*

IV. SVBLIMATIO.

Sublimatio non nisi Sali ammoniaco peculariter ac præcipuè competit, ut & arsenico. Flores enim Salis communis uno & eodem destillationis actu acquiruntur.

V. FIXATIO.

Fixantur Salia diversimodè, de quo speciatim suis locis.

VI. LIQVATIO.

Liquari possunt Salia, si vel aëri humido exponantur, vel liquore aqueo aspergantur.

Forma Medicamentorum seu
PRÆPARATA.
Salina sunt.

1. Crystalli seu Sal purificatum.

N. *Crystalli Salis, si simpliciter præscribantur, nihil aliud denotant, quàm Sal crystallisatione purificatum, sic conficiuntur Crystalli Salis nitr. &c.*

Excipe Crystallos salis comm. dulces de quibus in Salis cap. sequenti.

2. Sal calcinatum.

3. Destillatum unde. { Phlegma. / Spiritus. / Oleum.

4. Sublimatum. Flores.

5. Fixatum.

6. Liquor-Balsamus.

CAPUT XXI.

De Sale communi.

SAl commune nihil aliud est quàm salsugo ▽æ salsæ, [marinæ scil. vel fontanæ,] quæ salsugo humiditatis aqueæ evaporatione inspissata remanet.

Dicitur, Basilio Monacho: nobilissimum ac optimum aroma. Græcè ἅλς. Arabicè Melich, Melha, Germanicè Saltz/Kuchen-Saltz.

Duplex Salis hujus genus occurrit, marinum scil. & fontanum, utriusque diversæ sunt species.

Primas autem Sal marinum sibi vendicat, ac præcipuè Hispanicum, in cujus tamen defectu satius est sal fontanum, quod ad manus est, in præparationibus nostris recipere, quam aliud Salis genus cum sumptu acquirere.

Inter fontana tamen maxima quoque diversitas est, reliquisque laudem præripere videntur Hallense ac Lunæburgense, quibus tamen haud multum cedit, quod in Patria mea Uffleniæ Westphalorum paratur.

Vires. *Calefacit, exiccat, abstergit, dissolvit, purgat, adstringit leniter, consumit superfluitates, penetrat, digerit, aperit, incidit, Venerem stimulat, putredini, veneniSque resistit.*

Hinc convenit. Internè in cruditatibus ventriculi, appetitu prostrato, obstructionibus alvi & urinæ, colicis doloribus, &c.

Externè, in ulceribus putridis ac serpentibus mundificandis, in tumoribus simplicibus & pestilentialibus discutiendis, in combustionum ἐμπυρεύσει extrahenda, in pruritu & scabie exiccanda, in suggillationibus, sanguineque extravasato resolvendo ac discutiendo, in dolore dentium, colico, cephalico, arthritico, & simil. mitigando, in oculorum pterygio absumendo.

N. *Ad Salis hujus communis naturam accedunt Salia artificialia, ex vegetabilibus ac animalibus incineratis scil. elicita, unde & iisdem ferè praeparationibus subjici queunt.*

PRÆPARATIONES.

Præcipuæ sunt:

1. Purificatio. 2. Calcinatio, 3. Destillatio. 4. Sublimatio.

PURIFICATIO.

Purificatio Salis com. M. fit modo vulgari, solvendo in ▽ ac crystallisando.

N. *Si solutio hac ac crystallisatio aliquoties aliquo modo repetatur, tandem Sal com. dulcescit, Salsepius.*

III. CALCINATIO.

1. *Decrepitoria.*

Sal calore irritatum crepitare solet.

let. Quare ne crepitando vas destillatorium disrumpat, operæ precium erit, idem decrepitare, i.e. ad △m calcinare, donec amplius non crepet.

2. *Fusoria.*

Funditur Sal in ✢bulo, sine aliquo artificio, △e saltem satis forti adhibito.

Aliter cum ♆.

℞. Sal. Com. ♆ ana misce ac in anemio calcina igne violento, ut concrescat. Hinc extrahe Sal cum ▽ commun. ac coagula.

Vires. *Basilius Sal. Com. hac ratione cum ♆ ter calcinatum,) singulis vicibus cum nova ♆ anaticè mixtum) adhibet in Tinctura ☾ conficienda. Vide de ☾.*

DESTILLATIO.

Destillatio Salis exhibet acidam ▽, phlegma, sal volatile & spiritum.

Nimirum:

℞. Sal. Com. destilla per se ex ⌒, primò prodibit ▽ acida seu ⊕-lata; secundò phlegma, cum quo sal quoque armoniacus, seu volatilis sublimatur. Cessa à destillat. ac repone ⊖ in loco humido ad attrahendam ▽m (vel aliquota ▽æ parte irriga,) dein destilla rursum, sic exibit ⌒ acidus. Hoc repete toties, donec totum Sal. Com. in ⌒m conversum sit, quem in MB rectifica.

1. *Spiritus Salis, sive oleum Sal. Com. vulgare.*

℞. Salis commun. ℔. ij. impasta vel malaxa cum argillæ figulinæ; bolivè armen. ℔. iij. ad v. & ultrà, inde forma orbiculos, quos ad duritiem exiccatos, impone ⌒æ terreæ, luto obductæ, vix ad medietatem implendæ: jungatur Recip. satis capax & servatis △ gradibus, donec phlegma egressum sit, ultimo pelle forti △ continuando eundem, donec ⌒ albi prodierint, ⌒m hunc rectifica, phlegma, vel in MB abstrahendo, vel si mavis evaporando.

N. 1. *Si terram sigillatam loco argillæ sumpseris, præstantiorem elicies spiritum: Quinimo sal cum triplo arena vel farina laterum, vice argillæ misceri potest.*

N. 2. *Quandoquidem in prima destillatione Salis portio minima in ⌒m resolvitur, nonnulli ⊖ in ▽ communi coquunt, & Sal. Com. inde extractum, ut prius destillant.*

Alii Sal extractum cum ⌒u illo priori miscent, aliquamdiu digerunt, & deinde cum bolo & sim. ⌒ando, totam salis substantiam in ⌒m transire faciunt. *Croll. Senn. in inst. l. 5. p. 3. c. 5. Beguin. Agricola.*

N. 3. *Impastatur Sal ne fluat, quippe si fluxerit, vix ⌒ ascendet.*

N. 4. *Alii.*

℞. O ust. part. ij. Sal. Com. p. iij. ⌒antque, verum ⌒m Sal. Com purum hac ratione acquiri non videtur verisimile, imò in examine constat, ejusmodi

Uuu ⌒ vim.

∽ vim suam ab O potius obtinere, quam à Sal. Com.

Vires. *Diureticus est & Lithontripticus, tartareamque mucilaginem potenter resolvit, unde utiliter adhiberi solet in obstructionibus Epatis, Lienis, &c. in Hydrope, Ictero. Extinguit sitim mirabiliter, absumit corrodendo & sine dolore quicquid in vulneribus aut affectionibus alius putredine corruptum est.*

Mixtum cum ☋ Terebinth. Cera, Camomill. Verbasc. & sim. dolores podagricos sedat, tophos discutit, &c. Sanat quoque membrorum contracturam ac ariduram.

N. *Ad eundem modum eliciuntur & ∽ ex salibus artificialibus vegetabilium, quorum vires licet ex plantis suis aliquo modo conjecturari possint, (e. gr. ex sale absynthii elicitur ∽ stomachicus, &c.) Attamen ∽ vegetabilium in genere omnes sunt acidi, instar ∽ Sal. Com. incidunt, resolvunt, &c.*

2. *∽ Salis compositus.*

℞. Sal. Nitr. puriss. & Sal. Com. decrepit. (vel fusi) ā M. cum dupla vel tripla quantitate, [alij quadrupla,] argillæ siccæ, & exinde more solito △ nudo ∽m provoca.

℞. Hujus ∽ ℔. 1. Sal. Com. fusi ℥ iv. digere aliquamdiu, ut nimirum Sal. Com. adjectum solvi possit; & prodinus per ○m destilla. Augebis hac ratione ∽m & fortiorem reddes; quem eodem plane modo, cū novo Sal. Com. fuso, eadem quantitate sumpto; pro libitu toties augebis, quoties placuerit. Abstrahe ab hoc ∽u phlegma, & deinceps eundem rectifica per ○m. *Untzer. Agricola.*

Vires. *Maximarum est virium in Hydrope, intrinsecus & extrinsecus adhibitus, confert iisdem in fistulosis vulneribus.*

3. *Spiritus Sal. Com. viridis.*

℞. Fragmenta laterum, indantur ollæ, ignianturque in fornace calcaria; ollæ huic alia superposita sit olla, sale aliquatenus adimpleta, quod ubi vi caloris liquefactum fuerit, pertunde fundum ollæ superioris, ut sal fusum in ignita defluat laterum fragmenta, cumq; iisdem misceatur. Ex his igitur ♌etur ∽ per ○m ut moris. *Sennert. instit.*

N. *Idem perfici potest, si sale in cella liquifacto fragmenta laterum ignita imbuantur.*

4. *Spiritus Sal. com. corallatus.*

℞. Sal. Comm. ℔. iij. vel iv.
Corallor. tenuiss. tritor. ℔. 1. M. lævigando super prophyr. postea igne destilla vehementissimo in excipulum capaciss. & ∽m salis accipies una cum ∽u corallorum.

N. *Addere potes & sabulum, ut fusio impediatur.*

Vires. *In affectibus cordis, palpitatione sc. & sim. maximarum est virium.*

Dosis ℈ß.

5. *Spiritus Salis dulcis.*

℞. ∽. Sal. Com. optimè dephlegmati ▽ opt. ā M. ♌lentur ter vel quater, sic unientur inseparabiliter & dulcescent.

N. 1. *Eun-*

N. 1. *Eandem dulcedinem consequi poteris, si vel ∀, vel ℴℴ Tartari, vel feces vini ab initio ♌lationis cum Sal. com. commiscueris.*

N. 2. *Exuitur quoq; ∽s Sal. com. vi corrodente ac velut maturescit, dulcescitvè si dephlegmatus vase firmissimè clauso trimestri spatio in ⊥bus continuò atque æquali calore tepentibus [qualis est ☉lis æstivus] digeritur.*

Vires. *Egregium præservativum est in peste, arcet enim omnem putredinem. Ventriculum cum visceribus reliquis in optima conservat dispositione.*

Solvit corallia, &c. quin imo & ☉lis tincturam extrahit. *Vide ▽ temperatam Basilii in ∀ l. 4. class. 2.*

Usus. *Cum saccharo cando in formam Electuarii misce, singulisq; diebus jejuno ventriculo assumi poterit Hartm. in pract. loc. de pest. Senn. in hist. Tentz. Gluckrath, &c.*

6. Aliter.

℞. Sal fusum, solve in ▽ pluvia destillata, filtra, inspissa, ac repone ad crystallisandum: Chrystallos hos exemptos vicibusque aliquot, (10.) uti dictum solutos & crystallisatos, (sic dulcescent) imbibe cum ∀, formaque globulos cum argilla, destillaq; ut moris, est.

Vires. *Præter virtutes jam descriptas, insigne exhibet menstruum ex rob. ferè omnibus tincturas extrahere idoneum: Insuper Herniam carnosam consumit, si quotidie ter illinatur, maneque ac vesperi ejus gutt. ex. assumantur. Agricola.*

7. *∽ Sal. com. dulcis compositus.*

℞. ∽ Sal. com. compositi ac Alcohol Vini à M. ac uni circulando, cohobandoque.

Vires. *Adeo resistit siti, ut Hydropici usu illius aliquamdiu à siti liberi reddantur, prodest etiam Ictericis, Lumbricos potenter expellit, extrinsecus lenit podagram, si caute illinatur, imo quicquid de Ol. spirituvè Sal. Com. apud Paracelsum, aliosq; modernos Authores legitur, idipsum huic potissimum adscribendum est.*

Dosis g. 6. ad ℈ß. in vino vel alio Liquore. Hartmann. in Croll. Tentzel. Untzer.

8. *Spiritus Sal Com. ⊕lati diureticus.*

Fit ex leviter calcinati ⊕li & Sal. Com. tosti partibus æqualibus cum bolo vel Terra figulinâ globulis confectis, (meo damno expertus ⊕lum his non sufficere ad cohibendum fluxum, fixitatemq; materiæ) more vero communi ∽us evocatur, qui postea per rectificationem à phlegmate liberatur.

Dosis gutt. vj. matutino tempore cum brodio decoctionis petrosel. Ex communicatione G. Horstij habuit S. Closs.

8. *Spiritus Essentialis.*

℞. Salis Hallensis ad albedinem calcinati (qui hâc in operâ reliquis præfertur) ℥ij. Imbibatur ℴℴ Sal. Com. mar. vel montan. ad consistentiam pultis liquidioris, fiat clauso vase digestio, quousque ∽us

cum Sale Comm. calcinato unitus ficcatusque sit, affunde alium in bibendo desiccandoque toties, dum sal ulteriorem proprii sui ♈us incorporationem recuset, & ex colore aureo odoreque suavi dignoscas, ♎ationis tempus instare, quam si per ♉ instituas, exibunt fumi albissimi, qui in aquam convertuntur & rectificatione opus habent.

Vires. *Dicitur ex ☉ tincturam absque corp. dilaceratione allicere. Est insuper remedium sistendis in momento vomitibus dicatum & certum, idque indifferenter & in omnibus morbis.*

Dosis gutt. 3. in Syrupo, jusculo vel vino.

Ex commun. S. Clossei.

10. *Spiritus Salis Comm. dulcis ☉em solvens.*

Extinguantur fragmenta laterum 5. aut 6. vicibus in ♏ Sal. Com. postea destillentur, prodibit ♈us subacidus, qui in volâ ☉lis folia & margaritas solvere creditur. 2. Flos Salis sive crystalli Sal. Com. dulces collo ♉ post destillationem affixi, longoque tempore cum ♈ digesti idem efficiunt. 3. Solus ♈us sal. com. vi circulationis diuturnæ caudam suam devorat, id est, acedinem suam innato suo balsamo dulcificat. 4. Idem cum ♈u ardente ♄ni mixtus aliud menstruum dulce præbet ☉is solutivum. 5. Ex spiritu Roris Majalis & sale calcinato fit alia aqua solutiva, dulcificata longâ digestionum & irrotationum serie, quæ ☉em in liquorem volatilem potabilemque evehit.

Ex Communicatione ejusdem.

11. *Crystalli Sal. Com. dulces, seu spiritus Sal. Com. coagulatus.*

F. ♉ terrea, ampla & fortis, quæ in superiore ventris capacitate fistulam habeat in medium ♉æ corpus pone desinentem. Huic ♉æ impone Sal commun. vel quod melius Hispan. seu marini ℔. iij. vel iv. Receptaculumque adapta capacissimum, cui si libet ▽m infundere licet; adde △ per gradus, donec Sal. Com. fluat, tùm per fistulam guttula una vel altera ▽æ frigidæ immittatur, ut (fistulæ orificio statim obstructo,) in ♉ spiritum, copia mediante humiditate elevetur, inque receptaculum propellatur. Continua hoc ipsum, donec Sal. Com. in ♈m ferè sit redactum. Dephlegmetur deinde ♎atum, evaporetque humiditas; reliquum exponatur ad crystallisandum, s. a. sic crystalli colligi possunt Sacchari dulcedinem referentes, solubilesque per deliquium.

Vires. *Sudorificum est, Hydropicorumque sitim non minus ♈ ac ille salis dulcis compositus arcet; quippe nihil aliud est, quàm ♈ Salis coagulatus, unde quoque essentialem humiditatem, quæ multum in Hydropicis exhauritur, maximoperè adjuvat, ventriculumque ac viscera reliqua confortat, malignitatem in peste, pestilentialibusque febribus potenter discutit.*

Dosis

Dosis gr. 5.6.7. ad 10.

N. 1. *Si ad Sal. Com. exiccat.* ℔. *j. addideris carbonum pulverisat.* ℔. *ij. optimèque miscueris, ex* ℔. *j. Sal. Com. accipies Spiritus* ℔. *ſ. Hartman. in Croll. Kesler. 4. cent. 79. Agricola.*

N. 2. *Cryſtalli hi cum ⊙ impregnati nobiliſſimum exhibent confortativum. Fitque, ſi Cryſtallorum p. 6. cum ⊙ foliat. p. 1. aliquot ℥as in ✚ ſub tegula reverberantur. Agricola.*

N. 3. *Keslerus docet & follem adhibere, cujus rei gratia ♋m habere duplicem tubulum oportet, alterum frigidæ immittendæ, alterum folli intromittendo inſervientem.*

12. *Flores Sal. Com.*

Quemadmodum in ſuccini deſtillatione flores, ſalis volatilis titulo elevantur, parietibusque ac collo ♋æ adhæreſcunt. ita & ⌣ρatione ⌒oleivè ſalis, tandem △is vehementia flores aſcendunt, quos collige.

Vſus horum varius eſt, ad craſſum phlegma incidendum, corruptosque humores à putredine vindicandos.

N. 1. *Sunt qui cum ✳ ſublimant, verum decipiuntur, ſi flores ſalis ſimpliciter inde ſibi imaginantur.*

N. 2. *Fiunt etiam flores Salis, ſi in rectificatione ⌒ ac olei Salis id, quod reſiduum fuerit, fortiori △ ſublimes.*

N. 3. *Si ⌣ρlatio facta ſit cum O, ⊙m aëri aliquamdiu expoſitum, ac iterum ⌣ρationi ſubjectum, plus olei ac florum ſuppeditabit, poteſt hoc aliquoties repeti.*

13. *Alius ⌒ ſeu 🜔 Sal. Com. unde Cryſtalli dulces.*

℞. Sal. Com. marini crebris ſolutionibus [in ▽ pluvial. vel fontis deſtillata] filtrationibus & coagulationibus optimè purificati, ℔. vi. adjice diſſolventis ⊖-lati & melliflui ex vegetabili & animali parati, id eſt, ✚i ex melle facti,) q. ſ. præmiſſâ digeſtione deſtilla gradatim ac cautè, ex ♋ terrea vel vitrea, luto probè munita in receptaculum capaciſſimum. Sic elicies ⌒ aqueos ſulphureos ac ⊖-latos, dulces acidosque, qui firmiſſimè ſal. reconditi inhærent, [gradatim ac cautè ⌣ρatio hæc peragenda eſt. Oportet enim ut vas incandeſcat, purpureo tamẽ non claro colore, ne ſcil. ſal. com. fluat, & in hoc gradu immorari decet ♂ ℘ 8,] poſt ⌒ nebuloſos, [in quibus primum ens metallorum reſolutum eſt,] exhauſtos, tandem ad collum recipientis ſublimabitur terra foliata inſtar nivis albiſſima, vel etiam flava, [qui ☿ aut ſulphur philoſophorum nuncupatur.] ⌒m deſtillatum, ut & terram conjunge, abſtraheque phlegma ſolummodo inſipidum ♑ calore lentiſſ. reliquum repone ad cryſtalliſandum ſ. a. Et hoc repete, donec nulli ampliùs cryſtalli concreſcant, & id quod extillat aciditatem ſapiat. Tunc ab opere deſiſtendum, & in fundo cucurbitæ quærendum verum Sal. Com. 🜔 vitriolatum.

Vires. *Cryſtalli hi, etſi ſapore dulces, ad*

admiranda tamen sunt virtutis, adeo ut vel per se seorsim, vel cum oleo suo debita proportione permixti, verum sint Solis menstruum ob dissolvens, quod proprietates ejus ob virtutes vitales, vegetantesque locupletat & exacuit.

14. ♃ *Sal. Com. rubrum.*

℞. Sal fusum ✠o sufficienter impraegnatum, misce cum silicibus grosse contusis & destilla ex ♋ per Aren. prodibit primo ♒ flavus, postea ♃ rubrum.

N. *Impregnatio illa fit ut moris. Nimirum:*

Sal. Com. fuso superfunde Acet. destill. & abstrahe per Aren.: iterum superfunde novum Acet. destill. & rursum abstrahe, hoc toties repetendo, donec materia optimè sit putrefacta & nigra.

VI. EXTRACTIO.

Unde

℞. Salis calcinati q. v. solve in ▽ still. & coagula, idque repete tantisper, donec Sal purum sine fecibus dulce reddatur.

Hinc

℞. Hujus p. ij. O usti part. 1. destilla △ e nudo paulatim, donec ♒ omnes propulsi sint, ♒m hunc rectifica vicibus aliquot (4.) Dein ex ⊕ Sal cum ▽ destillata elicito, idque optimè solutionibus ac coagulationibus purificatum calcina in phiola ad rubedinem, (fit spatio ☒.) Huic demum superfunde ♒m priorem, digere, & elicies Tincturam rubicundam, quae nec recusat per ♋m propelli.

Vires. *Sudorificum ac diureticum est insigne, tartareas mucilagines incidit, putredini omnigenae resistit, corroborat itaque Balsamum nativum, adeoque usus praecipui est in peste, febribus, hydrope, calculo, (atterit nimirum,) obstructione Epatis, Lienis, &c. Quinimo & sanguinem mundificat, unde maximè prodest, in cutis pruritu, doloribus arthriticis, & simil.*

Dosis à ℈j. ad ʒj.

CAPUT XXII.

De Sale fossili, seu Sale Gemmae & Indo.

SAl Gemmae salis communis genus est, quod in fodinis lapidum frangitur, specieque Crystallorum splendens eruitur, unde gemmeum, à gemmis ob colorem nuncupatur, dicitur alias Sal fossile. Germ. Steinsaltz.

Vires. *Hoc etsi easdem vires cum sale commune obtineat, substituique eidem queat, rarioris tamen usus est in praxi Medica; crebrioris in Chymica ubi in solutionibus Metallorum Sali communi antecellit. Commendatur tamen peculiariter Foresti experientia ad stercora dura eliquanda, adeoque ad colica-*

licæ tormina arcenda intus & extus l. 21. 5.

PRÆPARATIONES.

Omnes præparationes subire aptum est, quas Sal. Com. Attamen præcipuæ quæ illi in usum veniunt.

Sunt

1. *Spiritus Salis gemmæ, Spiritus 🜔 fusibilis ☿ialis.*

Fit eodem modo, quo ⌒ Sal. Com. Nimirum, 🜔 miscetur cum triplo argillæ vel sabuli, &c. ⌒atúrq; per ⌒ in igne nudo.

2. *Balsamus Salis gemmæ seu Liquor.*

℞. 🜔 ℔, ij. fluat ad △, & postea solvatur in ▽ pluv. destill. Filtretur coaguleturque. Has operationes liquefactionis, scil. solutionis, filtrationis & coagulationis tantisper repete, donec 🜔 ad summam subtilitatem fuerit perductum, quod inde cognoscitur, quando ejus particula ad candelam admota, statim liquescit.

VIRES. *Arcanum summum est in rupturis, intus & extus adhibitum.*

Intra corpus dantur quotidie guttæ aliquot 3. 4. 5.) cum Extract. consolida.

Extus fiat illitus, Hartm. in pract.

N. *Mentio quoque apud Veteres fit Salis Indi, de quo ambigitur, quid propriè sit. Sunt nimirum, qui contendunt non Salis esse genus, sed Saccharum, salis nomine insignitum (ob similitudinem quàm cum sale habeat.) Verum enim verò rectius sentire videntur, qui id peculiare genus salis fossilis faciunt, ejusque loco, cum raro vel nunquam in nostras regiones transportetur, Sal gemmeum recipiunt. E. g. in Pilulis de Lapide Lazuli, & simil.*

CAPUT XXIII.

De Sale Nitri.

SAL Nitrum est Sal Sulphureum, seu φλόγιστον, salso-amarum ex terra pingui excoctum.

N. *Etsi præter Nitrum antiquorum quod planè nobis incognitum est, triplex dari possit. Nimirum 1. Quod ex terra extrahitur. 2. Quod muris lapideis adhæreseit. Et 3. quod scopulis seu rupibus adnascitur: Attamen Officinis nostris, non nisi unicum usitatum est. Primum videlicet, idque excoquitur ex terris desertis ac pinguibus, sive pinguedo illa à terra Archæo sit immissa, sive aliunde introducta. Introducitur enim e.g. urinis atque excrementis animalium ac columbarum.*

Chymicis dicitur Cerberus Chymicus, Sal infernalis, Sal. Sulphuris, Hermes, Baurach, Algali, Sal Anderonæ, Anatron, Cabalatar, &c. Basilio, Serpens terrenus. German. Salpeter/ Salniter.

Eli-

Eligendum nitrum est cryſtallinum, purum. Tantò autem purius cenſetur, quantò minus ſalis communis particeps fuerit, participationem hanc experiri licet φλογώσει.

Nimirum :

Mitte ſal nitr. in carbonem ignitum, ſi omne avolaverit, purum judicatur, & è contra, ſin aliquid remanſerit, quantum remanſit, tantum de ſale communi participare æſtimatur.

Vires. *De Nitri qualitatibus primis haut parum controvertitur : Sunt enim qui calidum, ſunt & qui frigidum id eſtiment.*

Cæteras Nitri vires quod attinet, vim habet putredini reſiſtendi, ſitim ac æſtum compeſcendi, Tartaream ſaburram incidendi, coagulatos ſanguinis grumos reſolvendi, dolores mitigandi, (id quod præcipuè lapidi Prunellæ adſcribitur.)

Hinc

Uſus ejus tàm internus, quàm externus vulgatiſſimus eſt.

Internè ſolvitur in potulentis ac præcipuè in ▽ fontan. (℈j. vel ʒſs. in menſur. 1.) exhibeturque in febribus ardentibus putridis, præcipuè in febrilla Ungarica dicta, in pleureſi, peripneumonia, in calculo renum & veſicæ, in obſtructionibus epatis ac meſaræi.

N. *Ubi alvus nimis laxa fuerit, vel ventriculus debilis, ejus uſus non ita proficuus erit.*

Externè communiſſimus ejus uſus eſt in inflammatione faucium & angina (ubi in gargariſmis ſolvi ſolet:) in topicis anodynis ac refrigerantibus, ubi præcipuè ſolvitur in liquore, appropriatur & imponitur cum linteo : in combuſtionibus, ubi ſimili modo applicatur.

Doſis eadem quæ lapidis Prunellæ.

PRÆPARATIONES.

Præcipuæ ſunt.

1. Purificatio. 2. Calcinatio ac Fixatio. 3. Deſtillatio. 4. Extractio.

PURIFICATIO.

Unde

Nitrum cryſtalliſatum, ſeu cryſtalli nitri.

Nitrum cryſtalliſatum quando ſimpliciter præſcribitur, nihil aliud intelligi ſolet, quàm Nitrum ſine calcinatione, ſolâ ſolutione ac cryſtalliſatione purificatum. Solvitur autem in ▽ communi, cryſtalliſaturque ſ.a. ut moris.

Depuratio Salis nitr.

Præter eam quæ à Keslero art. 61. centur. 1. deſcribitur, fit quoque, ſi ℔ xv. Sal. nitr. in menſur. unâ aq. comm. ſolvas in cacabo æneo ſuper △ lignorum per dimidiam horam, ſi probè ſolutum eſt, remove ab △, & ſenſim per vices inſtilla ℥iv. aut circiter ✣, tege cacabum pluribus linteis, & ſine concreſcere in diem alteram.

Ex S. Cloſſ.

II. CLA-

II. CALCINATIO
Unde.

10. *Lapis prunella, Nitrum tabulatum, seu præparatum, fixum, anodynum seu cryſtallum minerale.*

℞. Sal. com. puri q.v. fundatur in ✠bulo, ſuperinjice aliquid Sulph. puri (melius & flor. Sulph.) quod ubi deflagraverit iterum aliquid Sulph. immitte, idque repete, donec ſuper Sal. nit. ℥j. injeceris ʒß. ad ʒj. & Sal. nit. planè purum fiat, tum effunde; & hic eſt lapis prunellæ vulgaris.

Nitrum hoc modo præparatum, ſi quas impuritates contraxit, purificari poteſt ſolutione & cryſtalliſatione, ut ſupra dictum.

N. *Præſtat ▽m roſarum pro ſolvente adhibere.*

Vires. *Vires ac Doſis eadem quæ Nitri, imo quæ ſupra de Nitro dicta ſunt, de lapide hoc prunellæ potiſſimum intelligi debent.*

N. *Doſis, Hartm. in practic. miſcet hujus Sal. nit. præparati ℥j. cum menſur. 1. Liquoris ſeu ▽æ pro potu febricitantium. Ego vix ∂.v. transcendo nimirum aliquantulum debilitat ventriculum, unde & alvi fluxus concitare nonnunquam ſolet, aliàs à ʒß. ad ʒj. propinari ſine noxa poteſt, præcipuè autem cum Sacchàro, quo amaror mitigatur, vide Sennert. Inſtitut. Beguin. lib. 2. c. 11. Quercetan. in Pharmac. reſt. & Alexiac. &c.*

2. *Nitrum fixum, aliud.*

℞. Sal. nit. pur. ℔. iij. iv. ♃. iv. M. & cementa 8 5. vel 6. dein extrahe Sal. nit. affundendo ▽m calidam, filtrando & filtraturam inſpiſſando.

N. *Prima Cryſtalliſatio Sal. nit. optima cenſenda eſt, continet enim nitrum purius & magis inflammabile, ſecunda, quæ fit per evaporationem ejusdem aquæ, usq; ad medias, minus ſyncera eſt, & Sal. com. fixi particeps.*

3. *Aliter.*

℞. Sal. nit. q.v. affunde ♎um ⊡æ, deſtillaque ſenſim, tandem adde △m auctiorem ut fluat; Labores hos repete aliquoties, (5. ad minimum,) ſemper novum ♎m affundendo.

N. 1. *Alii pro ♎u ⊡æ ſubſtituunt ♎m Sulph.*

N. 2. *Nonnulli Nitrum lævigatum impaſtant cum albumine ovi, exiccantq; ad △m, tandem augent △m ut Nitrum fluat: hinc effundunt.*

Vires. *Metalla reddit malleabilia.*

4. *Cryſtallum minerale ſaccharatum.*

Fit, ſi Cryſtallo minerali in ▽ roſarum ſoluto Sacchari ana miſceatur, idque fit propterea ne ſcil. urinoſus ſapor moleſtiam pariat. *Fel. Wirtzius. 4. Chirurg. c. 4. pro arcano habet in hæmorrhagia vulnerum.*

5. *Nitrum perlatum.*

℞. Sal. nit. ⚹ ſolut. part. iij. vel iv. Sal. perlar. itidem in ⚹ ſolut. p. ij. vel ana conjunge, coagulaque evaporando,

ac repone in frigido loco ad crystallisandum.

Usus. *Egregium est cordiale & mitigat simul æstum febrilem.*

6 *Nitrum corallatum.*

Fit eodem modo ex sale scil. corallorum & Sal. nit. an.

Vires. *Usus idem est cum priori in febribus & virium restauratione.*

7. *Nitrum saturnisatum.*

Fit eodem modo, nimirum, ex Saccharo ♄i & Sal nit. puro, seu lapide prunellæ.

Vires. *Confert asthmaticis.*

Dosis g. 6. vel 7. in ∇ aliqua convenienti.

N. *Si cuipiam lubet nitrum vel lapidem Prunellæ tingere, solvat tincturam rosarum, violarum, santali, &. Tunicæ & sim. in appropriata aqua, in qua nitrum sit solutum, reponaturque ad crystallisationem: Eodem modo & Saccharatum crystallinum tingi potest.*

Crystalli Sal. nit. sive Draco fortificatus.

Digere nitrum depuratissimum in ∽u Sal. nit. ut illius solvat quantum poterit, abstrahe, egredietur phlegma, alium ∽um suffunde, digere, ℞a, donec tam acer exeat; uti affusus sit, tum satis Draconem imprægnasti, liquorem in ♉ reside m pone in cella ut lapillescat, hos lapillos in aq. solve & denuò in Crystallos coge.

Ex commun. S. Closs.

Vires. *Tart. materias expellunt hi crystalli, sudores, sedes & Vrinas movent, Dosis ℈j. in aqu. appropr.*

Terra foliata Sal. nit. S. Closs.

Candefac Sal. nit. in ✠ & per vices injice carbonem vivum, ut Sal. nit. inardescat, continua donec flagrare desinat, quod restitat solvatur in ⚹, filtretur, coaguletur, idque ter cum novo ⚹ repetatur. Tandem solvatur in 🜄, qui postmodum ℞etur. In fundo erit Terra Talcosa nitri fusilis instar ceræ.

Vires. *Obstructum Mesenterium & lienem liberat, suaviterque repurgat, extractis Rhabarb. & senæ commodè additur ad virtutes eorum augendas.*

Dosis ʒß. indicto radic. aperitivarum.

Nitrum ⊖tum, seu Sal dulcis Holsatib. Panacæa duplicata, Arcanum duplicatum.

Nihil est aliud quam Sal. com. ex ⊚ ∀ (ex Sal. nit. & ⊖. an.) extractum, crebrisque solutionib. & coagulationibus ita depuratum, ut candidissimum existat. Hæc sublimissimè pulverisatum, & cucurbitæ lutatæ impositum, calcinatur ita ut liquefiat. Melioris liquefactionis ergo aliquota pars Sal. nitr. additur.

N. 1. *Laborem hunc interdum 2. & 3. vice repetere convenit.*

N. 2. *Si vice tertia repetitio iteranda sit, expedit prius materiam solutione ac coagulatione à fecibus depurare.*

N. 3. *Alii liquefactionis ergo ℞. Lap. prunellæ p. 1. ad Sal. com. illius p. 2.*

Communicata mihi fuit hæc descriptio

ptio diversis è locis & præ aliis ex illustr. aula Holsatiæ Gottorp. unde & nomen illis in locis obtinuit.

Vires. *De viribus ita ad me Cl. D.D. Ioel Langelot scribit: Mille experimentis salis hujus efficaciam Aula nostra comprobavit in Melancholicis affectibus. febrib. quibuscunque continuis & intermittentibus, calculo, scorbuto, &c. Quin & somnum conciliasse, præsertim in Melancholicis non semel notavimus.*

Dos. à ℈ʃ ad ℈ij. Constitit illustriss. nostro descriptio quingentis imperialibus. Libras aliquot quotannis absumimus. Mynsichtus hic accepit, qui illud sub nomine Arcani duplicati venditat.

Ad salis illius part. 7. Calcis ☉ ritè præparatæ p. 1, addimus.

Sal cachecticum Chalibeatum.

℞. Sal. com. illius puri (ex ♂ ▽) p. ij. Sal. com. prunellæ p. 1.

1. Fluat Sal. com. prunellæ in ✠ bulo, hinc superinjice animam ♂is (sive illa liquida sit, sive in forma pulveris) sic rubescet. Si satis imprægnatum ac rubeũ videatur, conterendo admisce Sal. com. illud ♂i, fiatq; pulvis subtilissimus. Hũc inde cucurbitæ vitreæ, da △ arenæ gradatim, tandemq; fluat instar aquæ (quo diutius, eò melius.) Denique facto vitro exime lapidem rubicundum.

Vires ac Usus. *Summè conducit (ut & Sal Holsatiæ) in appetitu prostrato, cachexia, febribus, nephritide, catarrhis, scorbuto, lue gall. contractura, paralysi, & ubicunque sanguinis emendatione opus est, Somnum inducit & alia præstat quamplurima, idque ut plurimum insensibile transpiratione, nonnunquam sudore sine molestia, aliis blandum movet vomitum, sed raro, aliis leniter alvum ciet.*

Dos. à g. 6. ad ℈j. in liquore appropr. Ex comm. Amici Hamburg.

III. SUBLIMATIO.

Unde

Flores Sal. nit.

℞. Sal. nit. Sal. com. an. ℔. 1. fluant. Hinc superinjice carbones ignitos ac superimpone fictile inversum rite adaptabile. Sic exsurgunt flores in futile superius panno madido obducendum. Candidos illos flores pennula absterge & serva.

Vires. *Efficax est medicina in febri tertiana aliisq; æstibus. Ioel Langel.*

N. 1. *Butyrum candidum purgativum ex liquore Sal. nit. & salis ⊕ vide in Myrothec. Fabri p. 330.*

N. 2. *Arcanum Sal. nit. per calcinat. ʒ. ♂ cum Tart. & solutionem cum ▽ additis spiritibus cinnamomi &c. Vide in Deodato p. 177. 178.*

IV. DESTILLATIO.

Unde.

1. Spiritus Nitri.

⌒ Sal. nit. eodem modo rectissimè paratur, quo ⌒ Sal. nit. nimirum Sal. com. cum triplo aut quadruplo boli, argillævè siccæ, cum vel sine formatione globulorum miscetur, perq; retortam distillatur.

N. *Loco argillæ recipi potest* ∴.

2. *Modus alius.*

℞. ♁m in superiore ventris capacitate tubulatam [præstat habere ferream,] pone in fornacem ut tubulus emineat receptaculo adaptato capacissimo exactè ♁æ annexo. Hinc candefac ♁m ac injice Sal. com. per vices, tubulumque statim obtura. Sic ∽ in receptaculum irruet, ac subsidebit.

N. 1. *Subsidentia hæc felicius ac celerius fiet, si receptaculo ▽ infundatur, vel linteum frigida humectatum imponatur.*

N. 2. *Si quis flores in destillatione elevatos seorsim colligere velit, habere creditur quo ☿ium figere possit.*

Vide & Crystallos Sal. com. dulces.

Vires. *Reprimit ac sedat effervescentiam ∽ Salis microcosmici, discutiendo ac resolvendo malignos, crudos, nitrosos, tartareosque vapores: viscera reserat, calorem p. n. infringit, movet insuper & sudorem, unde usus ejus insignis in colica, pleurisi, prunella, febribus aliis, præcipuè malignis.*

Dosis ℈j. ad ℈ij. &c.

Usus ejus tùm internus, tùm externus esse potest, v. g. in gargarismis & simil. In colica miscetur cum an. 🜄 ut fiat mixtura ℈ij. ad ʒj. quæ in haustu ▽æ fontanæ exhibetur: Illini quoque potest umbilico cum ℅o Nucistæ ac tantillo Zibettæ.

3. *Alius modus Kesleri.*

℞. Aluminis usti & Sal. nit. ãã M. ac destilla per ♁m. *1. cent. 56.*

4. *Alius ejusdem cum Sulph.*

℞. Sal nit. puri q. pl. impone ♁æ tubulatæ cum receptaculo capaciss. aliquota parte ▽æ adimpleto, da △m ut fluat Sal. nit. postea fluenti superinjice per tubulum parum Sulph. puri, claudeque orificium, &c. hanc injectionem Sulph. repete, donec Sal. nit. consumptum sit, sic prodibit liquor seu ∽ Sal. nit. instar butyri ℥ ij. ∽m hunc Sal. nit. dephlegma ac rectifica, &c. Materia in ♁ relicta suppeditat Sal. nit. fixum.

5. *Spiritus Sal. com. Bezoardici.*

Est ∽ Sal. nit. in præparatione Bezoardici mineralis butyro affusus, ac iterum destillatione in ∴ abstractus.

N. *Hic si celeriter urgeatur, extillat rubicundus commodumque menstruum præbet ☉ solvendo ac volatilisando. Vide de ☉.*

6. *Aqua caustica, seu aqua fortes.*

Aquarum fortium ut & regiarum (quas dicunt) magna passim est varietas. Fiunt pro diversitate scoporum è salibus mineralibus, ad scopum facientibus, ⊖, Sal. nit. ✳. Sal. com. & simil. Nos brevitatis studio unica ac altera descriptione contenti remittimus tyrones ad Authores fusè de his tractantes, ut sunt. *Beguin. lib. 1. c. 3. Sennert. Inst. lib. 5 part. 3. sect. 2. c. 6. Libav. l. 2. Alchym. tr. 2. c. 27. &c.*

7. *Aqua fortis communis.*

℞. ⊖i

℞. ⊖i exiccati. ℔.ij.
Sal.nit. ℔.j.
Tere simul & misce.

Destilla per ♉m loricatam, △e aperto per gradus: est operatio horarum 12.

N. *Geber. Lib. Invent. cap. ultimo, addit ☋ ℔ß. O. destillatque: in destillata hac ▽ solvit ℔. ß. ✳. ad ♅ acquirendam.*

Vires. *Solvit ☾ ☋ ♀.*

8. *Aqua Regia, Stygia Chrysulca Basilii.*

℞. Sal.nit. part.ij.
✳ part.ij.
Silic. contus. p.iij. circiter.

Destilla per ♉m ignitam tabulatam, *Vide in* ♉. *destillationem* ▽*a stimm.* ♀*rea.*

Vires. *Solvit* ☉ *eumque per* XX *secum transportat. Basil. in Clavib. Tentzel.*

N. *Usitatissimus facillimusque modus destillandi modernis est per cacabum seu ollam ferream, cui ceu alembico terreum imponunt capitellum cum rostro, destillantque igne aperto in receptaculum capacissimum.*

9. *Eadem* ♅, *alio modo destillata.*

℞. Sal. nit. per se q.v. & cum tribus partibus silicum contusorum misce, destillaque igne libero per ♉m. Sic habes ▽m nitri: postea habeas ⊑ è quibus per aquam calidam extractum sit sal, ut omnis acredo lixivii auferatur, hos ⊑ misce cum ✳, sit autem ✳ tantum, quantum antea erat Sal. nit. destillaque △ libero per ♉m, Sic habebis ♅.

N. *Si velis rursum ex B. vel* ⊑*ibus per alembicationem destillare, fit clarior & lucidior. Ventzel.*

IV. EXTRACTIO.

Unde.

Tinctura nitri.

Tinctura Sal. nit. ad eundem fieri potest modum quo Sal. com.

Vires. *Insigne est corroborativum, diaphoreticum.*

CAPUT XXIV.

De Alumine.

Aluminis genera usitatoria Officinæ quinque nobis exhibent.

1. Rupeum [Gallis *Allun de Roche.*] 2. Plumeum seu plumosum; videatur Amiantus. 3. Scissile, [quod glebarum instar est & plumosum oblongum vocatur.] 4. Zuccarinum sive Saccharinum (ex O rupeo, albumine ovorum & aqua rosacea.) 5. Alumen catinum.

Verum ut in omnibus locis ubi Aluminis simpliciter mentio fit, ita & in his nostris præparationibus, rupeum recipere fas est: quod nihil aliud scilicet est, quam salsugo terræ mineralis naturæ saturninæ, constans ex

 spiritu

spiritu acido ac sale terrestri caustico.

Triplicis autem id originis est; vel enim 1. per se in venis suis invenitur, vel 2. ex ▽is mineralibus excoquitur, vel 3. ex terra & lapidibus aliisvè mineralibus extrahitur.

Dicitur autem Rupeum, quia ex Rupe seu saxis confici solet. Item, Glaciale, quia glaciei conforme est, Græcè στυπτηρία. Arabicè Sceb. s. Seb. Germ. Alaun.

N. 1. *Mentio apud Dioscorid. fit quoq; Aluminis rotundi & liquidi, verum cum nostratibus minimè ea usitata sint, omisimus: nec audiendi sunt, qui liquidum Alumen faciunt materiam aluminis rupei. Vide Matthiol.*

N. 2. *Alumen catinum, propriè aluminis genus non est, sed Sal ex ✝bus lignorum quorundam extractum, optimeque reverberatum Germanicè* Weid-Asche. *Huc referri potest & Alumen fecum, quod paratur ex fecibus vini ustis & albefactis.*

N. 3. *Modum alumen rupeum conficiendi, si quis scire cupit, consulat Matthiol. Libav. in Alchym. &c.*

Vires. *Exiccat, adstringit, incrassat, &c.*

Usus. *O crudi præcipuus externus est, [quamvis ab Empiricis & internè pro febrifugo, imo universali exhiberi soleat,] ac inprimis in angina & columella laxata, putredine gingivarum, tumoribus pedum œdematosis, &c.*

N. *Sunt, qui in dysenteria O exhibent.*

PRÆPARATIONES & PRÆPARATA.

1. Crystallisatio seu Purificatio. 2. Calcinatio seu Ustio. 3. Salificatio. 4. Destillatio. 5. Subtiliatio.

I. PURIFICATIO seu CRYSTALLISATIO.

Aluminis purificatio fit more vulgari, scil. solvendo, in ▽ pluv. calida, evaporandoque, donec cuticula in superficie appareat; hinc reponitur ad crystallisandum.

N. 1. *Hanc purificationem si bis terve repetiveris, mitescit acerbitas O.*

N. 2. *Libavius solvit in* ⊡, *proceditque dicto modo, verum qui hac ratione O, purum nancisci sperat, fallitur, quippe Sal* ⊡*a O mini sese immiscuit.*

II. CALCINATIO seu USTIO.

Ustio aluminis quoque tonsoribus notissima est.

Nimirum.

O coquitur ad △m, ut phlegma & ∽ exhalent, terraque mollis porosa remaneat.

N. *Hac terra idem est cum* ⊛ *ex* ♉*atione* ∽ *residuo.*

Vires. *Usitatissimum est Alumen ustum in vulnerum excrescentiis carnosis consumendis, in putredine arcenda, &c.*

III. SALIFICATIO.

℞. O ustum, (vel ⊛ aluminis,) coque

que in ▽, trajice per chartam; filtratura evaporet & habebis Sal fixum Ominis.

IV. DESTILLATIO.

Unde.

1. *Phlegma ac Spiritus.*

℞. O, puri q. v. destilla per ♌m in ⁂ ac elicies initio l. △ phlegma. Igne postea fortiori, ∽ prodibit albissimus.

2. ∽ *dulcis O.*

℞. ∽ O, rectifica aliquoties cum 🜄 & dulcis atque jucundus evadit.

Vires. *Usus ejus internus diureticus est, pellit calculum, obstructiones Lienis aperit, æstus in febribus compescit.*

Externus ejus usus admodum proficuus est, in vitiis oris, inflammationibus nimirum, Aphthis, & sim. curandis.

Dosis g. 4. vel 5. in vino vel alio liquore conveniente.

Phlegma adhibetur ad vulnera mundificanda, adstringenda, &c.

3. *Magisterium, seu ∽ Ois Magisteriatus.*

℞. O puri q. v. impone in vitrum asperge aquam & repone ut dissolvatur.

Liquorem filtratura depuratum destilla in ♀ ibus, ex cucurbita humili ad siccitatem: solve denuò, modo quo dictum, in liquorem, & destilla. Eousque solutionem & ♋ationem repete, donec tota O substantia per ☓☓ transcenderit.

Usus. *Stypticum est nobile, quod vix cedit Essentia ferri boli, sperniola, &c.*

4. *Saccharum O.*

℞. O purificati q. v. destilla ut eliciatur phlegma, quod affunde iterum ⊛, & postquam 8 24. steterint, denuo abstrahe: idque vicibus aliquot (5. vel 6.) tandem phlegmate reservato solve ⊛ per d. Liquor digeratur ♂ (12) coagulaturque in ⁂ ad siccitatem: sic præparatum Saccharum O.

Vires. *Celebratur in pectoris morbis præsertim ex minerarum halitu contractis, qualibus Metallurgi frequenter affliguntur; Odontalgiam sedat, gingivæ impositum.*

Dosis à gr. 5. ad 8.

V. EXTRACTIO.

Unde.

Extractum Aluminis, alias, Magisterium.

℞. O crud. ℔. (vi.) coquatur in fictili amplo, ut evaporet phlegma, Tandem calcina ut penitus candescat. Hinc injiciatur in ⋇ O illud candens; Sic extrahet ⋇ Essentiam seu Magisterium residente terra alba (quæ aqua ferventi abluenda & servanda) ⋇ illud impregnatum filtra, & abstrahe in MB ad mellis consistentiam. Tunc exponatur frigido ad crystallisandum. Crystallos exime & sicca pro usu.

N. *Crystalli tingi possunt rob sambuci pro libitu.*

Vires. *Sudorem movent, conveniuntque in scorbuto) singulis septimanis semel*

semel ac iterum pro sudore exhibitis. (*In febrib. tertianis* (*ante paroxysmum aliquot vicibus iterato assumpti.*)

Dosis à g. 8. ad 20.

Ex communicatione Amici Hamburg.

CAPUT XXV.

De Sale Ammoniaco.

SAl ✳ nativum à majoribus descriptum, sub arenis Lybicis concrescebat. Verum nostratibus non nisi artificiale cognitum est. Quod nihil aliud est, quam sal amarum factitium compositum, volatile, coctum ex ⁂, sale fuliginis, Sal. com. vel ♉, & simil. *Vide si placet modos conficiendi, apud Libav. in Alchym. & hinc apud Untzer. in tr. de Sale.*

Dicitur & Sal armoniacum, Sal solare, Aquila cœlestis, alba ☿ialis fuligo, Sal ☿ialis philosophorum, Lapis Adir. Audix. Anacab. Alacab. Aliocab. Allocaph. Alcob. Alfol. Alfatide. Alinziadir. Alistiles. Alumonodig. Amizadir. Anoxadic. Azanec. Buttum. Hisazium. Lixandram. Misatis. Nestudar. Nusiàdal. Nysæ. Obac. Raal Salmiax. Tursies. German. Salmiax.

Eligatur candidum ac purum, vel nisi satis nitidum fuerit, purificari potest. Præstantius habetur ✳ Venetianum ac Antverpianum, ex quibus tamen posterius priori cedit.

Vires. *Internè vim habet diaphoreticam, præcipuè in febribus, maximè in febri quartana, resistit putredini, &c.*

Dosis ad ℈ß.

Externè adhibetur in Gangrena carne putrida absumenda, in Angina curanda (in Gargarismis,) Quinimo Barbitonsores aquam suam cœruleam, inde conficiunt in ♀ vase ad albuginem oculorum tollendam.

Nimirum:

✳o in pelvi ænea △m affundunt additoque modico ♆ simul optimè agitant. *Vide l. 2. c. 49.*

PRÆPARATIONES.

1. Purificatio, unde ✳ Crystallisatum. 2. Calcinatio. 3. Sublimatio; unde Flores. 4. Destillatio. 5. Liquatio.

I. CRYSTALLISATIO.

✳ crystallisatum, nihil aliud est, quam ✳ modo vulgari purificatum, i.e. in ▽ solutum, & post evaporationem aliquotam crystallisatum; ideoq; usus ejus cum priori idem est.

II. SUBLIMATIO.

Flores ✳.

℞. ✳ trit. limaturæ chalyb. ā. q. v. mixta diligenter ex cucurbita in ⁂ sublima; sic relictis in fundo fecibus ascen-

ascendit ✳ purum aliquota portiuncula ♂is impraegnatum.

℞. ✳ hujus Sal. Com. fusi ā M. sublimaque denuo, sublimationem de novo septies repete, semper ☉ rejiciendo & parem Sal. Com. fusi quantitatem singulis vicibus admiscendo.

Nonnulli contenti sunt posterioribus saltem sublimationibus (sc. cum Sal. Comm. citra ♂ peractis) ✳ depurasse. Verum quia ♂ vim aperitivam ✳ insigniter acuit, operae precium erit, nec priorem illam sublimationem intermittere.

Vires. *Flores hi ut operosiores, ita & effectu praestantiores censentur, quam ✳ solâ crystallisatione purificatum, ideoque felicius illorum loco adhiberi possunt in quartana. Tollunt quoque perfecte cruditates ventriculi, si in vino absynthiaco vel decocto sassafras per aliquot ♂ continuos propinentur, sudorque à sumpto Medicamento procuretur.*

Dosis g. 3. vel 4. imò ad ℈ß. & ultra. Sennert. in Institut. Hartmann. in practica, loco de crudit. ventriculi. Tentzel. in Exeg.

N. *Si cum limatura ♂ fiat ♎atio, tunc arroditur ♂ à sale, parumque admodum sese sublimat, si vero cum batiturâ ferri non tritâ, tunc fere sal. omni ascendit colore ex flavo rubescente.*

III. CALCINATIO & FIXATIO.

Figitur cum ♆, si anaticè (vel ♆ 1.) cum eadem mixtum △ e fortissimo subito adhibito, addito quoque folle fundatur, postmodumque aqua eluatur.

Usus ejus praecipuus est, pro liquore inde conficiendo.

IV. DESTILLATIO.

Unde.

Spiritus ✳.

℞. ✳ p. 1. ⊣rum q. IV. M. atque destilla ex ∴ per XX. sic. prodit ∽ ✳. quem rectifica è cucurbita altiori.

2. Aliter.

Solve ✳ in ▽ calida, ea qua potato lateres ignitos, ut in ▽m illam ✳ co impraegnatum penitus imbibant. Hinc destilla per ♉m igne arenae, vel igne aperto.

3. Aliter.

℞. ✳ sublimati q. v. asperge ▽ rectificat. ut humectetur, hinc digere vase clauso in MB ut resolvatur. Solutiones decanta, è cucurbita oblonga in MB ♎a ad dimidium: ▽ ♎tam rursus affunde & ♎a: tandem ▽ auctiore omnes spiritus per XX propelle & rectifica.

Vires. *Est Diaphoreticus incisivus, diureticus.*

Dosis gr. 3.

Ioh. Rhenan. Chymiotechn. l. 1.

℞. ✳ q. v. misce cum argilla, aut haematite, ac exinde fac globulos, ♎laque per ♉m ut moris est *Clar. Dn. D. Helvic. Dieterich.*

Vires. *Hic ✳i ∽ affusus solutionibus Metallicis cum ▽ factis, indeq; per XX abstractus secum alias corrosivas aquas transportat. Itemque 4tana & obstructionibus felicissimo cum successu exhiberi poterit, solvit itidem calculum.*

Dosis à gr. 3. ad 6. vel 10.

Extrinsecus anaticè cum ▽ mixtus & plumaceolo loco dolenti podagrico aliquoties illitus, dolores ad miraculum restringit, præcipuè si in eo tantillum Camphoræ fuerit solutum. Sennert. Institut. Hartman. prax. loc. de Arthrit. Tentzel. in Exeg.

Spiritus ✳i urinosus.

In ✳co duplex ∽us reperibilis est, scilicet Spiritus Urinæ & Sal. Com. Ille facilè elicitur vel additis cineribus anaticâ proportione, aut ♆, Sal. Nit. fixo, sale Tart. Modum vide pag. 159. secundæ partis Glauberi. Quem vero describit idem author pag. 158. cum Lapide Calamin. is non ita feliciter cessit, fortè propter impuritatem Calaminæ, est enim una alterâ longe melior. Spiritus aureus ejusdem naturæ cum Sal. Com. sic prolicitur.

Spiritus acidus ✳ci
S. Closs.

Solve ✳ in aqu. comm. ita ut aliquid in solutum restitet, hac solutione imbibe folia pluria charta Emporeticæ in globulos sive pilas molles conformatæ, quas in cucurb. conjice & ex ∴ vel reverberio clauso propelle spiritum coloris aurei summè acidum, qui per rectificationem albescet.

Vires. *Spiritus hic est penetrans admodum & subtilis à commixtione salis volatilis ⊡ unde summe Diaphoreticus est & Colicam sedat.*

Dosis gutt. 6. 8. in vino.

N. 1. *Cave ne vehementiori △ charta comburatur, alias denigrabitur ∽us extillans, cum putore ustionis, sit ergo △ gradualis.*

2. *Cave ne ☿ ∽ tum addas, ut facit Querc. in Tetrade titulo de Panacæa ♁ ij, sic enim prodit unà cum ∽u salium fuligo quadam ☿ alis, à qua (si detur hic ∽us intra corpus) gula constringitur, cum signis instantis Convulsionis, post absolutam autem destillationem si detur △ ♎ationis, tunc combustâ papyro nanciscèris ☿um dulcem.*

Spiritus alius fugaciss. ✳ci.

℞. Calc. viv. q. v. inde Cucurbitæ in MB impositæ. Hinc affunde ✳ cum in ▽ dissolutum, idque paulatim & per vices, alembicum semper reaptando. Quando omne superfusum fuerit, Receptaculo & Juncturis probè munitis destilla lentissimo △. Sic prodit quidem Spiritus aliquali phlegmate dilutus, sed qui unica rectificatione dein fugacissimus redditur.

Usus ejus est in variis morbis. Utimur tamen præcipuè in morbis capitis: Epilepsia, Apoplexia, gravitate auditus, &c. In morbis uteri: Retentione mensium, difficultate conceptionis, singulari quo-

quodam instrumento eũ applicando, cui si vola manus calens admovetur, statim operatur. Joel. Langel. Instrumentum illud est vitrum strictioris orificij, quod intruditur in vulvam.

V. LIQVATIO. Unde.

Liquor seu oleum ✳, per deliquium.

℞. ✳ purif. q. v. impone albuminibus ovorum coctorum, ac repone ut solvatur per deliquium. *Kesler. 1. cap. 19.*

CAPUT XXVI.

De Vitriolo.

Vitriolum est Sal minerale metallis proximum, ac præcipuè Cupro, &c. Græcè χάλκανθον, Arabicè Calcantum, Calcant, Alcalcadis. Latinè, Atramentum sutorium, Vitriolum. German. Vitriol/Kupfferwasser.

Varia sunt ejus genera, pro naturæ mineræ, quam in se continent, differentia. Præcipua autem quorum hoc tempore est existimatio. Sunt 1. Cœruleum, Sapphyri instar, compactum, ut Saccharum candum, tactu siccum, Hungaricum vocant, vel Cypreum. 2. Subviride, herbacei coloris, magis granulatum, grumosumque instar Sal. Com. paulum unctuosum, manuique tangentis adhærens, quale Goslariense, Suecicum, &c. 3. Album, in formam parvulorum panum effictam, tactu siccum.

Ex his itaque generibus, (nisi peculiariter monitus sis) secundum elige, & ex hoc, quod plus de ♁ quam de ♂ participiat, nimirum quod cultro affricatum rubeo colore inficit, cavendo tamen Vitriolum minutum subcæruleum, pallidulum & aquosum, manusque tangentis madefaciens, quod passim venale prostat.

Vires. *Vitrioli usus tantopere fructuosus existit, ut Paracelso (in naturalibus) ac Phædroni tertia pars Medicinæ habeatur, imò totam Officinam in eo latitare prohibet. Quercetanus in Tetrad. Galeno, calfacit, siccat, adstringit vehementer, constipat, vomitum ciet, lumbricos fugat. Extrinsecus Errhinum exhibet naribus inditum.*

PRÆPARAT.
Sunt

1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Destillatio. 4. Sublimatio. 5. Præcipitatio. 6. Salificatio. Extractio.

I. PURIFICATIO.

Purificatur ⊕-m à fecibus, tum superficiariis, tum exactius inhærentibus: Illud fit sola solutione, filtratione ac crystallisatione: Hoc interveniente insuper digestione.

Hinc

1. Vitriolum album vomitivum.

Solve ⊕m album in ▽, filtra & evapora, donec quasi crusta supernatans appareat, postea ponas in locum frigidum, & concrescent crystalli, quos posthabitis fecibus, quæ subsident, exime: ▽m iterum evaporare sines, reponesque ut antea. Hic labor penitus tertio reiteretur, coagulando scil. & dissolvendo, ultimo ter eodem modo procedatur cum ▽ rosarum. Crystalli tandem supra calorem lenem exiccati, redigantur in ♄erem album.

Vires. *Est lene vomitivum operaturque feliciter in febribus affectibus ventriculi, catarrhis, lumbricis, peste, & epilepsia, &c.*

Dosis à ℈j. ad ʒj. in Vino, Infculo, vel alio Liquore.

N. 2. *▽ centaurii, vim ejus emeticam maximè promovet. Croll. Beguin.*

N. 2. *Quatuor sunt ⊕-la vomitiva apud Chymicos seu Gilla. Primum fit ex ⊕-lo cœruleo dissoluto & præcipitato cum Ol. Tart. separato Sulph. filtratur solutio & cogitur in crystallos. Hæc Gilla est omnium vehementissima & acris valdè. Altera fit ex ⊕ albo modo jam dicto, quæ ad tantam malitiam non accedit 3. est ⊕ ♀is aut ♂ paratum ad mentem Crollii illi inest dulcedo styptica, præsertim si bis aut ter in phlegmate O resolvatur & rursus coaguletur, huic minor violentia inest. 4. Gilla est omnium innocentissima puerulis vomitu indigentibus dicata, quæ fit ex ⊙ ⊕-li post extillationem spirituum & olei, diciturq; Sal ⊕-li, vide infra. Omnia hæc ⊕-la intra quadrantem horæ vomitus excitant.*

2. Vitriolum Hemetico-purgans.

℞. ⊕-m Roman. [vel quodvis aliud ex tribus illis supra commemoratis.] q. v. pulverisatum in loco calido, radiisvè solaribus in ♄erem album exicca. Postea solve in ▽ centaur. min. filtra, & in loco frigido ad crystallisandum repone: Crystallos exiccatos (servato tamen colore cœruleo) serva in vitro probè occluso.

Vires. *Purgat per vomitum, & secessum eximium existens in febribus pestilentibus Medicamentum.*

Dosis à gr. 20. ad ʒ 1. & plur. in liquore vel ▽ appropriata, Sala de ⊕. Gluckrath in Beguin.

Purgatio defæcatoria.

Solve ⊕-m in ▽ vel rore majali, [filtrato, vel quod melius, destill.] solutum cola, collatum colloca in digestionem, [per mensem] sic ad superficiem & fundum rejiciet feces, quas separa. Iterum ponatur in digestionem tamdiu, donec nullas feces ampliùs rejiciat.

Inservit multis præparationibus.

Coagulum ⊕ S. Closs.

℞ Salis ⊕-li in aqu. solut. filtratique, Tart. calcinati itidem in aq. resolut.

lut. ana part. æq. Conjunge ambas solutiones & coagula in hac.

Vires. *Desiccatum purgans prabet, non ita vomitivum.*

Dos. à ʒß. ad ℈ij. & ʒj. in febribus. Intermitt. & ad educendam Melancholiam.

Sal ⊖-li nitratum
S. Closs.

℞. ⊖ & Sal. nit. perpurgati an. ℔j. M. colloca in ollâ △ sustinente, operculo suo munita, inter prunas ardentes per 7. aut 8. horas. Quod restat materiæ bulliat in aq. communi ad dissolutionem usque, filtretur, evaporet ad cuticulam, tum in frigido crystallos expecta vomitorios, quorum.

Dosis erit à ℈j. ad ℈ij. & ʒj. in Cachexia, hydrope, circulo suffocatione matricis, mensium retardatione.

II. CALCINATIO.

1. Vitrioli calcinatio aperta, unde Colchotar.

℞. ⊖ calcina, i. e. st coque & combure in vase terreo, donec omni humiditate privatâ, rubescat.

N. ⊖-m *Calcinatione hac ultra dimidiam partem pondere imminuitur.*

2. Calcinatio ⊖-i clausa.

⊖-m crebris solutionibus & coagulationibus optimè depuratum, lenique calore exiccatum, pone in Matracium firmum sigillo Herm. munitum. Matracium hoc in ⊱ calidis colloca, qui solis æstivi calorem non superent: stet ita donec per flavedinem in rubedinem instar sanguinis convertatur. Labor est 20. ♂ ♀ circiter *Beguin.*

N. *⊖-m rara stratificatione sternendum est, ne stradum illud crassitie cultelli in dorso densius sit,* [nicht dicker als ein Messerruck dicke/] *plura ergò Matracia, nisi in cassum laborare volueris, habere expedit.*

Inservit variis preparationibus.

III. DESTILLATIO.

Unde.

Destillata aquosiora.

1. Ros ⊖-i.

℞. ⊖-m crudum, elice rorem calore MB ferventis cucurbita non adeo alta adhibita.

Vires. *Valet ardentes capitis dolores, mitigat sanguinem adustum, corroborat viscera Sala.*

Dosis ʒij continuatim, ad aliquot dies.

2. Aqua ⊖-i secunda.

Post extillationem roris transfer cucurbitam cum restante ⊖-o ad ∴m, & destilla, quoad ⊸ pari potest.

Vires. *Conducit ad purgandos renes, lenit corrosiones internas, ⊡m & sudorem proritat. Inflammationem plagarum corrodentium aliquantulum calefacta sedat, lenit & mitigat dolorem, & ad consolidationem confert; (infusa gutta una ac altera Ol. Tart. ut mordacior)*

fiat, scabiem siccam mundificat, & carnem solidiorem efficit. Sala.

3. *Phlegma* ⊕*i acidum.*

℞. ⊕i cærul. q. v. destilla ex 🜔bus per ✕✕ cohobaque aliquoties, (7.) supra 🝙 ultima vice fortius urgendo.

N. ▽*a illa suavem acquirit odorem, si post ultimam* ℞*ationem aliquamdiu calore moderato circuletur.*

Vires. *Est arcanum ad capitis dolorem & epilepsiam. Hartm. in Croll.*

4. *Spiritus* ⊕*i volatilis.*

℞. ⊕i defecat. & exiccati q. v. destilla gradatim per 🝪m △ nudo, ut simul post phlegma subsequantur ∽, quantum fieri potest omnes. Liquori egresso adde part. ij. ▽æ pluvialis destillat. & in MB nova destillatio instituatur; tunc subtilissimus ∽ ⊕i cum ▽ elevatur, relicto acidissimo oleo in fundo.

N. 1. *Si volupe sit* ∽*m* ⊕*i volatilem purum obtineri, aufer Excipulum dum instrumenta adhuc calent, statimque in MB aqua ferventis, probè adaptato alembico & recipiente parvo, cautè colloca. Videbis statim volatilem* ∽*m in Excipulum transire, quem seorsim collectum, diligenter serva Ex 6. vel 8.* ℔. ⊕*i vix* ℥*iij. ad summum* ℥ß. *acquiri potest.*

N. 2. *Hæc est illa volatilis* ⊕*i quam Theophrastus passim præcipuè cutem part. 3. de morb. ament. tr. 2 commendat ad Epilepsiæ curationem. Hartmann. in Croll.*

Vires. ∽ *ille* ▽*a pluviali immixtus summe penetrans est, in febri Ungarica, aliisq; ardentibus febribus efficacissimè operari solet.*

Alii ℞ationem hanc ex cucurbita loricata perficiunt, octies plus minus cohobando.

Alii ad nonum usque Alembicum fortissimo △ pellunt: scil. alembico altero alteri exactè imposito, ut in sublimatione flor. ♁ii fieri solet, qua ratione penetrantissimus elicitur ⊕i ∽, ad fugandam epilepsiam præstantissimus. *Hartm. in Croll. Senn. Inst. Tentzel.*

Alii addunt ⊕o optimè purificato 🜍m, ut fiat pasta; eliciuntq; per 🝪m. 1. 🜍. 2. ⊕i phlegma. 3. ∽m ⊕i. Tandem separant 🜍m in MB à ⊕i phlegmate: & ∽m ⊕i per 🜔 dephlegmant: vel phlegma cum ∽u ab oleo fixiori per ⁘. proliciunt: postea in 🜔 dephlegmant. *Senn. Instit. Tentzel. vide & seq.*

5. *Spiritus volatilis* ⊕*i.*

Solutum ⊕lum in aq. durâ coque in lebete ferreo per 2. aut 3. horas, adjecta ℥j. aut alterâ limat. ♂tis ad libras singulas soluti ⊕li. Remove ab △ & ochra limituræ sese implicabit post refrigerationem, id ter repete cum novâ limat. singulis vicibus Ter. ochream separando. Crystallos vero ⊕li restantes impone 🝪 lutatæ, dando ▽ per gradus, usque dum vapores albi recipians oppelant, tunc cassa, phlegma à spiritu acidulo per rectificationem in MB separa & serva, Sed parum habe-

habetur hac viâ. Quare Glauberum sequor secundâ parte furnorum p. 95. verùm cum vasa illius sive terrea sive ferrea, sint porosa, neque per ea tota spirituum & olei quantitas exhauriatur, ego post absolutam impetuosi phlegm. & ∽uum alborum ⌣ationem subsistere soleo post 12. horas & quod Colchotaris super est conjicio in ⌒ vitream optimo luto instructam, admotoq; eodem Recipiente phlegma & spiritus 1. exceptos continente, hoc opus ⌣andis redintegro, aperto △ cum carbone terræ subtus & supra administratio, idque per 8. ♂ & minus continuo, imò si ad XII ♂ extendi posset, melius foret, præsertim si ⊕lum optimæ notæ fuerit, quale est Ungaricum, tunc enim, (nec ferè prius) spiritibus suis volatilibus, ac dulcedine sua totaliter privatur. Tandem separatio spir. Volatilis ab Oleo dulci instituatur, ut vult Glauberus in secunda parte p. 10.

Vires. *Spiritus volatilis ibidem videre est. Olei dulcis virtutes plures quoque sunt: Jecur & lienem egregiè deobstruit, valet in febribus ardentibus, dosi majore quæ ad ℈j. extenditur (propter dulcedinem) in haustu cerevis. figit quoque ☿m in pulv. album firmè fixum.*

N. 1. *Si ritè operatus fueris, tunc ex* ℔. xij. ⊕ *Hungar.* ℔. v. *olei nancisceris.*

N. 2. *Sal Vitrioli ex hoc* ⊙ *beneficio phlegmatis elicitum pro vero ac genuino habendum est, reliqua salia, quæ post triduanam* ⌣*ationem emunguntur, nil aliud sunt quam Vitriolum resolutum nondum satis* ∽*bus acidis orbum ac privũ. Potest tamen inde haberi Sal syncerum, si* ⊙ *ad albedinem reverberetur, & postea more communi extrahatur.*

N. 3. *Habes aliam Spiritus volatilis methodum in Helmontio sub titulo Ignis* ♀ *is, unde Diaphor. Parac. paratur.*

6. Spiritus Vitrioli, vulgari modo destillatus.

℞. ⊕i ad rubedinem calcinati, (vel ex ⌣atione roris & ▽æ secundæ residui) ℔. VI. vel q. v. destilla △e nudo ex ⌒ benè lutata, in Recipiens capacissimum, commissuris exactè clausis, adhibitoque △ gradatim. Post tres ferè ℥as phlegma stillare incipit, quod tandem paulatim aucto △ circiter ℥ 6. vel 7. ∽ albi nebulosique subsequenter. His apparentibus continuandus erit △, paulatimque augendus, donec nulli amplius ∽ egrediantur, quod cognosces, si Receptaculum pellucidum appareat. ∽m dephlegma in MB, donec guttæ acidæ exstillare incipiant, postea rectifica eundem per ⌒m vitream in ⊥ere, sic exibit ∽ clarus, in ⌒ verò manet ♋ rubicundum & acre.

N. *Si citra jacturam aliquam spirituum (in calcinatione forte evanescentium) ut & citra corrosivi olei admixtionem, (quo alias vix* ∽ *planè liberari poterit,) destillationem expetis, procedere monet Dn. D. Brendelius (in Chymia sua ubi & rationibus id culcare conatur,) modo qui sequitur.*

℞. Vi-

℞. ⊖i opt. crud. q. v. (℔. xii.) inde ♌æ, Excipulo capacissimo firmiter connexæ, (ita tamen ut foramen in commissura relictum sit, spiritibus volatilibus ac impetuosis exitum concedens,) destilla ut moris, lentè, donec impetuosi illi ♈ fuerint egressi, (id quod cognosces, si collum refrigescat;) dein obtura firmiter foramen illud, ac auge △m, pelleque 8 12. (non ultra, alias ♈m inquinabis oleo corrosivo graviori.) Hinc dephlegma ac rectifica, & habes ♈m ⊖i optimum.

N. *Spiritus in calcinatione evanescentes, vix ac ne vix opera, dicto modo, adhibita aequivalent. Ideoq; nisi ♈m quoq; volatilem expetis, vulgaris modus satisfacere potest. In quo nota tamen, ne nimium initio calcines, nec nimium △m in destillatione urgeas. Etenim ut in omni ferè ♎atione, ita in hac paulatim crassius, &c. propellitur.*

Alii addunt Sal. nit. aliquid, sed ♎atum hoc potius ▽F, quam ♈ ⊖i nomen meretur.

Vires. ♈ ⊖i *est diareticus, diaphoreticus, incidens, attenuans, putredini resistens, &c. Hinc utilis in febribus ardentibus, obstruct. Epatis, Lienis, & Mesenterii, appetitu prostrato, &c. Quinimo cum liquore vel vino mistus lenit Odontalgiam, (gingivis impositus) prodest & ejus illitus in tinea capitis, aliisq; generibus scabiei & pruritus cum ▽ cheldon. mixtus,*

Dosis à g. 3. ad ℈ß. vel ad ℈j. in liquore vel adhibetur in potibus quant. suff. ad aciditatem gratam.

7. *Spiritus* ⊖*i dulcis, seu* ♋ ⊖*i dulce.*

℞. ⊖i benè calcin. ℔. iij. superfunde ※, ut benè supernatet; digere decanteque & affunde novum ※, idq; quinquies vel sexies, semper, ♂ aliquot digerendo. Aceta illa imprægnata destilla, donec ♈m ⊖i tetigerit ♎andi ordo. Tunc inde in ♌m adjectis sabuli puri manibulis duobus & liquor ⊖i emanans dulcem referet saporem. *Tentzel. Kesler.* 3. *cent.* 27.

Vires. *Prodest in calculo, tartareis morbis, catarrhis, &c*

Dosis ℈j. in liquore conveniente.

8. *Aliter.*

℞. ♈ ⊖i vulgar. (rectificati,) ℔. j.
⊖i ⊖i [ex quo Sal. Com. fit extractum] ℥ iv.

Destilla per ♌m vitream in ∴ in receptac. satis capax; sic prodit ♈ subdulcis, quem si dulciorem cupis, circula cum V ♂ 4. aut 5. dein abstrahe V, sic habes ♈m ⊖i dulcem.

N. *Dulcescit etiam sola circulatione cum suo phlegmate, vel si aliquoties à scoriis ♂ (semper novas scorias sumendo,) ♎etur.*

19. *Spiritus* ⊖*i Philosophicus, vulgò Cohob.* ♄ *ij.*

℞. ▽, qua ☿ vitæ edulcoratus est, evaporet leniter MB, donec apparere

rere incipiat liquor flavus & acidus Liquor hic est Spir. ⊕-i philosophicus, qui per ♎m à terrestri materia rectificari potest.

Vires. *Potioris est virtutis, quam qui vulgari modo conficitur. Medetur Febribus, Luem ♀ mitigat, Lienem & Meseraicas solvit, ventriculum debilitatum, & à phlegmate crasso infarctum confortat. In Melancholia hypochondriaca, Epilepsia, omnibusque affectibus capitis mirè prodest. Extrahuntur & ejus ministerio Tinctura mineralium, corallia & perla dissolvuntur. [Idem acuatus* ~~*u Sal. com. solvit* ☾*m.*

Dosis g. 3. 4. ad 8. in haustulo vini vel liquore convenienti. Hartman. in Croll. Kesl. l.1. c. 26.

10. *Spiritus* ⊕-*i Tartarisatus, alias Liquor Dianæ.*

℞. ⊕-i Ungarici ad albed. calcin. p. ij.

Tart. ad nigred. calcin. p. 1.

Pulverisata invicem misce & ∀ paulisper conspersa, destilla per cucurbitam (XX imposito) forti △e, cohobaque: deinde rectifica liquorem egressum in ∴, seorsim capiendo, & ∀m & liquorem reliquum.

Vires. *Egregias vires exhibet ad sudandum in omnibus internis obstructionibus, in sanguine grumoso, contra scabiem, ad mundificandam & levigandam cutim.*

Dosis à ℈*j. ad* ℥*j. cum brodio, aut cum pauxillo vini Hispanici. Daturque per 3. auroras continuas si libet. Tenzel.*

11. *Spiritus vel* ▽ *aperiens Penoti.*

℞. ⊕-i Ung. ad rub. calc. ℔iv.

Silicum è fluviis collect. & optim. calcin. ℔. j.

Tart. ad albed. calcin. ℔. 1.

Mixta, inque tenuissimum ⅋erem tusa liquescant in cella aliquantum in liquorem, quem destilla ex ∴ per XX, cohobatque ter, ~♀atum liquorem singulis vicibus ⊛ in ⅋erem redacto, affundendo. Extremo per ♎m △e aperto pelle, sic initio lento △e primum phlegma exstillat, postea vero ~~ acidus auctiori △e elicitur. Ex ⊛o calcinato Sal. com. extrahe, & cum eo [ablato prius phlegmate per B.] ~~m acidum digere. Tandem cum argilla in pastillos redige, atque ex ♎ △e nudo, gradibus tamen observatis, ~~m alkalisatum provoca.

Vires. *Usus ejus insignis est in obstruct. Epatis, Lienis, Mesenterii.*

Dosis à ℈*j. ad* ℥*ij. vel iij. in vino vel alio liquore convenienti. Hartmann. in pract. loc. de obstruct. Epat. Sennert Instiut.*

N. *Dicitur Antihydropicum Mussetti, summeque celebratur in Hydrope, cujus fomitem per alvum ac urinam, spiritus etiam nondum alcalisatus educit. Datur cochlear unum jejunantibus singulis vel alternis horis aqua appropriata injectum. Horning. in Cista med. Ep. 122.*

12. *Spiritus 🜍i mellisatus.*

℞. 🜍i Sole albificati ℔.ij. mellis cum favo, ℔.1. Misc. exactè ac destilla ut moris.

Vires. *Lenit dolores Podagricos: si adsit inflammatio misceatur cum ✠o, alias cum vino. Med. dest.*

13. *Spiritus Vitrioli diaphoreticus.*

℞. 🜍i vulg. ℥vi. Sal. com. Tart. C.C. ust. ā ℥ij. M. in mortario vitreo digerantur aliquantulum: dein destilla ex ♌ in recep. capaciss. donec omnis humiditas extillatit. Dato liquori adde ▽ an. reservaque in vase benè obturato.

Vires. *Purificat sanguinem, abigitque scabiem ac pruritum, aperit obstructiones; sudorem provocat in peste, venis, hydrope, ictertia, & contracturis, &c.*

Dosis à ℈j. ad ʒß. continuari potest ejus usus ad libitum sine periculo. Sala in Anat. Vitrioli.

SPIRITVS VITRIOLI ANTEPILEPTICI.

14. *Spiritus Vitrioli Antepilepticus puerorum Hartmann.*

℞. Vitrioli Ungaric. depuratiss. ℔.iv. adde ⊡æ puerorum sanorum recenter collect. ℔.iv. 1. Digere vase clauso aliquamdiu in MB, postea ex eodem vase destilla ad siccitatem duplex phlegma, quorum primum insigne est paregoricum ad dolores podagricos, aliosque suaviter demulcendos, alterum est insigne ophthalmicum, ad quævis oculorum vitia utilissimum, 🜍 pulverisat. ex ♌ valida terrea, △ e nudo, sed tamen ab initio valde lente in excipulum capax urge, prodeuntibus confestim spiritibus liquor promanat pretiosissimus sulphurei odoris & austeriusculi saporis, qui per ♌m semel atque iterum rectificatur atque reservatur.

Vires. *Omnem puerorum Epilepsiam radicitus tollit.*

Nimirum:

℞. ℈j. ▽ radic. Pœon. & flor. Til. an. ℥j. M. de hac mixtione exhibe in paroxismo [prius membris contractis & revulsis, reductis,] cochl. ß. & paulo post recollectis sensibus denuo aliquid exhibe, atque ita etiam tertio id repete, non omissis interea quæ cerebrum confortant, sc. magist. perlar. corall. cranii humani & simil. *Hartm. in Croll. Senn. in Instit.*

N. *Fit quoque ♋ efficax contra Epilepsiam.*

Si Sal ⊡æ in Sp. 🜍i dissolutum per ∴m ✓etur.

15. *Spiritus antepilepticus Basilij.*

℞. Virid. æris, q.v. superfuso ⋇ calido extrahe, & decanta: Liquorem per XX abstrahe. Reliquum in ▽ pluviali solve, filtra, coagula ad tertiæ partis remanentiam: repone in loco frigido

frigido ad crystallisandum, Crystallos toties collige, quoties ▽a ulterius coagulata & reposita illos dabit.

℞. Hos Crystallos destilla ex ☊ fortiter & prodibit ▽ subviridis, quando incipit subnigra apparere cessa, ▽mque illam subviridem dein per ☊m destilla & extillabit clarissima.

Usus ejus non modo in Epilepsia, sed & in calculo valde nobilis perhibetur.

Dosis ℈j *in* ▽ *appropriata, Pœon. Fœnic. &c. Tentzel. in Exeges.* 1.

16. *Spiritus Vitrioli antepilepticus Quercetani.*

Spiritus Vitrioli viridis dictus, in Tetrade.

1. ℞. ⊕m: destilla ut habeas seorsim phlegma ab ∽m, eaque in quantitate sufficienti.

• In phlegmate macerentur (in MB ♂ 4. vel 5.) semina Hyperic. & Pœon. flor. Lil Convall. Tiliæ, Calend. Rorismat. Hyperic. Rosar. aliquid. Ebor. C. Ci Cranii humani, visci querni pro libitu, fiatque expressio quæ ♀etur. ♀ato eo imbue vitrioli recent ℔. 1. vel ij. ♀aque in MB ac cohoba quater vel quinquies: tandem adjice ∽m vittioli servatum, ♀aque ex cucurbita per serpentinas in MB fervente:

Si benè operatus fueris (inquit Quercet.) solus ∽ cum virore elicietur penetrantissimus.

Dosis gutt. 15. *vel* 16.

Spiritus Vitrioli antepilepticus Paracelsi.

℞. ⊕m Ungaric. vel Roman. elice phlegma cohobaque toties super ♁, donec eo penitus imbuatur. Tunc admisce ♉ opt. rectif. digere ♂m unum ac alterum vase clauso, hinc destilla, △ nudo gradatim aucto, donec ∽ prodierint omnes, Extillato Liquori (à fecibus segregato) adde $\frac{1}{4}$ ▽æ theriac. Camphoratæ, denuoque bis vel ter destilla.

Vires. *Exhibetur in paroxysmo & ante paroxysmum.*

Dosis. ℈ß. *cum liquore convenienti. Vide Querc. in Tetr.*

18. *Spiritus Vitrioli Antepilepticus compositus.*

Videatur l. 2. c. 52. Elyx. Crollij.

19. *Spiritus Vitrioli coagulatus.*

℞. Terram sigillatam strigens. affunde Sp. vitrioli, stent in loco calido, ubi refrixerint. simul coagulabuntur, inque calido iterum solventur. &c. Hunc ∽m coagulatum, si placet; inde ☊æ vitreæ & destilla ex ⁂. ✳abit Liquor minus acidus quam ∽ vitrioli: cohoba vice tertia, & nil nisi phlegma extillabit, adeoque ∽ vitrioli in ☊ manebit conjunctus cum terra sigillata, qui in loco humido iterum liquescit.

N. *Alii ∽m vitrioli cum Sal. com. proprio digerunt, & hac ratione coagulationem conantur.*

29. Aliter cum Cryſtall. Sal.nitr.

℞. Sal.nit.Cryſtall. phlegm. vitrioli an. ℥vj. ſolve, ac filtra, abſtraheque ... ando ad ſiccitatem: dein affunde abſtractum hoc Phlegma 🜍o adjungendo Sp. vitrioli ℔. ß. abſtraheque in ∴, tum phlegma, tum ⟿m nitri in forma vaporum rubicundorum egredientem, donec rubedo ceſſet; poſtea repone ...atorium cum reſtitant: Spir. vitrioli loco frigido & coagulabitur.

N. *Quia Sal.nit. & ⊖-m nexu non adeo amicabili uniuntur, hujus uſum nulli ſuadeo.*

DE OLEIS.

Olea hic aqueos, non pingues liquores denotant, adeoque à ſpiritib. niſi craſſitie differunt.

Sunt

1. *🝆 dulce.*

℞. ⊖-m purificatum, ſolve in 🝆o Tart. p. d. ac abſtrahe. Materiam relictam ſolve cum ⟿u Sal. com. atque redige in maſſam cum cremore Tart. [vel cum Sacchari cando, aliovè Sacchari generi.] Hinc pellatur per ⌒m.

Vires. *Diaphoreticum eſt inſigne, polletq; vi leniter adſtringendi.*

Doſis à gut. 1. ad 3.

N. 1. *Parum Olei ſuppeditat.*

N. 2. *Metallis ſeu crudis, ſeu in calcem redactis eadem ratione per ⟿m Sal. com. ac cremorem Tart. Oleo elici poſſunt, Ex commun. Experient. Dn. D. Dieteric.*

2. *🝆 Vitrioli rubicund.*

℞. ⊖ ad flaved. calcin. p. 1.
Silic. groſsè contuſor. p. ij.
▽ q. ſ. ut f. pultis inſtar.

Deſtilla per ⌒m, ſic rubicundum 🝆 prodit. *Gluckraht.*

Uſus ejus potius eſt in Metallurgia, quam in Medicina. Poterit tamen & intrinſecus exhiberi, vide ſupra Spirit. Penoti.

3. *Aliud rubicundum.*

℞. Colchotar. part iv.
Vini alb. generoſ. p. ij.

Fac ebullire ad ſiccitatem usque, poſtea tere & ex ⌒ △ aperto deſtilla primo phlegma, poſtea applica receptac. capaciſſ. ac juncturis benè munitis propelle forti △ 🝆, inſtar ſanguinis, rubicundiſſimum, *Gluckraht.*

4. *Aliter.*

Vitrioli calc. deſtilla cum Lythargyr. & prodit 🝆 vitrioli rubicundum quod Podagricis prodeſt.

5. *Aliud ex Terra Vitrioli.*

℞. Feces ſeu Terram ſubflavam ⊖-i ſiccatam, [*vide infra*] deſtilla per ⌒m △ reverberii, 🝆 dabit rubicundum, penetrantiſſimum.

Vires. *Doſis. gutt. 6. ad 10. ad pleroſq; affectus capitis perutile eſt.*

N. *Guttæ 15. 21.* (*annotantibus quibusdam*) *vomitus expediunt. Tentz.*

6. A-

6. Aliud ☊, *ex Sulphure* ⊕*-li.*

℞. Sulph. ⊕-i (dulc.) misce cum dimidia parte Sal. Tart. Destilla per ♋m ▽mque, ultimo adde suppressionis & prodibit ☊ rubrum.

N. 1. *Huic* ☊*o si instillaris* ⋇ *præcipitabitur* ☿ *spadicei coloris, quem edulcora* ▽ *frigida hinc sicca & serva.*

N. 2. *Præstantius erit, si flores ex Sulph.* ⊕*-i elevatos receperis.*

Vires. *Prodest, sed efficacius in iisdem affectibus, in quibus Sulph.* ⊕*-i. Vide suo loco.*

Ex hoc Præcipitato fit Essentia seu Tinctura.

IV. SUBLIMATIO.

Unde.

1. Flores ex Terra Vitrioli, Substantia cuprea Vitrioli.

℞. Terræ vitrioli nigræ, [ex qua Sal. com. extractum,] vel Terra ⊕-i ochreæ q.v. misce cum ✳ part. 2. Sublima initio △e lento dein majori, donec nullum amplius fumum ascendere videas. Sublimato affunde ▽m com. collocaque in MB tepido ☧ 24. unde subtilis ☿ in fundo subsidet, iteratis ablutionibus edulcorandus.

N. 1. *Hic* ☿ *igni fusionis subjectus, comburitur partim, partim in bonum cuprum funditur. Vide Basil. in repet. Lap. Ph. p. 53.*

N. *Eodem modo & Terra* ⊕*-i* ♂ *tractatur unde Sulph. combustile* ♂*is. Kesl. l. 1. c. 44. Eodem modo fit ex* ♀. *Ita ex Sulph.* ⊕*-i fit narcot. Mannagetta.*

Virtus substantiæ hujus cuprea est, mundare plagas putridas, incarnare & cicatrices inducere, Sala de ⊕.

2. Flores ex Sulphure Vitrioli.

℞. Sulph. vitrioli (dulce) sublima sine additamento ex sublimatorio humili, paulatim id injiciendo alembico scil. ablato & rursus reposito.

3. Flores ex Vitriolo crudo.

Fiunt eodem modo, cum ✳.

V. PRÆCIPITATIO.

Unde.

1. Terra Vitrioli ochrea.

℞. ⊕-i pur. q. v. solve in ▽ font. stetque aliquamdiu: sic vel sponte sua subsidebit Terra ⊕-instar ochreæ.

2. Sulph. Vitrioli dulce.

℞. Vitrioli puri q.v. solve in ▽ calida, solutione affunde guttatim ∴. Tart. [alii lixivium ex ⊥ib. clavell.] & præcipitabitur Sulph. vitrioli, quod edulcoratum exicca.

Vires. *Confert affectibus pulmonum mundificat plagas putridas, cicatricesque inducit. Hartman. in Croll. Sala in* ⊕*-tr. Tentzel. Kesler. 4. c. 69. 3. c. 10.*

3. Sulph. Vitrioli purgans.

℞. ⊕-opt. q. v affunde phlegma vitrioli, vel ▽, destillat, ad eminent. digit. 4. stent in digestione, & subsidebit Terra, filtra: in filtraturam instilla ☊ Tart. p. d. & præcipitabitur Sulph. vitrioli; decanta Liquorem & edulcora Sulph. ▽ tepida, atque exicca. *Kesl.*

Dosis à g. 5. ad 10.

Eodem modo fit & Sulph. vitrioli ♂ purgans; illud sic solvendo in phlegmate vitrioli, defæcando & præcipitando cum Ol. Tart. *Kesl.* 1. c. 38.

4. *Sulph. Vitrioli fixum seu ♂iale.*

℞. Limatur. ♂ puriss. sine omni ♃ere, p. I.

Vitrioli Ungaric. cærul. aut vitrioli ♀is, p. ij.

Trita misce & imbibe indendo in vitrum cum ✳, ut supernatet digit. 2. Coque & coagula ad siccitatem △ ∴æ: in fine ad candescentiam usque urgeatur. Huic ♃eri affunde aliud ✳ ad eminent. 4. digit. ac extrahe colorem s. a. In hoc tincto ✳ delitescit Sulph. vitrioli combustibile, [quod evaporatione & dulcoratione experiri poteris.] Instilla ☍ Tart. p. sic Sulph. vitrioli ilico præcipitabitur & figetur. Edulcora ▽ com. *Hartmann. in Croll. Tentzel.*

Ex hoc Tart. vitrioli fiunt Anodyna. Laudani nomine insignita.

Præcipitabitur & ♃ spadicei coloris, si ☍o ex Sulph. vitrioli dulci destillato ✳ instillaris. *Vide ☍ ex Sulph. Vitrioli.*

IV. SALIFICATIO.

Unde.

Sal Vitrioli.

Vitriolum Ungar. cærul. in ✚ bulo calcina, donec in ♃erem obscurè purpureum abeat. Huic ita calcinato, affunde ▽ com. sensim agitando ne in fundo conglometur, donec ▽ [quæ calida evadit, ac si calci vivæ superfusa fuisset,] refrigerescat. Stent ita 24. ☧ postea filtra per chartam, sicatque exhalatio super △ lentum, donec sal in fundo reperiatur siccum & coloris quodammodo incarnati. Hoc pulverisando in albedinem vertitur.

Idem Sal potest extrahi ex ⊙o vitrioli in ⌒at. ∼ residuo.

N. 1. *Si ⊖m calcinatum non fuerit nigropurpureum, sed tantum instar Boli Armeni, nihil extrahes præter ⊖m ejusdem coloris ut fuit antea.*

N. 2. *Terra residua (corpus exanime vulgò) maxima est virtutis in Diarrhæa & Dysenteria.*

Vires. *Sala vomitorium hoc ad Cœlum usque evehit, in Epilepsia, aliisque cerebri Symptomatibus ex corruptis & acribus è ventriculo sursum actis vaporibus ortis. Item in Pleuresia, Febribus pestilentialibus, Lypothymi, à repletione humorum corruptorum, & effervescentia bilis circa orificium ventriculi; in Epate, Liene, & Renibus obstructis.*

Item Sal naribus inspiratum sternutationem egregiè ciet, citra vim cerebrum seorsis suis excrementis expediens.

Dosis à ℈ß. ad ʒß. vel ℈ij.

Sala in Tern. Emetolog. Querc. in Tetrad. & in Pharm. rest. cap. de vomitivis Senn. Inst. Beguin.

N. *Sal Vitrioli ex solo ⊙o ex quo flores Sulph. elevati sunt à ℈ß. ad ℈ij. exhibitus (in ▽ fænic. vel vino,) conciliat facillimè*

cissimè vomitum, interdum & sedes, & sudores. Hartman. in Croll.

VII. EXTRACTIO. Unde. TINCTURÆ seu ESSENTIÆ SIMPLICES & EXTRACTA.

1. *Extractum Vitrioli Narcoticum, anodynum.*

℞. Vitrioli pulverisat. ac lento calore ad albedinem usque exiccat ℔ß. affunde 🜅 opt. rectificat, ℥xxx. [N. *Nulla humiditas præter 🜅 accedat, vasque sit siccissimum, alioquin incassum laborabis.*] Sepelito in fimum equinum per mensem. Decanta postea à fecib. absque perturbatione, & destilla in MB ad resistentiam usque liquoris flavi 🜍o ☊ato non absimilis. Tunc cessa, & quod prolectum est, serva. Liquorem restitantem benè occlusum quoque in usum repone, qui pretiosum Extractum est.

Vires. *Extracti illius usus est narcoticus & anodynus, nec potentia opio cedit, sine periculo tamen reprimit & coagulat Vapores subtiles venenosos, Epilepsiam causantes, idque specifice.*

Dosis à gut. 6. ad 8. & 12. cum Liquore conven. Sala in ⊕.

2. *Essentia Sulph. Vitrioli.*

℞. ⚳erem spadicei coloris (*vide 🜍 ex Sulph. Vitrioli*) digere cum 🜅 in loco calido, (vase clauso) ☌ ☍ 8. sic dulcissima Essentia Sulph. vitrioli tandem supernatabit in forma 🜍ei, quàm à 🜅 separa per tritorium & serva.

Vires. *Hæc dulcissima Sulph. Vitrioli Essentia æquipollet viribus suis Tinctura ♁ ij, & mirabiles effectus facit in 🜄 Melissæ, noxios humores totius corporis expellit per insensilem transpirationem, venerem stimulat, uterum roborat, ejusq; motus inordinatos sistit, & in utroq; sexu prolificam vim seminis ad liberorum generationem operatur. In 🜄 Petroselini idem bene præstat, sed insuper Hydropem curat.*

Usus autem istius Essentiæ aliquamdiu continuandus est.

Dosis g. 1. usq; ad 4. Hartm. in pract. loco de Lepra, Tentzel. de Sulph. Vitrioli Kesl. 4. c. 69.

2. *Alia Tinctura, Manna Vitrioli dicta.*

℞. Vitrioli purificati q. v. extrahe Tincturam, digerendo cum ⌒u Vitrioli subtilissimo Essentificato, i. e. proprio Sale alcolisato, filtra, coagula, & habes Mannam seu Tincturam vitrioli flavam.

N. *Hanc Tincturam, si cum 🜅 circulaveris, 🜍 supernatabit, quod per ⅩⅩ ☊atum, ac iterum cum 🜅 circulatum fragrantissimum evadit.*

Vires. *Nec minores vires habet, nec minorem laudem meretur, quam Essentia Sulph. præcedens.*

4. *Tinctura.*

℞. Vitrioli viridiusc. quant. satis magnam, educ phlegma ac ⌒m per ⊣E cum educto Liquore, ex ⊡o extra-

extrahe f. a. (etiam in loco frigido, sæpè tamen commovendo,) Tincturam viridiusculam, quam cautè decantatam destilla ad mellis consistentiam atque aëri frig. ut in Crystallos concrescat, expone.

N. *Si menstruum ac extractionem requisitum deficiat, ♎atione id abstrahe ad extractionem continuandam.*

℞. Cryftall. proximè præcedentium ℔. iij. vel iv. &c. circula cum 🜄 opt. rectific. vase H. C. Deinde destilla per XX ex ∴. Hinc cohoba. Insuper affundendo ∼m ⊖-i, ♎aque per ♌m gradatim ♂ 4. ut exsiliet post ∼ & ♋ rubicundum 🜄 abstrahe in MB; ∼m ⊖-i, in ⫠ere, & restat ♋ seu Tinctura rubicundissima.

Vires. *Admirandarum est virium adversus omnes ægritudines, in crassiore materia sedem habentes. Quercetan. in Tetrad.*

5. *Tinctura Magisteriata seu Magisterium ⊖-i.*

℞. Tincturam præcedentem, conjunge cum proprio suo ∼u ⊖-i, (qui inde abstractus,) digere aliquamdiu, sic dulcescet. *Quercet.*

Vires. *Remedium est nunquam satis laudandum idque præcipuè, si ☉ philosophicè solutum adjectum fuerit; prodest enim adversus Epilepsias, astralesque omnes affectus, Apoplexiam, Paralysin, Vertiginem, Maniam, Ecstasin, Syncopen, Cachexiam, Hydropem, Calculum.*

Dosis gutt. una ac altera. Quercet. in Tetrad.

6. *Eadem Tinctura. Aliter.*

℞. Sal. com. ⊖-i (ex ⊗o illo reverberato extractum ac) opt. depuratum, q. v. affunde ∼m ⊖-i (in præparatione Tincturæ reservatum,) ad eminent. 2. digit. digere ac destilla, hinc novum ∼m affunde, digere, destilla, idque repete donec pars volatilis superet fixam, secum evehat atque Sal. com. fixum volatiliset. Hoc Sal. com. ⊖-i sublim. imbibe ac incera cum ♋o seu Tinctura illa, digerreque in Athanore per gradus ut uniantur, & per colores ad purpureum tandem deveniant. Est opus aliquot mensium.

Vires. *Est Elyxir seu Medicina universalis, summè penetrans ac fixa, ad curationem deploratissimorum morborum sufficiens.*

Dosis gr. 1. ac altera. Quercetan in Tetrad.

Mediante hoc ⊖-i lapide reducitur ⊙ in suam primam substantiam, unde tandem exurgit Medicina universalissima. Vide ibidem in Tetrad.

7. *Magisterium ⊖-i.*

℞. ⊖-i opt. q. v. ♎etur more usitato, ∼ cum ♋o per ♌m simul rectificetur. Cum phlegmate (vel 🜄 ♎at.) Sal. com. ex ⊗o extrahatur, phlegma, ♎ando à Sal. com. separetur, cum aliquot cohobiis & digestionibus.

Hinc.

℞. Sal. com. p. ij. ∼ vel ♋ ⊖-i. p. 1.

Ponan-

Ponantur in phiola in MB, ut aquositas exhalet; idque tantisper repete, donec Sal tantum ♂ei imbiberit, quanti ponderis primo fuit. Hinc in phiola hermeticè clausa 8. ♂ digeratur, tandemque in -E collocetur 14. ♂ ℘ ad coagulandum. *Sennert. Instit.*

8. Magisterium ex Tinctura & Spiritu Vitrioli.

℞. ⊖-m in se calcinatum; extrahe tincturam affundendo ✕ optimum: ✕ tinctum decanta, ♒aque ad siccitatem, & manebit in fundo Pulvis rubicundus, quem pone in ☋m adhibito receptaculo grandi, dando △ per grad. decentes, egredietur ∽ flavus, postea rubicundus; continuetur △ eodem gradu, donec appareant ∽ albi, tunc cessandum. His spiritib. imbue Terr. in ☋ restitantem, (potius Sal Com. ex Terr.) digerendo, imbuendo, donec ∽ & anima proprio corpori restituantur. Hæc tandem in vase H. clauso digere quadragint. ♂ ℘, donec figantur.

9. Tinctura Vitrioli Cyprii sive Magisterium ♀is.

1. Digeratur vitro clauso per duos menses △ gradatim aucto, donec varii colores appareant, postea flavedo supremaque rubedo, hac enim viâ viriditatem Leonis custodies & ad exteriora vertes 2. Tincturam ab hoc Leone cum ▽ extrahe. 3 Divide eam in partes secundas. Una desiccetur & sanguis restans in formâ pulv. figatur per gradus in Terram rubram. 4. Partem alteram Tincturæ liquidæ, putrefac. per 3. hebdom. abstrahe per cohobationem, cum reliquo ▽ tincto eundem processum servando. 5. Liquorem remanentem urge per ☋, donec Oleum benedictum exeat, quod aliquoties rectifica, 6. cape Terræ superioris fixatæ p. ij. Ol. benedict. Vitrioli part. 1. sigilla vas. H. S. digere in cineribus, donec animam suam corpus receperit coagulatitque, tunc novum Ol. suffunde, coagula ut prius per 10. ♂. Tandem fige ad quartum usque gradum Vulcani, & per 3. ♂. in fluore detine. Habebis Lapidem rubrum, fixum absque fumo, tingentemque summam medicinam.

Ex commun. S. Closs.

CAPUT XXVII.

De Arsenico.

Restant è mineralib. secundariis mineralia sulphurea ac inflammabilia.

Hæc fiunt ex perittomate macrocosmico pingui, respondente in Phytologia, Oleis, Resinis, Gummatis, in Zoologia pinguedini axungiæque abundanti, excremen-

tisvè pinguedinem referentib. v. gr. aurium.

Suntq;.

1. Arsenicum, 2. Sulphur. 3. Ambra, 4. Succinum, 5. Sperma Ceti, 6. Asphaltum, 7. Naphtha, 8. Petrolæum, 9. Carbo Petræ, 10. Gagates.

Arsenicum.

Arsenicum fuligo sive succus est mineralis, pinguis, inflammabilis.

Dicitur & Auripigmentum. Græcè ἀρσενικὸν, ἀρρενικὸν. Arabicè Harnet & Zarnich. Germ. weiß Rattenpulver/ Hüttenrauch.

Genera ejus tria recensentur, album videlicet, (Arsenicum in specie sic dictum, seu arsenicum Crystallinum,) Citrinum seu Flavum, (Risigallum Auripigmentum,) & tertio Rubeum Sandaracha.

Ex his album in Medicina usitatissimum est, fulvum rarò, rubrum rarissimè. Eligatur album Crystallinum, ponderosum, durum, purum, ad lacteum colorem tendens.

N. *Arsenicum Crystallinum factitium est, fitq; sublimando ex auripigmenti scobe & sale anaticè mixtis, Auripigmentum & Sandaracha nativa sunt, nec differunt, nisi quod Sandaracha auripigmento sit magis in terris excocta.*

Vires. *Inter Venena loco haud ultimo Arsenicum recensetur, nec immerito, quippe præter summam acrimoniam, tanta quoque malignitate vitæ nostræ Balsamo infestum est, ut non modo intus assumptum, sed & extrinsecus adhibitum horrenda Symptomata introducat.*

Qualia sunt.

Convulsiones manuum ac pedum stupiditates, sudores frigidi, palpitationes, deliquia cordis, vomitiones, corrosiones ac tormina, sitis, æstus, &c. *Exempla vide sis apud Salam. in Ternar. Bezoardic. c. 27. apud Schenck. & alios.*

Verum enim vero nec facultatib. caret utilib. quas intrinsecus in curanda peste reliquisque venenatis affectib. ut & in scabie maligna, canarosa, &c. conferre potis est, modo qua decet ratione præparetur.

Extrinsecus adhibetur ad partem quamvis pilis denudandam, nonnunquam & cauteriis, amuletisque admiscetur.

Auripigmenti & Sandarachæ Vires eadem ferè sunt, nisi quod in Arsenico paulum sint mitigatiores, idque ob sal in præparatione ejus accedens.

N. *Sandaracha Arabum est Gummi Juniperi.*

PRÆPAR.

Præparationis scopus eò dirigendus est, ut acrimonia mitigata dulcescat, auraque maligna & volatilis separetur. Hic scope media destinata reperimus, sublimationem, fixationem, & liquationem.

SUBLIMATIO.

Unde.

1. *Arsenicum dulce.*

℞. O-O crystall. q.v. sublima per se, dein-

deinde in ✠o opt. horat. 2. spatio decoque [sic enim sua nigredine & farina quadam levi atq; corrosiva spoliatur.] Postea cum squama æris, (Kupffer-schlag/) iterum sublima. [quæ venenum illius crassius atque nigrius retinebit.] Tandem bis ac ter cum Sale commun. præparato sublima, postea perfecte dulcoretur.

N. *Illius perfectio ex eo cognoscetur, quando Metallis injectum, candorem illis conciliat & indit perfectissimum, qui remanet etiam in iis, postquam ignita fuerint: Cum tamen* ○-○ *crudum eadem nigrefaciat, atque fumo quodam in festo, quem oculus & olfactus non sine noxa, & incommodo sentire possunt, contaminet & inficiat.*

Vires. *Tantum abest quod assumentibus noceat, ut quoq; benigne & sine ulla perturbatione ea venena expurget, quæ aliis Catharticis nullatenus cedunt.*

Usus. *Dari potest illius sublimati substantia, in infusione ad pondus* ʒ. *6.7.8. granorum. Querc. in Alexicac.*

Potest & per deliquium in ☋ *redigi ulceribus utile.*

Aliter.

2. *Rub[illegible]us Arsenici diaphoreticus.*

℞. ○○ q. v. sublima bis vel ter in Arena, semperque separa ♃erem subtilissimum. qui in cucurbita instar farinæ volatilis adhæret. Est enim ○○i venenum, partem Crystallinam misce exactè cum flor. Sulphur. ana & sublima.

Vires. *Est specificum in affectibus pulmonum ex crassis catharris. Datur quoq; ad sudorem ciendum, in morbis malignis & venenatis.*

Extrinsecus si adhibeatur, curat omnia ulcera maligna curatu difficilia.

Dosis à gr. 5. *ad* 8.

N. ○⊙ *hac ratione præparatum ad* ℈j. *secundum Tentzelium exhiberi potest. Tentzel. in Exeg. Querc.*

Eodem modo potest parari & Rubinus ex auripigmento æquali dosi, & ad similes affectus adhibendus.

Arsenicum sublimatum.

℞. ○○ Sal. Com. tost. colchotar, limatur ♂ an. M. sublimaq; dando △m per gradus, quod sublimatum est, tum novis specieb. misce, & ut prius sublima, idque repete. Basil.

FIXATIO seu CALCINATIO.

Unde.

1. ○○ *fixum, & exinde* ☋.

℞. ○-○ Cryst all. [vel ○○ illius sublimati,] Sal. Nit. purific. an. [alii ℞. ○○, part. 2. Sal. Nit. part. ij. Alii ○-○ Sal. Nit. Tart. an.] M. ac injice per vices in ✠bulum versaque spatula, [cavendo fumum,] donec cesset Ebullitio. Postquam cuncta injeceris, da △m fortiss. per ☧. 4. 6. [alii ♂ integrum] Tandem edulcora, Sal. Nit. calida △ separando remanebitque in fundo ♃ albissimus ○-○i fixi. Basil.

N. 1. *Felicius hac calcinatio procedet inter duo* ✠*bula luto connexa, cum spiraculo ad fumi egressum.*

N. 2. *Müllerus tertia vice calcina-*

tionem illam cum Nit. ana repetit, ♁erem singulis vicibus ▽ dulcorando.

Vires. *Inservit Oleo per deliquium preparando ad vulnera, ut & ○○ fixo sudorifero.*

Eodem modo potes procedere cum Realgare argenti, Cadmia, & simul.

℞. ♁eris arsenici fixi, q. v. imbibatur ⚷o Tatt. p. d. aliquoties, (ter.) Denique dissolve materiam in aqua vitæ ut extrahatur & separetur totus Sal, & restabit ♁ alb. & fixus, quem separa.

Vires. *Sudorem movet, datur cum Theriaca.*

Dosis. g. 3. 4. 5. Müllerus in miraculis Chymicis. Querc. in Spag.

3. *Regulus* ○○ & ○○ *S. Closs.*

℞ hujus vel illius ℥viii, Sal. Nit. & Tatt. simul detonatorum per accensum carbonem ℥vi. limat. ♂ ℥iv. pulv. carbonum ℥i. M. fundantur in ✚lo & regulus concutiendo ad fundum depellatur, qui purior est quàm ille ♁ ii.

N *Ex hoc Regulo in flores ♎ato per putrefactionem cum salibus resuscitantibus & ✕ fieri volunt ☿um ○○ corporalem. Fides sit penes Experientiam.*

LIQVATIO.

1. ⚷ ○○ *Anodynum, Butyrum* ○○ *Liquor.* ○○

℞. ♁eris ○○ fixi, q. v. dissolvatur in cella per deliq.

Vires. *Conducit venenatis ulceribus in Lue Venerea, Cancro, Serpigine, ani fistulis, morsu canis rabidi.*

Usus. ⚷ ○○ *illius, [vel ♁eris,] tantum in* ▽ *plantag. vel persic. solvitur, ut mixtura ipsa gustu lingua tolerari possit. Aquâ illa lavetur vulnus s. ulcus.*

N. *Basilius in rep. L. Ph. addit Sal Com. Tartari & ad liquescendum exponit.*

2. *Aliter.*

℞. Butyri ○○ ℥j.
⚷ Mirrh. ℥ij. Misc.

N. 1. *Paracelsus l. de mort. rer. nat. hanc* ○○ *fusionem cum Sal. Nit. liquefactionemq. subsequentem in cella, mortificationem vocat, atque* ○○, *Realgaria &c. simili modo mortificari posse perhibet.*

N. 2. *Quercet. in spagyr. preparatione preparationis* ○○ *datas anygmatice describit, quas enucleavi in Querc. redivivo.*

DESTILLATIO.

Spiritus & butyrum ○○.

Fit ex parte una ○○ & ☿ ∽ti part. ij. destillatis per ◯, ut fieri solet in parando butyro ♁ali; primo egreditur spiritus subtiliss. semper fumans, & sub finem liquor crassus, qui in aqu. communi præcipitatur vel in suo liquamine servatur.

Vires. *Spiritus dicitur, ☉tem solvere ra-*

re radicaliter, tincturásque ingressum præbere in corpora metallica. Butyrum vero est Septicum violentum Cancrorum ulceratorum eradicativum, debet autem ei par quantitas opii ad sensum doloris obtundendum permisceri, & ex filo carpto circumcirca admoveri cum defensivis convenientibus.

Ex S. Closseo.

CAPUT XVIII.

De Sulphure.

SUlphur est Resina sive pinguedo terræ, Chalcantosa aciditate gravida.

Dicitur, Arabicè Cibur vel Chybur, Crybtit, Rabric. Albusao: Chymicis, Akiboth, Ahusal. An. Anerit. Anerick. Alnerick. Kibrith. Kaprili, Lamare, Tifasum, Tin, Ufifur. Græcè Θεῖον. Germ. Schwefel.

Sulphur tum nativum, tùm factitium Officinis in usu est.

Nativum ex terra effoditur, purum solidum, interdum scissile, venitque nomine Sulphuris vivi, seu ἄπυρον i. e. △m non experti. Huc spectant stiriæ nativæ æris fodin.

Factitium vel ex vivo Sulphure impuriori, pyriteve vi △ educitur, vel ex aquis Sulphureis excoquitur.

Sulphur caballinum quod in Officinis dicitur, feces sunt è coctione sulphuris vivi impurioris relictæ & in urceos admixtis nonnunquam squamis ♂ transfusæ.

N. 1. *Adhærescunt quoque interdum q. stiria Sulphurea camino, ubi ⊕m ex sua vena coquitur, quæ nihil aliud sunt, quam Sulphuris flores ex Vitriolo dum excoquitur, elevati. Horum copiam exhibet Suecia sat magnam.*

N. 2. *Exhibet Chymia & Artificialia Sulphuris genera ex ♀ ♁. &c. Hæc quidem longè reliquis præstant, verùm quia rara & chara sunt, rarissimè Chymicis præparationibus vulgaribus subjici solent.*

Delectus.

Eligatur Sulphur. purissimum colore virescens, facilè inflammabile, luculenter ardens, fumumque magis cœruleum halans.

Vires. *Calidum & siccum est pectori dicatum; aperit, incidit; putredini, veneno, venenatorumq; animalium morsibus resistit, provocat sudorem, &c. Hinc conducit in Phthisi, Tussi, Asthmate, Peste, pestilentialibusq; febribus. Extrinsecus discutit tumores duos, sanat lichenes duros, pruritum, &c. Fumus epilept. excitat & hyst.*

PRÆPARATIONES.

1. Sublimatio. 2. Præcipitatio. 3. Destillatio. 4. Infusio & Extractio. 5. Liquatio.

I. SUBLIMATIO:
Unde.
Flores Sulphuris.

Flores Sulphuris nihil aliud sunt, quam Sulphur à terrestribus excrementis per sublimationem purificatum.

N. *Nonnunquam tamen & aliis impregnantur.*

Sublimatio Sulphuris fit in arena calore mediocri gradatim adhibito, ex cucurbita terrea, cui ☓☓ vitreus sine luto imponitur, ut auferri sc. ac post exemptos flores iterum reponi possit.

N. 1. *Orificium cucurbitæ interea temporis, quo flores eximuntur probè tegatur, ne aëris irruptione Sulphur, [quod facilè accidit] incendatur. Cujus rei gratia non abs re foret, duos in promptu habere alembicos, quorum alter alterius vicem sine mora subire possit.*

N. 2. *Alembicus ante impositionem ad △m calescat, quippe secus facilè dissiliet.*

N. 3. *Rostro ☓☓i recipiens apponi potest, ad liquorem acidum, qui primo egreditur excipiendum, Liquore egresso rostrum chartâ obturare licet.*

1. *Flores Sulphur. simplices.*

℞. Sulphur. grossè (si libet) contusi q. v. impone cucurbitæ terreæ, vel vice una, vel per vices, ac paulatim. Sublimaq; in Arena, ut dictũ, igne moderato. Primo exit aciditas, quam Excipulo excipe ac serva (de qua infra,) secundo, sublimantur flores flavi, &c.

N. 1. *Alii admiscent, Sulphuris* ℔. 1. *farina laterum* ℔. ß. *Alii à terra sigillata sublimationem instituunt, vel à bolo.*

N. 2. *Si Sulphur fortuito accenderetur, farina vel cinere injecto extingui flamma poterit.*

N. 3. *Cavendum ne ▽ nimium incendatur, adeoque non excedat calorem, qui alembico manum imponere permittit.*

Flores Sulphur. ⊖*-lati.*

℞. Sulphur. flaviss. ℔. 1. Sal. Com. fusi & ⊖-i calcinati an. ℔. ß. pulverisentur & misceantur. F. Sublimatio ut dictum, dando initio ignem lentum, post aliquot horas (3. vel 4.) phlegma incipiet stillare & durabit per horas 4. vel 5.

N. 1. △ *augendus est sensim magnis carbonibus, ut tandem Catinus in quo arena continetur, rubeat.*

N. 2. *Calor si sit nimis excessivus, non flavo, sed nigro colore Sulphur ascendit.*

N. 3. *Alii.*

℞. Sulphuris ⊖-i calcinati & Sal. Com. ana. quæ ponderum diversitas neminem turbet, modo △m rite adhibeat. Additamenta enim quo pauciora fuerint eo △ sufficit mitior.

Quercetanus non nisi colchotar anaticè addit, omisso Sal Nit.

N. 4. *Flores cum novo additamento* ⊖*-i & Sal. Com ut ante sublimari possunt, idque vel vice tertia, quippe quo sæpius flores elevantur, eò plus tenuitatis acquirunt, purioresq; evadunt, non tamen sine imminutione quantitatis.*

Vires. *Resistunt putredini, cient. sudorem*

dorem, exiccant, &c. Hinc prosunt in peste, pestilentialibusque febribus, sive curandi, sive præservandi gratia adhibere libeat. Exhibentur quoque utiliter catarrhosis, pulmoniacis, tussientibus, & simil.

Dosis robusto ℨj. juveni ℨß. in præservatione autem non excedimus ℈ß. *Exhibemusque commodè cum Extracto Enulæ campana.*

3. *Flores Sulphur. gummati seu myrrhati.*

℞. Flor. Sulph. composit. ut ante ℔ß.
Colchotar. ℥vi.
Sal Com. fusi ℥v.
Mirrh. Alexandr.
Thur. an. ℥iii.
Aloës succotr. ℥iv.
Mastich ℥iij.
Croc. ℥ß.

Omnia trita simul atque benè mixta sublima l. △. post horas aliquot, exime flores, rursus alembicum impone, △m continuando per hor. aliquot (12)

N. 1. *Alii* ℞. *mox initio Sulphur. pulv.* ℔. 1. ⊖*icalc.* ♉ *ana* ℥*v. Aloës Thur. Myrrh. à* ℥*iij. Floresq; cum novis speciebus 2. vel 3. vicibus sublimant. Senn. Inst. Paracelf. volum. 1. p. 1046.*

N. 2. *Felicius procedunt, qui floribus Sulphuris jam factis, species solummodo admiscent. Vix enim quicquam citra combustionem ex gummatibus una cum Sulphure ascendet.*

N 3. *Imponenda est materia per vices, si enim nimium imposueris, comburitur materia sufficitq; 3. vel 4. digitorum crassitie, singulis vicibus imposuisse.*

Vires. *Efficaciores sunt quam simplices, tum exiccando, tum putredini resistendo.*

4. *Flores Sulphur. Saccharati.*

℞. Fl. Sulphur. misc. atque sublima cum Saccharo candido.

Vires. *Majus auxilium conferunt ad asthma, aliasque affectiones pulmonum, quam vulgares. Quercet. in Pharmac. rest.*

5. *Flores Sulphur. albi.*

℞. Sal. Nit. purificat q. v. liquescat in ✢, postea injice per vices Sulphur. pulverif. [*ut in Lapidis prunellæ praparatione*] idque tamdiu, donec Sal. Nit. in ipso igne coaguletur. Ignem postea auge, operculatoque ✢bulo etiam △ supra accende, idque continua, horis duabus.

℞. Ergò hujus Sal. Nit. fixi, p. 1.
Sulp. Elect. ij.

Misce optimè & sublima △ Arenæ.

Vires. *Lacti Sulphuris, viribus ac potestate æquivalent. Sen. Inst. Tentzel.*

6. *Flores Sulphur. Corallati.*

℞. Corall. ℔. 1. Fl. Sulphur. ℥iv. tere minutissimè & misce: sublimaque ut dictum ▽m profluentem seorsim primo collige dein flores.

N. *Sulphur sic secum trahere dicitur subtilissimam Coralliorum substantiam.*

Vires. *Habentur præstantiores quàm vulgares Sulphuris flores, & si ex his Balsamus fiat Sulphuris, optimus pulmonum Balsamus perhibetur.*

7. *Flo-*

7. *Flores Sulphur. benzoinati*

Fiunt duobus modis: Vel sublevando XX omni horâ interea dum sublimantur flores Sulphur. & in cucurb. ℥j. pulv. benzoini projiciendo, vel collocando flores jam factos in patinam terream vitreatam, in cujus medio scutella Terrea promineat, cui inditur ferrum incensum igne, moxque injiciuntur particulæ benzoini, contegitur patella, ut fumus flores reverberet, sicque iteratur ferri accensio, & benzoini projectio, donec sit satis, quo facto teruntur flores Sulph. cum floribus benzoini exaggeratis, serventurq; tanquam odoris jucundi, majorumque virium

II. PRÆCIPITATIO.

Unde.

Lac Sulphuris.

Lac Sulphuris, Magisterium Sulph. est, seu præcipitatum.

N *Aliis dicitur cremor Sulphuris, aliis Butyrum.*

Paratur autem 1.

℞. Fl. Sulphuris, p. 1.
Salis Tartari, p. iij.

Pone in vitro oris capaciss. (sive in olla fictili) in arenam collocato, affunde ▽ ad eminent. sex digitorum ita tamen, ut quarta pars vitri sit vacua, hinc bulliant, ut Sulphur solvatur, [quod 5. vel 6. horis fiet,] spatula lignea continuò agitando, donec ferè omne Sulphur solutum sit, liquorque rubeus appareat. Hinc filtra calidè per chartam Emporeticam, ac effunde confestim vinum austeriusculum, [alii ⋇,] lentè, celeri tamen lapsu, tamdiu donec colorem lacteum acquirat, qui ad fundum paulatim secedit, nomine lactis: Lac hoc ad fundum præcipitatum, affuso liquore collige, ablue ▽a & exicca, vel si placet, antequam plane exiccetur, misceatur cum ▽ cinam. vel alia appropriata, ut fiat instar pultis vel lactis, &c.

N. *Si ▽ bulliendo evanescit, affundatur alia, sed fervida.*

2. *Modus compendiosior.*

℞. Tart. & Sal. Com. Sulphuri liquescant in ✠o per d. simul liquefactis affunde aliquid aquæ calidæ, mox affunde in patinam ▽ calida plenam & statim filtrentur, affundaturque paulatim vinum: sic totus liquor albescet atque lac ad fundum præcipitabitur.

N. *Quercetanus dissolvit flores Sulph. in oleo Tart. dissolutionique affundit ✠ præcipitaque, &c.*

Vires. *Balsamum est pulmonum acvelut △ consumens & exiccans. Exhibetur igne utiliter his qui molestantur Catharris, fluxu Capitis, Asthmate, Phthisi, Tussi, Colica, &c. Promovet expectorationem intercipit defluxiones ad articulos, ventositates ventriculi ac intestinorum præcavet ac discutit.*

Dosis. *Tantum pulveris miscetur, ut vehiculum albicante calore tingatur, daturque mane & vesperi cochl.* 1. *Vehiculum sit appropriatus liquor, Aqua*

qua scil. Cinamomi, Melissæ, ▽ *&c.*

N. *Quercetanus exhibet* ℥j. *pro cathartico.*

3. *Lac Sulphur.*
S. Closs.

Coque in cacabo ferreo ♆ part. ij. Sulphu. pulver. part. 1. cum maxima quantitate aq. donec partes 3. aq. sint consumptæ, ruboremque contraxerit instar sang. ex Sulphure dissoluto; coletur calidè per manicam refrigerari permittatur, deniq; præcipitetur ⊟ calente, & decantato lixivio Lac. 10. aut 12. aq. calidâ dulcoretur.

Vires. *Eadem quæ lactis Crolliani, verum quia interdum fallit, parumve præcipitatur, hic modus infallibilis adinveniendus fuit.*

III. DESTILLATIO.
Unde.

1. *Spiritus Sulphur.*
S. Clossæi.

Eligatur Sulphur. Leodiense coloris virescentis minoris tubi sive magnitudinis (Galli vocant du soufre verda petit canon) tale enim per se luculenter ardet, locetur per magdaleones in scutellâ intus & extus vitreatâ, accendatur ad candelam, ut guttulæ liquati Sulphu. & ardentes, alios magdaleones incendant, huic scutellæ Campana ex arte appendatur, ita ut verticem illius flamma non attingat, nec etiam nimium distet, (gignitur enim hoc oleum ex reverberio flammæ subvolantis contra aliorum opinionem) alias flores acidos habebis, perge in substituendis scutellis, donec satis ∽us campanarii habeas. Ex ℔. 1. Sulph. nancisceris ∽us ℥j.

Spiritus s. Oleum Sulphuris,
per C.

Habendum est vas vitreum latum paropsidis vel patinæ instar, è cujus medio surgat meta, [tripus vel aliud aliquid metæ vices supplens] supra metam concha vel ✠bulum statuatur Sulphure repletum. Desuper campana suspendatur vitrea, ea distantia ne flamma illam attingat; sic fumus ex Sulphure accenso ascendens in campana condensabitur, condensatusque ex campanæ oris in suppositam patinam decidet.

N. 1. *Si conclave fuerit clausum, locusque ac tempus humidum, major olei quantitas colligitur.*

N. 2. *Utile est campanam, initio madefacere.*

Alius modus.

Idem Oleum per retortam tubulatam destillari potest.

Nimirum.

Retorta tubulata, vel quæ inpostica parte tubulum habeat, in fornacem collocetur, eique recipiens ▽æ mensura adimpletum, ut in Clisso, sine luto adaptetur. Postea ubi incaluit Retorta frustula Sulphuris partitis vicibus injiciantur, & post singula frustula injecta tubulus claudatur: Spiritus postea seu Oleum in MB ab ▽ separetur & rectificetur.

N. *Si prorsus aërem denegaveris, sine frustraberis, id quod mihi accidisse scias, qui lactescentem liquorem loco Spiritus obtinui, omnis aciditatis expertem.*

Vires. *Spiritus Sulphur. ut ferè nihil aliud est, quam spiritus ⊖-i, ita & easdem cum ipso vires obtinet. Insuper est & contra Pestem, Asthma &c. utilissimeque extrinsecus adhibetur in procedentia anisi illius pauxillum cum ▽ i v. gr. plantaginis miscetur, & spongia hoc liquore madefacta locus affectus tangitur.*

Vide Senn. Inst. Beguin. Gluckrath. Tentzel.

N. *Ex residuis fecibus si in copia collecta fuerint, Sal elixiviari poterit.*

3. *Spiritus Campanarius facillimus S. Closs.*

℞. Sulphur. viridis vel alterius pulveris. ℥iv. ⌒-us Sal. Nit. vel ⌒-us ex Sal. Com. & ⊖ compositi (vide supra cap. 21.) ad supereminentiam 4. digitorum transversorum, ⌒a ex ⌒ in ⌒ subtus & supra positis ad ultimam usque guttulam. Cohobetur 6. aut 7. (quo plus, eò melius) Repeties in ⌒ ultra ℥ij. ⌒-us ejusdem amaroris, naturæ, facultatisque cum Campanario, viribus ⌒ nitrarii haud imminutis.

N. *Etsi ad siccitatem videatur secretum fuisse menstruum, nihilominus Sulphuri inhæret Sal causticum, quod dio expositum in ⌒-um Sulphuris resolvitur, novo quotidiè succrescente, nec à Campanario ullatenus differente.*

3. *Aqua acida seu aciditas, vel Phlegma Sulphuris.*

Aqua acida Sulphuris appellari potest liquor ille acidus, qui in sublimatione florum, initio (parcè tamen) extillat.

Vires easdem cum spiritu præcedente obtinet, verum quia minus efficax, raro in usum venit.

5. *Aqua seu Ens Balsami Sulphuris.*

℞. Aquam acidam, quæ extillavit in sublimatione flor. Sulphur ⊖-tor. rectifica & conjunge in MB bullienti, cum ▽ acida quæ extillavit in sublimat. flor. Sulphur rectificatorum.

N. *Hæc ▽ (quæ lactei coloris) seorsim colligenda est, ne misceatur cum oleo subnigro, quod subsequi solet.*

Usus idem qui florum, in peste, febribus, colica, obstructionibus ac aliis affectib. pulmonum. *Croll.*

6. *Ol. Sulph. Balsameum.*

Balsamo Sulphuris Sal tostum adde atque per Retortam destilla. *Sen. Inst.*

7. *Ol. Sulphur. Linatum.*

℞. Sulphur citr. [℔. 1.] maceretur & solvatur in Ol. Lini, (℔. 1. ß) & fiet massa concreti sanguinis instar. Refrigerata materia destilletur per Retortam & prodibit Oleum rubicundissimum.

N. *Alii addunt ⊖-i calcinat. ℔. ij. Mil.*

Vires. *Prodest ad ulcera ac bubones pestilentiales maturandos.*

9. Ol.

9. *Ol. Sulphuris aureum.*

℞. Sulphur aliquoties liquefacti & in ▽ effusi ℔. pumic. ℔. ß. misc. ut fiat massa ac destilla lento △. [N *ne des ignem inferius, sed supra & ad latus,*] sub fine auge ignem, & extillat oleum instar ☉.

Vires. *Exhibetur utilissime in Cachexiis obstructionibusque viscerum, praeservat à peste. Clar. D. D. Iohan. Tileman. P. Profess. Marpurg.*

10. *Ol. Sulphuris rubeum.*

℞. Sulphur, ℔. 1. ♆. ℔. ij. per Retortam pelle.

Vires. *Itidem maxima est utilitatis in bubonibus pestilentialibus maturandis.*

11. *Oleum Sulphur. verum S. Closs.*

Resolve ℥ij. Sulphur. tusi in ℔ ß. spiritus thereb. clari, id quod fiet intra ☍ super ⊣⊢, solutionem rubentem decanta, alium affunde, digere, separa inclinationem, feces (quae erunt perpaucae) abjice. Tincturas ♎a △ Arenae lentissimo ex magna ♌, donec ferè omnem ⌒um thereb. recuperaveris. Guttulis autem rubris apparentibus mutetur recipiens & △ paulatim augeatur, egredietur Oleum coccineum cum foetore intolerabili, qualis est latrinarum, ultimò ♌ ferè incandescente, spissum & obscurè nigricans. Hoc rectifica & separa à ⌒u thereb. superstite. Oleum autem vase clauso digere per mensem in MB, ubi foetorem deponet, evedetque verus Pulmonum balsamus.

Vires. *Est egregium Vulnerarium intrò sumptum, curat ulcera interna, resistit suffocationi matricis, pesti, colicae, catarrhis fluentibus, asthmati, empyemati, urinam provocat. Dosis gut. 3 in syr. conven. vel ovi vitello.*

IV. INFUSIO.

Unde.

1. *Balsamus Sulphuris Terebinthinatus, seu Rubinus Sulphuris.*

℞. Fl. Sulphuris ⊖ t. ℥iij. Spir. Terebinth. ℥vi. vii. Digerantur in vase vitreo, donec solvatur Sulphur & spiritus Terebinthinae rubicundus reddatur. Hinc decanta ac serva.

N. *Quod si hunc Balsamum à suo solvente, seu spiritu separare volueris, affunde ▽ & destilla, sic spiritus una cum ▽ extillabit, relicto Balsamo in fundo.*

Vires. *Excellentissimam Medicinam praebet contra Phthisin, quippe valet ad ulcera pulmonum consolidanda, praeservat à peste, aliisque morbis contagiosis: inservit quoq; Tinctura Sulphuris, vide infra.*

Dosis à g. 4. ad 7. scil. si à suo solvente separatus sit, vel ad g. 20. cum suo solvente. Quercet. in Pharm. rest. Hartman. in Pract. Sen. Inst. Beg. &c.

2. *Balsamus Sulphuris compositus, Balsamus vitae.*

℞. Flor. Sulph. ℔. 1. Myrrh. ℥iij. Aloës succotr. ℥ij. croc. ℥ij. pulverisa ac digere cum ⌒tu Terebinth. ad eminent. digit. 2. affuso, decanta.

Vires. *Efficacius operatur quam simplex.*

3. *Balsamus Sulphuris ad externa qui Rulando adscribitur.*

℞. Fl. Sulphur. vel Sulphur. pur. ℥j.
Ol. rapar. expreſſ. vel nucum ℔. ß.
Vini generoſi ℥ij.

Macerentur ♂ 8. ▽e lento, aliquoties agitando, Postea coquantur lentè ad vini conſumptionem. Tandem cola & ſerva uſui.

Vires. *In variis morbis à Rulando Balſamus hic adhibitus eſt. Vide ejus 11. Cent. 92.*

N. *Balſamum Rulandi aliter deſcribit Untzerus tract. de Tartar. Vide & Balſamum Sulphuris ⊖-latum in Angel. Sala tract. de ⊖-lo.*

4. *Tinctura Sulphuris.*

Poſtquam à Balſamo ∽ Terebinth. ſeparatus, fuerit [*modum ſeparandi habes in Balſamo*] affunde ∀ & extrahe ∀ in MB; & habebis Tincturam; digere atque à fecib. ſubſidentib. decanta.

Vires. *Præſtantiores affectus habet quam Balſamus.*

Doſis gutt. 3. 4. &c.

N. *Extrahit quoque ex ſulphure crudo Tincturam citrinam ∀ optimè rectificatus.*

5. *Tinctura Sulphuris S. Cloſſ.*

Infer in candens tigillum per cochlearia mixturam ex Sal. Nit. ℔. j. Sulphur. pulver. ℥iv. comburantur △ forti, donec ſtrepitus ceſſet, & in maſſam rubram mixtura denotata compingatur, cui in pulv. redactæ Spiritus Vini Tartariſatus affundatur, extrahaturque Tinctura.

Vires. *In peſte, febribus, ſcorbuto, obſtructionibus hepatis, pulmonumq; morbis.*

Doſis gutt. 8.

6. *Alia Tinctura.*

Fac Capitellum ex Sal. Nit. in aqua ſoluto, in cujus ℔. vi. bulliat per 24. horas Sulphur pulver. ℔. j. filtretur liquor rubeus, & præcipitetur cum aceto, in quo decoctum fuerit ♀ ex ⊖-lo. In fundo reſidebit pulvis ſcarlatinus, è quo tinctura modo ſuperius tradito, vel per ∽-um thereb. extrahenda venit.

Eſt S. Cloſſ.

7. *Cryſtalli ex Tinctura Sulphuris.*

Poſtquam per ∽-um thereb. & ∀ tinctura fuerit prolecta, ut dicitur artic. 4. p. 166. abſtrahendus eſt ∀, dum reſtitet tantùm pars tertia illius, quæ in cellâ collocatur, ubi naſcuntur cryſtalli, in quibus reſidet Q. Eſſentia Sulphuris, diſſolvantur iterum in alio ∀, & denuò coagulentur, quò magis ac magis ab odore gravi immunes reddantur.

Doſ. g. 4. in liquor. appropr. tabellis electuar.

8. *Sal Sulphuris.*

Vel fit ex ♀ ∽-us Campanarii, de quo vide Keslerum artic. 54. Centur. 1. vel ex carbone nigro levi & foliato Sulphure poſt extillationem Olei veri (vide præcedentem pag.) reſiduo, hoc

hoc △ miti reverberandum est ad albedinem.

Uterque modus parum Sal. Com. prabet, sed efficax adversus verminationem remedium.

9. Essentia Sulphuris.

℞. Miner. Sulphuris q. v. affunde ▽. (ex ⊖ & Sal. nit.) solve, quoad poteris. Hinc abstrahe solutum ad siccitatem, edulcoratumque reverbera ad rubedinem saturatam. Hinc extrahe Tinct. cum ▽, digereque donec Ess. Sulphuris à ▽ separetur instar olei, fundumque petat.

Vires. *Magnarum est virium ad arcendam putredinem.*

Dosis gutt. 6.

N. *In hac Sulphuris Essentia si Myrrha, Aloe, aromatavè infundantur, atq; Tinctura MB extrahatur, dicitur Balsamus mortuorum.*

Basil. in repet. Lap. Ph.

V. LIQVATIO.

Sublimatur Sulphur in sublimatorio sat alto △ forti, sublimatum expone liquationi in cella, aliquamdiu. *Basil. d.l.*

CAPUT XXIX.

De Bitumine ac Ambra Grysea.

Bituminis nomen generaliter denotat quodcunque minerale pingue. Unde & diversas sub se species comprehendit. Ambram scil. Succinum, Sperma ceti, tum quoque Bitumen in specie sic dictum; Naptham & Petroleum; Carbonem petræ & Gagaten. De quibus sigillatim brevibus.

De Ambaro.

Ambarum Ambra, sive Ambara generaliter duo bituminis genera denotat, quorum unum, Ambræ nomen communiter retinet, & ad differentiam alterius, Ambra grysea dicitur Alterum, Succini nomen assumpsit, de quo loco sequenti.

N. 1. *Est & Ambra nigra, de qua maxima est Authorum inter se dissensio. Sunt enim qui vera ambra nativa speciem faciunt, qua reliquis sit imbecillior. Alii factitiam statuunt ex moscho, Zibetta, ligno aloës styrace & ladano. Alii Gagaten, sub titulo ambra nigra vendunt. Alii succinum colore ad nigrum vergens.*

N. 2. *Est & ambra subalbida, i. e. Sperma ceti.*

Ambra Officinarum bituminis quoddam genus est, ex fontibus ac alveis maris ad littus eructatum. Germ. **wolriechend Amber.**

Optima censetur Grysea (seu coloris cineri) à sordib. purgata, odorata, lævis quæque acu perfossa succum pinguem resudat. Improbatur

 nigra-

nigra, candida valdè, utpote dubio procul adulterata.

Factitia facilis cognitu est, odore scil. (quo res, ex quibus confecta est, prodit) tum quoque colore (quo plerumque nigra est) adde quod ▽ imposita citius mollescat, quam nativa. Vide Hernandez.

Vires. *Calefacit, siccat, resolvit, cor cerebrumque roborat, spiritus vitales ac animales sulphurea sua ac suavi exhalatione suscitat reficitq.: Unde haud rarum ejus usus est in globulis illis fragrantibus ad infectum aërem corrigendum, spiritusq. ab infectione tutandos, formatis; quos globulos inde Poma Ambra vulgus appellat. de quib. l. 2.*

PRÆPAR.

1. *Essentia Ambræ.*

℞. Ambr. gryf. p. 1. Ol. amygd. d. p. ij. impasta, ac digere ♂ aliquot postea exprime: Expressioni affunde ▽ rectificatiss. digere ac destilla per arenam. Sic elevabitur cum ▽ Essentia quoque Ambræ, relicto oleo amygdal. in fundo. Abstrahe igitur ▽ leni calore, ad consistentiam olei.

Dosis g. paucæ.

2. Species Diambræ, *vide in D.*

3. Poma Ambræ, *vide lib. 2. c. 75.*

4. *Ambra Essentificata.*

℞. Ambræ gryf. opt. part. viii.
Mosch. odoratiss. p. 1.
Sacchar. albiss. p. f.

Omnia pulverisata cum Spiritu Rosarum ardente terantur optimè diutius, sæpius aliquid de Spiritu rosarum affundendo, attemperando & rursum reponendo, utque siccescat. Hinc rursus ut prius teratur, & servetur.

Vires. *Omnium viscerum confortativum maximum est imprimis vim procreandi promovet. Dosis instar pisiminoris in Vino vel alio liquore. Hartm. in pract. & in Croll.*

N. *Flores Ambræ habet Keslerus sub nomine glebæ bituminosæ.*

CAPUT XXX.

De Succino.

SUccinum nihil aliud est, quam Succus bituminosus, seu Resina terræ & arborum vetustarum optimè digesta, exinde in mare traducta atque ibidem præcipuè concreta.

N. *Dum bituminosa illa substantia adhuc liquida est, varia sese involvere solent, ut musca, formica, &c.*

Dicitur Arabicè Ambra citrina, Electrum, Chrysolectrum, Carabe; Glessum, Resina terræ, Paracelso) Agstein/Bernstein/Gentar.

Delectus.

Succini genera etsi pluria vulgo numerantur, album scil. f. flavum, & nigrum;

nigrum; attamen non nisi duo Officinis nostris eo nomine veniunt. Album scil. & flavum seu Citrinum; nigrum enim non datur nisi particulis, ad nigredinem aliqualem inclinantib. id nominis imponere velis. Utrumque quamvis laudibus suis haud destitutum sit: Attamen præstat album, utpote magis digestum. Eligendum id ipsum candidum, syncerum, suave fragrans. Huic succedit flavum, quod præstat pellucidum, quodque præ aliis attritu, suavem halat odorem, nigrius enim (quod nonnulli succinum nigrum, alii ambram nigram faciunt,) vilius est. Flavum ad albedinem reduci potest hoc modo.

℞. Succin. flav. e. gr. ℔. i. pone in cucurb. terream validam, superadde salis marini (si eo cares,) salis gemmæ, aut salis commun. opt. ℔. ij. superfunde aquæ pluvial. q. s. ad solvendum salem: quo soluto, insuper affunde recentem ▽ fluvial. ebulliant superimposito XXbico cæco, (ne ▽ subito exhalare possit, non tamen firmiter cucurbitæ agglutinato:) ♂ ℘ 14. vel donec coctione illa album evadat.

N. *Ne ▽ deficiat, identidem, alia fervens superadjicienda erit. Hartm. in Croll.*

Vires. *Calefacit, exiccat, roborat, adstringit leniter, capiti ac utero imprimis dicatum est. Hinc adhibetur utiliter in Catarrhis, Epilepsia, Apoplexia, Lethargo, Vertigine, Suffocatione ac Inflatione matricis, profluvio sanguinis ac seminis, quod ad naturalem statum reducit: In fluore albo mulierum. Cæterum globuli succino ad oculorum defluxiones miro successu auxiliari dicuntur, annexi occipitio. Iidem etiam collo gestati præpediunt, ne destillationes in guttur ferantur. Baptist. Port. Matthiolus.*

Usus. *Præcipuè albi, tàm internus, quam externus esse potest. Internè exhibetur ad ʒj. usque.*

N. *Alii commendant pro amuleto in peste, si eo pulsus sæpe fricentur.*

PRÆPARATIONES.

1. Præparatio. 2. Solutio seu Præcipitatio. 3. Destillatio.

I. PRÆPARATIO.

Unde.

Succinum præparatum.

Præparatio Succini vulgari modo fit, cum ▽ appropriata lævigando.

N. *Quercetanus in Ph. rest. c. 26. miscet Succ. pulv. cum ▽, hunc desuper accendit, continuo agitando, & hoc 4. repetit, tandem humiditatem △e separat residuum Succinum pulverisat, & servat pro usu.*

Vires. *Eadem quæ supra.*

II. SOLUTIO & PRÆCIPITATIO.

Unde.

Ma-

Magisterium, Extractum, Tinctura.

℞. Succini pulverif. q. v. affunde 🜄 rectificatiss. solve, decanta, abstrahe in MB, vel praecipita cum ▽ font. & remanebit in fundo Magisterium.

N. 1. *Paracelsus.*

℞. Carab. q.v. affundit circulatum, digerit in ♣ribus ♂ ♀ (6.) Hinc abstrahit ac cohobat, idque toties donec in fundo ⚭ appareat, *lib. 5. Archid. p. 81.*

N. 2. *Dici quoque potest Tinctura, si in forma liquidiuscula adhuc adservetur.*

Vires. *Magisterium hoc, ut nihil aliud est, quam pars purior ac resinosa, à crassioribus, sola solutione separata, ita easdem cum succino efficaciores tamen operationes obtinet.*

Aliter.

℞. Succinum pulverisatum & parum tostum, affunde ⋇ ac extrahe, Extractum praecipita cum Spir. ⊕i.

Vires. *Sudorificum est ac diureticum.*

Magisterium Succini dulce fixum.

℞. Succin. alb. pulverisat subtiliss. q.v. affunde ⋇ ad eminent. 4. digit. ebulliant in arena aliquot dies (si evaporet, affunde novum) ut rubescat ⋇. Hoc filtra & abstrahe, sic manet magisterium in fundo. Hoc solve in ▽ (rosarum) filtra & abstrahe, idque vice tertia, tandem praecipita cum Spir. ⊕i vel succo citri.

Vires. *Sudoriferum est insigne, admodumque conveniens in morbillis, pleuresi, confortat cor, &c.*

Dosis à g. 6. ad 12.

N. *Ita etiam paratur Magister.*

III. DESTILLATIO.

Destillatio exhibet oleum, Phlegma, Spiritum ac Sal: perficiturque vel sine liquore, vel cum liquore affuso, per cujus virtutem scil. aliquantulum digeratur ac solvatur.

N. *Oleum non ascendit, quamdiu aqueum adfuerit vehiculum, ideoque si oleum expetatur, sine ▽ destillatio peragi potest.*

E. gr.

℞. Succin. grossè triti, q. v. e. g. ℔. ij. vel ℔. iij. (possunt & silices contusi addi.) destilla per ⊂m vitream, terreamvè igne gradato & caute adhibito: Extillabit primo phlegma, postea oleum subtilius, tandem crassius, Salque volatile parietibus adhaerescit. Haec singula si libet seorsim suscipe.

N. 1. *Alii digerunt primo Succinum cum aqua, (sic Crollius cum ▽ rosacea) hinc destillant. Verum dixi oleum non ascendit, priusquam humiditas aquea consumpta fuerit, protrahitur itaq; nimi-*

nimium labor citra utilitatem, quæ sit alicujus momenti.

N. 2. *Alii succinum optimè terunt, ut sit instar farinæ, hanc miscent cum cinere optimè elixiviato, destillantque igne adeo leni, ut intra momenta 20. vix guttula decidat. Sic eliciunt oleum album penetrantissimum; quod seorsim colligunt, mutato, cum flavum apparere inceperit, recipiente.*

Hactenus olea ac spiritum confusim, destillando adeptus est; itaque destillatione seu rectificatione ulterius ea separare ac rectificare poteris.

℞. Oleum omne vel singula seorsim, infunde in cucurbitam, cum s.q. aquæ, addendo nonnihil Sal. Com. ac destilla per MB vel per vesicam.

N. 1. *Alii affundunt oleo rectificando Acet. destill. digerunt & destillant.*

N. 2. *Si oleum illud crassius una cum ✚ super ⊙ restitans rectificetur, oleum extillat primo instar ▽ a limpidissimum quod subsequitur, subflavo colore praditum est.*

Hinc extant

PRÆPARATA.

Officinalia.

1. Succinum præparatum: sit ex albo, l.a. cum aqua.

2. Magisterium seu præcipitatum, *vide supra Præcipitatio.*

3. Phlegma. *In destillatione collectum* (sed rarò.)

4. Oleum succini albi.
   1. rectificatum.
   2. non rectificatum seu fœtidum.

Oleum succini citrini.

5. Balsamus fit ex succini 1. Magisterio seu Extracto duriusculo. 2. Oleo, & 3. Sal. com. quæ excipiuntur Oleo nucistæ expr. præparatio.

6. Pilulæ de Succino v.l.2.

7. Trochisci de carabe Aug.

8. Crystalli rufi & Sal volatile album Succini describ. à Kesl. centur. 3. artic. 12.

CAPUT XXXI.

De spermate ceti.

EST & aliud genus Bituminis, quod Sperma Ceti Officinæ vocant, alii Ambram subalbidam, alii florem maris seu salis veterum interpretantur, Germ. Walroth.

N. *Colligitur in mari, cui ceu spuma supernatat. Cujus autem originis sit, nondum inter se Authores conveniunt. Sunt enim qui esse semen volunt à Balena seu Ceto emissum, sed malè, invenitur enim in locis, ubi ne balena unquam deprehensa sunt. Sunt ergò alii qui florem*

salis à Veteribus descriptum, nominant, adeoque spumosum quid salis marini perhibent. Verum & hi hallucinantur, primum quod cum veterum flore salis, qui ruber & liquidus describitur, minime conveniat. Secundum, quod sit citra vim abstersoriam & salsam, quam spuma salis utrique referret. Verisimilius ergo videtur, ut in reliquis Regnis duobus vegetabilium scil. & animalium excrementa suppetunt pinguia: ita & in Regno Macrocosmico. Et hujus speciem esse pinguedinem hanc furfurosam, productam, vel exhalatione terræ sulphurea, mari communicata, vel ex sulphureis particulis marino sali immixtis, qua agitatione fluctuum congregata, & in pinguedinem coacta sint.

Eligatur candidum, pingue, recens, non rancidum, &c.

Vires. *Humectat, resolvit, anodynum est, proin vulgaris usus in coagulati sanguinis resolutione à casu vel similiter contracti. In torminibus colicis sedandis, ut & in torminibus ventris infantum mitigandis. In tussi tartaroque pulmonum demulcendo.*

Dosis à ℈j. ad ʒj. vel ʒij.

Extrinsecus sunt qui cicatricibus exanthematum illinunt, ut carne eas repleant.

CAPUT XXXII.

De Asphalto, Naphtha, Petrolæo, ac oleo Terræ.

Asphaltos { Vera de qua hic / Substititia, Asphaltos Officinarum, *de qua lib. 4. Pissaphaltum.*

Ἄσφαλτος, ἀσφαλτὸν est Bitumen, (sevum, resina,) Macrocosmi, picis instar durum, &c. Supernatare primum aquis conspicitur, seu lacubus, hinc ad littora propulsum concrescit, densatur, tenacissimumque redditur.

Præfertur reliquis Judaicum Bitumen, quod mortui maris) ἀσφαλτίτιδος propterea dicti,) genitura. German. Judenpech.

Ejus verò probatio est, ut purpuræ modo splendet, (scil. in nigrore) sitque ponderosum & validum odorem vibret, nigrum autem & sordidum, vitiosum est.

N. 1. *Quia rarissimum est, nostratibus ejus loco Pissaphaltos in usu est, quam vide lib. 4.*

N. 2. *Oleum illius ..atur ut Succini.*

Naphtha est colamen bituminis Babylonii, consistentia liquidum, ignis rapacissimum.

N. *Nec & hæc nostratibus usitata, sed oleo ejus Petrolæum usurpare solent*

Petrolæum, Oleum Petræ, Steinöle /

öle / est liquamen (axungia Macrocosmi,) pingue, liquidum, è petris & saxis effluens.

Vires. *Calfac. & sic. tenuium partium est, digerit, & resolvit, cerebro ac nervoso generi confert.*

N. 1. *Petrolæum in Italia regione Mutinensi stillat candidum & ruffum. In Sicilia fontibus innatat. Apud Mejanum pagum in tractu Parmensi album est. Babylonicum autem in suo fonte flagrare dicitur, secus Italicum.*

N. 2. *Rectificatio Petraoli fit in Capella vacua, ita habebis limpidissimum* ⁓m, *& infundo* ♉ *vernicem seu Colophoniam nigram, solidandis vulneribus aptissimam. Spiritus autem pernionibus ulceratis confert, nervosque illitu cum* 🜄 *roborat.*

Oleum terræ oleum est pellucido-rubicundum, odoris fortis petrolæum æmulantis, sed gratioris.

Ante paucos annos nobis innotuit ex India orient. asportatum, ubi ex monte quodam effluere dicitur.

Vires. *Arthriditi vagæ maximo est solamini inunctum.*

CAPUT XXXIII.

De Carbone Petræ & Gagate.

CArbo Petræ, carbo fossilis (Steinkohlen.) Bituminis terreni genus est fossille, lapideum, friabile, nigrum.

Dicitur Carbo quod nonnullis, præcipuè Anglis, ut & nonnullis Germaniæ locis fomitem ignis præbeat. Aliis terra ampelitis audit, ast male.

De Usu ejus Medico nihil adhuc, quod addam, habeo, nullus tamen dubito, quin oleum inde elici possit ad maturanda ulcera, emolliendosque tumores aptissimum.

Gagates est genus terræ nigræ, lapideæ crustosæ, adeo bitumine prægnans, ut bitumen redoleat, & accensum picis verè modo flagret, nigerrimumque emittat fumum.

Dicitur Gagates à Gaga Fluvio Ciliciæ, in cujus faucibus olim solùm inveniebatur. Hodierno autem tempore & in Germania frequenter eruitur. Differt à carbonibus fossilibus, quod hi nec flammam emittant, nisi follibus excitentur, nec bituminis odorem spirent. Gagates vero igni admotus flagrat, odoremque bituminis exhibet.

N. *Sunt, qui succinum nigrum vocant; cum succinum revera non sit, quippe crustosus gagates est, succinum leve. Alii Pissaspaltum, sed male, quippe hoc factitium quid est. vide lib. 4.*

Vires. *Emollit, discutit, Colicum morbum sanare creditur, si in pollinem redactus septem diebus continuis ad ℨj. usque* pro-

propinetur. Aëtius flagrantem in vino extinguit, idque cardiacis propinat.

PRÆPARATA.

Oleum in cinere ex retorta vitrea paratur ad modum olei succini, sed igne paululum vehementiori. Oleum hoc si libet, poterit rectificari, additâ aquâ simplici.

Vires. *Commendatur Epilepticis, Maniacis Paralyticis, Spasmicis, Tetanicis, Arthriticis, ab utero suffocatis, naribus illitum.*

Serius transmissum inserendum supra,

Ad pag. 320. lib. 3. capite 2.

Est & genus terræ exoticæ, colore purpureum, punctulis albis intertextum, ac si situm contraxisset, sapore austeriusculum, masticam liquescens, subdulcemque post se relinquens saporem; CATECHU vocant, seu TERRAM JAPPONICAM. *Hujus usum perhibent celebrem in exiccandis catarrhis, capiteque roborando, si in ore detineatur.*

Particulam *hujus* obtinui à Pharmacopœo nostrate curiosissimo Dn. Matthia Bansa.

Et sic ad finem perducta est Mineralogia.

